M. S. 4.º perg.º que comprende 3 tratados el 1.º con 77 hojas foliadas, le faltan las dos primeras, el 2.º con noventa foliadas, el 3.º con 51 sin foliar. bien tratado.

R= Mena Cursus Philosophicus F.–2.

... mo y un ... no
despues de reposicione

praty obtivy. y de formalia subty et praty pocius ff representa
ciones subti et prati obiectivoxy quq ppr subty, et praty, qua ratio
ly devet dici praty forle, predicqs, quq praty =

quod patet cla

re in exemplo, sicut nec estatua Alexandri, nec imago Cesaris
sit Alexander, et Cesar, qa soly sit respective tales sic subty, et pra
ty forlia soly sunt respective subty, et praty. q similiter sua tua
ịtelige de prato et subto vocalibus =

q hoc mo explico: subty vocale
e vox illa, qua subty obtivy ịdicat, et qua subty formale actus
cilicet ịtus declaramus. Praty vocale quo praty obtivy ịdicat,
et quo praty forle declaramus: Vg. ị hac ppe prus e hoo; prus
ipse e subty obtivy; subty forle e actus mentis representqs ipsy
pry; subty [redacted] q3 vole e illa vox prus, et idem ịteliget de prato =
mmm ==

Similiter ppus dstat arguty quo unit arguens. quo duplex
e ly vocatur entimema, q dstat ex duabq ppus, quary 1a a
pelat ans, et 2a dcia: Vg prus e hoo q prus e al = 2y silogy vo
cat qui dstat ex 3us ppus, quary 1a nominat premissa ma
ior: 2a premisa minor. 3a dcia, vel dsequens, si equivoca
duvia sit. Vg prus e hoo d hoo e al ale: g prus e al ale

re si vera sit 1a ppo dices ị entimemate dso ans, ị silogo
dso maiorem; vel minorem si 2a ppo sit, vel illas neggdo, si que
liber sit falsa. attamen nyqug dices no dsequens, vel illud dso:
d digo dquens, at obiecta dicendo dso vel no dciam: si tamen
duvia sit dit digo dquens: q patet ị hoc entimemate: equus
sentit sicut hoo: g e similis hoi: re de dso ans et diga dsequens:
g e similis hoi ị rane animalis dso, ị rane ratis no dciam =

Si a
ens dicat aliqug ppem talig n dducentem ad dcig, dete dordicy
cat omito maiorem, vel minorem Vg prus n e hoo: g n prz predece
dicens omito ans: Vt g si vero n dducat ad dcig, q tacere mani
sit: dices regreat ans: Vg g loca e simpliciter necr voces exprere

ciencias. q° e omnium optima: res de sic tractat ans: hoc melius percipiet usu arguendi, q maxime iuvit comendo ~

exquo

in textu quae vera prevdeat sumi detendens in arguto. scilicet do maiorem, vel minorem vel conseq, vel nº illas disgo omito, permito, do, transeat, isto, implicas istius, explico, nº suppositum, vel testimonium, petis principium, n procedentum, resdeo: quorum explicatione in excolendo argutione inteliges: solum q3 dico, mittus enegare ppem, qum omittere, vel transire illum, vel uti alliis verbis in iuriosis; oportet q3 dissimulare implicanes, et talia supposita n obstancia Xi =

allis verbis devet uti arguens, et n alteris, in principio argui, hec scilicet sic argutor, ⁊, pro vo maiorem, vel minorem vel ans, vel conseq; suppositum, vel testimonium; et allia verba n dicat ne oficiat tex silogistice; q audire redet. tn prehabito tamquam certo ad nostra principia et hoc opus =

illud

divido in quatuor partes, quarum in 1ª agam de modis sdi in; qum in particulari in 2ª. de termo, et signo correspondentibus 1ª operationi intus; in 3ª de ppe, 2ª operacio intus. ac deniq3 in 4ª de silogo, 3ª operacio mentis quare = pars 1ª de modis di =

pars 1ª:

A modo sdi, ut potenexio instrumento ad reliquas ciencias huius operis incipimus: n et si dificilior termo, qui modus sdi particulari e, ut quia q3 fatetur tamen ut pote universalior et comunior termo, ad cuius cognoscendum valde nexius, prius modus sdi explicare devemus quam termum: ut constat ex philo 2º de partibus animalium capite 1º numero 4 et icit protecto, ut universale explicare prius, et idem ... re necesse e. q prius iusta philum devemus explicare modum ... termum =

patet clare in loca, que ut pote universalior et ... his ciencius, et si illis dificilior tamen qa nexia ad illas ... scire devemus, qum allias sciencias qa habitamo

ricia logicę, melius adquirit reliquę sciencię; et cum cogni
cione modi sciendi communi, melius adquirit particulares, qui
tamen et signa cadita clare conducat; cum nullus cognicionem
habeat rei nisi per definitionem illius, que modus sciendi est a modo sciendi
communi incipiendum est =

totum hoc illustrat Sanctus Bernardus in Ep.
tica: quid quo modus sciendi quid, nisi ut scias quo ordine quo studio, quo fine que quem nosse oporteat: juxta Divum Bernardum utque loca cognoscamus quarane, quo fine, quo estudio, quo ordine
tibi a modo sciendi incipiendum est = disputacio 1ª de modo sciendi communi =
caput 1um tradit regule pro assignanda definitione = m = m = m = m

Disputa 1ª:

Ad prescindendam clarum definitionem cuiuslibet rei, et ut recta eloxmet definitio
regule prenotande sunt. 1ª est, definitionem rei esse orationem explicantem
totam essenciam rei, verbi gratia: hec animal rationale est hominis definicio, quia explicat
totam et solam essenciam hominis; non autem vere definiret homo animal
risibile, quia partem risibile non pertinet ad essenciam hominis sed est passio illius
mecha =

2ª regula est definitum formale esse conceptum illum, et vocem qua
significatur res definienda: verbi gratia definitum homo: vox homo est definitum
formale: eius per obiectum vocatur definitum obiectivum. similiter definicio formalis
est conceptus ille, aut voces quibus explicantur praedicata essencialia, seu di
stinctiva rei, hec autem praedicata tamen definitio obiectiva: quod totum patet in expli
cane de subiecto et praedicato prius in proemio tradita =

3a regula est defi
nem formalem devere clarius explicare rem definitam quam definitum formale
nec clarius explicatur homo per hanc definitionem formalem animal rationale quam per
hoc definitum formale homo = 4 regula est: daximutum illanem ad condicitum
to obiectivo ad obiectivam definitionem, et ea verbi gratia est homo quo animal rationale, verum predece
rationale quo homo =

faceremani

5ª regula est definitionem devere constare genere vocis ex parte

ultimis et primis: genus dici illud praty per quod conuenit res Calli diverse speciei ditta autem est praty per quod res distert ab allis que non sunt ipsa res Verbi gratia in hac definitione equi, animal ignibile: animal est genus, quia per illud conuenit equus cum homine, leone et cetera ignibile est dittra, quia per hoc distert equus ab omni allio quod equus non sit =

6a regula est definitionem devere esse clariorem suo definito: ob quod non devet constare verbis improprijs equivocis, aut metaforicis = 7a regula est quod definitum formale non devet ingredi in definitione, quare hec est mala definitio hominis: homo vel animal humanum, quia homo est definitum forale, et humanum est inmediate derivatum a termino homo =

8 regula est quod definitio conveniat omni et soli definito: aliter enim non explicare totam et solam essenciam rei: non sinon conveniat omni definito ignon explicat totam essenciam rei: si autem conveniat allis, plus quam essenciam explicat =

9a regula est quod non sit superflua, nec diminuta: quare nec abundet in superfluis nec deficiat in necesarijs: ydeo tractatur per plura, que possunt fieri per pauciora =

10a regula est definitionem non devet tradi per disiunctas, ut hec animal vel est homo vel brutum item modus sciendi, vel est arguitacio vel definitio: et racio est quia definitio non devet explicari per divisionem, que est totum in suas partes dittas, huenitur patet in aductis exemplis =

... quod definitio non declarat nisi per extrema constitutiva unius definiti, et non duorum, vel plurium: ut evenit in predictis divisionibus ex quo definire non est dividire, et est contra ... natura definitio

Caput 2um:

Ad nostram deveniendo definitionem modi sciendi, prius devetis scire modum sciendi esse triplicem. 1um est in lata acepcione qui est quelibet Cognicio localis ... : Verbi gratia genus animal, praty homo = 2us est in stricta acepcione de quo ... est difficultas, et est localis Cognicio dittis explicans suum ... rerum formalites. 3us est in strictissima acepcione, et est Cog... sciencie; qui solum est demonstracio =

modus sdi ȝ stricta acepcione, de quo soly tractamus sic definit:

Oracio ignoti manifestativa perfecta logicali claritate:

que definio e dnis ȝ nostra academia tradit q3 a meo sapienti

ssimo togato magistro, et nostro perxacuto presidente [redacted] ut perfecta

q3 omnibus regulis traditis ab omnibus gplectit ut videbitis illq3

sidexgdo =

ȝ 1us dttat genere, q e li oracio, per q3 dvenit modus sdi

ȝ stricta acepcione c allijs are dictis, vg c hac voce hoo, que e

modus sdi ȝ lata acepcione: et allijs similig. dttat sue ditra, que

st relique particule prez li oracio per quas differt a modo sdi

ȝ lata accepcione, et ab allijs que modus sdi n syt: g o dttat genere,

et ditra =

nostra definicio explicat totq et solq esencig modi sdi ȝ stric

ta acepcione. dvertit vene c suo definito. e q3 illo clarior. n est

perflua, nec diminuta. nec ȝ ipsa ȝ gredit definitus forle. ulti

mo q3 dformat c omnibus regulis traditis, ut vovis illas dridexg

tibus ret lexe patevit =

ut ȝteligatis defionem, illius particularex

plano. 1o ponit pgenere oracio, que nihil allud e ȝ presenti,

que signy significgs plura. que divit ȝ forlem, et virtualem;

hec e unica vox, que ȝ represigntgdo equivalet plurig: vg vox

hoo. que equivalet his vocig al rale. 2a syt plures voces dq rue

se habentes, et diversa significgte. vg al rale =

unde cognoscit

ad oranem forlem, que dat ȝ moo sdi ȝ stricta acepcione plu

ra requirit, 1y q sint plures voces. 2y q sint coordinate modo

logicali, nq3 gramaticali. 3y q diversa significent, atamen di

versa n realit, d formalit, ut al racionale. nec plura equivoce,

ut canis nec sinonima, ut Marcus, tulius, Cicero =

dicitur

manifestativa, et n manifestgs, quia vera ȝ definicione n dicyt

actu d aptitudinem; nec dicit significativa ut nostq predece

sor q a pro dicenda, significava soly dicit si n facere mani

festativa autem prez ti palg facere, et per claras voces exprere

facere =

dicit ignoti q. e manifestus per definitionem; tamen ignotus duplex e. unus formale, alliud obiectivus, istud e obiectus definitionis, ignotus formale e. conceptus vel vox 9ture representans signo ignotus =

dicit ultimo, perfecta logicali claritate, qa definicio modi sdi istis debet explicare clare et perfecte iusta regulas logice per oranem formale: at n. e nexio perfectissime seu per demonstracionem illum manifestare = caput 3us solvit argumenta qu contra nostram definicionem =

caput 3us:

Arguitur 1o definicio nostra n. constat genere: ergo n. e recta. probo ans: genus e pars per q. convenit definitus cum alliis aredictis; et per libracio modus sdi n. convenit cum alliis aredictis: ergo probo minorem: per nos convenit cum oracione virtuali, et oracio virtualis e modus sdi: ergo n. convenit cum alliis aredictis =

respondeo neg. qdo ans: et ad probanem concesa maiori distinguo minorem oracio virtualis e modus sdi in lata acepcione concedo minorem: in stricta acepcione q. e q. definimus n.o minorem et conseq. solucio n. eget explimacacione =

arguit 2o.

nostra definicio n. constat differentia: ergo n. e recta. probo ans: differentia modi sdi i dentificat cum ipso, et reliquae particulae quae sunt differentia n. identificant cum modo sdi: ergo n. est differentia. probo minorem: q. in definicione veniunt in obliquo, n. identificant cum definito et particulae quae sunt differentia veniunt in obliquo: ergo n. identificant cum definito =

n.o ans. probanis concesa maiori distinguo minorem n. identificant cum modo sdi 2us rectus, et explicitus, q. di cunt: n.o minorem; 2us explicitus, et obliquus; concedo =

differentia cuiuslibet definicionis identificat cum definito. atamen particulae ignoti perfecta logicali claritate n. sunt differentia 2us obliquus et explicitus sed solus 2us ordinem quem dicunt ad modus sdi qui ordo in talibus particulis in obli

vit: ut patet ī causa respectu effectus, qui n̄ destruit causā quo solus ordo quem causa dicit ad effectū =

arguit 3º: definicio nostra habet particulas logicali perfecta claritate, ergo he superflue: q est superflua pro minorem: idem significat per tales particulas explicat per li manifestativa: q superflue. Dce sa maxi n̄ minorem, pro vanis dicendo, anu idem significat et clarius n̄o et idem n̄ clarius dicendo anus =

licet manifestare sit facere palam, ut dixi; tamen particula manifestativa n̄ facit rem palam modo logicali perfecto, requisito ad modū sdi, qui est iusta regulas logice: allias quelibet imago que manifestat suū prototipū esset modus sdi, quia licet ut depicta clare manifestet suū exemplar, n̄ tamen claritate locali perfecta =

quare n̄ superfluunt, ergo quia alliqui ex vovis desideravitis scire quare n̄ tradunt ī mea definitione loco parte manifestativa particula significativa ad placitū sicut nostri predecessores. certe illa n̄ trado, ne inexacta sit nostra definicio; nam inexacta est definicio, ī qua eadem formalitas repetitur; ergo ī definitione tradita a predecessore eadem formalitas repetitur: q. maior est certa et minorem pro hac paritate. Sua definicio se habet sicut hec definicio homis, al sensibile rale: ergo ī hac eadem formalitas repetitur: q ī sua definitione =

pro maiorem: ideo sic n̄ se haberet; quia ī intellecto q hoc sit al intelligitur q sit sensibile, et ī intellecto toto ī possibile sit n̄ intelligi eius partes, et sensibile sit pars animalis, et al sit vivens sensibile; ergo etiam similiter ī intellecta particula oracio, ut fundamentale genus modi sdi vocalis, intelligitur particula significativa ad placitū, ut pote pars distinctiva ipsius oracionis, modi sdi vocalis distinctive =

et oracio distinctiva modi sdi vocalis, n̄ sit oracio ī diferens, seu prescindens a vocali, mentali et scripta, ergo determinare

vocalis, qa eius Ostituty, scilicet modus sdi vocalis eque dq dezminata especies oxanis vocalis et quale e Ostitutys tale sit Ostitutivy: g sicut z asignata defionehois eadem tor litas xepetitux, xacione cuius ixecta e: similis p. defiones modi sdi prederoxis indicgdy e =

et ecig qa n vexa definicio, cui n coxespondeat vexa divisio, Ouendo z defione modi sdi paxticula significativa adplaty, tali defioni n coxesponder vexa divisio: g pvo minoxem; vexa divisio talis natuxe e ut uny membxy dividens n z cludat z allio, O ut q vaxye z antecedenti, unum membxy dividens scilicet significativa adplaty z cludit z allio nempe z oxacione, ut pote paxs illius; vum ==

eciamq3 quia omnes tenent oxacionem sive foxmalem, sive vixtualem sempexe esse voces ad placitum significativas: g vexa divisio definicioni modi sdi prederoxis non coxespondet; et consequentex ut ixecta debet teneri == Caput 4um cextum duviy tradit, et solvit ==

Caput 4y:

H, z, z quixit utxy modus sdi xepxesentys claxe ignoty obiivy nece saxio supponat ignoty foxmale xepxesentys Otuse ignoty obiivy: g quidem e, ac dicexe: an xequixat esencialiy ad mody sdi, g precedat voxo Otusa. Vg. utxy ut hec definio hois al xale xepxesentet claxe esenciq hois, xequixat esencialiy, g hec voxo hoo illg xepxesentet Otuse = xesdeo

minime esencialiy xequixi ad pexfecte, et claxe manifestgdy ig noty obiivy pex mody sdi, precedexe ipsy ignoty foxmalem: g uxe viy pvo: xedita z posibili predicta voce hoo defio al xale claxe xepxesentaxet ipsam hois esenciq: g n xequixit voxo Otuse. pvoanr: xedita z posibili alli voces, hq voces al xale esplicaxent suy obiivy ignoty pex pluxes voces coordinatas iuxta xelas logice, z quo stat xacio modi sdi: g =

formalis, Visio qua Beati vident Deum, ipsum clare repraesentet, non requirit alia Visio formalis Dei repraesentativa: ergo similiter = prae terea: ut imago perfecte similis suo prototypo illum clare repraesentet, non requirit alia imago formalis illud repraesentans: ergo = ulterius: ut demonstratio demonstrative explicet eius obiectum, nexum quo supponit illum formaliter repraesentatum: ergo similiter de modo sciendi =

Ad dictum sic arguitur 1º: modus sciendi est significatio clara, et hec supponit minus clarum, seu formalem: ergo ad modum sciendi requiritur vox formalis = 2º: definitio modi sciendi formalis, esto sit clarior suo definito. et quod hoc in illam non ingrediatur, et dicitur esse Correlativum eius definiti; et correlativum unum nequit clari sine allio, ut hoc sit definicio clarior &: ergo = 3º: ad modum sciendi requiritur ignotum obiectivum precedere et tale est ab ignoto formali: ergo ad modum sciendi requiritur precedere ignotum formalem =

ad 1º arguit respondeo, quod significacio clara supponit minus clarum seu formalem accidentaliter, non vero essentialiter ut manet explicatum in definitione hominis = et ad reliqua respondetur similiter dicendo requisitionem formale ad definitionem modi sciendi quantum est ex se, et expecificative, non vero reduplicative =

Seu clarius: definitum formale solum requiritur ad definitionem modi sciendi conditionaliter, non vero absolute, hoc est, ut si detur definitum formale non ingrediatur in definitione, ipsa sit illo clarior et hoc est accidentaliter. totum hoc patet in causa increata respectu possibilis effectus, que dicitur quantum est ex se productiva sit, absolute tamen non est productiva et conditionate: hoc est quod si ponitur effectus relative possibilis, huius esset productiva = caput 9um huius definitivum clarius perfecte explicat =

caput 9um:

Diximus in definitione modi sciendi debere illum manifestare obiectum perfecta cum claritate, nunc inquirit quid sit hec logicalis claritas, vel de qua

entitatq̃ tisicis veritficet dceptus metaphicus claritatis partecte. Scilicet dista significacio obti ꝫ ipso distiguens, formaliter, et parter; an scilicet de actu volytatis, vel de Coordinacione, vel de utroqꝫ simul; ad clarꝗ istius noticꝗ =

Supono 1°: q claritas ꝫ communi e: dista obti significacio ipsy distiguens ab illo q n e hec q3 claritas dividitꝫ pertecta, et ꝫ ꝫ pertecta = 1a e dista obti significacio n distiguens ꝫ ipso toraliter et parter = pertecta e dista significacio obti ꝫ ipso distiguens toraliter et parter = de claritate ꝫ pertecta, quiꝫ absoluta nuncupat, gaudet hec voro hoo quꝫ n distigit illius partes, Scilicet al xal e hꝫ voces gaudent claritate pertecta logicali, fa ꝫ hoc distigunt formalitates et partes; de qua claritate ꝫ terogat quod ng sit tisicum Distitutivy =

Supono 2°: quod modus Sdi e clarus claritte pertecta: unde e Dcrety resultys ex subiecto, ex vocibus significativis nempe, et ex forma, qua tales voces clare et pertecte re prerentgtei denominat; sicut amatum, e Dcrety resultys ex entitate amata tgqꝫ subto, et ex amore tamqꝫ fa =

Supono tercio. questio procedit de claritate pertecta, quꝫ de facto datur, et quꝫ de posibili ꝫ alia providencia potest dari mmmmmmmmmm mmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmm mmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmm =

1a sencia asserit claritem pertecty ticꝫ resultare ex actu volytis et coordinacione partiva plurity vocy: ita plures ex nostra minerva asserentes posse dari pertecta claritem ꝫ unica voce ꝫ allia pvidencia =

2a sencia asserit soly ee acty volytatis; p hac citatur Malpartila, et alliqui nostrory asserencium id q ꝫ anni = 3a dicit Coordinacionem parcꝗ plurium vocy significativary adequate Distituere ticꝫ claritem pertecty: ita ꝫ3 nostros Sapientissimi =

Ante Xem noto Coordinacionem duplicem ee: ung activꝗ, quꝫ sunt precepta logicꝫ, seu regule

dirigentes ztum ad coordinandas voces, ut representent suum ob
ty. alterum esse partiam, quae est ipsa direccio, seu plures voces coor
dinare et directe ad suum obtm manifestandum =

noto eciam alliud n
esse actu volitis, nisi z positorem vele hanc vocem. V.g.: hoc representare
taxe hoem pocius quam leonem; vel hanc vocem pxus pocius
significare pxm, quam Paulum, vel francum. per contrarium, an
actus istius volitis, vel coordinacionem partium contrarie claritatem
tatem perfectam vel quolibet seorsim =

Sit mea 1a Conc. claritas perfec
ta adequate stat formaliter, et formaliter z coordinacione parva plurium vo
cum significativarum. etenim z illo consistit perfecta localis claritas, quo
posito ponitur artificiosa manifestacio ignoti zex ipsius formalitates
discernens, et quo ablato deficit, sed posita coordinacione parva plu
rium vocum significativarum talium ut sint coordinate iuxta regulas
logice ponitur artificiosa manifestacio obti zh ipsius formalitates
distinguendo: et ablata auferetur: ergo claritas ad modum Sdi requisi
ta consistit z coordinacione parva &c =

Pro minorem discernere,
seu distinguere z obiecto formas, et pariter est talium distincte manifes
tare formalitates, ut per id, per quod venimus z cognicionem uniu
s sit id, per quod venimus z cognicionem alterius; sed tali modo ma
nifestare ita dicit plurium vocum coordinacionem, ut illa deficiente
deficiat claritas perfecta; et ea posita ponatur claritas: ergo examinor.
maior constat verum modus sdi dicat oracionem formalem quae sunt plu
res voces sic se habentes &c =

Pro autem, actus volitis z positoris
non constituere claritatem perfectam. non z positor z posuit voces vel ad sig
nificandum absolute, vel ad significandum clare, et distincte sub his expre
sionibus; sed z nulo ex his consistit claritas perfecta: ergo z actu volitis
non consistit. Et non consistat z significacione absoluta pro =

Claritas seu
significacio absoluta est superior, sub qua continetur perfecta claritas;
sed hec ut potest z ferior debet constitui essencialiter per quid distinctum

ab eoq rarem superiorem distinguit: q C. nec distinguat per actum volitis, claritas perfecta debet distingui pendisq tum ab actu volunta tis ==

deinde: n stat optime, qd nec vox al sit zposita ad signifi cdy principy senciendi et vox rale principy raciocinandi quz sint coordinate iusta regulas logice; d pocius sint separate, et zordinate; d tuc darer volytatis actus, quo zpositor vellet voces predictas absolute significare, et tamen z illis claritas perfec ta: g ista n distinguitur per actu volytis ==

q n distingt perfecto clari tem actus volytis zpositori volenti voces significare clare et dis z te formalitates obti. pvat: nequit res sic distingui, per id si ne quo res distincta zteligi pt, d sine tali actu volytatis voces claritate perfecta manifestarent suy obty: g claritas perfecta per talem acty n distinguit ==

pro minorem, n eo qd iste voces al rale sint zposite ad significdy principy senciendi et raciocinandi, et si n det predictus actus volytis adhuc voces posyt coordinari iusta regulas logice, et sic diunte clare manifestarent esenciq hois per genus, et difq: d sic coordinate z illis daret claritas perfec ta: q quinderur talis actus volytis daret perfecta claritas ==

Sit

2a X d recencionem aserentem z allia evidencia poset dari cla ritas perfecta de posibili z unica voce: et quidem ponit diversa d is tintiva rei existenti, et posibili, quod aut fugiendy e: allias hoc posibilis et existens specifice distinguerentur, q ac nec super natu rali pt ee quare dz pcedendo debemus dicere ==

n dari clari rem perfectq z unica voce de posibili, seu z allia evidencia: q dre hiz: pvat. unica vox de posibili nequit discernere z formalitates eiusdem obti: d hoc dicit esencializ claritas perfecta: g. pro maiorem, ideo unica vox discerneret, q a moveret z tum z Cognicionem diver sarum formalitatum; d movere n e discernere: n de facto Cognicio hoc movet z Cognicionem suorum predicatorum, et z ea n discernit:

ý =

Dixima capacitate: per unius cognicionem minime valet
ius cognoscere obiecti illo distinguendo formaliter: cum quod ius per uni
us cognicionem omnes formalitates cognoscit potius illas distinguit, quas
discernit: quod similiter de voce dicendum est =

ex quo cognosces;

esse diversum, unicam vocem distinctas formalitates represen
tare: et ipsas distinguere; ad primum sufficit per representa
cionem venire in cognicionem formalitatum. ad 2um est ne
cesse; quod per id, per quod venimus in cognicionem unius,
non veniamus in alterius cognicionem; ut patet in unione que licet
representet extrema, illa tamen non distinguit claritate perfecta ca
put 6um: unusquisque Christi tradit argumenta solutam in modo =

Caput 6um:

Arguitur 1o: Deus metaphoricus claritatis perfecte verificatur de ac
tu volitis: quod in hoc distinctio claritas perfecta. pro ans: distincta obiecti
significacio, non potest de alio verificari nisi de actu volitis, coor
dinacio enim non est significacio de disposicio vocis significati
varum: quod verum ans, = 2o deficiente actu volitatis in his
vocis al rale ad significandum principium senciendi, et racio
cinandi, tales voces, tale obiecti non significarent: quod deficiente actu
volitatis claritas perfecta deficit =.

ad 2um non ans, ad eius p
vanem dirgo ans: non potest de alio verificari nisi de actu volitis
significacio absoluta; concedo significacio clara et perfecta; non ans.
Coordinacion est significacio absoluta; concedo non est significacio cla
ra, et perfecta; non ans. licet significacio absoluta solum de
actu volitatis verificet, significacio autem clara solum de coor
dinacione verificatur, presuppositive quod de significacione absolu
ta tamquam subiecti quod voces significative, ut quod 3C coordinantur
tamquam fra distribuit claram significacionem =

ad 2um dirgo ans: defici

se actu voluntatis deficeret significacio clara, hoc est talis vo ces, tale obiectum non significarent clare, et perfecte illative; Pdo. tertio; nego explico distinctionem: una res dupliciter potest de ficere uno modo formaliter et est quando deficit illi alliqua pars esencialis: ut in definitione deficiente genere, vel differentia =

allio modo potest deficere illative nempe: et est quando deficit alliquod in quo res Connectitur, sicut deficit Deus deficientibus Creatu ris, in quibus Deus Conectitur in creature Dei distinctae: et isto modo claritas perfecta deficit deficiente actu voluntatis, quia est significacio absoluta, et non clara, et perfecta =

arguitur 3º. perfectas claritas est differentia claritatis intrinseca absoluta: et dif ferentia allicuius, Ceo identificatur: ergo claritas perfecta identificatur Cum significacione absoluta: quia identificatur Cum actu volun tatis =

4 actus representare et talis representare intuitive; Verbi gratia: sunt idem realiter: ergo significare, et talis significare scilicet claritas per fecta sunt idem realiter: ergo =

ad 3um: distinguo maiorem: est differentia esencialis et intrinseca; nego maiorem: accidentalis et extrinseca; Pdo. et distinguo minorem, differentia intrinseca identificatur Cum re; Pdo. extrinseca, nego. est quod claritas perfecta differentia accidentalis significa cionis absolute, quia haec potest esse sine clara, ut patet in vocibus non Coordinatis, et in voce simplici; Verbi gratia: homo, quae gaudet signi ficatione absoluta, et non clara et perfecta =

ad 4um Pdo. antecedens: et nego consequentiam. racio disparitatis, quia actu visionis intuitive est intrinsece in intuitivus, et intuitive representare, quod tali actu Coniugari non potest deficere, ut eius esencia semper hoc petat, at voces ad placitum possunt representare alliquando absque perfecta claritate, ut quando sunt separatae, et sine Coordinatione: ergo significacio clara esencialiter non petit significacionem absolutam, ad quam consequitur claritas perfecta =

Arguitur 2º Recencioris. ortus 29 Res ponunt hoc in proponere

hac vocem hoo unius obiy manifester modo quo iste vocal
xale; et hec claxite pexfecta illud manifestat: q° et hec vox hoo
pvat maxem: posyt hoes sic dicexe: volumus qd pex istq vocem
hoo veniamus z cognicionem principia senciendi, et raciocinandi
sicut pex has voces alxale: q. = et 2ª firmat: sic z divisibili
tas xealis obti, n obest ut he voces al xale, distinguat toxmalites;
quaxe expediet, ut z divisibilis entitas quais vox hoo eas mani
fextaxet ? =

ad axguty pxedecesoxis: n° ans, ad 2ª vanem, n° ans.
et xacio unicat, quatinam dixerlicet hec vox hoo xepxesentet
principium senciendi, et xaciocinandi: tamen n distingit tox
lites, et paxtes, sicut he voces al xacionale, q stat z eo q hec
vox hoo pex id, pex q nos mobet z cognem unius toxlitatis, eciq
nos moveat z alterius cognem; at distinguexe est pex id
pex q nos movet z cognem unius toxlitatis n movexe z alte
xius cognem =

ad 2ª firmanem xesdeo: qd idem z divisibile obty
xx e necesaxium ad claxitem pexfecta, ut z ipso distingugt
toxlity paxtes, pex pluxes voces coordinatas et quaxane obest
ut tale obty n manifestet nisi pex pluxes voces. unde paxitas
ineticas e z mo e difficultas ipsa z texogaxe quaxe scilicet
unica vox n distinguat toxlites, et paxtes. q e difficultas, ad
quq iam e xesponsy =

arguit 2°: ista vox hoo divisa z
silabas: Vª q ho, et mo, significaxet claxe obty pex pluxes vo
ces: q° vox hoo z allia evidencia claxite pexfecta gaudexet =
3°. quelibet vox 2ponens mody sdi e 2fusa: q°. licet vox
hoo sit 2fusa, 2ponexent claxitem pexfecty = 4 z divilis cogni
cio Dei atingentis has toxlites al xale e pexfecta claxitas.
q° unica vox atingens dictas toxlites gaudevit claxite pex
fecta =

ad 2ª xesdeo: q z ista voce hoo divisa z silabas dat
claxitas pexfecta, qa pex id, pex q movexet z cognem unius,
n movexet z cognem altexius, q z duas silabis n q3 dat

ꝫ hac voce hoc ꝫ divisa ꝫ silabas de quo procedit dificultas

ad 3ᵘᵐ dico ans et nᵒ ocram: quia licet quelibet vox componens modus sciendi sit oratio, dum tamen sunt coordinate iuxta regulas logicæ, quod non habet hec vox hoc = ad 4ᵘᵐ dico: ꝫ illo actu deberi non dari claritatem perfectam requisitam ad modum sciendi creatum, qui que sunt plures voces coordinate &: licet detur ꝫ Deo alia perfectior claritas: de qua non ꝫ presenti caput 7ᵘᵐ quot sint species modi sciendi = mmmmmm =

Caput 7ᵘᵐ.

Exposita dificultas eadem, ꝫ qua exequitur rebus competit definicio modi ꝫ scilicet an conveniat definitioni, divisioni, argumentacioni, apreensioni, ꝫpꝫ de qua rerum explicantur ꝫ themata. et quidem procedit dificultas de modo sciendi ꝫ stricta accepcione, non vero ꝫ lata, nec ꝫ strictissima, quo de cetero manet explicatum ꝫ definitione modi sciendi et eius particulis =

erga dificultatem 1ᵃ sentencia asserit unicam esse speciem modi sciendi, scilicet argumentationem, quam sequitur Hurtadus, et alliqui ex nostris = 2ᵃ addidit definitionem, divisionem, argumentationem ꝫpꝫ em evidentem, apreensionem complexam esse modus sciendi quam sequitur plures ꝫ nostros recencioris = 3ᵃ asserit tres tantum esse species modi sciendi, definitionem nempe, divisionem, et argumentationem: ita ꝫ nostros sapientissimi, et omnes Iesuite doctissimi Manu scribentes =

Cum quibus sit nostra conclusio: definitio, divisio, et argumentacio sunt tantum species modi sciendi: probatur 1ᵒ; nam id modus sciendi est quod explicat ostendendo quid sit res: & hoc fit per definitionem, que manifestat, que sint partes esenciales rei: hocque fit per divisionem, que sint proprietates, effectus Causæ, accidencia et predicatorum identitas. quod quod fit per demonstrationem: ergo definitio divisio et argumentacio sunt tantum modi sciendi =

2ᵒ probatur: quod explicat suum ignotum perfecta logicali claritate est modus sciendi; sed definicio, divisio,

et arguo sic: re habent. q. pro minorem tales species manifestat suy ignoty per plures voces coordinatas iu ta regulas logicę: q. pro ans: defin.o per has al rationale; divisio per istas, alia pars al, et allia rale: arguo per has hoc e al, & e rale: q. e al rale: q. ——

Sit altera Q:

pp.o evidens, et pro vaviliis n syt modi sdi sic; sic pro vo tales ppes n manifestat suy ignoty per plures voces coordinatas ius ta regulas logicę; & hoc requirit ad mody sdi: q. pro ma rey. ignoty principale ppis evidentis, e identitas talis; & identitas ta lis n explicat per plures voces: q. pro minorem. tale ignoty explicat a subiecto, et prato formaliy; & tanty a cola e: q n explicat per plures voces &c =

pro ma rem: n subty, et praty, formalia soly explicant, q. syt 3posita, & soly syt 3posita ad manifestanda subtum, et praty obtiva: q. vel alliy; subty forle n pt manifestare praty obtivy; nec praty forle subty obtivy: q similiy subty et praty formalia n posyt manifestare identem obtivq: 3cia 3tera: et ans e vexy; pro vo q3 3cia ——

ideo subty forle n manifestat praty obtivy, nec pratum formale subty obtivy, qa requi rer omnes formalitas obti a qualibet parte actus significari; & hoc ecia sequęret si praty et subty formalia representarent iden tem obtivq: q = vel alliy pro vo eqdem 3cia: ide subty forle n ex plicat praty obtivy, nec e3, qa subty, et praty obtiva ecia si rex identificet tamen formaliy syt distcta, & ecia similiy identitas obti va e distcta reita extremory: q sicut subty forle n explicat subty obtivy &c =

Si tamen neget q praty et subty obtiva n sint distcta ab identitate, sic pro vo qa identitas obtiva, e quasi modus, seu nexus, q subty, et praty uniunt; & modus seu nexus q subty et praty uniunt n, e subty nec praty obtiva: q. pro mi rem: dillas sequere p identitas seu nexus e identificat seu nexa q e talium q subty et praty obtiva syt dista ab idente obtiva; notate: apre

hensionem ꝯplexã ꝯsideratã rerum ꝯcretã quae est dare esentiã sub-
to alliquã perfeccionem; vᵃ g: homo vivens, hic quae est subiectum exquo
et expria resultat tale ꝯcretum esse detionem: C q3 detio sit
modus sciendi tale ꝯcretum non ꝯstituit alteram speciem modi sciendi =

Ad 9
ꝯsideratã talem aprehensionem rerum sub qui cui tribuit non esse
modum quia non manifestat hominem per plures voces coordinatas adiquo
notum manifestandum; ꝯ ad modum sciendi requirit hoc: quod aprehensio ꝯple-
xa non est modus sciendi; quia manifestat praedicata esencialia subiecto quod
est homo = caput 8um contraria solvit argumenta meum =

Caput 8u:

Arguit 1o: sola demostracio manifestat ignotum perfecta loca
li claritate; et hoc est modus sciendi quod sola demostracio est modus
sciendi. per maxem manifestare ignotum tali modo, est taliter illud mani-
festare ut ex vi ipsius representacionis recte penetrare aute
ratum dubium circa tale obiectum, ꝯ sola demonstracio sic se habet: quod
=

Secundo sola demonstracio est generans scienciam, sed
quod generat scienciam est modus sciendi: ergo sola demons-
tracio est modus sciendi =

arguit nº maxem pravans max
negat esse, est racio: modus sciendi ꝯ praesentibus umitur ꝯ stricta acepcione,
quod est representare ignotum ꝯ ipso distinquendo totaliter et parter non vero
sumitur ꝯ strictissima acepcione prout ꝯ arguto dicit quod auferat omne
dubium, quod certe ꝯvenit soli demonstrant = ad 2m similiter reddet,
quod sola demonstracio generans sciencia est modus, strictissima acepcio
nedum quo non ꝯ praesenti de illo quod ignoti totaliter et partes distinguit
quod ꝯvenit non soli demostrant =

arguit 3o especialiter ꝯ nostram 2a
pravanem: sola demonstracio manifestat omnia ignota, quae ꝯ
esenciis ꝯ parqdis reoterat valent: quod sola illa est modus sciendi. pro maxem:
nam ignota quae reoterivalent, vel est esencia rei, vel numerus
parcium, vel reliqua ꝯ ꝯ servane porita; ꝯ hoc totum per solam

demonstranem autexi valet: q°=

praeterea: defi°o identifi
cat° c divi°one z aliquorg sentencia: q° ignotg q° manifesta
t° per defi°onem manifestat° per divionem, & tale ignotum
manifestat° per demonstranem: q° ista solg e modus sci-
pro scia m z hac demonstrane: hois allia pars al, et allia
rale, & al e vivens sensibile: q° hoo e vivens sensibile:
z qua demonstrane maior explicat divionem parcium hois
z minori esencia animalis aparet et tamen z scia explicat°
ignotg demonstranis: q°=

arguit dis q° ans: demonstracio sola ma
nifestat & demonstracio toxlis talis, n°. matis talis; 3do. demonstra
cio duplicis 3siderari pt et mat, et toxlis. 1° modo sumitur quq
do accipit° 2g omnes partes ex quibus 3ponit°; et c posit evem
re q° una pars demonstranis sit defi°o et altera divio ut patet
z argumento q° de materialise habet z demonstrane; z de e q° ma
terialis sunt a demonstracio pt predicta ignota manifestare=

verg
c z presenti n sic sumat° materialis, & solg toxmalis seu 2g q°
dicit ex sua natura, seu ex suo toxmalissimo 3tu demonstra
nis q° e solg explicare unionem extremitatg z3 se, ut illatg ex unio
ne extremitatg c m[illegible] q° explicat° per premisas z q° ug de materia
li se habet defi°onem, vel divionem itare; z de e q° solg 3petit de
monstranis solg manifestare talem unionem extremitatg z3 se=

at pre
terea respdeo; q° licet sit idem defi°o c divione ex parte obti zi tamen
ex parte actus; q° postea sovis 3stavit; q° n estat z allio, nisi q° idem
ignotg manifestet diverso moo, tamen z illo eius toxlites, et partes
distinguendo, q° utiq3 3nit defi°oni, et divioni. aduc hoc admi
so, et n obstate respdeo ecig: q adefi°o optime pt stare sine divione:
q° prouat n identificari=

arguit 1° a predecessore & alterg X. am:
illa entitas e modus sci q° habet plura signa seu voces repre
sentes, seu distiquentes, z obto toxlites, et partes, & n se habet

ppo evidens: q ista e modus Sdi. pvat minorem: ignotu seu obtu ppis evidentis non solu e identitas obtiva deciam subtum, et pratu obtiva, & circa hoc ppo evidens habet plures voces q pbo ma(i)orem; ignotu ppis e omne illud q a qualibet parte ppis sigcat, & totu dictu ab alliqua parte ppis sigcat: q. ans patet in hac ppe: homo e al =

arguto rerdeo Dcedo maiori, neggo minor, pvanis huius nomaiorem; nego q3 pvanem, immo supositium q quelibet pars significet totum, q pr(ae)d(ica)tum q hoc repugnet ut dicitur ex prima pvane 2e & v patet: q a copula e sigcaret totu ppem, et sola ipsa dissteret racio modi Sdi: q ipse non dcedit: ydc directe ad argutu rerde =

q ignotu ppis evidentis non e identitas ut Cq3; & identitas talis, que e necessa[ria] formalis, et 2 q dicit in recto, hoc e: independens a subto, et p(rae)dicato, que explicant suu distintu ignotu a principali ppis q formalis identitas Vg petri c animali; undelicet subtu, et p(rae)datu formallia distinentes ppem explicent suu ignotu; c hoc sit distu ab ignoto principali ppis; idc minime ignotu principale ab ipso explicari, & solu acolae, que ut pote unica vox in ipsa non pot staxe racio modi Sdi =

& replicat: omne q sigcatur a ppe evidenti e identitas obtiva, subtu et pratu obtiva, & hoc manifestatur a subto, et prato formaliq que iyt plures voces: q ignotu ppis manifestat clarite perfecta; pvatur ans omne illud q a de hone sigcat e ignotu de homis: q similiter in ppe: q verytans = ad repliq dist q ue ans: omne q sigcatur a ppe b sunto p obto sigcato a tota ppe dcede sumtum p obto principali in tito a ppe: nega maiorem ad huius pvanem dcedeans, et nega dciam. da ranem disparitatis =

q aut q3 dy intelligat totu sigcatu de honis essencia rei non intelligitur scilit homis principiu senciendi et raciocinandi. q e totu signiticatu de honis homis: et hoc sigcatu ut totu principale a l de home representat c nequeat intelligi recte dari

claritatem de hominis essencia nisi dicatur, é alx ale =

at vero

optime recte respondetur ʒ terrogatur an per se sit diffinitio precise, é per quam

nexet interroggs satisfactus y de ignoty principale propris evidentis

tamen é evidentai obtiva, 2 ʒ q. dicit ʒ recto scilicet formalis identitas

talis predicatio obtivi Cobtivo subiecto; que prat, et subiecty obtiva n

Distinguitur nisi subiecty totale propris evidentis =

arguitur 2º: propositio evidens

dicit formalis evidenciq: q dicit claritem: et per consequens

per plures voces Coordinatas iuxta regulas logice manifestat

ignoty. ans é clary; et probo Dcig evidens Cognicio é clara seu

manifestacio: q. propositio evidens clare manifestat ignoty =

dis

go antecedens argumenti: dicit evidenciam a motivo, Con

cedo; a Coordinacione, nego. antecedens: et similiter dist ʒ que

reliqua argumenti =

é dicens q, licet propositio evidens dicat

evidenciq a motivo q, é propterea quod provenire a principio per se noto, Uq:

é evidens q nix sit alba, et frigida: at vero propositio n dicit eecla

xq per Coordinacionem, q é explicare ignoty per plures vo

ces; ignoty tale explicat per copule é =

arguit ultimo,

et quidem a noty aprehensionis Dplexe: hec aprehensio

nes Dplexe homo viuens, homo risibilis, habent plures voces vo

ces Coordinatas iusta regulas logice: q sunt modi Sdi =

respondeo q ʒ nota hic tamen ut melius ʒteligatis disgodas:

habent plures tales aprehensiones respectu Dcreti Dsiderate;

Dsdo. respectu subiecti; nº. =

é dicere: q licet dent regule logi

ce ad tale Dcrety manifestady, ut porte de tio ñ tamen dgt re

gule ad subiecty talis Dcreti manifestady per talem perfeccio

nem scilicet vitam, vel risibilitatem que perfecciones

Subiecti scilicet hominis ñ explicat perfecta logice dicit clari

te per plures voces Coordinatas ad ignoty esenciale talis

Dcreti scilicet principiy senciendi, et raciocinandi ma

intelligatur solum per tale cxetum explicat aliquam perfeccionem supra = disputacio 2ª de modo sciendi particulari = caput VI de definicione agit = m̃d m̃d m̃d m̃d m̃d m̃d m̃d m̃d

Disputatio 2ª:

Tradita noticia modi sciendi in communi, servando metodum nostre scole recto ordine sequitur explicare modum sciendi particularem. Summimus exordium a definicione quia ut definicio est ordacio explicativa essenciae rei: particula ordacio est genus nostre definicionis, quia per illam convenit definicio cum divisione et argucione: reliquae partes sunt differentia, quia per illas differt definicio ab omni alia: quo recta est definicio =

In tradendo reliquas regulas pro bona definicione, quae referuntur in isto loco ne bis eas repetamus quia ignoratur ex primo; videsolum vobis proponimus utrum apprehensione complexa salvetur definicio? Verdeco cum pluribus optime illas salvari: quod patet in hac ad realem = quae est apprehensio complexa et definicio, quia in illa veri[fi]cantur omnes regulae talis etc.; hac propter modo est ad realem, cuius propter est definicio et apprehensio complexa quoniam ista salvatur definicio =

Definicio alia est propria quae essencialis apelatur, et haec una nominatur metha ut haec hominis definicio ad realem; altera quae dicitur fisica ut haec hominis definicio, materia, ad realis, et unio; quae explicat per partes fisica et realia hominis; metha vero quae explicat hominem per partes generaciones et differenciale, quae etiam partes apelantur distinctiva; quia hominem distinguit et quidditativa quia quidditas, seu essencia hominis per illam explicatur =

Definicio impropria dicta est quae etiam descriptiva apelatur, et est illa quae explicat essenciam per proprietates: ut ergo: haec hominis definicio a Platone tradita ad viperum implume quam: cum Diogenes audiret, gallum plumis exutum in scolam incit;

dicens ecce hoc platonis quare sola defin.o esencialis et me
cha e ppria hois defin.o ut i q. Ditat vovis =

Contra ... 2 nostra

definitionem definitionis: non dat accionis accio, nec unionis u
nio: q. nec dat defin.o definitionis = 2o: defin.o definitionis definit
definitionem ... ipsa e defin.o: p. se ipsa definit, et hoc explicat. q.
explicat definitioni, defin.o = 3o: ... ... nostre defi
nitionis debet tradi modus sci; quo oracio: q. n e recta defin.o
nis defin.o. prob. ans: modus sci e pr. ... genericum
proximius d hoc debet ... defin.o = q. =

ad 1 ...

et no ... racio e ... qua q. expone accioni
accioni sequerent ... ... accioni
sicut ex unionis n solu e producere ... seipsa, et
unionis n solu e unire extrema ... seipsa unire ... ex
mis; ... defin.o ... n seipsa definit ut ... ...
particularem definitionem, n licet ... ipsius sit defin.o
et seipsa definiat C n seipsa definiat ut ... ...
particularem, ... dat defin.o definitionis; sicut vox nomen
seipsa significat; et similiter vox signu =

ad 3 n. ans,

pro ... ... e pr. ... genericum certu; n. dubiu;
Ido. e dicere, certu ee definitionem ee oracionem; verum n e
certu definitionem ee modu sci. prettere a = ee modu sci
dicit. ee oracionem ignoti manifestativa C ee autem
definitionem dicit ee oracionem explicatem esenciam rei
... quilibet ... sunt ... et hic solu e ...
de ... definitionis, licet ... sit idem C ... modi sci =

Ult

mo: admiso ee modu sci definitionem, adhuc n debet po
ni ... definitionis nostre modus sci, q. a defin.o tota
lis ut defin.o concludit positive pr. ... genericum, de
fin.o autem ut modus sci ab hoc prescindit; ... de
q. defin.o sit modus sci nequit ee pr. ... genericu,
modus sci = Caput 2: de divisione tractat =

Caput 24.

Divisio e oracio q mas partes toty distribuens. e recta defio: li oracio e genus, qa per illg Dnit c reliquis modis sdi reliquq partes ff ditra, qa per illa divisio differt a reliquis modis sdi. toty quod divit dit divisy, partes vero q quas divit dicyt menbra dividencia. ude sicut fuerit toty, ita eryt menbra dividencia si fisicy eryt partes fisice, si metafisicy metafisice, si esenciale esencialia; si e accidenta, le acciden talia; si denriq z tegrale sit eryt eius partes ztegrales; q toty partes hoc ═══

Toty alliud e potenciale, alliud q actuale l y e racio toxlis Dnis que sub se Dtinet plura z terio ra, et hz divisio potencialis erit distribucio potencialis tox lis z sua z terioxa. Vg al e toty poale resu hois, et equi participancy ranem Dnem animalis. actuale toty e q partes actualig Dstat q subdivit z ficy, et locy: ly e q actualig partes fisicis Dstat. Vg: hoo e materia, fra, et unio ═══

2y quod constat partibus solum per racionem distinctis: Vg. homo e animal racionale que predicata syt metafisica hominis ...

habet etiã divisio suas leges. 1a e, q toty latius pateat qy quelibet pars; hyda = z isto principio, toty e maius sua parte 2a e q una pars alliq n z cludat quare n e recta hec divisio hois allia pars e corpus, et allia manus, qa manus z cludit z corpore q e pars fisica hois ═══

3a e: q toty eque pateat ac partes simul syte: et ideo n e bona divisio hec hoo allius pxu, et allius paulus, qa pxes hos dytur plures ho es ex quo rectam ee multig illa nem a toto ad omnes

eius partes simul sytas: V.g. e hoo g. al rale. et e ∂ 4.a e g. fiat divisio per positivas dita: V.a g. rale allud hu many, et allud q gelicy = 5.a e g. fiat divisio z men bra principaliora si pluxima sint V.g. al allud hoo allud bryty; n vero allud prus, allud equus m(odu)m =

hic observa: g. quando dicimus hois allia pars al allia rale, li al n sumit ut tory potenciale, & ut pars actualis hois, et sic minus patet quq hoo. z toto autem potenciale venevalet: e hoo g. al. z toto autem actuale n vene valet a qualibet parte ad tory V.g. e alg. hoo. a toto potenciali soly valet ad partes divisibe. V.g. e al. g. vel equus, vel hoo vel rale, vel irale; n tamen valet ad partes simul sytas =

a negacione cuiuslibet partis venevalet ad negacionem tocius z toto actuali V.g. n e al: g n e hoo. e ∂ a negacione totius soly valet ad neganem allicuius partis: V.g. n e hoo: g. vel n e al, vel n e rale; cetery z toto potenciali a negacione totius valet ad neganem omniy parciy. V.g. n e al g. n e rale g n e irale e ∂ eciq a negacione omniy parciy ad negacionem totius; n vero valet a negane cuiuslibet partis ad neganem totius. V.g n e rale: g n e al = Sequitur 34 an definicio, et divisio specifice distiguq =

Caput 34.

Proclamat mecha dificultas presens, ad cuius ztelligenciam supono 1.o n pcedere dificultem de defone fica ∂ parata c mecha divione; qa certy e distigit quary defones vouis ∂stat z capite precedenti. y de soly dificultas e de mecha divone c defione mecha ∂ parata; et de divione actuali, c defione actuali q si corresponden ti, n vero c potenciali defione, c divione actuali,

quaeritur est in distingui=

Supono 2º: distinctionem 3cem esse: una generica, quae datur inter entitates genere distinctas ut inter hominem et lapidem, quae in genere non conveniunt. 2ª specifica, quae datur inter entitates specie differentes: Ut inter hominem, et equum qui specifice distinguuntur=

3ª numerica, quae datur inter entitates numero diversas, intra eandem speciem: Ut quae datur inter petrum, et paulum, qui sunt eiusdem speciei humanae. solum procedit difficultas de specifica distinctione inter definitionem, et divisionem inter se comparatas=

Supono 3º: definitionem dupliciter posse distingui a divisione 1º ex parte obiecti et est quando definitio idem obiectum non habet, ac divisio; 2º ex parte actus et est quando divisio diverso modo idem obiectum repraesentat ac definitio =Supono ultimo definitionem posse distingui a divisione vel mutuo seu adequate, vel non mutuo, seu inadequate 1º modo: datur distinctio, quando **A** non est **B** nec **B** est **A** 2º modo est distinctio, quando **A** non est **B** attamen **B** est **A** de utraque distinctione intelligitur quaestio=

ex quaque omnis sententia: dico 1º definitio et divisio inter se comparatae non distinguuntur ex parte obiecti quod sic breviter probo. obiectum definitionis hominis: Ut quod animal rationale est animal rationale hominis, et obiectum huius divisionis hominis, alia pars est animal, alia quod rationale est animal rationale hominis quod obiectum definitionis est obiectum divisionis: probo minorem; ideo obiectum definitionis non esset obiectum divisionis, quia definitio manifestat obiectum non distribuendo partes, divisio vero partes separando, sed hoc non obstat ut obiectum definitionis sit idem obiectum divisionis quod verum mihi=

maior est ratio contrariorum, et minorem probo hac parte: haec definitio animal rationale manifestat suum obiectum distinguendo formaliter et partes, hic vero actus homo illum manifestat non distinguendo eius partes; sed hoc non obstat, ut obiectum talis definitionis sit idem obiectum

huius actus hoo: qa obtj utriusq3 ē al xale hoīs: q li̅cet divio obtj repraesentet distribuendo partes, n q3 sic detio, n obstat ut obtj detionis sit idem obtj divionis =

dico 2º) praedecessorem se) dicentem, Xus, 3 unam serentem specifice distinguit detionem et divionem, 3 alteram vero 3 adequate identificari q, divony ē qa allias hoo, et equus, qui specifice distingt, 3 adequate identificarent: Prob) ey: sic procedo. si detio 3 adequate identificaret c) divione, divio cet detio; atqui: q adequate distingt pro minorem, qa maior ut certa ab ipso supponit =

entitas habens essent alliqd praty q, n habet altera, ab ista specifice distingit, & divio habet essent alliqd prary, qd detio n habet: q ab ipsa specifice distingit. pro minorem; divio essent habet distribuere partes, q, detio n habet. c) solum illas signare ut distinctas; ut iam ē dictum, c) neq sunt prata e specifice distincta: q =

ad q dicit praecessor 3 efficaciam quidem: q licet detio, n sit divio, divio 3cludit detionem et ē tot, detio q3 ē pars illius; sicut licet hoo 3cludat al, ab ipso q3 n distinguat mutuo, tamen al n mutuo distingit ab hoc 3cludente ecig xale: et ut totum distingit 3 adequate a suis partibus; & neq rarem 3c 3iungo = ideo

licet al n sit hoo, hoo autem ē al, qa licet hoo sit alliud praeter al, scilicet xale, ē tamen principium sentiendi mod quod al; & licet divio sit detio, divio n ē oratio explicans essentiam rei, modo quo detio: q rursum paritas pro maior, ideo licet al distinguat ab hoc hoo autem ē al, qa al licet distinguat a xali al q3 n excludat xale, adhuc al n 3cludit xale, modo quo hoo 3cludit xale: & detio pariter excluderet divionem 3 ita n 3cludit detio, modo quo ē detio, quae ē oratio explicans essentiam c) exclusione alterius prati, divio vero ē oratio explicans essentiam rei c) distributione partium rei q licet hoo distinguat n mutuo ab animali divio actualis

distĩgit mutuo a detione actuali =

Praeterea; si qa ɜ divi-
one daret alliq partis simile detioni, n mutuo distĩgueretur detio, et divio tam al rale volatile q admit impo-
le eet idem c di rale hois; ɜ hoc nullus ɜcedit nec ɜgi-
tur ɜcedi devet ratio ɜ rri. pro maiori instantilly: qa
divio ɜcludit detionem: ista n mutuo distĩgit ɜ a divio-
ne; ɜ al rale volatile, ɜcludit al rale q e detio hois
q al rale volatile n mutuo distĩgueretur ab hoe: q ɜ de-
quare identificaret c hoe ɜ hoc e ɜpole qa hoo eet vo-
latile: q e ɜpolis aut nulla ratio praedes orris =

pro 2o: detio-
nem distĩgi specifice a divione hac parite: h'c actus
al rale specifice distĩgit ab hoc hoo qa 1o repraesen-
tat esenciq hois diverso moo nempe distĩguendo tor-
liter et parter; sic n vero quod pocius illas ɜfundendo;
ɜ detio diverso moo repraesentet suy obiy ac divio,
detinicio manifor liter et parter et n illas separado
; divio vero pres illas distĩguere parter separado: q
qa detio et divio diverso moo manifestat suy obiy
ex parte actus specifice distĩgyɜ = Caput 4y solvitur =

Caput 4y:

Ad 1o: divio habet ne signa allia, et allia: ɜ detio illa n habet,
q habent dista obta: pro ɜciam talis particule signt alietatem, et numery partiy detiniti; ɜ detio hec n habet, pro
to: q. pro minori: detio soly habet pro obto esenciq reiet
eius unionem qa ipsq n dividit q facit divio; quatenus
eius divisi partes divisas enyciat q detio habet di-
sty obty a divione: q ex parte obti distĩgyɜ detio, et
divisio =

ɜcesis praemisis n ɜciq: et quaniq aus distĩngo:
significat alietatem partiy formalem praecise; ɜ do.
allietatem formalem et fundamentalem; omito. ex-
plico distĩctionem. licet divio habeat tales partes

illia, et illia, quas debio non habet; Et tamen tales par
ticule non negat distinctionis obiectum ~~rationis~~ ac debio dicitur solum toxlitex
distinctionis obiectum rigcent; unde est quod non distinguit ex parte obiecti;
Dicitur solum ex parte actus et racio est ═══

quod obiectum debionis est e
sencia seu partes rei unite, divisionis vero numerus
partium et divisio rei, quod totum venit sub unico obiecto ~~rationis~~ nove
ro toxliter distinctiones dixerat; et patet in hoc exemplo: Deus
qui ~~et~~ obiectum sub divile est, est amabilis et cognoscibilis per actus
specifice distinctos per amorem scilicet et cognicionem; quia
in Deo convenit racio boni, et veri, que sunt distincta tox
liter in Deo similiter in obiecto creato sua esencia unita,
reperitur, que est obiectum debionis, et eciam in illo reperitur numerus,
et divisio partium rei, que est obiectum divisionis, que obiecta sunt
toxliter distincta atamen in toto unico obiecto ~~rationis~~ sub divile
═══ ═══

arguitur 2º contra 2ª dictum: licet debio non sit
divisio, atamen divisio est debio; quod ex parte actus specifice
munco non distinguit. probatur antecedens: debio est oracio explicans esen
ciam rei; sed eciam divisio, et per hoc quod partes secare, quod ve
rum antecedens ═══

arguitur non antecedens, cuius probacionis distin
guo maiorem est oracio explicans esenciam rei tan
tum, seu cum exclusione alterius predicati; con
cedo. Cum eius inclusione; nego maiorem, et distin
guo minorem sed eciam divisio est oracio explicans
esenciam rei tantum; non, et conclusione alterius pra
edicati; dominarem et 2ª partem disquo, et per hoc esenciam
in partes secare modo ac debio; non. diverso; concedo ═══

licet
divisio sit oracio explicans esenciam rei, non est tantum, sed eciam
distribuere partes rei, et per has partes alia et a
lia debio vero non nisi explicat esenciam rei sicut debio,
quia licet nec illas secet intencionaliter tamen, et non
mediis talibus cognitis; et hoc non probat debionem distingui

ñ mutuo a divisione, alias animale volatile est animale
hois =

Ideo q si eet verum dicere divisio e deffinitio, liceret divi
sio habeat aliquid prius deffinitionem: ergo bene diceret: hoc
e animale: angelus e xalis, y Angelus e animale q ñ potest dici:
unde deffinitio e oratio explicans essencia rei et ñ magis, divisio
vero e oratio explicans essencia rei eius partes dividendo
ac implicite, et medijs signis allia et allia q ñ habet deffinitio, de
Soly per ȝty dividere totalitem animalis a formalitate rati
onis =

arguit 3°: eodem modo reddit hic actus animale,
suy objectum ac iste hoc quod ponit ex una parte, que e al, et ex a
llia que e rale, quia 1us e definicio 2us vero e divisio: q = nº
maxem prop ȝ dicta, ante arguto: ydem observa q licet prae
dicta deffinitio distinguat formalitates hois, ñ tamen explicite, me
dijs scilicet signis allia et allia sicut divisio q licet de
finicio distinguat exercite parte, qa exercet distinctionem
earum; ñ tamen signare sicut divisio signis de illis partes
particular allia et allia. haec doctrina aptate deffinitioni et di
visioni traditis ȝ hoc arguto, et similiter = Caput ulmydeult
ima specie modi sciendi: scilicet demonstrane = m m

Caput 5 y.

Cum lacius sit agendum de arguitione ȝ finc huius operis,
et logice; nye de ipsa fut dtydit demonstrane seu silog demonstrativo
monstrativo agendum e, et quidem ut species modi sdie,
qa demonstratio, seu silogus demonstrativus pertinet ad ra
tionem modi sdi, et iusta ȝty absurdum e simul que rere
Sciencia, et modum sdi. unde prius debemus scire an de
monstratio sit modus, et postea de eius sciencia ȝ formali-
tate =

arguitacio, fut dtydit demonstrane, et ut spe
cies modi sdi sic definit: e Oratio ȝ qua unum ex

dillio ꝙ text denotat. ē recta dctio; ꝯ oratio ē genus quia per illud ꝯnit demonstratio c. Divisione, et dctione, a b istis qꝫ disterē per reliquas particulas ═

y deffinitionis

nexio requiri ad demonstrantem. V. id quod interruꝫ, ꝯsequens nempe quod denotatur, per lium. 2um: id ex quo infertur scilicet antecedens, vel premise quod assignatur per li ex allio. 3um ē nota illationis. V. g. quod vel igitur, quod cognoscitur per li ꝙ text denotatur ═

totum

hoc patet ꝙ hoc silogo: omnis hoo ē al, ꝯ prus ē hoo. ꝙ prus ē al; quod ꝙ texrtur ē hec ꝓpo prus ē al, que vocatur ꝯ ꝯcia. id ex quo ꝙ text sunt premisse silogismi; demum qꝫ nota illationis ē ergo. quod totum explicatum manet ꝙ ꝓhemio, et postea ꝙ fine huius operis scietis de eius divisionibꝫ, et principiis. quare probitꝫ hic dicatur quare participet demonstratio rationem modi sdi ═

id participat rationem modi sdi quia explicat suum ignotum per recta locali claritate, ꝯ sic se habet demonstratio. quia ista ē modus sdi. maior ē certa ut ꝯstat ꝙ dctione, et divisione. quo minor est: unio extremitatum ꝙ ꝯse, ut ꝙ lata ex unione extremitatum c. medio ē ignotum demonstrantis, ꝯ tale ignotum manifestatur claritate per recta: quod ═

maior supponitur ut certa, quia ꝙ eo distinguitur demonstratio a dctio et divisione = m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m ═

probatur minor claritate perfecta manifestare talem unionem ē illam manifestare per plures voces coordinatas iuxta regulas logicæ; ꝯ sic se habet talis manifestatio ꝙ arguꝯone, qua per premisas

manifestatur unio extremitatum cum medio et per dictam quem extremitatum unio est, sicut alliqui volunt, vel per dictam quem formem cum illarum nota, ut allii tenent, quae semper ex ignotum manifestatur per pluxes voces iusta regulas ignotum demonstrantis manifestatur claritate perfecta ═ ═ ═ ═ ═

1ª 2 5o — 4
2 — 2 5o — 4

De arithmetica seu quod distat tice demons demonis postea in proprio loco agg. sollyg. brevi di cam hic ratione m pi talem cte rone ani n eterno dum sdi quan modus sdig ij teydieta loca, et arquiciones plis, cte rone non itendyt a loca; allias loca nor doceret cerone ce valiz arquere, pocius loca quaeq ie expri ponatur demons ve evidenz arquere q. ratio p valis et ex onea in emous sdi. et de tractaty dedeveniamus ad 2ᵐ partem nostri operis cum ulii tic immmmmm, n mmmmmmmmmm ius Joseph Ma ia el coracon sos n doi el alma mmmia m mmmm mmmm m

129
240
060
429

PARS 2ª DE TRO, E SIGNO A IIª MENTS OPERAOM

Clarissime oporui modo dedi vobis noticiam brevem de modis dicendi, et in particulari, nunc brevit. ecce noticia in ado dextro, et signo, ut pote quae sunt operantes in eis, scilicet ar xchen

sio, et ut iam dixi a facili e nexio incipiendum a termino ut pote clariori et conducente ad signum. quare = disputacio 1ª de termino = caput 1m de definicione termini trahit.=

Disput. 1ª:

Significacio termini terminat pene e ideo nil mirum, si de termino, sine termino aff[i]rmemus tamen quia ad nostrum institutum, quod satis consulere devemus, et acepciones termi omnium pene notae sunt; et si forte n, videte autorem lacte de illo sumentem varias acepciones, quas ut unitiles omitto; quunc vero scire, terminum de quo loquimur ee partem, vel propositionis, vel artefacti compositi loco, ut verbi gratia subiectum vel praedicatum in illa propositione, sive quod de quolibet composito loco=

hac acepcione sic terminum definio: diccio artefacti logici composi[ti] ydeo; hanc definitionem explico hic diccio e genus nostrae definitionis quia per illud conuenit terminus cum illis a sedictis, cum inreccionibus scilicet et allius verbis gramaticalibus vel literis graecis ut [illegible] qui omnia licet sint dicciones n tamen artefacti logici compositive, per quas paulas terminus distert ab interreccionibus et praedictis verbis gramaticalibus: quod constat genere, et differentia sive quod conformat cum reliquis regulis pro vona definitione, quarum explicacio vovis constat in definitione modi sciendi, illuc quod recurrite: quod recta e nostra definitio =

n ponit pro genere in nostra definitione, extremum ut nonnulli praecedens; quia hoc verbum e sinonimum, seu idem ac hec terminus vox; et n e genus proximum quod devet constare nostra definicio, quia per extremum conuenit terminus pluribus, quam per diccio; et ut allii tenuit si extremum e equivocum, definitio quod devet constare genere univoco quod nostra definitio n capiens ista capita hic tradita, recta e =

nec mandit in nostra definitione pro genere particula signum ut nonnulli praedecesores male quidem quia definitio rem

definien; per illud q̄ n̄ e de esencia & pocius ipsius ppietas, inrecta ē; & deffio tri ab ipso tradita ut pote defini ens rey et sig ny ita se habet: g̃o ═

quo minorem definicio termini illum defi niens per logicam suposicionem illum definit per quod n̄ ē de esencia rer; & pocius tri ppietas; & idem e suposicio logi ca ac termini significacio; q̄ quia signy consistit regula rex loquendi g̃o ═.

quo minorem: poni poxane p obio doctrinaliṡ sig cato, ē, vel illud munus q̄ illud exercet exerceret, vel sigcaret illud; & VJ Inrit txoxane suposicionis; et 2 illi Init xane sigcanis; quia signy consistit regularis loquendo: q a ; tro igit idem ē suposito loca, actri sigcacio: g̃o qui definit try per suponem locq; illum definire per ppietatem tri: sili; si illy definit per vocem signy illy defint per ppie tem qua ppter sua defio inrecta ē ═

aduc q̄ admiso grati defionem tri ēē: signy doctrinale doctrinaliṡ absolutiṡ. que e definicio precesoris, aduc talis defio superflua ē: g̃o i recta: p vo ans: par la que ñ requirit, nec ut constitutiva generis, nec diferencie tri superflua ē; & ita se habet par ticula doctrinaliṡ i dicta defione: g̃o ē superflua. p vomi norem particula doctrinaliṡ q̄ ñ ē constitutiva generi: q a iusta predecesorem genus defionis sue soly ē signum docnale ═

nec ē constitutiva diferencie, q a per li absoluty ē dis cretus trus ab omni n̄ ipso, q a ecig si colasit signy doctrinale, ñ tamen absoluty: g̃o li doctrinaliṡ ñ ē constitutivy generis nec difre et ecig q a comoo, q̄ signy ē debet sigcare: g̃o si signy docnale ē; doctrinaliṡ debet sigcare. ulterius, sig ny docnale per has difras modale et absoluty ñ desinit ēē docnale; q̄ ad quid docnaṡ ?

quod confirmat hac parte: nosṡ predecesor existimaret certo ut superfluy; istam tri defionem: signy docnale absoluty absolute: g̃o p eorum eqdem ra

cionem sua deffo e superflua: quod cig ideo ut superflua
retraxeret defionem apposita, q a i plicat 3tris: ee signu doc
nale absolutu, et quin doctrinalis absolute sigcet; et eciam
similis 3plicat, q sit signu doctrinale absolutu, et quod doctrinalis
n sit absolutu: qa sicut particula absolute e 3tra sit a 3tra ab
solutu: ita 3 lis doctrinale e 3clusa parti la doctrinalis =

et ra
cio totius e qa sicut de signo doctrinali absoluto n pt verificari
moralis ee signu, et absolute; ita de signo doctr absoluto, n pt ve
rificari ee n doctr absolutu, et doctr absolutu: ex quo a posi
ra deffo ixecta, ats ipso iudicat proprij quod sig diiudica
mus ixecta; qui enim ixecta pponit defionem, iudiciu
in ei aponet quare vos nostra tri defionem ut recta defendi
re; et siquid 3 illa alliquis obiiciat sic = caput 24 arguments
ta 3 tria enervat = mim

caput 24:

Arguit 1° sic explicans tru per id 3 quo reddit ppo
tq qui 3 subtu, et pratu, et hec deffo n dicit ee diccionem
artetacti logici 3 positiva nec illu retexat ad 3positu: qo
nostra deffo n e iuxta mentem filosophi = facile et mul
tiplicis res det 1° illa defionem filosophi n eet rigorosa de
fionem, et mera explicanem =

2°: q casu quo eet deffo
n est de omni tro, et solu de tro ppis = 3° ad mentem d
aristotelis potius aug aliqua explicanis ee nostra deffo
nem, illa qs tri 3muni ee; qua potest 3nit subto et pra
to, 3 qui 3 resolvit ppo 3nit, q3 allis tris logicis, ut sunt
tri silogismi et demonstranis =

arguit 2°: nostra defini
cio 3nit allis a tro q n e recta: pro ans. nostra deffo
3nit huic diccioni n tru, et nec diccio n e tru: q 3

dicit aliis ubi: maiorem. primam maiorem: non terminus est negatio termini; negatio termini non est terminus: ergo dictio non terminus non est terminus =

respondeo non ans: ad primam. distinguo maiorem non minorem: ad cuius probationem distinguo maiorem: non terminus obiective est negatio termini, concedo. non terminus formalis est negatio termini; nego maiorem. obiectum huius vocis non terminus est negatio termini sicut obiectum huius vocis non homo est negatio hominis: caeterum ipsa vox non terminus habet esse positivum, et quamvis illa aliquid neget quod sufficit ad terminum formalem et logicum =

arguitur 3º. vox dictio non est genus proximum, quia licet extremum, quod hoc debemus uti probatur ans: ideo esset genus proximum, quia per illud terminus non conveniret pluribus, sed quibus conveniret per licet extremum: quod dictio non est genus proximum = nego ans: ad cuius probationem nego ans praecise, et etiam quia licet extremum continet capita perfectionis dicenda quibus illius explicanda: ulterius: licet extremum magis subalternum est, quam dictio =

arguitur 4º: nostra definitio non convenit terminis praecedentibus, et sequentibus quae sunt termini argumentationis quod non convenit omni termino. probatur ans: quia termini praecedentes et sequentes argumentationis non sunt componentes, sed potius componentes actus argumentationes. quod illis non convenit nostra definitio termini [illegible] = =

respondeo nego ans ad cuius probationem dico: quod termini definiti per verba, quae licet non dicant actum, sed aptitudinem, tamen cum quod aptitudo sufficiat, et sit de essentia termini definitionis ut tenet communis plurium. verba definitionis non dicunt actum, sed aptitudinem; quia de hac est de essentia definiti, et de quo termini componentes argumentationem, sive aliud compositum logicum, sunt definiti per nostram definitionem =

alia argumenta communia sunt omnibus definitionibus; in quibus ea videte = caput tertium solvit dubium = [flourishes]

Caput 3:

Dubiis 3. utrum unio seu pars modi aut relatio logici sit terminus locus? ad quod suppono quod pro declaratione partes modales, et absolutas; pars modi vocatur unio, seu copula. et pars absoluta dicitur subiectum et praedicatum: totum declaratur quod haec propositio est homo, quia homo et praedicatum sunt partes absolutae; lex est copula, seu unio, et quia videtur istam unionem non esse sine, aut parum propositio, dubitatur nunc an sit terminus locus =

dico: conclusio est negativa logici, probatur 1º auctoritate sancti Damasceni unaquaeque propositio ex terminis componitur: unaquaeque quibus ponitur propositio est: ydest lex non copula est dictio propositionis: quod terminus logicus. Dicit Beatus Boecius per haec verba: voco nomina et verba qui bus nectitur propositio, propositio nectitur unione unius termini est propria, ecce sententias, et aristoteles, et Divus Tomas proximi auctoritates omitto =

ratione probatur: terminus est dictio ex relatione logici propositiva; unio est dictio propositionis propositiva: quod unio terminus est. maior est de ratione termini, et minorem probo quod praedece maiorem; ideo unio necesse dictio propositionis propositiva, quia resoluta propositione non permanet unio. Et hoc nihil probat; quod copula est terminus per dominorem quia maior est eius auctoritas, nec hoc probaret ecce subiectum et praedicatum propositionis non essent termini logici; nec tamen materialis esset terminus illius propositionis, et hoc ille non admittit: quod nec ego ingratiam admitto =

Quo maiorem: resoluta propositione ecce non manet subiectum nec praedicatum: quia haec talia dicuntur ab actuali enunciatione praedicati de subiecto; nec permanet tamen materialis destructa unione propositionis: ut certum est quod licet destructo composito logico unio non permaneat, adhuc terminus logicus est

: licet resoluta per unionem permaneat: quo necesse pote dicció oppis, oppositiva terminis =

arguit 1º: accio Causae non est causa, et racio formalis causandi, unio est racio formalis componendi, compositi: ergo non est extrema acti logici compositiva — Concesa maiori, nego minorem: accio Causae non causat vere et proprie, quia tota virtus causandi adequate est causa: at licet unio sit racio componendi compositi, ut ipsa cum illud constituat quia vere et proprie diccio oppositi est terminus logicus =

arguit 2º: unio compositi phisici non est terminus illius: ergo cola est unio extrema acti logici quo istud non est terminus locus, nego maiorem: quia quod unit est terminus sive phisicus, sive logicus; et est unio quolibet composito uniatur per se ipsum, quia non indiget allia unione, de esse terminus locus, quod patet compositio phisico hominis quo licet unio sit racio formalis uniendi, tamen uniatur per se ipsum composito et illud constituat alii quorum sentencia, de esse partem illius dicenti de unione =

arguit 3º: si cola esset terminus, silogismus quatuor constaret terminis; et hoc apud omnes est falsum: ergo et cola non est terminus; nego maiorem: silogismus semper ex terminis constare debet duas extremas et unico medio: licet cola esset terminus locus, quo constat diversitas terminus silogistici, quia terminus logicus est diccio compositi logici compositiva, quia gramaticam terminus silogistici et ex suo formali conceptu non dicit = Caput 4m solvit alteram dubium =

Caput 4m:

Dubium 2m quaeritur utrum adverbia et casus obliqui sint termini logici? ante resolucionem noto supono 1º non procedere dificultates de praepositionibus, et quibus convenit genus nostrae definitionis termini, sed ab illa excluduntur, quia non sunt dicciones extrema acti logici nec sunt subiectum, praedicatum nec cola =

nec veniunt ex parte cuiuslibet ut patet haec propositio: prohibere nos damnari et similes, si tamen

venit tales interiecciones vicem nominis habentes; ut Apocalipsis 9 Bē unum abiit, ecce duo veniunt et istas illas n excludimus a termino logico valent enim idem ac ma ly=

Supono 2º: praeter nominativum qui est casus rectus reliqui casus sunt obliqui: 2ª q. in hac prope equus patris cucurrit velociter hoc li patris est obliquus casus, et li velociter est adverbium, et c. hinc si habeant termini ex parte cole, quam ex parte subiecti, vel praedicati, ex parte omnium procedit difficultas =

dico: adverbia et casus obliquos esse termini logicos. probatur arane quia est diccio ex terminis loci, compositiva est terminus locus; sed adverbia et casus obliqui sunt diciones artis terminis logici compositivae quae sunt termini logici: per mixtam diversam propositionem constituunt hae diciones equus patris cucurrit velociter, ac iste equus cucurrit habent quidem diversa subiecta et praedicata totaliter. ergo talis diversitas provenit ex quo li patris et velociter sint compositive diversae ac ista equus cucurrit: quod adverbia et casus obliqui sunt diciones artis terminis logici compositive quod sunt termini loci = Confirmatur: in hac prope equus patris cucurrit, casus obliquus, scilicet licet praedeterminat li equus, quod li patris est terminus locus. probatur 2º: terminus communis contrahitur per exparti laxam termini; sed li equus est terminus communis, et li patris est terminus particularis: quod 2º. li equus est determinatum contractus, et terminus contractus dicitur id per quod determinatur contrahitur; sed terminus contractus est terminus locus quod erit terminus contrahens =

probatur 2º: autoritatis tradi hi ingenti Durio quidem tacitus erit pro hac Durio; et quidem c. praedecessore qui oblitus fuit illas ponere sed praedicant ex cola tradita; sed unum medicamine vulgariter per quod bonus iecore, malus reparare, et hic D. ydelc tales autorites ipsi sint bone pro adverbiis et obliquis male quidem cole nos vero eas firmiter quo probamus ut pote ex utroque latere rotas. = Caput 9 3 argumenta solvit

Caput 9.ᵘ:

Arguitur 1º: casus obliquus non est terminus quia non est subiectum vel praedicatum formaliter: ergo nec illa consequentia provatur antecedens: quia haec terminus formalis repraesentat subiectum obiectivum, et illud quod repraesentat: sed non est subiecto obiectivo; et subiectum obiectivum repraesentatur ab casibus obliquis non identificatur cum praedicato obiectivo ut patet in hac propositione equus est ignibilis; quia praedicatum ignibilis identificaretur cum equo, quod est absurdum: ergo etc.

* nego

Nego antecedens: ad probationem concedo maiorem nego minorem; cuius probationem distinguo minorem, et casus obliquus non identificatur cum praedicato obiectivo quoad habitudinem, quae dicit cum praedicato obiectivo, *identificatur concedo minorem sub distinctione, quod est subiectum formale simul cum eo equus non identificatur huiusmodi ignibile; et solum habitudinem, quatenus dicit casus obliquus habitudinem seu ordinem ad praedicatum obiectivum, qualiter determinat casus obliquus equus etc.

= Arguitur 2º: omne autem nomen ut constat ex Aristotele: nomen est vox significativa finita, et recta; et casus obliquus non est rectus: ergo non est nomen = 3º adverbia: et casus obliqui sunt quaedam accidentia subiecti, et praedicati et accidentia termini sunt: ergo sunt casus obliquus et adverbia sicut subiectum, et praedicatum = 4º de significationibus adverbii, et casibus obliquis manet integra propositio; et ergo non destituitur illud, quod de significatione, permanet propositio: ergo adverbia, et obliqui non sunt termini logici =

= ad 1ᵐ respondetur: Aristoteles per definitionem nominis apposita longe definitionem nomen ut vovit; postea habet parte 3ª capite de nomine: et praestat sunt per plura quae possunt fieri per pauciora: quia ipse nomen ut postea comprehendit, et dictio sine tempore, quae potest esse terminus propositionis logicae ut de definitione philosophi praeterea quod est de escripta; non determinatur nominibus =

= ad 3ᵘᵐ respondeo adverbia esse quidem affectiones subiecti vel praedicati; at ex hoc minime exequitur non esse terminos; ut patet in categorematicis = ad 4ᵘᵐ distinguo maiorem: manet integra propositio, et eadem nego manet diversa concedo maiorem; de significationibus adverbii et obliquis manet

manet ista per causas Christi, quae nostras culpas ... ad ...
et quasi Christi ... ; quae diversitas erat ... quod pro quaestio
sit ut possit ... determinatus ut ... pro habet ...
determinatus =

Caput 5um dubijs ex peculiare Solutum

Dubium 3um: rogat vtrum voces non significatiuae sint termini logici? ... voces non
ad quas ... voces significatiuas: ut Deus, leo, ... voces non
significatiuas: ut Blictiri, scindapsus &ca de quibus procedit dubium
... non vero de terminis, seu significatiuis ...
... quia auditus est ... locos esse ex qua quaestio difficultatem
negatiue sententiae tenent omnes tomistae et magister ... Locallismo de ...
affirmatiuae vero plurimi scotistae et nostrae cinglatores ... Alfonsus
, Olcina, Lince, Spinula aliique ... =

Sit conclusio nostra

Voces non significatiuae sunt termini logici: haec conclusio iuxta mentem
sapientissimi nostri magistri, probatur quia Philosophus in textu libro 1o
de perihermenias capite 4 ... dicente: oratio est vox significatiua
cuius aliqua pars separata significat: ex quo sic
... iusta ... , dictionis, seu partis, ... aliquando
qua sit significatiua dicit oratio, et oratio constat ex terminis lo
gicis: ergo voces non significatiuae componentes ... blictiri
est vox quae est oratio sunt termini logici: et consequenter habens ora
tio aliquam dictionem significatiuam constat terminis logicis =

Sit 2a

probatio ... mentem iuxta praedecessorem: quia dixit ... per
aristotelem libro 2o de perihermenias capite 4: oratio est vox
significatiua, cuius aliqua pars per se separata significat non
ut affirmatio, et ut dictio quae ... ut nimis longe re
... et in paucis ut describitur ... indicat. 2o, quia
vox excludit orationem mentalem, et scriptam, quae
sunt proprie orationes =

2º qa Ͽnit nominis Ͽplexi, que oranes non sunt glorie

[redacted] 3 patet ex paxate sigcat, et n ut afirmacio = 3º qa oranis hipoteticis n Ͽnit: Ͽ qa noo ē dl esso, cuius 2a pars sigcat ut afirmacio qo autoritas ab illo tradita ad rem n Ͽducit =

iste oranes magis ultima vouis deservant ad provandum copulam eē terminum; n aporuerint vouis predictam autoritatem, em pedicendo, post que dederitis predictas raciones non ere rectam definicionem philosofi =

a rane p vas nostra Ͽc rane tradita Ͽmunis a predecesore: idē est ius quem resolvit ppo; ē nec p problichrie vox resolvit voces non sigcativa: qo hec ē ius locus. max ē illius et minor pua ideo iusta ipsius ppo blichiri n resolvit, qa blichri n ē substancia, ē male; ē ē substancia: qo et ius logicus. p vo minorem: iusta ipsius et omnes substancie ē id de quo alliquid dit, ē de blitiri alliquid dit ēē voces scilicet: qo ē substancia =

preterea ideo blictiri, qa sub sy materiale n eēt ius locus; qa suponit ma; ē hoc n obstat, blictiri sit ppie substancia aut prata; qo ergo, sit ius logicus. max eā rrory, et minorem pvo: qa ppius nomen ē diccio noo ē vox substancia suponit ma, et tamen sit ppie substancia, qa ppie de illis predicata dicit qo licet voces n sigcative ma suponit sit ppie substancia, aut prata: qo ppie rilogici y de qratis, et sine fundamento suponem materialem, de qua hic querimus, rerecit et ranem n asignat = caput ar ta solvit m m m =

caput 7:

Autoritas 1a et 2a posite pro ranc Xi suponit hinc p arguero qa ia explicate sit, eas n repeto; idem illis ad allias autoritates philosofi et Divi tome reside; vel reide sic: utrisque logui

de non significativis; vel in locum dein significativis. de verbo te
ligi de non significativo ad placitum; et de naturali, quia tunc
mentis est proprium, et non significat ad placitum, et natura. et
tamen se ipsum facit praesentem. similiter de verbo tali
qui de vocibus non significativis, quae se ipsa faciunt praesentes,
et naturaliter repraesentat =

dicitur ecce: venes tare

Cum supone materiali esse terminum totalem, quia ad terminum totalem so
lum requirit, quod sit prelogica de nostro totalis praedicetur alius
quid, et quod totaliter illi conveniat, quod enunciatur de illo ad
quod sufficit suppositio materialis; totum patet in hac voce no
men, quae supponit pro aliis totalis pro se tamen pro mag
prima est terminus totalis =

ad quelibet entas obliva, hoc
est repraesentata a subiecto totali minime esse terminum totalem;
ob hoc quod distinguit suppositio obliva, quae materialis propria
suppositio est, et capax ponendi artificio logico, a voci
bus non significativis, quae quidem componunt artificialiter loci
vocale iuxta regulas logicae: hoc supposito =

arguitur 2°

blictiri nullo modo potest esse subiectum totale, quia nullum praedicatum potest de
illo dici; quod vox non significativa non est terminus logicus. probatur:
si esset subiectum totale repraesentaret subiectum obiectivum de illo quod,
praedicatum obiectivum aliquid diceret; et non datur tale subiectum obiectivum,
quia hoc deberet distingui a subiecto totali: quod vox non significati
va non potest esse subiectum et praedicatum subiectum et praedicatum totalia =

arguitur

non ans; probatur contra maiorem non minorem scilicet quod praedicatum et
subiectum totalia debent omnia distingui ab obiectivis: ut patet in hac
propositione nomen est vox sicut non semper actus et obiectum distin
guuntur: ut patet in hac propositione omnis cognitio est actus =

in propositione pliè

tali est vox licet vox est praedicatum totale distinctum quod a subiecto blictiri
de quo totaliter dicitur: ecce: blictiri ipsum est praedicatum obiectivum qua
tenus repraesentatur a ipso blictiri; hoc est: et subiectum obiectivum

blictiri quatenus penetrat a se ipso et eius obiecto, sed quatenus se ipsum representat: ut solum. et similia = porro blictiri imponit pro se ipso nam, et mam ut omnes concedunt: ergo ut ego dixi non supponit ex impositione ad arbitrium tamen sufficit =

2°: terminus vocalis institutus est ut deserviat humanae locutioni, sed huic blictiri non deservit: ergo blictiri non est terminus logicus. probatur minor locutio humana est instituta ad conceptum mentis, et res manifestandas: sed non significativa vox, quae nihil significet nihil potest manifestare: ergo =

nego minorem ad probationem distinguo maiorem: omnis locutio non convenit, concedo maiorem: et distinguo minorem; blictiri nihil significat arbitrarie, concedo. naturaliter, nego minorem: licet non significativa non est exclusiva omnis significationis, sed solum arbitrariae hoc est dependentis ex actu voluntatis: nam naturaliter conceptum mentis directe, et reflexe significat ut omnes concedunt =

replicavis: si ad arbitrium sufficit naturalis, vel materialis significatio blictiri est terminus etiam essent termini suspiria, lamenta, et gemitus et similia; sed hoc non est dicendum; ergo nec id ex quo sequitur. nego maiorem: disparitas est quia suspiria non sunt voces articulatae, ideo quo ad nullam speciem termini pertinent: at vox blictiri, utpote vox articulata pertinet ad terminum vocalem. Conclusio articulatam et significantem naturaliter componunt terminum, propter eam quam statim ratio terminus: quod sufficit ut componat aliquam non vero omnem [illegible] em ex cogitabilem =

inquit 3°: si vox non significativa non significativa esset terminus propositionis, propositio diceret et esset non significativa; sed propositio deberet esse significativa: ergo. probatur maior: quia plures voces ut, Marcus, Tullius, Cicero idem et unum significantes non [illegible], propositionis partem constituunt: ergo erit non significativa propositio cuius unus terminus non significativus est quia totum denominatur a parte sed partes propositionis sunt non significativae: ergo et totum scilicet propositio erit non significativa quia a vero ex consequentia causa et mali

ex quo cy q3 dekctu ɜ n sigcacioẽ maly ppv: g° apax
te n sigcativa de ver dici tota ppo n sigcativa =
resdeo

(di) n° maxem ad ꝯ p vanem ɜdoan et n° ɜcig, q a ille
voces ponyt ad mody univꝰ sigcati sigcgt; n pse ut dlic
vir ad ɜg; n eē exty xane univꝰ paxti de vexe denomina
ritory: n hoo dit genitus ab unione et n dit cxeatus
a materia vel txaquesyt cxeate =

dit coxpoxeus a ma
texia; et n spixitualis a txe; nec dit ɜ coxuptibilis ab
igra et maxia; ɜ ad unione dit coxuptibilis. axioma te
nexe ɜ moxalibus ɜ quig bony ex omni cixcystqcia; maly
vexo ex qualibet. tenet q3 ɜ paxty hoo genexis: n vexo
etexo genexis, ut ippe ɜ ɜgit =

arguit 4: omnis txus ē no
men, ut ɜstat ex Axite, nomen ē vox n sigcativa & ɜ vo
ces n sicative q° voces n sigcative n syt nomen = resdedi
n idem q ɜ argumento 2° capitis g° xesponsy fuit: hic vexo
sivus ide n eē idem txu locy ac nomen locy: (ǐ admissa au
toritem xelatꝗ) txus enim logicus talis exit, et si n sit sigcati
vus; nomen vexo locy sgts dedicciõne sigcativa vexitica
ɜiusta dicty autoritem; yde omne nomen logicy txus lo
cus ē, n vexo omnis txus logicus nomen locy ē =

sigcadi ex
n esi vulitis xes dexe ecig ad laty autoxitem a ɜxiv xelatꝗ;
2 oxane: n omne mopem ee oxanem locam, q a ppo ɜstgs txus n
sigcativis toxlis ppo ē iusta ansbi dicta et tamen oxacio
logica n ē iusta xelatꝗ autoritem: coxacio loca ɜstet nomi
nis sigcativis. illi ɜ e ɜ; n omnis oxacio logica ē; ɜ soly illa
que fuexit ɜstgs sigcativis =

yde omnis ppo oxacio sit, aduc
ɜstgs n sigcativis, subintelige ex paxte vocy n sigcativa xy vo
ces sigcativas: vg blictrix n ē scindapsus, subintelige enī:
vox blictrix n ē vox scindapsus, et sic exit coxacio nexex cīllans
te enūciativa ɜvextivilis = caput 8: xxlit explicata lu viola,

Caput 84:

Dubitavis 1º an regula propositionis esse terminus locus, a recto esse terminus locus
in subiecto vel praedicato est terminus locus de regula propositionis est subiecti, vel praedicati propositionis
logicae: quia de propositione loca: potest aliquid enunciari et illam componere
: propositio regula potest esse terminus locus. quomodo in hoc exemplo praedicatum
hoc est propositio loca, quia propositio regula est subiecti; et idem dic de hoc
silogismo omnis homo est animal; de praedicatis est homo: quod praedicatum est animal est silogismus
dari: ubi de toto silogo verificatur ac esse et formari dari:
quod etiam de silogismo aliquid enunciatur: quod silogismus et propositio
sunt esse termini logici =

Contra hoc arguitur: regula propositionis non est pars totius;
omnis terminus logicus non est pars quod propositio non est terminus locus = respondeo distinguendo
maiorem propositionis non est pars totius, in se; concedo, respectu alterius compositionis
considerate; non enim propositio in se considerata aliquid totius:
Ceterum cum de illa aliquid possit enunciari est compositione alterius propositionis. idem potest et formari argumentis silogismo de eadem
solutione respondeo =

dubitavis 2º: an nomina declinata vasa possint
terminum a recto esse terminos, siquidem sunt substantiva ut ex quibus
materia constat adequate sunt, et de illis substantivis
aliquid propositione enunciatur: utique Xenophanus est qui venerator
prudens: ubi ipsanus et prudens est praedicatum loci
ti, quia praedicati sunt termini logici; et propositionem adequatem componi
=

dubitavis 3º: an possit dari propositio loca absque terminis locus nega
tive respondeo: et probo: quia nequit propositio loca esse absque copula loca.
sed nequit dari copula sine extremis: quod maior est certa, probatur minor:
copula loca ut talis est unio loca, sed nequit dari unio ut talis
sine extremis: sed extrema sunt termini logici: quod nequit dari propositio
loca sine terminis locus =

Contra arguitur: dantur propositiones quae unum non dant
copula nec extrema: dato quod propositio loca absque termini locus. probatur

ans: hec ppes pxus cuxit ioanes legit sint ppes logice: ꝗ illis nec dat cola, nec extrema logica: g° vera ans. xe ideo n° ans adequanem ꝯceramaxim° minem: ille ppes sic exponunt pxus ē cuxens, ioanes ē legens, et sic de similig quary ꝗ ꝯstat explicacio; 1e ppes vocant de 2° adiacente: et 2ꝗ de 3° adiacente: ut post eadicit =

duvitavis 4°: utrū ppo hipotetica ꝯstet txis logicis negative dico; ng hec ppo pxus cuxit, et ioanes legit ē ipotetica, qa ꝯstat duavus ppus, ꝗ illa n̄ dat cola ꝯ paxticula et ut illas ppes ꝯiugat, n̄ vero ut una enunciet de allia: ꝯqg do n̄ dat enunciacio, n̄ dat ppo ex txis locis nec subiectū aut pxaty; g° ppo hipotetica n̄ ꝯstat txis locis. atamen advertite li et ꝗ hac ppe pxus ē doctus, et ignis n̄ facit ppem ipoteticq =

duvitavis 9°: an omnes predictos txos extra ppem ē txos logicos: aserο extra ppem daxi txos logicos; qa aliti n̄ sequit, ꝗ actualiꝫ sint ꝗ ppe; ꝯ sufficit ē dicnes ax etacti logici ꝯpositivas; ꝯ quilibet ex dictis txis extra ppem ē diccio axtetacti logici ꝯpositiva: g° ē txus locus cete xy extra ppem n̄ sint txi ꝗ trinseci illius: qa extra ppem n̄ da subiectū vel pxaty, que sint txi ꝗ trinseci: n̄ ē subiectū, vel pxaty ꝯvenit ad actuali enunciacione unius de allio; ꝯ extra ppem n̄ dat actuali enunciacio unius de allio: g° =

max quat: ē subiectū n̄ ē precise ē subiicibile nec ē pxaty ē predicabile, ꝯ absq actuali enunciacione sola habent txi logici ē subiicibiles vel predicabiles, n̄ vero ē pxaty, vel subiectū: g° ē subiectū =

ꝯfirmat: qa lecty amaty n̄ ē precise ꝗ pt legi, ꝗ pt amaxi, ꝯ q actualiꝫ legitur, amatur: g° subiectum, vel predicatum non est precise quod potest subiici, et quod de allio potest predicari =

ut n̄ ꝗ teligas nota ē duplicem denominaciony

ditur ut quamvis essencia divina sit actualiter amata, cogni- ta. 2ª: quamvis essencia salvat se per orationem quae debet nisi actus sui maxime; ad quod non sequitur quod actualiter se tenet quod posit se formaliter ut voluit deravit se tica: unde hic debet accipi illud per loquutum: verum se de ratione non dicitur actus sed aptitudinem. ex quo cognoscitur terminos potenciales esse terminos locos; quia iuxta per loquutum ut definicio terminus de illis vere dicitur sufficit quod possit esse compositionis actu tacti logici; et termini potenciales sunt dicentes aliquid cuius actu tacti logica compositive: quod sunt termini logici =

ad cal-

cem: advertes, terminos locos non esse proprie terminos intrinseci, et vere partes compositi logici, sicut materia prima est vera pars compositi physici: quia ad rationem termini proprie tali duo requiruntur. 1º distinctio a parte vel termino, si enim proprie est pars, essencialiter requiritur esse compositivum, et relativum alterius partis, ut si enim non dat unum, non dat alliud proprietate: ut pars in Deo in quo non dat propria compositio, quia Deus partes caret =

2º quod requiritur ad rationem termini proprie intrinseci, est unio propria quia tales sunt termini, qualis unio: et unio enunciationis, non est propria, quatenus loca unio: quod similiter extre- ma. quare nec compositum est proprium; quod licet in quolibet composito sive mentali, vocali, et escripto vel reperiatur partes distincte, vel unio tamen utrumque simul in quolibet non convenit: minus quam in composito intencionali, vel mentali simplici, composito Bqualitate in quo si dat distinctio est metaforica, vel in propria, et abstractio in toto est relata in genere paradigmate = disputacionis 2ª de divisione termini = caput 1º alliquas divisiones termini tradit =

: Disputatio 2ª :

Multiplex est divisio, et minores et maiores divisiones eius tradat ... locus sit dictio propria eius naturam, requiredebet unde inciut est triplex ... 2ª ... triplicem

Triplex quidem est scilicet vocalis, mentalis et scriptus; mentalis
est dictio arbitrarie mentalis positiva; vocalis est dictio arbitrarie
non vocalis positiva, et idem de scripto. Terminus vocalis dividitur
in significativum, et non significativum: 1us qui positus est ad significandum ut homo, leo
2us qui positus non est ad significandum: Vg: blicteri scindapsus =

terminus
mentalis dividitur 1o ex parte rei in directum, et reflexum 1us est intendit
rem ab ipso distinctam Vg cognitio lapidis quae a lapide distinguitur
2us est actus quo cognoscit potentia suam cognitionem Vg cognitio, qua
cognosco me cognoscere lapidem = 2o dividitur in 1ae intentionis qui
significat rem, ut apparet rei Vg lapis = enim 2ae intentionis
qui significat dependens ab alliqua potentia Vg visive vel intellec
tiveiut visus sit rei 2ae intentionis rationes quae percipit ab intrate
Vg: aliquo est genus, species quibus de quibus logica =

3o dividit in sin
gularem, universalem et communem: 1us qui significat rem incommuni
cabilem pluribus ut Petrus 2us rationem communicabilem pluribus sig
cat illius multiplicabilem Vg homo, dl = 3us qui significat ra
mem communem omnibus non multiplicatam personis Vg Deus qui
significat naturam divinam communem 3bus personis illis non multi
plicatam, ubi nota hypostasy esse ex parte singularem sed ut oppo
nitur universaliquae multiplicabilis est pluribus =

4o dividit
in absolutum, et connotativum 1us: qui significat rem sine ordine
et relatione ad alliud Vg Petrus homo. 2us qui significat cum ordi
ne ad alliud Vg filius, pater, creatura = 5o dividit in supe
riorem et inferiorem 1us est qui significat rationem pluribus communem
rem. Vg Petrus homo, quae non communis Petrus, Paulus =

2us qui
significat rem determinatam superiorem ut Petrus determinans rationem hominis
superioris quidem = 6o dividit in colectivum, et divisivum seu
distributivum 1us est, qui significat rationem ita pluribus convenientem
ut de nullo seorsim ab allis possit praedicari: Vg civitas
populus =

2us est qui significat rationem communem pluribus de quo

bis seorsim precabilem. V.g. homo al[bus] = 7º dividitur in pertinentem
et non pertinentem; impertinens est qui rem invicem tollit. V.g.: homo et alba
le vel se invicem excludunt ut homo et brutum = sibi tollunt
dicuntur convertibiles: sic excludunt repugnantes =

Disjunctus

quae se invicem nec negat, nec se tollit. V.g. sapiens, reliquus, musi
chus, medicus = 8º dividitur in univocum, equivocum et analogum: univocus est, qui
significat plura convenientia in eadem ratione per ipsum significata: V.g. homo =
Equivocus qui significat plura sub ratione diversimode convenientia de quibus pra
dicatur. V.g.: gallus, qui significat hominem et marem gallinaceum sed sub diversa
ratione dicitur homo in gallia natum, et mari gallinaceo, quae dividuntur ta
lis naturae; analogus qui significat plura convenientia non in eadem ratione; et
similiter V.g. risus, qui dicitur vero risui hominis, et prati amenitatis,
et de currui ribuli navis habentis = caput 6º de ... divisione =

Caput 7:

Est significatus dividitur in concretum et abstractum; hoc est qui significat aliquam formam per se
habitam V.g. albedo prudencia, illud est: quid rem significat per modum
subiecti formam continet V.g. albus, iustus = terminus concretus subdividitur in sub
stantivum seu essenciale et denominativum seu accidentalem: substantivum qui signifi
cat substantiam concretam essencialem V.g. homo cuius humanitas est essen
cialis est; de hoc ut distinguatur a concreto denominativo dicitur ha
bere formam in recto. V.g. Deus, sic resolvitur habens deitatem =
Accidentalis est qui significat subiectum formam illi accidentalem V.g. albus et calidus,
de quibus dicitur habere formam in obliquo: V.g. albus, habens al
bedinem explicatur.

Tertium dividitur terminus in complexum et incomplexum; comple
xus est qui dicitur compositus ex terminis, quorum quilibet significat independen
ter ab alio: V.g. homo albus = incomplexus, qui appellatur simplex, est
qui rem aliquam significat unica voce: ut lapis = adverte:
non esse terminum complexum, quando verum sit resolvendo, quaelibet par
ticula ipsius significat habet: V.g. amore, quod resolvitur in amo
re — ore — re et similiter de dominus in quibus includuntur particu

le que sunt diversi significati habet: hoc nota quod ad terminum complexum requirit significatio verborum perfectorum, et quidem est intra complexum significatio conducens ad complexum: ut prius bonus =

super divisit terminus in categorematicum, et sincategorematicum: ille qui determinate alliquam rem significat absque adito leo aquila = 2us, qui etiam dicitur consignificativus, est qui significat alliquid indeterminate, ad quod determinate significandum indiget coniunctio alterius ut alliquis nulus & ex unione quae resultat misticus apelatur, ut nulus homo alliquis leo, unde notate sincategorematicum in suo proprio significatum habere licet non tam perfectum sicut hac categorematicum dicto: et racio est, quia sincategorematicum est significativum categorematicum, quod parcialiter cum illo significat sicut consumare cum altero, et habere etiam virtutem causativam =

notate etiam nominativa rectiva in neutra terminacione, sicut pares subiectivum, quia semper ad suam perfectam significacionem, ut pote significativa cum altero, illis indigent nec obstat illud Maronis: obiedere alli telis quodquid ita viarum: nam ulma verva idem sunt, hac quod quisitas viarum = nec etiam ita propositio: prius est iustus, et siles; quia quidem ad iectivum nomen perfecte significat quia si iustus intelligitur hec vox homo: videdit prius est homo iustus, et sicut iustus significat iusticiam ut pote tam illius: sic omnis significat virtualitem universalitem, et alliquis parcialitatem seu singularitem =

ulterius divisitur in negativum, et positivum, hic est qui significat rem habentem esse a parte rei positive: Vg leo lapis = ille est qui significat rem excludentem, vel removentem alliquid: Vg tenebre que excludunt lucem = ultimo divisit terminus in finitum, et infinitum: finitus est qui significat rem simplicem, et ab rote eius significacionem finit: Vg vulpes leo infinitus est qui parcula non sui proposita transit ad alliquid significatum, non quod prius habebat: Vg non lapis dicitur infinitus terminus, quia significacionem non finit et vi non parte extinguit ad significandum distinctum a lapide =

mdmd =

porro quoque dividitur transcendens in transcendentem, non transcendentem, et supra transcendentem: 1us qui significat omnia entia et existencias et solia: qui sex annumerantur res scilicet unum verum bonum alliquid unum ex quorum literis inicialibus hec diccio barbara coalescit Reubau 2us est qui significat aliquid vel aliqua non vero omnia entia realia. 3us est qui significat omnia entia realia et positiva et negativa, ut cognoscibile =: mdmdmdmdmdmdmdmdmdmdmdmdmd—

caput 2um:

Hic agendus venit de infinitante verbo de quo est notandum 1o particulam non dupliciter posse summi, et negative, et infinitive. 1o modo summitur quando cadit supra copulam vel verbum proprium, et tunc excludit predicatum a subiecto: ut homo non est lapis praecursor namat; 2o modo summitur quando preceditur nomini, et tunc de nomine finito reddit ad infinitum, hoc est de determinato significato, quod antea habebat, ad significatum indeterminatum: ut homo est non lapis: ubi significatur alliquid distinctum a lapide, quin determinetur quid sit; quae propositio sic exponitur, homo est alliquid distinctum a lapide =

notandum 2o particulam non posse cadere supra ambas, copulam, vel predicatum: quando cadit supra copulam semper summitur negative, negatque predicatum convenienciam subiecto, quando vero predicato preceditur, semper summitur infinitive. at quando supra subiectum cadit alliquando summitur negative alliquando vero infinitive: iuxta tamen latinus loquentes; exemplis declaratur in hac propositione: aquila non est homo, quae latine summitur negative, si ita vero aquila est non homo summitur infinitive: at si ita non aquila est homo et summitur negative et infinitive =

quando summitur negative faciet hunc sensum propositio: aquila non est homo et tunc liniae habet ac si afficeret copulam; quando vero infinitive summitur, faciet hunc sensum, alliquid distinctum ab aquila est homo unde diversum sensum facit talis propositio,

quando negacio venit ex parte subti, ac quando venit ex parte predicati: quare ista propositio: petrus est non lapis diversa omnino est ab hac non petrus est lapis; quia prima affirmat de petro esse aliquid distinctum a lapide indeterminate, et 2a ista, licet non sit infinita, nihil affirmat de petro vel de illo negat, equivalet quoniam huic aliquid distinctum a petro est lapis =

ad infinitacionem proxime accedo; dico 1o omnem terminum cathegorematicum, sive sit substantivum sive adiectivum, infinitacionis capacem esse; quia omnibus particula non prefixa tribuit illis aliquod novum significatum quod antea non habebat: quod infinitatio probat ante quam terminus non homo, non iustus aliquid novum significatum habent quod ante prepositionem non habebat, quia equivalet his propositiones: aliquid distinctum ab homine aliquid distinctum a iusto, que quidem diversa non variant significata sunt: quod =

dico 2o; terminus sincathegorematicus attenta sua significatione posse infinitari; probatur eandem racionem quod precedentem manifestum patet infinitis propositiones omnis non homo est animal non omnis homo est animal, quae itaque quidem diversum significat tamen omnis ac 1a et ideo 2a propositio est falsa =

Quibus hoc certum est Cimitam dialecticorum summat particula non infinitis propositiones neque: de 2a propositio equivalet huic, aliquis homo non est animal: totum hoc pendet a terminis, Catenta significacione terminus sincathegorematicus vitus capacem esse infinitacionis circa duvine =

dico 3o: terminus ... sumentur et adiectiva verba infinitari posse: quia hoc per curus non currit antonius non est sic possit exponi: petrus est non currens, antonius est non existens, et infinitis propositiones non currens et non existens infinitis, vel particule non: quia predicata non currens et non existens sic exponuntur: aliquid distinctum a currente, aliquid distinctum ab existente quod est infinitis exponit. quamobrem hinc ut in dictis sumatur neque quia tamen modo sumitur quia verum quaerit minus cole, non vero minus verum, hoc modo debet intelligi infinitis propositiones =

dico 4o ...

...cativas per connotationem: nam blictiri vi partis non significare formaliter habet, sed ponere ad significandum aliquid quod conotat significativa: quod conotata. ans probatur: ita propositio vera, aliquid dictum ab blictiri est vox [illegible] significativa, equivalet huic, non blictiri est vox non significativa; sicut ista propositio, non prorsus est leo, equivalet huic aliquid dictum a prorsus est leo: et in similibus ista propositio significat ad significandum determinatè quidem, quod aliquid dictum ab blictiri est significativum: et se esse quid dictum a significativa voce: quod significat ad significandum et quod connotatur =

== ==

Contra hoc dices: nihil connotatum debere significare a suo significato ad alliud novum significandum, quia voce blictiri non datur ite significatus, secundum quem connotatione nihil significet: quod connotatur in propositione = dico: debere significare a suo significato positivo ad alliud; non a negativo, aliter ad alliud positivum; Unde maiorem =

blictiri significat ad significandum aliquo modo ordinare suo, vel sui significati, ordinare vocis; et cum connotationis significat a negatione significati ad significationem significandum = vel alliter dico: debere significare vel logice vel phisice; Unde determinatione physice, non maiorem, et similiter dictum quem minorem. significatum logicum, equivalens quibusdam positivis: ut constat mundi conditione et sic se habet significatur de voce non significativa ad significativum quare non est significatur sicut significant nostrum positivum non = caput 3m antecedens significantur connotatur = intendo =

Caput 3m:

Hanc questionem modernici celebrem reddidere et compararunt utilitatis propter et latime conditioni tanti illius affirmantis obscuritatis, et tanta utilitatis dug maxime communis Colectivo et divisivo seu distributivo, ne tamen exit sparsim maxime diversis, et maxime quibus potius clariter et breviter davo voces, ex abrupto, utendo terminis et quantum communioribus ad equivalentis apperentibus extra que =

suponendo 1o nos in presenti tractare centes esse qui significat omnia esse realia, ficta seu possibilia, positiva et negativa: unde cognoscibile significabile, intelligibile, et similia. Cujus cognoscibilitas potest esse significatur positiva et negativa: unde cognoscibilis, quae solum respexit, singularis: suponamus que distinguuntur terminare cognitionem, quod quidem suponendo 2o

Dividitur omnis generis terminorum de hac precedenti quae praecedit =

q; ȝtinitaxitas e illy tegi repxeteʼ pa paxticula n̄ ad sigcady obty vel adequate vel ȝadequate dicty ab illo q̄ gtea sigcavat: ut patet ȝtingens n̄ pxius e lapis ȝqua lipxus tegit ad sigcady obty ade quate dicty vi paxle n̄: n quidem equivalet huic, pxiu e alliquid dicty adequate a lapide, ȝ hac vero ppe: n̄ ꝯpositum e maxia li ꝯposity tegit at ȝaquate soly dicty ṇa cgdy a ꝯpo to; que ic explicatꝰ aliquid dicty ȝaquate a materia: a e ꝯposity =

Supono 3: n̄ pcedere dificultem an txi supxa txanscendentes ȝtinitent ex paxte modi; q̄ Certy e talis ȝtinitaxi: yan e allud talis ȝtinitacio, qug diverso moo atingeret idem obty post ȝtinitacionem, ac gte illg; ꝯ txus supxatxancen dens diverso moo sigcat obty vi paxticule n̄, ac gtea sigcavat in e illa: q̄ ex paxte modi ȝtinitatꝰ: soly q̄ e dificultas an ex paxte obti ȝtinitetꝰ =

exqa qug dificultatem due sȳt pxeci pue sentencie: 1a absolute negat mo. supxatxancendentes pose ȝtinitaxi: ita Pat Fxanciscus Alfonsus 1o symulaxy, Maxtinus, et alliqui xecenciores, 2a afixmat pose ȝtinitaxi; Ce texi omnes n̄ ꝯnīȳt n̄ alli dicyt pose ȝtinitaxi ex paxte obiecti adequati; alli vero dicyt soly ȝtinitaxi ex paxte obti ȝaquati, p qua sȳt ꝯnis nostrates et iesuite, ac xentes p re Viñas, lince Sota, et allii =

Sit ꝯcl nostxa Cm eo togato magistro et nostxo pxesidente: txus supxatxancdens pxecisa paxticula n̄ tegit ad sigcady obty ȝadequate dicty ab illo q̄ gtea sigcavat; ꝯ hoc e ȝtinitaxi; ȝtinitatꝰ. p vo ans etenim txus Cognoscibile ut dicty e sigcat omnia Cognoscibilia, ꝯ gte posita paxticula n̄ soly sigcat alliqᵈ Cognoscibile ȝadequate dicty: q̄ tegit ad sigcady obty ȝaquate dicty =

p vo minorem txus Cognoscibile gte posita paxticula n̄ sigcat q̄ Cognoscibile e et nmul Cognoscibile n̄ e; ꝯ hoc e alli q̄ cognoscibile ȝadequate dicty. ab obto huius txi Cognoscibile: q̄ p vo maxem: txus n Cognoscibile sigcat ens ticty

& ens fictu e cognoscibile et simul n cognoscibile: q tunc cog noscibile qte posita particula n negat q cognoscibile e & simul cognoscibile n e =

quoniam q cognoscit ab intellectu, cognos cibile e; & ens fictu ab intu cognoscitur: q ab intu cognoscibile e; & alias e n cognoscibile qa ens fictu e qui ut talis cog noscibilis e & simul cogcibile n e: q tngit ad negationem obiti inadequate distincti ab isto tro cogcibile, q e toti negati a tro cognoscibile; cujus pars inadequate distincta e ens fictu q tunc cognoscibile ipsi praeposita particula n negat obiti inadequa te distincti =

ex quo inferes dari distinctionem inaquatum quae rigorosa di stinctio e ut quae dat inter materiam &, et hoem qui e toti a quo distinguit materia distinctione inadequata; licet adequata a reliquis partibus ista nimirum n cognoscibile significat ens fictu q e pars ina quata totius scilicet cognoscibile neg certoti q e cognoscibile a quo inadequate distinguit hoc qb sufficit ad infinitatem =inferes etiam n dari obiecti novi adequate distincti ab omni cognos cibili in hoc e posito q ridarer cognoscerer q eet cognoscibi le q attingeret per hujus cognoscibile si eet n cognoscibile adhuc cog nosceret qa ut obiti tale repraesentaret pote cognoscit se q ab ipsa cognosceret, q cognoscibile ee, et simul etiam n cognos cibile, q quidem ut pote ens fictu a tro cognoscibile indig nificatum attingeret: q nihil dat novi adequate obiti q per virtu cognoscibile n cognoscat =

inferes ultimo n ee ne cessariam ad infinitatem termini negationem novi distincti obiti n ut ei ibi de tur. C eo q significet de novo obiti in aquate distincti, qua etiam ad ipso negati certe infinitari: et si hoc a pileus reciproci, optime stat infinitari ee reciproci; infinitari quidem qa tngit ad negationem obiti distincti: reciprocari etiam qa tngit de mari ad minus negationem q e reciproci = caput 94 solu ta tradit argumenta == = ww ww ww wwwww =

Caput 94:

arguest[ur] hinc cognoscibile et n cognoscibile habent sigcata ade
Aquate diversa q[ui]a significat ē q[uo]d requirit ad sigcdu obiu adequa
te distinctu ab illo q[uo]d contra sigcarat: p[ro]batur ante q[ui]a obiu n cognosci
bile adequate distinctu ab omni n cognoscibile ē pole, obiu n cogle ade
quate distinctu ab omni cognoscibili ē pole, sunt contradictoria: q[uia] una ē ve
ra et allia falsa: sit 1a ē vera habet intentu: sit falsa, 2a ve
ra: q[uia] ig concedit dari alliquid ipole n cognoscibile =

nideo

Q[uan]do propem ĩ senu negativo ē vera, et contradictoria q[uia] cum
suponat alliquid ipole n cognoscibile: q[ui]a de vexitem propo
negative n debet suponi sive posibilis sive ipossibilis
p subiectu de quo alliquid neget, si vero vera ipole 2e propis
affirmativae sumat pro ipossibile q[uo]d ab extrinsecat nec exit
propo contradictoria, neque vera, q[ui]a talis suponit tale obiu: ynde
colliges hoc propem n sigcabile ē n sigcabile ē talis licet
propo identica: propo enim de subto n suponente falsa ē, licet
idenca sit =

ex quo notanda allia argura, q[uo]d quando dicit ob
iu n cognoscibile q[uo]d cum q[uo]d obiu huic termo correspondeat ē cognos
cibile ex exercitio, q[ui]a ē obiu et cogle in se, licet signate (ut ipse
terminus ait) sit cognoscibile: q[ui]a hic terminus n cognoscibile n habet
obiu q[uo]d sit ĩ se, et ut ab illo representat, sicut hic actus Deus
pecat n habet Deu pecatorem p[ro] obiecto sicut ipse actus ille
representat =

arguer 2o: posita parla n huic termo visibile q[uo]d
sit ad sigcadu obiu adequate distinctu ab illo q[uo]d contra sigcavat
: q[uia] similiter cognoscibile: p[ro]bat conclusio: ideo hic terminus visibile q[uo]d
posita n requirit ad sigcadu obiu aquate distinctu, q[ui]a dat obiu q[uo]d
n pt vidi a potencia visiva et similiter hoc obiu n pt cognosci
a poa intelectiva: q[uia] probat mi[nor], Deus ut trinus n pt vi
di a poa visiva, et Deus ut trinus n pt cognosci ab intelec
tu q[ui]a pa[r]ret oposita his principiis naturalis: q[uia] idem obiu q[uo]d n
pt vidi n pt cognosci =

arguitur concedo ant et nego conseq pro ba
nus; concedo maiorem et nego minorem concedo maiorem

et dargemixem n pt cognosci e lumine fidei; nega. et si hoc sensu nec oposito principiis, absque lumine fidei; intellectus quae Cognicione perfecta vel ficticie; nega. vere et xx vel intuitive Concede. Deus ut trinus licet sit invisibilis a poa viva qua ea n [illegible] attamen fides nos cogit ad illius cognoscendum ut trinus. et absque illo lumine, ficticie oporteret [illegible] apareat, ut potest unus non est Deus sic cognoscit ad [illegible] qui est perfecte Deum cognoscere =

arguitur 3º non significabile per significaturum omnipotentem in omnibus entibus realibus et fictis non potest infinitari: quod probatur ans fictum non significabile non significat obiectum quod sit non significabile licet detur: quod non magis sit ad significandum obiectum [illegible]. probatur ans: impossibilis est significacio obiecti non significabilis: quod probatur ans impossibilis est in productio improducibilis; impossibilis est existencia rei impossibilis existere: quod similiter =

Nego ans probationis non ans et probationis huius ans distinguo impossibilis significacio obiecti intrinsece non significabilis, quoquo ex parte significationis, seu ex re; nega absolute, et quoquo est ex parte obiecti; concede. licet obiectum intrinsece insignificabile daret ad eius significacio illius quoquo ex se est non esset impossibilis, eius impossibilitas daret ex defectu possibilitatis significabilitatis obiecti impossibilis. Cur autem significacio obiecti ficti ficticie detur, quia quo modo obiectum est, significacio debet esse, de talis significacio impossibilis obiecti datur, ut potest obiicientis per cognoscitive. et similiter [illegible] ad paritates =

arguitur 4º: si trinus non cognoscibile significat ens fictum significat omne quod gratia significavit: ergo non infinitatur. probatur ans omne quod gratia significavit in eo tali particulari omnia encia realia et ficta necessario significat sed per [illegible]: quod probatur minor: trinus non cognoscibile, ut potest significans ens fictum hoc significat omnia encia realia [illegible] [illegible]: quod ens fictum significat entia realia et ficta quae sunt significata gratia particulari talem =

arguitur non ans probationis concede maiorem: et non minorem probationis distinguo: significat ficta

hoc omnia entia rrealia identificari per cognicione transcendentali; non supra trascendentali vel ficticia; Dicendum: licet talis ens ficticium aggat ens rreale tamen non identificat cognicione sui correspondenti, verite scilicet transcendentali; id est solum illud quod agit cum cognicione supratrascendentali cum gente ens ficticium, id est difformite, identificando entia rrealia, quod ens ficticium est, seu propter =

arguitur 4°: non intelligibile negat intelligibile ficticium quod illud non significat: probatur ans: negat ens reale: quod et ens ficticium probatur 2° consequentia: negato ente reali ficticium negatur: quia ens rreale est fundamentum ficticii: quod ens ficticium negat = nego ans: probatur distinguo maiorem: sumpta particula non negative; concedo. sumpta infinite; nego maiorem. Et sic sumatur infinite non negat ens reale, quod ab illo regit precise particula non ad singulos ens ficticium =

arguitur 6°: obiectum huius vocis praeter, non inadequate distinctum huius vocis homo: quod similiter obiectum huius vocis non intelligibile non obiectum inadequate distinctum ab obiecto huius vocis intelligibile: ans certum supponitur, quia ratio est ista propositio particularis est homo: quod significatum huius vocis praeteritum est idem minus ac huius vocis homo. Consequentia vero probatur; quia totum id quod significat haec vox homo adequate identificatur obiecto vocis praeteritum: quod similiter de cognoscibile intelligibile =

arguitur nego maiorem vel conditionaliter distinguo: significatum huius vocis praeter non inadequate distinctum significato huius vocis homo comprehensive hominis; concedo. extensive; nego: et dicere, quia comprehensive hominis est ab rationale, quod ly obiectum adequatum huius vocis homo ab illis praeteriis non distinguitur, tamen est extensive hominis sit praeter, paulus et reliqui; hoc extensive inadequatum hominis est praeter, qui est inadequatum significatum reliquorum hominum unde inadequatum extensive hominis ab hac voce praeter significatur =

arguitur

ut modo praedixeram: cognoscibile vi particulae non regit ab singulis obiectum distinctum est esse divisivum; et hoc ipso vi particulae non intelligit adequate obiectum inadequate distinctum singulis quod non regit sibi probatur minor: ficticium cognoscibile divisivus inadequate quolibet individuo

rerum adequatum obiectum habet quod quaelibet ... suum adequatum habet
quod non significat obiectum ... adequate distinctum = omitte marem quantum
vel non terminus supratranscendens divisivus est pertinens =

Praeterea
admisso esse terminum divisivum, qui de quolibet seorsim potest praedica
ri, ille aptitudinem exigit terminum collectivum qui de nullo seorsim potest prae
dicari, quod videtur opponi = tamen terminus supratranscendens, ad
misso esse terminum divisivum, eius de quolibet potest praedicari; ydeo de
. contradicto hic terminus cognoscibile potest praedicari esse cognoscibile.
Contra resideo ... maxime ... mixtem ad ... nem
dico ... quolibet ... divisivo suum adequatum obiectum sufficientiae
habet; ideo exclusionis; non =

et dicere hic terminus cognoscibile sig
nificans obiectum possibile, realem ... et potest habere obiectum adequatum
adequationis exclusione excludit aliud obiectum quod non potest dari;
at praeter partem ... non significat ad ... obiectum potest adequatum
adequatione sufficientiae, aut obiectum singulare ... adequatum si
licet illius quod ... significabat sine particula ... denotat quod terminus cog
noscibile anteposita particula non habet obiectum adequatum sufficientiae,
et ... adequatum exclusionis; ut ... significat ad ... distinctum ob
iectum =

A ... difficiliora, ... vero
... modernis videre ... quidem omnes ... ,
et eodem modo illa, hic resolvit; ... quidem ...
largissime ut nihil ignoraret, ... licet videri
mihi ... modi ... = disputatio 3ª suppo
sitionem logicam tradit = caput 1 de ... propterea

: Disputacio 3ª:

: Caput 1:

Ut omnia ... proprietatem ...
hic tradimus ... quae ... appellatur suppositio, quae generalis accep
ta, est positio unius pro altero, vel ... 2ª ... pro ... loco

regis, quae dividitur in activam et passivam, nam est positio unius ad faciendum quod aliud faceret non adesset et in passivam, quae est positio unius ad recipiendum quod aliud reciperet non adesset ut imago Dei pro re recipit cultus Dei pro re debitos ex quo patet utraque quoad suppositionem posse reperiri in una eadem re: ut quando prorex facit pro rege, et recepit honores regis =

hac supone habita

sic suponem logicam quae est proprietas termini logici, definio, est substitutio seu positio termini logici ad obeundum munus sui obiecti ut quando puer est homo, ubi puer et homo ponuntur pro re, quam significant. suppositio logica dividitur in activam et passivam modo quo generaliter sumpta, unde eas non repeto. dico 1º. suponem logicam esse idem ac significatio quia eo quod voces significant obiecta efficiunt, quod obiecta facerent, si adesset hoc est litere specierum ut cognoscatur, et hoc est suponere active; ergo suppositio nequit esse sine significatione activa: atamen hoc regulariter =

dico 2º: voces supponere ~~active pro conceptibus~~ quia voces faciunt quod facerent ipsi si adessent, pro rebus tamen tam active quam passive voces supponunt, ratio 1ª, quia voces rerum species praeveniunt ad res cognoscendas, quas ipsae res praeberent, si loco vocis ponerentur: ergo voces supponunt active pro rebus. ratio 2ª est, quia vocibus tribuitur, quod rebus tribueretur, si adessent: siquidem de vocibus praedicatur quod voces volunt de rebus praedicare ut patet in ista propositione: Ioanes est currens: ubi de ioanes praedicatur currens ioani conveniens, ergo voces passive supponunt pro rebus =

dico 3º: voces extra propositionem active suponere pro rebus et conceptibus, non vero passive: ratio 1ª igitur paraquato est: ratio 2ª quia voces suponere passive est quod de illis enunciet et praedicet, quod de rebus et conceptibus posset praedicari, et extra propositionem non datur talis enunciatio: ergo maior certa et minor patet quia extra propositionem non datur copula, vi cuius logice praedicetur alliquid =

dico 4º: scripturas tam active

quapropter supponere excedit ratio est in rejectita pro vocibus quae extrinsece inhibitae ... praedicavit ...
... ipsi ... supponit ... prave,
passive pro re = licet ultimo excitatas ... supponerent pro conceptibus et vocibus quae tacite ... voces ... audirent ... apparerent et erant res scilicet significare ... supponit pro vocibus et conceptibus ... supponere pro illis =

ex quo inferuntur

1º Solas voces significativas habere suppositionem logicam formalem, de qua pariter ... habet, ... supponat ... propria loca voce ... non significative habent suppositionem logicam materialem, et de illis aliquid ... propria loca, ut praedicari ... propria sunt formales, et ... logice =

Infertur 2º non esse eandem suppositionem logicam et doctrinalem ut ... praedicator ... hoc est vox ... est ... et ... habent suppositionem logicam et vere ... non supponunt ... pro aliquo nempe significato, quia ... nullum habet significativum et ... hoc ... supponit ... suppositio loca et doctrinalis sunt idem ...

Infertur

ultimo suppositionem logicam non esse ... ut sola ... sententia non ... logicam habet ... suppositionem, supponit enim ... conceptu mentali ... correspondenti ... mentali est vere ... mentali et ... significativus, non habet suppositionem logicam ... = Caput 27 ... dic ... resolvit =

caput 27.

Cum ... dico ... notitiam rei significare ... significatio, non mentis ... significata; ad quid hoc est suppositio, et illud significatio ... suppositio, et significatio differunt siquidem fumus ignem significat ... suppositio ... rei significationem ... praesenti summi ... supponit ... mentis conceptus voces et scripta ... hac ... in signo, vel significatione distingui; siquidem ... mentis conceptus et voces et scriptura significent supponunt pro illis quae significant =

minus =

Contra 2um dictum arguere: voces imponuntur passive per conceptus non voce recipiunt id quod conceptus esset non si adesset, recipere[n]t hanc affirmationem, est movens ad alicuius cognitionem: quo imponuntur passive pro illis = responsio stat[im] negando dicitur est movens ad alicuius cognitionem vel alicuius idem valet ac sui, et hoc modo voces etiam recipiunt id quod recipere[n]t ast quando conceptus adesset non possemus dicere nisi movens ad alicuius, quia pro parte sui, et ipsi pro parte sui esset referre supernaturale, et conceptus esset ... distinctum, et non reciperet id ipsum vox quod conceptus; cum mutaret illius loco sui =

Contra doctrinam denique dicto 2° arguere sic si voces imponerent passive pro rebus esset falsa haec propositio: homo est ... : quod non imponuntur passive: probatur ans: non sic imponerent, de voce ... predicaret et illis tribueret quod de rebus tribuit: ... hoc ipso idem esset dicere: homo est ..., ac vox homo est ...: quod talis est quod talis esset =

nego antecedens, maxime probationis; concessa minorem distinguo, non vocibus tribuit logice; nego, si physice tribuit; concedo. ... non predicatur de subiecto logico obiecti quod physice correspondet predicato, sed solum predicatur logicum enunciatur de subiecto logico per identitatem eorum convenientia, quae obiective datur in utroque,

instans: quod praedicatum logicum homo tribuit [illegible] logico ... quod adhuc est falsa et talis ... probatur consequentia: quod dicit quod vox homo est vox ... quod est talis, ... quod = distinguo ... sequens: ... est tribuit logice et logice subiecto logico: concedo, physice: nego. Consequentia tribuit totaliter et logice nihil aliud est quam affirmare obiectivam convenientiam quae apparere ... se habent ... cum subiecto quod fit per ... logico quidquid ... quod voces ... pro re loca... identitatem =

Denique arguere si voces imponerent pro

deceptivus vel hec propositio lapis est qualitas spiritualis iualis
eet vera, et hoc est talis: quia propositio vera quo[d] modo prouatur?
venit rei per qua supponit, et deceptus per quod la pi supponi
nit denit ee qualitem spiritualem: quo — materialem:,
et dico per vanem: propositio vera est, quia prouatur denit rei
per qua doctrinaliter passive supponit omitto active tq
ly et indicative no: voces non supponunt passive sed decep
tivus et tquly active, unde non tenet arguens —

Dulmy arguens

: voces extra propositionem nulum munus exercent per quo sy,
significato supponunt, quarum propositione non Manifestant res, per qui
bus supponunt: quo extra propositionem non dat Suppositio — res
deo voces extra propositionem manifestant res apprehensive intra
propositionem vero indicative qua quelibet manifestacio
sit atamen diversimode res cognoscit per apprehen
sionem ac per iudicium: ideoque extra propositionem per nebus
supponunt tq active quam passive: extra ma illa vero soly
active: caput 34 divit suppositio loca — ∽∽∽ —

Caput 34.

Dividit ipso loca suppositio in formalem et materialem:
que propria ecig apelatur est substitucio doctrinalis qui
obin ut vox prius que per pro ipso talis vox substituit
in propria suppositio formalis dicitur illa, illa, posicionis per re
quam propositione significat sic leo supponit pro illo forti —

mate

rialis suppositio est substitucio sine pro re ipsa: ut vel sicut
res est vox hic recolit que dicitur divisio de vocibus in
significativis dat, ecig suppositio mista ex formali et materiali,
que est positionis pro re ipsa et suo significato dicitur ut esse
leo vox est sillabis universalis et ac dicitur supponit

—

2o dividit suppositionem in communem et singularem 2a est positio
in aliquo tqly parlari: ut hic hoc legit — 3a est

1ª est porcio termini universalis pro suo significato ut homo est al
hec suposicio dicitur completa; completa tamen dicitur
et tunc est substitucio termini logicio pro omnibus existentibus vel al
tero tempore. Verbi gracia omnes, Adam peccaverunt quia de omnibus ho
minibus intelligit excepto Cristo Domino et Beata Ma
ria = 2ª Commodo de completa apelavit quod solo est substitucio
termini logici pro omnibus speciebus, non vero pro omnibus expeciebus individuis: Verbi gracia omne altuit in ara Noe hoc est alliqua
allia omnium speciebus =

3º supo dicitur simpliciter et per
sonalem 1ª est substitucio termini pro suo significato, ut est 2ª intencio
ut ... termini ... genus, vocatur 2ª intencio quia ut ...
... non datur a parte rei, et solum ... personali
suposicio est substitucio termini pro suo significato a parte rei existentes
ti: Verbi gracia homo est ... quia a parte rei homo racionalis = 4º di

vitur distributiva copulativa determinata, et confusa: 1ª
est substitucio termini pro suo significato, ita ut de quolibet illius
significacio, verificetur. Verbi gracia: Episcopi ut sacerdotes ...
cio distributive de pro Episcopo, de paulo Episcopo,
verificatur = 2ª est porcio termini pro suo significato, ita ut de omni
simul, non ... de quolibet verificetur: Verbi gracia apostoli sunt duo
decim non enim Cuilibet Apostolo convenit esse duodecim,
et omnibus simul sunt =

Supo determinata que eciam
disjuntiva apelatur est substitucio termini logici pro particu
lari sub disjunto ita ut de alliquo determinate verifice
tur: Verbi gracia alliquis homo legit ad quod verificandum descendit
ita, vel hic vel ille ita ut de alliquo, sub disjuncione
determinate verificetur. suposicio confusa est substitucio termini
pro suo significato, ita ut de nulo determinate verificetur
et de omni ... ut equus requirit ad equi
tandum ... de nulo determinate verificatur, et de omnibus
disjuntive, vel de alliquo indeterminate =

y de confusa supo

ditext adisiytiva dez minata, quilla petit ʒ aliquo
paxlaxi dez minaio vexticaxi, Dhva vexo ʒ dez minate
ʒquobet =,

ʒ his Dmunis supponibur pt etoxmari arcen,
sus et descensus: pus e argutacio seu ʒ his pgxesio abʒ
lexioris ad xanem Dnem, vel ad Dcis paxtalaxem: Vª g
prus cuxit, ioanes cuxit, g omnis hoo cuxit: vel sic ʒ su
pone Dhva, vel hic, vel ille, vel ille equus xequit ad
equitgdy: g alliquis equus xequit ad equitgdy =

descen
sus est xepcerus axane Dmuni ad individua paxti
cularia: Vª g omnis hoo e xalis g prus, paulus et xeli
qui sit xacionales; vel alliter prus e xacionalis, pau
lus e xacionalis, et sic de xeliquis =

xui advextite
g adscensus et descensus exyt iusta qualitem supo
sicionis: Vª g ʒ suposicione distiivatier arcensus pre
dicando de quolibet paxticulaxi xanem Dmunem: ut
prus e al ioanes e al: g omnis hoo =,

ʒ copulativa li
predicando xanem Dmunem, de omnibus simul
sylis: Vª g texa, aqua, ignis, et haex syt quat...
: g elementa syt quattuor, et sic de xeliquis iusta
sug natuxg =

ul mo advextite: quobet suponem vel ce
natuxalem seu esencialem, vel accidentalem: Vª c
quando pxaty nexio Dnit subto: Vª g hoo e al, 2ª e
quando pxaty n nexio Dtgent Dnit subto ut hoo e
albus vel sint subtecia, dy mod Dʒ geny Dniat subto:
Vª g domus auxea unde cognosces suponem quaprus
gaudet ipse si ad hoc atendatis et sic ʒ teliges illud
axioma ʒʒ lopico Dne: tamen syt subta qualia pxemi
syt agxatis = caputtum, quomodo xelativa
suponat et dexexminoxum suposicione
dignacenda =

caput 4:

Relativa sunt que referunt ad rem alliquam iam dictam, illam quasi in memoriam revocat, et ita relativa pro eis ponuntur ac si illa iterum ponerentur: talia sunt hic, ille, qui, idem & quecumque implicitam oratione unitur, vel quando ipse ponitur habet tamquam substantivum illius, verbi gratia puer legit qui sedet. 2°: quando venit comparando cum substantivo; ut puer qui legit. 3° quando ponitur ut restrictivum vel limitativum ut omnis homo qui amat sapiens est: ubi restringitur omnis homo ad solum hominem amantem =

hoc suposito: ad cognoscendas relativorum suponem, hec regula tenenda est quod relativum habet eandem suposicionem, quam habet terminus pro quo ponitur; ad verum tamen relativum non habere absolute suponem, quam habet antecedens, sed quam haberet positum loco relativi, et illius circumstantiis quibus relativum suponit pro quo. Quo patet, hoc enim plo omnis homo est animal, et preterea ipsum nihil est rationale: ibi quo terminus homo suponit distributive; terminus vero ipsum habet supositionem copulativam; distributive quidem male suponeret = =

ante cognoscendas reliquas regulas pro suposicione: notandum dari signa, seu notas suponis, qualia sunt: 1ª universalia affirmativa ut omnis, quilibet, semper, ubique &c = 2ª universalia negativa, ut nullus, nemo &c = 3ª particularia affirmativa verbi gratia: alliquis, quidam &c = quarta particularis negativa ut alliquis non alliquando quodcumque quando ex his signis ponitur immediate contrarium, hoc immediate afficit, mediate quasi preterea; quando contra hoc ponitur immediate illud afficit =

hoc statuto 1ª regula ad cognoscendam suponem: est quod signum universale affirmativum

ʒ meate Dcurere C. ro Dni facit q termus ʒ meatus supo
nat distributive, mediate vero distributive determinare
V.g. omnis homo est al = 2a e signum universale negativum
ip ʒ termino ʒ meato quod meato facit distributiva supo
nem, hac scilicet nullus homo e lapis = 3a e q signum
particulare affirmativum arguit ip ʒ termino ʒ meato quod
meato supponem determinatam: ut alliquis homo e albus
=

4a regula e: signum particulare negativum denotat
ʒ termino ʒ meato supponem determinatam, et ʒ termino mediato
supponem distributivam: V.g. alliquis homo non e lapis = 5a
regula e signa specialis Dnionis V.g. requirit nece
sse quod do afficiunt tres causa supponem Dnionis ip ʒ subiecto, quod
ʒ praeto V.g. navis requirit ad navigandum =

6a regula e quod
universalis dicit, q si propter, nullum ex predictis signis expri
mat, memento se loquum dictum: V.g. talia sunt substantia qua
lia permissis apparatis, sicut non datur conveniencia
praedicati C subiecto et iuxta illam ʒ tenenda e suppositio = Ca
pitulum tradit, reliquis tres proprietatis termus ab
solvit =

capitulum:

Tertia proprietas tempus denotat per copulam que potest accipi ʒ vi
verbi, et ʒ vi copule; ʒ vi verbi, ista denotat tempus ʒ portatum
per copulam, V.g. petrus currit, ʒ quia denotat cursum petri pro tempore
representi = ʒ vi copule sumpto quod do denotat convenienciam
praedicati C subiecto: V.g. petrus e al praescindendo ab eo quod existat
petrus ʒ tempore determinato: quare C dire temporis tres sit
scilicet presens, preteritum, et futurum, ʒ tris dantur proprietates his di
tris correspondentes =

Va igitur proprietas e status: que e accep
cio termi pro illa solum temporis distincta que ʒ portat per copulam
: V.g. petrus e albus Adamus pecavit. 2a e distractio, que

ē acepcio t[er]mi p[ro] alia tempora ā p[re]dicata ū denotata p[er] copu
la v.g. Ceci sunt videntes, claudi sunt ambulantes, ubi co
la p[ro] p[re]terita tempora et ceci, et claudi denotantur p[ro] p[re]teritis,
et sic p[ro]positio est legitima: qui fuerunt ceci vident, et claudi
nunc ambulant =

3.a suppositionis p[ro]prietas est ampliacio que est p[ro]tensio
t[er]mi p[ro] p[re]dicta omni ~~[illegible]~~ t[er]mi et p[ro] omnes partes illius quo in
tempore existentes: ut homo est rationale ubi terminus homo quo
det hoc et tempore quo existant verificat[ur] = 4.a
est restriccio est q[uae] limitacio t[er]mini ad singula aliqua
individua et non omnia que potest significare v.g.
homo logicus disputat, ubi terminus homo limitat[ur] et restrin
git[ur] ad solos logicos, et sic limitatur illius significatio pro parte
secum =

Hec limitacio t[er]mi variis potest accide
re: 1.o ratione alicuius adiectivi cum substantivo, dicunt enim illud
q[uo]d restringentis ut homo albus currit, ubi albus restringit
terminum homo 2.o ratione subiecti cum subiecto agentis ut albus homo
est rationale = 3.o ratione casus obliqui ut equus regis est albus =,
4.o ratione relativi ex p[ro]positione cum copula: v.g. omnis homo qui
legit est sapiens, ubi omnis homo limitat[ur] ad solos ho[mines]
et legentes de istis predicat[ur] sapiencia =

hic oportet di
cere, quomodo valeat illaciones a t[er]mis restrictis ad non res
trictos et e c[ontra] = 1.o a t[er]mo q[uo]d ad affirmationem t[er]mi non restricti
bene valet ad affirmationem eius restricti ut omnis homo
currit ergo omnis homo albus currit. hec c[onsequentia] autem non valet =
2.o a t[er]mo a negatione t[er]mi restricti bene valet ad negationem
eiusdem non restricti v.g. aliquis homo cecus non legit
ergo aliquis homo non legit; non vero valet hec c[onsequentia] =

5.a proprietas
est diminucio que dotatur diminutio ad o[mn]ia significata
aliquorum v.g. ethiops est albus q[uoad] dentes ubi terminus albus
ad solam partem subiecti scilicet dentes restringit[ur] dicitur dimi
nucio a restricciones in eo q[uo]d restriccio afert t[er]mi limitationem

sui par
te

ad unq vel ad aliquas divisuratany ? ipse tru n
restrictus omnia sigcet 2 ys e; diminucio vero alli
qug partem tgty zregralem sigcat =

6ª tri pprietas e
apelacio: e qß aplicacio sigcati texlis unius tri ad sigca
ty alterius: Vª g hoo e albus ubi albedo que e sigcaty
formale tri albus cadit supra sigcaty tri hoo = hic nota
re. q trus qui suy sigcaty aplicat altri vocat trus ape
lgs ille autem cui aplicat sigcacio trus apelatur vocat
3es e apelacio forlis scilicet materialis et mixta =
1ª e
qugdo sigcaty tri apelgtis aplicat subiq rane fre
a subio habite: Vª gtocus e laudqdus ubi lis laudq
dus dnit loco propq trq vel quari pq ab ipso habitq scilicet
lorica. matelis apelacio e qugdo trus apelgs cadit supra
apelaty rane subiecti: Vª albus e dulce, ubi lis dulce
nit albon rane albedinis seu trecd rane subti habentis
albedinem: ut patet z sacaro =
3ª e qugdo sigca
tio tri apelgtis cadit supra subiy et supra trq: Vª g:
albus e dceny ubi dceny predicat de albo, tq rane subi
ti, qug rane trq =
7ª e allienacio dat qß qugdo trus poni
tur p sigcacio zppio Vª g hoo pictus z qua locucione hoo
amitit verq significanem et adquirit z ppria: alio alie
nato valet anegane tri z ppri: Vª g cassimus Tohpte
fuit pater putatiorus dulcis tem q n fuit eius pat. abalie
nato autem ad nallienati n valet nec e, he sunt sigt
p termino = disputacio 4ª de signi detione et eius divisioni
bus = Caput VI de essencia signi tractat = = md n nd =

Disputat.

Consummato uniram acepcione signi; z praetereun

tamen accipitur pro illa entitate quae ducit ad cognitionem seu notitiam obiecti: ut haec principia, quae nos movent ad cognitionem principiorum hac ratione pane statim signum definitio: est medium per se repraesentativum obiecti haec definitio est conformis requisitis bonae definitionis ut videbitur recensendo, quae adduximus in proemio et definitione modi sciendi communi; etiam quoad ex explicatione illius particularum =

to medium in nostra definitione est genus aptum: quia dicit pluribus specie distincta signo, nempe medio physico intentionali, et morali; est enim signum medium, quia est id medio quo movet potentiam ad cognitionem obiecti, sicut in physicis unio est medium quia est id medio quo extrema uniuntur et actio est medium quo agens operatur, ita similiter signum est medium repraesentativum quia est id medio quo potentia determinatur ad notitiam obiecti: ratio autem genericae quod non est genus supremum, est minus ac medium =

per se ponimus in definitione, ut excludatur a ratione signi signum per accidens, et ut cognoscatur repraesentationem seu determinationem potentiae ad cognitionem obiecti debere esse ab ipso signo per se seu realiter et non efficienter: quapropter orationem et histrio etsi vulgo dicatur repraesentare non, ut signa quia non per se in mente, sed per accidens motus scilicet et movent, et movent et efficienter. idem accidit in eo ducente eius cognitionem quia etsi repraesentet sibi eius non tamen est signum quia movet et efficienter per cognitionem repraesentat: aliter accidit in signo naturali quod per se et formaliter repraesentat =

diximus repraesentativum quia signum debet esse signum vel a natura, vel a voluntate hominum ad repraesentationem: non diximus repraesentativum quia ut est communis per loquium verba in definitione non dicunt actum ad aptitudinem vel ut modo diximus obiecti quod signum facit significatum quod est obiecti ita ut non... requisitis ... ad rationem signi universalis ... cognoscere ... debere non ... 38

q pime pt ir dezminare ẽ ity ĩ noticia obti quq̃ bi actia
liis illy ñ dezminet: hac rane imago vel o coopex
ta, et humidus ñ v isus signa-ĩt qª exse apta sy p ad
dezmingdus pog ĩtelectivũ ==

ñ deniq̃ ʒ apositu paxlam
alltexius et allias similes quia lub b̃tilitestan repugnet signy
xx ĩ drstiy alio sigcato; quare xeiciende sy t ad ĩuextendũ
Quviy, nec putor ĩ nostra dehõne allius equivalentiz nostre
dehõns paxticulãq̃ ut pote supexfluis. nec admito dehonem
pxedecsoxis, scilicet mediy potens ĩtz ĩty ĩ obti cognem
dezminaxe. que ut paxticularis xericienda ẽ; et
ĩ ĩueniens signo ĩ ĩni iudicãda ẽ. q. sic p̃vo =

ñ dehõ,
ñ dehniens signy ĩ ĩni, ĩ paxticulari dehõ ĩ ĩmunis q
ni ñ ẽ, ĩ dehõ pxedecesoxis ñ dehnit signy ĩ ĩmuni ĩ soly,
ĩ paxticulari: q ñ ĩueniens signo ĩ ĩni. maxe ẽ extra et mi
nxem pvo: dehnicio dehniens unicã speciem signi dehõ
paxticularis signi ẽ; ĩ sic se habet sua dehnicio ñ soly deh
nit signy ĩstxumentale ẽ. signy paxticulare sicut signy
dehnixet tiy soly pex ẽẽ tiy ppis soly dehnixet tiy. pax
ticulare: q =

q, sua dehnicio soly dehniat signy ĩstxumen
tale; pvo etsit pex eadem vexva ad ipso tradita ne. meis ĩtia
ĩ suy oxnamenty: ait enim eiusmodi mediy ẽẽ potens
ĩty dezminaxe ĩtencionalis qa nimixy talis natuxe ẽ
ut cognity ducat ĩty ĩ obti cognem: ĩ soly signy ĩstxu
mentale talis natuxe ẽ ut cognity ducat ẽ: q vexy as y
ty. nec dicat q, ẽ illeaxexat, signy loxleĩu ẽẽ vexy signy
, ĩ de ĩ ista sentencia signy ĩ ĩni ẽẽ signy ĩstxumentale
: ñ dicat =-

q ad ẽ sentencia valde gravis his ĩtxuenti sq,
no loxli xanem ppiq signi, quq postea ĩ suo loco totis vi
xibus aplectat execiq q a dehõ signi talis debe vat ẽẽ,
ut Quviy xelĩqueret cixca signy loxle anpoĩt vel
ñ vexy ppiy q ʒ signy ẽ q a ad quid Quviy si

n̄e Duviy. et eciā n̄ ut sit dificultas an maria 1a
existat per existenciā, que supponit esenciā distinctā re
ab existencia; quæ n̄ supposita n̄ e et Duviy ꝯ nostra Dui
sentencia: n̄ c maria 1a habeat ꝓpriā esenciā c extra
habere suā existenciā, ꝯ supposito signy ꝯ omnie signy
instrumentale sine Duvio e et signy tocle n̄ ee very signy
c n̄ sit signy instrumentale: gº ═

ꝓvatur gº rectitudo nostræ
defionis: illa e recta Defio, que explicat Definitu per
genus et Ditiā rigorosā; ꝯ ita se habet nostra Defio: gº
minor ꝯstat ex explicatione regulari signa ꝓxa Dita, et parti
culari nostræ defionis ═ 2º ꝓvat: illa e recta Definicio,
que explicat Definitu per prædicata esencialia omni et
soli Definito ꝯvenencia &; ꝯ sic se habet nostra De
fio: gº e recta. maior e certa et minor c gº nos cet ꝯduc
cione facta per omnia signa, et ꝯstavit solutione argu
toriy = Caput 24 solvit argumenta ══════

Caput 24:

Obiicit dato medio per se representativo obti, q signy n̄
sit q̄ n̄ vene definitu signy. ꝓvat ans esenciali negacio sig
ni n̄ e signy, sicut negacio esentia hois n̄ e hoo, ꝯ e medio
representativo obti: gº: ꝓvat maior: ꝯ plicat aliquid e e c uis
esentis negacio e, ꝯ negacio esentie signi negat esenciā sig
ny: gº ═ ulterius vox nihil nil significat, ꝯ e signy,
et illi n̄ ꝯvenit nostra defio: gº ꝓvat maior: q nihil represen
tat nil significat; ꝯ vox nihil representat nihil q nil sig
cat ═

arguo nega maiorem ad ꝓvanem dico maiorem e
sentis negacio signi n̄ e signy negaty; ꝯ de; alliud signy
nega. licet negacio hois n̄ sit hoo, q a negacio hois n̄ e
al racionale, q e hoo tamen negacacio signi licet negat sig
ny ꝯtā suā speciem, atamen n̄ negat signy alterius spe
ciei, hoc patet ꝯ necione esenciæ c ꝯ que neccio esentis

esencia e, et nescio volui e vox, et tamen eam vocem ne-
gat quod nescio obti, objectum quod etiam supra tangit concedenter tu,
significat diversitas objecti potius quam unitatem ac quietem illius

ad ulte-
rius responditur quod licet nihil non significet positivum, significat
tamen negativum; ex quo nil significet objectum ipsius sit nega-
cio, hoc significat quod ex propriis significatum. Quod similiter si negetur totum sig-
num esset negacio totius signi formalis, seu signative, non vero exerci-
cio, et adminus representet negationem totius signi, quod est dice-
re: statim hac audimus hanc vocem nescio totius signo veni-
mus in cognitionem carentiae omnis signi, quae carentia est objectum
illius actus immediate representati

objicit 2º vox Deus de
serto prolata, et nullo audita: imago quae velo cooperta signa
sunt; illum non constituit nostra objectio, quia talis prolata vox Deus et
imago cooperta nemini representant objectum quod non sunt signa
ex explica particulae representativum, probare rationem huic
arguto. unde dicitur, quod ad rationem signi non est actualis re-
presentatio et determinatio; quod solum proxima, et capacitas
ad representationem, unde vox Deus et imago velo coo-
perta, ut potest potenter sua determinare ad obiecti cognitionem
esse vera signa;

explicavimus: quod vox blictiri e signum
: quia omnia vox blictiri etsi actualiter non significet: potest tamen significa-
re siquidem potest imponi ad significandum; quod sic determinare objec-
ti cognitionem, quod vox blictiri non e signum quod nec deferencia signi
e posse representare negat omnia, ad probationem distinguere
maiorem potest tamen representare remote proxime nego maiorem
Dico e dicere blictiri e potens representare quia illi deficit distincti-
vum essentiale, actus nempe voluntatis verum in voce Deus, et ima-
gine cooperta nullum distinctivum essentiale deficit quod solum quod au-
diatur et videatur cognitionem objectorum veniat

quod patet cla-
re in hoc exemplo apponite statim cerasis velo cooperte,
et intra illam signum nudum ex quo potest dicitur tamen a

potuit ne itud signu sicut itarug certis repraesentare
certas, minime nisi per vocem indigcativus; quae sunt
sicut in signo nudi deficit alliqd esentiale ut sit proprie
sui obti repraesentative dissimilis per voce Deus, quae itae
proprie repraesentiva; ut si audiat repraesentet Deu =
obiici

est 3°: nostra actio n constat genere quo n' recta. probat anr:
si constaret genere per illud conveniret signu Cellis aseclis istis
ob: C istis n' erit signu; qa omnia quae dicit lyt signa: ig
negat anr huius per anis: de maiore et aliis que minore;
clarg: omnia quae dicit signa syt ta xx, quae formalis; nega
precise xx; de minore. licet omne q' dicit in signu xx qa
xx dicit cognem sui obti formalis tamen n' e signu ut patet
in unione ethica que formalis dicit ee nexus extremory et
in tali concepte formalis n' dicit ee mediu repraesentativo obti
licet xx illa dicat =

ad alliory argutorum solutiones 1° no
tare: voces n' higcativas et similis allias n' ee signa ad
placitu, ut negant, C hoc tamen stat q' sit signa natu
ralia, quatenus respectu proferentis syt signa, ut effectus Ca
use =

notate 2° imaginem velo Coopertam ee signu in actu
1° repraesentandi, qa licet actualis n' repraesentet, tamen
habet virtutem qua posit repraesentare. e vero signu in actu
2° esencie, n habet in actu 2° omnia constitutiva esencie signi =
3° q

licet species impressa (hoc e qualitas ab obto missa potentiae, ut ad
iuvet ipsam ad cognem obti producendam) in actu 2° determinet ipsam
ad obtu cognoscendu n' e signu formale obti, qa pure fisice, et n'
intentionaliter determinat = 4° unu signu posse ee perfectius, et alliud
imperfectius signato signato quod n' e de esencia signi ee imper
fectius signato: 1 patet in Deo quo ta quae signo
Beati vident creaturas, et Deus perfectior e illis:
et 2 in imagine Deipare quae e signu matris Dei, et ta
men imago e imperfectior Deipara = caput 3 quo rursus esentialiter signu

Caput 3um:

Diximus signum esse medium diversitatis nunc est quaestio utrum seu quae extrema respiciat adquo suppono 1o respectum esse ordinem relationem, seu respicientiam quodquo unius ad alium, nam cuius unius explicari nequit nisi alterius cognoscatur: itaque nequit adaequate intelligi quin intelligatur filius seu respectus ad filium et Creator sine Creatura duplex est hic respectus et realis, et rationalis. 1us est qui versatur inter extrema realiter distincta taliter inter causam et effectum. 2us est qui datur inter extrema rationaliter distincta ut inter hominem et rationale, quae rationaliter differunt =

Suppono 2o: hic non dubitari determinate de respectu reali transcendentali, qualis est relatio Creaturae ad Deum effectus quo ad causam hic respectus semper supponit extrema realiter distincta. quamvis enim dentur plura signa realiter distincta a signato, alliqua tamen dantur realiter ab illo indistincta ut postea dicitur, quare hic tractatur sive reali sive rationalis cuius signum non praeter quam adaequate concipi quin concipiatur ad alliud concipiatur =

Hinc notis omnia terminis signum dicere respectum, et ad obiectum repraesentatum vel repraesentabile et ad potentiam cognoscitivam quae repraesentatio fit probatur id quod nequit adaequate concipi quin alliud concipiatur dicit essentialem respectum ad illud; sed signum nequit adaequate concipi quin cognoscatur obiectum et potentia cognoscitiva: ergo maior est certa, probatur minor: signum est medium per repraesentationem determinans potentiam cognoscitivam ad notitiam obiecti; sed hoc nequit intelligi quin cognoscatur obiectum et potentia: ergo maior est signi explicatio, minorem probo: nequit intelligi determinare potentiam ad obiecti cognitionem, quin intelligatur potentia quae determinatur, et obiectum ad quod determinatur. ergo vera minor =

Confirmatur eodem modo se habet productivum respectu effectus, ac repraesentativum obiecti respectu obiecti, et productio effectus nequit adaequate concipi, quin effectus concipiatur: ergo similiter. Confirmatur 2o.

signum est medium inter duo extrema, scilicet objectum et potentiam; et medium non potest intelligi quin intelligatur respectus cujus est medium: ut patet inductione: ergo similiter. 3° nequit intelligi repraesentare quin intelligatur quod repraesentat et cui repraesentat; et quod repraesentatur est objectum, et cui repraesentatur est potentia: ergo addita dicit respectum signum mutuum =

Arguens 2°: redita posita potentia cognoscitiva adhuc intelligeretur signum cum ipso maneret virtus repraesentativa, et sic induceret respectum ad potentiam quod per hujus signum non constituitur = distinguo majorem: si redderet potentia inpossibilis esse rei, quia inesse rei; concedo, si deficeret esse rei solum; nego, concedo licet potentia cognoscitiva deficeret tamen cum ipsa possibilis sit esse signum cognitionum non deficeret: itaque si redderet impossibilis signo maneret eadem virtus repraesentativa: patet in his vocibus prius equivocis quae habent suum objectum et in posito existere adhuc post aliqui abjectum, et esse signum et objectum illius =

Arguens 2° (duplici) sufficit effectum signi ad objectum et non ad potentiam cognoscitivam, sicut sufficit respectus causae ad effectum ut in fumo respectus ignis; et in hoc non est necessarium respectum ad potentiam cognoscitivam et causae, signum effectus et ergo respectus ad potentiam cognoscitivam non requiritur in signo = respondeo causa respicere effectum et ut talis ab ipsa producibilis, et in hoc sensu causa non est signum effectus; et respicit effectum ut repraesentabilem a causa in hoc quo sensu causa est signum effectus et ergo in quo sensu absque potentia cognoscitiva non potest cognosci causa ut signum effectus: unde distinguo majorem modo explicato =

Arguens 3°: repraesentare alicui est respectus ad objectum et repraesentare alicui est ad potentiam cognoscitivam; et signum constituitur per repraesentare aliquid, et alicui: ergo solum per respectum ad objectum constituitur. probatur minor si nos abstraheret repraesentaret aliquid et non alicui, quia non minimum deficeret repraesentatio esse signum, et non diceret repraesentare potentiae cognoscitivae: ergo respondeo sicut in notis praecedenti capite traditis per abstrahi solum hic dicitur esse signum quia hoc ipsum quod repraesentetur et alicui repraesentat et hoc requirit ad rationem signi =

Per dicta dicitur 1° rectum signi ad potentiam esse divisibilem ad obiectum et cognitionem que a signo distinguitur: est enim signum ordine ad obiectum quod representat, representatio autem fit intellectui per cognitionem = dicitur 2°: causam esse signum sui effectus, licet principalius ordinetur ad designandum existentiam suo effectui, minus vero principaliter ordinatur ad manifestationem effectus, ob hoc quasi causa apelatur signum effectus = Caput 44 an detur signum sui = m m m m m m m =

Caput 43.

Diximus signum constitui per rectum ad obiectum et potentiam cognoscitivam; nunc autem rogamus talem rectum esse realem vel rationis; eidem re quirientum signum ex parte talis debeat distingui realiter a significato suo et potentia cognoscitiva, seu an detur signum sui vel an sufficiat solum distinctio rationis signum, significatum et potentiam; ad quod noto distinctionem actualem aliquam esse realem, aliquam rationis: 1ª datur inter entitates realiter vel quasi ex parte rationis distinctas, ut petrus et paulus ==

distinctio rationis que alias per analogiam apelatur distinctio cognitionis, vi cuius unum praedicatum nequit per intellectum enunciari de allio quo realiter identificatur. vel cognitio alicuius cui realiter identificetur realiter abstracto totaliter distinguitur que quidem distinctio vocatur cum fundamento, re seu distinctio rationis ratiocinatae, 1° quando datur entitatem que equivalet vel homo equivalet angelo per rationale et bruto per animal quia discurrit sicut angelus et sentit sicut brutum = m m m m m m m esse parato me lo dixo de Jeschelo ==

distinctio rationis sine fundamento in re datur entitate, que explicatur diversis nominibus, sic homo distinguitur ab animali rationali, que voces synonime entitas significata per illas est eadem. pro quo aiunt 1ª sententia quam tenent Conimbricenses, Roderigus et alli viri note magistri quos meus sapientissimus rogatur praetendens et praete

cesor = 2ª negat quia stat patres lince a riaga abire do nos qui nobiles imitgt recenciores =

Cvis sit re

solucio: dat^r signu proprie tale identificatu re cum pa cog noscitiva et cum objecto, respectu cuius est signum. probatur 1ª pars: divinum: esencia divina est pratra necesaria et sig num creaturarum, ea enim cognoscit Deus creaturas; et esencia divina re identificatur cum poa intelectiva divi na: ergo datur signum identificatum cum poa cognoscitiva, et adver tite Dei ecia cognoscere creaturas in se ipsis licet eas ecia cognoscat in se ipso =

probatur 2ª pars: cognicio qua Deus se cognoscit est signum ipsius Dei, et re identificatur cum Deo: ergo datur signum identificatum cum objecto: probo maiorem: cognicio qua Deus se cognoscit est imago expresa Dei, et nec rane sui determinat Deum ad se cognoscendum: ergo est signum ipsius Dei minor =

probatur 2º in creatis: vox nomen significat distri ve omnia nomina; et vox nomen est nomen: ergo se ipsum sig nificat: et sic datur signum cum sola distinctione formali inter signum et objectum. Deffirmatur: hic terminus cognoscibile significat quid quid cognoscibile est; et ipse terminus cognoscibilis est: ergo se ipsum sig nificat = Deffirmatur 2º: ista propositio vera est omnis vox est ple xibilis, et non esset vera, si haec vox non se significaret: ergo se ipsum significat: probatur minor; nam ipse vox plexibilis est, et si non se significaret, tali proprie, ista falsa esset: ergo se ipsum significat: ergo datur signum sui vel propositio evidenter vera falsa est = caput 9um argumenta solvit

Caput 9um:

Arguitur 1º: vox nomen non significat se clare sicut cetera nomina, nec se ipsum significat formaliter sicut cetera nomina; et solum se ipsum significat materialiter, sicut hec vox homo que significat formaliter omnes homines et se ipsum solum materialiter. et ecia vox nomen et similes significant re distincte et generaliter cetera au...

aredistincta ꝯ praxta laxi et determinare: quod vox nomen et si
miles non sunt signa sui, licet reliquorum signa sint =

respondeo

: sufficere quod ostue, et in generali sic propria significet nomen, et
similes, quia significat ceteranomina non determinare, et va
ge et indiferenter, quia solum aredistincta significat sub ratione no
minis et cognoscibilitatis, ꝯ pro cognoscibile, quas rationes
ipsi tri habent formaliter, quia sunt rationes ꝯ tenribe que reperiuntur
ꝯ omnibus cognoscibilibus, et nominibus =

ydedivexsuy est ꝯ

dictis mei acceptā voce hoc, que licet significet formaliter hoes omnes
quia significat humanitatem reperiens ꝯ petro et paulo: non tamen
se ipsum formaliter significat cum non sit humanitas, sicut vox nomen
et cognoscibile cum sit ipse nomen et cognoscibili sicut cete
ranomina et cognoscibilia = nec implicat vox nomen et similia abs
tragat, et cogitat rationem ꝯ tenrivg nominis, quia hec aprehensio
cognicio formaliter alliqua cognicio est et cogit formaliter rationem cognitis,
et abstragit eiusg rationem cognitis =

arguet 2º: omnis res propria

et rigorosa petit distinctivam propria, et rigorosam ꝯ tra suas lineas ꝯ om
ne signum per se tale per se tale ꝯ linea signi petit ut distinctivum sui
distinccionem a significato quod petit distinctionem propriam que est realis, et non
formalem ut pote metaloxica = distinctio eodem modo convenit ꝯ ꝯ
se distinctio realis et ratio quod conveniunt ꝯ ꝯ se signum rationis distinctis et forma
liter distinctis ab obiecto; et distinctio realis ꝯ ꝯ se ut pote innata propria et allia
ꝯ propria quod nec signa rationis distincta ab obiecto et formaliter =

arguit distinctio

quod maxem: petit distinctiva propria et rigorosa hoc est per se distin
tienta quod cede hoc est distinctiva realia. negamaxem, et silicet
distinguemixem est dicere, signum petit conveniens distinccionem,
que licet rigorosa non sit hoc est realis, et ꝯ propria et meta
loxica hoc est rationis ꝯ linea distinctivi est propria quia per se distinctivum
signum quod patet ꝯ hoc picto, qui licet metaloxicus hoc et propius
sit, est tamen hoirpicti sua propria quarta illum distinctienta
habet =

ad 3ᵐ [illegible]

dist̃ctio xrealis, 9 rani n 9veniat, ẽe distinctionis [illegible]
pre 9dē ẽẽ 9[illegible] vel [illegible] genera, nega. licet
distinctio rationis c reali simpliciter n 9veniat ẽe entitatis
[illegible], 9venit tamen ẽẽ entitatis ẽẽ signi. [illegible]
[illegible] simpliciter n 9veniet his c distinctioni xreali pre
[illegible]: eodem modo [illegible] se 9veniunt obiectum reale et ẽ pole ac ens
reale et ẽ pole, 9 ens reale ẽ ẽ pole nulla 9venientia
[illegible] se habet [illegible] obiectum reale et ẽ pole [illegible] nullus dicet, sinqui
dem [illegible] obiectum 9veniat, licet n 9veniat ẽ ẽe entis, [illegible]
militer dic de distinctione [illegible] =

exquer 3ᵒ: signum petit dis

tinctionem naturalem a suo obiecto, 9 hec distinctio ẽ xrea
lis [illegible] signum petit distinctionem xrealem = 9[illegible]: sidaxe
[illegible] signum [illegible] entitas ẽẽ tale signum c [illegible]
ipsum xeprexentet, 9 hoc ẽ absurdum [illegible] dat signum sui =
argumento dico: signum petere distinctionem eomodo [illegible]
ex sua natura [illegible] signum [illegible] petit [illegible] distinctio
nem [illegible], et signum xreale [illegible] distinctionem xrea
lem = ad 9[illegible] xeideo n [illegible] entitas [illegible]
[illegible] xeprexentare modo quo xequirit ad signum [illegible] hoc
xequirit se ipsum xeprexentet, vel a natura sua [illegible]
hominum [illegible] tamen n [illegible] materialis, et [illegible]
quo modo se ipsum [illegible] entitas xeprexentaret =

exquo

[illegible]: n [illegible] ad [illegible] signi distinctionem [illegible]
sine fundamento [illegible], 9 ad minus ẽ necessaria distinctio [illegible]
lis c fundamento [illegible] signum ẽ obiectum [illegible] signum [illegible]
[illegible] essentia xerpectum, et ordinem ad signatum 9 nihil [illegible]
xerpectum, seu xelationem [illegible] ad illud [illegible] xationem potest
ẽẽ distinctum: [illegible] =

[illegible]: [illegible] signum ẽ essentia medium ad cognitionem
obiecti distincti, 9 medium n ẽ [illegible] ga [illegible] equiva
lent [illegible] distinctis, [illegible] distinctionem rationis c fun
damento: [illegible] =

... per convenienciam media est signa ... proprietatis ergo
alrealiter sit signum visibile quamvis rationalis naturae ut ...
Cognoscendum perfectiorem et cognitionem visibilitatem absque
Redit divisione = Refert 3º: virtus productiva ut potentia
petit divisionem realem ab eo producto: at virtus repre
sentativa, ut potentia sensus ad sigillum sufficit formalis divisio seu
sensus ut potentia representans ad lineas [illegible] sensus,
representat signo = Refert 4º signum representat potest cognoscenti
vel est facere illud presens sensui potest, presencia autem
sensibus obiecti potest, non est presencia rigorose talis est [illegible]
signum non dicit relationem rigorosam =

Refert 5º quod signum [illegible]
non est signum per rationem, sicut divisio rationis est, quia divisio
est talis et determinationem actus rationis, ad hoc lineas [illegible] vero
signum sui non habet per cognitionem virtutem representativam [illegible]
significat ut patet in hac voce nomen est cognitione [illegible]
[illegible] curae [illegible] obiecto: Caput 6 [illegible] divisionem signi in formalem
et instrumentale assignat =

Caput 6?:

Dividitur signum in instrumentale et formale. Instrumentale est quod prius cognitum obiectum representat: ergo imago Cesaris, que ut Cesarem manifestet requirit quod prius cognoscatur imago. Formale est quod absque previa sui cognitione representat ut intelligatur nota [illegible] ordinarie dicuntur ut [illegible] cognoscatur, potentia scilicet intellectiva, cognitio que representat seu media qua fit representatio, et obiectum representatum [illegible] de cognitio illa que est [illegible] potentiam et obiectum mediat est que apelatur signum formale quia ipsa representat absque eo quod per aliquam cognitionem [illegible] =

an vero sit
haec divisio propria vel an signum formale sit vere et proprie signum ad idem
[illegible] sunt Auctores. alliqui negant [illegible] et [illegible] et precessores
= alli vero affirmant ut sit Divus Thomas [illegible]

et axiaga Cognitiōni ut et meo magistro in nuj q3 C.
precidente: signy toxle ee vexu et ppie signy =

Quat.
q' autoxitatem philosophi ꝑ libro ꝑ° de ꝑ pxetans ꝑ
signa Vexy enumexat Deceptiy mentis et Deceptus men
tis sunt signa toxlia: q°. Divus tomas quest 4ª de vexitate
Capite dit: sigcanem pex prius ee vexvomentis quegoxi
et vexvo oxi seu voci ꝑ eit vexa et ppia sigcacio q° pxiu
Cognicioni, que vexoy mentis est ꝑ ee debet vexa xatio
signi et Cognicio seu vexoy mentis e signy toxle q° e vexy
signy =

Quat. xano Cognicio pxi que e signy toxle, Cogni
ta pex allig Cognem e vexy signy pxi: q° Cognicio pxi n
Cognita pex allig Cognem e vexy signy pxi. ant e cer
ty et Dcig quod: n propt q' uny q q3 e tale, et illud
magis: sed Cognicio e id ppt q' signy ꝑ inumentem q° pocio
xi titulo Cognicio e signy =

2° quo et ponamus talem
Cognem pxi du xaxe ꝑ duo ꝑ iugcia, et q' ꝑ 1° ꝑ iugin n Cog
noscat et ꝑ 2° Cognoscat: nyc sic: eodem mo se habet talis Cog
nicio ꝑ 1° que ꝑ 2° ꝑ iugn et iuxta Dxios e vexy signy ꝑ 2° ꝑ iugn:
q° et ꝑ 1°: q q' adit tali Cognicioni ꝑ 2° ꝑ iugn n e allig pexre
xepxesentgs dixecte pxy et xepxesentas Cognem pxi: q° eo
dem mo se habet pex duo ꝑ iugcia =

Quat. xane 2°: ad
predexem n iuxta illy ide vexy signy q° e mediy pex
se ꝑ tenj actualiꝑ movet ꝑ Cognem obti tale e signy tox
le: q° e vexy signy: maxe iuxta ipsy: et minoxem ꝑ vo
illud e mediy ꝑ tenj movens, q' toxliꝑ xepxesentat obiy
et Cognicio dixecta pxi xepxesentat toxliꝑ pxy q° vexa
maior ꝑ mixem: Cognicio pxi e expxesio pxi et tox
lis expxesio xepxesenta pxy q° Cognicio pxi toxliꝑ xepxe
sentat pxy =

idq' xeidea predicia Cognicionem pxi
soly xepxesentaxet ut mediy quo pxy quaxesoly exit expxe

qua non quamvis est prius quam dicit. patet, quia actione vera actio non reddit effectum productum vere et proprie quia effectum non est actionis, sed causae, cujus actio est exercicium. ita similiter cognicio non representat ut quae, quae est vera representacio, sed ut qua ipsa cognicio solum est exercicium signi non vero signum =

Certe non capio istam racionem, nam quomodo dicetur reddit productum et ut talis dicitur nisi ab actione, et non ab hac accipit denominacionem producti quod ab actione vere et proprie effectum producitur sicut effectus creatus a creacione reddit vere et proprie creatus = hoc supposito nulla repugnancia datur, eo quod eadem entitas sit medium quo objectum representatur et signum medium quod representet objectum. patet, quia causa secunda identificatur actionem, quia eadem entitas est quae operatur et media qua operatur. ergo similiter signo formali =

Deinde ex ipsa racione sua, primo nostra resolucionem: per illum cognicio prius est medium quod representet prius, et eo ipso est medium representans quod objectum. ergo major est predecessoris, minor probatur: nequit dari medium quo representat, seu racio formalis, quae det medium representans, ut quod. iuxta ipsum nequit dari causalitas, quia ratio quae det [illegible] cognicio qua debet dari cognicionem quae et [illegible] depravatum, quia per cognicionem directam nihil datur preter cognicionem, ergo ipsa est qua et quae, nam quia eadem est racio formalis expressionis et ipsa expressio =

Preterea non ut cognicio est signum quo virtute potentiae cognoscentis objectum [illegible] debet esse signum quod, sicut ut actio sit causa qua effectus requiritur quod ipsum proprium sit causa quae, et nemo dicet potentiam cognitivam esse signum quod, ergo nec cognicionem esse signum quo. ideo actio est causa qua, quia est exercicium causae quae; et cognicio non est exercicium signi, nec minime est exercicium huius; verbi gratia, et solum est exercicium potentiae cognoscitivae, et cognicione quae ut patet signum non est: ergo cognicio non est exercicium signi, seu signum quod, et signum

signum quod caput 3 unicadit argumenta modo

Caput 3.

Caput Tertium

Opones 1.° ex divo Thoma questione 9ª de cognitione angelica articulo 4.° dicente signum est quod cuius cognitione alliud cognoscit quod quia instrumentum divi Thomae cognitio directa non cognita non est proprie signum: quod signum formale non est verum signum. Respondeo ad autoritatem et allias similes eiusdem doctoris et Divi Aquinati loquitur hic solum de signo instrumentali sensibili non vero de omni signo: immo allia autoritate scilicet dicimus signa universaliter ea omnia, quae alliquid significant pro nobis etc., quia non excludit signum formale =

Opones 2.°: cognitio rei per signum est cognitio mediata rei quia supponit alliquam cognitionem immediatam ipsius signi quod non dat signum quod non supponat cognitionem sui: quod signum formale non est verum signum = Confirmatur: dixerit quod cognoscitur per signum dicit a philosophis abstractive cognoscit et hoc est talium sicut cognitio immediata prius est signum illius, et per rei illum representatur et non per allium cognitionem: quod =

Confirmatur 2.° ideo actio productiva caloris non est causa caloris quia est ratio producendi et signum formale est ratio formalis representandi quod non representat =

ad argumentum et ad confirmationem quod cognitio mediata et abstractiva solum convenit signo instrumentali quod mediante cognitione cognoscitur res quae ab ipso representatur: quare cognitio mediata ad hoc requirit, immediata vero ad signum formalem. quare precise signum instrumentale illud petit. ad 2.am confirmationem respondeo sicut dicitur conclusio vel alliis: quia actio productiva caloris precise est ratio formalis, ideo et signum formale precise non sit ratio formalis: et eius expressio sicut unio non est precise ratio formalis uniendi, et ipsa unit: et de signum formale est verum signum =

arguitur 3.°: admisso signo formali sequerentur ista absurda. 1.° quia cognitio

per signa non exit modus specialis cognoscendi, et quod quaelibet cognicio esset signum = 2° quia Beati, quamvis videant Deum per signa, cum illum videant per cognitionem = 3° quia ipse Deus eciam cognoscat per signa: non Deus cognoscit per cognitionem: quia omnia sunt et communem dicendi: quod signum formale non est admittendum =

adversarios

Respondeo quod duplex modus loquendi specialis cognoscere, et rem cognoscere per signum solum denotare: cognoscere rem per signum instrumentale non denotat signum cognoscere rem quam alio, vel ex alio prius cognito; unde in vulgari locucione neque Beati vident Deum, nec Deus se per signum, neque nos per signum omnia cognoscamus; cum hoc tamen stat quod proprie et rigorose loquendo omnia cognoscamus signum sive formale, sive instrumentale; et quod Beati et Deus videant per signum formale rigorose loquendo =

Sicut

quamvis loquendo argumentacio a priori id est causa ad effectum, non est argumentacio a signo; et tamen causa rigorose loquendo est signum effectus. ex dictis patet: divisionem signi quod instrumentale, et formale esse rigorosam, rectam, et adaequatam quia omne signum quod actu 2° aut est cognitum et hoc est signum instrumentale, aut non est cognitum et illud quod exit signum formale =

praeterea

speciem impressam esse signum instrumentale; quia licet faciat obiectum praesens potentiae cognoscitivae, haec tamen praesencia non sufficit ad rationem signi formalis: sicut unio, et causa quia corpus unitur animae, facit potentiae cognoscitivae praesens corpus animae, quae praesencia non sufficit ad rationem signi formalis; similiter de specie impressa indicare. unde species impressa solum est virtualiter repraesentativa quatenus habet virtutem, ut cum potentia cognoscitiva producat cognitionem obiecti, cuius species est quae cognita ut tali virtute est signum instrumentale. Caput 8um divisionem aliam signi tradit =

Caput 8um.

Dividit eciam quod naturale et ad placitum: illud est quod naturaliter ex parte

ē repraesentativa vª quatenus reddit signi = 2ᵃ ; dependenter ab aliqua impone extrinseca per se e representativa vª; vox partis
que ideo praesumendi n la pidem significat, quia sic imponentes voluerunt
unde cognoscitur signa talia cum imagines suorum obiectorum
naturales, n ad placitum et nat. representare; adquod adeo signa
naturalia ee = hic oportune dubitatur quo distinctat virtus
representativa signi ad placitum, sequitur traditur distinctiva
distinctiva =

Adquod suppono 1º: signum ad placitum ee dexterum cog
manifesta seu subiectum sunt voces inusitate stip̄ et tra talis dexterae
significacio vocis = suppono 2º: dubitari de tra illius distinctien
tem actu 1º primo n idem signum praeter talem tag adit
actus 2º distinctive cognitionem actualem obiecti quae quidem cog
nicio habita ex determinatione signi determinat ad notitiam
obiecti simul cum signo; unde solum quaeritur de tra distinctiente sig
ni ad placitum actu 1º primo; remotorum potentiae blictri
potente prime significare =

engaging difficultatem communiter dicunt
illi imponentem diversae quadam relacione rationis resultante actu volitionis si
mul cum actu imponentis nostri unice actu volitionis impositoris vocis idem no
minis significativas ad placitum; qui quidem actus volitionis n tunc
et moraliter perseverat quae moliis perseverentia tandiu durat quia
diu n est retractata sicut valor monete dependet ab volitione principis,
qui valor tandiu durat, quandiu volitas principis n retractat =

isto actu volitionis stare tag distinctivo signi ad placitum ut talis: quia significacio
signi ad placitum distinctiva illa tra, rane cum habet signum vim ad placitum
representativa; et nula assignabilis ē, praeter actum volitionis imponen
tis moraliter perseverantem ergo talis actus volitionis distinctit traditione
cuius signum ad placitum ut talis: probatur minor si rogemus cur vox primus
significat ad placitum praeter nullam aliam rationem damus nisi quia sic voluere impo
sitores: sicut quia blictri n significat ad placitum damus rationem; quia illud defi
cit talis impositio: ergo nulla tra praeter actum volitionis ē distinctiva signi ad placitum =,

obiicies 1º cuilibet signo ut talis naturalis virtus representativa, cum in differencia

aq bet nyn e signu naturale: q̃ ndat signu ad placitu = respondeo: signo ad placitu ee essenciaiem, et naturalem naturalitate, distribuit virtutem representativ non vero ee naturalem naturaliter oposita placito, sed libero arbitrio ... ƺ hoc distribuit tria signi ad placitu: nec q̃ e signu naturale, qa nomine signi naturalis intelligit illud. Cui itaque essentialis et naturalis e virtutis representativa naturalitate oposita volunt libere ==

Objicies 2º volunta hoyƺ ponentis habet pro obto significationem, potest enim per talem voluntatem volunt vocem significare: q̃ea voluntas nequit ee ratio totalis signi ad placitu alioquin seipsu haberet pro obto q̃ est absurdu = respondeo: q̃ licet absurdu videtur, q̃ tradit ƺ distincta nobis signu sui detendendis absurdu non videtur: q̃ voluntas illa seipsu significet. hoc tamen omisso n ansa pro ppenem ita accipi: hoc est per talem voluntatem volunt voces significare actualiter et ƺ actu 2º: non vero ƺ actu 1º ==

respondere: Ratio signi, quam illa voluntas distribuit sit ratio signi ƺ actu 1º: ƺ de e q̃ illa voluntas n habet pro obto representationem signi ƺ actu 1º, et ƺ actu 2º, sicut voluntas ponentis valorem monete habet pro obto precium vel quantitatem illius, n vero estimationem quam talis voluntas per se ipsu tribuit. ydem predicta voluntas tribuit exercite totaliter rationem signi ƺ actu 1º voci distribuendo illa signu ad placitu, hoc q̃ n habet pro obto voluntas, et q̃ ipsu significare tribuit q̃ actualiter nempe et ƺ actu 2º significet, sicut vitalis actus signu ƺ actu 2º significet, et quando cognoscatur ta le ==

Objicies 3º signu ad placitu representat per accidens q̃ n e per se representativum: probat ans huic voci lapis accidentale e representare lapidem q̃ per accidens lapidem representat, pater: qa n e de essencia talis representatio: q̃ = nº ans ad [illegible] pro ppenem distinguo ans voci lapis hinc, et identitatis distidexat e accidentale lapidem representare; ddo moraliter distidexat nº ans, et dcia =

de essencia ... cantre voci lapis solu e, totius oriu veritate e ƺ hoc sensu accidentale illi omnis representantis vero moraliter distidexet 24 ponem quia hoc volunt; ea hinc ex transitam ad talem obtu significandu [illegible] illi n e expressu et accidentale representare; siquidem ut talis accidit tradistribuentem illa ƺ ee signi ad placitu nimi ƺ actu voluntatis =

ut solum allia arguta nota 3° q. sicut volyta ... mora
lib ethicar, qa moralis obligat ... obedire precepti, qui habet
ex obio ita volyta jponens ne tunc e. moralis ethica quatenus
mos obligat pos. nos ut audiente vocem pxiis i rahz venig ..
Cognemaxe. nota 2°: q quido Cognoscit signy ad placy, ut ta
le eodem modo, et sub eadem exjrepione Cognoscit virtus eius
ligativa =

y de quido Dhie Cognoscit, quia lib a virtute
Cognoscit n requirit q Clare Cognoscat virtus ligativa:
sic plures Cognoscyt leonem, et n Cognoscyt ee Rugibile
q e distinctivy leonis; qa Dhie e lib Cognoscyt; ita pariter
posyt plures Cognoscere signy ad placy qui n Clare Cognoscant tra illius Dhie varia ... volyt =

nota 3°: q
lib ... signy ad placy requirat actu jnus, qa nihil volo
libg quis pxe Cognity: habentem n requirit ... quo ra
j d ioly rehabet ex parte Capacitatis vocis vel subiect re seu
presupositive ad actu volyti ... signy ad placy vali
h ex delectu actu jnus d ioly illative, ut diximus, j clar. tale
dextera recta actu volyti ad ordinanem =

nota 4°: mo
ralem ... requirere quiq actu volyti ppe dicte distincte; n retrac
tatione ... e dicere: permanet actu volyti vo
lentis vocem pxiis ligare pxy qa jpicibus n elicit nolitionem
huius modi ligandi, quae nolitio e retractatio ... qa n
... tempus ... jposita ... ad ligare; et qa ligca
tio n ... cadit ... memoria; ille q3 actus acceptatus ... hit,
j ... rat virtualis retractatio, supposita tamen p xiu
existentia hiica actu volyti =

y de signy ad placy e quod gen.
morale qa non solu ... extimare quis ... e ... tex
tens morali ... n vero tunc noce: q quibus hic n existat a prece
dentiy requirit ut existens = ulmo nota idem signy pos ... ad
placy et name, ... solu rectae diversay decis recta ... demostr

; in [illegible] signa naturalia representent illa, in nomine [illegible] pro
, et ad placitum, quae voluntarie illa representent quia pro significans
per voluntatem imponentem illa ad significandum pro = Caput 9 an
imagines sint signa naturalia vel qualia = m m m m m =

Caput 9:

Suppono 1° hic non loqui de imaginibus increatis, qualis est Co[illegible] Verbi [illegible] signum, quae est signum ad placitum; de imaginibus intentionalibus qualis quaelibet cognitio nec de naturalibus qualis est imago in speculo et in aqua; quae sunt signa naturalia; sunt enim essentialiter expressiones [illegible]. Solum quod loquimur de imaginibus artificialibus, ut imago Divi Petri et similes: quaerimus an istae artificiales imagines depictae sint signa naturalia vel ad placitum =

Suppono 2° ad formationem imaginis plura requiri ex parte earum; primo ... scilicet exemplar ex quo nempe illud imitando ... formem imaginis, et ideo dicitur exemplar, quod est imago, quae ... arte repraesentatur ad quod requirit voluntas depingentis imaginem artificialem, et eius executio quae est dispositio colorum ex quibus, et ex ligno resultat materia, ex qua formatur imago et quam producit ... quae est similitudo et simulacrum, positionis quo effective intendit illa formare ad ... =

Quod 2:

...: non de ratione imaginis est esse similem imaginato et ab eo trahere originem et tam similis est imitando, et tam originale in imagine artificiali sunt actus artificis quibus effective exemplar ... a exemplari. Dicitur, ex Divo Thoma quaest. 34 articulo 1 ... nec quaevis similitudo speciei per ... sufficit et requiritur ad rationem imaginis origo quam Augustinus dicit nec imago alterius ... quod concludit Deus esse similem, et esse originatam =

Suppono 3°: quod ... hos praedictos actus pictoris deus actus alicuius voluntatis ... intendit ... imagine praesentem; et se habet ut

dicio: et exacio n talis actus volyt. tendit imeare — ut exquari idea seu ad hoc ut imago eformetur: [illegible] precise stilitu dine et talis actus volytis efficacis exequentis imaginem quo ostendet actus volytis tendentis representanem se sistit imaginem evadere ille et originatq talis actus ut siqcet imago, supersstuit =

nyc igitur

Dquirit quo unistaimago ē eformata Dplere ad [illegible] volytate illy ponentis ad siqiqdy ū representet vel requirat actus volytatis ut representet ū ē quod 1a sentencia dicit requiri imaginem ad representendy actu volytis, ac de imagines sunt signa ad placity equa sunt Oviedus et recentes ex societate = 2a asserit ēē signa natu ralia equa stat eximius Doctor, cui [illegible] plures imo fere omnes ex nostris =

Sit resolucio: imago artificialis ē signy naturale: qa dicit similitudinem cobtæ et naturæ effectus exemplaris. quod imago hoc dicat, Dstat ex suppositis 2o et 3o. quod tamen ex hoc sit signy naturale, pvat: tale Diuy resultans ccige expsse rura imatqe Va q Divy pxy, et ex determinane significationis nequit perfecte et aquate Dcipi quin Dcipiat imaginaly seu prototypy; eo ipso tale Divy ē signy nale, n dicit res transcendentem adobtu, seu prototypy: q imago q ē tale Divy ē signy natule =

pvat

miniliter arti ter velit quod talis imago representet quevolytas pcul Dubio ē arbitrarianti tamen independens alculi sit tunc [illegible] volytaria per hoc precise quod imago seu significa sit effectus exemplaris qui talis requirit perfecte et aquate Dcipi, quin cognoscat obty; et effectus ē signy natule Caniz, ut patet 3 tumo resiu ignis quod imago independens a volytate ponentis ē signy: ē n ad placity: q naturale = Caput lo arguta exer vat = [illegible]

Caput 18.

Obicies 1o imago artificialis representat gnsipy dependenter a volu[illegible]

[illegible] ... ani [illegible] imago repraesentet depen
de [illegible] dispositione colorum per quas imitetur suum obiectum et talis
dispositio dependet a voluntate pictoris: ergo verum antecedens [illegible]
do ans: et probatur etiam data maiori minorem [illegible]; et talis dis
positio dependet a voluntate pictoris mediate et per experientia. [illegible] do.
immediate et per experientiam nego minorem =

vel aliter distinguo mino
rem dependet ante [illegible] de. [illegible]; nego minorem: existentia imma
ginis quae stat in aggregatione et dispositione colorum pendet a
[illegible] voluntate pictoris et quod colores sta dispositi [illegible]
ita posita quae repraesentet imaginatas nullo modo pendet a bac
voluntate sicut licet ab hoc pendeat approximatio ignis [illegible]
stuppae talis approximatione supposita non pendet a voluntate hominis ig
nem comburere vel non comburere stuppam; sicut licet sit ante a
voluntate hominem imprimere terra suum vestigium, tamen hoc su
pposito: vestigium signum naturale hominis per illum locum transeuntis =

Obii
cies 2º: imago ad vivum expressa nullam aliam habet virtu
tem repraesentativam nisi solum similitudinem; et sola simili
tudo non sufficit ad signum naturale: ergo imago non signum natale.
Probatur minor: si sola similitudo sufficeret non solum imago pro est
signum proprii, sed e contra prius est signum imaginis quia eadem simili
tudo datur inter imaginem et suum proprium, ac hoc et; et hoc non est dicendum:
ergo vera minor = distinguo maiorem maior similitudo datur inter prium et pau
lum quam inter pium et suam imaginem, siquidem maior similitudo est quae
tendit ad prata, et non talia talia [illegible] similitudo non sufficit ad
rationem imaginis; concedo illa =

hoc argumentum supposito, unica ratio
quod licet utrique sit similitudinem intrinsece imaginem tamen
non utraque illa non consistere et tandem esse exemplaris effectus imma
ginatus et effectus sit signum naturale suae causae de C. [illegible] quod intra
res relatas augeto dicitur similitudinem [illegible] sufficiat ut patet:
bobo similis alteri bobo hoc non est imago naturalis alterius devemus
negare maiorem quia licet dicitur similitudinem non tamen dicitur esse

effectus ydeo non tenet argumentum =

Obiicies 3°: imagines inventae fuerunt ab hominibus ad exprimenda obiecta quae ita repraesentantur dependenter a voluntate = Confirmatur: imagines repraesentant obiecta, quia homines illis utuntur ad illa repraesentandum quod totaliter imaginis in repraesentando convenit, ex voluntate = ergo cum tanquam imagines inventae fuerunt ab hominibus illis tribuendo existentiam, et ideo illis tribuendo virtutem repraesentativam; non =

Confirmationem manendo quod imagines repraesentant in actu 1° quia homines illis utuntur, ad obiecta repraesentanda; nego in actu 2° omittendo. licet homines primi imaginibus ad exprimenda obiecta [illegible] talia non constituunt [illegible] tur repraesentativa imaginum nec virtus est hinc a imaginibus, immo ideo homines illis utuntur quia vident per notionem earum [illegible] aliis [illegible] ut virtus ad expellendum [illegible] talis virtus expulsiva pervenit ab usu et voluntate [illegible] et voluntas [illegible] non est dicendum =

Scies 2° quod licet imagines in actu 2°: non manifestent obiectum ignorantibus illud et naturam imaginis, non probat imaginem non habere virtutem repraesentativam. Et quod cognoscenti deficiat cognitio requisita ad actum 2um signi; alias pulsus non esset signum naturale bonae vel malae valetudinis; nec rugitus naturale signum leonis, quia respectu ignorantis talia obiecta actualiter non manifestant =

Scies 2°: pictorem posse imaginem arboris ponere ad significandum equum, at tunc irrationabiliter procederet quia ad similem impositionem requiritur fundamentum et proportio similitudinis cum obiecto quae similitudo tunc deficeret = In calce scies quod licet imago Divi Petri [illegible] ad significandum ex praecepto superioris Divum Iacobum [illegible] repraesentaret imago ad placitum Divum Petrum autem naturaliter, in aliis vero imagines [illegible] Divi [illegible] signa naturalia Divi [illegible] = caput 4 reliquas signi divisiones assignat =

Caput IV Retr.

Dividi solet signum in signum actuale, et in actu 2o. Primum est quod quodque est expressum representare. 2um est: quod actualiter representat. actus 1us signi, solet dividi in actum 1o primo, et actum remoto. Primum est potentia expedita ad representandum per se objectum rectum, cuius quodque est ex se habere quid quod requiritur ad talem representationem solum quod illi deberet actualis exercitio actus 1us remotus est potentia impedita alliquo modo ad representandum, sive cui alliquid deest ad esse expedita in actuali exercicio. hic nota hanc signi divisionem potius esse nominis quam signi quia idem est signum in actu 1o, et in actu 2o ut patet in imaginenibus actualiter cognita et paulo quando non cognita. est notare in proprie dici signum, quod remotum signum est, ut dixi de voce blictiri, de huius latis vero voce =

divitur etiam signum in doctrinale, et judicatorium. Primum est quod taliter significat suum objectum, ut possit pro illo in propria loca ponere ut patet in ... hoc quia vox ... ita significat ... ut pro illo ponatur in propria loca = judicatorium est quod ita representat objectum, ut pro illo non possit in propria loca poni ... Verbi gratia fumus qui ut nota est ... ignis illum representat pro illo quod nequit poni in propria loca: verbi gratia ita fumus est ignis =

dividitur signum in ex quo et in quo. Primum est quod ita representat objectum ut ab existencia signi valeat ad existenciam objecti ... Verbi gratia creatura est signum ex quo creatoris ... illacio ad existenciam creatoris signum in quo est, a cuius existencia non vere valet illacio ad existenciam significati. Verbi gratia imaginer et ... voces significative: non vere valet: existit imago: quod objectum existit: necessarii sit vox paulus quod paulus existit =

ulterius dividitur in practicum et speculativum: Primum est: quod causat objectum quod representat: verbi gratia sacramenta nove legis que causant quod ... representant. 2um est quod significat objectum quod non causat verbi gratia vox paulus ...

, et quelibet vox ... ... divisionem
et antes ee aquatas ... signum del existen
signum obli, vel n et ita exit signum quo, vel ex quo e ...
vel causat vel n causat obj et exit signum ad placitum vel
expeculativum et ... de aliis divisionis ==

denique

dividit signum rememorativum, demostrativum, et pnosticum. 1um
e q representat obj preteritum Vª g sacramentum Eucaristie q
rememorat passionem Christi. 2um e, q rematualiter existen
tem representat, ut fumus ... ignem. 3um q rem
futuram que ... existet tamen tempore futuro represe
ntat: Vª g potentia et funesta signa iudicii finale pre
cursura sic astrologi ex Variis solis et lune et astrorum ...
cunt futuros eventus: qui ... carminis sequentibus.

Cerulea pluvias ... ignem ... rubeos ==

Palida luna pluit, flat albarenerat ==

extra predicta signa ... ...
que ... signi Divisiones quas C. pluris
videntur ... signo dividendo ...
= Caput 12 dat signum vero ex ... ===

Caput 12um

Ex dictis satis percipit, divisionem signi nat et ad pla
ti ee aquatam ... q3 ... signum q dependens vel ... dependens
ab hoi volutate ... ab hoi volutate
signat. signum ad plam e independens ab hoi volute signum nat
e, ex quo ... signum ex ... ex ..., ... hoi
signat ut habitus vel vestis ... nacione ...
... sonus campane ... mortem hois denontans hora
12 ... canens ... sonus ...
... signum n ee ... signum ... ad platum =

pro

signum ex ... ee ... signum ad plam n signum ad
plam e q dependens ab hoi volutate vel explicita vel

vel implicita repraesentat; signum quod est consuetudine
viri humano et repetitione actus repraesentat dependenter ab hoc voluntate saltem implicita repraesentat. Ergo signum
ex consuetudine est signum ad placitum majore ratione, quam signum ad
placitum minimum pro nunc hominis noluissent habitum imponere signi-
ficare per eum usum, habitus iste non haberet ex usu et consue-
tudine hanc significationem: ergo signum quod ex consuetudine et usu hu-
mano repraesentat, repraesentat a voluntate saltem implicita. Et =

Arcer-
tum hoc est contra rationem a nostra mente signum ex consuetudine non esse ad
placitum, nec naturale signum, sed esse medium inter illa; et certe non video quomodo
tale signum medium habeat virtutem repraesentativam, nisi illa quam vulgare
axioma dat: in medio consistit virtus, quae ut potest vulgariter virtus
a tali signo reiicienda est. Ergo: ex ipso a recente divisionem signi in natura-
le et ad placitum esse adaequatam, quod nisi dicendo signum ex consuetudine
esse unum vel alterum salvari nequit, ad quod nulla ratione tra-
dit =

Praeterea quamvis esse et non esse non dat medium: quod sit esse dependens,
quod est signum ad placitum, et sit non esse dependens quod est signum naturale nullum
medium dat. Confirmatur contrarium quia ideo sit esse, et non esse non dat medium, quia
esset et non esse contradictoria sunt, sed ita sunt esse dependens et non esse dependenter
contradictorie: ergo sicut sit esse et non esse non dat medium, nec sit esse depen-
dens, et non esse dependens non dat signum, quod signum ex consuetu-
dine non est signum distinctum ad placito vel naturali signis = Et

Urget ratio vel
quando praedecessor divisit adaequate signum in naturale, et ad placi-
tum divisit illud, quia ad omnes partes potentes illius, vel non: et quid
dicat dilemma est quod in VII: qui dividit aliquid in rationale et irrationale,
bene illud non dividit quia divisio non comprehendit omnes ejus par-
tes quae restant sunt rationale et irrationale, quod si praeter signum naturale et ad
placitum dat aliud signum iuxta illum, inadaequate signum divisit = Et si di-

cat 2 vel d: aliquid bene adaequate divisit in rationale et irrationale, quia inter ista
nullum medium quod necesse sit rationale vel irrationale idcirco qui dividit aliquid quoad
omnes partes potentes illius, et per ipsum dat medium signum,

q nec e nale nec ad plac q n e vona et aquate dis vio signi z nale et ad plac, q quidem Dey e =

Daxques predecessor

nulla e volytas z ponens vesum ispany ad represen[t]andum nec collyad signa cady, q q soly a volytas hoc depender e accio s loxy signoxy, quam pola volytate sua obta repxesentat; et q a volyta talis n e z ponens talia signa ad sig cady; signa ad plac n syt . q signy ex Dnetudine n e signy ad plac = B

Si vero arqueret diceremus ung3 ad minus signy ex Dnetudine ee signy nale; n ut dixe ait voces syt signa nalia Dy, et idas allig xanem nisi ga suposita volytate z ponente voces ad repxesen tandum nas Dceptus signat ydem si vero q s sig. suposita volyta actu, et u sitanij signoxy ex Dnetudine ee syt signa nalia signa ex Dnetudine q sic n dicet q nec ep i ee dig signa a signo ad plac = B

xesideo

tamen neggdo maiorem ipsa en3 Dtudo nuacio et repetitio z vivit volytatem saltz z plicitam hic signoxy, ut verba eoxy ipsos faciat notos et 3 eos sig cet: yde n minus movet z yvox prius ad Cognem pxsa ac verbis ispanus xane Dtudinis ad nacionem ispany Cognoscendg, diversimode tamen, yde verbis ispanus movet scit qdo species, aut pxesuposita non tna de eo q ispani tali verbe zdugt = B

Dicet 2°: signy ad plac pcs pmexy usy naquirit virtutem sigcatiug: ut patet z voce blictri qua sepisime utimus quz blictri adquirat virtem sigcatiug ex usu neq3 amittit virtus signi pex mexyn usy, ut pat z antiquis vocibus: q = ad hoc xesideo n sufficere usy ut ea3 ad virtem signi ad plac adquirendg, sufficere tamen usy animaty scilicet z plicitg saltz volytatem ut sigcent, et z Cognem allicuius obducat = B

Obxany

sig vox blictri z et n les n syt signa ad plac, ga licet hoe s illis alliqugdo putat sign usy illis ex volyte z ponendi ad sig cady . ni sic dicendy e de voci3 antiquis, que amisexyt sig pex n usy ing sigcacionem nenz eas amisexyt pex n usy ut Cogs; z pex n usy alterentm alz z plicitg Volicionem de eo q tales voces sig cent = uvio brevia signy ad plac n e xio q z ro supone z posicionis repxesen taxe suyoddy donec volytas z ponens n sit retractata aut pex nulyacty amisa = Caput 23 quomodo voces sigcent xes, et Dhus =

Caput 13 quomodo

Hec tota devolvit difficultas ad inquirendum quomodo voces significent res et intermedias notas ad intelligendum, noto 1°: hic non loquimur de vocibus inarticulatis que propria animi affectiones voces ut risus gemitus suspiria &c, has enim manifestare animi affectum naturaliter certum est nec procedit difficultas de vocibus non significantibus que ipse non habent obiectum, quod propterea dicit res, ut [illegible] nec intentionem significat de ipsa re; loquimur ergo de vocibus articulatis significativis ut vox homo et similes =

noto 2° intentiones de quibus hic agitur esse cognitiones de re significata non vero de intentionibus vocis, quia hic intentiones voces naturaliter significant quia quod voces significent talem intentionem dicunt naturali connexione qua dicitur [illegible] effectus cum signo, et significatio hic data in cognitione naturali est significatio naturalis: quod voces ita significent hominibus intentiones, ut nam illos significent; solum quod inquirimus quomodo voces significent intentiones de ipsis rebus significatis a vocibus =

noto 3°: dari voces que ad placitum significant intentiones: prima operatio intellectus cognitio iudicium verum mentis intentiones, [illegible] et similes, de quibus non procedit difficultas quia tales voces significant intentiones ut res = noto 4° nec procedere difficultatem de vocibus significantibus res stabiles a principio et a mente, quidem immutabiliter locutus. quare tantum procedit difficultas de vocibus articulatis mutabiliter ad placitum significantibus res et intentiones [illegible] ad placitum vel naturaliter significatur rerum conceptum ==

Circa quam difficultatem sententie variant, 1a tenet voces significare res et proximam [illegible] sua [illegible] conceptus: ita Scotus in 1 distinctione 27, quest 3a, eximius Doctor apud Arriaga [illegible] patres Vazquez, Hurtadus, Alfonsus et alii = 2a propugnat voces ex natura sua [illegible] solos intentiones significare ita Divus Thomas 1a parte quest 13, Durandus, Toletus et alii = 3a sententia affirmat voces significare et [illegible] ratione et ponens [illegible] res quam intentiones: hanc tuentur patres Complutenses [illegible], libro 3° tractatu 2° et alii citati a aliquibus neotericis =

Sit ergo mea

X C 3a sententia voces significant ad placitum [illegible] res, quam intentiones

92

dres;pondentes; et probat voces ita significare res et Dnis ipsis correspondentes, ut dependenter ab hominum voluntate res et Dnis significent; et q ita significat ad placitum significat: quo voces significant ad placitum res et Dnis. minor e certa, maior probatur: eo modo voces significant Dnis, quo significant res; et significant res dependenter ab hominum voluntate ergo et Dnis ═══

probat maior eatenus voces significant ad placitum res, quatenus homines voluerunt voces significare res; et voces etiam significant Dnis correspondentes rebus, quia homines voluerunt voces significare Dnis dicentes quo eodem modo significant res et Dnis: probat minor: vox petrus ex se indifferens ad significandum petrum vel paulum, dependenter ab hominum voluntate petrum potius quam paulum, repraesentat, et similiter indifferens habet vox petrus ad manifestandum Dnum petri vel pauli: quo vox petrus significat Dnum petri potius quam pauli dependenter ab hominum voluntate: quo vera X ═══

Sit altera X voces significant immediate res et Dnis: 1a probatur, quia id voces immediate significant, ad quod immediate significandum sunt impositae et sunt impositae ad significandum immediate res: vox enim petrus immediate est imposita ad significandum petrum: quo ═ 2a probatur ex Divo Augustino libro 19 de trinitate capite 11 aiente verbum quod foris sonat signum e verbi quod intus latet; et quod intus latet est Dnis et quod foris sonat e vox, alias eius ═ lueret rigorosae et immediatae religiosi auctoritas: quo quia vox immediate significat Dnis rebus correspondentes ═

arranc probat voces ita significant res immediate ut deserviant locutioni reali per se: et non ita antecedunt et significent immediate Dnis non deserviunt locutioni reali: quo maior patet ex arriste asserente voces impositas esse ad realem commercium: minor vero probat, ideo voces scriptae et amentis non sunt voces deservientes locutioni reali quia non significant Dnis rebus correspondentes quo nisi significent per se et immediate Dnis non deserviunt per se et immediate locutioni reali ═

Sit altera X: voces eque primo et directe ex primaria sua impositione significant res et Dnis: non voces sunt positae ex primaria sua impone ad locutionem realem: et hec

diceret eque sancto, et immediate manifestanem Dei, vel rerum: quod maior patet ex dictis; probatur minor: si locutio deficeret vel significatio Dei, vel significatio rerum non esset locutio realis: quod ista diceret eque sancto, et immediate manifestanem rerum et Dei ═

probatur antecedens: ideo locutio scriptaci non est realis: quia nec diceret manifestanem rerum et Dei: quod locutio deficeret manifestatio Dei, vel rerum, non esset locutio realis ═ Item si arguatur voces sancto deservirent realiter commercio ex sua impositione, et si non significarent sancto Deus, non deservirent sancto reali commercio: quod significant sancto ex vi sue impositionis Deus. probatur minor, ea ratione voces deservirent reali commercio quia significant Deus: quod si non significent sancto Deus non deservirent sancto reali commercio. simile arguitur conformiter pro significatione rerum ═ caput 14 argumenta solvit ═ ═

caput 14

Arguitur quod possit haberi significationem rerum immediate et ad placitum communia sunt, adeo quod illa videre huiusque habere manu scribente ═ pro Dei significatione sic arguitur 1°: idiolus significat voces quod per illas percipit, et per voces non percipit Deus: quod illos non significat: probatur minor in seq 2a quod quomodo voces hoc nihil curat de Deo circa alios in 2a circa primum: quod voces non significat Deus ═

Deceri a maior non minorem arguitur et dicitur quod antecedens probatur: nihil circa Deum non rationabilis seq ergo et nabifem ei specificet responsionem; non aliis omitamus quia enim rationabilis loquitur a pro quomodo res et Deus circa illos non debet percipere et quod actu 2°. non percipiat Deus solus per accidens haberet quia obstet, ad positio vocis erga Deus, sicut non obstat quod imago patris sit proposita ad significandum quod actu 2° cognoscat patris cuius est imago: quia hoc ex defectu cognoscentis se haberet ═

arguitur 2°: voces nullo modo significat Deus: quod illos non significat ex impositione: probatur antecedens si voces significarent Deus hec propositio patris est hoc est talia, deinde: quod probatur maior: nvox

prius, q talis ppe sigcaret Petrum de pnti alligatum a parte ex parte
subti Cui repugnaret prius atermationy; et ppo a parte
alligatum ex parte subti Cui repugnet prius atermationy
e falsa: quo si vox prius e. ma liquet: et maior probat
: si vox prius sigcaret Petrum prius ex parte subti venireret,
mi; et Petrus circa prius repugnat hoc, q e prius atermationy: quo si vox prius e =

res ideo nominari, ad quanem n° maior minor
ad illius quanem distinguo maiorem si voces sigcarent doctrina: Petrus
alis eet falsa, et do, si illoy sigcent predicative; n° et si ilis distincta pria
re eius n° Petrus; diversio modo sigcat voces res et Petrus ut dixi
q divisione signi; q doctrinale, et q dicativy. voces sigcat doctri
nalis res ut q ubi possit poni ut q de rebus atermet vel neget
, de vocibus q ppe atermet vel neget non autem sic voces supponit
p. Petrum. nil enim facit, q voces circa Petrus, qug sit pretative
atermare, rebus illis quas sigcat voces q res pondere Petrus =

argu
it 3°: ideo voces sigcat ad placitum Petrus q a voces q vente sit ad mu
tuam communicanem Petrus per humanum Comercium, et necessa
cumula e: quo et q voces sigcent ad placitum Petrus. probat min: ad
hoc ut voces deservient ad humanum Comercium sufficit hec,
Pro et q loquens sit tale, et q voces sigcent res, quibus precise
se ponit. Cognoscit q hoc loquat scienter, et prudenter:
quo licet voces deservient ad humanum Comercium n sigcat ad pla
tum Petrus =

arguit: concessa maior n minorem Cuius probationem n licet
loquens sit tale et vox prius sigcet prius n mihi Petrus loqui scientia
caprus, nisi vox prius sigcet ex ppone directe, me ate q Petrus de pnti, etia
ex q asique, pt vocem prius sigcare prius et loquentem scienter loqui
et mihi n. Petrus vocem prius n ee possit ad sigcandum Petrus de Paulo:
q ideo mihi Petrus loquentem loqui scienter ergo prius per vocem prius q sig
cat talis vox Petrus de pnti n q de paulo =

replicabis: q q paulo cum scientia
caprus per vocem sigcativam Petrus de paulo rationabiliter procederet =
Et do. Petrus libentissime ex quo probo: q ideo vox prius locum sui deserviret,

qaz posita est ad significandum obiectum circa quod, et non circa quod prius; quod vox prius
impediente impositione ad significandum obiectum quod quamvis licet homines facta
vel loquens naturaliter dependenter ab impositione vocis circa obiectum; tamen
non potest actu exercere loquens dependenter ab impositione
circa obiectum, quia voces significent res, nam qualiter nec extra obiectum
ex quo res, licet loquens naturaliter ut dixi; quod paragrapho videre
impositionem vocis ex quo obiectum scienter et naturaliter loquitur ===

arguitur 4°: ex
suppositione quod voces sint impositae ad significandum res nexio significat obiectum de rebus:
sed quod nexio significat est signum naturale: ergo voces sunt signa naturalia obiecti:
probatur maior ex suppositione quod praeterea vox significat non prius non possumus non venire
in cognitionem obiecti pro correspondentiam: ergo nexio vocis significat obiectum == Confirmatur:
quia quod non vir dependenter a voluntate hominis existentia imagi-
nis tamen ex suppositione quod existat nexio repraesentativa imaginis, qua
naturaliter illud significat, ut imagine cognita non possumus non venire in
cognitionem imaginati; et similiter supposita significatione vocis ex quo res ne-
xio venimus in cognitionem obiecti: ergo licet significatio vocis ===

respondeo
huic argumento negando maiorem impositio enim vocis prius ad significandum
prius est omnino dependens et distincta ad impositionem istius vocis ad signifi-
candum obiectum, licet actualis significatio obiecti sit dependens ab actuali significa-
tione rei ut aliqui dicunt: unde impositio vocis prius ad significandum prius nul-
la necessitate trahit impositionem vocis prius ad significandum obiectum unde de tali
argumento et confirmatione constat ===

aliter et melius dico antecedens
quod ex suppositione quod voces significent res nexio sint impositae ad significandum obiectum nec-
cessitate quadam, necessitate [illegible] et similiter [illegible]
[illegible] duplex necessitas, ut in [illegible] Deo, de qua latius
explicavi, alia (duplex necessitas) antecedens quae oritur a suppositione
necessaria, et non libera alia consequens quae oritur ex suppositione contingenti
vel libera =

unde licet vox prius significet nexio obiectum de pro
[illegible] ex suppositione significationis vocis ad res
significandum tamen haec necessitas est libera et contingens et subordinatur
suppositioni contingenti quae est impositio vocis ad significandum prius et prius

e signu ... ; sigcqdi xet y de
xet sig canem nalem ; talem voce, n requirevat q necessitas,
sigcqdi eet omnino ans sub orta scilicet ab aliqua supone gti,
ty data, eius natura, qualis necessitas tum ad sig cqdy ignem
que sub orit a naturali necesste qua ... habet ad repre,
senigdy ignem que supoc omnino ans, ; dependens q Balli
bera ; pone hoy =

sili distig [redacted] ; humane. dico ; ; poa en ;
ad n, Cognos, cendy pry supota epistentia imaginis asupone
gnorit, ab ; trinca nempe repraesentane qua habet imago res
supr; ; poa vero ad n sig cq dy Dty Correspondentem pro su
posita ; pone voci, prius ad sig cq dy pry e ; Bgo orta asupone
Dtequenti, ab ; pone scilicet hoy ad Dtus sigcqdos =

arguyt 8°

C eoq voces ; ; t ; pote ad sigcqdy res, n qB Dtus salvat humany
Comerty g ii propt hoc voces syt ; pote ad sigcqdos Dtus, ad pla
ty illos n sigcqt : quat ans per hoc praecise q proferens rabili
loquat, et manifestat Dtus de rebus, et venimus ; Cognem rerit, D;
hoc salvat humany Comerty : q eoq voces ; ; t ; pote ad sig
cq dy res, salvat Comerty. hoc arguty e caputa, riory, ad q
sufficienty e responsy ex p uanibus Xy =

sivis dige ans Cco
q voces, directe et per accidens ; ; t ; pote C salvat omitoans C
coq ; ; t ; pote directe et ; meate et per se salvat C n° ans : uo
Ces, directe et per accidens deservire humano Comertio, eq
voces per vocy ; ponem ad sigcqdas res, n ; tendqt manifestanem
Dty : voces vero directe, et per se mutue Communicatione Dty
seu humano Comertio deservirent eq voces per ; ponem ad sig
cqdy res ; tenderent manifestanem Dty, et ut ita deservigros
ces praedicta ; arguto requirit eeq ; poo vocy ad sigcqdos
Dtus =

Pres quq q niciosy dicq q nuly fundamenty dat
ut voces syt ; pote ad sigcqdas res et n Dtus ut Dstat ... quane
1° Xis = ulterius si voces eeioly ; pote ad sigcqdos Dtus, n q B
res ab ipso n salvat humany Comerty, quare nye voces ; pote

ad sig[nifi]c[an]dum rei n[on] q[uia] h[oc] salvat humanum commertium; q[uia] ad hoc nulla
ratio dat[ur] nec datur salvet[ur] humanum commertium abs[que] impone[re] ea
co[nceptu]s q[uae] neces[sari]a e[s]t pro vocum signatione rei quam co[nceptu]s

arguit[ur] 6° sic nam p[ro]pe

Deus e[st] trinus et unus significatio qua voces sign[ifica]t Deum trinum et unum
movet ad ext[r]endum dari signif[icatione]m p[ro]pter extreme co[nceptu]m correspondentem Deo
trino et uni, et q[uia] movet ad ext[r]endum co[nceptu]m, [...] e[st] prius q[uam] q[uod] voces
significent Deum et unum e[st] prius quam q[uod] significent co[nceptu]m circa Deum tri-
num et unum; q[uia] voces p[ri]mo signific[an]t rem, et 2° ratio co[nceptu]s. D[icendu]m ita ext[r]em[u]m
n[on] q[uod] p[ro]venit ab allio e[st] posterius illo; et sic significatio co[nceptu]s p[ro]veniat
a significatione rei nec e[st] prius significatione co[nceptu]s =

arguit[ur] 7° maxim[e]
significatio qua voces significant ex impositione p[rae]cise e[st] Deum trinum, et n[on]
significatio qua voces significant ex exercicio Deum trinum; D[ic]o. sicut ma[io]rem
dat[ur] p[rae]cise, impositio vocum ad rem et co[nceptu]m manifestandum, nulla significatio
e[st] motivum ad alterutram q[uia] utra[que] impositio e[st] eque data: si vero attendat[ur]
ad ipsam significationem actualem, credo: significationem co[nceptu]s ee posteriorem
significatione rei, ut dictum manet, ydeo voces significent ex impositione p[rae]cise
co[nceptu]s n[on] p[ro]veniunt a significatione rei; et q[uia] voces significent co[nceptu]s ex exercicio
p[ro]venit a significatione rei =

alliis si[ve] vero rex de voces prius significant
rem, et posterius co[nceptu]m: an significatio co[nceptu]s e[st] finis intentus et directe
volitus ab homine, significatio quidem rei e[st] medium ad hunc finem ac-
quirendum; et finis e[st] posterior ex executione licet prior in intentione, quam
medium et hoc e[st] prius in executione quam finis: ut patet in infirmo
desiderante sanitatem ad quam acquirendam posterius, prius acqui-
rit medicamentum, quod e[st] medium ad acquirendum sanitatem quae e[st]
finis prius desiderat[us] ab infirmo: ergo similiter voces significant prius rem, et
posterius co[nceptu]m =

Sciendum 1° hic: ecce si voces significent rem et co[nceptu]m sint
equivoce, n[on] equivocum e[st] q[uod] significat plura diversa, q[uae] e[st] commune et c[on]tra
prius v[er]um q[uia] ... co[nceptu]s ... de prius q[uia] co[nceptu]s de prius vocat[ur] p[ri]us de
n[on] nomen equivocum, voces significent rem et co[nceptu]m sicut e[st] equivocum no-
men Canis q[uod] e[st] co[mmu]ne canibus marino celesti et terrestri = Sciendum 2°:
voces significare co[nceptu]m totaliter et logice et ... : q[uia] voces illas

signicat, et talis id quod facerent termini, modo tamen diverso nam
illa deserent terminis se repraesentarent more rei naturalis ==

recte

ultimo non sufficere voces significare immediate, ut quod immediate terminis significent, quia licet audiens vocem prius ultra quam prius veniat, cognitionem prius quam illius termini non quam prius ut signum sui termini id quod requiratur ut cognoscat terminus illius ex quo haec propositio significatio rerum movet ad significationem termini facilius seu componere et falsa facta 2º vero seu exercitio: unde vox eque varie composita ad significationem rerum et termini quia obiectum dixi immediate significare rei et terminis; sicut quod hoc nec desiderat gratia significat adequate gloriam non tollit, ut hoc immediate adequate gloriam = Caput ultimum: de scripturis ==========

Caput ultimum.

Brevibus me expediam ad hanc difficultatem ad quam suppono 1º: non agere de scripturis hieroglyphicis nec de scripturis vulgo apellatis Cifras, nec de quibus numeris arithmeticis: siquidem apud omnes idem significat determinatae quibus sunt ad res significandas potius sunt quaedam notae quam voces. Suppono 2º: scripta solum poni doctrinalis (?) in rebus et ab istis affirmatis vel negatis quod pro scripta dicit vera vel falsa =

Suppono 3º: significationem, qua scripta significat voces non esse eandem cum significatione rerum; separabiles enim sunt una ab altera quia blictiri scripta significat vocem blictiri quin rem aliquam significet = Suppono 4º: totam significationem scripturarum pendere ab impositione hominum: ex se enim scripta nullam significationem habent: unde sequitur quod de istis scripturis prius, tantisper et similibus quomodo ista scripta significent voces rei et terminis ==

Sit 1ª conclusio: scripta, significat voces ex vi suae naturae compositionis: probatur primo scripta sunt picturae vocum, et pictura significat suum exemplar naturaliter et immediate: ergo scripta significat voces ex vi suae compositionis. maior constat mixtio generis patet: nam quod immediate et naturaliter depingitur ad significandum suum exemplar naturaliter et immediate significat suum exemplar:

Scia vero legiti meducit =

Sit 2a R: ecig scripta sigcgt res et conceptus ad placitum quat, constat ergo ratione traditas quoties est significatibus ad placitum res et conceptus talibus capite 13: quae scripta sunt posita ex ratione sua, sponte ad Comextum relata, et hoc dicit ratio et proprietate mutuo rerum, et conceptuum communicationem, ydedeficiente significantiae conceptuum, vel significatione rerum non dat humanum Comextum: quo scripta significat res et conceptus =

Obiicies

1o Rem, quod inventores scripturarum solum intendunt scripta significare res et conceptus non vero voces, qui sine vocibus salvatur humanum Comextum: quo per praecise significationem rerum et conceptuum, non autem vocum, scripta deservire humano Comextio = resideo quod inventores scripturarum non solum intendunt manifestare humanum Comextum, sed etiam simul intendunt solum per scripta, significare res et conceptus; et omnibus manifestare, per scripta voces scilicet, res et conceptus quo ad communicandas voces simul cum rebus et conceptibus per scripta inventores proposuere scripta =

Obiicies 2o Rem: id solum significat scripta, quod per lectionem percipitur, et ignarus linguae legeret, nec per ipsum est hoc solum perciperet voces: quo scripta solum significat voces = dirigemarem: id solum significat C, quod percipitur ab sciente omnem significationem scripturarum; sed do, quod percipitur ab ignorante omnem significationem scripturarum; non est omisa minori nam concio licet enim scripta, talia prope solum significarent voces restituiqnoxgtis linguae latinae tamen scripta restituta, et eligentis talem linguae ex se sunt apta ad significandum praeter voces res et conceptus; ydeo restituiqnoxgtis linguae latinae solum significent, actu 2o voces, id obstat eo minus per ipsa scripta significari ex proprie nostra, actu 1o res et conceptus = pars 3a de iudicio secunda mentis operatione =

pars 3 De iudicio

cognimus actus q3 de vog xut deservientis 1e 3tiu opera

ni, 'q vero de vocibus deservientibus, scilicet iudicio vel
propositionem, constituimus. Et quia Nomen, verbum et Oratio
sunt partes de quibus propositio constat, de his quae propter quam sequentia
le praemittemus; quare disputatio 1.a de nomine ver-
bo, oratione, et propositione = Caput 24 3.ias partes ad-
plet = mdmdmdmdmdmd = = = mdmdmdmd =

Disputatio 1.a

Omissis definitionibus grammaticis Nominis, scilicet, Vox
declinabilis per Casus; verbi, Vox conjugabilis per tem-
pora, orationis, compositum ex nomine et verbo congruentibus: quas
ostendunt aliqui esse locas eas non admitto ut pote grammaticales,
solum quae deservientes grammaticales sexule non curaris; immo tamen
tractent tabilis tabiri omissis eis definitionibus dialecticis de no-
mine verbo et oratione, quae in quovis distinguit capitibus
colem et sequentibus usi sunt eary impugnationis, necessitare
veritatis, recteri sic in do definitionem nominis =

Nomen est:

Dictio sine tempore, quae potest esse terminus propositionis logicae: per
hoc dictio quae est genus convenit nomen cum verbo a quo dis-
sert per illud sine tempore ut postea dicemus relata ... convenit
nominibus vocalibus, mentalibus, scriptis, vocibus, rectis, quibusque
substantialibus significativis, et non significativis finitis, infinitis, sinis-
tativis, et adjectivis: quae omnia sunt nomina loxica-
lia, et quibus dicitur nomen, quid quae dicitur dicatur
lexi =

verbum sic definitio: dictio significativa cum tempore uniens
extrema. per dictio significativa uniens extrema convenit cum dictioni-
bus a quibus differt per reliquas particulas et etiam a nomine per
hoc cum tempore quia adictiones et nominari significat cum tempore, ut patet
in hac dictione prius et paulus licet enim et significant tamen
cum tempore: ubi observa differre significare tempus, significare cum tempore

xe et Conotare tempus =

significare tempus e nomen quod positum est ad significandum tempus ut Dies Mensis Annus. significare cum tempore est illam actionem [illegible] temporis presentis vel futuri vel preteriti. Conotare tempus est quod significat alliquid fieri determinato tempore ut Cena quae fit tempore nocturno prandium quod fit hora 12a significare tempus convenit predictis nominibus et etiam Conotare tempus aqui dicitur verbum quod significat cum tempore

objiceres

etiam quod rigorose loquendo aliqua solum verbum substantivum sum es fui est verbum rigorosum quia istud negat nomen cum altero longiat quod convenientia preter ut substantivum ut apparet in aliis temporibus ego amo in legitur quae sic exponitur: ego sum amans, tu legis legens es. unde ceterum verba dicitur verba quia concludunt sum es fui. ideo quod haec propositio verba Adamus peccavit, quia in alliquo tempore fuit verum dicere: adamus est peccans; quare reliqua verba potius sunt modi quam verba =

Orationem definio: est complexum dictionum congrue convenientium: unde in hoc complexo quae [illegible] dictionum convenit quoad genus: verum plus instat aquí dicitur per Congruentiam, quae solum orationi convenit de oratione etiam convenit orationi mentali; oratio autem mentalis, si non habeat dictiones convenientes non oratio, sed solecismus erit verum docere mus unde ut oratio rigorose sit debet habere dictiones ipsas congruentes = =

oratio autem divisa in enuntiativam, et nonenuntiativam, haec est quae non indicat alliquid de alliquo verum exprimit motus animi ventris et talis quae omnes modi [illegible] haec quae et perfecta vocatur (in enuntiatione perfecta dicitur) est quae alliquid affirmat vel negat de alliquo verum de hac [illegible] lª curat locus latior Euxare = caput 24 quid et complexum sit propositio = = = = = = = =

caput 23

Propositio est oratio enuntians alliquid de alliquo si oratio est genus, quia per talem convenit propositioni cum dictione et divisione quae propterea sunt; reliquae

vero parte vicem dicte gerit per talem dictionem definiri ppositiones, mentales, et scripte. hic nota alliquid enunciari de alliquo e dari affirmationem vel negationem unius de allio: ut in hac ppe petrus currens affirmat de pro currus et petrus n currit n currus de pro affirmat; vel negat de pro cursus =

divit 1o ppo in affirmativam et negativam de quibus constat iam ex dicto; divit 2o ppositionem veram et falsam, vera e que enunciat praedicatum convenire subiecto, ut petrus e homo, falsa e, que enunciat subiecto non convenire ut petrus e equus = 3o: in evidentem, probabilem, et erroneam; 1a e que enunciat praedicatum evidenter de subiecto: ut petrus e homo: 2a: que probabiliter enunciat. ut Sola e mundus =. 3a que erronee enunciat praedicatum de subiecto ut petrus e lapis =4o: in formalem et identicam: 1a e in qua affirmatur diversus terminus totalis ex parte subiecti, quam ex parte praedicati: ut petrus e animal; identica e, que eundem terminum habet ex parte subiecti, quam praedicati ut petrus e petrus =

divit 5o: in simplicem et compositam 1a constat unica Sola. ut petrus e iustus: 2a que constat duplici Sola. ut petrus e homo et leo e brutum = ubi nota ppositionem esse simplicem etiam si implicite allias Solas tradat, que principalem ut patet in ista petrus qui sedit n dormit, in qua si sedit e Sola implicita nectens [?]ionem cum pro; et quamvis videatur Sola implicata nisi e e talis pt e e vera ppo ut patet in ista Deus qui n e trinus que usque hunc videt, falsa e, talis Deus e vera: vera quia e de fide Deum n trinum n e e verum Deum =

divit 6o ppo in universalem particularem indefinitam et singularem: 1a ppo e cuius e terminus communis signo universali affectus ut omnis homo e animal: particularis e, que habet subiectum commune signo particulari affectum: ut alliquis homo currit indefinita e cuius subiectum e terminus communis nullo signo affectus ut homo currit ppo singularis cuius subiectum e terminus singularis

V^a g^a paruus currit ═══

hec divisio solum est quo ad quantitatem quadat penes maiorem vel minorem extensionem. cui obserua propositionem simplicem posse esse ipotheticam et non contra, du plici cola: obserua etiam quod propositio, ex. gratia V^a g^a paruus sedet et studet potest esse categorematica seu absoluta quae aliquid de aliquo enunciat absolute. V^a g^a Philippus qui regnat. ypo thetica conditionata est quae enunciat dependenter a conditione: V^a g^a si audias conditionem conuertendi haec propositionem ipotheticam posse esse disiunctiua: V^a g^a paruus legit, vel ioanes deambulat, vel copula tiua: ut paruus currit et ioanes studet; vel conditionalis, ut si sol lucet dies est vel causalis ut paruus est homo quia est rationalis ═

diuidit propositio propositionem de 1° et 2° adiacenti, de quibus vide et terminus phemio huius operis = diuidit propositio in virtualem et formalem virtualis est quae non constat terminis expressis: V^a g^a amo est; quae sic expo nitur ego sum amans paruus est homo: formalis est quae terminis expressis con stat: V^a g^a homo est ultimo diuidit propositio in nexam, liberam, disparatam, et propositionem quae omnes possunt esse conditionate = nexa propositio est quae nexum Cognexionem vel mechanicam, vel physicam vel moralem conditionis cum conditionato habet: V^a g^a si paulus est homo est rationalis mechanice. si ignis habet calorem, physica est. si amas Philippum diliget moralis cognexio est = propositio libera quae caret Conexionem contingentem cum conditionato ut si paruus audiat conditionem conuertet. disparata est quando conditio caret connexionem cum conditionato V^a g^a si paruus legat deambulauit propositio propositio? est quando conditio repugnat cum conditionato ut si paruus est rationalis exi stit leo ═══

in calce sciendum: quid sit propositio de subiecto non supponente: ista est cuius obiectum non existit pro dicta temporis quae enunciat per copulam. V^a g^a Christus qui est albus cognoscit, quae propositio falsa est, quia ex parte subiecti affirmat albedo, quae pertinet existentiam quod subiectum non existit. in his quod prius, neque quidem est supposita, non vero propositio neque quia est, quia licet sit vera propositio, non est verum quod Christus existere nunc; quod debet esse sub ista lis propositionis; de similes propositiones sunt affirmatiue sunt tales ideo

neggdelyr; n ẽ ʒt negative syt vexe, q̃ alyc n tribuit existen
in subto = Caput 3y de materia, tra qq̃titate, et qualitate 98
ppy = m̃ m̃ m̃ m̃ m̃ m̃ m̃ m̃ m̃ m̃ m̃ m̃ m̃ m̃ =

Caput 3y:

Non loquimur hic de maria copulat pp° dicq; enim fer tex tu icu, nec de mat̃ria ʒ qua, admody quo subty hcy ex materia ʒ qua tra recipit ʒ hoc enz sensu eq̃ui ppis trq recipiunt et pre cipue subty ẽq recipit prahy dq qug trq; loquit q̃ de materia ci caqug vexat pp°; hoc ẽ de subto et prato obtvii ut ʒ hac ppe ggelus ẽ spiritualis maria circaqug vexat istaqppo ẽ angelus, de illo q3 afirmat ẽẽ spiritualem, ʒ de et obtivo =

materia cir caqug sic recepta solet definiri habitudo prah ad subtum, hoc ẽ ꝯveniencia vel repugnantia, en modus quo praty se habet, ad subto. habitudo hec ẽ triplex nexia vel naturalis, ꝯtingens, et ʒ polis. 1ª ẽ: qug do praty nexio ꝯvit subto: vg hoo ẽ alis. 2ª qug do praty ꝯtigenty ꝯvit subto vg prus currit 3ª ẽ, qug do praty ~~[illegible]~~ repugnat subto obtivo: vg aqũila ẽ hoo. iuxta hqc 3em ditnq 3ex ẽ materia ppis nexia ꝯtingens, et ʒ po lis. et iuxta ꝯvenienciq vel repugnqciq ʒ subty et praty dit ppoʒ maria, vel nexia, vel ꝯtingentis, vel ʒ poli =

hec ꝯvenien tia, vel repugnqcia pt ꝯsiderari ʒ subto, et prato 2ysʒ, ʒ dependen ab enunciacione, vel pt ꝯsiderari ut enunciqt arpe. hic queritur a quo desumenda sit maria circaqug ppis an a prato, et subto 2ysʒ, an habitudine subti obtivi ꝯ prato obtivo ut patet ʒ istappe prus ẽ hoo rrus n ẽ hoo sprayet subty 2y se sumantur idependen ʒ ab afirmane vel negacione tales ppes yt ʒ maria nexia, ga nexio ẽ ppyẽ hoem; sivero sumqt ꝯ habitudine subti obtivi ꝯ prato obtivo ʒ actuali enunciane. 1ª ẽ ppo ʒ maria nexia 2ª ʒ pole =

nostra rex

deceiox aeriic ta'ia ppy maria circa qug ee praty et subtum
2ys considerata ac p3de; dependens ab enunciante atendi ha
maria circa qug. quem respiquior: n ut ipse patet iste
ppes prius n e hoo prius e n hoo, sunt equivalente adqui 2a
ppone; maria nexia: nec 1a: et subty et praty obtuan
sunt maria circa qug. minor patet q ainsta illy illa ppone
; maria nexia cuius praty obtuy 2ys repugnat si ovo obtuo
secundy se et hoc evenit; ista ppe prius e n hoo praty non hoo
sen alliquid distinty ab hoc pro repugnat: q illa ppo nez maria
nexia ═══

atero enim maria circa qug ppis desumenda e
ab habitune subti Cpraty considerati, ut sunt; ppe et q3 afirmo
pyem afirmatiug, et negatiug habere, idem obty, et non ee
; eadem maria: e resolucio onis, et sic pvat maria ppis
loce e habitudo prati ad subty loce sunt; et; his ppus prius e
al, prius n e al n e eadem habitudo prati ad subty loce sunt:
q. min pvat; 1a ppe habitum prati ad subty e nexia, 2a
vero; polis; ideoq3 vera, et 2a talra, q a 1e onit subtg
praty et; 2a repugnat; e habitudo nexio conveniens et
habitudo nexio repugnat e habitudo nexia et; polis
; maria talisppy exit e diversa ═══

confirmat: q aero
2a; diversa sive 1a; maria nexia allia devet ee; ppole
oes enstatent istas ppes. oe. al e hoo, allig al n e hoo
ee; diversa maria: q ppo afirmativa et netiva n sunt
; eadem maria. 3a pvat: q a ideo ppo afirma
tiva et netiva eent; eadem maria q a habitudo pra
ti ad subty 2ys est; dependent a ppe eet eadem; et;
a duas idem accidit, q a eoq; a dixte sunt devent habere
idem obty: q vel dures a dixta vel ppo afirmativa et nega
tiva sunt; diversa maria q habitudo; praty et subty e eadem
; dependens ab operatione et talis habitudo q talis habitudo e
; maria loca q eet; eadem maria ═

declarat ~~maria~~

diversa

... in ppis ē habitudo subpredicati ... ...
in loco unius ... si sic n̄ eet nec eent subiectum nec predicatum ppis loco;
& hec materia ē dependens ab affirmare vel negare n̄ excludere vel
ponere predicatum subiectum fit per affirmacionem vel negacionem que ē enun
ciacio ppis: ergo materia circa quam ppis ē habitudo subiecti & predica
ti dependendens ab actuali enunciacione. Contra; textus n̄ si subiectum
& predicatum obiectiva prescindunt ab affirmare, vel negare nec eet subiectum
vel predicatum loca & suo ordine loco =

Dicitur probanem arguet prede
ior; quoniam opere artificio presupponitur materia actuale opus: ergo;
ppe debet presupponi materia ad ppem; & quia ppem presupponit
predicatum & subiectum 2ys elyta: ergo materia ppis sunt predicatum & subiectum 2yse
lyta = Confirmatur: quia sola ppis n̄ ē materia illius: ergo soli predicatum & sub
iectum predicatum; dependens a sola sunt materia ppis; & ante ppem dicitur ...
...: ergo ex illis precise sumenda ē materia =

; quoniam opere ar
tificioso presupponitur materia remota ad ipsum opus ut pater; sacra
menti; quia materia remota sunt vel aqua, vel oleum & ipse res; & ex
ercicio verificantur sunt materia proxima: similiter C. dicitur; in nostris ppis
... subiectum & predicatum; dependens ab actuali enunciacione; de
materia proxima ppis ad ipsis sumenda dependens ab actuali enun
ciacione; n̄ vero 2ysle que sunt materia remota ppis =

ad confirmatur
respondeo: sola ppis n̄ eē materia quasi ... & quasi; mo ... ut pars ppis
ē que illa dat, loce subiecto & predicato eē talia; quia; dependens ab illa
soli sunt materia fisica vel remota ppis & loca materia, de qua agimus
hic, illa includitur quia ut dicitur ē materia circa quam ē habitus subiecti &
predicati obiectivo ... ppe; ... ut pote pars illius includitur sola =

forma ppis
ē ipsa ... dispositio; subiectum & predicatum iuxta regulas ppis: qualitas ppis ē
proprietas illius essencialis qua illa ablata eadem manet totalis ppo: quali
tas ē veritas vel falsitas ppis, que aufertur vel ponitur iusta mutacio ob
n̄ Nᵃ q; ita ppo. ... currit vel dicitur vel videtur currus ... eadem
erit totalis ppo. y de male ponit qualitas; affirmare, vel negare,

qa non est decerencia ... sicut rationale et irrationale sunt decerencia animalis que non sunt qualitates animalis sicut Calor et equalitas ...

... quantitas ... extencio vel limitacio ... ad plura, vel pauciora ... quadruplex ... 1a singularis ... singulare ut Michael est angelus. 2a universalis ... est ... universali ut omnis ... spiritus. 3a particularis ... signo particulari ... aliquis homo ... 4a indefinita ... nullo signo afectus: V q: homo est al. ... indefinita vel directa, vel indirecta; directa erit ... equalis vel minus ... ac ...; V q: homo est al rationale. indirecta erit ... latius patet ... ut al est homo vivens est al, que ... predicamenti directe ... Caput 34: ... predicamenti ... definita =

Caput 34:

Inquirit ... predicamenti ... V q al est homo. notato 1o ... notato 2o: ... extensivum, ... intensivum 1o modo ... vero al 2um ... =

notato 3o:

... notato 4o: ... absolute ... ad ... predicatum illud non est ... absolute ... =

predecessor ... ut vult ... sicut ...

nudius 3ⁿⁱ; Xe verpertina arexente dari; actuali pre dicari dicit aventa subito est enunciacionem vero pilica enunciacionis; sibi hic ad hey claritatem amigdo, et veritatem venexgdo; quo dividg difficultem dictg, et si hoc videat usui xeinimini longa sine tro de hoc agit predecesor ut hoc fugiamus =

Dico 1º: subito; sensive velarento subito enunciacionis e sytacola; vi vero [illegible] ppcionis iitius al é hoo ppo e; maria Dgenti. prvat tale subty, tale modo ipty neccxi gitnexio precary, necimul nexio illi Dnit, & ppo; qua prary talemoo se habet ee; maxia Dgenti; quatalis ppo equida let huic: al é hoo existens: q vexy dicty prvat max subty al; sensive acepty e prgpiy senciendi 2ysensy; seny q pres cindens ahomni de tra & [illegible] rale Domercly nepigit nexio prary, hoo, qa eciq nepexit; bruto; quo ne identificary Choe; quo D; geny epigit: q n exigit nec nexiy prary hoo tali subty Dnit =

Dico 2º ad predecesorem: hec ppo al é hoo e; maria nexia sytacola; vi Cole arentosubito verificacionis tali quod vocat, qa e illud de quo verificat prary: subty vero enunciacionis e q ab illo, explicat 2y sug generalitatem D n ppocuius prary nexio Dnit subito absolute e; maxi nexia, & sytacola; vi Cole, prary talis ppis nexio absolute Dnit subito; hoc e alliq al deyminary, seu D y, ad speciem hois; qa talia sut subta qualia premiy a prati. animali auty D cto ad speciem hois absolute nexio Dniz prary hoo: q syta Cola; Vi Cole talis ppo e; maxianexia =

D isty dicty ar quet predecesor: sial huius ppis al é hoo n e al 2y sie; & alliq deyminary al D cty scilicet ab hoe sequit talem ppm n ee predicanis; direcle qa illud al n sigcar xanem uni versaliorem qua prary: q al predicte ppis e al abstracty & sic se habet talis ppo; maxia Dgenti, qa; diferenz se habet ad hoem, et bruty: q n e; maxianexia; Cuius argum

solucione ratio Xius universali z predicane =

Respondeo negando ans: ad cuius probationem distinguo: illud est praedicatum complete, vel absolute subiecto universalicanis non significat rationem universalitatis rem quae praedicatur; concedo: illud est ex se et absoluto subiecto universali canis; nego. propositionem et consequentiam. ut propositio sit praedicabilis canis z directe satisficit quod subiectum, concedo si diceret quod sic significare rationem universalitatis rem quae praedicatur: non vero requirit, quod ipsius ratio praedicatur praedicatum, sufficit complete z quando consequentia subiecto convenit praedicato, et vero, licet 2° modo istius consequentia illi adveniat ut constat ex 1° dicto =

arguet 2°: si propositio z maria necessaria, valet consequentia de subiecto ad praedicatum propter connexionem eorum et non valet a subiecto huius propositionis, est homo ad praedicatum: siquidem non valet est est ergo homo: quod talis propositio non est z maxia necessaria. hoc arguitur probatur propositionem est homo non est z maxia necessaria siquidem non valet est aliquid est ergo homo =

Dicitur major si propositio quae de repraesentat desse connexio determinati subiecti cum praedicato concedo. quae non repraesentat determinatum; nego; ita quod universalis oritur ut propositio sit z maxia necessaria valeat consequentia eodem subiecto, ad praedicatum: quia haec propositio equus requirit adaequatum, est maxia necessaria, et tamen non valet equus ergo requirit adaequatum: ut quod valeat consequentia requirit praeterea subiectum propositionis nexien esse determinatum et determinatum ex parte subiecti quae ex parte modi significandi =

arguet 3°; quod subiectum huius propositionis est homo est extensive, siquidem est extensive ad hominem = nego consequentiam quia licet sit ad extensive ad hominem, est tamen extensive istius quia talimodo est quod extendit extensione adaequata, non vero, quod extendit aliqua adaequata extensione, seu ad aliquid determinatum. Ubi observa quod talis propositio necesse est quod extensive istius extensione adaequata: idem est praecise idem; et esse extensive accepti extensione adaequata, seu extensione sui consequentia ad hominem scilicet sicut praemittit approbato = m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m C. A 7 qualis sit maxia propositio de subiecto supposito

caput 4y:

In istq dificultatem notal° subty ꝯplexy ee q ex duo
bus, vel plug ribus Coalescit, hoc evenire pt 3cib itantibs
/enexio ꝯnrat; Vª g hoo rribilis ē hoo et hyc ppo ē maxia
nexia q illi se habent ut iscent unus. 2° ex posytiō ꝯ
venire nexio q̄ se ꝯ ꝯgenz ut hoo albu ē hoo: 3° ex posyt
ib se repugnare: Vª g hoo equus ē ralis et hyc ppo ē ma
xia ꝯpoli 2° sensu pcedit dificultas ==

nota 2°: ppm
de subto ꝯplexo ꝯ ꝯgenti pose habere praty ee ꝯ ꝯgentem subto.
Vª g hoo albus ē loqus, et hic ppo ē maxia ꝯgenti ē pose habere
praty ꝯ devity subiecty de rane identitatis ut hec ppo hoo
albus ē hoo. huic praty de ve razane identatis subyra
ne ꝯcreti de rane ranis de vite subto ut aqua frigida ē
frigida q qua se habet praty de vity subty ra ne unionis ꝯ
naturalis de vite subto, que ppersyt maxia nexia =

nota
3° subty ꝯplexy pose symi specificative et reduplicative
q sensu causali et formali, et ita idem ē hoo albus ē hoo ac
hoo q quaty albus ē hoo et hic ppo ē maxia ꝯpoli ut pote
nexio talis q a hoo n ideo ē hoo q a ē albus; q hoc sen
su hec ppo hoo ē albus ē maxia nexia q a ideo hoo albus
ē; q a ē albus seu habens albenem ꝯ de hoc n ē questio loqui
mur q° de subto ꝯplexo expecificative lyto faciente hyc sensy:
hoo habens albenem ē hoo. hic notate 2Y paragrafy Capiti
anti =

Dico 2°: hoo albus ē hoo. et hilyb ppe de subto ꝯplexo
syta cola q vi vervi syty maxia ꝯgenti ē Clara solucio. qª
Eexistencia sit quid ꝯgens Cuius Cq ꝯ enti Creato hoo
existens qui ē praty talis ppis illi ꝯnit, ꝯgens subto, et
q vi Cole dicta ppo et siles syt ꝯ maxia nexia q a talis
ppe praty adequate identificat Crecto subiecti

ↄ tali modo se habet talem ppem ēē maxia nexa
sē nexio vera: q̄ ista cola, vi sole ē maxia nexa =

Dico
2°: ppo de subto ↄplexo ↄgenti (cuius pxati ↄvenit subto ↄ̄ri
necessarie tamen obliqui e subti ↄdeviti) ē maxia ↄgenti v.ª g. hoc albus
ē hoc, pbat. ppo affirma: ā abroluta ↄgens subto ē maxia ↄgenti: ↄ
ita se habet tali ppo affirma: hoem ēē albu ex supone q̄ habeat
alnem que supoo ē absolute ↄgens, et qd q dependet a ↄgenti
ↄgens sit: q̄ tali ppo ē maxia ↄgenti =

hec ppo hoc albus ē
albus ē nexio vera ē maxia nexia ↄ hoc dit et ↄ me xito dit
predecesor qa quid pbat in arguti ē ↄgens, et quid q ↄgens
ē ē ↄgens nexio ē, et n ↄgens hoc tamen suadet omne ↄ
qendi ē ↄgens ē, ↄ iuxta ei quid qēdi ē nexio ē: q̄ omne ↄ
ↄgendi ē ↄgens nexio ē =

ↄ traxes deo neggdo maxem. qa quid
qēdi ē ergo eo modo quo ē seu ex sit sit. sit ↄgendi ↄgen
sē sive nexio nexi ē ad q̄ hoc albus ↄgens albus ē q̄ di ē
albus ex supone, q̄ albus sit ↄgens albus ē qatalis ē qualis ē
supoo autem supoo alnis sit ↄgenti ↄ deb eo quo observa dis e
xientia inter has pper hoc albus ē hoc hoc albus ē albus q
nexio vera qa pxati nexio identificat crecto subti a saquate.
2ª ē ↄgens: qa pxati illius identificat soli c recto n̄ vero c obli
quo scillicet alnem que advenit ↄgenti subto =

dico ultmo
(ut respondeam adreliqua. pper de subto ↄplexo genera
li loquendo) variandū ē maxi ḡ iuxta varia ↄveniendi vel
repugnanditas quas haber pxati subti ↄplexi, de obserua: quo
mo ↄ niat vel repugnet pxati sive ppo sit simplex vel formalis
vel causalis, et iuxta hac ↄveniencia vel repugnancia maxia
ↄferenda ē, et cognoscenda an sit nexia ↄgens ē possi an
multa ex hiis de generalis notare ad solunem argutori
quorlibet atendendo solū pprii, et sumendo. vi sole ↄ restituit
expeciationi = D° 2ª de ppie vii ppii = Vt aptas oppositocanempre declarad =

Disputatio 2ª:

Ad hanc disputationem breviter me expedio siquidem ea quae hic agen
da veniunt praeceptiva et omnibus substantiis. Et diximus propositionem
simplicem esse quae constat unica copula principali Vg. homo est iustus
de hac praesenti loquimur quia tamen melius percipitur quid de oppo
ne loca simul dicitur propositiones oppositas declaret, his praecipiis lumina
notis quodlibet est vel non est, possibile idem esse, et simul non esse. iam vero ex Aris
totele 1° perihermeneias capitulo 4° oppositionem locum dicimus repugnantia propositionum
et modi tendendi ostensa ex affirmatione, et negatione eiusdem de om
nibus servatis =

vel si pugnantia dicit oppositio locum Chica oppositione quadam
is ignem, et nivem dicit ostensa ab affirmatione vel negatione quia oppo
alijs de ostendat loca non ut patet in his propositionibus: homo est iustus, homo non est iustus
quae adiecit locum non sunt dicitur eiusdem de eodem per quod denotat
devere utraque propositione dari idem subiectum, idem quoque praedicatum, dicit
omnibus servatis   propositiones oppositis eodem modo,
locum, tempus, appellationem, suppositionem, distinctionem, et causalitatem quae
si aliquid variet non opponuntur =

dividitur oppositio licet in contrarias, contradictorias,
contrarias, subcontrarias, et subalternas: prima est pugna propositionum ex vi formae quoad
veritatem, et falsitatem Vg. homo est albus, homo non est albus, et sic de aliis propterea
sunt de lege quae nequeunt esse simul verae, aut simul falsae quia eidem
non possunt simul esse et non esse. contraria est pugna propositionum ex vi formae quo ad veri
tatem tantum. unde sit prima est contraria est vera altera dicitur esse falsa; licet unquam
quae possint esse simul falsa, quia solum pugnat quo ad veritatem sit
exemplum: omnis homo currit, nullus homo currit haec propositiones quae sunt
de modo eius quod dicitur non possunt esse simul esse quia ex suppositione quod omnes
homines currunt est falsa 2ª propositio, et 1ª vera si vero solus homo currat falsa
est utraque propositio =

dixi, de hone contrariarum propositionum ex vi formae quia haec propositiones omnis
homo est risibilis, nullus homo est risibilis; sunt contrariae et nequeunt esse simul
falsae hoc tamen habent ex vi materiae quia dicitur sunt in materia necessaria obtinet

circa q veritate de contrarie contrarius que coruitur, potest esse solutio contra pugnare quoad veritatem, vel alii de contrariis pugnare accidentaliter quoad falsitatem =

contrarie quae contradictorie contrarie; contrarie sunt; omnis homo currit, nullus homo currit et ipsius contrarie aliquis homo currit aliquis homo non currit quae sunt contra se sub contrarie hic nota quod licet propositiones sunt contrarie nequeunt esse simul falsae quae tamen non sunt eius dem de eodem non habentur vera oppositionem locata tamen utraque potest esse simul vera =

oppositio subalterna datur solum quantitatem reperitur quoad inter particularem et universalem Vg omnis homo est albus aliquis homo non est albus contra has enim propositiones uidetur vera in oppositione locata universalis vocatur subalterna et particularis et universalis illata dicitur subalternata propositiones subalternae possunt esse simul falsae et simul verae simul quoad affirmativae simul quoad negativae =

dividitur contrarie oppositio locata oppositionem de modo enunciandi et oppositionem quae dicitur de lege prima datur quando propositiones alicuius signis istis omnis nullus aliquis = oppositio de lege datur quando propositiones talibus signis = ut igitur haec agnoscas observa has regulas prima est particulare praeter non totum propositum Vg ... loquitur ... ut non est melius contradicere ... totum propositum negantem ... : 2a regula est ut agnoscas contradictio : quaerere propositionem propositionis de modo enunciandi quae neget totum quod altera = ... affirmat et propositionis de lege quae neget ... requirit ad falsitatem ... contrarie Vg omnis homo currit nullus homo currit contrariae ista aliquis homo non currit ... propositiones sunt sub contrarie, et ... contrariis ex quibus contrarie subal ... ne facile has propositiones ... ne ... ad ... reperitur ...

e ... una

Capitulum 2 alliquae

1.º an opos contraria sit maior contradictoria vel e contra, respondeo contradictoria maiorem ee contrariis qui probo 1º: qa contradictoria epugnantiam vertitatem quantitate: 2º: qa tantum contradictio maior equa tantum contrarietas: 1º similiter: nihilominus propter contrarias extensive magis oppon[itur] quam contradictorie licet intensive, extensive magis opponuntur quam contradictorie: superest contrariae propter superest subcontrarias, sub contrariae quasi subalternae contradictoriae superest contrarias =

2.º Ve: an iste propter omnes homines currit, alliquis homo non currit sint contradictoriae ad primum qa tales propter equivalent istis omnis Colecctio hominum currit, alliqua Colecctio non currit; et sunt contradictoriae: quae et 2ª pluralis numerus significat Coleccionem duorum saltem et 1ª propter tres omnes homines habent suppositionem distributivam per singulas Colecciones, et 2ª prius alii qui habent suppositionem disiunctivam per singulas Coleccciones hominum: inde omnes homines currit alliquis homo non currit, non sunt contradictoriae quia non servant debitam suppositionem qa 1ª supponit distributive: 2ª vero disiunctive determinate =

Hic obsevate non ee contradictorias et sub contraria has propter homo est albus, homo non est albus = al[iquis] homo, al[iquis] non est homo qa 1ª equivalent his alliquis homo est albus, alliquis homo non est albus, sunt enim predicamentis indirecte sicut 2ª quae equivalent particularis sic alliq[uis] al[iquis] e homo, alliq[uis] al[iquis] non e homo recolite dicta in capite de materia propter predicamentis indirecte =

3.º Ve: an iste propter omnis equus Cuiuslibet hominis currit, alliquis equus Cuiuslibet hominis non currit sint contradictoriae non qa suppositio distributiva illius obliqui Cuiuslibet hominis mutat suppositionem particularem: contradictoria est haec alliquis equus alliculius hominis non currit. ipse primum propter sunt contrariae, qa 1ª negat plus quam requirit contradictio: ad veritatem hic has propter omnis homo e omnis homo, alliquis homo non e omnis homo. ee contradictorias sive ex parte subiecti supponat distributive et collective ex parte praedicati vero tamen ex parte subiecti quam

praed. supponit collective: qa sic ambe sunt ~~nunc~~ verae =

74

2. utrum iste propositiones sint contradictoriae: nullus equus sequitur ad equum quidem, alliquis equus sequitur ad equum quidem: atrimo servata quia eadem supponit opposita: qa sic 1a propositio exponitur, nec hic equus nec ille equus sequitur &c. dis iydo ... et propositiones, et hoc sensu 1a propositio est falsa, et 2a vera: si vero 1a supponat distributive, et 2a determinate 1a est vera, et 2a falsa et ecce contradictoriae oponuntur

+ contradictoriae

5. an iste propositiones predicamentales directe maxime neriae: homo est albus, homo non est albus. neque: qa equibalent universalibus: omnis homo est albus nullus homo est albus; et haec sunt contrariae: ergo non contradictoriae: itaque homo non est albus, omnis homo non est albus equibalent huic propositioni homo est albus, ... contradictoriae neque, non homo est albus ... negatio, et ita propositio propositio ista facit quod terminus homo mutet supponem, distributivam supponem ... determinatam et equibalet huic: alliquis homo non est albus, qa terminus non omnis equibalet alliquis non =

6. 2 est an iste propositiones homo existens est albus, homo existens non est albus et similes propositiones oponuntur: non qa ambe sunt fal... ratio: qa de existencia hominis, nec est esse albus, nec non esse, ideo asignavis contradictoria 2a homo non existens albus, quae est vera et falsa => 7 est an iste propositiones omnes apostoli Dei sunt duodecim, alliqui apostoli Dei non sunt 12, nam qa 1a supponit colective, et 2a distributive quare asigna contradictoria haec: omnes apostoli Dei non sunt 12 contradictoriae quia omnes apostoli Dei oponuntur esse duodecim =

8 2 est an

iste propositiones omnis homo servans omnia mandata Dei salvavit, alliquis homo servans aliqua mandata Dei non salvavit contradictoriae oponuntur nam quia omnia mandata in 1a propositione supponit colective, et in 2a ... alliqua supponit determinate: quare asigna contradictoriae istam. alliquis homo servans omnia mandata Dei non salvavit = =

Dy [redacted]: uny der ppo cuj nequeat anignari ædicto
riam: D ga an ista ppo, prus ē et n ē prus sussit et sicu
ut adverio tales ppes ee ppoles, z zu si adversatear, æ
diccionem: qa zpu nequit aleph: dupliciæ dictorio
a ēpmni, sentencia u zecedo dicendo n ee polem ppem
cui n posit anignari ædictorig! loquimur de ista ppe:
prus sussit et n sussit anignat pædictoria ista: n prus
sussit et n sussit que equivalet huic: vel prus sussit
vel n sussit que equivalet huic vel prus sussit vel n
sussit =

pro sic arexy: hec ppo n prus sussit vel n sussit
negat idem tris formalibus q precise suficit ut falsifi
cet, et solativa prus sussit vel n sussit g° et, loce ædic
toria pars ə Cia ganassia rane prus n sussit, ea ædic
toria huius prus sussit pro ans ppo sussit prus et n
sussit enyciat ee simul vera ædictoria duo, videlicet
sussit, et n sussit; et ppo prus sussit et n sussit negat q
sit simul vera eiusmodi ædictoria q sufficit precise
ad falsitatem copulative q

ə opones hec ppo: hec ppo n prus
sussit, et n sussit, zsensu huius disiunctive ppie, vel prus sussit vel
n sussit, n ædicit copulatioe: disiuncta ppia plus negat que requiri
ə ad falsitatem copulative: q zsensu neg. iunctivo ppie copula
tive = ə firmat: hec ppo amo ē vox nequit anignari ædictoria,
ga si alliqua ædictoria eet erit hec diccio amo n ē vox, ə hec n ē eius
ædictoria: ppo mixem: ppo n negys de eodem subto q affirmat
affirmare n ē eius ædictoria; ə .i.i. habet 2ª ppo, qa 1ª pp
habet psubto illa determinata vocem amo: subty 2ª alliquo
cem, qa 1ª vox frgit dy pp lata fuit: q

ærgu z n° ans; pra
n. disgo: disiunctiva ppia resultat ex ppus simplicioris qo miti co
pulative negat & ideo ans: disiunctiva ppia n resultat ex illis negat &:
n° ans, et ideo ut ædictorie anignate n dtet, ppis simplicioris,
ə q prus sussit, et paulus sedet, disiuncta ppia illis n ædicit.
ə ppiu: at vero z ppu. simplicior anignat pædictoria

ppo siii,pli .. .. : .. .. : ga ppo Copulativa enunciat daxi Curry simul, et n curr .. disiuva vero ppra enunciat ndaxi simul ut xxy q̄3 d, vel Curry i.. , vel solg neganem, Cur sus, quo sufficiens falsificat Copulativa =

ad Dixma nem ..co

.. Siccio amo, 2ª ppe n retext ad 2ª vocem amo d 2ª ppo, ne Ɔdictoria 1ª ob rem arguit: si vero retexat illius Ɔdictoria sga si loquit de eodem subto quado ab alliquo plexit ista ppo amo e vox, illi Ɔdicit dicendo amo ne vox quz po nat parla et, que distruat ppem Colatus et sic anbe ppes idem subty, et de eodem negat 2ª q evox = Caput 34: 2ᵐ ..pleratem equipolenciam nempe propositionydeclarat =

Caput 35.

Equipolencia e eadem vis, sic qdo duaxy ppy distincty sig nis diversis: ut autem due ppes oposite, equivalentes red. de ..dgt requite, hoc carmine dente = = = = =

Pre Ɔdic; post Ɔ; pre post que, subalt =, preƆdic, hoc e ut ppo alliqua cius Ɔdictoria redat equiva lens illius subto prepone neganem: Ɔria sit omnis hoo currit a lliquis hoc n currit et faciens equivalens 2e si preponas neganem sic n omnis hoo currit ga n omnis valet idem ac alli quis n fac 2ª similit et illg redes equivalentem 1e =

post Ɔ: quid e parix n posponit ten subto unius Ɔdictorie, et sient Ɔdictorie equi valentes, Vª q sit Ɔdictorie he ppes omnis hoo currit, nulus hoc currit facies 1g equivalentem 2e sic omnis hoo n currit et 2ª 1e sic nulus hoo n currit = pre post q̄3 subalt: hoc e prepone, et post pone neganem quilibet ex sub altnis, et fient equivalentes .. alt ne sit omnis hoo currit, nulus hoo currit 1ª fit, equivalens 2e sic n omnis hoo n currit et 2ª 1ª sic n alliquis hoo n cu rit et he Ɔ =

nota 1º: prius equivalentibus e evidentem illa

cionem nichil propter suam extensitatem quo ad unitatem et ipsa eadem vis significacionis, recquirat per equipolenciam larium propositionis sine signis, utique dicamus: pone illic posita negacione resultat similitas, que equivalentes, unde equivalencia atendenda est propter demoto quoque signo quod sit pone medium negane eius equivalentes, et quod nec deest signis, et medium ipsis Cognoscatur equivalencia sequentibus versiculis accipe mdmd=

Non Omnis Quidam Non Omnis Non Quasi Nullus =
Non Omnis non Quidam: et nullus Non valet Omnis =
Non Omnis non Quidam; et Nullus Non valet Omnis =
Non Nullus Quidquam: Non Nullus Non, Aliquis Non =
Non Aliquis Nullus: Non quisdam Non valet Omnis =
Non Alter Neuter: Neuter Non preterea Uterque =

hic fit per equipolenciam numeri singularis ad pluralem numerum predicti versiculi non omnis alliquis non = omnes quasi nulli, itaque positis ponentes pluralis quasi predictis, Carmi vius venit singularis ad vertitur: omnes equivalenter huic tota Coleccio et ita; alliquis alliqua Coleccio quasi derelinquis similiter deve relingi = Caput 47 de tercia propietatem modma mn

Caput 47:

Propietas est Conversio que exercita Ocia univ ad allig per solam mutanem extremorum extrema propositionis sunt subiectum et predicatum unde subiectum et predicatum mutari debent et hec ad rectam conversionem sit exemply omnis hoo est al nacionale est hoo uni 1ª propositio que est conversa vocatur Conversa, 2ª vero que est illata est 1ª dicitur Convertens. Conversio est 3ª simpelx scilicet per accidens et per contraposicionem =

2ª sit sola tergimutacione subiecti manente eadem qualitate et quantitate: Ut quod nulus hoo est Leo: quod nulus leo est hoo; et ita Convertuntur propositiones universales negative, et particulares affirmative; 2ª sit mutane extremorum et quantitate mutata: sic omnis hoo est rabilis quod alliquod rale est hoo hoc modo Convertuntur propositiones universales sive affirmative sive negative. ultima Conversio sit quando opera

ty subiectum reddit finita i.e. omnis homo est aliquis non ... ea est homo singulus praeter conversionem propositionum universalis affirmativae, et particularis negativae, qua vero conversione possint quaelibet propositio converti sequentes indicant versus = ...

Simpliciter fEcI convertitur EvA per accidens.
AstO per contra sic fit conversio tota = ...

horum autem sensus sequentia carmina demonstrant -
A asserit E negat E sunt universaliter ambo =
A asserit I negat O sunt particulariter ambo =

littera A significat propositionem universalem affirmativam E significat universalem negativam I particularem affirmativam, O particularem negativam, et quaelibet fuerit propositio eodem modo convertitur, quo correspondet alicui litterae vocali ex dictis carminibus: unde si propositio fuerit universalis negativa convertit simpliciter per fEcI, si propositio universalis fuerit affirmativa convertit per EvA per accidens convertet; si fuerit propositio particularis affirmativa convertit per fEcI, et si negativa per AstO, quae convertetur per contrapositionem et sic etiam universalis affirmativa =

praefatae regulae sunt pro conversione propositionis universalis et particularis = ad conversionem autem singularis has regulas observa; 1a quod fiat conversio simpliciter si utrumque terminus sit singularis: unde quod paulus est hic homo, et hic homo est paulus, quod etiam valet in negativis, idem valet si subiectum sit particulare: ut aliquis homo est petrus, et etiam si subiectum sit commune, et praedicatum ~~particulare~~ singulare: unde homo est petrus: quod petrus est homo =

2a regula est: quod si subiectum sit singulare et praedicatum commune fiat conversio per accidens: unde petrus est aliquid: quod aliquid est petrus = 3a regula est quod propositio singularis negativa fiat conversio simpliciter, vel per accidens sic petrus non est leo: quod nullus leo est petrus, vel etiam quod aliquis leo non est petrus =

hic advertas 1° conversionem fydari (cum de uno valeat conversio ad alterum d), ideo conversa de eadem suppositione ponit, ideo non valet homo est animal: ergo animal est homo: 2° servanda est conversione materie, ampliacionem, et supponem: quia ex his alli quo mutato mutatur consequentia. hic variatur materia de necessaria consequentia: omnis actus meritorius est liber: ergo omnis actus liber est meritorius = hic variatur ampliacio; ceci vident: ergo ceci sunt videntes = hic variatur distraccio: omnis homo mortuus fuit vivus; ergo aliquis homo vivus fuit mortuus. hic et aliis pluribus quos brevitatis causa omitto variatur suppositio = Caput 9: de propositionibus modalibus agit m m m m.

Caput 9:

Proposicio modalis est illa, cuius enunciacio absoluta, et modificata, que sic definitur est oracio de infinitivo enuncians modum quo praedicatum convenit subiecto: Petrum loqui est possibile, enunciat modum quo convenit locucio; scilicet esse possibile: de his egit similibus appositis, que afferunt modum ut praedicatum ipsius conveniat subiecto precedit, difficultas vero de aliis que afferunt modum ut adverbium. Verbi gratia Petrus contingenter est albus =

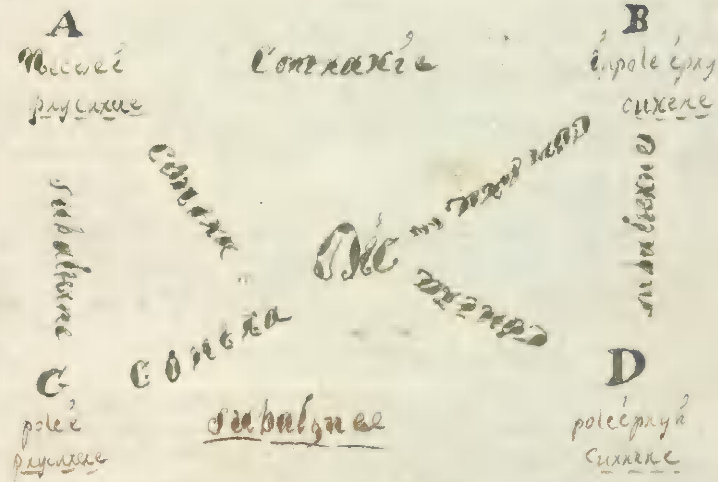
modalis propositio materia cognoscitur ex conveniencia modi cum dicto: dictum dicitur oracio de infinitivo que est subiectum propositionis modalis; modus vero vocatur sive necesse, vel contingens, vel possibile; vel necesse, quod eciam vocatur praedicatum ut patet in dicta propositione Petrum loqui est dictum, vel subiectum, et possibile est modus seu praedicatum ob hoc ad cognoscendum an propositio sit affirmativa, an negativa est attendenda copula modi non vero cola dicti: ideo haec propositio est affirmativa Petrum non currere est possibile m m ob hoc eciam dicitur propositiones affirmare de dicto non vero de modo, et aliquando esse contradictorie: Verbi gratia Petrum currere et impossibile: Petrum currere est possibile =

est advertendum materiam propositionis istarum esse vel necessariam, vel impossibilem, nequaquam contingentem: quia modus numquam convenit contingenter dicto. hic notate: quod unitatem istarum propositionum sumi a modo non vero a dicto; eciam hic dictum sit subiectum ideo haec propositio: Petrum currere est necesse: est universalis

ga modus necesse ē univ̄sem ??? autem ??? alius ???
taliy modorū, tq quo ad v̄itatem quq quo ad opp̄onem
???, ut ??? universalium et hic tantum necesse ???

Omne necesse valet, ī poss̄e ???
Posse quidam; quidā ī poss̄e ñ

Ut cognos-
???ur in oppositionis clare hac figura supp̄o A sit 1ª ??? ???
ē p̄ay currere pro B, poss̄e ē p̄ay currere ??? 2ª ??? pro C
poss̄e ē p̄ay currere ??? A, ??? pro D ??? pp̄em
B poss̄e ē p̄ay n currere ??? in ??? figura

Cautem aliq̄ ??? ??? sint de dicto omni, et aliae
de dicto singulari: notandum ??? de dicto singulari predic-
to modo ???: ??? autem de dicto universali ??? ???
mutato signo universalitatis, signum particularem: v. g.
Omnem hominem esse al. ē necesse ??? ??? ē alliquem
hominem ñ esse al. ē poss̄e ==

Aliq̄ ??? ??? ??? ??? ??? va-
riando modū; ??? anteponendo negationem, vel ??? postponendo

postponendo, ideo propositiones ex[istentes] contradictoriae, si altera affirmet, altera neget modum ceteris manentibus; ut: necesse est hominem currere, non necesse est hominem currere, sunt tamen contradictoriae si altera affirmet, altera negat dictum ceteris manentibus: ut necesse est [hominem] currere; necesse [hominem] non currere =

Quomodo autem praedicta sint aequipollentes sequentia carmina docent

Non necesse possibile non; necesse non impossibile =
Non necesse non, possibile non impossibile non possibile non =
Non impossibile possibile: impossibile non necesse = = = =
Non possibile, impossibile non possibile, non necesse ...

Ob quod propositiones istae non est necesse [hominem] currere, possibile est [hominem] non currere sunt aequipollentes quia non necesse aequivalet possibile non =

[De] conversione [modalium] ...observare quod conversione propositionum simplicium hic solum licet advertere istam conversionem non fieri mutato dicto et modo; et solum mutato extrema dicti ... regulas statutas pro conversione propositionum simplicium: sit exemplum haec propositio: necesse est omnem hominem esse animal, cuius dictum universale affirmativum ... convertitur per accidens hoc modo: quod necesse est aliquod animal esse hominem et per contrapositionem sic: necesse est omne non animal esse non hominem et sic facies reliquas conversiones servando regulas illarum = Ca... ... de propositione composita, exponibili, causali, conditionali ... agit ...

Caput ultimum

Explicata manet pro composita ... ad plenam intelligentiam ... nihil deesset ... ad multum ... tempore ... et vere ... in tempore ... toto opere philosophico; ut tamen hic nihil desideretur ... de illa pauca dicam ... scire, quod propositio composita seu copulativa ... materia

nexra quod ... ... ipsi requiritur ... q[uod] p[rae]d[ica]t[um] ... equus ... et equus ... ... maria ... equus ... eal ...

... ... maria ... ... p[rae]d[ica]t[um] ... est equus Currit =

Remaneo ... ... propositione: itaq[ue] copulative: v[erbi] g[rati]a, p[et]rus sedet et ioanes currit sic ... dicere ... p[et]rus sedet, et ioanes currit ... dicere ... ... habente ... copulative oposita: ... p[et]rus ... sedet, vel p[et]rus ... currit ... ... duabus ... simplicibus, negat ... ... =

Propositionem Causalem esse ... qua explicat Causa ut p[rae]d[ica]t[um] ... subiecto v[erbi] g[rati]a, p[et]rus movet, q[uia] Currit ... Currere esse Causa motus: ... ... maria ... ... Copulativis, q[uia] Causalis equivalet Copulative: p[et]rus movet, q[uia] Currit; equivalet huic p[et]rus movet, et Currit et Currere Causa motus, ... devent ... sicut Copulative =

Conditionalis est, que enunciat de subiecto p[rae]d[ica]t[um] dependens ab alliqua ... v[erbi] g[rati]a si studeas dicces, ... maria ... ... conditionali; eo modo quo ... ... huic ... conditionali, et causali ... ... si ante, ... post ... ... =

Exponibilis est que ... exponi ... declaret ... ... sicute ... ... exponibile que ... Clara est ut ... ... de ... ... vero de ... exponibilibus ... ... numerat exclusiva que ... ... exclusivas: ... ... exclusiva ... ... exclusiva ... ... v[erbi] g[rati]a p[et]rus ... ... nihil allud ... ... =

... ... est de subiecto ... v[erbi] g[rati]a ... p[et]rus sedet

hoc ... ecig ppest ee de ...
to ex parte simul vª q̄ t quispiam sortis videt hoc e nullus distinctus a pro
videre et sur nil allius acere nisi videre. ecig pt ee de Cª glª:
Vª q̄ sur q tq loquit, hoc e nil allius facir quam loqui. Cla
xitatis gracia presentis loquimur de ppe exclusiva ex parte
te subiti: ... autem reliquas opponem nota exempli causa has
quatuor ppes =

Tantum sortis videt tantum sortis non videt non tantum sortis
videt non tantum sortis non videt 1ª et 2ª sunt contrarie et ita exponit 1ª
sortis videt et nullus distinctus a pro videt; 2ª per copulativam sic sortis
non videt et nullus distinctus a pro videt; 1ª et 3ª sunt contradictorie et 3ª
exponit per disiunctivam oppositam sic vel sortis non videt vel alliquis
distinctus a pro videt = 2ª et 4ª sunt contradictorie et 4ª sic exponit per
disiunctivam ecig oppositam vel sortis videt vel alliquis a pro videt =

2ª ppo

exponibilis e exceptiva. illa scilicet que ex parte superiori
exprimit alliquam dictionem exceptivam, cum aplicat praeterquam vª q̄. ... praeter ioanem
videt exponit autem per copulativam sic omnis ... distinctus a ioane videt et ioane non videt ... exceptiva ... non
neat ... hec non exit exceptiva id e extensiva praeterea exem
plum huius sit hec ppo: praeter ioanem sortis cuxit hec non e exceptiva,
id extensiva et ita exponit sortis cuxit et ioane videt: ...
autem tantum exceptivarum similiter e oponi exclusivarum =

3ª ppo

exponibilis e reduplicativa illa scilicet que ... alliqua parte re
duplicativa id sunt, inquantum, quatenus et similibus ut sortis inquantum a
nimalis discurrit. hec autem reduplicatio ... potest ee supra ...
... causa in ... ut ... dicta; et hunc exponit per
copulativam sic sortis discurrit et ... quod discurrit e ra
cionalitas; vel potest reduplicacio cadere supra condici
ut ... hec ppo ignis ut aplicatus dissuvit et ita exponit ignis
... dissuvat aplicacio. hic nota ... reduplicacio cadat
supra ~~totam~~ totam ... dicit totalis, si supra ... ... ap
pelat materialis, si supra ... ... ppo reduplica

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
cula [illegible] vel per [illegible] [illegible] [illegible] exponat;
vel per Causales: Pars ultima [illegible] [illegible] operatio=

Pars ultima

De Discursu 3a mentis operatione

Ad ultimam [illegible] [illegible] praesentis operis [illegible] [illegible] la
[illegible] aperuimus, et de discursu loco sermonem [illegible]; [illegible]
Cunctatione temporis, potius ad Decursum [illegible] nos adigit; hoc [illegible]
nostrae navigationis [illegible] celeriter terminavimus. [illegible] Disputatio De
Discursu [illegible] multiplicitate = [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] Divisione [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Disputatio 1a

Caput 1m

Discursus [illegible] ex uno Cognito ad alius cognoscendum [illegible]; hec autem
[illegible] [illegible] [illegible] vocatur [illegible] [illegible] Definit Oratio, qua unum ex
[illegible] denotatum. Dixi Oratio [illegible] [illegible] [illegible] Discursus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] specie modi [illegible] [illegible]
[illegible] eius explicationem [illegible] [illegible], et [illegible] Discursus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] eadem loco [illegible] =

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] necesse [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible], ex quo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Alia species est

argutandi est deductio, quae est argutio per argumentum singularibus numeratis, ut ex illatione ut Ioannes est animal, Petrus est animal: omnis homo est animal; exemplum autem illa species est argutio a simili, scilicet ex uno paritate inferre: ut Deus misertus est Petri poenitentiam agenti: ergo etiam misereretur aliis poenitentiam agentibus = alia est sorites, quae a definitione textum compositum, cum connexarum inductionem illationis de primo ad ultimum, ut homo est substantia, substantia est: homo est ens =

Altera

species argutandi est consistens in modis, quae exeunte ab ex ordine ut omnis homo est animal, Petrus est homo: ergo Petrus est animal = 2a est quae fit ante praemissam per quam formatur dicit ut existit creatura, ergo existit Deus quia creaturae quia creatura requirit existere ab aliquo Deo = hic etiam dividi argutio per evidentem, probabilem, et erroneum, prima est quae constat ex praemissis evidentibus 2a est quae constat ex probabilibus 3a est quae ex ... erroneis = Capitulum 2um in quo sic de demonstratione dicitur =

Capitulum 2um:

De essentia recta argutandi... ad eius scientiam: est investigare de qua generatim scientifice verificetur hic ... metaphysicus. Oratio qua unum ex alio infert demonstratio = ad quod noto 1o quod dixi in proemio huius operis, de ... praemissis, et ... illatione. noto 2o: ad illationem rigorosam requiri unum scilicet ... aliud vero illatum in connexione ... duo requiruntur ad connexionem; illatio est connexio ... praemissis illatio ... praemissis ... ... demonstratio sic solum ... illative vel solum praemissis ... erronea.

... praemissis sic demonstrandi ... Alexander magnus ... Conimbricenses ... cum pluribus aliis = 2a ... defendit sic ... demonstrandi ... praemissas ... defendit Pater Suarez Lusitanus Binaeus ... parte 2a libro 4o ... et etiam defendit Arriaga ... et Ultradus ...

terer, in ey [illegible]
nec opinio a parte Cancionis Cuz Rades [illegible] [illegible]
quibus adherent alliqui ex nostra minerva =

Sit X ... 2a sa De

hic celtat ... premissarum ... et nota illatiui ... illo ...
sit sicce demonstracio quo precise posito demonstracio ponit, et quo
precise ablato ipsa aufert; et posito predicto aggregato ponit demon
et quolibet ipsius aggregati ablato, demonis aufertur: ... demon ... illo ...
patet ... vera maxime certissima, et ... constat ex eo quod hoc ... Cnota illatiui ... 2a ... nec e demonstracio, ... nec ... n ...
debet esse perfect... que ... et una ... et illatiua ...
...=

Arguit 1o: quod generat alliud ... alliud; sed demonstracio generat
sciencia ... et sciencia e ... demon ...
... = ... dico ... quo ad 1a partem demonstracio generat scienciam actualem, non habitualem. ... et dico 2a partem ... sciencia habitualis ... non sciencia actualis ... actus sciencie; ...
... actus sciencie cum sciencia actualis: actus vero ...
non generat, quod autem generat e habitus seu facilitas scientifica ...
dicit habitualis sciencia ... generat a demonstracione=

Arguit 2o: ... illo
... demonstracio de quo verificatur ... 2a quod
dicit ... recto ... de ... verificatur ... illo ... ade
quate ... quod ... recto ... e ... unum ... ex alliis ... unum ... verificatur de ... =

Resolvendo

hoc arg ... Oracio ... quia ... recto ... verificatur
... Oracionem ...
... potest tamen poni ... recto hoc modo:
Oracio ... quia ... et ... si ... ponat ... obliquo e ...
manet vis demonstranti ... hoc modo Oracio quia ...
... alliud ... Oracio ...
... ex ... quod ... veniat vel ... recto vel ... obliquo e accidente=

Video

[illegible] e quo verificat̃ ei
& 2ª recty q̃ etenz dicit̃ recto; ideo q̃ accidenz ig̃r dicit̃ j recto, n.º maxem
e̅ ergo maxem : dicit̃ ergo j recto quãvis accidentalitẽ; ideo, etenz n.º
maxem : cuius probatio ista e̅ diriguenda : ergo e̅ denuo j ordine ad suas par-
tes; & ideo quãvis iste tenz ergo devent venire j obliquos ita metafisica ...
diquo necesse autem j quo dicitur superex ... e̅ quãvis quo posito ponit ...
& quo ablato auferretur =

Arguit 3º : positis premisis dei Aristotelis ponit quid
pertinet ad 3ª menti operationem : q.º demonstratio j quãvis dicit̃ ...
j utroq3 ... ponit aquale n.º ponit j aquale ; ideo ... premisis, vel
Aquinas ... e̅ j aquale demonstrari ... Aristoteles demonstra-
tio : q.º demonstratio dicit̃ j premisis & Aristotelis ... Disputatio ul-
tima de tota silogistica = Caput 1.ᵐ de materia, & forma silogismorum =

Disputatio ultima

Caput primum

Devent scire silogismi sicut arte ... materia & ... materia ... qua
ponit ... materia ... (ut supra dixi) ... e̅ remota
... & ... e̅ proxima ... silogis-
tica e̅ recta dispositio ... ponit ... modo
& figura : figura e̅ dispositio ... & ordinatio terminorum ... medio
j ordine ad subiectum et predicatum =

Modus vero e̅ ... affirmatio-
nem vel negationem universalem vel particularem ...
ergo medium ... [illegible]
...

Subiectum 1ª, Bis ... 2ª, 3ª ...
Prima ... subiicit : & ... predicat ipsum =
Altera ... dicit Bis 3ª subiicit ipsum =

Prima, j que...

[illegible] ponit [illegible] [illegible] vel majorem ... 2a & 3a
2a figura [illegible] minoris [illegible] medium ... illud 3a vero sub huius 3e figure ...
ponit medium ut subiectum ... majoris quam minoris ...
disjunctim ... his carminibus ...

1a Barbara, Celarent, Darii, Ferio, Baralipton =
Celantes, Dabitis, Fapesmo, Frisesomorum = = =
2a Cesare, Camestres, Festino, Baroco: 3a Darapti =
3a Felapton, Disamis, Datisi, Bocardo, Ferison =

Nota quod
in his vocibus ... vocales ... in Baralipton et Baroco quibus ...
[illegible] causa ad ... una ... propositionem ... A denotat universalem
affirmativam, E universalem negativam, I particularem affirmativam, O particularem
vel singularem negativam. ad 1a figura novem modi pertinent ...
a Barbara usque ad Frisesomorum; ad 2a pertinent quattuor sequentia a
Cesare usque ad Baroco; ad 3a alii sex ultimi =

Omnes modi ... figure ... perfecti ... tamen quatuor 1i modi qui scilicet ...
... dicuntur ... quia ... in illis ... apparet ... illationis ... ordo ...
... extremitas que est pars maioris ... minor vero ...
extremitas que est subiectum ... ut patet in hoc syllogismo ... Bar
... Omne viuens sensibile est animal; omnis homo est viuens sensibile:
... omnis homo est animal ... in ... est pars maioris ... et hoc subiectum
... minoris =

Unde ... 1o ... discursus seu figura syllogistica
... ut ... veritas ... 3 ...
... minor ... et hic ...
... maior ... et ... extremitas ...
... extremitas ...
... medio =

Sit exemplum ...

ibi sex ... quibus qa i perit maior et minor est

et extremitates maior et minor ... minor est. Cauterum maior est idem

ci deceret hoc ... minor ... praeterea ... idem

adventire 2°: quia pertineret ad syllogismum claram et clarantes ...

et Baroco et ecig ... tamen ... modo concludendi directe

revel directe ... syllogismo ... directe concludit ... parae ...

illo traditur. sive loco illius ... hoc quod alii ... syllogismi

et Barocos ... directe concluderis ... maioris huius ... et ... minoris

extremis ecig ... Caput 24 principia quidam ... syllogistica tradit =

Caput 24

Primum est dici de omni dici de nullo: quod prius huius principii refugit de syllogismis

affirmativis ita: quidquid dicitur de toto ... distributiva dicitur de omni idem

identicato ... syllogismus ... communicabilem

debet habere ... distributivam ... hic syllogismus:

Deus est pater: filius est Deus: ergo filius est pater ... tamen ... habere

... quidquid est Deus est pater ... et talia =

Hinc

patet clara explicatio alterius partis dici de nullo quae de syllogismis

negativis ... quidquid negatur de toto ...

... negatur de omni ... de eo identificato. ...

... actualiter identificatur ...

...

pater et Deus est pater: ergo filius non est Deus =

2 ... principium est ...

... idem ... affirmative ...

... idem ... extremum = et hoc est ... ab hoc ...

... 3 ... unum extremum identificatur

medio et alterum ab illo distinguitur etiam extrema ...

identificantur et hoc et hoc ... distinguitur ...

ut patet ...

pis=

Tertia q[uaestio] ex[...] idem est a sensu diviso ad compositum per mutacionem ... ad pertinentia ... ostendit hic sillogismus qui curit ... sedere; ... qui cuxit ... qui curit ... sedere ... secundo ... hic sillogismus ... carnes ... crudas ... medici ... crudas ... sillogismus ... de ... cuxit ... Capitulum 3: ... regulas sillogismorum = ... de ...

Capitulum 3^m^:

[...] quarta ... ; secunda ... ; tertia quod ... habeat ... = quarta quod ... et ... alliquo ... autem distribuit ... omnibus et ... ut omnis homo est ... omnibus hominibus ... omnibus ... homo est ... prius est...

Utrecht huius ...

... sillogismus ... homo ... homo ... est ... extrema ... idem ... idem ... medio ... homo ... idem ... medio ... idem ... =

Quinta regula est ... particularibus ... cuxit ... homo ... cuxit ... medi ... alliqui ... tamen ... sillogismus ex ... particulares ...

... recta, nec ... medio ... de allio debet supponi ...

priy Cunsideratur ... hominu ... nega, negavi, sydari=

quia e ᵒ Sequit de vili oxem paxtem ac ... ex ... vel nega, equi
negativa ... ex univexsali ... particulari sequit particularis. nec
Regula excepcionem Regula apud theologos ... ex una
... naturali, et illa de fide deduci ... de fide e ...
nalem =

Sᵒ e ex ... sequit ... quis ut ... hos : q al
valerita ... al ... hoo : n valet ex ... adopositiq ... ut ...
hoo : q nec al : valevit tamen, ... sequens ... quia
le ... ut ... hoo : q ... non valet ... quia hoo valet ... ne
hoo : q nec ... =

Nota 1ᵒ ex vero ... sequit falsy neq ... ex al
... veri ... ex ... sed ...
... falso ... falso ... et ... hoc ... logo :
omnis lapis est hoo : ... lapis ... hoo ... et falsa, ... adsen
tit ob falsi ... hoo ... omnis lapis e hoo ... e
lapis ... falsy : licet illa ... sit vera ... solum ... aten
dit ad enunciacionem que hic e vera absolute ... ex ...
... =

Nota 2ᵒ: ... nexio ... sit ... qualis nexiy ... racio e tradita ... nota 3ᵒ: ex
falso alliquado ... alliquado falsy ... ex falso ... ut ...
... falsy ... omne al ... hoo : ... e hoo ...
sequens falsy illaty ex ... ex falso ... ex falso ...
... ut vero ... ut falsy ...
vero =

Nota 4ᵒ ex ... ex ... ex ... ut vero. racio huius e, ... nec ... hoo ... e ... hoo
... q ... e nexiy : ... hoo ...

... ... falsa ... e hoo ...

q̄ hoc ē albu[m] ... Nam ... ex ... seq[ue]ns ... [illegible]

... ex ... rectio ... seq[ue]ns ... [illegible]

... p[ro]pos[iti]one: et ratio: q[ui]a seq[ue]ns ... Coalen ... ex ... seq[ue]ns ...

me vero ... alliogysta maxia Corrypcret et here[n]s ... p[ro]p[ositi]o ... pro-

ē hoc albu[m]: q[uo]d ē Vale: q[uo]d habe[n]t ... 11 ē seq[ue]ns ... 2 ... seq[ue]ns = notab[ile]:

ut ... sitem ... p[ro]ximi[s] silogismis attendendu[m] ē q[uo]d mediu[m] utraq[ue] p[ro]ne-

... sit idem et q[uo]d sumat[ur] diversa ... una p[ro]pos[iti]o ... alliam ... alliq[uo]

... una ... alliam ... Dujc ... silogi[sm]i omnis ... [illegible]

stela ē Canis: q[uo]d stella ... Omnis hoc ... ē hoc: q[uo]d ... [illegible]

... silogi[sm]i Concludat ... ampliacio, e q[ui]e

... silogi[sm]i ... Capitulum ... de reduce[n]te silogismo ... mo-

... = Capitulum ... de reduce[n]te silogismo ...

Capitulum ...

Lavores ... c[on]c[lu]sio[n]e et ... perfectus, et ... alliq[ui]d ... dixerit alliqua

... fecimus ... ē ... dixerit ... concludentes.

ad ... reducendi omnes allii modi ... dixerit ... concludentes ... primi ...

... 2ª et 3ª ... p[er] ... perfectos: ... per p[ro]p[ositi]o[n]e[m] ...

per ... ut ... = **P**rimo notabile:

4or modos perfectos habentes ... inicialem Barbara, Celarent,

Darii, Ferio; q[ui]b[us] ... allii modi perfecte ... q[ui]libet ... mo-

... imperfectu[s] debet reduci ad perfectu[m] p[ro]p[ri]u[m] ... ab eadem ... q[u]a

... Barb... ad Barbara, Cesare ad Celarent,

ē sic de reliquis =

Notandum 2º ... volum modi denotantem ...

... S P M C Modus autem

... aliqua ... vel alliqua ... ex his ... perfecte ...

... videlicet: ... denotantem per ... que perfectis ...

P ... ex ... que perfectis ... ad M ... sic ...

... maximi ... que perfectis ... C

... ista Bocardo, Baroco =

... ita ... per p[ro]p[ositi]o[n]e ... Bo cardo, Baroco =

... dao

qa ; ei ; 13 nexo __Bo__ ai __Baroco__ duerzzēda i hoc silo nequit q. dicat
ppe particulari negaua, que nulla pt duerzione sieri uniberlis alicua
ut pact ī __Barbara__ . ppe mdendiqtem per silauq que fuerit q. __S__ duerze
__ss.cis__ iuxta reguliq duerzionis supra tradita = uny ī omnibus apon gere
ply, ut alliquibus ver Claresceat ecce silogus ī __Cesare__ __nulus__ lapis __eal__;
o __omnis__ __hoo__ __e__ __al__. q nulus hoo e lapis =

Hic silogus duerzendus e ī __celaxe__,
hoc enim denotat litera __C__ inicialis litera __S__ ī __Cesarem__ post 1a ppem uni
berlem negauq denotat eq ee duerzenda ss.cis pex mutanem sub ī prax
ī subiy. ydeq uerteria e en silogy ī __Celarem__ __nulus__ __al__ e __lapis__;
__omnis__ __hoo__ __eal__ . q nulus hoo e lapis: horu modoru perfectoru habitanō
scia ad quem quisq modus ī perfectus e reducendus, modus reducen
di sequencia carmina dicq.

Simpliciter verti B, ult __S__; __P__ vero per Accidens =
__M__ vult transponi __C__ per ī possibile duci =

Ducc
tio per ī pole, ideo sic apelata qa qui xem modi inperfecti negat deceis ppem
sis antsalij illy negari Cogit quam deceerat, Cogit ad duas Ddictorias,
vel Ddria vel simul veras, vel talsas ad mitenda q ī pole. quomodo aute
deducat silogi per ī pole scire ppem ddictorie dhi negati quee pone
ī maxi vel mixi 2y diversitem siguxe ī quatormat silogus utiq
he carmina docent ,

__P. 1a figura__ = Cntr. fi. ddiccio maior m. mi mi =
Postea maxem Seponit Sede minori m. =
Bento Belanter ī quo sibi invenit dxio =
__P. 2a figura__ Servat maxem variat que minorem =
3a maxem variat Servatque minorem =

Que om
nia sic explicq. modi perfecti 1a figure reduci ad perfecti ponendo
ī maxi dddoxiq dicquentis negati postea ī maxi maxem silog negati

negat e ipex. ex min. per … reductio ad … maioris concess.
in sillogo =

Ad primum quo ad … figura in modis
perfectis ut hic sillogus in Baralipton: Omnis homo est animal, omne rationale est homo:
ergo aliquod animal est homo negata conclusione per contradictoriam huius conclusionis sic: ergo nullum animal est homo,
et ut reducatur sillogismus pone eam pro maiori et maiorem pro minori et veniet sillogismus
reductus in Celarent: Ergo nullum animal est homo, et omnis homo est animal: ergo nullum animal est homo
en quomodo cogitur concedere conclusionem falsam =

In Celantes variatur hic ordo
deinde reducitur ad ipsos figura pro maiori pro quo quia eius minor, conclusio vero
… assumitur pro minori: et pro … contradictoria maioris concesse sic: nullum equus
currit, … est currens: ergo nullum currens est … sic reducitur Celantes
ad Barbara: Omne … est equus; et aliquod currens est …
le: ergo aliquod currens est equus =

Pro 2ª figura si neget … assumatur
maior concessa, et pro minori ponatur contradictoria conclusionis negatae, … erat
contradictoria maioris concessae: fiat sillogus in Cesare, nullus canis … et homo
est animal: ergo nullus homo est canis. Si neget … concludentem necessario … ex quo
nullus canis est animal, et aliquis homo est canis: ergo aliquis non est animal =

Pro
3ª figura si neget … contradictoria illius et ponatur loco maioris
eadem minori relicta ex quo sequitur contrarium, vel … sic
… maioris concessae sic in Felapton nullus leo est lapis, omnis
leo est … : ergo aliquod … non est lapis: negata conclusione …
… in Barbara omne … est lapis, omnis leo est
…: ergo omnis leo est lapis = … ad quem modum
perfectum … imperfectus reducatur hic directe versus =

1ª Barbara, Celarent, Darii, Ferio, Baralipton =
Celantes, Dabitis, Fapesmo, Frisesomorum =
2ª Cesare, Camestres, Festino, Baroco =
Darapti, Felapton, Disamis, Datisi, Bocardo, Ferison =
3ª …
4ª …

quibus aparte ĕ non: ... adque ... modus perfecti, perfecti quis
q3 pertineat; ĕ nota Celgtei pertinere ad Caxi

Quae iudicant plurimulis ĕ cedant; hono
rem Supremi numinis et Beatae Virgi
nis Mariae ab omni labe peccati primi
ni: a primevo sue Conceptionis; statue sub no
mine Dolorum Celgtei q3 laudem
idem ĕ honorem ysti ac Re
verendissimi domini ac lem
per Dominum mei Bper
dingdi Andrade ĕ ca
ro qui cognigienen
nostri pre
illustrissimo
legi ... un
... datori
mi
mo

Soli Deo
honor et gloria

[illegible] ([illegible]) [illegible]
me [illegible]) [illegible] huius [illegible]
[illegible] [illegible] mori [illegible]
[illegible] quae [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quisque [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

Quid est [illegible] Domini
Redemptor? est aliquid ut
Tramaimy, et aliquid [illegible]
natus cum [illegible]
quod [illegible] Responde frater amabilis
Regina D. Iudex [illegible] me [illegible] =

Quidam non Sanctus =

Yndex summu larum

Finis

coronat opus

Hic cursus philosophicus lectus a Magistro

Altimir

PREMIVM

LOCEMANE

Dvmmeo labente (carissimi) dedimus finem loci paruo, seu symulis: et ecce iam iam vocat nos tempus, ut initium dialec ce oreskmus. quia hanc et quorum subtilitas et veritas omnium pro fectus abyde venier comprehendus. Otium a his ex delectatis animis, qua incydy hoc pacto vobis modum reportans =

exponere

equidem in Locemagne re Comendare, laudibus ipsi ino. rg tacemus quia nos ma laudere Crescere nisi qua omnibus laudat, nostris laudibus parcet libenter; et nos ita tempus non soly nam mittemus, quam lucrabimur. et ut ad scientiae lumen, geli genuie lumina adiyggtur =

ut creare sapientiam. Nam vita tibi vestri hoc opus ludores quam et labore, illud comparando ex

perius dixerim … terribilis sunt pro mundi
erat varonimo dulcissimo nomine seu cum praesentia
robustissima sicut geri magni regibus conducente celesti
extola apparuit, hodie sit Mariana stela magnis virgi
nalibus radiis Cor nostrum Hanghius lenimus nostrum gre
grat supplices quae te rogamus, pue tele seu tua benignitatem,
et clementia ut prima tutela et custodia ab tuis Dominis ple
ni simus, ex spiritibus vigorosis tuis, Consilii, iudicii, fortitu
dinis, et timoris, quae initiis sapientiae: valete = patricio
operis = = = = = m m m m m m m m m m =

patricio operis:

Locam magnam more summulico dividis quatuor tractatus, et hos disputationes has subas capita = 1us erit tractatus perennialis de nomine scilicet, essentia, proprietatibus, et obiecto loce 3. alii, ea quae levi calamo summulis circa 3 cem operationem attigimus plenius explanabit. tractatus 1us perennialis dialecticae = disputatio 1a: mundi de nomine essentia, et parvus loce = caput 1 tradit rem nomen, et definitio loce = = = = = = = = = =

Tractatus 1us:

Disputatio 1a:

caput 1:

1 Locany cuperit a nomine graeco logos latine sermo, unde sermocinalis dicit. vocat etiam Dialectica a nomine etiam graeco, dialegmo, latine discurrere, seu disputare; quia rationes operibus

recte eximgalis q̃ tri. ita ratiõ ecirq eciar per excellenciã nos prodem summimus ēq, ac dialecticã

qui =

Sicut ad sermonem latinũ sine errore, et sic recte

2 mo Componendũ inventa ẽ Grammatica, et ad Copiose, ap-
te, et Ornate Loquendũ fuit inventa Rectorica, ita ad recte di-
sserendũ, hoc ẽ: ad rerũ essencias Cognoscendas ex artificio di-
rigente per definitionem, divisionem et discursũ recte efformatũ loca,
seu Dialectica inventa ẽ: unde eius essencia patet: nã actus
intus sunt dirigibiles, et de facto diriguntur q̃ ita modo sõ di-
citur facultas illos dirigens, hec ẽ Loca, Cuius munus ẽ instrue-
re intellectũ ad recte definiendũ, dividendũ, et argumentãdũ q̃ qua-
lẽ q̃ma =

3 Hec nobilissima scienciarũ facile comprehendit:
ẽ facultas dirigens intellectũ ad disserendũ sine errore.
ex hoc patet finis, seu terminũ Loce ẽ instruere ad ignota
ex nocionibus inquirendũ, investigãdo veritates, vel illas disse-
rendo manifestãdo. patet ecirq, q̃ subiectũ huius facultatis ẽ intus,
qui ex sua natura vir plures definitiones, divisiones, et argumentes
pro periculo erroris efficere =

4 genus ẽ parla facultas
per quã Loca convenit cũ alliis facultatibus, que locant sunt, reque
parte sunt dicta, per quã differt Loca ab alliis facultatibus,
que Loca non sunt; dicitur sine errore, hoc ẽ eiant Definitio, Divisio, et
argucio recte evadunt sine quolibet detrimento =

9 Nonnulli
genere parla sciencia, ut nostri predecessores, qa hoc præni sive
ẽ an Loce Intrat, ecirq 2º alloquor nostros Loca sciencia ẽ 2º
omnes suas partes; et debet dari locũ questioni inquirente an
Loca sit vel non sciencia: et in definitione debet ab his parti genere
primo, certo, et principali, nimirũ q̃ consensu scholis, et
pocius illud recepimus, i semine autem Dubitato, qua-
lẽ ẽ facultas, et n Sciencia: q̃ =

6 ex hoc infert in humã-
no angelico et Divino dari Locã: de humano extra dubiũ ẽ:

de ingenio - certy in soly recta alliorum, et cui recta sui, ita angeli alliqua ignorat se recta, circa que egent modo illi de Deo e manu Divini; possit tamen, in certo et dari, in Deo vocem regulantem, eminentissimo modo, ut talem ideo exstat ducat lectiones, divisiones, et sapienciam in Deo vocemus qua re ratio Cognicio loca indicere = caput 27 quo triplex sit loca =

Caput 27:

7 Dividit Pater loca in naturalem, et artificialem: naturalis, que eciam radicalis dicitur, et de qua non loquimur, est vis uni cuique insita natura, ad disserendum absque iuvamine regularum: in hoc naturalis scit discurrere vi luminis nature, et arm... modo sillogos, et quidem efficaces alliquociens, et in erroribus expositos. naturalis fortis loca appelavit Coleccio actuum ab intellectu elicitorum absque iuvamine regularum loce =

8 Artificialis loca, vel est activa, vel passiva: activa sunt ipse regule quibus intellectus dirigitur ad disserendum, hoc est Regule dirigentes intellectum ad bene definiendum, dividendum et: loca artificialis passiva, sunt definicio, divisio, et arguicio conformiter ad regulas ipsas conformatae = hec loca artificialis eciam apelatur actualis. habitualis vero est quedam facilitas relicta intellectu ex repeticione actuum, regularum, et preceptorum, ad similes actus conformandos =

9 Dividit loca eciam in vocalem, mentalem, et scriptam: 1a est que versatur circa modos sedi vocales: 2a circa mentales: et 3a circa scriptos ultexim: dividit loca in Docentem, et utentem: loca Docens, sunt precepta seu regule quibus docet intellectus ut recte definiat, dividat et Vt definicionem devere omni et soli definito convenire, divisionem per suas partes distribuere et allias similes =

10 Loca utens est quibus actus conformantur conformiter regulis loce docentis: Vt definicio hec animal rationale et allie, illes et de loca utentique est usus praxis, seu opus loce docentis; sicut regula qua musica dirigit

dit docens musicha; execucio tamen facta iuxta tales
xegulas apelat musicha utens seu obiectiva musice =

11 Hic advertes: quod licet dicatur dehonem ab auctoribus esse logica utentem quia ipsa proprie logica est, quae potius obiectiva logice docentis est: tamen logica utens, ut dicit esse habitualis directiva, et quasi operativa ad ellicienda talem dehonem, qui actus ellicitivus dehonis est utens quatenus utitur regulis docentibus, et quatenus illis utitur in eliciencia deffonis, quae deffo est obiectiva logice docentis, et quasi effectus logice utentis, quae logica utens ellicitiva talis actus, proprie, et vere logica est, quia dirigit, seu elicit dehonem, et quae quasi operacio illius =

12 Eciam advertite hoc complexum logica utens si sumitur si logica in nominativo, hoc est pro eodem, ac logica quae utitur, soli sunt logica utens illi actus logicales, quorum productione utitur intus alliqua ex regulis logice: utitur in hoc exemplo: divisio est oracio totum in suas partes distribuens, in quo utitur regulis dehonis, et simul docet modum dividendi. De hoc ergo, et similibus actibus verificatur ista complexio logica utens in ablativo pro eodem ac id quod utitur logica, quia talis actus est dehonio: quod utitur regulis dehonis, quae sunt logica: quod talis actus utitur logica =

31 Si vero utitur logica utens pro eo quod sit logica usitata; talis actus non est logica utens: quod logica usitata in illo actu est logica definitiva, et talis actus non est logica definitiva, sed potius divisiva: quia alliud est in ipso actu exercere regulas dehonis, alliud vero quod talis actus sit ipsa regula: ipse vero actus non est regula exercita, et usitata deffonis: quod =

14 quare regule logicales et actuales diriguntur non sunt logica utens in recto et loquitur de regulis per quibus non exercetur alliqua regula logicalis de oracio: quia licet tales actus sint logica, non sunt utens, nec utuntur allius regulis, ut supponitur; nec utuntur seipsis, quod implicat, et non sit reflexive. nec sunt logica utens in ablativo et seipsis nula allia regula utantur. sunt tamen logica utens pave, seu usitata; quia sunt pro eorum dum divisione, de

Illius regulas utit: q

25 Ad vertit ulterius: reliquas facultates distinctas a loca ee loca utens si loca sunt; A bo: in verso loca utens; No bo: qa reliquae facultates distinctae a loca non sunt loca et tales dicunt qa loca utunt: qa loca n dividit reliquas facultates, et loca m sicut qui si divideret at alliud equus, et alliud quod utit equo male divideret al; homo et brutum participacia ranem animalis vene divideret al: q quae fuerit loca utens, No bo devet ee loca; et reliquae facultates distinctae a logica non sunt loca: q nec loca utens nominativo =

26 Ulmo divit locam, analiticam topicam et sofisticam. Analitica e quae dirigit ad discurrendum maxia demonstrativa et evidentia, et docet demonstrationem facere. Topica e quae discurrit maxia pravili, quae dirigit ad argumentationem pravilem. Sofistica e quae instruit ad precavendam argutationem erroneam et ad eius falacias detegendas = Loca totalis ex hac 3ci componit, et e docens quo docet, et utens, quo regulis utit = Caput 34 duvioly solvit.

Caput 34:

27 Quilibet actus locais ex repeticione illius generet habitum similem illi qui habitus e quedam facilitas ad actus similes eliciendos; quaerit hic, an tales habitus sint distincti inter se, sicut actus, a quibus genit fuerint. ad hoc dico: si actus sit actus divisionis, ex eius repeticione generat habitus actus dividendi; si definitionis sit actus, solum habitus definiendi generat; si argutationis habitus arguendi =

28 Quantum actus hac 3cem speciem obtineat, eorum exercicio generat habitus seu facilitas circa easdem species = similiter discurrendum e de actibus, qui simulent loca docens, et utens, et de actibus, qui inter se distinguunt: isti enim generant habitus distinctos illi enim habitus, seu facilitatem ad actus, quibus

sit Loca Docens et utens =

19 Opones Quae utri~~us~~ Loca utens nequit ee obtus sui ipsius; ae obtus Locae Docentis: q neque habitus Locae Docentis pt ee habitus Locae utentis = dist~~o~~ maiorem: Loca utens nequit obtus ee sui ipsius sub eadem formalitate Coq, sub diversa nego maiorem: q ex nostra Docna ligni sp~~i~~miss~~ui~~ latis cstat. dist~~o~~ esse similiter minorem, et nego Coq. hic observa quae Diximus numero 11 =

20 Opones 3o: habitus respicientes eadem pr~~i~~ncipia formalia n distinguunt ~~rr~~ ~~et~~ habitus Locae Docentis, et utentis respiciunt eadem principia formalia: quinunq sunt habitus indistincti; nego absolute maiorem: qa sicut actus evidens et actus abstractivus distinguunt et quidem specifice, quamvis habeant idem omnino obtus, qa scilicet illud diverso modo respiciunt =

21 Pariter: licet habitus Locae Docentis, et utentis respiciant eadem principia formalia, possunt distingui, et quidem specifice, eo qd diverso modo illa principia tendunt. praeterea si Loca actualis utens, et Loca actualis Docens, sic se distinguunt, quare habitus Locae actualis Docentis n habebit distinctionem ab habitu Locae actualis Docentis ex quibus actibus diferentibus specie tales habitus generantur = D. 2a Dispp. etiam nobis Logicae = Caput 24 an Loca sit scientia ~~et art~~ = 24 omnes suas partes = m m m m m m m m m m m m =

Disputo 2a:

22 Scienciae Nomen varie accipitur. verum hic solum sumitur pro Cognitione Certa, et evidenti, sive vel Deducta ex premissis Certis, et evidentibus. an talis sit Loca 2 Y partem, topicam analiticam, et Sophisticam, seu 24 omnes suas partes, quaeritur quomodo accepta sciencia pro presenti. Locam ee sciencia, et 24 omnes suas partes. Communissima scholasticorum sententia solum quibusdam aliquos antiquos =

23 1o Rapriori: Loca procedit circa suum obtum sicut procederet ta

cultates, que absq3 dubio sciencie sunt non sciencia ē. pva
pans postea qz dicam, cetere facultates, que sciencie sunt pcedunt
circa sua obta illius nectunem demonsxgdo per pxa ppia
certa, et evidencia; & sic se habet loca: g vexx ant pvat
min loca demonstrat, defonem debere eē claxiorem de
finito, divionem debere eē ex partes rigorosias g vera
min: g se habet sicut cetere sciencie: g sciencia ē =

24 Propo, iq dciq, emiss & unusq q3 ē tale et illud magis, & reli
que sciencie, ide cientifico modo pcedunt g aun & dixecne
loce: g pociori titulo loca sciencia e: minor pvat: nequit
alliqua sciencia cientifico modo pcedere nisi per xecta defonem,
divionem, et arguñem sua pxa ppia R; & hoc nequit ha
bere nisi utat dixecne loce, qa ista facultas, eque talli
modo ptitutus eē sy: g si de reliquie sciencie tales sunt R =

25 Sexva p quo ad 2a partem: g scilicet loca sit sciencia quo ad om
nes suas partes. ē pbs quoad partem analiticā certe ē. ē eau
tem, sciencia quo ad partem topicā, et sofisticā lic pvo: n cog
nicio rei aspiciens opiniones, et errores demonsxgdo mo
do cientifico qualis sit error, qualis opinio ē sciencia
& hoc facit loca, topica, et sofistica; topica enz demons
trat ex pvavilibus soly pter pvavile, sofistica vero ex
erroneis pter errorem, g quo ad partem topicā, et
sofisticā ē sciencia =

26 Infexes g, loce dpetit ab extrico denomio topice et pvavili. ab obto scilicet pvavili, et sofis
tice ab obto erroneo, q ē ipa ē ex suo mo tendendi demons
trativa pvavilitatis, et erroris = Caput 23: solvunt argumenta =

Caput 23.

27 Dices 1o: ex arist. 1o posteriorum, sunt dari demonstrationis
demonstracio, nec sciencia sciencie; & loca descendit
ad demonstranem, et allias sciencias; g nec ē demons

racio, nec sciencia = Rudeo: sitis Docere n requiri, ad quodlibet scienciam, et allias sciencia precedat ne progressus in infinitum fiat processus, et similiter ad quodlibet Demonstrationem; non tamen in Deo, et testes principia negare locam virtute cuius allie sciencie tales ut sciam esse, et Demonstrationem =

28 Dices 2°: ecig ex Filosofo 1° meche capite 3°: absurdum est simul scienciam et modum sciendi querere; et loca est modus sciendi: ergo non est sciencia, sed quidem hec ab Aristotele dirigit a modo sciendi = respondeo 1° nominum qua loca totaliter non est modus sciendi, et ad illum dirigit, illum quod causat. 2° Filosofus est intelligendus ita ut asserat locam debere precedere ad omnes allias sciencias, et absurdum hanc simul, et allias querere quia hac precedente melius adquirunt relique, non vero negat locam esse scienciam =

29 Dices 3°: sciencia adquirit per Demonstrationem; et loca non potest aquiri per Demonstrationem: ergo loca non est sciencia. probatur minorem: loca dirigit ad faciendas Demonstrationem: ergo est prior Demonstratione non potest aquiri, quia alliquis esset simul prior, et posterior = respondeo distinguo maiorem: sciencia meata aquirit per Demonstrationem; concedo. sciencia completa; nego et distinguo minorem et loca ut est sciencia meata non potest aquiri per Demonstrationem, nego, ut est sciencia completa, et loca completa; concedo minorem et nego consequentiam =

3 Plura loce principia sunt per se evidencia, et in his precise non est ad loca completa, sed coactive aut completa, et non est absurdum quod in his principiis, quasi ab arte ducat originem loca completa que sciencia sit, deinde: loca utitur una Demonstratione trase ipsam ad alliam Demonstrationem, et evidenter ostendit sua meata principia, scilicet alii completa, ex quo simul Demonstrat scientifico modo suum obiectum, quod sufficit, ex quo facit scienciam completam, ad quam non discursus requiritur, et enim veritas per se nota: verbi gratia quod totum est maius sua parte, esse locam completam, meatam vero scienciam aquiri per Demonstrationem, et hac quod completa loca =

32 Dico 4.º loca è instrumentum ad allias Ciencias: q.º n è, qa instrumen
tum qa instrumentum debet eet diverse rani ac illud cuius è
instrumentum: item modus loquen di n è locuczo, nec modus canen
di cantus, ergo loca è modus sdi: q.º n è sciencia = ad 4 n.º: cuius qa
maleus et toncepis sequntur contra ad solucia ciencia ad etiam
Barolunem traditum numero 28; ergo aduc dic: modus loquen
di n è locucio, qa n è signus ore allitis prolatus, nec modus ca
nendi è cantus, qa n è prolatio; ergo at loca sit cognicio cer
ta et evidens; ergo de loca è sciencia =

32 Dices 5.º: loca pre
mittit ad sciencias; ergo ad se ipsam n premittit: q.º n è sciencia =
Si alliquis prvat arquit prvat Adamus n è hoem hoc moo, Adamus
è prior omnibus hominibus; ergo n è prior se ipso: q.º Adamus n è hoo =
reso: diigo maiorem loca premittit ad allias sciencias prez
se; ergo ad allias sciencias, et ad se; n.º: Cloca habeat propria prin
cipia, et illis fydet demonstrative procedendo presentia
propria circa suum obiectum, q.º sufficit habet ut sit sciencia =

33 Dices
6.º: loca habet plures actus provabiles, et Xpi provabilis ex alliquo
cies constat ex una premisa evidenti, et altera provabili: q.º n
è cur dicat sciencia potius quam opinio. Quia denominatio sequitur
deviliorem partem et vonum ex integra causa, malum ex quolibet
defectu: q.º = diigo unus loca habet demonstrationes ergo dicitur tales ee;
ergo provabilibus legerendo circa illos n.º ans =

34 Licet loca habeat
plures actus opinativos hi ad actus cientificos tamquam ad finem
principaliorem ordinatur; q.º sufficit a cientificis sumere denomi
nanem sciencie; q.º denoo sequatur deviliorem partem uni
versaliter loquendo talium è, dicere, ut patet in hoe qui denonatur
ralis ab anima, que principalior pars in hoe è; e-ergo de constat
qualitates stenea, et remisse ut in aere illuminato a sole et
a luna n dicitur illuminatus a parva luce, sed ab intensa lumi

35 ne = 28 loquitur intelige demonsralibus, n verolicis =

Dico

7º: obiq sciencie Dever ee cing, et nexiy; Dobiq loce ita n e; Dpoiius Dgens: q locane sciencia = disyo maiem De ver ee nexiy quo ad existenciq: nº quo ad conexionem pra ioxy veritem vel rectitunem; Ddo maiem: et hq z absoloco z vaxiabilia syt =

36 Hic sit: locq topicq Analiticq, Dphis

ticq ee Docentem et utentem ee Docentem nulus Duvitat, Utentem vexo ee solq 2ª, paxtem topicq n vexo 2ª adias alliz, myt D nos Dico: ideo z paxte topica Dat loc Utens, qai loqui z maxia pvavili e iuita regulas locq, D aui cqß siloqui z maa evidenh, et z oxdine ad vitq da ia timata ecig e iui ta regulas locq, qa sicut fit recuxsus z maxia pvavili ad regulas locq ita fit recuxsus ad illas z maxia evidenh, et exxonea: q z paxtq Analitica, topica, et sophistica Dat loca utens = Caput 3ª: Duvia solvit alliqua = m m m m m =

Caput 3ª:

37 Duviy 1ª e: loca Docens, et utens, put Docens, et utens, aut sit sciencia? reideo 1º: loca put Docens et utens n e sciencia, si reduplicacio cadat supra Docens ut Docens, et utens, ut utens, qxeicendo amoo Docendi, et utendi loca: pvatur, pluxes axtes mechanice Docent, et utyt, et sciencie n syt: q solvat tota xao Docendi, et utentis atqß Dceptus sciencie =

Reideo 2º si reduplicacio

38 cadit m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m cadit supra locq sic: loca Docens, ut loca Docens, et loca Utens, ut loca Utens loquendo Demonstrative, utqß loca e sciencia [illegible] ee talis Docere et talis uti tendendo mody nimixy scientificy z obiq qui modus tendendi Dnit solum sciencie =

39 2ª e: an loca sit axs, axtem?

ni Definiyt santus Tomas, et Axistes sic: habitus c xane operationis ahec 2ª x actualis, que e achs c xane opexatavus, et habi

tis quæ est quæ definit Divus Tomas; utraque dividit eciam in Mecanicam, et liberalem; 1a est, quæ operatur lucri gracia cuius præcipue species, hoc carmine continentur:

Rus, Nemus, Arma, Rates, Vulnera, Lanea, Faber.
idest = Agricultura, Venacio, Ars Militaris, Nautica,
Medicina, Chirurgia, Textoria, et Fabrilis: ===

Ars liberalis est quæ ad animæ ornatum, levamentum acquiritur, non lucri gracia, et si ab aliquo lucro aplicetur erit accidentaliter, cuius species audi Nociores

Lingua, Tropus, Racio, Numerus, Tonus, Angulus, Astra
idest = Grammatica, Rectorica, Logica, Arithmetica ===
Musica, Jeometria, et Astrologia ===

40 et ejus divisionem, dilectissimi, quæ est quæ operatur extrinsecum, versatur que circa materiam externam, ut fabrilis, et mecanica = 2a, activa, seu immanens, operans, versatur que circa actus internos, et voluntarios extenditque ad actus poenitentiæ. hæc apelatur ars liberalis, sic que Logica est ars activa liberalis =

Probo 1o ex Sancto Toma, qui Logicam

42 naturalem artem apelat, artem que artium; et ex Aristotele dicente: artem sumi pro omni habitu practico; et Logica est habitus practicus, ut postea dicatur absolute: ergo est ars liberalis. ergo ars definitur sic: habitus cum racione operativus; et Logica est habitus cum racione operativus: ergo est ars, = ultimo: ars liberalis quæ dirigit ad operationes internas, mecanica autem ad externas; et Logica dirigit ad internos actus quibus operatur intellectus: ergo est ars liberalis Logica, et non mecanica = Caput 43: De sciencia practica, et speculativa =

Caput 43:

42 Sciencie practice, speculative: discrimina dat Aristoteles in methaphysica textu 13 sic; speculativæ finis est veritas; practicæ autem opus: ut de cognicione practica vere dicatur, quæ ipsa quæ ad opus ordinatur

nat ad afeccionem sui obti. expeculativa vero, quae non ordinat
ad afeccionem sui obti; et ad illud contemplandum, cuius veritas
tendo = Hic colligitur sciencia seu cognitionem practica, ex suo mo
43 do tendendi respicere suum obtum ut factibile, et esse eius causa in gene
re directivo quatenus dirigit ad illud eficiendum. Cognitionem vero
expeculativa precise, existere in sui Obti contemplatione, quin dirigat,
nec prescribat modum illud eficiendi; sciencia quo practica, et expecu
lativa differunt inter se ex modo respiciendi sua obta = Unde
44 inferes 1º: Cognitionem practica et cognitionem speculativa posse habere idem
obtum materiale: nam circa eamdem construccionem domus versatur cog
nicio practica unius artificis et cognicio expeculativa alterius existentis
prece in contemplatione talis domus = Inferes 2º: eamdem cognitionem non po
sse esse simul practica et expeculativa, quia modo diverso tendunt
opposite in Obtum = Inferes 3º: ad racionem cognitionis practicae non sufficere
45 quod obtum, ut cognitum, exsecuni mandetur, sed requiritur quod Cognitio ad id ordinet,
et si Obtum fiat fiat ex ipsius Cognicionis directione. Inferes 4º: finem
Cognitionis expeculativae esse veritatem, Cognitionis autem practicae esse opus,
seu praxim, unde praxis definitur: Obtum, seu Opus factum, vel fac
tibile ex Cognitionis directione practicae = Ubi observa 1º: praxim, quae
46 est idem ac operacio, quae deducitur ex hoc verbo ago agis, inde
venire efectivae produci a sciencia practica, sed sufficere quod directione
illius producatur. Observa 2º: Obtum devere esse factibile, aut Operabi
bile, ut sit praxis = Observa 3º: sufficere ad praxim quod opus sit
ex directione noticiae practicae factibile, sive opus fiat ab ipso habente
te noticiam practicae sive ab allio, ab ipso directo; semper enim de illa
noticia verificatur docere, dirigere, regulare; et sufficere contemplatione
ra obti contemplare; sed ulterius progredi ad opus = Observa 4º:
47 Cognicionem practicae, et praxis devere, esse eamdem lineae na
turae [illegible] unde si Cognitio practica sit naturalis, praxis, eius quae devet
esse naturalis; si Opus sit supernaturale, devet silicet cognitio supernaturalis

ꝓporcionari = ultimo obiectiuo: habitus generatus ex actibus prac
ticis n ee habitus ꝓprie practicos: ꝯ denominatiue, et ꝓprie pra
cticos ab actibus ꝓprie practicis =

48 Assignato discrimine ꝓp sci
encię practicę, et speculatiuę, dubitat quibus actibus possit
aplicari ꝯnis praxis. ꝓcontue, et plures forte dicunt praxim n
posse actibus ꝯtus convenire: opositum tamen nostre doctores Acade
mię tenent, cum quibus et ego ꝯ tomistas ex diuo toma 1a 2e ubi ex
ꝓfesso ait: actus ꝯtus exterere ꝓperati, seu quod idem e ducti ab allio actus
ꝯtus ee praxim: q =

49 Contra escotistas ex Scoto 7o metaphice ques 1a ubi
ait ad 1m argutum: loca pt dici q sit practica (notate ꝯ scotistas ave
rentes locę nee practicę) q a ne prox, scire ꝓpiũ; ꝓ proxi scire direc
tiũ ꝓ aliquo actu: q a ꝯtus ꝓ actu 2o dus uniuoci pt curare, ꝓ diget
actu directiuo: q loca pt dici practica respecti actus ꝯtus, qui q a
errore pt ꝓ diget directione locę ad actus: q o tales actus ꝯtus sunt ex
directione locę, opus seu praxis =

50 Provo ratione actus ꝯtus pt
ꝓperari ex illicione illius actus: q ꝓt ee praxis: an ꝓ vo actio
hois v a q e actus ꝯtus, ꝯ pt ꝓperari ex directione cuius relectiologi
cales; actio debet explicare totę et solę sciencię rei, p ne
dicta enim requiritur et similes n liceat ꝓ meraoli ꝯtem
plane ulterius enim adetecnem actionis dirigit q e ee practi
cę: ꝓ actus ꝯtus ratione directus e praxis =

51 His redeunt
ꝯ rii: praxim solum convenire actibus voluntatis, et actibus alliarum
potentiarum ab ꝯtu distinctarum. redeunt ecię ratione deinde ex diuide
ꝯtus extensione sit practicus: ydez textum: q debet ꝯtus exten
di ad actus alterius potentie qui actus sunt praxis = ad 2m respon
sionem dico quare actus volunt et alliarum potentiarum sunt praxis
convenire actus ꝯtus ꝯ. ꝓ perficio psr, ad q nulla dq di paniun
v =

Ad 2m dico aliquos reserere talem textum convenire ꝓ ratio:
prerrea ꝯtus extensione sit practicus tre exhiciendo insolum
sdi. calliꝓ et diversimode operari ꝯ templ q do ꝓ primo mody sdi,

ad illum efformando: ergo quia extendit uni ratione extrinseco, 9

ovjacty. et ecig, ratione extendi transeuntio admodum dei volem, qui vere practicis, et operatio est: et ut in quo modo verificat actus ratione rectum regulare esse obiecti practici, et licet dicemplatio omni obiecti = Co

33 liges 2º hinc: quod licet omnis actus qui intellectui obiecti speculatio, ... dirigit et repraesentanelus obiecti: tamen nomine actus est speculatio rigorosa quae haec cum dictum est ... circa materiali obiecti. Item plane quia actus practici excludunt = Colliges 2º: eandem log non posse esse speculanem rectitudo obiecti extra ... rectum regulae logicalis illa dirigentis in parte ... directione habitus ... regula existentem in tali directione, licet circa ... ista contemplane obiecti, ipsa vero regula extenditur ... contemplativo, et practico, et directivo, ideo quod esse practica =

34 Dico 2º: ratio praxis praecommodari actibus alliarum potentiarum distinctarum ab intellectu; ... ideo activus ... accommodat ratio praxis quia sunt dirigibiles et operabiles, et actus voluntatis per locutionem alliarum quae potentiarum sunt etiam dirigibiles et operabiles in parte ... directione ... et activus moralibus qui a potentia diriguntur et alliarum potentiarum actus qui diriguntur ab alliis actibus: quod ratio praxis accommodatur alliis potentiis ab intellectu =

35 Dico 3º ad praxim non requirit libertas quod dictum est contra Scotistas, et tomistas asserentes necessario ad praxim libertatem moralem requiri quod minime est admittendum nam alli ... opus ... recte rectitudine nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd
nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd
nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd
nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd
nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd rectitudine extra libertatem locali, id est ista regulas est quod ... requirit ad praxim et alliud est esse rectum ... opus ... seu libertatem moralis recta quod quidem est ... ordine admixtum: quod ad praxim ... pertinens est libertas moralis sive directionis, sive ...

36 quod ... hominis:

hoc exemplo n dictamen prudenciae Christi Domini ad omnia eius opera dirigens. Sciencia Divina simplicis intelligenciae Dei dirigens ad creaturas producendas, et productio creati operis recta voni. Similiter quia productio recta Divini Verbi practice procedit, circa hoc producendo, et nec opera Christi Domini nec productio creaturarum nec opus vonum rectio producendum, imo nec productio Verbi Divini posset recte, vel erronee, vel male fieri quae est libertas moralis sive addicionis sive indiferentiae: quia omnia ista exit practice abique libertate. Ergo quia ad praxim non requiritur libertas sive addicionis, sive indiferentiae = Caput 94 an locari sit scientia practica vel speculativa =

Caput 94.

98 Ad resolutionemque praesentis praemitto 1º: scienciam practicam esse illam quae ex sua natura tractat suum objectum dirigendo ad illud efficiendum. Ut Medicina quae instituit, contemplando sanitatem declarat causas sanitatem quae est eius objectum. Speculativa est quae tractat suum obiectum sistendo in illius contemplatione. Ut theologia et astrologia, quae Dei et astrorum contemplatione sistunt, quin dirigant ab objecto efficiendo =

2º praemitto scienciam practicam et speculativam differre modo tendendi in objectum quae tendencia est intrinseca et essentialis actibus: ut illa deficiente tales actus non esse speculativos et practicos deberent, quamvis quia solum esse de loco artificiali docente quae rigorosa loca, cuius objectum sit operabile, seu factibile directive ab ipsa cognitione practica =

99 3º praemitto: non obstat ut aliqua facultas sit absolute et simpliciter practica habere aliquos actus speculativos, dummodo sint per praxim minimi. Et 1ª ratio non tenderet, ratione ad suum objectum. Ut quia totum est maius sua parte, desumptio est clarior suo definito. Theologia, quae Deum contemplatur absolute, est simpliciter speculativa, et quae speculative ratione Dei, suum objectum contemplatur, quamvis habeat aliquos actus minus principales practicos =

60 nec practica, nec speculativa esse loquendo sentiunt–

pxui niger tomistar. Cipeus, perxeixus, et Cabrela 1º libro loce = ee expeculativa aquale dekn -, 3nix tomiste, et Sco tiste Cillustrimo [illegible] nexo = Logica ee omnino practica tuen 2 p. qg Ixgeus alfonsus Axiaga, lince, fonseca, et 3muniexe, cencionex [illegible] = ee practica parte, et parte expeculativa, gatix mat sua xez doctissimus vazquez aguilar et reliquiex nostri =

61 Sit X: Loca e sciencia absolute et omnino practica: illa sciencia e absolute, et omnino practica, que ex 1a xia ratione sua intrinsece dixigit ad opus eficiendy; et ita se habet Loca: g maior 3stat ex suppositis, minorem pvo 1º ex eo q Loca sit ansili bexalis, ut 3stat ex antibus = 2º Loca ex 2a xia sua intrinsece per sua precepta dixigit ad mody sdi pxeficiendy xecte: g ex 1a xia intrinsece dixigit =

62 pvo ans Loca ex primaria intrinsece instituit, et dixigit ad recte 3ixexendy, qa ad hoc inventa e Loca; 3 recte discexere e recte [redacted] mody sdi 3ficere: g Loca dixigit ex 1a xia sua intrinsece ad mody sdi recte 3ficiendy. pvo minorem Loca recte discexere recte definire, dividere, et arguitare, q e mody sdi 3ficexe recte: g recte discexere e recte mody sdi 3ficere ==

63 Sit 2a X 3 precedere soxem Loca utgly e practica, nulomodo q3 expeculativa, et pvo: illa facultas, utgly e practica, cuius omnis eius actus, e practicus; 3 omnis actus Loce 3stintivus e practicus: g Loca utgly e practica; pvo minorem omnis actus 3stintivus Loce talis agit suy obly ut dixigatur ad eius eticnem; g e practicus; pvo ans: Loca 3stituit ex illis actibus, quibus positis Loca 3stituta adequate intelligit, et positis Loca actibus talis agentibus obly ut dixiggt ad illius eticnem Loca adequate 3stitutas intelligit: g verum ans;

64 pvo minorem: ideo positis actibus talibus Loca adequate 3stituta intelligit, qa Loca dgt hi actus, qui actus expeculativi dicto fac ta iusta regulas Loce e recta, demonso generis sciencie, et similes qui actus ad Locam pertinent; 3 tales actus impertinent toxlis ad Locam; qa ab illis sce sciencia ry facultas suficientissime

salvari, et solis actibus dirigentibus, et loca sit facultas dirigens in hoc: quo vera minor =

68 maior est directiva, nisi tempore prior: quia soli
operationes omnes, et soli actus qui directi sunt ut loca sit loca;
et ut loca sit, actus practici soli, et recti sunt: quo maior patet: ex eo
non omnes actus respicientes obiectum facultatis sunt actus illius faculta
tis; non actus quibus Mecanici vendunt, et emunt, habent pro obiecto
obiectum artis mecanicae, et nullus dixit esse actus formalis ad talem facul
tatem =

69 Urget iusta doctrina theologia licet sit omnino expeculati
va, adhuc in illa datur alliqui actus practici qui actus, qui a primaria
ratione respiciunt Deum, quod obiectum theologiae, istam non constituunt formaliter practicam:
quo similiter licet in loca dentur aliqui actus expeculativi, cum isti non tendunt
primario a loca ista non constituunt formaliter expeculativa: ans est directiva,
et ratione disparitatis expecto: licet teologia sit omnino expecu
latio, seu contemplatio Dei adhuc admittit alliquos actus practicos;
ita licet loca sit omnino directiva seu practica [illegible] admi
ttet alliquos actus expeculativos ad illam reductive pertinentes =

70 Ex
dictis infertur plures actus expeculativos, qui respiciunt in loca non esse
locae docentem, nec ad illam formaliter pertinere; et ad scienciam experimen
talem cuius cognitiones sunt; quae sciencia generatur mente ex experi
encia, et cognicionibus quibus reflexe observamus opera esse recta,
ut accidit pictori contemplanti picturam factam conformem regulis suae ar
tis. idem evenit in perfecto loca contemplante definitionem, divisionem,
et argumentum esse rectas recte ratione locali, quarum cognitiones ad dictam scien
ciam experimentalem pertinent = Caput 69: obiecciones solvit = =

Capitulum 69:

68 Obiicitur 1º: loca docens non respicit obiectum operabile: ergo non est practica.
Probatur antecedens: loca docens respicit ut obiectum modum sciendi ut sic; et modus sciendi
ut sic non est operabilis: quo pro minori: nihil in divinis potest esse
operabile; et modus sciendi ut sic est in divinis: quo non est operabilis = nego antecedens, pro va
nis distinguo maiorem: loca docens respicit ut obiectum modum sciendi ut sic

sub præcisa ratione modi sciendi, non sub ratione modi sciendi dirigibilis: Probo

69 quoad minorem: quia modus sciendi ut sic sub præcisa ratione modi sciendi non est operabilis: Omitto, sub ratione dirigibilis non minorem, et quia logica docens respicit ut causa quod modum sciendi ut sic seu quidditatem, quia triplicem modum sciendi respicit ut dirigibilem quod est idem ac operabilem, et quia sunt regulæ docentes diriguntur ad operationem quarum hac ...specie scilicet divisionis divisionis et quæ sunt praxis ===

Objiciunt 2°: scientia

70 speculativa procedit modo resolutorio, definiendo nempe dividendo et practica vero modo compositorio hoc est applicando formam materiæ; sed logica procedit modo resolutorio: ergo quod est speculativa non minorem: non scientia quæ modo resolutorio procedit, potentiæ multoties habere potest opus seu praxim, et sic erit practica: sic et logica accidit medicinæ et pluribus facultatibus quæ licet resolutorie procedunt non sunt speculativæ sed practicæ ===

Respondeo 2° logicam procedere

71 dere modo compositorio quia dirigit obiectum materiale totaliter ... ec...

tum ... scientiæ practicæ, quæ speculativæ est tendere ad obiectum modo Resolutorio, quia circa quod sit scientia, et scientia sit tendere modo resolutorio hoc est ... suas regulas ad sua principia, de procedere modo resolutorio. ubi observa cognitionem topicalem de signis universalibus, et ... esse praxis, sive ex ipsis intendat logica, artificia ..., ut recte ..., sumendo scilicet iam genus, iam differentiam et sic de aliis ===

Objiciunt 3°: si logica esset practica, vel esset ... activa, vel

72 electiva iuxta ... sic logicam dividentem; sed logica nec est activa, nec electiva: ergo quoad minorem: probatur nec est activa quia non versatur circa opus dependentia ab imperio voluntatis. non est electiva quia non versatur circa opus externum: ergo non est activa, nec electiva: ergo logica non est scientia practica ===

Probo maiorem, et non minorem, ... logica est activa circa opus procedit dependens ab imperio voluntatis quia sic vel aliter vel ... posse dividere, definire et exercet iuxta imperium voluntatis ===

Sed logica

73 etiam est electiva non versatur circa modum sciendi vocalem et scriptum.

praeterea tali explicacio ppt admittenda e De sciencia practica mo
rali que versat Circa Operaciones liberas ulterius alij Devet exigit
explicacio Sit activa Sit circa Operaciones transeuntes ut saltandi
Currendi & si efectiva sit circa Operacionem permanentes 2ci sensu
loca e activa Circa transeuncia modo sdi vocali. efectiva circa
permanencia modo sdi mentali, et scripto: q loca quo e qsb sensu
activa et efectiva e ===

74 Obiicitur 4o: n dirigit loca nisi ad idq
presuponit Cognitum: g n agit practice circa modum sdi, ans pvat:
quelibet opus artificiale nequit siexi ex Direccne artis nisi tale opus
presuponat Cognitum; d modus sdi e alliqd opus artificiale: g ve
rum ans maior patet, arte pictoria nequit enim pictor efforma
re iginem nisi prius mente imaginem habeat. minor e certa
qa modus sdi e artefactum ===-

Digo ans. n dirigit loca & q pre
75 suponit Cognitum tantum ee Obi. Ddo ee fisico Direccio; no ans hoc
qsb sensu reliquas ppes accipe: et si logica et quelibet ars presuponat
suum Opus in idea uel ee obi tantum, hoc n tollit qa sic rigorose prac
tica ob egdem ronem ac ars pictoria sufficitenim ad extruendum
Opus ad estatus sensu adhuc putat Digeat Dirigat qsb aregu
lis locis =

* tractat
Obiicitur 5o: loca que tractat* ppt scire tanquam ultimum
76 finem: g e expeculativa: pugt ans loca que tractat, ordinat ex
intencione ipsius, ut Demonstrative quis qsb pcedat et res persuas
Causas ut pro pria Cognoscat; d tali modo tractare formalissime
e scire: g praeterea loca ad efficiendq Demonstracionem Dirigit
ut sciamus et allius scientiis Demonstrative circa rerum scien
ciam pcedamus: g loca Dirigit ex ipsius intencione ut sciamus seu
ppt scire: g loca tractat Omnia ut sciamus: g e expeculativa ===

Nao ans
77 pvanis Dcesa mai Digo minrem: d tali modo tractare e formali
sime scire Deddo. put respicit aregulis logicalibus no: qui Demon
strative Cognoscit, at put respicit aregulis logicalibus Demonstracio
n e formalis scire, d ut formalis Operacione qa intencio regularum logicalium or
Dinatur ut Demonstrative pcedat intelectus

md md md md md md md md md md md md md md md md =

A dpre

78 hrea disque amsi ideo loca ho ut sciamus recte Operati; 2do. ut ex
peculativè sciamus; n° o dirigo disequitur: q̄ loca dirigit appz scire seu
sciamus modu sdi dicere; 2do ut sciamus illy dicemplare n° dcig sine loca ne
quit, quia arthificiosè, sine modu sdi dicere; quamenus artificiose et sine errore
quis sciat deffinire dividere he loca ex genere sua dirigens ut tali artac
ta recte operent =

Obiciuyt 1°: finis loce ē dadaquevenirem, d hic finis ē expecu
79 lacio: q̄ finis loce ē expeculacio = 2° loca demostrat loce ē modu sdi; d hoc fit
per expeculacione: q̄ ē expeculava = 3° loca tenet rediere rarum derechtiume deffi
nis divionis; d hoc fit peractus [redacted] expeculavos: q̄ ē expeculava 4° loca ex
suo modo tendendi discurnit Opus locy ab operatio loco ē discernat opus q̄ docet,
ab opere q̄ docet; d hec direccio ē expeculacio: q̄ ē expeculava loca =

Predesornorz

80 portase enhaarguta ppone; ad q̄ solucio j nostra X ut dotius 1 arie et 2 ao semper di
cendo finis Larius j nis cuis Locę ē operanem n vero expeculanem y de unica diz cione
duge o ē pps: finis loce ē dare venirem finis N° 2a 2do et sic ad requas dices ad illy pertinera

81 Vnde semper deves attendere q̄ finis loce
Larius ē dirigere regulare, et practice procedere j elormadis rec
te artefactis logicis expeculacio aut dicemplacio n ē illius finis
Larius. et sibi deves j ntelligere de direcne j loca sofistica, que
dirigit ad excludenda sofismata, d ut recte elormenr silogi:
y de n a Coleccione actuy desumit denomiao sciencie prach
ce; d a fine, Larius j kento a loca; d a regulis quibus Larioushi.
Omnes en j sciencie habent actus expeculavos, d n syt expecula
tive =

82 j hrei hic: q licet ex prj pris naturalibus expeculatiois
j kegt regule loce arthificiales, n obstat ut he regule syt practice,
qa ex prj pris naturalibus venept, e duci cognio pracca; sic j
Medicina ex cognicione expeculava dcrioy j kent recipracca.
X dria diris curari devent, hic scie locuntiurimus de
Loca expeculativa, et practica j toto rigore; qa santus tomas,
et alius plurie locuntiueryt j nuente loce ē expeculativa
vg; y de hoc sensu devent autoritates eorum exponi = ca 74.
de unitate loce =

j pertinere ad scien
cia expeximentem
da expeculavam d
tandem unitate de d
ne et j ovi di navi
parata 66 - 67

Caput 7.

83 Multiplex est unitas; 1a identitatis, seu indivisibilitatis, sic angelus, et anima ratis est una quia sunt non divisibiles = 2a est unitas compositionis, sic est unum quodlibet compositum physicum: V.g. homo = 3a est unitas moralis ratione cuius plura non unita physice ordinantur ad unum finem sic exercitus dicitur unus. 4a est aggregationis ratione cuius partes non uniuntur vere, et solum eidem loco approximantur sic acervus tritici dicitur unus

Dubitatur 3o: quanam unitate ex dictis logica habitu-
84 alis dicatur una. quare advertendum loquimur de logica actuali et de habituali solum an sit unicus non habitus definiendi, dividendi et arguendi vel an sint plures habitus non distincti ad definiendum unus, alius ad dividendum, alius ad arguendum: ergo quo omisso attinent logicam habitualem, esse unam unitate identitatis logica et Rubius unitate physica; Scotus, et Doctor eximius unitate morali: haec ultima sententia nobis placet, quare =
85
Dico: logica habitualis docens non est simplex et indivisibilis qualitas; probatur: illae entitates non distinguuntur quarum una potest dari sine alia: et in logica habituali unus habitus potest dari sine altero: ergo tales habitus non distinguuntur. probatur minor, habitus generatus ex regulis argumentandi V.g. potest dari sine habitu generato ex regulis definitionis: ergo vera minor =

Ans probatur: ille dabit habitum argumenta-
86 ne: et non dabit habitum definitione, quando det causa producens habitum argumentatione, et non det causa producens habitum definitione: quia potest dari habitus per argumentationem quin det habitus per definitionem: maior est certa minor etiam patet: potest enim quis esse instructus regulis docentibus arguendi quae sunt causae habitum, quin sit instructus regulis definitione: ergo vera minor =

Confirmatur 1o: actus habentes diversa motiva formalia generant habitus non distinctos; et logica habet actus habentes diversa motiva formalia: ergo actus generant habitus distinctos. maior patet

q misericordia et iustitie virtutes, quae quia sub ratione respiciunt diversa motiva generant habitus distinctos re; minor etiam patet: non loca habet per divisione hoc motivum totum e maius et acquirit vero quae sit eadem uni 3° et quae sit re diversa motiva ═══

Confirmatur 2°:

loca actualis licet constet actibus re distinctis e una unitate morali, quia ad eundem finem modo sibi ordinatur: ergo licet loca habitualis sit una unitate morali adhuc constat ex habitibus re distinctis. probo consequentiam: habitus loce generatur ex actibus loce actualis; et hec licet una sit constat actibus re distinctis: ergo loca habitualis respondenter genita ab actualis huic quoad actus illius specifice diverso nexio correspondens, scilicet nexio, quibus habitus specifice ab altero re distinguitur: ergo adhuc deveo devet loca habitualis una vocari non unitate alia, nisi qua gaudet loca actualis: ergo loca habitualis e una unitate morali constans quoad loca e plures habitus re distinctos = caput 84: pluraque cias soluit = m m m m m m m m m m m m m m =

Caput 84:

Opponunt 1°: loca habitualis e totum una scientia habitualis, et sic non esset si pluribus habitibus re distinctis constaret: ergo illis non constat: verum quero arguitur: loca habitualis e totum una scientia actualis, et sic non esset si constaret actibus re distinctis: ergo illis non constat? Respondeo tamen distinguendo maiorem loca habitualis e totum una scientia unitate morali; concedo. unitate reali vel physica; nego solutio clara e ═══

Instavis: si unitas moralis sufficeret dare totum una scientia, et non plures: ergo unitas moralis non sufficit ad scientiam vere constituendam: probo antecedens: omnes scientie ordinantur ad unam metaphysicam scientiam omnes tendunt ad cognitionem quod e obiectum metaphysice, et hec ordinatio ad unum finem e unitas moralis: ergo si hec sufficeret non plures scientie, et una totum metaphysica scilicet daret = non desunt autores concedentes totum argumentum ut sit Egidius, omnes facultates esse partiales et quasi componentes unam scientiam scilicet metha =

Respondeo

ad intellig; nō Deig pvanis Omnia maxī Disgominonem, & hec nō Ordinacio precise ē unitas moralis; nō. hec Ordinacio simul cū placito hoy Dd; licet Omnes Sciencie habeat inducencig ad muny finem, et ad sciencig unicg Dponendg; illis tamen deest cit requisity, volutas scilicet hoy decernenciy ex illis coalescere ung scienciy. & hoc, erenij requirat ad moralem unitem, yde ē, q illa Ordinacio se Dlan lutu[illegible]

Iuxges 2º. nuyt acien apex plura quepeni poyt pexpauciora; & facilitas definiendi di videndi & arguendi pt pxerceri ab unico Divisi habitu: q detecto loca naturalis unicus ē Dri abitu: pvons rem sup pt pxercere ideo eet qa naturalis deponi Ordinat ad actus erenij Diversos at activus habitus divisionis, & nec ratio nulla ē; q pre dicta facilitas pxercerii pt ab eodem habitu xx Divisi =

pvat mia; multiplici paritate prima ptus Dilig xx ornat adactus erenij diversos = 2ª unicus habitus fidei sufficit ad actus fidei specifice Diversos = 3ª, fidem xx habitus definiendi facilitat ad definiendy per materia; & defones per materia, et actus specifice Diversi = 4ª: unica lux illuminat Colores Diversos: genitus habitus facilitat ad plures actus specifice Diversos =

Omnia maxī nō minem pvanem ecig nº; qa licet ea ratio n sit sufficiens habitu a Deo infuso, sufficiens vero ē habitu aquisito facilitan te soly ad acty similem aquo fuit genitus = 1ª paritas n tenet maxime dispque adest in habitus loce et in ty et voluntatem qa ptus ē volytas u caurgt ap activus; & habitu ab actu u caurgt; q actus sit Diversi ecig habitus. ecig qa ptus & volytas sit Direntes ad actus oppositos habitus vero sut alligati actibus, a quibus fuerut geniti; yde iuxta eoy speciem erut habitus di sti =

N 29: Dicg recte habity fidei ee quasi pontia selectiva; vel Dicge habity fidei ee sufficientem ad actus specie diversos, quarungli nec, n vero extraneg fineg; hoc ē ad actus fidei, n vero ad actus spe & similes habitus definiendi ē sufficiens ad definiendg per quamcumq materia,

n vero ad dividendu, et ad reliqua reside propertabilitas ad omnia que requirit radup, quae generat ad actus siles diceres: ad hoc enim generent ad producendos actus similes illis a quibus fuerunt geniti, et hic actus sit distincti ergo habitus =

ymmo ex 3°:

96 rane tomistarum: habitus loce representare omnia artificia loce sub unica rane, sub rane scilicet modi sdi; quod licet actus sin distincti, non tamen habitus = Adq resideo: sicut actus sunt distincti licet habeant eandem obtivum ranem, quia tamen habent diversa rerum motiva torlia distinguuntur rerum quare habitus eadem motiva torlia habentes non distinguuntur rerum et contrarea; quia habitus dehonis recipit dehonem in sub rane omnium obiva modi sdi, et sub rane determinata dehonis: et idem dic de reliquis habitibus.

97 Vt autorites divi tome et rationes tomistarum solvas, adverte, quod stare quod nobis ubi dicitur habitus non concludere divisibilitatem, et concludere multiplicitatem; unde ad tomistas reside quod habitualis loca non se extendit sicut posita ad multiplicitatem, et alliqualiter militat, ut constat solutione antecedentis, vel esse habitus simplicem simplicitate excludente hiscque proportionem, ex hoc autem non sequitur esse qualitatem simplicem simplicitate excludente divisibilitatem = caput 97: de necessitate logice = ...

Caput 97.

98 Dubitat nemo logicam esse utilem ad allias ciencias aquirendas, imo alliquo modo esse neciq; qualis sit hec necessitas, presentique est pro qua solvenda supono 1° rem 3ces necessariam posse esse: 1° meche, quod sine ea nec divinitus alliquod existere potest ut rale rerum hos = 2° hec simplicis, ut quodoxes sine ea non potest esse naturaliter ut respiracio ad vitam = 3° hec moralis seu 24 quidquod scilicet sine alliquo obtinere potest naturaliter attamen cum magna dificultate, sic equus ad magnum iter brevius faciendum =

99 Supono 2°: logicam non esse necessariam ad reliquas sciencias per se tenuem aquirendas ut patet in Apostolis,

Beata Virgine quibus ... infusit omnes sciencias sine aquirere loce = supposito 3° non procedere dificultatem de loca naturali scilicet 3tus, qua sine illo non poryt aquiri; procedit dificultas de loca artificiali; et quidem nec scitatur queritur an metafisice sit loca necesaria, et soly vel fice naturaliter vel moratiter =

1ª Sentencia tenet:

99 loca esse fice simpliciter necessariam ad allias sciencias aquirendas non tamen ad singulos actus ita pluxes tomiste apud Magistrum troillo, 2ª dicit esse fice necessariam tam ad reliquas ciencias, quam ad singulos actus, et loca ad statum perfectum: ita pluxes tomiste Clerma: 3ª asserit soly esse simpliciter 2ª quid et moraliter necessariam locam ad reliquas Ciencias: ita Scotus, Pontius Obiedo, et allii multi =

Ecqui

101 bus sit Xª 1ª et probatur De loca actuali: sine Miraculo potest aquirere quis alliquos actus Cientificos, loca actuali non Dirigente: quo et omnes potest aquirere probatur; sine Miraculo, et sine Direccione locae aquisitu fuexyt 1ª actus locae, allias non esset 1ª quo = 2° potest quis sine locaª quirere hec propria, non est e maius sua parte, quilibet Devitor tenetur solvere; e quibus =

Postea Discurrat:

102 Mundus est totum, hec aula est pars: quo Mundus maior hac aula: pars Devet: quo prius tenet solvere: quo potest quis sine loca alliquos actus Cientificos eficere, et per omnes; qualis potest aquirere unus actus sciencie loce sine loca: quo et 2ª, et 3ª, et per omnes, quabet sciencia; et sic per omnibus sciencis potest accidere semel deceres se ungi sciencia aquiri sine loca =

103 Probatur 2ª Xª de loca habituali:

habitus aquisitus soly est ad faciliter posse; et quo totum est ad faciliter posse soly requirit 2ª quid: quo loca habitualis soly requirit 2ª quid ad allias ciencias = Confirmatur: habitus generatur ab actibus: quo actus precedunt habitus: quo alliqui actus producti fuexunt sine habitu: quo eciam omnes poterunt simpliciter produci absolute absque habitu ob racionem supra datam =

104 Confirmatur 2°: quis in genii vivacitate alliqualiter limata sine loca dequirit et actus Cientificos: probatur experiencia tradito

n sine late a Patre Agilax acciais, Cuius sol[illegible] ex 3b. lex Oba pugn hispanem ita filius disponit sol[illegible]: uvi 3a ivi Duo; Uvi Duo, ivi unus et 3a, Duo, et unus sunt Sex: g sibi sunt Oba 3a sunt 6x. ad q. xerdit par sic nichil Duo, Matrinque unus, allia 3a summe ivi filii mii. et quo-modo non loca posit oritari somis mala ===

Sit 2a X: loca est 2ª quid nexia, et moralis ad reliquas scientias; at ad ipsas modo scientifico parandas est recig meche requisita: prout X ex Aristotele et Divo toma a gerentibus q ut quis sciat perfecte n sufficit q rem stabilibilem ... [illegible] sequiritur q cognoscat, cur eius modi Res exprimi... sic tali ... figura, et modis dispositis stabilibus ... ad hoc perfecte parandum requirit loca: g sine ista modo perfecto scientifico n posit aquirere reliquae sciencie: g vera X =

Confirmat: Ut quis perfecte sciat requirit ut sciat sciare, hoc e ut cognoscat ex tali forma et per diminacione, deducere stabilibus rem absq periculo erroris; et sola loca hoc praestare: g ad hoc sciendum esse requirit loca: maxpatet, et mir ex Divo Aquinate inita quem: sola loca sunt scire, et sola scientia facere: et patet ex eo q ad nullq facultatem nisi ad locq pertineat demonstrare rectitunem illarum ex regulis formalis scientificis absq periculo errandi ==

106

107 Arques 1º: Dicta ut alliquis aquirat actus scientificus hac vel alia sciencia e necesse q reflexe cognoscat connitatem illarum illius; et ad hoc cognoscendum e nexia simplicis loca: g loca e simplicis nexia ad quabet scienciencia aquirendq = arguitur maxem, ty 1º: qa actus reflexus circa actus scientificus e scientificus et n e necesse q cognoscat per allius actus. ty 2º: qa actus scientificus n distinguit e talis per cognem reflexem, d potius dirigit abilla, solus enim distinguit per ee cognem certq, et evidentem, et ecig garatio sciencie e tendentia actus ad obiq et hec tendencia e intrinseca actibus: g sit sunt Sciencia =

108 arques 2º: si alliquis aquireret demonstrationem ... mecha Vq, he dubitaret an ee sciencia

vel gravitem ñ habere illq Demonstrarionem ut scientificq Do
nec Logicam retlexq expeccuigdo vonitatem illanis eius habeat
Cognoscendo eq ee rectt Demonstrarq ee scientificq, et ut alliquis
aquirat acty scientificy e necesse q retlexe Cognoscat veritatem
illanis illius = Arguty solyp̄ptat locq ee nexiq ad acty scientifici
aquirendy ita ut posit redirecio de veritate formlis talis actus scien
tifici q̄ et nos facimur et ̄ nostra 2ª X =

Arguit 3º: sicut se habet
prudencia respectu virtutis, ita se habet loca respectu alliarum Scienciarum
d prudencia e simpliciter nexia ad aquirenda actus virtutis; q
loca e simpliciter nexia ad aquirendos actus alliarum Scienciarum =
Argutum Distingo maiorem: sicut se habet prudentia aquisita respectu
virtutis ita loca; Ddo maiorem, prudencia nalis; nº maiorem, et
Distingo minorem; d prudencia nalis, e simpliciter ad eliciendos ac
tus virtutis; Ddo, prudencia aquisita; nº minorem; idem q̄ Dico
De prudencia, Dico De loca =

Solvenda facilis reliqua arguta
Driarum sentenciarum adversaria; argumenta que prgt locq ee
simpliciter nexiq ad allias sciencias aquirendas intelligenda sunt
de scienciis modo formlis scientifico Dpangdis ad q̄ et nos Dicimus
nexiq ee, ut Dstat ex 2ª X = arguta tamen pugnata n ee
locq nexiq ad reliquas sciencias, solvite ea Dicendo ñ ee nexi
q ad aquisicionem absolutq et perfectq qualis jantecce
dentibus =

Sed ee nexiq ad malem, et perfectq qualis eet illa
scienciencia absq reqlis cerpis aquisita, De cuius evidencia
interet Demonstracio formlis ostendendo Dformitatem c reglis
lis scientificis, ex quibus Coalescit securitas vi cuius zmunis
ab errore posit, qui illq Dficit redere rationem sui Operis, q re
quirit ad scienciam perfecte et modo pro formlis scientifico Dparg
dq = Caput ultimy: de Dcursu loce =

Caput ultimum

1012 Ad finem rogas qualiter loca Dcurrat Cirt ad actus scientificos
2. Deloca actualis Nemo Dubitat Dcurrere Directive ty ad prior

actus, qui ad actus aliarum scientiarum. neque obviotest aliquis
loce habitualem effective deducere est ad proprios actus loce, ad
quos facilitat =

2023 Unde dubii solue an loca effective deduxat est ad actus aliarum scientiarum: negative respondet communi nostrarum; quia habitus acquisitus solus deduxit effective ad actus similes, illis ex quorum repetitione genitus est; sed habitus loce docentis non fuit genitus ex repetitione actuum aliarum scientiarum: ergo habitus loce docentis non deduxit effective ad actus aliarum scientiarum =

Hinc colliges: habitus loce non deduxere directive formaliter ad actus aliarum scientiarum: quia hic deducendi modus est proprius solius cognitionis dirigentis. Deduxit vero directive habitualiter facilitando intellectum ad cognitionem formaliter dirigentem; et deduxit etiam instrumentaliter, seu ministrative, hoc est regulas dando, seu ministrando ad alias scientias comparandas, in illis definiendo, in argumentando &c ==

Colliges praeterea, quod si plures eloquentes silogismi in teologia utique efficiunt etiam cognitiones dirigentes ad rectum silogismorum dictamen, et tales cognitiones sunt actus loce quibus acquiritur facilitas arguendi in teologia; ea tamen facilitas acquiritur non per actus teologiae: unde iste habitus non deduxit effective ad actus teologicos, sed ministrative applicando regulas quibus intellectus dirigitur formaliter ad illos, et similes actus = Disputatio ultima. De obiecto loce = Caput 1um: quid sit obiectum, in quo =

Disputatio ultima

Etimologia loce obiecti ad vocem, in vovis ex grammatica dictat; nunc quidem in sensu logico autores quidam dicunt nomine obiecti intelligi rem cuiusvis proprie, etiam non vitalis, sic creaturae vocatur obiectum sententiae divinae omnipotentiae. Sed strictius loquendo in praesenti obiectum est quod obiicitur scientiae, seu id circa quod scientia versatur; hoc sensu obiectum scientiae solet dici subiectum, seu materia scientiae, quia est id circa quod, et de quo scientia tractat, sic obiectum teologiae est DEUS; scientiae corporum, mechanicae ens

cuj =

Solet dividi obj[ectu]m 1° in adequatum, et inadequatum: Adequatum est Colectio omnium que attingitur ab sciencia, inadequatum est quelibet pars dicte Colectionis = 2° dividitur obj[ectu]m per se, et per accidens. Obj[ectu]m per se est de quo nexio et inmediate facultas tractat v.g. Deus respectu teologie. 2um est de quo non nexio, et inmediate, et inmediate facultas tractat: v.g. Virtutes, et vicia de quibus teologia non nexio, et per accidens tractat

2028 mdmd =

Dividitur 3° obj[ectu]m in materiale, et formale, ex utroque obj[ectu]m totale consurgit: 1um est quod propter alliud attingitur, et se habet indiferens ad formam quamlibet; sic Medicamenta que in Medicina attinguntur ordinantur propter sanitatem; sanitas vero est obj[ectu]m formale, quia attingitur propter se a tali facultate: unde loquendo de objecto facultatis practice de quo agimus, obj[ectu]m materiale est illud in quod facultas introducit formam; obj[ectu]m est ipsa forma, que intendit introduci a facultate =

Dividitur ultimo obj[ectu]m in atribunis et atributum: hoc est quod tractatur ab sciencia non propter se, et propter alliud. Obj[ectu]m atribunis est quod a facultate intendit propter se, cuius genera reliqua omnia tractantur a facultate: sic Deus est obj[ectu]m atribunis teologie: et reliqua que in teologia tractantur ab illa, quia ordinantur ad perfectam Dei Cognitionem, sunt obj[ec]ta atributa =

Advertite hic: obj[ectu]m formale et atribunis diferunt in eo quod obj[ectu]m formale solum petit tractari propter se a facultate, non vero quod ad illud ordinentur que tractantur. Obj[ectu]m vero atribunis non solum petit tractari propter se, sed eciam quod cetera tractentur propter ipsum: quod cognosces atendendo que in paragrafo antecedenti =

Advertite eciam obj[ectu]m formale 2cies posse accipi 1° pro objecto formali quo, et est illa racio formalis specifica propter quam attingitur obj[ectu]m materiale: v.g. in pariete albo, racio coloris est obj[ectu]m formale quo seu racio propter quam paries attingitur albus = 2° pro objecto formali quod, et racio formalis numerica que attingitur v.g. in ipso pariete albo talis color seu albedo: hec objecta clarius cognoscuntur in ente cuius bonitas est obj[ectu]m formale quo volumtatis, et veritas entis est obj[ectu]m formale quo intellectus, et ens est obj[ectu]m materiale tam intellectus, quam volumtatis, intelleccio vero, et volicio sunt ob

ij toxie quod =

Advertere ultimo: quod facultas diversificatur, et diversificatur ex obiecto formali, non vero ex materiali; nam pars quae musica et rectorica quae habent pro obiecto materiali voces, ideo ex hoc obiecto non distinguitur diversificatur tamen ex obiecto formali in diversa ratione, per quod quae voces respiciuntur a talibus facultatibus a musica respiciuntur per consonancia et dissonancia auribus melifluas; a rectorica vero per ornatum, et pulcritudine. Sed hac quod disputatione pexima cap. de obiecto logicae agat sermonem, 1us de obiecto mali; 2us de obiecto formali; et 3us de obiecto attributionis = C. 2. de obiecto materiali logicae =

Caput 2ᵘᵐ.

Suponendo logicam esse practicam ut probatur manet, inquirendum quodnam sit eius materiale obiectum. quia plura sunt de quibus dubitas an sit obiectum materiale, actus scilicet intellectus, voces, et intellectus obiectivus, de quibus liber inquiritur, ut perstingat an sit per se obiectum primum 2ᵃrium, et materialis logicae, in quibus qualiter introducat sua leta loxicales =

Suponendo etiam quia ex pexaccione nil alliud intelligi quam intellectus formales seu 3es mentis operaciones, apprehensio scilicet iudicium, et discursus, de his est quod de vocibus etiam quae representant res et intellectus de istis quaestio dubitat et procedit difficultas de obiecto remoto, et per accidens seu et mediato quibus supositis ex qua ista difficultatem 1ᵃ senten =

Sentencia 1ᵃ tenet: voces esse totum obiectum adequatum logicae apud Ibxicenses ut Grabiele, et Ocamo = 2ᵃ suponit solos actus intellectus esse tale adequatum obiectum sic pater Suarez dis 2ᵃ 1ᵃ meche, Aimicus, Ruvius, et pluximi allii, = 3ᵃ tenet non solum voces intellectus formales, verum etiam intellectus obiectivos esse obiectum materiale logicae, sic Callius alliqui consortes ut extudo D 2ᵃ 1ᵉ 9ᵃ = 4ᵃ.

Sentencia 4ᵃ dicit: quod voces, quae intellectus formales, seu actus intellectus, esse tale adequatum obiectum logicae: ita pater Ioniseca libro 2º meche, hince, quiros, D 1ᵃ de obiecto Caramuel pertotum suam vocalem logicam; Santa Cruz de obiecto logicae, est quod dixi recepta a nostris recencioribus

eo quod forte docent apud magistros hinc Ipso quae 1a articu
lo 3o numero 3o =

1027 Circa 2um actus sit 2a nostra Conclusio: Desponentis operatio est obiectum materiale logicae. hoc probo ex Divo Thoma qui in praefatione ad libros De periermeneias ait: Cum logica dicatur rationalis scientia, necesse est quod eius consideratio versetur Circa ea, quae pertinent ad 3 praedictas operationes. In quibus auxilium verbis Sanctus Doctor tatur apprehensionem et iudicium, ut potest 3am operationem mentis, esse obiectum logicae; Cum sit id ad quod versetur logica: ergo vera nostra Conclusio =

1028 Ratione probatur: quod est capax recipiendi formam logicae est obiectum materiale illius; sed iudicium et discursus ita se habent quia sunt primo capaces artificii logicae: ergo sunt obiectum materiale logicae. maior est Certa in exemplo, iudicium et discursus disponuntur per modum sciendi, iuxta regulas logicae; et quod ita disponitur per formam logicae est obiectum materiale illius, ut patet in arte pictoria, cuius obiectum materiale est id ad quod forma talis artis introducitur: ergo vera minor =

1029 Speciatim de apprehensione complexa est maius dubium: Cum de complexa item ut potest definitio 2a qualibet alia regula dubium, Cum ipsa introducat formam modi sciendi scilicet definitionis, et hoc sit obiectum materiale logicae): quod sic devinco a praedecessorem: Apprehensio simplex potest esse definitio: ergo et obiectum materiale logicae. probo antecedens, quia non repugnat definitio absque genere et differentia: ergo quamvis sit non sit definitio est tamen pars definitionis; sed pars definitionis est obiectum materiale logicae: quod probo minorem pars definitionis vel est genus, vel differentia; sed genus et differentia est obiectum materiale logicae, quia in genere et differentia logica introducit formam generis et differentiae: ergo =

1030 Confirmatur: quia apprehensio composita coalescit ex 2ci simplici apprehensione: ergo haec simplex apprehensio est obiectum materiale logicae: probo 2cis eo quod sit pars apprehensionis compositae, est apta definitionis; et eo ipso esset obiectum materiale logicae: quod probo maiorem eo quod sit pars compositae eligitur iuxta regulas logicae velut proximum genus, vel ut differentia propria: quod est apta ad talem formam modi sciendi recipiendam: quod exigit ut obiectum sit materiale logicae quia omne illud in quo recipitur forma logicae est obiectum materiale illius =

1031 Obiicies 1o: actus 3tius tamquam

ad suas entitates, quæ ad directionem, et omnes eorum proprietates pertinent ad animasticam facultatem, sunt enim animæ operationes: quæ pertinent ad logicam, et directio ejus obiectum materiale = Confirmatur: actus fantasiæ et sensuum externorum sunt capaces erroris, qui sunt obiectum dirigibile alogica, ut error vitetur: ergo similiter dicendum de actibus internis scilicet qui non sunt dirigibiles a logica ut error vitetur =

2032 Distinguo antecedens pertinent ad animasticam facultatem eo ad directionem ut facta; concedo, eo ad directionem, nego: hi enim actus internis respiciunt a logica ut ex illis, et tria, quæ in eos introducit resultet opus formaliter logicum: quod utique factum, ut potest perfecta operatio animæ consideratur, et pertinet ad animasticam facultatem = Confirmationis dicendo quod: illi enim actus non sunt capaces tam logicæ, nego: dico, quia apprehensio ut privatur manet incapax definitionis =

2033 Obiicies 2°: actus interni per suam essentiam habent tam definitionis, divisionis etc.: quod hæc tria non introducit in illis a logica: ergo non sunt materia logicæ = Distinguo antecedens actus interni etc. habent formaliter tam definitionis etc., concedo, habent directive, nego antecedens quia logica tribuit actibus internis directive quamvis efficienter tam illam artificiosam definitionis, divisionis etc., quæ in se formaliter habent, et ita sunt materia capax directionis logicæ, ejusque materiale obiectum =

2034 Ad modum quo modus recte destruitur habent in se formaliter suam rectitudinem hoc tamen efficienter habet ab artifice instructo præceptis suæ artis illum ad recte modum efficiendum dirigentibus uni obiecto servato non sufficere ut cognitio sit materia logicæ quia sub eo cognitionis non sit formaliter capax formæ logicæ; sed ulterius requirit capacitatem positivam ad tam logicæ habendam; ideoque cognitio essentialiter erronea non est materia logicæ quia illa reperiat positiva incapacitas artificii logici =

2035 Obiicies 3°: quod non est indifferens ad tam logicæ nequit esse obiectum materiale illius; sed actus interni, vel essentialiter recti, vel irrecti sunt: ergo non sunt dirigibiles a logica: ergo nec obiectum materiale illius. Resideo omissa maiori distinguo quando minorem vel sunt recti, vel irrecti in se, concedo, in causa, nego; et ad hoc requirit logica ut in causa producatur potius actus recti, quam irrecti, quatenus si actus elliciuntur erant recti per causam internis scilicet

aliij recte producere loca quod a itertius ponere ex instructione logice,
et in hoc sensu dicitur etiam actus ipsius dirigibiles, et non dirigentes.

2036 Sed con-
travis si alliquando actus ipsius esset dirigibile maxime quando existerent et sic non sunt dirigibiles, quia tunc nihil sunt, et quod nihil est dirigibile non est: ergo non sunt dirigibiles = Resdeo eodem modo ac actus antequam existunt, sunt dirigibiles in causa, non vero in se quod dictat in causa retinet effectus, quia producibilis in se quando non existit, tamen est producibilis in causa, et in vocibus rectis musice, que nihil sunt antequam existunt et sunt dirigibiles ab ipsa instructo regulis musice, similiter de logica dic =

2037 Arguitur praedecessor: apprehensio solum pertinet ad logicam quatenus simul cum alliis ordinatur ad iudicium: quare sui non pertinet ad logica: ergo non est obiectum materiale logice. antecedens patet, non in se non est definicio, divisio etc: ergo solum quatenus cum alliis ordinatur etc = Resdeo 1º: rationibus numeri 2029, et sequentibus: 2º resdeo omisso antecedente non valet consequentia, quia apud omnes et illud iudicium ordinatur ad discursum, et hoc non tollit iusta ipsum quod iudicium obiectum logice: ergo quod apprehensio ordinetur ad iudicium, et si sit simplex apprehensio ordinetur ad dictionem illi non tollit ut sit obiectum logice =

138 Sed si vox quaeret est obiectum materiale dum sit pars propositionis quamlibet apprehensio, et si sit pars iudicii, et ordinetur ad illud = contra: si apprehensio non esset obiectum logice nullum daret preceptum ad dirigendas simplices apprehensiones, et dat precepta, ut patet in eis, que agunt circa predicamenta, genus scilicet, differencia, et universale, que fere omnia in solis apprehensionibus sistunt: ergo nullum arguitur =

139 Scies sic non omnis apprehensio dependet a volutate, et illas ad quas elliciendas dirigit ipsius iuxta regulas regulas ad hoc ut evadat conformes modus sibi. unde apprehensionem in complexam potest dirigi in genus et differenciam, iudicium potest dirigi in divisionem; discursus quod potest dirigi ut recta et conformis argumento, vel quod omnis homo est rationalis; petrus est homo ergo petrus est rationalis.

240 Nec obstat quod obiectum scientie debeat precedere ad scientiam et quo ad logicam non precedit actus ipsius, qui sunt eius obiectum; non obstat

quidem, qa Obiui scientię adsumi ut Cognoscibile Debet prece

dere ad scientiā, et sicad locum precedit actum suum, quibus eius Ob

ty, non qs precedit tince, seu existendo = et neqs hoc requirit sci

licet q precedit actum suum, ut Dicunt multi Doctores; qa scien

cia ē practica ut ē logica, qa sicut pot tactiva sui Obm De

bet intelligi p Obto =

141 Ut plura allia solvā: Observa 1º: non requi

ri ut actui suo sit materia logicę; qr pr Distinguit a ra

logicę; ratio ē, qa sit materia fisica, sicut lapides, et lig

na, ne ita Domus, quę manere pot sua Domui Deficien

te; sit tamen materia mechanicę tue logicę; qua sic mu

sicę materia sit voces, quę semel, c Dcepte p ista non po

sit sine illo existere =

142 Obiecta 2º: neqs requiritur actui suo

sit materia Divisibili a logica, q sit pr Divisibiles, aut q habeat

p artificios logico sicq Dpositionem; d sufficere q ex Directione logicę

regulari evadere poßit hic et nuc Conformes ipsius requisitis;

sicut angelus Omnino indivisibili, et sine sica Dpositione p cedit,

Directu p eius Dductione a Cognitione Divina simplicis intelligencię

=== w =

143 Unde Dus tai 2ª 2e quei 83 Dicens Artificiy Diisibi

Compone et figura, n ē intelligendus de artificio sensi quale ē lo

xicale, d de materiali, q tali Compone Diisibi, ut patet i Domo =

Obiecta 3º nec gtalle, nec sensus exhibi actui pot a logica Diri

gi, ty qa ad hoc nulle sit regule. ty ecia qa actu eiusmodi sensu

Capaces non sit tae logice. Observa 4º: actu suo i allis scienciis

elleg in pot ec Obiy materiale Logicę Loca en, p illos di

rigere i tay Deffinis, Divisionis Rc = c 3: De vocibus =

Caput 3:

144 Voces significative sit Obiy materiale proxie et tantiy logicę: hqc

Tempus ozanehac, Comia autoritate, que quip nobis itqt, tradit)

q ē materia Capax Directionis logicę ē Obiy proxie, et tantiy logicę

contrarie habent voces: q[uo]d erat D. pro[ba]ndum: voces sunt dirigi-
biles in ratione obiecti q[uo]d sunt materia capax directionis Logicae.
Consequentia liquet quia directio in ratione obiecti est directio logicae:
antecedens vero probo, quid [?] explicat obiectum per genus et dirigi-
bile in ratione obiecti, et haec obiectio vocalis hominis ad naturale sic
habet: ergo =

145 Dicitq[ue] occurrit noster praedecessor dicendo voces mini-
me esse obiectum per se, et largiter logicae; et tamen esse obiectum materiale largiter, qua-
tenus logica est scientia alteri communicabilis per externam si-
gna audita eiusdemque utilitas, [?] praestat, quae sic
habet: Sine directione logicae extra voces stat logica humana per-
fecte et adaequate distincta, sive esse essentiam ut practica est; et adaequa-
te distincta sive esse essentiam facultas practica sine directione obiecti
materialis: ergo voces non sunt obiectum materiale per se logicae. maiorem sic
probat: sine vocibus stat finis adaequatus logicae ut practica est;
ergo etiam minor: quia nequit intelligi finis logicae ut practica est, quin
intelligatur directio obiecti materialis, ex quo deponitur eiusmodi finis.
Usque huc ratio praedecessoris pro posita a vobis nostri, cui eius
exitum meditarem =

146 Contra illa sic arguo: nego quod probat, ratio
est quia sine directione logicae extra voces maneat perfecta logica co adaequatas
docentes modum sciendi mentalem construere; non tamen manet co adaequatas
docentes modum vocalem construere, et sic sine vocibus non manere
nem adaequatum logicae: et sic probo finis adaequatus logicae non tantum est mo-
dus sciendi mentalem construere; et etiam vocalem construere: ergo nulla eius
ratio =

147 Antecedens probo (et si praedecessor relinquat probationem construere modum
sciendi mentalem esse finem adaequatum logicae, ut practica est), nam finis prin-
cipalis logicae ut practica est, est id ad quod logica adaequate sumpta, ut practi-
ca ordinatur; et logica ut practica adaequate sumpta non tantum ordinatur ad mo-
dum sciendi mentalem construere; et etiam vocalem distruere: ergo probatur minor:
theologica ordinatur ad modum sciendi mentalem discere, quia ipsa sunt
regulae, ad ipsum dirimendum ordinatae; et etiam illis, logica sunt regulae
in erant ordinatae ad modum sciendi vocalem construere, ut sunt hae definitiones
vel esse claritatem suo definito: definitio [?] debet distare verbi aequivoco

et Obscurius, ut ipse admittit: q° vera minor.

Nec dicat; q° talis
148 requirentur vera logica qualis loca vocalis, et qa logica voca
lis ut sic unum membrum dividens ranem logicae, quae est totum hoc que
ney devo quadere dere divii: q° non gvat n° universally de
vera logica; mentalem, vocalem, et scriptam dividere, sicut my
divisit mentalem vocalem et scriptam; q° logica vocalis vera logica est
md nd md =

149 Contra 2° est qui praedecessoris proposition ratio probat;
Voces esse obj. 2a rey grammatica logica Communicabilis est. ideo voces
esset obj. logica 2arie logicae ita sunt, qa vocy direccio n° eet ad sci
endy; et ad scienciam alteri manifestandam; et hoc est talis: q° pro nomi
nonem: dum pro hac has voces al rale per illas n° soly osten
do alteri essenciam hois, et eciam per eas scio essenciam hois: q° =

150 Rns
pro n° licet magistri explicacio est ut discipuli sciant, et libri, scripti
ut per ipsos sciamus licet mani competitae per mody sdi voca
lem scimus essenciam hois, licet n° ggnq per exercicium et, aut per
signy forte tamen tamq per mody gpiy logicae et n° rey rale,
et conformitate, et directione logice scienciam explicat; et hic dermi
natis explicandi modus determinat a logica proveniat et n° ab alia
facultate: q° vera ans et 2a nostra R° =

Obiicit 1°: voces hus reperiri
151 soly signacio, ordinacio sine solecismo, et ornatus; et hoc pertinet
net ad rectoricam, alia vero ad grammaticam: q° nihil reperit
vocibus ut pertineat ad logicam: q° nulyt cap rer direccionis logicae,
et ita n° est obj. materiale logicae = n° maxim: qa grr illa 2a
gr' consideravi, vocibus rectitudo seu dispositio, ixa definitionis
divisionis et quae forme ad nullam aliam facultatem pertinent
nisi ad lacam =

Si enim grammatica aut Rectorica docerent mo
152 dy specialem definitionis vel ad explicandy definitum per ge
nus et differentiam, homo vel q° sumeret has voces determinata vel
al rale q° est talis; n° actus omnino dis conformis requisitis locae,
et ee omnino conformis grammaticae, ut patet; hoc actu

hoc ē ens intentionale, Vivens ratione ipsorum quem pragmatica admittit quod illo non habet quod exigit; logica autem illum recipit vel defectivum, vel illum exigit iuxta regulas suas ad scientiam

193 dellarandum per ... ordinem ad rationale =

Objicit 2°. logica agit de philosophia rationali; et non allia decaura nulla versatur circa actus ipsius: quod hi soli, et voce sunt objectum materiale logicæ. Probatur: sicut logica utitur vocibus ita quoque et allia scientia ut Physica, Musica &c. et voces non sunt objectum materiale Physicæ nec musicæ ergo nec logicæ = Confirma. 2°. modus sciendi non habetur ex vocibus, non voces non denominant ipsum formaliter scientem; et soli actus ipsius quod hi soli non quasi voces sunt objectum materiale logicæ =

194 Concedimus majori et minori objectionis non ideo quia ut logica denominet rationalis sufficit, quod sumat denominationem ab alliqua parte sui nobiliori, qualis ē actus ipsius, sicut denominatur absolute practica licet habeat alliquos actus speculativos: præterea logica denominatur rationalis ex eo quod tendat ad directionem ipsius = ad 2 probationem non majorem: quod logica non utitur vocibus ... ... tactas se ... dirigendo per illam directionem ipsa modi sciendi, quod non etiam ... ut certe scientiæ; ipsæ ... natum, vel sub diversa ratione =

Ad 2.

195 Confirmationem non antecedens probanti Concesso antecedente non ideo propter rationes traditas ... quia modus sciendi de quo hic agimus non ē qui denominat ipsum formaliter scientem, et qui per gratiam logicæ manifestatur ... quod ... modo sciendi vocali = deinde non soli ē objectum ipsius id formaliter ... ē modus dirigendi per medium ad sciendum qualis modus sciendi vocalis quod dictum ē de vocibus de his scripturis ... sua ratione =

196 Objicit 3°. voces recedente ipsa posset manere logica adequate constituta; ergo logica non tenderet ad directionem vocum quod absque voce sunt dialectica logica, ita stat adequate ... ergo voces non sunt objectum materiale logicæ. Conciliatur et major ... angelo, et animabus ... separata a corpore, quibus datur logica, et non datur voces = omnia ma

ni dirigo mixem; diye n tenderet i directivo ocy queq e cosequo, abidunt Edo mixem, et n decq =

197. Solucio patet: qa nil derogat logice q per accidens illi deficiat alliquod partiale eius obiecti dyrmod noculit ex defectu virtuti directive ipsius logice. sicut deficientibus aprehensionibus aduceyt dari perfecta loca, ut patet i ipsi angelis eqq perfecte per iudicia habentibus, n tamen maneret perfecta logica que de facto dat quo ad illas regulas quibus docet mody dirigere erga prehensionibus recty dirigonem: et nihilominus aprehensiones n sit obiecti per accidens, i per se logice que de facto dat =

198 Nec oponit: aristoteli dicenti demonstracio n i ore que e, ut ad i ore que e i mente diriit qua aristoteles expresse ime loquit e quo stat vulgaris loquendo mody, sive mentalis, sive vocalis quiequid logice dicat demonstracio i hoc sensu voce tatelo quendo demonstracio dicyt nec oponit ecq aristoteli dicenti Rectorica e ad alliquos logica vero ad se ipsq qa logica eciam e ad allud et ad se hoc, loca e ut manifestet obiecti logico ipse per conceptus mentis q e ad se et ut manifestet alteri per voces q e ad allud ideoqB logica dit, et realis, et sermocinalis q voces sit eius materiale obiecti =

Ad calcem nota: voces n significativas nec obiecty materiale logice qa sic n posyt recipere tq logice ad diy syt significativy et deponentes artificiy logicy quale e ppo potenti ee obiecti logice ita capaces, sunt et formenody dirq sumias sicio forma logice denominat illud totum n rane sui q a particulis diyty imo alliary racionem depoxty denominabunt illud tory obiecty materiale logice: nota ecq q licet voces n sint genus mentales syt tamen mentale genus qa genus vocale e q representat munus sine suis diferencis q eunqo unibercia = nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd = caput 44 de conceptibus obiectivis =

Caput 3.

Concipiunt obiectivos esse obiectum materiale logicae affirmat Chiros Curius Trinitarius et meus togatus magister reliquique negant quibus adhaereo dicendo res obiectivas significatas per voces non esse adaequatum obiectum materiale directe per se logicae: quod probatur enim obiectum materiale logicae est materia ex qua logica efficit suum peculiare opus; sed res obiectivae non sunt talis materia: ergo nec obiectum materiale logicae. Probatur minor quia res obiectivae pertinent ad logicam ut sunt modi sciendi; ergo non sunt materia ex qua logica efficit suum opus. Declaratur ex paritate grammaticae non quod res obiective sint termini seu obiectum orationis grammaticalis non est quod res obiective sint materia ex qua efficiat suum opus, quae ostendit [illegible]

[illegible]

Quo 2°: nequit [illegible] esse obiectum materiale logicae quod non est totaliter dirigibile a logica; sed modi sciendi habent eius dirigibilitatem logica tractat de obiecto materiali ergo quia res obiective non sunt dirigibiles totaliter a logica; sed modi sciendi non res obiective ad sunt quae possunt denominari extrinsece directe ab actione operatio quae non dicuntur de [illegible] divino etc. de [illegible] divinis etc. non totaliter et denominative sunt dirigibiles: ergo res obiective non sunt obiectum materiale logicae =

Meus togatus magister ciarquit res obiective sunt materia denominabilis a logica denominatur ens subiectum, praedicatum, genus etc. ergo sunt obiectum materiale logicae = Concedo antecedens non tamen quod licet res obiective sint materia denominabilis a logica non sunt materia dirigibilis in quo stat ratio obiecti totalis: sicut licet res obiective sint materia denominabilis a grammatica denominatur ens per sola agens et patiens, et non sunt obiectum materiale grammaticae voces vero sunt dirigibiles a grammatica non vero res =

163 materiale grammaticae voces vero sunt dirigibiles a grammatica non vero res =

Tandem

Dicit meus magister: respondet terminare desitionem dividnes

et quod res sit obiectum materiale logicae: ans. patet: quia desitio divisio,

etc. habent pro obiecto rem quam ligent, et secunda patet, quia respiciunt a logi

ca res ut capaces talis terminationis expectavit ad logicam ut formet

mei sic modo idem quia eo quod sit capaces talis terminationis, et

conformitatis cum actibus directis eo quod dent cum tali forma modi,

et exsistit in quo talitas recipiat: ergo potest esse obiectum materiale logicae =

Con

cedo antecedens non secunda et distinguo reliquum, eo quod sit capaces et eo quod dent

cum tali trahi per se tali et a logica introducta non, mat, per similitu

nem et terminative, tangit eat. Verum est quod ex eo quod actus sit directus

eo ad sit similis exe leno obiecto, et hoc non provenit a forma logica

introducta in obiecto, et potius quia ipsum est ipse tale, et actus ex direc

ne logicae conformatur cum illo, vident quibus dirigere, et solum res

picit directe logica et terminate actus ut dirigibiles, quos introducit

ducit sugestque; res vero mediate respicit et directe lo

ca quia in capaces reciperent talem textum =

Ad 2 obiectio 1°: posse

dici logica non habere pro obiecto materiali res obiectivas coad suos prin

cipaliores actus considerat, et ut docentem modus dirigere et

rere: attamen considerata 2° actus logicae additos posse habere

pro materiali, et formali obiecto res obiectivas ut sunt definitiones obiectivae, et de

finitio obiectiva sunt divisibilia. res divisa lacius patet et in

et similes sunt logica docens, et practica recta modi dirigere

quia non pertinent =

Obiectio 2°: ecce dispositionem silogisti

cam obiectivam pertinere ad logicam speculativam experimentalem, non vero

esse formalis logicae quae ut potest formalis practicae recipit obiectum dirigibi

le ab ipsa quod habet pro responsione dispositio silogistica obiecti

va: unde sicut obiectivae respiciunt a logica etiam mediate et quamvis

sit materia circa quam versatur logicae, non vero sit materia ex qua logi

ca constat suum opus; neque dicas desitionem esse perfectam per or

dinem dictam talem et obiectivam, quia hoc talis est loquendo de recti

tudine seu perfectione logicali, quia stat precise in ordine terminorum

et dictam talem dictamini ad regulas logicae; quia tamen dicitur

formalis dicit cognitionem obiectivi inconceptibilis necne et directe =

169 Observa 3°: quod ratio motiva propter quam logica agit de suo obiecto materiale totum se tenet ex parte materiae dirigibilis, qualis non est tertio secundum se, ut est obiectum formalis logicae. unde licet logica doceat formare, docet modum sciendi res; unde modus sciendi est obiectum immediatum logicae, res vero mediatum. quare logica non agit immediate de praedicamentis, sed de quibus agit metaphysica agit tamen logica de formalibus praedicamentis de aprehensionibus et recte iudiciis ex quibus resurgit recte argutiones =

Observa 4°: quod licet aliquae regulae logicae practicae videantur habere pro obiecto res, has non habent pro obiecto immediato, sed actus illas attingentes, exemplum sit haec regula: definitio explicat totum et solum, quae equivalet huic, sic fiat definitio explicet totum, et solum, quae habet pro obiecto materiali actum definitionis ab ipsa dirigibilem; similiter de aliis regulis practicis, hinc nota artificium definitionis in sententia logica non consistere in obiectiva unione, sed unione formali generis et differentiae; unde tale artificium non representatur, ex ipso formale in homine de homine; sed ipsa formalis definitio per modum unius representantis obiecti definiti essentiam =∴: De obiecto formali = m m m m m m m m m m e m e m e m e m e m e m

Caput 3.

De obiecto materiali logicae sufficienter instructi novis restat eius obiectum formale investigare, in quo nempe consistat illa forma quam logica introducit in suos actus, ratione cuius evadit recte et iuxta modum sciendi dispositi; ante resolutionem praenoto 1°: hic loqui de actibus qui ex logicae formali directione dicuntur, non de illis qui casu et per accidens evasere iuxta formes regulis qui conveniunt a logica mali qui actus solum materialiter habent formam logicae non vero formalis =

praenoto 2°: rationem formalem esse rationem intuitive propter quam obiectum materiale attingit seu esse formam quam libet per exercitium inditam facultati, practicae ponere in obiecto materiali quod obiectum formale, variis nominibus apellatur cum obiectum materiale ex specificativum (materiale seu denominanter sumptum, sed obiectum formale in mente cuius est obiectum formale quod potest esse adequatum et est in qua

respexit, tota racio, quae respecta a facultate et pt ē eadem quam eqsß quo alij respexit, adequate racio respectu a facultate =

Prenota 3°: questionem procedere de objecto formali quo, seu de ratione sub qua de objecto qui ce attingit scilicet dirigibilitas, seu capacitas obj. materialis ut dirigitur a logica, quae capacitas, merito a Fernando dicitur objecto formali quod racio ē qa dstat j antecedenti parat ratio objecti formalem, facultatis practicae, qualis logica, debet ēē alliquod cū directione factibili; et dirigibilitas ut factibilis cum directione logicae precognita entis intellecte ipsis actibus et obiecta materialia ēē dirigibilia a logica forma precedit, ergo &c.: quod dirigibilitas nē objecti formale quod =

Prenoto 4°: directionem duplicem ēē activa unam, passivam alteram: 1ª ē regulae inventes jtyad opus efficiendum; haec ut pte objecti formale quod logicae ē, potius sit ipsa logica; 2ª ē ipsa operis recti tudo, quae duplicem dicit ordinem pt j opere logico, et quatenus inde ē conforme regulis logicae, ex qua ejus directe sit, et quatenus deformare ē ad objecto, ex quo objecti sit, se praeveniat ab actu, et a logica precipit: haec utraque passiva directio ... semper j venit eodem actu =

Patet hoc clare, qa ignarus logicae elliciens hunc actum ad rale, ipso daret conformitas cū objecto quae ē adequata directio passiva: et altera directio passiva consistens j conformitate cū regulis, ipso ellicito actu ñ daret, ñ enim ēēt, ipso elliciente actum regula dirigens, nec opus illud ēēt formalis logicus detectu conformitatis cū regula dirigente, unde j ... directionem passivam ... et adequate istae consistens ... per ipsum actum, quae per regulas et objectum: sicut similitudo, et coexistencia adequata conformitas formalis differunt per extrema similia et coexisten cia =

274 **P**renoto 5°: alliud ēē alliquid totum formalis subjectum attingendi a facultate; alliud, quod facultas formalis attendat totum ad ... quae libet ejus pars attendat formalis: sic hoc ut formalis totum productum producitur a Deo, qa quaelibet pars formalis a Deo producitur ad 2ª sufficit quod supposita alliqua, vel alliquibus partibus totius.

facultas totaliter tendat ad aliquam taliter partem totius distinctive, ex qua ultimo resultat totum =

Haec Doctrina mille exemplis patet, quia homo intendit totaliter generare alium hominem et ignis alium ignem et tamen non requiritur quod quaelibet pars totaliter generet, et inducit, quod suppositis materia et anima rationali homo generet formalem unionem ut ex omnibus resultet homo: et quod supposita materia, ignis generet formam, et unionem, ex quibus omnibus resultat ignis. Similiter Corpus naturale intendit aethica, et non secundum omnem rationem distinctivam Corporis naturalis intendit et respicit totaliter aethica =

Unde observate, totum quod a facultate ponitur secundum quamlibet eius partem, dici totum totaliter tale, et totaliter intentum, totum vero quod solum ponitur secundum aliquam partem dici denominative tale quoniam bis a facultate totaliter intentum; quia facultas intendit totaliter illud totum denominative tale. neque particula taliter vovis conciliat quia hic solum accipitur pro immediate, directe, seu ratione sui =

Ex quo infertur quod pars distinguens obiectum totale solum denominative tale, non partialiter talis: sic quia homo est totum solum denominative generatum nequit inferri de qualibet parte quod sit generata, sed solum de aliqua subordinata: similiter, si adaequata directio passiva esset obiectum totale quod logice totaliter intentum, non poterit inferri, quod quaelibet pars illius distinctiva esset totaliter intenta, sive partiale obiectum formale quia tota directio dicit obiectum formale denominative, et totaliter tale. his suppositis =

Circa hanc difficultatem prima nostrorum sententia tenet obiectum formale logicae esse rectitudinem actuum rationalium adaequate inhaerentem ipsis actibus: pro hac citatur pater Obiedus, Arriagas Complutensis, Urtado, et alii recentiores = 2.a sententia tenet obiectum formale logicae distincte eius modi rectitudine distinctam a logica ceterisque partibus intrinseca, et partim extrinseca, pro hac citatur noster Ripalda tractatu de ente supernaturali disputatione 67, et disputatione 33 de Caritate, frater Emanuel a Conceptione tractatu 1.o logicae, et cum eo quamplurimi Recentiores =

nullatenus reddendi =

Sit nostra Conclusio, adequata directio passiva seu tam conformitas actus exequutionis, quam conformitas actus cum obiecto constituit obiectum formale logice: probo antecedens: obiectum formale logice est forma illa per quam actus distinguitur esse bone definitionis, divisionis; Ergo quia obiectum formale cuius libet facultatis practice est forma illa per quam distinguitur esse boni operis talis facultatis idem formalis sub; et hec forma distinguitur tam per conformitatem actus exequutionis, quam per conformitatem cum obiecto: ergo =

Probo minorem per id distinguitur talis forma quo deficiente deficit formalis ipsa; nulla enim res deficit formalis nisi per defectum alicuius constitutive et qualibet earum conformitatibus deficiente deficit formalis deficit talis forma formalis: ergo vera minor. maior est certa, et minor probatur quoad primam partem quia scilicet deficiente conformitate actus exequutionis deficiat talis forma non dicit formalis forma logica sine qua nequit dari quod forma denominet actionem vera quod esse recte actionis; et sine conformitate exequutionis logice nequit forma logica denominare actionem esse recte actionis: ergo forma logica dicit formalis conformitatem exequutionis logice =

Probo minorem, quia maior ut certa deberet teneri: si definitio non conformetur exequutionis logice non distraheret partibus explicandis definitionis per genus et differentiam, sicut precipitur regule logice ad distruendam rectam actionem; et eo ipso non dat formam denominans actionem esse rectam: ergo sine conformitate exequutionis logice nequit forma logica denominare actionem esse recte actionis et sic vera conclusio quoad primam ipsius partem =

Quoad 2am partem probo antecedens scilicet quod deficiente conformitate cum obiecto deficiat forma quae logica tendit producere suum obiectum materiale: ideo quod hec hominis definitio al ignibile non est recta hominis definitio, quia eius dispositio, seu forma logica non dicit conformitatem cum obiecto; et similiter nulla alia ratione hic actus -quus eai xale- non est bona

detio equi nec haber tu logice quiiqa illi deficit dfor mitas Cobito: q forma que logicalo et per le i roducit, luy ob iectu materiale dicit forlit, ii u parcialit dformitatem Obiecto = Caput 64 = solvit. Contraria = mmmm

Caput 64:

Arguel 1o: q subsequit ad rectitunem detionis Va q n e forma neqz parcialis logica d Conformitas Cobiecto et regulis e quid subsequitur ad rectitunem detionis: q talis dformitas n e obty forie logice: p vomi norem: n dat dformitas Eregulis et obiecto nisi postq facta e detio; d idq dat facta detione, subsequitur ad rectitunem detionis: g o = argui Dcera maxi n minorem: p vanis diigo maxem: n dat dformitas E, actu signato; ddo, ni actu exercito n maxem =

Licet in ullo signo poni intelligi actus directus qui eo ipso intelligat dformis regulis loce, et ob iecto: atamen Conformitas E actu signato (que d sistit actu d parte opus facty Cobito, et regulis, iusta quas actu directus) dat: post quo facta e detio; n tamen Conformitas in actu exer cito, que d sistit, eo q actus sit d structus iusta representabilitem obti, et iusta regulas detionis: q a ipsy ee: recte detionis e for malisime ee dformem regulis et obto =

Arguel 2o: directio parsa gut e precise dformitas Cobiecto sufficiens redi detionem rectq: q hec sly dformitas ee obty forie logice: p vanis: posito precise hoc actu di rale et q erencia hois sit, sicut abipsa actu eny ciad ponit recta hois detio, ponit enj obty regule q e detio recta; d hi precise pontis sly ponitur Conformitas Cobito: q o = argui no aur vanis digo maxem: posito precise E ponit recta detio hois Casualis; ddo, ponit recta arti ficialis, et loca detio; n maxem =

Et digo minxem, explicity: ops ty regule e recta detio artificialis et loca: ddo, Casualis et n fac ta ex dixecne locen. itaqz opus q ex directe logice sit debet evadere dforme regulis loce, qualenus sit opus q ex directne

logice intr; ideo q illa debito facta assignaro logico nec terax n ciali, nec loca causali; qa illi debet esse dtormita, Exequ ili logice =

Arguit 3°: Om formitas actus sobto et regulis Cons tituit formitr obty et regulas; deo ipso nequit esse obty forle logice: q directio parva adequate lunta nequit esse obty forle logice; mar e certa, et min. probatur; d obty forle q logice, q loca producit jsuy obty materiale; et obty et regulam nequeyt esse idq, alogica producit obty materie: q eo ipso q dtormitas actus divina p ppa obty et regulas nequit esse obty forle logice =

Arguit dce

samaxi n° minem; ad huius gravem digo maiorem obty formale logice esse q logica producit sive formaliter, sive denominative jsuy obty materiale; dido, precise formaliter; n° maiorem, et similiter digo minorem, n° dciq: recolicte dicta a numero 174 usque ad 177 ad maiorem tamen intelligencia Notate, q dupliciter considerari potest obty formale alicuius facultati practice; et pt considerari formaliter et 24 omnes eius partes divisive acceptas, ita ut omnes partes et quelibet divisive sit racio producenda obty materiale =

Et pt

considerari denominative, ita ut omnes partes collective sumpte, et nequelibet divisive sit racio formalis producenda obty materiale: dico q direc ne in paruuq esse obty forle in 1a acepcione, d 2a, quatenus logica ex cogni cione formali generis et dirae 24 dispositionem proxy ponat saltem denominative torq dtormitatem intentam ab ipsa loca: ad mody quo hoc dicit producere denominative alterum hominem, per hoc precise q ponat unionem materie, et formq; posita enim formaliter et efective ista unione ponit omne id q inten dit hoc =

29. Explico per hoc precise q productione hois ponat formaliter solum unio n intent q sola unio sit efectus intentus ab hoc; q similiter debet intelligi in logica, licet ista formaliter solum ponat actu formaliter extructura proxy, n intent q sola extructura sit obty formale intentu a logica, qa ultra eg quq formaliter ponit, intendit torq dtormitatem Exequlis, et obto; sicut hoc licet formaliter ponat unionem, tamen hoc adequate sumptum est efectus intentus ab hoc generatione =

Ad quaes. 4.º: Deformitas 2.ª obiecti structurae praecise ponit totaliter a logica, cum ideo solum est obiectum totale quod solum totaliter ponit a logica: quod sola structura est obiectum totale logicae = Deformat: si alliud praeter structuram loca poneret, esset etiam obiectum totale logicae, hoc allinde esset obiectum partiale formale logicae, quod ab aliis patet, et regula essent obiecta partialia totalia logicae, obiectum enim partiale est pars obiecti totalis; et hoc repugnat. Cum repugnet obiectum et regula esse obiectum formale in producenda pactibus: quod obiectum et regula non sunt obiectum totale =

Concessa maiori

nego minorem et id. cum quod totaliter ponit a logica totaliter tale, ideo obiectum totale denominative taleque non maiorem iuxta dicta numero 23.º Confirmationes deo pars obiecti totalis totaliter talis est obiectum partiale, ideo pars obiecti totalis denominative talis est obiectum partiale, n.º quod ideo obiectum ponit totaliter 2.ª omnes suas partes divisive acceptas, pars obiecti totalis est obiectum partiale quia quaelibet seorsum accepta totaliter respicit =

Q

Secundo obiectum totale est denominative solum obiectum, non quaelibet pars est obiectum partiale, quin quaelibet divisive accepta totaliter respicit: sic quod licet totus homo productus sit totus, et effectus totalis hominis producentis, quatamen est effectus denominative talis et non totaliter non quaelibet pars hominis producti sit effectus partialis, anima enim rationalis nequit dici quod sit effectus partialis, seu quod partialiter producatur ab hoc producente alliud hominem.

E

quo scies: quod licet totaliter attingatur structura, seu principium modus tendendi actus, denominative etiam attingit regulas, et obiectum, sine quibus non stat obiectum adaequatum denominative tale. unde licet regula, et obiectum non attingat totaliter constituit obiectum totale, quia ad hoc sufficit, ut obiectum sine illis nequeat re subsistere totaliter attractum. si quod adaequata deformitas est obiectum formale totaliter tale deberet adaequate attingi et cognosci omnium. ideo cum obiectum formale denominative tale solum denominative attingitur, non est attingitur una pars totaliter et reliquis suppositis resultat denominatio, re- situtio logicae et deformitas obiecti, et regulis =

Ad quaes. 5.º: tra loce stat adaequa- te in producendo, quod deformitas per regulam et obiectum, et formalogicae est obiectum totale logicae: quod probat maior tra loce extrinseca logicae, datur ipsa

stat adequate ꝑ actu et in diñir per regula et obiq artificij exj logicy:
dicht ꝑ eo q actus sit talis, vel talis representatio obbi: q= Determinatur,
q hic actus al xale sit bona hoi Deus e q representet essencia hoi exprie
sione hac al xale; ꝑ ita representare essencia hoi stat adequate ꝑ ac
tione; que representacio e essentia actus, C sit tendencia vitalis: q ndin
tuit per regulam et obiq=

Arguitur maxem, quani Declama
xi n minem Cuius quanem adiyg Digo, artificiy locy Dinit &
taleitate adequate ꝑ actus n, taleitate pars ꝑ intrinsica et par ꝑ ex
trinseca; Ddo, Digo maxem, q hic actus & supposita directione logice
et ꝑ obiq ita sit; Ddo, huius suppositis n maxem, et ꝑ eodem sensu mi
nem n adiyg quanem sibi Digo Distinctione qua Distinguitur qua
nem adiyg arguit=

Itaq q actus habeat artificiy logicy,
et directio. Dico n stat adequate ꝑ actu supposita Dicam; nec stat
stat adequate ꝑ intrinseca actui, ꝑ eo q actus sit conformis regulis et obiec
to, et sic Debet per regulas et obiq Dinitur: ad mody quo similitudo stat
Deipare C suo obiecto n stat adequate ꝑ ipsa stat ma ncc ꝑ eo q sit ta
lis vel talis elaborata ꝑ terat adequate ꝑ intrinseca statue, et eciq parti
lis Dinitur per obiq simile vel C suo prototypo=

Hic obserua: simi
litudinem pri C paulo V q Dinitur per pri et pauly et utrq q denominat
minat simile q anq q e Capax talis Denominanis et q a talis similitudo e
ꝑ genere entis: n sic similitudo seu Determinatio actus C regulis et obiec
to; hec enq C sit ꝑ genere representanis, licet Dinitur per regu
et obiq, nec hoo, nec illa denominat Determinat actus, nec sunt Capa
ces eiusmodi Denominanis. ecig obserua: q licet actus Directus
a logica nequeat separari ab illa Determinatione, hoc n quat ac
ty e precise talem Determinationem adequate: q a unio separari
nequit ab extremis; et hoo nequit separari a nullo, quo unis
huic Dinitur per extrema; et taliy hoo Dinitur per extr...
...=

Opponeres: hic silogis omnis hoo e lapis; petrus e hoo:
q petrus e lapis e perfectus silogis topicus; ꝑ dicit Determinatione C obiec
to: q obiq formale n e Determinatio C obiq quat max. silogis habens per

tectq illarem expremissis ē perfectus silogus formu; ō predictus
silogus habet perfectq illarem lehing ut dixi; symulis: q° ē rectus
silogus =

Dico maiorem: ē perfectus silogus in premissis/ supongo vo
re; 2do. silupongo talem q̃. predictus silogus soly concludit supositave
ritate premissarum et conformitate cum obiecto, qa per hq conformitem conclu;
ō ē ē boni silogi: ne pariti talis cognitio talis nihil perfect ut ē
pro prius silogismus; q° Cognitafalsitate illarum premissarum, ex illis ut talibus
nihil perfect: q° X predicti silogi soly ē bona in premisse in supongo
talis; ō vere et conformes suo Obiecto; nec perfect ex conformitate cum obiec
to conformitas bequalis qa neuta conformitas perseparabilis ē ab altera
=

Arguis 7°: precepta negativa loce . . . silogus non Re
veritatem formas habent pro obiecto formali; Directionem resultantem
ex formis in silogismo; ō Directio non ē Directio: q° alliud pars loce
non habet pro obiecto formali Directionem pariter probat maior: obiecto formale preceptis neg
non vi id movet ad prohibitionem; ō Directio non movet ad prohibitionem
ō Directio: q° Contirmat pravitas malicie actus in obiecto formale
mate prohibitionis non vero rectitudo et bonitas que obiec
ti formale prequocionis: q° Directio ē obiecto formale loce =

Arguit nº,
maiorem utrumque silogismi et Dico minorem 2° silogi; ō ad prohi
bitionem non movet Directio, ut rapositiva
et ratio presentia nº ad prohibionem non movet Directio ut tua excludenda;
Cito facultas enim logica respicit rectionem et Directionem actus ut tum a loca
presentia; errorem vero per rectitudinem respicit non ut apponem dam
ō excludenda ab actu et illo ponat Directio et rectitudo ad rationem
silogismi rerdeo malitia et pravitas non sunt obiecto formale movens ad illarum prosecu
cionem, ō ad illarum fugam, earum qr exclusione =

Arguis 8°: rectorq hoc
Actionem dicere determinative et Cognoscitive ipsi obiecto, seu conformitatem
Cum illo qa tua Actionis soly dicit formalis structuram Actionis: q° ex rue
tura soly ē non conformitas Cum obiecto ē obiecto formale logice = arguitur hoc
ō predecessionis ad q. Dico: ex structura Actionis . . . generare, ō . . .

respicit rem obiective aliquorum, sicut ut prius, relationis transcendentalis; et tamen transcendentalis non est tamen Connexionis, ut est dictum supra; quod non est obiective tantum Connexionis =

Praeterea sicut Connexionum esse obiectiva structura definitionis potest dari sine tali termino; quia defectus termini Connexionum non obstat ad hoc cum desit essentialis definitionis rectitudo; et hoc est aliud, alias haec Definitio animal irrisibile pro hoc tradita esse recta; quia ut talis sit essentialis non debet difformari. Contra obiectio quia defectus illius non obstat, ut desit essentialis rectitudo definitionis. et ecce hoc Directio: sic obiective esse tamen Connexionis Directio passiva non potest dari sine tali termino; et potest dari nam si praeterea haec definitio hominis animal irrisibile datur structura generis et differentiae universalitatem, quia desit eius Obiectum quod potest dari Directio sine tali termino = nondum.

Unde Connexionis structura definitionis non esse obiective formaliter logice; non est tamen logice quae est indifferens ad rectitudinem, et non rectitudinem definitionis; quia obiective formaliter determinat aliquid in esse obiectivo rectitudine logica; et structura definitionis est indifferens ad rectitudinem vel irrectitudinem, quia potest dari quaelibet per genus et differentiam non conveniencia definito, ut patet in definitione apposita: non ideo non esse recta definitio apposita, quia non conveniret per genus et differentiam definito scilicet homini, et hoc non obstat, quia non tollit structuram generis et differentiae quae structura distribuit definitioni rectitudinem: quod =

—06 Praeterea: variata essentia hominis itaut risibile esset eius essentia partialis; haec definitio hominis, videlicet animal rationale non esset recta definitio logica; et haberet nihilominus structuram generis et differentiae: quod ista structura non est tamen reddens rectam definitionem logicam minor et consequentia liquet et maior probatur, animal rationale non explicaret essentiam adequatam hominis in illa hipotesi; et eo ipso recta definitio logica non esset: quod variata essentia hominis tali modo, talis definitio recta non esset = C. 7. Appendix ad reliqua de obiecto formali satis digna

Caput 7.

Dari actus quos esse obiective materiale logicae, quin notare. Deveni actus quos Consideratos 2° Iuxta entitatem realem, et sine aliquo respectu ad suas logicas sunt obiective materiale mass[?] sunt Consideratos vero cum tali respectu

lyt obiy quo loice qa iyt exigit ad tng loce recipiendy ideoq;
lyt obiy materiale toxlis lytij; hec tra logice ab ipsa; producen
da; obiy materiale toxlis lyty ē dequa Capite antecendi egi
mus, de qua, tra q̄ē obiy toxle quod logice, aleyt tomite, et pluri
mis cotite, ee ens xanis, eu ticty =

208 E et si sint; texoget quod
ng sit ens xanis nbi respondeyr ēē illig tng qug loca; tendit; pro
ducere; obiy male nēē quid xreale, vel allig dependens ab; in
ntigente sen alliq ab ipso xx; p ducty tale q; ens xanis dicyt ēē
denominanes resultqes ex loxica docente denominanes scilicet
lybiecti, predicati, defiqnis, manis, mixis, unipexlis, generis, spe
ciei, et similig resultqciy ex dceptibus toxlibus qs omnes deno
minanes dicyt tomitte accipiyt toty sny ēē ab; intligente
=

Contra sic arguoo. ideo obiy toxle eset ens xanis q a tra
et noticia dehonem Vq eet ens xanis; dnē: q max ē iusta scitas
et mix q vat repxesentacio obli per genu. et ditxg que repexit
dehone hois Vq; disjta xxa vitali tendencia; intitativa tali actus
dens xanis ē disjty xxatali repxesentane vitali, tali actus: q.
marg vat sin cexx; disjta ablata pxecise tali repxesentane or
tali adus dehō habexet repxesentanem obli per genu. ē ditxg.
dillg n habexet n ens xanis n ē repxesentacio vitali obli per genu.
ē ditxg: j obiy toxle n ē ens xanis =

Secudo antequg jteligat ens
xanis, jteligit prius tq qug subiy loxicy, et adhoc derexvit ens xanis
iusta tomiitas: q lupexfluit ens xanis. pvat max ex quo resultat
ens xanis ē subiy loxicy; ē id jteligit antequg jteligat ens xanis:
n q resultat ex ente xaciones ē prius Cognitus iusta ipsos; ē ante
ipsy ens xacionis ē prius Cognitus ut alliq de illo atixmet; q ē subiy lo
xicy q ens xanis ē posterius ad q iusta tomiitas derexvit =

4 ~~si obiy tox~~
~~male logice eset ens xanis~~ ~~...~~ ~~diceretabsolute modus fdi,~~
~~dhoc nequit dai; q nec q obiy toxle logice~~ =

3: obiy toxle loice ē id
quo pxecise ponito pxecise ponit Vq actus explicari rendiq rei per genu rei ē

+ distinguendo praecise per solam actionem definitionis, definitio est aliquid rationis ponit denominationem praecise amore et actione, si munere enim rationis + istud denominat amatum: ergo similiter potentiam praecise actum per exigentiam, et distinguo explicatum objectum, ponit definitio, Co ad tingendo definitionis, quae tamen est objectum totale logice =

+ fixa objectum

4°: si objectum totale logice esset ens rationis, aliquis modus scibilis esset absolute modus scibilis; et hoc nequit dici, quia neque ipsum quod objectum formale logicae sit ens rationis, probatur maior, si ens rationis esset objectum totale logice, tamen definitionis esset aliquid fictum; et si talis forma esset aliquid fictum definitio non esset absolute modus sciendi, quia eius forma est aliquid chimaericum, et quod sic est non distinguitur absolute modus sciendi, quia modus sciendi chimaericus absolute non est modus sciendi; ergo similiter si definitio haberet formam fictam, seu chimaericam, definitio esset absolute modus sciendi =

5°: si forma denominans definitum esset ens rationis, tunc denominans finem esset finis esset ens rationis; et hoc est falsum: ergo consequentia probatur maiorem: ideo ens rationis denominans definitum esset definitum, quia denominatio definiti est denominatio extrinseca; et ergo denominatio finis est extrinseca: ergo quoque dico, tendo ad salutem tamquam finem, id quod me movet ad sumendum pecuniam, et potandum amarissima medicamina est aliqua salus ficta =

Probo dicit quod id quod me movet ad ista media est ratio distinctiva salutem, et finem, dicens fictum istam dicitur ratio distinctiva salutem, et finem: quod quod me movet est aliqua salus ficta, dicitur quia quod movet hominem ad Deum nostrum ultimum finem assequendum erit aliquid ens rationis. videtur quod tomille, ipsum ens rationis, quorum causa tanta labores, et aliquando martyria ipsi subierunt quia omnia haec propter ultimum finem fecerunt =

219 Sed dicunt tamille ex Divo
Thoma 4° metaphysicae ens est duplex scilicet ens rationis, et ens naturae ens rationis dicit proprie de illis intencionibus, quas ratio advenit in rebus consideratis, sicut intencio generis speciei et similium quae quidem non inveniuntur in rerum natura est huius modi ens rationis est proprium subjectum logicae: ex quo sequitur quod objectum totale logicae est ens rationis; et sine rationis sequitur nec verum unicum sit quod objectum totale sollet =

Resideretamen ex auctoritate predicta solum trahi denominacionem generis, speciei etc. ex tam 2ª intentio nullomodo posse existere in rerum natura dependenter ab operatione intellectus, quia posse denominare vel referri intentionis tantum logica, ut tamen quae est objectum tale loce, esse ens rationis vel rationis tantum diuidi ab ipsis actibus quae denominant. Dicitur residere etc. ens rationis in predicta auctoritate intentionis esse subiectum loce, quod est materia seu objectum materiale iuxta Complutenses idem sunt: quod solum trahitur ex dicta auctoritate; non vero trahitur objectum tale loce =

Sed tamen nec trahitur esse objectum male ens rationis, quod volunt Complutenses: quo ostenditur 1º a divisione eodem sunt nomine ratio, intellectus, actus, ens rationis: ostenditur 2º: ens naturae est quod sine dependentia ab intellectu existit et quodpiam: aliud quod licet dependens ab intellectu sit ens vere et proprie habent tamen suum esse dependens a ratione, quia existunt in intellectu, seu rationem et vocatur ens rationis et ponunt exemplum in specie, genere et alliis =

Haec tamen intentiones seu cognitiones Complutenses ponunt rationes abstractas, quae ut tales inveniuntur in rerum) pertinere proprie ad rationem huius et ex his opponat loca: definitionem, divisionem et argumentationem: ait hoc ens rationis esse proprie subiectum loce seu principalem loce materiam, ut vovis dicitur -axagra to 284 = ... illud Complutenses ens rationis, ubi 2ª intentio orbi ... nihil est =

ut allia argumenta ostenditur intellectus efficientialiter quod ut subiectum, et alliud ut praxim intellectus imponit alliquid intrinsecum, nec intellectus nec facit ens rationis solum ens tantum allio operatione subiectum scientiae capacitatem habendi locum etc. et hoc quod ab ipsa hac ratione ex quo trahere objectum tale loce, non est alliquod tam quod intellectus apprehendit ... per ... actus ... ducit suos actus quae tamen predicta ab ipsis actibus, et est proprie modus specialis huius tendencia objecti =

Probatur hic ... directio praevalet forma intrinseca vel extrinseca vel partim intrinseca, et partim extrinseca actibus et vel quod idem est, an tamen redens totalis modus sedimentalem, et vocalem pro exrecti est loce modi ... sit adequate

intrinseca vel extrinseca vel mixta; actibus ante suam directionem noto directionem passivam, seu deformitatem exequuti et obiecto eiusdem adequate itaque dicere equivalenter, et correcto ipsius actus direct[ionis] quod regulas et obiecti: hec supradata doctrina sic evadet —

221 Conformitas actus cum obiecto et regulis, est quaedam adequatio actus cum obiecto, et regulis; et haec adequatio dicitur equivalenter et correctio ipsius actus, quod obiecti et regulae: quod verum notatur, quia minor, ideo veritas actus dicitur eiusdem et correctio actus et obiecti, quia est adequatio actus cum obiecto: quod similiter si conformitas est adequatio — Confirmatur, quia deformitas actus cum obiecto, non dicitur eiusdem et correctio obiecti, usque ad latus obiecti vel alliis se habente daret deformitas actus cum obiecto; et hoc est possibile: quod deformitas dicitur eiusdem et correctio ipsius actus, quod regulae, et obiecti —

222 Hoc notato dico: directionem passivam, seu qua denominatur actus directus, esse partim intrinsecam, et partim extrinsecam, quod facile ex dictis antecedentibus directio passiva dicitur eiusdem tendentia actus, regulas et obiecti, et eo ipso, ea qua denominatur actus, esse directus est partim intrinseca et partim extrinseca: quod verum dicitur, quia minor tendentia actus est intrinseca actui sumentibus sic et huius ex supposito significans eius habent eiusdem sua tendentia specificata ab obiecto et per modum generis vel directe vel aliter; obiecti et regula sunt quid extrinsecum actui; et eo ipso quod conformitas actus cum obiecto et regula dicatur equivalenter eiusdem et correctio tendentia actus, regula et obiecti, est partim intrinseca et partim extrinseca actui qui denominatur directus — C 8. De obiecto attributionis — — —

Caput 8.

Hac in re variae sunt plurimae sententiae, quarum diversitas ortum trahit a diverso modo sumendi has voces obiecti attributionis; hic recolite quae diximus numeris 219 222, quod obiectum attributionis logice illud est, ordine ad quod omnia quae in locata tractantur ordinantur, et illud ad nullum aliud ordinatur. Difficultas quae est quodnam sit illud obiectum —

omnis sentis que sortitur ql plaita dico e meo rogato sc[ilicet] ista magistro: sinis trenens logice e modus sci qui cophrehendit omnia istrumenta sci ad 3 nostras operaciones sclicet pertinencia Contra quem modus sci qui cophrehendit omnia istrumenta sci e obiectum atribucionis logice 2 quia sui precata esencialia v[idelicet] genus, diferencia, spe[cies], definicio, divisio, et arguicio; in qualibet e artificii y logicale seu modus sci =

Probat dicti: etenim obiectum aquatum atribucionis logice ut pote principium devet adequare totum stentum logice; et solum modus sci qui cophrehendit omnia istrumenta sci adequat totum stentum logice: ergo solum istud e obiectum atribucionis logice. maior e certa, minorem probo, stentum logice quatenus talis e e tradere regula ad definicionem divisionem speciem arguicionem genus, et ditg; et solum modus sci qui cophrehendit omnia istrumenta relata adequat omnes has regulas: ergo solum modus sci sic sumptum adequat totum stentum logice. Tercia tertio mir patet et maior constat ex definicione logice que e diregere stentum ad recte discerendum =

226 Provorat [illegible]: obiectum atribucionis logice devet esse id ad quod omnia que in logica tractantur ordinantur talia, et ipsum ad nullum alium ordinetur; et ad modum sci cophrehendentem omnia istrumenta sci predicta omnia de quibus logica tractat ordinantur, et allias ageat ex omnibus ad nullum alium ordinatur: ergo modus sci qui cophrehendit omnia istrumenta sci e obiectum atribucionis. Tercia tertio maior e certa et minorem probo consequenter in partem postea quam consequenter ad 29 =

Etenim logica preter modos sci relatos agit eciam de subiecto predicato maioris minoris et extremitatibus; et hec omnia ordinantur ad modum sci relatum: ergo verum mir. Tercia tertio et minor probatur quia non remodi maioris ac allia [illegible] adobiectum atribucionis stat, eo quod posit componere tamquam partes allia que e obiectum atribucionis; et omnia hic dicta possunt componere tamquam partes modum sci, ut subiectum et predicatum tamquam partes propositionem componunt, extremitates et medium premisas arguicionis: ergo ordinantur ad modum sci =

Pro quo 29 partem promisimus quelibet aggregatum ex genere, difinitione, specie, divisione, difinitione et arguicione,

ad nullum alliud ordinetur est certum etiam per predictos quod tamen nec quod libet ex illis ad alliud ordinetur sic pro certum nec genus et differentia ordinantur ad definitionem, nec definicio, divisio, et proprium ordinantur ad demonstrationem: ergo quod libet ex illis ad nullum alliud ordinatur =

Probatur, ex eo genus et differentia ordinarent ad definitionem, divisio quoque, et proprium cum definitione ad demonstrationem, quia genus, et differentia ut talia possent componere tanquam partes definitionem definitio quoque et divisio, et proprium ut tales arguerent; aut ut talia non possunt componere nec definitionem, nec demonstrationem: ergo quod primum non quia genus et differentia sortiantur quia talia in definitione, ad summum enim reperitur in materia non sunt quaedam tota potencialia ut talia quoque considerentur a logica in predicabilibus: similiter quoque dic de proprio definitionem, reperitur in demonstratione; quia solum possunt ibi componere ut extremites, et medium; nec proprio ut talis est solum ut premissa componit demonstrationes: ergo vera 2a pars et consequens = Ultimum solvit obiectio =

Capitulum ultimum.

Obicies 2o: precipuus huius logice instrumentum est ad perfecte dirigendum in sola demonstratione quia reperit dirigere in qualibet materia: ergo sola demonstracio est obiectum attributionis huius logice = si arguitur probatur, verum ut tale est obiectum attributionis adequatum in quo quiescere istius si quidem ut principia talis per se nota quae claudunt veritatem ita perfecte notam; ut sine demonstratione est Conuincatur =

directe tamen respondeo principium huius esse adequatum; concedo, inadequatum nego maiorem: est sola demonstratione inadequate istius quiescit, quia finem logice non solum est ad perfecte habendum notitiam per demonstrationem, et etiam per definitionem, divisionem et quia ex quolibet quiescit istius, quia ad id ut probetur istius quiescere in divisione et definitione per se noti, quia quod intendit a logica est ut forment modus sciendi; et cum solum demonstracio sit modus sciendi; et reliqua instrumenta, in obiecta assignata tanquam fines aquam

ista logica videat =

Obiicies 2º: Defin.º, et divisio ordinantur ad demonstrationem quandoque ut partes, illa distribuit, pater enim ordinat ad totum et similiter defferendi quod de regula argumentis: quod sola argumentatio est objectum attributionis = Retorque argumentum: Deus est objectum attributionis theologiæ; et cognitio unius ordinatur ad cognitionem alterius, ut cognitio patris, ad cognitionem filii, quod hoc obstet tali objecto, quia totum est per accidens et sub diversis rationibus, et sic ergo logica =

Respondeo distinguo antecedens, definitio, et divisio sunt partes argumentationis ex ordinatione logicæ; non, per accidens; concedo, licet definitio et divisio sint partes alicuius argumenti et ut partes ad illam ordinentur, quia tamen accidentaliter sic se habent, quatenus illa se solum distribuit aliquem modum sciendi specialem distinctum ab argumentatione argumentatione, ideo habent rationem sciendi quam logica tractent et sint objectum adequatum attributionis: nec obstat quod reperiatur per accidens in argumentatione, ad istam ordinentur: quia etiam argumentatione utimur ad quandoque rectam definitionem, quæ necnon omnes sint objectum attributionis idem applica =

Obiicies 3º: genus et differentia ordinantur ad definitionem definitio quasi cum divisione, et ipse ad argumentationem: quod demonstratio est objectum attributionis logicæ = non quod genus quoque est ex solenne regula logicæ simul cum differentia ordinet ad definitionem: quia ista regula logicalis generis: genus debet esse unum aptum prædicari de pluribus, et non aptum quod genus in ordine ad aliud compositum: ista quasi regula pro differentia: differentia est unum aptum prædicari, et non aptum quod differentia in ordine ad aliud compositum; et idem dic de reliquis regulis logicalibus pro definitione divisione et =

Respondeo tamen quod juxta argumentum quod licet genus differentia ad definitionem ordinentur et definitio ad argumentationem hoc disponit solum materialiter, non vero formaliter, quia istius modi non inveniuntur in argumentatione non dicimus hoc modo reperirentur etiam demonstratio pertineret ad definitionem quandoque ad istam recte efficiendam argumentatio ordinatur, ut pars quandoque argumentatio ordinatur ad propositionem verbi gratia hoc est a, propositum est hoc: quod propositum est a: est demonstratio =

codictis Observa 1º: objectum atributionis est omnia illa de quibus logica agit in ordine ad modum sciendi tale sunt, qui objectum atributionis, que omnia sunt subiectum, predicatum, extremitates, medium, propositio, silogismorum reduccio et similia. Objectum vero quod extrinsece nullum ordinem dicit ad alliud, quale est definitio, divisio genus et similia sunt objectum atributionis inadequatum: omnia quae simul sunt objectum adequatum atributionis =

Observa 2º: quod quamvis ad definitionem in ordinem alliquid de quo logica agit, est objectum inadequatum atributionis contineatur in conceptu ipsius logice; tum quia ut alliquid sit objectum atributionis solum requiritur quod sit finis ipsius logice: tum quia ut alliquid sit tale objectum solum requiritur quod aliqua ordinentur ad alliud, et eius, et objecto atributionis quod evenit in modo sciendi prout comprehendit omnia instrumenta sciendi; nam logica plura ordinat ad propositionem, et argumentationem, que argutio, et propositio concludunt in objecto atributionis logice ut est dictum =

Observa 3º: objectum atributionis philosophie moralis est bonitatem moralem actus voluntatis non vero bonitatem objectivam: similiter objectum atributionis logice est bonitatem formalem actus intellectus seu artificium instrumentum modi sciendi non autem bonitatem objectivam: et tamen finis logice extrinsecus veritatis communis, et falsitatis expulsio; et hoc est quod denominat logica scientia veritatis non vero ratione quam habet per sine intrinseco et a modo sciendi, et adipiscendi per talem modum veritatem =

Observa ultimo omnes conditiones objecti atributionis habere modum sciendi prout comprehendit omnia instrumenta sciendi, seu agregatum omnium modorum sciendi; quia modus sciendi comprehendens omnia instrumenta sciendi est unum uniformiter sicut ipsa logica, quod sufficit ut unum sit capitulum. Deinde nil est in logica quod non ordinetur ad alliquem ex modis sciendi predictis et tandem per ordinem ad modum sciendi logica nomen desumit, et per hoc ab allis facultatibus distinguitur quod modus sciendi comprehenden[s] etc. et elluciant circa loce generalia =

tractatus 2us: de universali seu de his que ad apprehensionem atinent =

Tractatus 1us:

Principium nostri logice tractatus aggredimur, ab illo siquidem ordium ducere indiget philosophus; ideo quod ysagoge a porphirio scribitur, eo quod illam tractatui premiserit ad aristotelis predicamenta, quibus eo quod antiquiores philosophi locum munus exordiri solent: nos aliter ob brevitatem dividendo 2es disputationes tractatus percurremus, 1a de universalibus in communi tractavit; 2a vero de ipsis in particulari aget = Disputatio 1a: de universalibus in communi = Caput 1um: quid, et quotuplex sit universale

Disputatio 1a:

Caput 1um:

1 Vniversale latissime sumptum dicit idem quod est aliqua ratio unum quod se extendit ad plura sicut Deus, et sol causa ad plures effectus se extendit, causae universales seu universalis; secundo dicitur, et secundo dicitur universales in significando aliquae voces quae cum sit una plura significat, sicut vox al et vox hoo quae vocis licet sit una tamen se extendit ad plura significanda; et de his universalibus sermo non est. quare solum procedit difficultas de universali in essendo seu in praedicando quod ex Aristotele, et Divo Thoma definitur sic: Unum in multis per realem identitatem multiplicabile =

2 explicanda definitione universalis in communi definitionis particulae divisim sunt examinandae: itaque quod dicitur universale

uny, que unitas n̄e adeo facilis explicatu, ut universale debeat ēē in pluribus, et in illis per identitatem reperiatur, debet habere unitatem cum pluralitate deponere: unde ego dico, quod universale debet ēē unum, que autem hec unitas sit, postea dicam; hic advertite, quod licet ad universale requiratur unitas, et pluralitas, non tamen requiruntur in eodem genere quia non est possibile esse autem universale unum unitate reali et plura pluralitate reali.—

3 Dicitur universale multiplicabile quia debet multiplicari in quibus per realem identitatem reperitur: unde excludit a ratione universalis essentia divina que licet in 3bus personis reperiatur per realem identitatem in illis tamen non multiplicatur cum in 3s divine essentie, dum unus deus singularis in 3bus personis reperiatur — dicitur in multis quia universale debet multiplicari in multis seu in pluribus entitatibus que vel re sit plura vel solo ratione =

4 Dicitur ēē in eis per identitatem realem, quia non sufficit quod sit in multis, aut localiter aut per unionem, alioquin aliquid aliud esset universale, sicut imago per unionem in multis partibus; ita etiam Christus Dominus qui est in celo et in terra et non est universale neque in pluribus subiectis ut esset albedo que divinitus poneretur in pluribus subiectis; quia neque anima rationalis, neque Christus Dominus, neque relata albedo identificatur cum partibus corporis, nec cum omnibus locis, neque cum pluribus subiectis.—

5 Verum obiecta: haec identitatem cum pluribus debere ēē adequata; ita ut tota ratio, que dicitur una, sit adequate identificata cum pluribus: sicut natura humana est universalis quia ita identificatur cum Petro, Paulo, et Jo. ut habeat adequate cum omnibus et singulis, ut de quolibet adequate possit affirmari et hoc. unde cognosces ad universale non sufficere unitatem numericam, seu materialem, que minime potest opponi cum pluralitate; ideoque petrus non potest ēē universalis, quia re numerice est unus, ideoque in multis multiplicabilis est, et ratio universalis multiplicabilis est =

6 Universale ita explicatum dicitur in essendo quia dicit ordinem quatenus est re in pluribus; et etiam vocatur metaphysicum quia eius

consideracio ad metaph. expectat. aliud universale dat q. est praedicamentale sive logicum, et sic definit: unum aptum praedicari de pluribus hoc est addit metaph. aptitudinem, ut affirmet, sive praedicetur de pluribus in quibus est multiplicatum esse essentia q. ita consequenter hoc sit aptum esse in pluribus multiplicatum oritur ex ea quod parte metaph. q. sit affirmabilis de ipsis, quibus identificatur praedicabilitas quae est extra essentiam universalis metaph. et pote humano sit constitutivum universalis logici, ad modum quo unitas est passio entis, et illius constitutivum praedicamentabilis —

Universale ecia dividitur fundamentale et formale: fundamentale sunt plura convenientia et similia in aliquo, vel aliquibus praedicatis: ut qd Petrus Paulus et reliqui homines ut pote similes in natura humana, ut universale fundamentale. universale formale sunt ipsa plura quae in eadem ratione conveniunt, et simul unitas qua constituunt unum. unitatem reservamus quaestioni sequenti = Caput 2um: an dentur a parte rei naturae universales =

Caput 2um

Cum autem iuxta dicta universale sit unum et plura et plura a parte rei dentur, controversiam de universale ratione unitatis deducimus ante operationem intellectus, seu a parte rei; quod est idem ac si quaereres an detur in natura ante operationem intellectus unitas sufficiens ad constitutionem universalis formalis talis; seu an detur universale a parte rei ad cuius resolutionem intelligentiae, et ut clare procedamus — unitas est indivisio in se, et divisio a quolibet alio —

Suppono 1º: unitatem dividi in unitatem similitudinis et unitatem rationis: 1ª est ratio formalis per quam plura conveniunt per rationem alicuius praedicati: sic se habent plures homines qui licet differant ratione individuationis, conveniunt tamen in esse rationali = 2ª unitas est ratio formalis per quam aliqua ut tenent unum tantum se habet, tenentia ad genera plura sub ratione sub qua similia sunt. 2ª cognicio hominis quae licet attingat homines, qui plures reperiantur illos tamen attingit per modum unius; qua eos attingit ut q. in se conveniunt et assimilantur —

Suppono 2º: rationem illam, quae est unitas

intencionalis non aliqid re, sed similitudinem totalis ut talem; et solucio, quia plures quae 2a similitudines; et ratio; quia intencio quae est unitas intencionalis aliquit plura per modum unius, et similitudo quae reret plura quae totalis similitudo non aliqeret plura per modum unius quia illa aliqeret ut plura; quo stat similitudo totalis ut talis, quae non est plura per modum unius: quia similitudo totalis distribuit per pluralitatem: ergo si intencio aliqeret plura quae totalis similitudo non aliqeret per modum unius =

11 Supono 3o: universale fundamentale dari aparte rei quia ecig eius unitas, ut potentia unitas similitudinis, dat aparte rei ng se habet plus fundamento ad unitatem universalis totalis, est unitas similitudinis, haec enim est ratio cuius est fundamento aparet unum intui ea quae pluralitas sicut quae se habet ut fundamentum ad distinctionem totalem dicit distinctio fundamentalis; et ablata unitate similitudinis, non dat fundamentum ut intui aparecant unum quae pluralitas, sicut ablata rationalitate a petro, intui non dat fundamentum ut intui aparecat per hanc cognitionem hoc per modum unius cum reliquis hominibus: ergo unitas similitudinis est fundamentum ut aparecat intui unum quae pluralitas =

12 Supono 4o unitatem intencionalem alliquam esse positivam, et alliquam precisivam; 1a est: Cognicio faciens plura positive ... ut quod petrus est paulus, haec unitas non est conducens ad universale non enim est talis ut sub ea ratione sub qua obiectum eorum renuerat perfidentem realem in pluribus: quia talis unitas non oponit unitati numerice, quae est sufficiens ad universale = Unitas precisiva est ratio talis vi cuius aliquid alliqua leccione sub intentionem unum precisive, quae re et positive pluralitas: hic preratur circa difficultatem =

13 Sentencia affirmativa tenent plato et eius discipulus aristoteles libro 13o methaphisice capite 4o et 5o, scotiste citantes esse subtilem doctorem, et contra hos Caietanus cum nostris ... secunda negativa sentencia est eccig Aristoteles 7o methaphisice textu 14o allio ... loco, et divi thome leccione 1a quem sequntur thomiste et ex nostris eximius Doctor quibus subscribunt omnes Societatis et nostri =

14 ... sit 1o ante operationem intellectus non dat universale

totale: probatur 1° ex Doctore angelico opusculo 56 Universale est unum in pluribus, et de pluribus; unum autem per cognitionem, et ex Aristotele 1° de anima dicentem: universalia aut nihil est, aut posterius est, ad operationem intellectus, et loco citato intellectus dividit quae sunt divisa, et adunat quae divisa sunt, quia ex divisione et abstractione universalia est collecta ex pluribus per intellectum, qui accipit in pluribus similitudinem et facit ea unum per intentionem: quod unum multiplicabile in pluribus quod est universale totale non datur nisi post operationem intellectus =

15 Ad A... quamvis enim sit unum [illegible] possit esse plura per intellectum, quod quae sunt plura [illegible] solum possunt esse unum per intellectum; sed natura humana est plura [illegible]: quod solum potest esse una per intellectum: quod a parte rei natura humana non est universalis totalis. Concedo consequentiam, quia applicat a parte rei naturae humanae esse plura [illegible] et [illegible] unum alia, et eadem ratione qua natura humana est una et plura, quod est impossibile: quod si a parte rei natura humana est plura non est [illegible] una, quod est una per intellectum =

16 Dico 2°. unitas totalis, qua universale totale constituitur, per cognitionem plura comparantis, illaque per modum unius representantis, ideo unitas totalis universalis non datur a parte rei independens ab operatione intellectus. Probatur sic: illa unitas constituit universale totale, tale [illegible] quod natura humana constituit una quae est tota identificetur cum pluribus, et cognitio comparans omnes homines eorumque [illegible] [illegible] prout eorum rationem hominis talis est, ut vi illius adeo sit una natura humana ut [illegible] secundum totalitatem identificetur cum pluribus: quod unitas universalis totalis constituitur per istam cognitionem =

17 Maxlique et minor probatur: per eiusmodi cognitionem [illegible] ratio humana prout [illegible] comparationis naturae humanae, et ita abstracta est natura humana una [illegible] totaliter identificetur cum pluribus, quod vera minor probatur: minor natura humana abstracta per eiusmodi cognitionem non est totaliter plura: quod est una minor patet per eiusmodi enim cognitionem non [illegible] totaliter rationes individuales [illegible] ratione natura est plura. Et de natura abstracta [illegible] comparationis naturae est solum natura [illegible] praedicata essentia, praedicata essentia naturae identificatur [illegible] cum pluribus: quod unitas totalis universalis constituitur [illegible] per cognitionem plura comparantem, et plura representans per modum unius: quod independenter ab ope

Caput 33.

19 Obiicies 1º: ante operanem 3tus, hoc Vª dat unitas toxlis xaneC9 e una species; et hec unitas sufficit ad unibexle toxle: g ante ope xanem 3tus dat unibexle toxle: p oat min: tq ppria e unitas ifen cionalis, que e ppria unitas expecifica que dat aparte xei; et illa sufficit ad unibexle toxle: g o ista = Dico maxem: e una spe cies fydamentalis, Ddo toxlis talis; nº qa una species toxlis talis. Dicit ecig Co, nem lem unitem, lenlem et, hoc secudo sensu Distzla mixi negata q 3; tº nº Dcig =

A minixi; p vanem omissi maxi et Dcerá minixi nº Dcig: qa unitas fydamentalis, ecopeecise qsit ppialit sufficiens et talis e ut natura vi illius sit; Divisa plu xa eiusdem xanis et potius Divisa Vi avrem unitatis toxlis sem, 3tenlis, et per xanem natura eactu Diva e una eadem plurix bus eiusdem xanis. ydenatura e una aparte xei seu unitate simi litunis non vero e una toxlis multiplicavilis plura =

Obiicies 2º: id q dit unibexle e sola natura, eu obty Coqnis hoc: n vexo ipsa Coq nicio, natura seu obty Coqnis hoc dat aparte xei ut parte a Dicam, q unibexle toxle dat aparte xei maxpatet qa ipsa Coqnicion identificat C pluribus; et natura liqcata per talem Coqnem: et minox C Dcia liquent = Omin maxi Dico mixem, et natura, seu obty dat aparte xei ut explicat, per Coqnem hoc; nº, alii Dq: et similis Dico et sequens: q unibexle toxle Dat aparte xei ut explicat per Coqnem hoc; nº, aliis; Ddo Dcig

Natura unibexlis una e, et plura ut plura dat aparte xei qa omnis, et que libet natura identificata Clua; Dividuacione in tamen dat ut una ut pposita per Coqnem hoc, licet obty huius coqnis specificativa De aparte xei, qa natura ita pposita e abstracta ab 3 ulaxitabus, et De nominat una ab Coqniciony tq qua alcama ydelicet, unibexle afexat Coqnem n alexilla tq qua subty q Denominat unib exale tq

quia tra vir est sit pxecti... in natura aliq maxi latius ...

22 nreres 3: Deus pt pducere hoem qui n pducat deteminate pxu vel paulus: q ante opexatum sui natura humana est, fieret in pxo vel paulo: q e uniuersalis tonlis talis aparte rei = Dico ans Deus pt pducere hoem qui sit deter nate pru vel paulus qui pdu cat determinate pxy vel paulum; n°, Deus pt pducere hoim qui sit allius apetro e paulo, qui pducat pxy determinate, vel pauly; Concedo an, et n° omnes dcias natura ei humana ante opera nem sui e determinate pxus, et determinate paulus, et qlibet indiuidy determinaty nature humane, e qua identificat unde pducens pt qui determinate pducat illas indiuiduacio, e qua ni identificat natura pducta =

23 Ad explicacion: si Deus haberet hoc decrety volo pducere hoem eet diferens ad pducen natury hu mane vel pxo, vel paulo: q qa natura humana e diferens ut sit pxo vel paulo = omiso decreto q ut precisiby e imperfectum malle Deo negg, Dico ans Deus eet diferens ad pducendum naturam petri petro, aut allig nature distin qpauli paulo Cdo: ad pducendy ung eandem natury vel pxo, vel paulo n° ans, et dcig selectam de eadem natura =

24 Deus vi talis decreti n manere determinaty ad pducendy pxy potius quiq pauly, si autem determinaret ad pducendy determinate pxy, illi tribueret natury identificq Cina singularite n vero natury paulo: unde nyquq nula Diferencia gauderet eadem natura vel ad pxy, vel ad pauly, et una determinata ad pxy, sihi pduceret et allia distinta apaulo si antonius pduceret decrety illud sortiret suy electy per pducionem Cuiuslibet nature, qa nulam determi nate velet =

25 Obiicies 4°: natura humana dcipit Cvexite communica bilis pluribus, et natura pxi e natura huma: q= Dixmat; na ture humane pxi debet conuenire omnia px dicata essentia, et poie identificari Cpaulo e pxedicaty essentie nature humane; q° xes deo: natury humanq dicem ee communicabilem pluribus

n vero nam humanis singularem ut e natura pri at a parte rei ne natura dni, d post cognitionem abstractivam per quam natura praescindit a singularibus =

Similiter ad 3. humanitatem dico,

2o naturae humanae dni, seu ut parte humanitatis praecise a singularitate d venire posse identificari cum paulo, at naturae humanae pri, et eo modo quo est in petro a parte rei non d venire neque esse illi praecatum [illegible] posse identificari cum paulo potius eius illi d venit ut e a parte rei repugnare identificari cum paulo =

Objicies

21 cies 5o: petrus et paulus sunt a parte rei unius totalis speciei hominis: ergo a parte rei habent unitatem totalem: probatur ans: petrus et paulus a parte rei non sunt plures speciei totalis ergo sunt unius totalis = n ans d cero quo antis quani [illegible] n o d cig vel eo dico [illegible] carentiae quae non sunt plures totalis sunt unius si participent talem rationem; d do, si illi participent in o d cig.

Itaque sicut non e bona argumentatio

22 petrus a parte rei non e plures equi: ergo a parte rei sunt plures equi, ut petrus carentiae quae non plura sunt unius et nullia de c [illegible] qua n participat rationem equi, sic ne bona argumentatio argumentati: d c ndet a parte rei nec una nec plures species totales, carentiae petrus et paulus neque sunt unius, neque plura sunt totalis a parte rei; d solum sunt unius a parte rei fundamentalis seu unius unitate similitudinis, pro qua unitas non universalis totalis distributiva =

Objicies 3o: universale e singulare sunt correlativa, et singularia, d [illegible] a parte rei ergo universale: maior patet et minor d[illegible], ex aristotele d[illegible] e certa, in utraque correlativa sunt simul = distinguo maiorem: sunt correlativa totalis post operationem intellectus d do, ante operationem intellectus n maiorem. particulare formale e illud, distributivum unius [illegible] d muni per cognitionem distinctam; particulare totale non dat a parte rei seu independenter ab operatione intellectus =

Correlativa debent quo existere ut explicatur exigit eodem statu, et eodem modo quo patet; cognitio, quae refert ad rem cognitam, et tamen cognito

existit, quia in rebus, quae cognitae extra illas, quae universalia, et particularia dicuntur. Conclusiva, non quantum quod est a parte rei, sed quod universale est in ordine ad singularia, de quibus aptum est praedicari, et singularia etiam sunt apta ut de ipsis praedicetur universale; propterea quod singularia sunt naturae, quae dicitur universalis m n m n —

31 Ex dictis sequitur 1º: naturam ante operationem intellectus esse singularitatem, et habere identificationem realem = 2º: quando D. Thomas et Aristoteles asserunt dari a parte rei obiecta scientiarum, scientia quod est de universalibus loquuntur, de universalibus fundamentaliter talibus, qualia sunt praedicata similia quae a parte rei dantur = 3º: refutatur argumentum adversariorum = n m n m n m n m n m n m n m n m n m n m n m n m n m —

Caput 4.

32 Antecedit Plato cum Aristotele ac nostro evelando [illegible] asserendo dari universale a parte rei dicit ens dari naturas quasdam universales, quas Platonicae ideas nuncupant, omnino ab individuis separatas, quae extra operationem intellectus [illegible] quas collocat, sunt incorruptibiles, et generabiles et corruptibiles vocitat, aiebat quod est existentes per se extra quodlibet individuo = hec potissimum, et delirationes Platonis quam fundamentaliter reiiciunt videntur ab illo sequi. 1º: in multis rationibus, quas quaelibet manu scribente videre. 2º: ista

33 si natura huius sententiae existit separata a singularitatibus, quod non identificatur cum pluribus: et quod cum pluribus non identificatur, in illis non multiplicatur: quod talis natura non est universalis = 3º: ex eo quod tali natura concedatur aliquando separata, nunquam potest non esse identificabilem, quia quae semel separantur, nunquam identificantur = 4º: etiam si tali natura identificaretur cum pluribus non est universalis, et communis, sicut natura divina, quae est multiplicabilis: quare daretur contra sanctissimae Trinitatis mysterium, et alia: quod est chimerica sententia — A

34 cedunt alii, qui huius utriusque partis distinctione mediam asserendo dari a parte rei universale, quatenus natura est eadem realiter cum omnibus, a quibus

ex natura rei formaliter distinguuntur = et hec militat contra nostram traditam in antecedenti; tamen dicendum est quod a parte rei natura actualiter distinguitur a paulo per proprias ipsius naturae: ergo natura petri non est eadem cum natura pauli: ergo nec universalis: antecedens patet, quia est actualiter petrus distinctus a paulo, quia eadem natura non potest esse simul distincta, et identificata =

3. Secundo: deducitur ex ista sententia absurda sequentia: 1º, quod non posset unus homo existere quin omnes existant, quia eadem numero in omnibus individuis natura est, que numerice talis est in uno ac in omnibus existat = 2º non posse unum hominem damnari vel salvari quin omnes damnentur vel salventur, quia datur eadem numero natura: 3º: non posse deus aliquem destruere, quin omnes destruat, quia habent eandem rationem: ergo hec sententia quimerica est =

36 Accedunt igitur doctissime scotiste cum subtili doctore asserendo universale formale dari a parte rei, quatenus natura humana unius individui distinguitur formaliter ex natura rei a sua singularitate: verbi gratia natura petri a sua petreitate: et hoc est quod differens ut sit in paulo, vel antonio: ydeo ne natura dicitur universalis in statu abstractionis, quem habet ante identitatem cum petreitate, ponitur quod in statu contractionis, quando identificatur realiter cum singularitatibus et ab illis determinatur ita post scotum ex nostris Caietanus, et fonseca =

37 Hec supponit sententia distinctionem mediam inter naturam et singularitatem; de qua postea dicemus, quod nunc tamen sic impugnatur: implicat quod in nullo statu reali natura petri verbi gratia sit indifferens ad identitatem cum illo a quo realiter distinguitur; sed natura petri distinguitur realiter a paulo; petrus, idem, et paulus ad invicem separantur: ergo natura humana petri in nullo statu reali est indifferens ad identitatem cum paulo: maior probatur: implicat quod natura humana petri sit indifferens ad essendum, quod non est, nec potest esse; sed natura petri non est, nec potest esse paulus: ergo

38 Secundo impugnatur, licet natura humana petri sit indifferens ut sit in paulo, ut paulo, et pro eo sit simul non indifferens, neque est universalis, nec est scotistarum: probatur consequentia: eo quod non sit indifferens ut simul sit

pro, et platō, nec est plura nec in pluribus invenitur: quia nec est univer-
salis: ergo ab hac differentia eo quod non sit taliter indifferens est singularis ac-
tualiter: ideo quia sit actualiter singularis, non est universalis: quia eo quod
non sit taliter indifferens non est universalis =

39 Sed contra dicunt Scotistae sub quo
exposito sunt in 3° argumento numero 22; ad quod sufficienter illi exposito su-
pra = dicunt 2°. Omnes homines sunt eiusdem naturae, seu speciei
humanae: quia eadem natura est in omnibus: quia est universalis, ut existit
in aparte rei talis natura = Dicturmant: petrus, et paulus non distinguuntur
quoad ante operationem intellectus, et in ratione hominis, et in ratione talis; quia eadem
natura in utroque: quia est una in pluribus igitur ex natura rei distincta a
singularitatibus =

40 Ad 2um dictum dicendo, quod distinguo consequens: quia est eadem
natura in omnibus unitate reali; non, unitate intencionali, vel similitu-
dinis: concedo. Solucio in dicta; ad distinctionem notam, et Conuit tota, quia
aliud quod duo, sint similia in natura, vel conveniunt, et aliud quod non
distinguuntur; potius e similitudine arguit distinctio: unde verum est petrum
esse similem paulo in natura non vero quod non distinguuntur ante operationem
intellectus, qualiter conveniunt in natura specifica hoc est in esse homines, distin-
guntur in natura numerica: scilicet in esse tales =

41 Accedit ultimo Mexine
ro antecendentem seu cui similiter accedendo natura humana non ha-
bere illam unitatem positivam a parte rei, et dicit non esse, positive eadem in om-
nibus singularibus; et negative eadem, quatenus natura hu-
mana quoniam esse ex se non est singularis; et licet ista contracta ad petrum
distinguatur a natura contracta ad paulum, potest tamen per abstractio-
nem ad petrum distinguere alias singularitates =

42 Sentencia haec tribus
pro nostro tonseca quidditates quod sit secundum naturam statum 1° in quo natura
in una 2° se praecedit indifferens ad singularitatem est in hoc statu
esse naturam universalem = 2° in quo ipsa natura per singularitatem
contrahitur = 3° in quo postea per intellectum abstrahitur a singularitatibus = an-
tequam ab Mexino in uno quoque = adverte 1°: unitatem esse oppositam di-
visioni in eo quod seu remdiciunt in quolibet sic divisa = Unde cum

43

tas dehinit indivisio rei in se que 3 ex alia totalis, alia numeri-
ca, alia essentialis. unitas totalis dicitur unitas generica, vel ex
specifica fundamentalis verbi gratia petrus, et paulus a parte rei indiffe-
runt specifice sicut differunt in se petrus, et equus: quod unus unitas ra-
tio fundamentalis specifica unitas, numerica est, qua indivisibilis
res unus omnino indivise in se, et alia indivisa eiusdem speciei =
Unitas essentialis est qua aliquid est indivise in plura sub eadem ratione
sub qua est essentia unus verbi gratia natura humana secundum quod ita per cogi-
nem hoc dicitur una essentia, quia sub ea ratione sub qua est una est
divisibilis in alias eiusdem rationis =

Advertite etiam natura que

++ dicitur universalis 2 citra considerari posse 1º in statu abstractionis hoc est
quatenus consideratur 2ª predicata essentialia naturae in quibus conveniunt
omnes illius differentie, quae considerat 2ª aliquam rationem in quo convenien-
tia et taliter se habet natura humana quatenus precise consideratur
2ª sua precata essentia: quae considerat aliqua differentia
individuali, scilicet petreitas: 2º potest considerari in statu contractionis
quatenus scilicet consideratur ut iuncta a parte rei cum suis sin-
gularitatibus, verbi gratia natura humana contracta ad petreitatem verbi gratia
mundi =

+: Supposito hoc, sit prima conclusio: quod ea natura negative communis
vel est una vel multiplex, et dependens ab operatione intellectus: si absolu-
te est una, quod absolute caret multiplicitate reali, et quod universale
non est a parte rei: si est multiplex: quod absolute caret unitate reali:
contra 2º: natura humana semper actu est contracta ad aliquam sin-
gularitatem: quod semper actu est natura humana repugnat contracti
ad aliquam singularitatem = alioquin etiam singularitas posset contrahi ad
aliquam singularitatem: quod natura humana nunquam est una eadem
natura in multis =

40 Contra 3º: vel ea precedentia naturae, aut indi-
visa est ut cognoscatur simul, vel successive ad plures singularitates?
implicat: alioquin non implicaret creatis trinitatis misterium.
2ª est contra, non posset natura migrare de singularitate in singularitatem.
Rursus, eadem natura nequit indivisive esse, indifferens ad plura,
quia natura a parte rei non se habet disiunctive et determinate identi-

ficat naturam singularem quae =

47 Amicus dicimus, ut natura sit universalis, sufficere quod habeat a parte rei unitatem specificam et multiplicitatem numericam. Quae licet ea unitas specifica et similitudinis per creationem essentialibus naturae, ut possit universale fundamentaliter tale requirat: non tamen sufficit ad universale formaliter tale: quia illa unitas specifica et similitudinis non sufficit ut det a parte rei universale formaliter tale =

48 Ante quo unitas universalis iuxta auctorem 3° Metaphysicae capite 14° est actualis indivisio naturae in plura eiusdem naturae; et talis unitas similitudinis seu specifica non est quae praecise dicit ante operationem intellectus non est actualis indivisio naturae in plura eiusdem rationis, potius est divisio et similitudo quae nunquam tantum reperiri nequeat: quod = Capitulum 4 de obiecto immediato abstractionis.

Caput 4.

49 Quia universale est per creaturam relatum ex materia et forma, idem est inquirere de universali obiecto immediato abstractionis ac ex qua materia habet universale esse, quod reddit formaliter tale per cognitionem abstractivam quod quaerunt per ipsam illud tale denominantem. Certum enim hanc cognitionem abstractivam hoc habere ut obiecti, et licet hoc distinguit tamen illud aliquando difficile idem est, ut sicut resolutionem in partes deducit Dialectici =

50 Sit enim praesens difficultas de eo quod obiectum cognitionis abstractivae, videlicet aliud est illud quo per quod fit universale sit unum ratione in potentia identificari et praedicari de multis et sit multiplex ratione videtur non posse esse simul unum et multa. Qua difficultate qui defendunt praecisiones obiectivas asserunt naturam obiective praecise esse materiam universalem. Qui autem defendunt praecisiones formales dicunt non solum naturam sed etiam singularitatem sive cognitas esse materiam universalis =

51 In qua difficultate nostra dicitur est obiectum immediatum abstractionis videlicet cognitionis hoc vel plures homines ita distincte cognita ex parte modi ut vitalis cognitionis sed non

cexnat e ... ho q ... Devergitlig q ... pexa ... macciconem Cognoscit plura unum. n positive ut unum, nec aliomodo unitatem illorum, precisibe, quatenus vi illius Cognitionis nequit ... abstrahere unitatem aut Divisionem illorum X nec enim ita prescindentes totaliter ideo ... predecessorem = ... =

52 Provat quia X un ... ipsius et ... obiecty ... actus hoo Debet ee unus tydamenz ... e uny unitate simi litudinis; ... uny unitate similitudinis H plura Devenencia a lliquo precato: ... Cognicionis abstractive hoo H plures hoes ita ... Cognitu ex parte modi ut ... indicernat ee plures ... text ... Dicitur e Co ad 2a partem = Actus en ... uni

53 bexe Ctydamento ad unat ... obiectum sicut actus Dirquen ... Divi sione xanis xaciocinate Ctydamento Dirgit ... obiecti. Co ad 2a partem pvat ... Dividua nature humane ee uny tydamen talis xespecte actus eo totaliter ... Dividua naturehu mane Devenire ... alliqua rane, sub qua posset ... Cognos ci; ... talia Dividua sic ... e talia ... Dividua ee uny unita te similitudinis: ... Co ad 2a partem = Provat min:

54 ... silogismi numeri 52 ... uny unitate similitudinis, ... totaliter ... obiecti uny unitate similitudinis; ... uny unitate similitu dinis ... totaliter per plura Devenencia (ut dicty ... antecedenti) ... alliquo precato, ... uny unitate similitudinis ... ... similitudo, hec ... totaliter per plura Deve niencia ... alliquo predicato: ... uny unitate similitudinis H plura Devenencia =

55 Explicat: Natura humana ut ... e obiecti Cogni abstractive; ... natura humana ut ... e plura ... Di vidua: ... plura ... Dividua ... humane ... plures hoes e obiecti Cog nicionis abstractive: ... hoc negari ... en ... apparere na tura humana ... alliud quam ... Dividua hum ... nature: ... ostendit, natura humana, qu ... e obiecti Cognitionis abstractive n e obiecti a ... Cogni Cognoscentis natura ... aliis ... natura humana ut e

jte xx̄ et operae m̄d m̄d m̄d m̄d m̄d m̄d ē obiūm cognitionis abstractive
Caput 63: arguitur enervat – m̄dm̄d m̄dm̄dm̄d m̄dm̄d m̄dm̄d m̄dm̄d

Caput 63.

96 Arguis 1°: Cognitionis scientifice habent pro obiecto alliquid universale: ergo obiectum cognitionis abstractive est alliquid universale: ans est ditq: sciencia non datur de singularibus = Distinguo ans, habent pro obiecto universale fundamentale; concedo; formale nego ans: huius enim ratio est quod non datur sciencia de singularibus formaliter ut talibus omitto non datur sciencia de singularibus ut componentibus universale fundamentaliter tale; nego ans: solucio constat =

97 Argues 2°: obiectum cognitionis abstractive est obiectum univocum: ergo est unum; ergo est universale: pro ant constat, ut obiectum sit univocum debet aliquid tali unificacione; consequentia obiectum abstractum sub una racione est absolute unum: ergo debet esse unum = Distinguo ans: obiectum est univocum fundamentaliter, concedo; formaliter univocum; nego: obiectum enim cognitionis abstractive dicit univocum fundamentaliter eo quod plura individua similia, alliquo pacto conveniunt fundamentaliter ut aliquid per actum qui considerat, cuius actus obiectum sit formaliter unum, quod patet ex propria accepcione univoci =

98 Obiecies vitta predecessor si arguet Clemitius obiectum cognitionis abstractive est alliqua racio divisive predicabilis de quolibet inferiori, et plura que a nobis ponuntur pro obiecto talis cognicionis nequeunt esse alliqua racio divisive predicabilis de quolibet inferiori, de primo nequeunt predicari esse plura individua nature humane scilicet Joanes, antonius &, quod est alliqua racio dicitur obiective quod predicabilis, universalis et precisa a singularibus =

99 Retorqueo argumentum certe validius talis racio dicitur universalis tenens ex parte obiecti, obiective quod precisa a singularibus dicitur per identitatem et pluribus singularibus nequit predicari de quolibet individuo seorsum, quia hec racio dicitur obiective precisa a singularibus nequit predicari de quolibet individuo seorsum: ergo nequit esse obiectum cognitionis abstractive; mox dictavit de meritis propter precisionem obiectivam =

100 Arguit consequentia mox nego minorem cuius

vanem scilicet dico: De xpo nequit predicari ee plura individua nature 2ᵃ totam suam realitatem; ideo, 2ᵃ q̄ plura apparent respectu cognoscentis in eo tunc q̄ dicitur itaq̄ plura individua nature humane que ap̄quunt per cognitionem abstractiuam non predicantur 2ᵃ totam suam realitatem, hoc est non predicantur 2ᵃ naturam et singularitatem; sicut sic predicarentur obiectiue cognitis predicarentur de xpo reliquie singularitates: solum q̄ predicantur plura individua de quolibet, interiori 2ᵃ illa predicata 2ᵃ que apparent plura respectu cognoscentis per cognitionem hoc per quam apparet plura non plura, et 2ᵃ aliquam rationem, 2ᵃ quam sic recta sunt de quolibet predicari =

Unde natura humana precisa a singu-
51 laritatibus obiectiue nequit ee subiectum universale: non q̄ totaliter excludit identitatem cum quolibet individuo nequit ee universale; q̄ si natura humana precisdit obiectiue a singularitatibus totaliter excludit identitatem cum quolibet individuo: q̄ natura humana obiectiue sumpta non est subiectum universalis: probatur minor, natura humana obiectiue precisa a singularitatibus et totaliter id q̄ rationem singularitatem; et natura humana sic sumpta excludit identitatem cum quolibet individuo, non sic accepta eadem ratione dicta cum determinatis singularitatibus: q̄ natura humana obiectiue precise nequit ee obiectum universale =

Arguet 4º: si terminus hoc haberet potestatem plu-
52 res homines ee terminus copulatiuus aut disiunctiuus, valeret vere hoc currit: q̄ omnis hoc currit; et hoc est falsum: q̄ non maior: q̄ adtermini copulatiui, et disiunctiui plura significare nequit specialis modus significandi exprimendo scilicet pluralitatem, quam non exprimit terminus hoc qui omnes homines diuerse significat precisdit q̄ totaliter natura a pluralitate non sic precisdit totaliter per terminum omnis hoc, per quem quidem ap̄quit et apparet plures =

Nunc sufficit 2ᵃ contrarium sig-
53 care idem obiectum ut ab uno valeat ad aliud sicut terminus xpus, et paulus et iste xpus vel paulus ap̄quit idem obiectum et tamen non valet ab uno ad aliud non valet vere xpus est xpus vel paulus, et tamen non valet, xpus est xpus, ~~et~~ paulus similiter dicitur de terminus hoc et omnis hoc: videlicet idem ap̄quat hec cognitio hoc, ac hec cognitio

pxus paulus et ceteri per hanc cognitionem abstractivam scilicet attingit quod distincte singularitates per 2am tamen speciali modo et clarius attingit discernendo scilicet petrus, paulus, et alios =

Arguens:

64 quod immediate attingit a cognitione abstractiva est obiectum immediatum illius; et natura secundum se est immediate attingit a cognitione abstractiva: ergo natura secundum se est obiectum immediatum cognitionis abstractivae. probatur minor: quia dicta cognitionis attingit natura simul cum singularitatibus; et natura simul cum singularitatibus est natura secundum se: ergo. nego minorem concesa maiori, ad probationem nego maiorem: quia etiam dicta cognitio non solum attingit natura, et etiam singularitates, at talis res, ac simul attingeret illas =

Distinctione

65 Hic advertite quamvis cum dicimus obiectum immediatum cognitionis abstractivae esse plures naturas, quae distincte cognoscit, non intendimus dicere tales naturas esse distinctas ante cognitionem abstractivam ita ut cognitio cadat supra ipsam cognitionem. sed solum intendimus dicere ipsam abstractionem, seu cognitionem efficientem universale terminare ex parte plures naturas quae distincte cognoscit per talem cognitionem efficientem universale, nec ex parte talis cognitionis aparet pluralitas, sed solum obiecti talis cognitionis plures sunt ex parte obiecti, quae dicta cognitio attingit sine singularitatibus = mmm

66 Advertite etiam ad allia argumenta, quod ut debet cognitio faciens universale debet dari plura ex parte obiecti quae significent per cognitionem sive sit existencia, sive possibilia, quia omnes homines petrus, pxus, cet. possibiles, in tribueret universale per istam cognitionem hoc = ultimo advertite, non esse idem cognitionem praecisivam ac abstractivam faciente universale, quia prima datur scilicet de obiecto uno singulare, per tamen praecisionis uno praedicato ab allio absque hoc universale: quia 2a cognitione non datur = C. 7. de unitate universalis = mm mm mm mm =

Caput 7.

67 Hic rogamus quaenam sit unitas requisita ad universale, quae est unitas scilicet talis unitas quae est (ratione universalis, sit realis, an rationis) et antequam notate quaecumque diximus a numero 3 usque ad 187

hanc in Capite 9: praeterea q hic ait ne sit e unitas aequalem unius ee, diviny gle, Va, q oppositum eius licet partibus dis, et q quelibet pars n participat adequatam rationem oppositi, ex quo unitas seu forma per quam unum tale e, erit diversio rei, seu precisa sensatio totius, qua res n pt dividi in plures eiusdem rationis adequate —

68 Unitas dividitur 1o: in materialem, vel numericam, que e identitas realis sed ipsa, di cuius n pt dividi in plura eiusdem rationis, hec unitas convenit in quodlibet individuo que unitas n sufficit ad universale — 2o dividitur unitas in continuam, que e divisio, totius in equalis rationis cuius divisi signum Va qu posit dividi in duo ligna eiusdem extensionis, et ipso hec unitas e discreta et distincta ab unitate requisita ad universale — Dividitur

69 3o unitas in similitudinem et intencionalem: de 1a dictat numero 44 dicte disputationis. unitas vero intencionalis e ratio formalis per quam aliqua et equalis divisi gle Va cognicio hoc que ecce si habeat ex obiecto plura individua re distincta gle, attamen intellectus ea apponit ac si unum eet. hec autem unitas pt ee positiva, que e cognicio representans idem in duo extrema Va, eius e hoc; de hac q n e q. Alia pt ee abstractiva, que e ratio formalis per quam absque affirmatione et diccione aliqua, sunt seu apparent unum per se que plura sunt sic e hec cognicio hoc = = = = mnmnm —

70 Quare ut hat hec unitas intentionalis dividi cognicio necessario ex parte actus predicata differencialia, alias eius representaret plura ut plura et n per modum unius; e autem similitudo in predicatis fundamentum ad hanc unitatem intentionem, que unitas e extrinseca obiecto et solum se habet ex parte actus, e q unitas in propriali cum distinctio rationis ad distinctionem relationum numerice, que e propria sicut e propria distinctio realis —

71 Dico q unitas intentionalis extrinseca abstractiva e que requiritur ut fiat universale: probatur breviter, q ad constitucionem universalis requiritur pluralitas aliqua in rationem conveniens, seu e mera illa unitas rationis cuius obiecti

ytasit unq ut simul sit plura et de pluribus predicet; ita se
habet unitas generis extrinseca abstractiva: q. minor patet, unitas
tas extrinseca dicit cognitionem plura attingentem illaque per modum uni
us representantem, qua natura redditur una intentionaliter quamvis in re
e multiplex; siquidem per talem cognitionem apparet natura ipsa sine
pluribus differentiis, et dicitur una; et per cognitionem per quam apparet na
tura una quamvis in re e multiplex e per cognitionem plura at
tingentem illaque etc. ergo hec cognitio e unitas ad universale forma
le requisita =

Hic nota divisionem oppositam unitati per veram ee
72 eiusdem rei: divisio in plura et convenientia non ponit unitatem,
v.g. natura humana divisa in petrum et paulum etc., hi enim in predicato
hominis conveniunt, ideoque natura e una unitate convenientie; si au
tem divideretur in plura quorum unum esset homo, alterum non, naturam
non ee universalem, neque in divisa, v.g. homo respectu hominis veri
et picti. unde unitas similitudinis dicet, requirat ad universale, quia
inferiora sunt in aliquo predicato similia, tamen sola non e sufficiens;
quia ad universale requiritur q. naturaliter predicabilis distributive de plu
ribus et similitudo dicta in collectione similium hec collectio
non potest e predicabilis distributive de quolibet =

Contra hoc obiicies
73 1o: Santus tomas et aristoteles dicentes unitatem universalis ee unitatem ra
tionis: ergo hec unitas e ficta = Respondeo unitatem universalis ee unitatem racio
nis, negative; et quia per ipsam quidditas ratio attingere omnia alia actualiter e negative
re. et c. attingere naturam abstractam aliis singularitatibus nisi illam attinge
re alia actualiter, quia licet abstracta attingat tamen singulariter attingit
licet diverse, e per modum unius =

Obiicies 2o: si unitas universalis esset
74 extrinseca nature, universale esset ens per accidens: et non in collocabile in
predicamento: q. = Vel dico totum: quia solum in divisum prius v.g. complexum
in predicamento collocatur = et nego sequelam: quia saltem locum non e per acci
dens [illegible] enim ex materia et forma locum sufficit ut collocetur in pre
dicamento =

Obiicies 3o: [illegible] singulare ab intellectum non habet addi
75 stinendum universale formaliter tale = et dicta cognitio plura attingentem e

singularis: g. ap[er]ien[s] n. rabe. ad distinuendu[m] universale = dist[ingo] ma[io]r[em]: 1[o] q[uo]d repugnat identificari c[um] pluribus minime valet di stinguere naturam potentem identificari c[um] pluribus; c[oncedo]: predicta unitas repugnat identificari c[um] pluribus: n[ego].

Atqui n[on] maiorem:

76 nulla e[st] repugnancia q[uo]d id q[uo]d est singulare natura q[uo]d est universalitatem ag[n]oscat sine ipsis distinctis, et per eam fiat universale: qa vitalis cog nicionis omnia individua naturae apparet contrarium = ad distin[ctio]nem dico q[uod] licet cognicio n[on] valeat distinguere naturam poten tem identificari c[um] pluribus, qa hoc solu[m] provenit ab identitate na turae c[um] illis, tamen valet distinguere naturam unam q[uod] sufficit c[um] illi[s] di stincta universalis, qa universale e[st] dicit aptitudinem identificari c[um] pluribus et esse tonsi[gni]ficatum =

Obiicitur 4[o]: nequit natura distinctio universa

77 le per cognitionem distinguentem plura: ergo haec unitas n[on] distinguit universa le: p[ro]bat[u]r ans: talis cognicio vel cognoscit distinctas individuorum, vel n[on]: si 1[um], d[ico]: nequit fieri universale per actum agnoscentem multiplicitatem, et per talem actum agnoscit distincte individuorum: ergo per illum nequit fieri universale, si 2[um]: iam talis cognicio esset obscura praecisiva =

78 An. n[on] arguit, p[ro]bans dicens la parte distingo p[ro]bans maiorem: nequit fieri universale per actum per quem cogno scit multiplicitas, ut multiplex e[st]; d[ico]: cognoscit multiplici tas n[on] ut multiplex e[st] contrarium; n[ego]. et distingo minorem: et per tale[m] actum cognoscit multiplicitas, ut multiplicitas; n[ego] ut unum: d[ico] admissis praecisionibus loquimur verum q[uod] per actum plura distinguentem, et illa repraesentantem per modum unius cognoscit multiplicitas, qa cognoscit distinctas individuorum 2[a] q. per hunc actum al[iquem] cognoscit tyal hominis quae ratione, et d[ico] distinctae praeceitas [illegible] quae identificatur c[um] alii an[ima]li h[omin]is ac tamen n[on] cognoscit distincta an[ima]lis ex parte actus qa ex parte actus so lum apparet al[iquid] ac tamen ex parte ob[iecti] n[on] solum al[iquid] et ecig[nitio] rationale e[st] praecisitas ag[n]oscit q[uod] sufficit ad universale distinuendum = C.S: alia divisia radit = nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd nd

Caput 83:

79 Quaeres 1°: An Cognitio abstractiva sit totaliter Copulativa, vel Disjunctiva totaliter? Dico negative quia Cognitio totaliter Copulativa vel Disjunctiva totaliter debet pluralitatem exprimere; et ut dixi Cognitio totaliter abstractiva nequit exprimere pluralitatem: ergo cognitio abstractiva nequit esse Copulativa vel Disjunctiva totaliter. Probatur major Cognitio totaliter Copulativa debet exprimere objecta copulabilia; Cognitio quae est totaliter Disjunctiva objecta ab aliis disjungibilia; et haec objecta dicuntur totaliter, et exprimere pluralitatem: ergo Cognitio totaliter Copulativa, et Cognitio totaliter Disjunctiva dicunt totaliter pluralitatem ==

80 Quaeres 2°: An objectum adaequatum Cognitionis abstractivae repetiatur in quolibet individuo secundum totum suum? Dico: in quolibet individuo naturae humanae verbi gratia reperiri objectum Cognitionis abstractae intensive sumptum; nam in quolibet individuo secundum totum sumptum reperiuntur praedicata essentialia naturae; et haec praedicata sunt objectum adaequatum intensive sumptum Cognitionis hominis verbi gratia ut vere dictum. Objectum autem extensive sumptum non reperitur in quolibet individuo: quia objectum extensive sumptum Cognitionis hominis verbi gratia est objectum multiplicatum; et hoc objectum non potest reperiri in quolibet individuo: quia tale objectum attendit totaliter pluralitatem: ergo objectum extensive sumptum non reperitur in quolibet individuo secundum totum =

81 Quaeres 3°: An objectum cognitionis abstractivae sicut dicitur unum abstractive dicatur etiam multiplex abstractive: Dico negative: quia objectum est unum abstractive eo quod terminare Cognitionem unicam attingentem objectum sub unica ratione objecti, autem est multiplex abstractive eo quod terminare multiplicem Cognitionem abstractivam; Causa objectum Cognitionis abstractive solum terminet unicam Cognitionem abstractivam sit inde quod non multiplex abstractive licet dicatur unum abstractive =

82 Quaeres 4°: An Cognitio attingat plura per modum unius in actu exercito vero in actu signato? Dico: talem cognitionem attingere plura per modum unius in actu exercito vero in actu signato; hoc est Cognitionem ex

exprimit ex parte obti aliquam unitem positivam, qa si illa exprimere talis ab agere ... obti ... illa unitem, quam ex parte Obti non habet ab agit vero solum obti per modum unius facti ... precisive, qa precise ... multipli ... illam non exprimit obto. ... obti sit unum abstractive per eius modi Cognem abstractivam =

83 Quaeres 5°: An unibersalia sint eterna et nexia? Dico Cum eximio Doctore Contra Tomistas, uniber ... esse ... eterna et necessaria: hoc est illa scientia quae abstragit per Cognem ... individuis talis est ut nullo quo temporis possit subire mutanem alicuius ... essentialis: et ... individua dicat Cognem nexiam ... ut tale dicit relacionem ... et decisionem ... per generanem, et Corrupcionem ... ut talem dicit ... licet natura abstracta ab illo dicat eterna et necessaria =

84 Quaeres 6°: quae sint Causae facientes unibersale formaliter ... Dico 1°: ... esse Causam extrinsecam facientem unibersale formaliter tale: sit unibersale tale media Cogne ... ab agente et Cognoscente plura ... tamen ... Cognosc ... eveniat ... nerum quaque Causa extrinseca unibersalis formalis. qa tamen ... agens et passibilis agens quatenus producit speciem obti ... et passibilis, quatenus talem speciem ... ad eliciendam expressionem talis obti seu illius Cognem; ob hoc =

85 Dico 2°: ... per operanem ... agentis non sit unibersale formaliter: ... ideo ... operanem ... qa ... specie ... natura ... singularitatibus ... hoc est talis, ... agentis est producere speciem ... representantem ... magis representat ... tantum magis et ... magis representat ... individua ... talia ... agentes ... facere unibersale formaliter tale = Dico 3°:

86 solum per speciem expressam seu operacionem ... intellectus

passilis reddi universale totale: 2° ut dicitur e per primum agentem universale: ergo per passibile fit: praeterea per operationem per quam natura fit unum in una et pluribus repraesentabilis etc., fit universale totale; et per operationem suam passibilis seu per cognitionem propriis repraesentantis naturae humanae fit una, et unum in pluribus repraesentabilis, per identitatem realem: ergo per hanc cognitionem fit universale=

67 Dico 4°: voluntas potest facere universale totale: ratio enim omnis boni amata a voluntate ut sic amata est una, aptaque est esse in multis de illis quibus praedicabilis; ergo erit universalis. antecedens patet: per hunc actum amo bonum voluntas attingit plura ut tendendo illa, nec discernit unum ab altero bono; et per actum per quem attingit plura illa tendendo fit universale: ergo per actum voluntatis fit universale=

68 Dico 5°: ut fit universale per actum sensus externi: universale enim fit per actum attingentem unum ut plura; et unum ad quod sensus externus per attingit plura ut plura, neque quibus utrumque scilicet a pluribus recipit speciem: et divino tale: aliquando propter corporum distantiam, nobis videri, quod unum tantum corpus videmus; et hoc evenit, vel quia unius corporis species pervenit ad potentiam, vel quia non percipiat negationem unionis; quo his enim plura corpora attingat potentia visiva per ipsam abstractionem nullam facit= =

Dico 6°: divinus intellectus nequit facere universale quia divino intellectui repugnat cognitionem confusam obiecti per cognitionem directam; et verum est scientiis perfectissima cognitio omnes clarior erit, et de cognitione faciens universale sit obscura, et naturam proprie ponens per modum unius; ergo divino intellectui repugnat cognitio faciens universale totale =

70 De angelis idem dicendum quia angelis repugnat habere cognitionem abstractam cognitionem directam nec exigunt habere cognitionem claram cuiusque quibus nata, nec illis est debita cognitio perfectissima, quia quae non possit facere universale==

Quaeres primo: an possit

71 reddi universale per 3am operationem intellectus: respondeo affirmative:

ya per apprehensionem sive simplicem Vª, hoc sive compositam ut
animale, per iudicium sicut hoc est animale, et per utrumque dicitur
esse omnis hoc est animal; et visibile est hoc: quod visibile est animale, per
hos autem fit universale ut per quem per eorum aliquid plura
adeo conveniunt in per modum unius aliquid, et quis ibi exprimi
mat pluralitatem, de aliis Cognicio facit universale: quod per bcem
operationem ibi fit universale = C. 9: Universale permaneat in actione.

Caput 9.

91 Ex mero studio praesens movetur: nam dicimus per indicium
fieri universale ut per indicium, quo praedicat ratio superior equa
lis de subiecto, ut hoc est animale, et quo ratio superior praedicat
ut pars de allia superiori ut hoc est animal tamen ratio quae sit su
perior praedicetur de inferiori, illa dicitur ut pars est hoc, in isto
movetur an universale pariter sit universale seu an universa
le per actionem destinat vel an universale permanet in prae
dicatione de singulari? =

92 Movet eius quod sub sententia alexente
in cius mentem in esse simplicem qualitatem ut maxim locum habeat
id esse compositum ex actu quam una correspondeat subiecto allia cole,
altera abs praedicato: in qua difficultate Cosmas ad dominum et dimi
zatis uniuersale destruit in praedicatione, et licet alliquis
aducat ad se Angelicum Doctorem Opusculo 56 quatamen in
... nihil videtur. Alexe dicitur tomq naturae humanae Vª quod
in praedicari ut particulariter =

93 Intelligendum igitur Doctor p
nobis est eo ad modum praecedentis de Coa ... ... dicitur, quatenus in
quantum importat esse universalis ut hic expresse dixi, tractatur:
hoc est quod particulare in praedicat de forte, et ipse tamen hoc significat na
turam humanam; sine ... participante et particulari ratione et sic prae
dicatur quod universaliter: Ubi Sanctus Doctor aserit quod hoc praedicatum
hoc in praedicatione assignata significat particularem naturam huma
nam, quaequidem ab allio est participabili universaliter:

q̃ z̃ præcãne n̄ manet universale

Provat ratione naturā abstracta ē dicta oponit ut patent ex his; ꝯ natura abstracta ē universalis; ꝯ natura ꝯtracta n̄ ē universalis; ꝯ natura z̃ actua li præcãne ē natura ꝯtracta q̃a ē natura prædicata q̃ z̃ tali iu dicio n̄ manet universale, et dicit n̄ dari universale z̃ actuali prædicatione; q̃a z̃ tali præcãne advenit singularitas quæ ē ꝯtra neqꝫ vel de-

94 bnere universale =

Provat secundo 2º: Ut natura sit universalis:

95 requirit ut sit apta prædicari de multis; ꝯ natura z̃ actuali prædi

— 2 catione sic n̄ ē; q̃ z̃ actuali præcãne n̄ ē universalis. Provat minor: ut sit apta prædicari de multis debet ēē z̃ differens, ꝯ ad illa z̃ deter minata; ꝯ natura z̃ actuali præcãne n̄ ē z̃ determinata, potius ē singularizata, et determinata; aliquid enim ex præcise singula ritas q̃ vel aliis. præcatio actualis nequit simul præcindere et n̄ præcindere a illis; ꝯ si manerent universales z̃ præcãne actua li præcindere præterea hoc a petro, et ab eo illud n̄ præcinderet, q̃a ꝯtra ꝯtrarium tale præterea n̄ potius atꝫ genere præterea quæ pauly de eode atꝫ genere clare, et determinate; q̃ præcinderet simul et n̄ præ cinderet =

96 Provat 3º: Ꝯ: quando sit actualis prædicatio præterea obiective et intrince identificat cum subiecto; ꝯ identificatio obiectiva præ s cum subiecto destruit universale: q̃ maior patet: n̄ provera affirmativa n̄ pt stare cum negatione ex parte subiti, nec ex parte prædicati: q̃ identificat obiective præterea ē libri. Provat minor omne præterea uni versale verificat de subiecto ratione identitati cum illo; ꝯ hoc sola q̃a actua li prædicatione verificat de petro: q̃ z̃ actuali præcãne verificat identitas hois cum petro; ꝯ hæc identitas ē destructiva universale n̄ identificatio obiectiva tollit universale: q̃ hoc n̄ permanet z̃ actua li prædicatione = Cito: 1: 2: m m m m m m m n m m n

Capitulo 4:

97 Anquiritur: natura z̃ actuali præcãne prædicat: q̃ pt prædi cari, ab ente actu ad potenciam, venire valet ꝯtia; ꝯ natura pt

precari, et ē precabilitas q. jactualis precarit eum vexti: =
Digo: dequens: pt predicari eo modo, quo prat; Ddo, como
do quo e predicabilis; nº. prat eni singularicata et hoc modo
prat. praeterea qa n omnis predicabilitas ē universalitas, nec
he ed, ideo qz jactualis predicane deperit predicabilitas, et n
universalitas =

98 Arguet 2º: actualis identitas ē quolibet j dividuo
n Corresponder toti aptitudini: q tota aptitudo deperdit Coaduniver
salitem per identem actualem c quolibet j dividuo = Digo ant, de
talis identitas ē, i Corresponder toti aptitudini extensive; Ddo jtensi
ve; nº. racio qa per actualem identem quelibet natura ē ad unyde
ȝminata, et singularicata; qlibet autem singulare sicut jten
hoc habet tota natura sic jtensive tota natura seu aptitudo uni
versalis degerdit, ac qz de que c qz partis identitas Corresponder to
ti aptitudini =

99 Arguet 3º: Universale ē unu apty predicari de plus;
et si destrueret per actuale precacionem sic n eet qa sol y poret
predicari de uno, n ex eo qz de uno predicaret, tamen poret
predicari de allio ẽrg n ee universale, ut pote destructum per
actualem precanem: q ista universale n ē = Nº mixem: ut uni
versale posit predicari de multis suficit q de illis j determinate posit
predicari, et de quolibet j particulari: sicut maria vª pt plures
tras substanciales habere licet n simul tamen sucessive, ex pt
recipere nat. yde Universale pt de Omnibus predicari n tamen
manente universalitate totali, que destruit per actualem preca
cionem =

100 Arguet precesor suis rationibus Xis ista precacio,
prus ē hoc est predicacio universalis: q universale n destruit j pre
dicacione prat ant qa illa precacio n ē equalis de equali,
et superioris de jferiori, j qua prat latius patet qua subty; et hoc
latius patet qua subty: q = Respondeo: illa predicanem ee uni
versalem, et predicari superius de j feriori denominative talem,
n autem totalis, qa universalitas universalis per precanem
actualem amitit = praeterea, n hoc latius patere qua prus
totalis, qa hoc soly ē verum de hoc abstracto n tamen de hoc Dcto

; yde hoc est super id racio formalis, qa ante predicacionem actualem sic erat, non tamen in actuali predicacione sic permanet; et dicty mdo =

101 Arguit 2º: hec propositio Christus est divinus, et paulo, Christus est homo: quia ista distinguit Christum a paulo, non vero 2a quia comprehendit Christum cum paulo et reliquis hominibus: quia agit natura universalem = Concessa recendens non dicitur utraque propositio distinguit Christum a paulo licet 1a expresse significando Christum quo distinguit scilicet paulo: 2a licet id non determinet absolute tamen distinguit qua vi illius cognitis diceret nisi sufficiens Christum ab allio hoc: ydesequitur quod 2a propositio Christus est homo non dividit Christum cum allis hominibus =

102 Arguit 3º: enunciacio huius propositionis Christus est hic homo diversa est ab ista Christus est homo; et hec diversitas sumitur quod predicetur in 1a racio particularis in 2a vero racio universalis homi nis: quia natura universali non dependit suam universalitem in actuali predicacione = pro mixem: in 1a non solum singularicatur natura hominis cum ad rem predicatur sicut in 2a, et eciam cum admodum predicandi quod non habet 2a que est universalis cum ad modum predicandi precedens in 1a non solum singularicatur natura racione dictum in individualis; et eciam racione hecceitatis quod in 1a propositione non invenitur =

103 Hic advertite: licet ante propositiones sint equivalenter contradictoria in individuali enunciacione, non tamen equivalent huic exclusive tantum Christus est homo non hec exclusiva non solum affirmat naturam humanam de Christo; et eciam excludit similem naturam a quolibet in individuo talis nature. yde illa exclusiva huic equivalet: Christus est homo, et nil distinctum a Christo est homo, seu participat similem naturam. in sic a parte exclusiva solum excludat naturam humanam Christi ab allio quolibet in individuo, et non excludat omnem alliam similem naturam talis propositio esset vera; et extra omnem accepcionem =

104 Advertite eciam: quod licet in terminis concipiatur per hunc terminum homo quod universale per allium Christus, quod est singulare et illos iungat verbo est ita Christus est homo tamen homo non servat suam universalitem quam ante predicacionem habebat; non enim actualis predicacionis per illum 2m actum seu conceptum, dependet conceptum unitivum nature humane cum Christo; qua indiciis affirmari

vy ñ pt habere ꝑ obiro significari verum e quia ait gat ipsa exmo obtive identificata; et extrema obtive identificata e natura ut singularis: q natura universalis ñ lerat ꝫ predicane = nd: C:11: de aptitudine universalis metaphisica; = nd nd nd nd =

Capitulo 4

105 Aptitudo et Capacita idem sit yde diximus Universale ee uny aptus ꝑ. post unitem explicamus aptitunem: et C universale sit et metafisicy seu 2y ee, et logicy, seu 2y predicabile; nyc 1o a gimus de universalis metafisici aptitune, que ꝫ omunie Capacitas ad al[illegible] uid, allia e aptitudo positiva, et allia negativa: ista e ñ repugnancia nare ut identificet Cmultis, hec autem aptitudo negativa apelat eciam logica que stat ꝫ veritate dicimus valet ab actu ad potenciam: Va nara humana e multis: q e apta, e Capax ñ repugnat identificari Cmultis nd =

106 Aptitudo positiva que allii nomingt sinceq, e potencia rrealis ad xy positive distincty: Va q potencia Dei ad producendas Creaturas, et hary potencia ad Dey Cognoscendy = dat eciq potentialitica remota que e Capacitas ꝫpedita ad acty distinty proxima git quqdo Caret tali ꝫpedimento = aptitudo mecha eciq dat que e Capacitas ad rxy xx ꝫ distinty tamen ne idey potencia loca, ac mecha: q a logica hec Va q e hoo: q pt ee hoo ñ e mecha. mecha autem exigit distinctionem extremorum, ñ tamen logica ut patet ꝫ exemplo precedenti =

107 Dico 1o: nara ꝫ nulo statu sive abstractionis seu ꝫ prximali sive ꝫ statu racionis seu rreali habere aptitunem mecham identificandy ꝫ multis. pvat 1a pars, que ꝫ statu ꝫ senli soly per ꝫ tum distinguit nara ab ꝫ dividuis; et hec ñ e vera distincio que requisit ad potencia ficari: q ꝫ tali statu ñ habet Capacitatem mecham = pvat 2a pars. nil aliud e nara ꝫ statu racionis sive rrealis quq ipsa ꝫ seriora: q ab istis ñ distinguitur

vera distinctione: nec istam reali necq intencionalium in universalis habet capacitem sic

Dico 2º: Natura quod dicit universalis ante operacionem intellectus seu rationem habet aptitudinem rem vel logicam ad identitatem cum multis per illa quae dicit potestas: est natura quae operationem multis per realem

108 identitatem: quod illius potest esse: dicit potencia phisica quae potencia logica non tamen negativa totalis; sed fundamentalis dicitur non repugnancia nature: quia logica negativa potencia totalis est talis per actus intellectus negativus. haec autem potencia, seu capacitas identitatis cum pluribus est proxima identificabilitas naturae cum illis, non quae est remota.

Dico 3º: posita ratione universalitatis

109 text aptitudo vatis ut sequatur: quia posita identitatis naturae cum multis intellectus ut identificari cum multis et quoniam dicitur multis ratio dicitur paritatis qua ratio, vatis dicitur negatione unio, unius partis cum alia, eiusmodi autem negacio est actus, quia ex sua ratione non potest facere sensus dispositus; et dicitur aptitudine varia ut sequatur. At vero actus essendi multis dicitur aptitudine vatis ut sequatur. ex sua quae ratione facit sensus dispositus aptitudine totalis positivo ad identitatem cum multis.

Dico 2º: quid quod dicit naturae

1010 universalis seu rationis superioris dicit eciam inferioribus sub illa dicitur universalis, seu rationis superioris dicit aptitudo ad identitatem cum pluribus: ratio ideo: ius, dicitur aptitudo ad identitatem cum pluribus: ratio ideo: manem esse talis universalis loquendo non rationis superioris seu universalis dicit esse realiter pluribus, esse quae universalem quae ... inferioribus ut talibus repugnat. talis est vera maior quia do natura est ratio superior unicuique habet suponem distribui utrumque, quia tunc accipiuntur pro omnibus et singulis ut in hac propositione hoc est al. quod quod dicimus convenire naturae identitatem suis cum pluribus loquitur de natura 24 ... que est per rea identitatem cum illis sed natura identificat cum multis.

Vi

1011 nota: totam collectionem naturarum non identificari cum qualibet natura; sed partes collectionis identificat cum qualibet alia collectione

cionis sive correspondente = nota etiā, q natura quæ dicitur uni
versalis est apta identificari cum multis ex parte rei naturalis in
gularis, non unica, et multiplex, qa a parte rei est omnes natu
ræ singulares quæ participant prædicata essentialia naturæ,
per realem identitatem, cum tamen singularitates sit plures
unde dicimus plura habere aptitudinem ad plura rr =

H uic
1012 rei scilicet dari per sui natura universalis Vaga seu indeterminata
ta ad identitatem realem cum pluribus, Vg. Cogito hoc quod est forte
rem, seu Vaga ad petrum vel paulum; non tamen dat naturalis sin
gularis, seu individuum Vagum et indeterminatum a parte rei: quia quid
quid a parte rei datur certum et determinatum est, nec pte e vagus, et inde
terminatus a parte rei est quod aptitudo Vaga, seu indetermina
ta datur in natura universali per suam naturam non tamen datur ap
titudo Vaga seu a parte rei ad identitatem cum individuo
Vago =

1013 L icet tamen detur a parte rei aptitudo ad individuum
vage et dicitur, seu indeterminate concipiatur abstracta individuum
vage deceptum, abstracte individuum, verum et reale a parte
rei est natura dat a parte rei aptitudo, ad individuum verum
et reale: quod manifestatur: in abstracto cognicibus petrus vel pau
lus alliquis hoc vage et indeterminate dicitur aliquid individuum
individuum naturæ humanæ quod quidem sit a parte rei individuum
verum et reale: quia a parte rei dat aptitudo ad individuum quod va
ge, dicitur seu indeterminate concipiatur abstracte = C. 12. de ap
titudine universalis logici =

Caput 12ᵘᵐ

1014 D uplex universalitas in scholis a nostro dedimus numero 6: pre
senti tractatu: prædicabilitas universalis locis allia remo
ta, et quasi essentialis, et hæc dicitur precise essentiabilitas na
turæ; allia est absoluta et proxima, et hæc supra remota addit
etiā suam abstractionem, qua natura habet unam per rationem
nem, et est una apta prædicari de multis: unde universale

locu, ēe prædicabile definit per naturam universalem et enunciabilitem pariterque, quæ est totalitas identitatis totalis identitati, et unitate naturæ, nec quod est definitio universalis metaphysici =

1015 Dico 2º: Universale logicum prout distinguitur a metaphysico definitur per prædicabilitatem remotam seu quæ est expressa: et probatur prædicabilitas remota prout ab prima distincta, distinguit universale logicum a metaphysico per illam enim prædicabilitatem remotam intelligit universale logicum posterius a metaphysico, ergo quod rationem metaphysici, et ex eo quod natura sit identificabilis cum pluribus oritur prædicabilitas remota de pluribus, et non hæc: ergo per remotam prædicabilitatem distinguit sufficienter universale logicum a metaphysico, dum quod per prædicabilitatem remotam sufficiens definitur =

1016 Oppones: Universale logicum est essentia absolute prædicabile de pluribus; at absolute prædicabile definitur per prædicabilitatem absolutam: ergo non per remotam definitur = respondeo: Universale logicum esse essentia absolute, id est vere et proprie prædicabile, quod est expresse, hic autem deceptus non dicit essentia prædicabilitatem absolutam; non universale logicum vere et proprie et absolute prædicabile, et per et tale definitur sufficienter distinctum ab universali metaphysico, quod sufficienter definitur per identitatem naturæ cum pluribus =

1017 Hic quæritur an ad universale, ut sit prædicabile de pluribus requiratur cognitio comparativa, seu cognoscens convenientiam naturæ cum inferioribus, ita ut ad dictam abstractionem et prædicabilitatem non sufficiat unitas abstractionis per apprehensionem simplicem? respondeo requiri actum comparantem naturam cum inferioribus ut de istis detur natura prædicabilitas remota, seu quæ est ex: probatur: actus comparativus potius dat universale, quod illud definit: ergo probatur, actus comparativus ad plura est pluralitas est enim expresse de pluribus et universale enim oportet esse multiplicata: ergo actus comparativus definit universale =

118 Confirmatur: actus comparationis naturae cum inferioribus supponit naturam quatenus ex praedicabilem de pluribus; supponit enim id quod comparat: quod illam non constituit nequit enim constituere quod supponit. Ergo natura universalis est dictionem obiectivam universalis, ideo esse ceteris fundamentum respectu rationis ad inferiora, quatenus est fundamentum ut postea comparatio possit referre totaliter illud ad inferiora, ubi erat dictionem totalem universalis =

119 Ex his resideo: neque praedicabilitas absoluta naturae constituit per actum comparantem: probatur: ex apprehensione naturae humanae v.g. in hoc et apprehensione v.g. Petri potest intellectus elicere iudicium primum est homo absque praevia comparatione simplici: quod sine tali comparatione potest praedicari absolute natura de inferioribus. probatur antecedens: ex apprehensione naturae, et apprehensione Petri v.g. habet intellectus fundamentum ut potius praedicet naturam de primo quam de illa ide: quod ex apprehensione naturae humanae L.= C: 13: an natura unius individui possit abstrahi a sua individuatione non ... quin reliquae abstrahantur aliis individuationibus =

Caput 134:

An natura unius individui

120 Adest splendiora, subeunt ultima difficultas huius tractatus maxime in nostro agitata; et ut intelligat 1° scite: idem est rogare an natura unius individui possit abstrahi a sua individuatione quin caeterae abstrahantur, ac quaerere potest ne intellectus per suum abstractivum cognitionem abstrahere naturam v.g. a sua petreitate, quin per talem cognitionem abstrahat naturam Pauli, et aliorum aliis singularibus; seu an detur tanta connexio inter naturam Petri, et naturam caeterorum individuorum, ut natura abstracta a Petro, sit etiam abstracta natura reliquorum individuorum, vel non sit tanta connexio =

locum esse prædicabilis distinctum per naturam universalem et enunciabilitatem passivam, quæ è tonalitas distincta a totalitate identitatis, et unitate naturæ, nec quod est distinctivum universalis metaphysici =

1015 Dices quod: Universale logicum prout sic distinctum a metaphysico distinguit per prædicabilitatem remotam, seu quatenus est ex se: et probatur prædicabilitas remota prout ab prima distincta, distinguit universale logicum a metaphysico per illam enim prædicabilitatem remotam intelligit universale logicum positive a metaphysico, esse quod rationem metaphysici, et ex eo quod natura sit identificabilis cum pluribus oritur prædicabilitas remota de pluribus, ergo non hoc dico quod per remotam prædicabilitatem distinguit sufficienter universale logicum a metaphysico, distinctum quod per prædicabilitatem remotam sufficienter distinguit =

1016 Oppones: Universale logicum est essentialiter absolute prædicabile de pluribus; ergo absolute prædicabile distinguit per prædicabilitatem absolutam: quod non per remotam distinguit = Respondeo: Universale logicum esse essentialiter absolute, id est vere et proprie prædicabile quatenus est ex se, hic autem conceptus non dicit essentialiter prædicabilitatem absolutam; non universale logicum vere et proprie est absolute prædicabile, et per esse tale distinguit sufficienter distinctum ab universali metaphysico, quod sufficienter distinguit per identitatem naturæ cum pluribus =

1017 Hic quæri solet an ad universale, ut sit prædicabile de pluribus requiratur cognitio comparativa naturæ seu cognoscens conveniens naturæ cum inferioribus, itaut ad distinctam abstractionem et prædicabilitatem sufficiat, ut prius abstractionis per apprehensionem simplicem? Respondeo non requiri actum comparantem naturæ cum inferioribus ut de illis dicatur natura prædicabilitas remota, seu quatenus est ex se: probatur: actus comparativus potius destruit universale, quam illud distinguit: quod probo: actus comparativus ad plura est pluralitas entis, et expressio plurium: et universale eorum oppositum entis multiplicata; ergo actus comparativus destruit universale =

108 Confirmatur: actus comparationis naturae cum inferioribus supponit naturam quae est praedicabilem de pluribus; supponit enim id quod comparat: quod illam non constituit, nequit enim constituere quod supponit. Hic ignota universale esse dictionem obiectivam universalis, ideo esse tertium fundamentum respectu rationis ad inferiora, quatenus est fundamentum ut postea intellectus possit referre formaliter illud ad inferiora, unde ero esse dictionem formalem universalis =

109 Et 110 **E**cinque respondeo: neque praedicabilitas absoluta naturae constituit per actum comparantem: probatur: ex aprehensione naturae humanae v.g. homo est aprehensione v.g. Petri potest intellectus elicere iudicium Petrus est homo absque praevia comparatione simplici: quod sine tali comparatione potest praedicari absolute natura de inferioribus. Probatur antecedens: ex aprehensione naturae, et aprehensione Petri v.g. habet intellectus fundamentum ut potius praedicet naturam de Petro quam de Paulo de lapide: quae ex apprehensione naturae humanae L. C: 13: an natura unius individui possit abstrahi a sua individuatione [illegible] quin reliquae abstrahantur aliis individuationibus =

Caput 13:

An natura sit in individuis

120 **A**dest studiosa, Iuvenis, ultima difficultas huius tractatus maxime in nostro agitata; et ut intelligatur 1º sciendum: idem est rogare an natura unius individui possit abstrahi a sua individuatione quin ceterae abstrahantur, ac inquirere potestne intellectus per suam abstractionem v.g. cognitionem abstrahere naturam v.g. a sua petreitate, quin per talem cognitionem abstrahatur natura Pauli, et aliorum aliis singularibus; seu an detur tanta connexio inter naturam Petri, et naturam ceterorum individuorum, ut natura abstracta a Petro, sit etiam abstracta natura reliquorum individuorum, vel non sit tanta connexio =

121 Sit 2°. Secunda ... possunt, et negavam
1° Dari quando ... sine fundamento, ne auget negationem iden
titatis ... naturae pro 1ª et eius perfectionem; de hac ... difficultas, ... certum est posse ... talem negationem
qua ... negationem identitatis ... naturae pauli et eius
paulitatem et reliquorum ... divi ... negava abstractio
Dari de qua ... est difficultas, quando ... cognoscendo
alicuius ... dividui naturam illam separatam ... a sua sin
gularitate ... cognoscendo, et ad illa praecisive se ha
bendo, de hac ... difficultas possit ne natura
pro 1ª ... sine perceptione ... natura pauli et re
liquorum ... sine suis ... ==

Circa quam difficultatem
122 Omissis sententiis posse ... abstrahere naturam unius ... dividui,
... naturae reliquorum ... pars ... dividui
... loca ... 3ª ... alli ... alli, ... illa ...
... 3° loco, las demas no las quiero poner ==

Sit
123 quibus nostra ... natura unius ... dividui abstracta est natura a reli
quis ... dividuis: probatur natura abstracta ab unico ... dividuo cognosci
... absque omni omnino singularitate; et natura cognita absque omni
omnino singularitate est abstracta ab omnibus ... dividuis; ergo ne
quit abstrahere naturam ab unico ... dividuo quin ab omnibus abs
trahatur. maior est certa, minor probatur. natura humana 1ª cognita
absque omni omnino singularitate est natura cognita per cognitionem
... naturam unius ... dividui et naturis reliquorum; et na
tura cognita per cognitionem ... naturam unius ... dividui
et naturis reliquorum abstrahat ab omnibus ... dividuis: ergo natura cog
nita absque omnino singularitate abstracta est ab omnibus ... di
viduis ==

124 Maior probatur quia minor est ... : cognitio quae ... discer
nit ... naturae ... singularitate, et cognitio
... naturae pro 1ª ... natura reliquorum ... dividuorum; et na
tura abstracta a singularitate pro 1ª ... cognitio quae non
discernit ... naturae siquidem est natura ...

Inveniri omnibus inferioribus eiusdem naturae, non solum exprimit praedicata essentialia quae omnia his inferioribus: quia natura abstracta ab omni omnino singularitate est natura cognita per cognitionem evidentem naturae et naturis reliquorum individuorum =

125 Respondeo: ad similitudinem pone ergo dari alli quos homines similes in externa natura colore etc. et quod artifex in pingendo efficeret imaginem: nunc imago facta non solum repraesentaret hominem a quo artifice etc.; sed etiam allios similes: quia imago haec repraesentaret hominem, non solum repraesentaret ipsum sed etiam paulum et allios naturam similes: sic respondeo ideo artificialis imago non solum repraesentat hominem ab artifice etc. quia talis homo est similis allis hominibus in colore, ut supponit; sed etiam prius est similis in praedicatis repraesentatis in allis hominibus repraesentatis ab hac cognitione, siquidem praedicata repraesentata in tali cognitione actuali reale quae repraesentantur in quo per hoc. quia etc.: ultimo solvit argumenta contraria =

Caput iii:

126 Arguens 1º: Natura abstracta ab uno individuo ab uno solo est abstracta; et si abstraheretur ab omnibus ab uno solo non esset abstracta: quia quando natura est abstracta ab 1º individuo non abstrahatur a reliquis: quia tunc non esset universalis. Confirmatur: natura abstracta ab uno individuo etiam est abstracta a reliquis quae obstet abstrahi ab uno solo, quia cum abstrahitur sit praedicata essentialia naturae quae repraesentant omnibus: sed ea apparet natura: quibus est universale sit, esse quod praedicari et abstrahi participabilis, cum quibus est identificabilis =

127 Arguens 2º: natura quae est pro solo abstrahitur a pro abstrahitur etiam ab eo cum quo identificatur: quia non abstrahitur ab omnibus individuis = praeterea si solum esset pro illo ab illo abstraheret natura sicut ut abstrahitur: et si eo casu a pluribus non abstraheret: quia necessario casu non esset ad universalem aptitudinem: sed natura abstrahitur ab omnibus quia cum omnibus identificatur.

et per illa Cognem hoc non agit nata abecta alliqua singu laritate, et ab illa prescindit = ac preterea in maxem: quia eo casu ipsi ydexet natura per Ex reliquis, sicut modo ipsi ydit; quadam de ipsi non abstrahexet, sicut modo abstrahit; obiectum vero, et illius naturaque nec uniberksu, nec singularis ee & ydeo et me dia illa priusque prescinderet quam ab illis quod sufficit ad uniberksu, ad quod requirit positiva multiplicitas =

Arques 3°: species

128 sive nature per impossibile concurrere ad allios hoes Cognoscendos: et in a solo petro conveniret species: quod a solo petro abstraheret natura: conservat max in quantum ex recto in silvis, quia solum videt naturam que Cognoscendo abstrahere non abstrahere naturam humanam: quod potest abstrahi natura unius individui, quia Er: in maxem, loquendo ut debet loqui de Cognicione extra passi: per talem enim speciem potest determinari ad Cognicionem alliorum individuorum, ut pote representativa nature huma ne per similis reliquis individuis eiusdem nature; siquidem representaret naturam humanam sensibilem ubique, que reperit in omnibus hominibus =

Arquest 4°: supone quod dicat

129 Cognem per se sine persibiles due formalitates prima represen tativa petreitatis, et allia nature humane; et ita procede: forma litas Corespondens nature humane per se representat naturam per sine sua singularitate, in quantum naturas reliquorum individuorum: quod potest abstrahi natura unius individui Er. conservat: talis formalitas solum representat naturam quam Cognicio adequa te precisa representat, et talis Cognicio representat totum naturam per se, in quantum alliorum individuorum naturas, et solum attingat obiectum singulare: conservo antecedens = admitto supositum et in maxem ad consequentem dico: Cognem illam formaliter fuit determinata naturaliter ad naturam abiquam singularitate, representaret alliorum individuorum naturas quia ad hoc obiter quod non solum representat naturam per se: patet hoc in anima que non licet non solum sit, non tamen tamen propterea ne precise non: similiter illa formalitas licet non

soli representet naturam petri, per istum tamen abstracta representat naturam communem: nam ex illa solita loquendi sicut conceptum per se solitum representantem petrum, conceptus non potest representare cognitionem nature, et conceptus; at conceptus abstracta poterit representare omnes naturas, sicut animal abstractum formaliter representat omnia animalia —

3o Dices 3o: Contra utramque probationem: ideo per cognitionem per quam abstrahitur natura petri a reliquis naturis abstraheretur, quia natura petri attingeretur sub conceptu, sub quo alteri assimilatur; et stat optime, quod attingatur sub conceptu sub quo alteri assimilatur, quin per talem cognitionem attingatur alteri: ergo potest abstrahi. Et probatur minor: potest optime cognoscere existencia actuali petri per istum conceptum alicuius existens, sub quo assimilatur existencie actuali petri, quin per talem conceptum existencia actuali pauli attingatur: ergo vera minor. Probatur antecedens: posito quod talis cognicio duceret per realem existenciam existit petrus et paulus, et in 2o non existat paulus: in isto 1o instanti attingeret naturam petri sub conceptu, sub quo assimilatur existencie pauli; et in 2o instanti attingeret existencia petri, que existencia pauli attingatur: ergo.

1032 Probatur antecedens: in 2o instanti non attingeret per talem cognitionem existencia actualis pauli, cum representacio cognicionis, que eadem est in 1o et 2o instanti: ergo in nullo. Respondeo: concedo maiorem et nego minorem; probationis nego antecedens ad huius probationem nego maiorem, quia in illo 1o instanti licet petrus et paulus similes sint existencia actuali, tamen non potest abstrahi existencia unius quin alterius existencia ab omnibus abstrahatur. Et tamen in 2o instanti paulus non existat, ab illo non potest abstrahi similitudo, licet in utroque talis racio existencie precise ab instantibus determinate convenientibus existenciam conveniat. Patet nam actus cognoscens naturam petri distinctam etc. ex veritate non potest esse cognicio nature pauli, et non aliud

nisi qa Cognoscit namq petri Deciam experientiale: qh actuali reali existens Dehat et 1o, istqh, isto Cognoscet n ny et pauly sive 2o istqh Dhat Soly petri existencia, n q pauli ut pote; isto n existenti, Cognoscet

Vexit

132 cat Doctrina, nacppe aliquis hoc curit quo ipsem, ut n Curare per Dmostiqha, quory 1o Cmatprius, et 2o paulus, Dicta enj Cognicio seu pp 1o; istqh representat soly pry Currentem, et, 2o paulum Currentem n q petr representat ut pote n Currentem qa soly representat q Currit: Similiter Cogn al reale existens: represen ter pry, et pauly 1o; stans existentes, et 2o paulum ut pote n existentem n representadit, yde 1o istqh a petro, et paulo abstrahit existenciam 2o stan n a petro solum abstrahit, nec dicta Cognicio ha beret 1o, stans aliq q praty esenciale q n habeat 2o stanti n a e esenciale dicte Cognicionis e alreale existeni q quidem habenet qui reliquis stantibus m n m n =

133 Dices 6o: praty huius Decis pxure noo sui existimit namq pri aliq q pertinere stante qaut Dixi Deccio ne n manet universle: q optime pt ali qi natura univer; dividui Et quat Dcia si poteai qi natura univer; Divi dui, qui reliquat gant, reliques nature individuo ni praedicarent de petro; et hoc ipso tale praty ni ee universle, et falso de petro praedicaret, Cetere natura de petro praedicarent q e falsum: q ne hoc dicat di cendy e, pote abstrahit natura univer; dividui na ture que =

134 Daiqh n Dciam huiu poanem Dicim q marem sin pote alqi per talem praty aliq q reliqui re liqui nature ut praty enyciacionis, Do ut e praty ve xitcanis; quomodo e talippe n minem praty tali; indicat ut e prat verit canis quomodo e; tali ppe per illud soly attingit natura singulari

cata et Contract. nam que solũ verificat de justo. Cu
ius q̃ Cogs ñ eabstracti nec attingit natura unam
unitypreciswam ñ negativa ptenusque requirit ad universale
ex solis attingit nat. q̃ ñ unitate positiva rreali, licet ab
hac sumat natura precisa ptentis que separata, quomo
do expraty enunciacionis qualice apta predicari demum
et ut pote omnibus Disti universali =

234 Dices ultimo:
si licet natura abstracta aliqua, Dividuum sit similis re
liquis natura tamen quando ptus abstrahit naturam ñ
attingit similitudinem Cu reliquis naturis; et hoc ipso nil
probat q̃ natura abstracta sit similis ut sit de reliquis ab
stractata: q̃ probat maior: similitudo dicit essentialiter
plura; et quando ptus abstrahit natura p[ost] ñ attingit plura
alias ñ faceret universale: q̃. Dirgo maiorem ñ attingit
similitudinem reduplicative; Ddo. esse specificative
den. Dmi. ñ maiorem huius probanem Dirgo: nam
attingit plura ut plura; Ddo, ñ attingit plura Dtive,
seu ñ exprimendo plura ñ maiorem =

236 Verum est
q̃ p[er] similitudinem si abstrahit natura ab uno, a reliquis
abstrahitur, at q̃ neq̃ attingat ut similia nec ut plura: et q̃
solum attingat predicatum quo plura sunt similia, ado illam
Dlydendo, et pluralitatem ñ exprimendo = hic observa:
q̃ licet max Coguerio entitativa sunt expendo se
prata a rationale et natura p[ost] et perietatem, quando
natura p[ost], et natura Pauli, et al[ia] hoc, et al[ia] equi
ut pote ex vi distincta tamen representando al[ia] abstractam
tam a ratione, et natura p[ost] a perietate, talem Cone
xionem dicit Cu reliquis naturis, ut (licet ponit Deum
al[ia], sine rationali, et natura p[ost], sine perietate) al[ia] abstrac
ty a rationali, et natura p[ost] a perietate sit representativa
omnium animalium, et reliquarum naturarum, Cuius ratio
est probatio X is. ibi recurrite = D: 2: cuius dextri parti
laxi: C. 1: de genere seu predicabili =

Disp. 2ª

Caput primum.

1 Ad universalia, omnis explicatione ad universalia spectari exacte deducendum est, universalia spectari predicabilia, quae Porphirius appellat, ex illis enim hic liber agit, illaque ad quinque reduci, genus scilicet, differentiam, speciem, proprium et accidens, quibus omnis adiungit individuum, quorum notitia, utpote non minus dialecticae, ab ceteris scientiis opus est, quam hominis quinque corporis sensus, nec minus illis egent, quam manus quinque digitis; ac illis sicut quinque se... quinque Colis nostra Sphaera decorat. de illis quinque particulariter agemus; omissa quinque porphirii obscura et rigorosa generis definitione.

2 Sic genus definitio est, aptum predicari de multis differentibus specie tamquam materialis essentiae utrumque illorum. per ea verba aptum predicari de multis, omnis genus cum aliis predicabilibus, per essentia differentibus, ab illis differt genus: a specie autem differt, quia haec predicatur de pluribus tamquam adequata essentia, genus autem tamquam pars materialis essentiae a differentia discriminatur, quia haec competit predicari de multis specie differentibus non ut pars materialis, sed formalis essentiae. Differt ab individuo quia hoc non predicatur de multis essentia differentibus: denique a proprio, et accidente distinguitur, quia haec predicantur accidentaliter, genus

erenz prat=

3 Dicitur q[uo]q[ue] paxs malis erencie meche illorum, q[uae] genus se habe[t] in mech[anic]a ad [species] ... eius materia et [forma] ... quibus sicut materia est determinabilis ad plures species ... ad Congruenda per formas [phy]sicas diversas, sic genus est determinabile ad distincta [op]posita mecha per differentias [tales] mechas, et sicut materia dicitur pars [com]munis seu materialis ... physici [com]positi, ita et nos vocamus genus partem [com]munem, seu materialem erencie mechanicae [com]ponendo=

14 Dicitur genus si supremum, medium et infimum: 1um est: supra quod aliud genus non datur, quod ad plura quae ipsum se extendat sicut est ens, et linea supra transcendentali Cognoscibili: 2um est: supra quod et infra quod datur aliud genus sicut vivens, quod supra ipsum habet ens, et infra illud animal. 3um est quod sub se aliud genus nullum continet, ut animal quod licet supra se habeat dicta genera, nullum post se datur; haec genera superiora et inferiora, et subalterna subsistendi dicuntur, hoc est datur bona illatio ut animal est prius: quod homo: est homo: quod animal: quod vivens: quod ens, et non haec [con]valet=

9 Dices deffinitionem generis: genus non potest definire: quia non deberet dari definitio generis: probatur ans: si genus definiretur per ... differeret per ... quod per se idem definiret ... quod definitio generis ... idem posset dici de definitionibus definitione omnibus haec famibus ... ipse deffinitum genus quod definitur est genus [com]mune, et genus quo est genus particulare: ex quo idem per idem definitur, nec definitio generis est viciosa, quia tunc ... quando differeret eidem ... formalibus quibus explicat per ... definitum formale idem obiectum ut homo est homo=

6 Dico obiecta primo ... genus rerum complexionum quo … genus non esse speciem non rerum, quod est pars essencie et non tota essencia at est species rerum racionis, omnino predicabilium: nam e racio, et habet quid conveniat Callii et prat per q differat = Obiecta 2°: quod licet genera superiora predicent de differentibus specie ultima videlicet substancia, et accidens, tamen predicantur de differentibus specie in aliqua de de specie continente sub se alias species: quo nullum absurdum est = Obiecta 3°: quod ut dicatur genus ad minus requirit quod dentur vel possibiles sint duo … duo distincta specie: quia nullis verificatur de ho generis =

7 Rogavis: An genus predicetur immediate, et mediacione locata tam de specie quam de individuo: respondeo affirmative: quia al videlicet de omni eo potest predicari immediate quod totaliter est al quod … species, quam individuum est totaliter al: quod et … alli quam dicitur de specie, et non individuo est accidentaliter: quia per se predicatur hac … est al: genus ecia … de individuo … … immediate: individuum … est quod … Cognoscit … … men … alliqua … individualem videlicet hoc al, illud al, de his … genus … immediate itaut sit … predicabile de differentibus speciebus quod =

Rogavis 2°: quo

18 … genus dicatur … … … … potenciale … … … de quibus potest predicari, quia … genus est potencia ad predicacionem: esse vero … actualem, quam de Calliqua distincta speciem … ut quod al … hoc … speciem … … loquimur de genere loco potente predicari. et

idem dic de medio, seu loco vocis predicari pono vocem esse idem quod capies de reliquis predicabilibus =

9 Rogavit 3º: quid nam sit definitum per definitionem generis, vel quid formaliter explicetur per definitionem generis? Dico definitum per definitionem generis formaliter esse naturam per cognitionem abstractivam in recto: probatur: definitum per definitionem generis est genus; quod enim definitur genus ut genus; genus ut genus ut potest dicere distinctum essentialiter per naturam, et cognitionem, naturam ut subiectum, et cognitionem ut forma: quod per utramque distinguit definitum definitionis generis; atqui omne distinctum rei venit in recto rei cuius est distinctum: quod natura et cognicio, seu 2ª intencio veniunt in recto in definitione generis =

Contra dicis 1º: quando definitur

10 animal vel homo definitur per naturam essentialia animalis, seu ita ut definitione distinguat adequate per cognitionem abstractivam animalis: quod similiter quando definitur genus definitum est tantum solum genericam naturam et obiectum inadequatum 2ª intencio seu cognicio abstractiva = dico ante dicendum disparitatem quod animal est tantum 1ª intencio, ideo quod non afferat ex parte obiecti aliquid directum; sed solum prata animalis, genus autem est tantum 2ª intencionis significans et afferens parte obiecti directum quod ut tale concludit subiectum quod est natura et formam, quae est cognicio seu 2ª intencio =

11 Hinc causa directum in tale quae dicatur in recto subiectum, et formam ideo definitum formalis definitionis generis utrumque quod aliter in recto licet 2ª intencio seu cognitio abstractiva veniat in obliquo respectu naturae et in recto respectu directi quod distinguit. Unde licet 2ª intencio non sit predicabilis de pluribus eamen adequate unum de pluribus predicabile sic adducere dari 2ª obliquitatem 1ª quae in definitione non tradit in causa nominandi et altera quae non est de essenciaret, et ipsa essencia illa recipit exemplum 1ª albedo: quia album sic definit habens albedinem, exemplum 2ª creatura possibiles quae non distinguit omnipotencia divina =, quare non respicit a genere cognitio abstractiva ut forma, et illam concludit,

recto genus nimirum idest definitum generis licet obliquo veniat restituatur quae denominat agnitione genus =

12 Dices 2º definitum definitionis generis solum explicat 2ª intentionem quia non naturam; ergo solum intentio est definitum definitionis generis. Probatur: nam per definitionem generis non explicatur natura secundum praedicata quae ex se habet: quia non ... ad quam dico per definitionem generis nec explicatur natura, ut ... intentionem ... et ... ut ... et haec definitio directe ... per definitionem ... explicat subjectum habens et ... nec praedicata subjecti habentis, nec praedicata ... habite =

[illegible]

13 Vi nota definitum definitionis generis esse conceptum univocum ... realis, et ... naturae, ... praedicato magis generico scilicet Cognoscibile. nota etiam quod et ... 2ª intentionem ... Connotatum, obliquo naturam esse definitum definitionis generis, contra quod dices: definitum talis definitionis est ens praedicabile de pluribus specie differentibus; quod talis non est 2ª intentio ... naturalis: quia nec valet recursus ad Connotationem naturae: quia genus ut genus dicitur ens, idque est praedicabile de pluribus; quod hoc praedicabile est ipsa natura: quia natura ipsa venit in recto, et non Connotatum ... volunt ... =

14 R ... ... principalis praedicatum, hac propter ... cognitum quod venit in recto identificatur subjecto ... Cognitum: quia genus ut genus dicitur in recto 2ª intentionem et principaliter praedicavit, hac propter ... 2ª intentio ... hoc; quod hoc negatur dici: ... 2ª intentio principalis praedicati definiti definitionis

generis = hic nota q licet definitū definiri generis, ut enim per accidens pt tamen unica definitione definiri qa cuimodi partes requirit se ordinem rationis et definitur, quaelibet suis partes, et totius definitū = C: 2: de differentia = ꝟꝟ ꝟꝟ ꝟꝟ ꝟꝟ ꝟꝟ ꝟꝟ ꝟꝟ ꝟꝟ ꝟꝟ =

Caput 24:

15 Differentia 24 praedicabile est propria per quam res differt ab aliis: differentia dividitur in tres: communis, propria, et propriissima, prima quae est accidens est per quam res differt accidentaliter: ut hoc albo albedo rectum nigri: et haec differentia ad 4 praedicabile expectat = 2a differentia quae est propria est separatio naturalis est per quam res in 1a ratio et 2a ratio differt ab aliis: ut sensibile, rationalis et leonis; et haec ad 4 praedicabile expectat = differentia propriissima, quae est 24 praedicabilis de qua nunc est per quam res essentialiter et ratio ab omni ... differt, ut ignibile rationale qui, huius differentia =

16 Hanc differentiam sic definio est praedicabile ratio et est communi 24 aptum praedicari de multis in quale parte totalis essentiae. dicitur totalis ad similitudinem ... haec, quae specificat ... maxime differentia determinat ad unam potius speciem, quam ad alia: hoc quae est fundamentum axiomatis genus sumitur a materia differentia a forma per ultimas particulas differentia differt a genere est praedicatur tamquam pars materialis: ad speciem, quae praedicatur tamquam tota essentia et a reliquis praedicabilibus quae in praedicatur tamquam parte essentiae nec tota essentia =

17 Differentia pt comparari est genere quod dividit et determinat: ut ignibile est animali 2o comparari pt est speciei quam constituit ut ignibile est equo = 3o est individuis de quibus est praedicabilis ut ignibile de equo A, B, C rogatur ... per quem ex his componitur definitur differentia esse praedicabilis: q certum habet differentia esse praedicabilis per respectum ad inferiora, de his praedicatur ut ratio superior: secundo certum habet differentia esse praedicabilem generis, ut talis, quae differentia est superior genere ... de solum rogabis an sit ... praedicabilis et ratio universalis

recthi. [illegible] =

18 Respondeo negative: non ideo quod de aliquo praedicatur ut ratio universalis praedicatur ut ratio superior; differentia non est superior specie: quare hoc non obstante differentia potest praedicari de specie ut pars. Forma lis essentiae quare differentia forma logica praedicabilis est de pluribus numero distinctis, quare non est praedicabilis tali modo; causa identificatur et identificatur cum qualibet inferiori: quare differentia forma logica de qualibet inferiori est praedicabilis: Dices quod ut tale dicitur requirit plura, dividua et eiusdem conditione quod autem sit apta praedicari de multis requirit multa: et idem intellige de differentia subalterna =

19 Differentia subalterna dicitur quod praedicatur de pluribus speciebus differentibus, et quae pars propria essentiae: ut sensibile respectu quod est equum an animal = Differentia infima est ea de qua videlicet solum numero differentibus praedicatur ut rationabile de quo AB dicitur differentia praedicabilis quae non praedicatur de suis inferioribus. Dicitur diminutiva quaevis genus et speciem: dicitur divisiva quare genus dividit ut aliud rationabile et aliud irrationale = dicitur differentia eadem et constituens de quibus = C: 3: an differentia eadem, et constituens contrahens utriusque totius genus [illegible]

Capitulo 3º:

20 Vt precedentibus quae praecedentis diximus proponatur respondere in primis contrahendi hujusmodi contrahentem esse illa quae generi addita praebet alterius lineae, seu quae habet cum genus non habet genus totalitatem tunc ut rationale differentia contrahens respectu cognoscitivi: scientia rationalis ratiocinativa, quae per se non recipit animal totalitatem nullum ens animal cogitabile, quare est dicendum animal superiore specie recipiat rationale [illegible] ideo quod differentia rationale ut adjungit generi animal, differentia contrahens qualitatem animal ab operationibus sensationum [illegible] propriis ad operationes rationales [illegible] propria =

21 Differentia contrahens est quae limitat genus ad [illegible] alicuius lineae seu quae per se recipit genus sua latitudine: ut rationabile respectu generis animal, quae differentia generi determinat ad concretae lineae nempe ad sensationes particulares respectu [illegible] quae sunt alterius sensationes quia animal recipiat sensationes, deest quod alias sua latitudine recipit cognitiva differentia nempe quod animal recipit sensationes communes, et rationabile illas recipit particulari =

22 Praemitto 2º: scilicet unionem, alliam esse realem [illegible] quae toram identitatem realis generis [illegible] differentia sequendum unitatem [illegible] nemo est divisibilitas animal identificari rationabile rationale [illegible] identifica

ĩcari xx ē xa; ... ẽ identitat toxlis generi = Ditxa; de hac q̃ioly e quer̃ unq̃: ... licet ditxa in tox̃is genu. V̄ᵃ q̃ an ĩqnibile in toxliz al et xale sit similiz al toxliz = P

23 re ... mitto 3ᵒ: genus includere toxliz (genus) ditxas, q̃ aliz univoce conveniret genus al V̄ᵃ q̃ reperiret xugibile, iquibile, volatile q̃ e talis: ... cetera al quz iquibile, e allii ditxe ... quare soly e difficultas utay ditxe includent toxliz genu = P

24 re mitto 4ᵒ: necc ... difficultatem ... cedere q̃ ditxa includat toxliz genu 2ᵘ ex ... sicut ... lapidem, ... genus al includit toxliz 2ᵘ reperientibus ... qualiter ditxa, alii ditxa equiparare ... ac proinde si iqui bile includeret al 2ᵘ exeuntib; animalis ... reperi... relique dif q̃ in dicendy quam ... e difficultas ... genus 2ᵘ ... includat ... V̄ᵃ q̃ utay iquibile, toxliz includere al 2ᵘ ... mali vivens sensibile = genus

25 His praeiactis, circa hanc difficultatem 1ᵃ sententia affirmat de ditxa ... negat tamen de extrahentibus, itaque plurimi recenciores ex nominalibus ... Espinula D. 3ᵃ s. 3ᵃ nominales ... Clandia et allii quos videri pt apud lince = 2ᵃ sententia negat tam de ... quam de extrahentibus, ita Pater lince Dialecticae D. ... patri bus Urtado ... Sanchez, ioanes a Santo toma et subtili Doctor, et allii ... praedecessores ... in nostra universitate == ...

26 Sit 1ᵃ C: Ditxa extrahens non includit toxliz genus V̄ᵃ q̃ xa le includit toxliz al ... ita q̃ facile pvat: Conceptus qui pt ab alio separari ... identificat xx ... ile non identificat toxliz; ... xale ē ... qui pt xx separari ab anili: q̃ xale ... identificat xx cani, ... identificat tox liz cillo: q̃ xale includit toxliz al. Hec ... ... includere ... toxliz ... quer̃ ē toxliz identificari ... q̃ ... xale ... xale ... q̃ ... al: q̃ ... xale pt xx separari ab animali =

27 Confirmatur, ...

aeri aquate definiri sine Dtu anim̄i n̄ scludit totalit al. q tale ē dtur solum definiri sine Dtu animis: q n̄ scludit totalit al. maior ē certa cuiitas cuj adequate definita debet expli cari per Dta quos totalit scludit: quat min Dtur tale, adequate definit per ee principium rationandi: & ee principium rationandi ndicit ee totalit al: q Dtur tale ē potest definiri adequate sine Dta animis Dcq patet, n sicut al ē differen. ad tale, ē n tale. ita tale ē differen. ad al ē nal scilicet ad qqely, qui n ē al

28 Sit 2a X: Dixa Dhens V q ignibile scludit totalit ge nus al ē Dpredecessorem Dqies quat, min̄ ide totalit ignibi le sine quo nequit scelsigi ignibile: & sine anim̄i nequit sceli gi ignibile: q ignibile ē totalit al: q Dixa Dhens, scioi totali genus. min quat sineeo nequit sceligi totalit ignibile sine quo nequit loce definiri: & sine anim̄i nequit loce defi niri ignibile: q sine anim̄i nequit sceligi ignibile

29 quet mar: idem per q definit loce ignibile ē totalit ignibile, sicut De hoc totalit Definitis: quat min, ignibile ita definit ē principium singendi: principium singendi ē totalit al: q sine anim̄i nequit loce definiri ignibile. min liquet principium enim singendi ē principium operaniis sensibilis & principium operaniis sensibilis ē tota lit al n ignibile Dnit totalit al principium determinate sensa cionis, scilicet ignibus q ditat numero

Confirmatur

30 Dixa Dhens explicat sordine ad tnos ac explicat, al q ē tota lit al quat ans nu sordine ad quos explicat ignibile sunt singnini & nu sordine ad ainos explicat al ss sensaciones, & singnini ss totalit sensacionis: q singnibile explicat sordine ad tno ad quos explicat al. ydest singnibile respicit eadem Connotata ac respicit al & Dixa, tamen q al sensaciones re spicit s omni s particulari vero ignibile = Confirmat 2o: q ignibile ē genq equus ditent totalit ab omni eo q equus ne: & q n ē al s quin ne: q ignibile ditent totalit equus ab om ni q n ē al. & n ditent a n animai totalit singnibile

totalis aliquo cognoscibile est totaliter quod dictum ad tua generis generationem totaliter concludit.

31 Confirmatur 3°: bene valet; sentio totaliter dictam per mentem ad genus illa est cognoscibile; quod erat; sicut bene valet, est discursus quo cognitio: quod dicta per mentem est totalis generis. anisi patet nam sicut cognitio est genus respectu discursus, iudicij, et apprehensionis, quæ sunt dictæ per mentem cognitum, per hoc enim tam apprehensio quam discursus, et iudicium loco definitum, quadefiniuntur, per esse actus genus; ita aliquid est genus respectu dictæ cognoscibilis per mentis aliquo; et dicta per mens est totaliter id respectu cuius est ans formale et genus est sequentis respectu dictæ per mentis quod est ans formale: quod dicta per mens est totalis generis: quod bene valet &c =

32 Declaratur; si redderet, pollis dictus cognitis redderet, pollis discursus totalis talis: quod discursus quæ est dicta per mens cognitum dicit totalis cognitum: patet. deinde, non reditio pollis eo; quod sit totalis pro reddere, polem dictum discursus. ans proba de reditio pollis dictæ cognitis reddit pollere id, per quod definit discursus, qui est cognitio ferens unum ex alio. et reditio pollis eo per quod definit discursus [redacted] reddit pollis dictus discursus: quod reddita pollis cognitæ redderet pollis discursus: quod similis reditio pollis aliquo, numquam dictus animalis reddit pollis totalis cognoscibile sensu dicta per mens quam reddere pollere id per quod definit totalis cognoscibile = C. Aristoteles vult opposita = m m m m m m m m m m m m =

Caput 4.

33 Opponitur: rationale est idem totalis quod totalis non excludit, et rationale non excludit aliquid: quod rationale est totalis aliquid. confirmatur, omnis homo est totalis rationale: et alius quam rationale est homo: quod alius quam rationale est totalis aliquid quod rationale est totalis aliquid = negamaxem. rationale enim præscindit totalis ab animali, et non est totalis id quod præscindit totalis. unde licet non excludat rationale positive aliquid, illud tamen præcisive excludit; quia præcisive nec est aliquid, nec non aliquid = deinde conformane nega ultimam consequentiam: alius quam [redacted] enim rationale sensu homo est totalis aliquid, non est rationale

ee totaliter ali, sicut totum est totaliter una parte, non est totaliter alliquam partem esse totaliter allio =

34 Opponitur 2°: genus non est totaliter differentia: nec differentia est totaliter genus: consequentia patet non distinctio quae ex quo sit eque distinguit utrumque extremum quorum est distinctio = Deinde, et negatur consequentia quia stare potest quod genus non sit totaliter differentia actualis, et quod ita sit totaliter genus, nam omnis identitas totalis debet esse mutua, quia hoc totaliter ali, et ali non est totaliter hoc: quod similiter itaque potest quod differentia sit totaliter genus, quin genus sit totaliter differentia = Vide 2° dictis numero 162 =

35 Opponitur 3°: differentia actualis est activa, et genus passibile: activum nequit esse totaliter passibile: quod differentia actualis nequit esse totaliter genus, probatur minorem, quia istis nequit esse realiter idem activum, et passibile; tamen quod medium activa materiae 1ª extra nequit identificari: quod similiter metaphysicis nequeunt totaliter identificari = Confirmatur: differentia activa est totaliter genus, est suis ipsius determinativa, quia differentia actualis est totaliter genus ab ipso determinatur; hoc implicat: quod et quod differentia actualis sit totaliter genus = A

36 quin dicta majorem minorem, probatur: dimittendo majorem, istis nequit activum esse realiter idem et passibile ex natura activi, et passibilis, non ex illo capite; quia licet enim ex alliquo capite materia non possit realiter identificari extra, ex conceptu tamen activi, et passibilis possunt realiter identificari, ut patet in ipsis differentia et genere quae superiores passibile, et activum omnes talem: quod differentia actualis et genus passibile realiter identificantur: quod ex natura activi, et passibilis non repugnat identificari materia extra =

37 Confirmatur: dimittendo majorem si differentia actualis est totaliter genus, est determinativa sui ipsius realiter, et concedo determinativa sui ipsius totaliter, non: similiter quod distinguo: differentia actualis est determinativa generis, quatenus genus distinguit a differentia, non vero, quatenus differentia est totaliter genus: quia genus, quatenus est differentia adhuc velit quod differentia, est determinabile, passibile per differentiam, et quatenus

sic ꝯ differens e totalis divisi genus a differa, non autem quapro-
nus differa ē totalis genus: ꝗ differa dhens eciā si sit totalis
genus nō ē determinativa sui ipsius totalis ratis =

Opponit 4°:

38 al prad de omnibus speciebus sub ipso dhentibus: ꝯ differa nō pradicat
de eiusmodi speciebus: ꝗ risibile nō ē totalis al; sicut risibile eet
totalis al praedicaret de omni eo ꝗ prad al iuxta illud dici
de omni dici de nullo = Dico maxim al ꝯcrete prad de om-
nibus speciebus; nō, al abstracte: ꝯdo: ꝯ ce. minori nō ꝯciq
: al sumit abstractive quando ē ꝯ differens ad quālibet di-
ffa; sumit vero ꝯcrete: quando e iq ꝯcte per differa et sic
ꝯcte nō pt praedicari de qualibet differa, ꝯ solu abstractive,
et nunc differa nō ē totalis genus, ꝯ solu quando genus determi-
nat a differis =

39 Opponit 5°: si risibile ꝯcluderet totalis al
eet prat superius anali, ꝯcludens enim ē superius ꝯcluso:
ꝯ risibile nō ē prat superius anali: ꝗ nō ꝯcludit totalis al =
Dhrmant: risibile nō explicat ordine ad tres, ad quos
explicat al ut sic: ꝯ eo ipso nō ē totalis al: ꝗ = nō ans:
ad ꝯ vanem ad iq ꝗ dico verq ē ~~[illegible]~~ ꝯ lenis [illegible] clusio
nō positive hic et materiali [illegible] maxime eodem [illegible] hæ-
bent ꝯcludens et ꝯclusi; talis tamen ē de ꝯclusione totali et
negativa: ꝗ risibile nō ꝯcludit al 24 totū extensivum ani-
malis; ꝯ al ꝯcludit 24 ꝗ distinguit equum ab eo ꝗ al nō ē
ad Dhrmanem silij Veide, et ractio nisus numeri 166 et
sequentis =

40 Arguet praedecessor suis rationibus et ꝯcedenti-
bus sic 1°: differa dhens nō ē totalis tota species: ꝯ eet totalis spe-
cies si ꝯcluderet totalis genus: ꝗ illud totalis nō ꝯcludit. prat
minorem species ē genus et differa; ꝯ si differa ꝯcluderet
totalis genus differa genus, et differa eet: ꝗ differa dhens
nō ē totalis genus = 2°, eciā ꝯ hac ꝯ[illegible] al risibile
superflueret plaz al, risibile enim diceret totalis al
: ꝗ = 3°: quia iam praedicabilia nō eent quinqꝫ si genus
ꝯcluderet ꝯ differa = 4°: genus et differa nō tacere ꝯponem

ee toxlit ai sicut tot ee toxit sua parte ne toxliter alliquā
partem ee toxlit alliq =

34 Opponit 2º: genus ne toxlit Ditra q
nec Ditra e toxlit genus: Dcia patet n Distinctio quq eq3 lit
equg Dirig qit utrqs extremi quoxq e Distinctio = Ddeani,
et nega Dcig ga staxe pt q genus n sit toxlit Ditra Dhens, et
q ita sit toxlit genus, nenq omnis identitas toxlis Deuet ee
mutua, ga hoc, toxlit ai, et ai ne toxlit, hoc: q similit
itaxe potexit q. Ditra sit toxlit genus, quq genus sit toxliter
Ditra = Vide 2º Dicti numero 161 =

35 Opponit 3º: Ditra Dhens
e Dctiva, et genus Dqibile; t Dctivu nequit ee toxlit Dqibile:
q Ditra Dhens nequit ee toxlit genus, poqmixem, phisicis
nequit ee xx idem Dctivu, et Dqibile; tra enq qmedit
Dctiva materie 1e citra nequit identificari: q similit
q metaphisici nequeut toxlit identificari = Dfrmat: St.
Ditra Dctiva eet toxlit genus, eet sui ipsius determinati
va; qa Ditra Dhens eet toxlit genus ab ipsa determinatq;
Dhoc ipplicat: q et q Ditra Dhens sit toxlit genus =

36 A.
quq Dcea maxi nº mixem, poqmis Dirigq go maxim thisi
nequit Dctivu ee xx idem e Dqibile eDtra Dctivi Dqibili n exa
illo capite; Ddo, liceteuq ex alliquo capite materia n posit
xx identificari citra ex Dcepta tamen Dctivi, et Dqibilis po
sit xx identificari, q patet ipsius Ditra et genere, quq spex
ie Dqibile, et Dctivu Ddomnes talent: Ditra Dhens, et ge
nus Dqibile xx identificat: q ex Dta Dctivi, e Dqibilis n xx
pugnat identificari materia et tra =

37 Dom firmani Di
maxem si Ditra Dhens eet toxlit genus eet determinativa
sui ipsius xx ido determinativa sui ipsius toxlit nº: simi
lit q3 Distra n et Dcig: Ditra Dhens eet determinativa ge
neris, quatenus genus Distingit a Ditra, n vero, quatenus Di
tra e toxlit genus: qa genus quatenus e Dsterens adhuc
vel illa Ditrq, e determinabile Dqibile per Ditrq, et quatenus

hic; diferens e totaliz dictiz genus a differ. nautem quatt
nus differa e totaliz genus: q° differa dicens eciq; licit totaliter
genus n e determinativa sui ipsius totaliz ratis =

O ponit 4°:

38 al prædi de omnibus speciebus sub ipso dicens: differa n prædicatur
de eius modi speciebus: q rgnibile n e totaliz al; siceniz rgnibile eet
totaliz al prædicaret de omni eo q prædi al iuxta illud dici
de omni dici de nullo = Dico maxem, al dicty prædi de om
nibus speciebus; n°, al abstracty, ddo: determinari n° dcig
: al sumit abstractive quando e differens ad quodlibet di
ng; sumit vero dcrive: quando e iq dcty per differq et sic
dcty n pt prædicari de qualibet differa, d soly abstractive
et nyc differa n e totaliz genus, d soly quando genus deter
nat a differis =

39 O ponit 5°: si rgnibile concluderet totaliz al
eet prary superius anili concludens enim e superius concluso:
d rgnibile n e prary superius anili: q n concludit totaliz al =
Dixmant: rgnibile n explicaty ordine ad taes, ad quos
explicat al ut sic: d eo ipso n e totaliz al: q° = n°ans:
ad probanem adiyta dico vero ee [illegible] ; se ntiq [illegible]
n positive hic; et materiali prz maxime ratem n; [illegible]
hemzcludens cr n j clusi, tai rq tamen ee de conclusione tori et
negativa: q rgnibile n concludit al 2 4 tony prientissime ani
malis; d al concludit 2 y q dis zgit equy ab eo q al n e
ad dixmanem sili; Vide et rationibus numeri 166 et
sequentis =

40 Arguet prædecessor sui rationibus, et concientia
bus sic 1°: differa dicens n e totaliz tota species: d e et totaliz spe
cies si concluderet totaliz genus: q illud totaliz n concludit. prout
minorem species e genus, et differa; d si differa concluderet
totaliz genus differa genus, et differa eet: q° differa dicens
n e totaliz genus = 2°, eciq; hac dcrone al rgnibile
superet luceret prary al, rgnibile enim diceret totaliz al
: q° = 3°: q a iam prædicabilia n eent quinq3 si genus
concluderet differa = 4°: genus et differa n tacere d ponem

necesse sit differentia concludere totaliter genus, non enim datur compositio vel non datur distinctio: quod =

41 Haec tamen convenientia praedecessoris dominis
tanta et tamen quae etiam praesentes solvere pro hac sententia, asserentes differentia compositas ex qua etiam licet dicta convenientia: non in illa ipsius ... desideret esse differentia composita concludere genus: quod genus et differentia est species: quia sua differentia composita est species = 2°: in ista ipsius, differentia composita sic dicit genus: quod aliqua distinctione superveniret generi, non per adaequationem ... concludit differentia composita = 3°: in illa ipsius si differentia est composita, ex genere componitur: quod differentia est genus: quia tamen darentur quinque praedicabilia quia differentia composita concluderet genus quae sunt duo praedicabilia =

42 4° ... quia si haec ratio probaret, eo quod species concludit genus et differentia etiam non darentur quinque praedicabilia: quia licet species concludat genus et differentia ab omnibus numerantur quinque praedicabilia: quia licet genus concludatur differentia sunt quinque praedicabilia, videre videatur alio modo solvat hanc convenientiam huius differentis compositi, et ... dicat, hic et nos dicimus communi nostrae quare = Contra maiorem

43 minorem ad 1^m, ad quarum dico maiorem species et genus et differentia, ut genus et differentia sit compositum totaliter tale, ideo, ut ... simplex totaliter tale non et dico minorem quia si differentia est totaliter genus, differentia est genus, et differentia est composita totaliter tale, non enim est simpliciter totaliter tale: ideo maiorem species enim est tota essentia composita ex genere distincto totaliter a differentia: differentia vero dicens est praecise ratio ipsa differens distinctio totaliter distincta a genere distinctio quia conceptus ... totaliter distinctus, quia genus ut ... est genus, et ut ... est differentia dicens =

44 Secundo non aut licet ... quidditative dicatur totaliter aut indicit aut abstractum quod est totaliter genus quod talis distinctio dicit: quidditative dicit totaliter aut conceptus, quod non est genus talis distinctionis =
Similiter dic ad 3^m, praedicabilia semper esse quinque, quia talia ... genus abstractum quod non est totaliter concludens differentia: quod licet genus conceptus totaliter concludat differentia, quod non est praedicabile, et tamen non concludat totaliter differentia genus abstractum, ideo semper esse quinque praedicabilia, quia habent diversos conceptus = ad 4^m dic: quod licet genus

ziualiter diuiditur ... quidam ad distinctam ... differentia, examen perfecte aliquid ad distinctam ... differentia ... metaphysica ex genere et differentia licet non dicit partibus mu... ... de differentia ideo ... dicit alicui totalis partium unum ... quod habet ad ... positionem =

Et nunc praedecessor ... aitenas
45 conuenientibus: inquibile exactio dicendi: quod inquibile non totalis ad ... ... dicat, non ad non exactio dicendi = ... equivoci ... ... ad inquibile ... partes: quod inquibile non ... ad, non ... totalis ad ... dividens adequatur divisum, ... totalis ... ad inquibile: quod inquibile totalis ad ... et pars ... divisum. ... negationem, et ... ad abstractum; ... ad ... non; per ad ... equivoci dicit ... ut saepe dicitur, et ... =

46 Confirmatur ... equivoce divisum ad, et inquibile ... partes mutuo distinctae; non ... mutuo distinctae ... Dicitur ... = ad quanem dic inquibile quod pars et inquibile ... ad; non inquibile quod ... divisibile totalis; ... equivoce, ... divisum ad et inquibile, non divisum ad ... et inquibile ... partes mutuo distinctae, ... inquibile et totalis ad ..., non tamen ad totalis inquibile. ... equivoce non ... partes adequatae ... divisio, ... inquibile quod est totalis ad aliquidam entitas totalis ... divisibilis, a qua ... ad abstractae ... quod est altera pars divisiva equivoce =

47 ... explicavit: quod totum divisum ... totum ... idem ... ... equivoce divisum ... inquibile quod est totalis ad, ... inquibile totalis ad ... totum: quod totum divisum ... totum, ... idem = ... divisum ... totum, sub eadem ratione; non, sub diversa ratione; ... ... divisum ... totum ... ex genere et differentia ... ... dividens ... divisibile totalis, nempe ... differentia ... ad, ut dicitur ex antecedentibus = Caput 44: an differentia ... equivoca species ... simplex ... ex partibus divisibile generaliter = ... =

Caput 9.

48 In hoc loco difficultas est super omnes militat quae ut intelligatur po-
site [illegible] difficultatem an differentia ultima sit nec composita ex partibus
divisibus generis: Clarum sit non esse sic compositam, et ratio quia sic compo-
positio dicit distinctionem realem inter partes, ex quibus est compositio;
et differentia metaphysica non dicit partes realiter distinctas et identificatas ex
quibus resultat compositio. Ideo solum est difficultas an id quo ultime [illegible]
species differt ab omni non ipsa sit aliqua parte metaphysica simplex,
an non, et sit duplex vel multiplex metaphysice partes quae [illegible]
unum, et quidem difficultas de differentia aliqua =

49 Scire 2°: apud om-
nes notum esse quodlibet differentiam compositam esse ex pluribus realitatibus,
quarum quaelibet sit genus; nam differentia respiciat plures tres aliqui-
bus liquet speciem differri per abstractum partium, unam totalitatem, qua
differat speciem ab uno et alio, qua differat ab alio; et sic di-
fferentia componere ex pluribus partibus integralibus et explicitis coales-
cere quae quidem partes sunt genus et quaedam divisa ab alias,
de quibus interrogat quid an differentia ultima sit metaphysice composita ex prae-
dicatis aliorum quodlibet sit generica et conveniens pluribus spe-
ciebus distinctis, an non, et sit unica parte differens speciem ab omnibus
ipsa tamen explicat quae posita =

50 Circa quam difficultatem 1ª tenet s. differentias
ultimas esse simplices ita Doctor noster quibus auxilium angelicus Doc-
tor subtilis Scotus et cuius discipuli quos alii, ut P. Nunius et Cha-
lar Fonseca sequuntur = 2ª sententia docet differentias ultimas esse compositas ita inge-
niose [illegible], quos ~~[illegible]~~ scilicet ~~[illegible]~~ [illegible] sequuntur
do et quidem quos audivi et discipulatu = 3ª dicit s. aliquas di-
fferentias esse simplices, et alias compositas; cuius videri P. Arriaga Con-
tra Albiedo =

51 Sit mea [illegible] cum antiquis auctoribus de posito primo metaphysice ex an-
gelico Doctore l. 12ª ab eventibus differentias specificas esse simplices, quorum

unitoxile: omnis ut iale poenit cum xanelicio: n dixa ?positi
metaphisici dicitur per similitudinem ad xy ?positi hisici, ?ixa
?positi hisici n ?yonit ex plurg pax quaxy quehet litij diknexe
ad plura ?posita hiice dikkenda: q nec dixa ghima ?positi
mechis ?yonit ex parg quaxy quebet lit dikeni ad plura
?posita yiecha metaphisicq dikkenda, et ?ij dixa ghima
specrei n e simplex et n ?posita [struck through]

ES certa max in ita

92 loquiy gen: limit amaxiae dixa vexo a ha: q denotai-
genus tale dici per limitinem ad maxiq et dixa cit talis
per similitudinem ad ixq. mix e ditq n si dixa ien. ?icitha
?positi eet ?posita vel resultane ex plug pxag quaxy unaeet
subty alterius q, n pt dici allias talis ixa ?ilaxet ex materia
et ha, q e ?uenien: vel hiica lxa ?yunqexet ex paxt iswaqua
xy eet suby alterius quec pt dici allias e ixa hiica xelui
taxet uuny; sed plura ?posita: q e alkexy ?uenien P

93 atet-
yeia atamen gwoillq ... pm oppon metalisici ut ?ota e
paxhum genexicis q dixa hoi ... ?ali q e pra simplex n dikxet hemab
omni n ipio quaxenui per praxy Vale, hoo ?nit Cangelo et de isto prat ?ta
ie prax n ?nit qelo nec de isto prat: q dixa hoi n ?runqit ex ...
xidus prati genexicis: maxe ?xioz et mixenipuo nam tacio suexior pra-
et ?nit hoi illi qui ?nit prat racio sexiox in hilla ?xenta sic qa al
e racio sexiox ?mtalis diventi diven pra et ?nit qui bus veni
prax al; d Vale q hoc cat e rao sexiox ?xenta sub taneanilis et ic
?nit hoi et de isto prat: q ecig Angelo ?nixet dei isto praxet, ?
hoc n pt dici alias Angelus eet Vale al q e pole: q praxy sale n ?nit
angelo =

94 Mae e predicamentalis et mixem n al e topp potenciale
potendivisi, dixas divisibarillius Vq Vale et ivale: ?mentradinoencia
devent gaudexe de vaneronius potencialis sunt enij fexioxa ?xenta ubta
ne divisi: q. Axge ey qui repugnat rao generica, ecig repugnat raodi
ferentis ubipra ?enta: anegane rani unipexis dale eat ad negavens Ciliu
liber particularis; ? angelo n ?nit rao raogenexica animalis q nec
qgelo ?niet prax Vale ?entj sub animali: q prax vale e repug

... et ... tale ... praty ... ... = ... eo q n e = ...
... expgo

95 ... q hoc dikit ... n e per pratij ... q e Vale hois : q hoc ... dicit ... qui ...
... u per Vale ... hoc ab hoc ... Vale ... q ... admiyth ... ...
... hoc ... ... per Vale ... ...
... q ... q ... ... hoc dicit per Vale q e specialissimy ... pratij ... pratij ... ...
... habemus alliq voce ... illud ... ... ideo ... ... vocem
Vale representiq prata ... ... qualeq hois q proprio nomine Caret =
Sicut quae doci

96 cimus ... ... talis vox ... pluribus per ... eadem voce voca ... ga ta
men n habemus alliq vocem ad ... ... talis vox e ... ...
per ... voce ad ... q ... individualem hois ... ... Vale ...
... hoc angelus et ... ... tamen et ... vocem Va e hois ... ...
mus per eadem vocem Vale qa alliq vocem n habemus ad Vale speciale
hois repraesentandy =
Provo 2o ... q quaebet specie ... ...
... cedideret alliq praty talis speciei peculiare Curia ab omni ...
... q ... tale praty e ... ... q ... speciei ... e ... ...
... max e ... q quaebet species ... per prati ... ...
alliis speciebus, alliae ... aliis ... penillud speciei ... ...
... max ... tale praty ... ... e ... generici per illud
talis speciei n ... ab allis q tale praty n e ... ... : ... tale
praty ... ... generici ideo ... qa quaebet ... ...
... tamen quilibet peculiare e sic ... speciei ab omnib
... q eo q talei ... ... quid ... tamen ... ...
... quaerenty =

98 ... talis pars generice ... e ... ...
... dicte partes rane ... ... speciei, sicut alliqua ...
rane ... e ... ... simplex hois, q tales part rane
... ... speciei : q vera ... ... ideo
ta ... partes rane ... ... qa per ... Constituam
... illis ranc ... speciem, seu ... omnibus,
q ipsa speciei n e ; et hoc e talis : q ... ... part
... rane identitatis ... ... e ... ...
bile ... ... speciale ... ... q ... : q =

ñ ratione ... partis opponitur omnibus quae praeter speciem sunt
... ansita parata ... eidem totius, seu ... totius ...
... id speciale amittunt rationem generativam: quia ratio eadem
... totius ... totius dicta seu opponitur omnibus, an est certum,
in ablata identitate totius ... partes tales, ista ... manent
generice seu communes =

L... pari ratione ... specialis
59º ut ... ratione ... entitatem ... ratione identitatis, quae ... agendo po
... entia realia ... entitatem seu dicitur habente
possibili: quia ratione identitatis totius ... partis inquibile al,
ñ ... ratione ... dicta species ... nam ... hoc
... existente ... sententia determinante dicta esse totius ens, per
seitas quae totius est ens est illud quod totius opponit accidenti,
ñ quia ... hoc ... amittit universalitatem seu commu
nitatem accidentis ratione sui, ratione perseitatis, seu
... esse perseitas totius ens: quod similis de dicta ... in di
... est =

60 **N**eque obstat, quod inquibile al ... est dicta ... explica
... per tales voces denotantes distinctionem ñ solum ...
... voces ñ quia ... partes dicta ... quae unica
... divisibilis totius entitas ... est inquibile ... totius eal, dicta
... inquibile ... totius eal est simplex entitas: ... licet dicta
Voces ... explicetur per plures ... tamen simplex dicta: sicut ...
cendente sententia entis, dicta quae totius est ens explicatur per
plures voces ... tamen talis dicta ñ est composita, quia ... talis ...
deberet dari distinctio, quia compositio est distinctorum unio, et dicta
... quae totius est ens, ñ ... quia ad ente, ... dicta quae to
... est ens ... composita. Et ... patet ... hoc dat compositio
... dat unio ... materia, a qua distinguitur ... quia ... dicta
inquibile ñ distinguitur ab animali ... inquibile ... ñ dat
compositio, ... quod dicta ... est simplex =

52 **C**ontra praedecesso
rem ... dicta composita ... generis ...
... gratia ...

recta defin.ne al. rale, quæ de fide theologica præcepta, et non loquor de alia, quæ ipse hic recens admittit scilicet viventi in litteris rale, ista dictat 1º genere contento viventi, semper cum illo proximo al. scilicet, unde est superflua, et ideo deservit eius ad admittendum dictas compositas, ad quod ipse ea definitionem assumit: quod dicta prima est simplex =

Ratio est 1ª: quia si

62 realit. composita deveret esse ex contrario genericis, deo ipso dicta non esset, quod dicta non composita, maxime prædecessoris mixtum pro: dicta non est quin dicere speciem, potius conveniat alicui distinctiones species cuius est dicta; et dicta composita ex partibus genericis potius conveniret, quæ diceret speciem ab illo quod non est: quod dicta non esset. mixtum pro: partes dictæ sint communes et universales, adversus esse dicta, quia iuxta prædecessorem partis universale, manet contradictione: quod talis dicta composita non esset dicta. ausi patet ex prædecessore, in adequata dicta hominis, et non parata al. rale, quæ [redacted], definitione universalia et generica devent manere, sicut iuxta ipsius partis huius in dicti partes est hoc est commune et universale: quod al., quæ rale partes dictæ devent esse universales =

Ratio 2ª: quia si dicta componere

63 ex partibus genericis, deo non verificaret quod non verificat de aliis dictis; et hoc est contra. nem dictæ: quod dicta non componit ex partibus genericis. Declaratur, contra, in illa omnis quælibet partis ex quibus componit dicta sit generica, et universale, et huius essentia est identifica ex quibus est generica et universale; maxime probatur, unde ex composita illud verificat, quod verificat de partibus illam ut quod distinguentibus, et de partibus ut quod dictæ distinguentibus verificat de pluribus identificari: quod ergo dicta talis identificaret, et de illis prædicaret; et hoc est contra nem dictæ: quod =

Præterea prædecessor

64 obiicitur, in hac definitione al. rale devet obtime addere partis al., quæ addat partis rale; et hæc; et hoc ipso in tali definitione detracta composita taceret universalem: quod partes dictæ componentes esse universales. prædecessoris est maxime, mixtum vero pro addenda al.,

quia ad quam rationem, adquirit animal sine differentia, et similiter rationale; ergo hoc rat
rationis universalis, quae est Coniunctio praecisiva adiungens naturam sine differentia:
ergo ad quam rationale non differentia hominis est universale, et hoc est
rationem differentiae quae non generica universale, et potius destructiva generici universalis: ergo differentia non est composita ex praedicatis genericis universalibus de quibus est simplex = C. 6: Oppositiones solvit

Capitulum 7:

65 Opponitur 1°: Rationale ideo est hominis differentia quia est rationale speciale; et esse specialis constituit per animal: ergo differentia hominis est composita ex rationali et animali; minor probatur animal esse speciale constituit per rationale: ergo rationale esse speciale constituit per animal parem rationem: quia videtur maior ratio ut animal constituatur in esse speciale per rationale, et rationale non constituatur esse speciale per animal, et neque praecedens maiorem est non minorem ne [illegible] quia rationale praeesse [illegible] ita ut suo conceptu est [illegible] animal habet aliquid speciale ducere nempe ratiocinia dependentia a [illegible] materia, ita ut ame vocamus [illegible] habente aliam vocem =

[illegible]

66 Ad maiorem probandum [illegible] et non [illegible], quia sicut ergo [illegible] paries albus esse specialis albi constituit per albedinem, quia enim albedo denominat ad specialem denominationem albi, non quod albedo esse specialis constituit per parietem, ita ut me chis animal quod habet virtute rationalis, sicut paries virtute albedinis constituit speciale per rationale non quod rationale constituit speciale per animal et admodum quo albedo esse specialis albedinis constituit per se ipsam ita rationale constituit per se ipsum specialis differentia hominis =

67 Opponitur 2°: Differentia ultima et adaequata speciei est quae distinguit speciem ab omni non ipsa; et nulla species distinguit ab omni non ipsa per praedicatum simplex: ergo differentia non est simplex. Probatur minor, et pono speciem humanam et leoninam, si hae species per aliquod praedicatum simplex distinguerent ab omni non ipsa maxime per rationale et rugibile; et rationale [illegible]

perrale et rugibile non diltexyt ab omni non ipse: q. pugt mixem
10de, species humana: n hec species dnit e angelo perrale; q
hoc praty n dilext speciem humanq ab omni n ipra: pugt mix
de specie leonina: n per praty rugibile dnit leo e hoc en
rgoli rugibile volatile: q per rale praty n dilext leo ab om
ni ipro: q rales species n dilexyt per dilxa ꝫ plexo =
Condoma

67 xem et n° v ixem; p vanit d ceid maxi n° rixem 1^a^ pug
nis diltgoans, hoc dnit e angelo perrale q angelus e
ralis; seu valens raciocinare eo gradu ulmo pprio et specia
limo hois; n° valens raciocinare eo gradu dni, ser pur
dicit ggelus p ducerer discursus apprenier e odoans
abstonem votare, q rale ducit pt accipi 1°, pur e pryp
y elicitivy actum ranis precile, ꝫ quo dnit e angelo.
2°: pur e ralis dicta hois, ꝫ tima specialissima, et pur
e tonlit hoem ditexens eo gradu ulmo, quo n dnit
hoo e angelo, at rale vocamus, q allig vocem n habe
mus ad rale explicqdy: sicut diximus de nomine

prius = Ad p vanem 2^g^ mixis pt negari ut pole illudens
68 al rugibile volatile: q alequeret ex d iuncione ralit y pra
toxy maxima o diccio tale eas e e equy, et n ce equy; da
vum, que prata le ex cludy, q ali diungerent erent hic
ty, redeo tamen per praty rugibile leo n dniret e tali ente,
et e racio ꝫ q n tradita q praty rugibile repenty, e quo e pra
ty speciale, et p piy pluviequi, per q n dnit e tali ente, et
quo dilent, licet eodem nomine nominent sicut dixi
mus de rale =
Sed q a male audiyt dixi en n dnd n ꝫ ra
69 tem mody redendi sicelicacit declaro: n certy e iusta ipsy uni
pry dilere ab alio pro n per perceilem n dnem, per specia
lem dilq ꝫ dividualem que ꝫ uno et altero pro n repexit
ꝫ aduc eodem nomine nomingt; q pprio, speciale nomine ca
rent, ut quiber nominaret: q miny ne q rale hoi, et rugi
le leonis eodem nomine nominent e rale ggeli, et regu

bile entis polis, et adue ljt Ditxe 3hne linceei hoi, et leonis licet ppionone nominent qa allig vocem n̄ habemus:

Urguet nostra Docna Dxa. ^a Dicente ditxg ru gibile al ee Ditxg Dpositg; n li ent poli al ru ile volatile per Rugile ditxg ljcis leonis Dnixet leo Ē per al ecig leo Dpiat entis poli leo per nuly pxaty Ditxet ab illo entis poli nisi per ligcaty paxle tqty q e Ditxa ljplex: q° leo Ditxet ab ente poli per Ditxg ljcem ans e Cextis n̄ g al 3uenit 3 leone, ecig 3veniat 3 ente poli, 3quo eciam repexit Rugile Repeti 3 leone per nuly pxaty leo Ditexe nisi p ea ligcaty paxle tqty, que e exclusio logica alterius pxati =

>1 ex quo Dcig pvo n̄ ligcaty per paxlgtqty e g Dqit xanem genexieq; 3 hoc stat sao Ditxe: q° Ditxa stqs ligcato paxle tantum e ljplex: Dciaj lextis n̄ al Rugile iuxta Dxios precisa a ligcato paxle tqty, H Dvenienc̄ia entis polis: q° per ligcaty paxle tqty q e ljex de 3minq et con... ad speciem Dinktuendg leonis: q° Ditxa leonis e ljex; d hec Ditxa ljex n̄ e ligcaty paxle tqty qa e alliquid negavy utpote exclusio alterius pxati, Ditxa q8 3ima equidpovy: q° Ditxa leonis e pxaty ljex specialissimy, Rubile nempe.

Oponyt 3°: Dq xanem 2a X

>2 Ditxa Cuiuslibet Coalescit ex 2ci pxato: q e Dposita pugtans quelibet Ditxa sexnos 3cludit bl 3genus: q° quelibet Ditxa Coalescit ex 2ci pxato. ans e vexy 3 nostra ^a pvatq8 Dcia Ditxa ignibile ^a 3, 3 lyngto 3 ... e al et 3nmui ipsy ignibile q al 3cludit, o ignibile et al ff Duo pxata: q° Ditxa Coalescit ex 2ci pxato; 3lexi Dcia max e nostra S^a et nix 3pin xii patet Dh q8 Ditxa e Dposita =

>3 Reidenegg doans, pvanis Ddo ans de Ditxa Dhente, 3 vero de hestxa hente ... Dcig huius pvans Dce a maxi disgonix ... ignibile e al ff Duo pxata; Re et esent vel toxlis Ditxa, n° quo advoem

vel quo ad ipsi cari, contra; e n° 3 cig distinctionem explico q
dixa dhenis cludat totlis genus n e alliud nisi q dixa e genere
q totlis scludit sit una e divis totlis entia, et ex hoc sequitur q
e dixa dicent rem ab omni n ipsa e sex et n 3 posita n 3
positio e distinctionis unio talis ut si 3 positio sit phisica parte
phice et na di quqt ut patet 3 3 posito h e o humano si aute
3 poo sit mecha parte deverit totlis distinctionis, et e dixa scin
dens totlis genus, nec totlis distinctio quat a genere; et soly;
voce quo ad ipsi cari et dici, de e; q quqtis dixa scludat
totlis genus n e 3 posita =

74 Sed replicat; e causa sclunis quae
distinguibile sit una 3 divisis totlis entitas e an ti iamen q
nibile et al divisive 24 se H genexica; et dixa 3 e causa scui
nis 3 orbis, se totlis nec duo prata, que quqtis posita sclunes
sit uny simex prata, atamen 24 se H duo et genexica; q 3 cau
sclunis dixa e 3 posita. max e mixi suponit cexte et 3 ciq quqt dixa
e 3 posita stat 3 eo q resultet ex 2 ci prato, que 24 se et n sic nunc 3 posito si
te genexica sit; et 3 cau 3 clunis dixa ita e q =

75 Replico omissa maxi 3
ceia q 3 mixi n° 3 ciq: cuius puanis disco maxem: dixa e e 3 posita stat
e, ut e q 3; n°, et allias q ex talibus genexicis pratis resultet 2 ex prata
n dispeale; 3 do maxem, et sic procedo ad mixem et n° 3 ciam. dixa e e
3 posita n stat oxe se, 3 eo q resultet ex 2 ci prato, que 24 se genexica sit; et q ipsius
sequitur, q e dixa dicent rem ab omni n ipsa. n sit uny prato, et 2 ex vere
et; re vel totlis distincty, allioquy dixa 3 posita n eet, cau te 3 cau 3 clunis subi
se v q et al n sit duo prata que vere e ix re vel totlis distincta, et uny totlis sex q
dy dixa dicent rem ab omni n prate 2 ex; et uny totlis sex q 3 prato =

76 3 ponit
predecessor rane sue Xis dixa 3 posita et sic procedit actus caritatis,
qui simul e misericordie, e 3 p e u. ex 3 hu, Charitatis et misericordie
cordie; per 3 ly en; Charitatis 3 mit, e actibus Charitatis, qui n H, misericordie,
cordie et per 3 ly misericordie 3 mit e actum quin H caritatis; et jeiu
modi 3 plexo 3 isit dixa ultima talis actus: e dixa ultima e 3 posita
Hec racio e precipua quae predecessor quat dixas 3 positas, et quqm
h lic patet, n loquitur de dixu ex q 3 lectr actibus n uexo de 3 ix q u

et exacio, qa talis actus assignatus suas distas
77 accipit ob diversa motiva et fines, quae respicit, et tamen talis
actus est divisilis seu oppositus; patet hoc, quia Praedestinatis a. ex ente;
unicum divisilem actum posse esse sicut opinionem et sciencia, et in
ex alliis ly mir, distas talis actus nisi ex motivis vel obiectis diver
sis, quae sunt extrinseca actus; quod actus Charitatis, qui est simul Miseri
cordie, opponeret ex distis extrinsecis talis actus, qa nempe res
picit diversa mova obta vel fines distas talis actus, extrinseca non
est oppta =

18 Ex quo reide directe ad argum, distam intrinsecam talis actus
esse divisilem licet nominetur vocibus Charitatis et misericordie, ex
quibus aliqui git una dista simul simplex media resultans ex combina
cione ad 2cem suis; sicut Color medius simplex resultans ex albo
et nigro, et apelamus albus niger vulgaliter scq circano, qa
non habemus illum secem colorem medium pprie scqcqtem, ideo simi
libus vocibus apelamus. Sic similiter de dista talis actus. et
idem obrexua; actus quy ponunt hic ccig hic autores qui simul sit
practicus et speculativus, licet nos talem actum non admitamus
ut posse oppositus ex distis oppositis =

19 Praeterea dic: quod sicut qa motivo
esse extrinseca talis actus, talis actus dicit esse 2cis speciei distinctas, quia ta
lis actus sit una species ex 2cis speciei distinctas hic similiter qa ex
seque moru actus talis actus habere 2em distas ob 2ex mo
vi, non quasi una dista haberet ex 2cis distincta sicut quod actus prac
ticus simul et speculativus iuxta autores habeat unam distam
non oppositam ex 2cis, et habeat unam resultantem ex 2cis tenden
cia, quae dista ex illis tendencis distincta non vocatur oppo
sita tendencia qa pprio nomine caret quo illa apelet

8, Oppo
nuntur 5o. non sexcomnia quae definiuntur, saltem sunt divi
sibilia, et similiter solide finite oppositum: quod dictae opponunt expraticis
genericis; antecedens tamen exemplis patet in devenitos, Defio
ne divisiq quod simul sit parte esse aequa definita, quod libertamen
et unibersaleq = Reder: quos argumentare prata, quae sive generica. &c

ad nexy erenciar definiendar ... nobis latet ultra
j... ... ex quibus ymimus illas voces representare pra
ta Dnia que voces representat ultra ... specialissima ...
definiti, que ... nomine Laxer, illi vobis ...; et
j hoc sensu intelligendus axistes = Hic oportet va 1º: quod ...

41 ... dicit j pluribus locis ... tale Dnix ... specie
differentibus intelligendus de ultra extrahente vel subalternas ...
differentibus ... ... circa differentibus, n vero intelligen
... angelis et hominis ... ... hoc tale esse mortale ex
dr e de tale speciale hois; et licet ... hoc tale ... mortale ex
quo resultat ultra ultima hois intelligendus est ... opinio
... ne n vero de sua gene justa ipsy pluribus j locis e ... est ...
lito = oportet va 2º: quod ... solo ... hois ... anima talis ... ultra
... ex ... allud ... ga a ... nobilior, et specialior quam ... ra
ita ... intelligas de ultra mecha = Oportet va 3º: n esse ultra per,

42 ... feccioxem genexe ... ga genus ... includit ... ultra; ... ultra ... e
perfeccionem genere ... ultra vero
perfeccion ... ipsa ... ultra ... perfecior genere ... ultra vero
... perfeccionem genere abstracto tam atento modo erendi, quam
... perfeccion modo al
predicandi ... patet, ga per se, ... modus e perfeccion pra
... adiacenti, sicut ... ... materia perfeccio e perfeccion pra
adiacente ga maa e ... differens ... vero determinans; ... per
... e modus determinans quam differens, ... determina
feccion e modus determinans quam genus abstrac
tus: quod perfeccion e: ultra atento modo erendi quam genus abstrac
ti = 2º patet ga genus ... per modus per se ..., ultra
vero predicat per modus ... adiacentis; determinando
genus; ... perfecior modus e determinans, quam ultra
... sen per se ... : quod ultra e perfecior genere atento modo
dopxandi = C: 7: de specie =

Caput 73.

43 Explicatis genere et ultra ex quibus resultat ... me
tafisice ... species, que ... referencia apelat ad ipsa spe

que ē 3ª praedicabile q̃ i multis q̃ speciem Definio:
est unum Praedicabile de multis ~~q̃~~ specie differentibus
tamquam adequata illorum essencia = per ultima differentia
species differt a genere eo q̃ praedicatur tamquam pars, vel essencie species
tamen tamquam tota essencia, differt etiam a differentia, quia haec non ex
igit praedicari tamquam adequata et totalis essencia: differt
etiam a Propio, et Accidente, que non praedicantur tamquam pars,
nec tamquam tota essencia. essencia adequata rei ē Collec
cio praedicatorum quibus praecise sublectis sublegitur res adequa
te Destituta, et quorum quolibet non sublecto non sublegitur res
adequate Distituta =

Species allia subalterna, que sub

84 se continet plures species infimas, de quibus praedicabilis,
ē ut adequata essencia: v.ª Vivens sensibile. species
infima propie species ē, Dividitur q̃ᵹ universale dividitur a ge
nere et Differentia: subalterna vero propie ē genus, et non spe
cies praedicabilis, et ē que explicatur per antiquam Defini
tionem Definitionem. species alia Dicitur subiicibilis, alia q̃ᵹ
praedicabilis v.ª dicitur talis, quatenus praecise subiicitur ex quo
genus praedicetur v.ª homo ē al. 2.ª praedicabilis dicitur, qua
tenus superioribus ut subiectis praedicari v.ª q̃ Petrus
ē homo: sic colligitur dicitur q̃ non q̃ᵹ speciem nostra Pane, que
explicatur in ordine ad superiores tamquam subiicibilis
in ordine ad genus, praedicabilis in ordine ad inferiora spe
cies =

Hic queres 1.º: an Hipostasis species subiicibilis non prae

85 cabilis et ne Dᵹ: ad Resolutionem notate nata ē dici speciem esse
in Diferenter Physica, et in Diferentia logica: 1.ª dicitur illa in qua da
tur notabile discrimen ex ultima alterius, sive talis natura sit
multiplicabilis in plura, Dividua, sive non; sic Deus
dicitur specie Dicitur ab angelo non vero ē Diversus specie
logica, quia necessaria dicit multiplicitatem, et praedicabilitatem de plu
ribus =

86 Sed loquamur de specie, 1.ª Dicitur nature non explicat

species subiicibilis et praedicabilis loco probat non implicat unius speciei cum unico individuo ut de facto arexyt [illegible] quo maior quia solo; et ea species est subiicibilis, et praedicabilis loco consequenter sub genere et non poterit de pluribus praedicari: quia = si species loca [illegible] deranelumat, et fuit universale et praedicabile distinctum a quo nec re et ratione, implicat species subiicibilis et praedicabilis quia ex eo ipso quod sit species loca debet esse universalis et de pluribus praedicabilis ut ex definitione nostra constat: quia licet; hec ecia semper ac species sit praedicabilis de pluribus potest esse ecia subiicibilis, ut experiencia comprobat: quia species loca subiicibilis et praedicabilis =

87 **Q**uaeres 2º: an species praedicabilis de uno solo individuo [illegible] lectatores [illegible] dicunt votoma(et) quamquam alcout ait Doctor eximius) natura angelica v.g. divi Michaelis esse numero multiplicabile ita ut talis species D. Michaelis sit possibilis alius numero angelus hanc Doctrinam fundat homo, mitte, hoc principio: unicum proprium individuantis numerice est materia 1ª, aut aliud subiectum affectum quantitate ad quod dicat natura in materia 1ª, et natura D. Michaelis non dicit hanc materiam vel habitudinem; et natura D. Michaelis non dicit hanc materiam vel aliud subiectum talem habitudinem: quia est numerice multiplicabilis. impugnacio huius fundamenti theologis [illegible] da est illo tamen supposito interrogavi hic videtur =

88 **N**atura angelica non esse universalem positive, et consequenter non est species praedicabilis positive, quae de uno tantum individuo praedicaretur. probatur natura, est universalem positive esse natura apta, ut praedicetur de multis, non iusta promissas natura universalis positive est natura non solum praeiusta promissas natura universalis positive est natura non solum praecisa a singularitate et connexione ad individua, de quibus praedicatur, sed natura D. Michaelis non est apta ut praedicetur de multis quia non est universalis positive, minor probatur natura esse aptitudinem praedicetur de multis est esse identificabilem cum multis; et natura unica ellis non est identificabilis cum multis repugnant enim multa iusta promissa, ita talem naturam quia natura D. M.: non est apta ut praedicetur de multis =

nostri [illegible] videntur [illegible]: naturae angelicae

n repugnat pluralitem individuorum; ergo solum repugnare singularitatem naturae. Cum autem natura universalis sit natura praecisa a singularitate, natura universalis non repugnat pluralitati individuorum = Confirmatur 1o natura angelica praecisa a singularitate non dicit totalitatem habitudinem ad materiam habitam; ergo iuxta Cometium non dicit talem habitudinem excludit pluralitatem individuorum: quod natura angelica ut praecisa a singularitate excludit pluralitatem; probatur, natura angelica ut praecisa a singularitate totalitatem non dicit plura individua talis naturae angelicae; ergo si diceret totalitatem habitudinem ad materiam diceret totalitatem plura individua talis naturae angelicae: quod verum maxime =

Cui respondent Com-

9o te natura Michaelis non potest referri absolute ad alia individua haec (?) sed solum potest referri conditionate posita scilicet conditione, quod non sit posita. Confirmatur 1o: quod natura humana potest referri ut universalis ad Deitatem tamquam ad individuum talis naturae: probatur quia aut aliqua natura referatur, tamquam universalis ad alia individua subiicit individuum sub conditione posse; sed Deitas est individuum naturae humanae sub conditione posse: quod natura universalis humana est absolute referri Deitati. Confirmatur 2o: natura Michaelis non est universalis absolute; probatur differentia: natura divi Michaelis est possibiliter universalis: quod non est absolute universalis; probatur antecedens: natura Michaelis dependet a conditione possibili esse universalis; sed esse universalem tali modo est esse possibiliter universale: quod verum erat —

9o Respondeo 2o: [illegible] natura Michaelis praecisa [illegible] esse universalem negare probatur. natura divi Michaelis esse universalem negare est esse proprie absolute universalem; non licet natura praecisa a singularitate iuxta Cometium (alias Cometistae nobiscum convenirent) ergo implicat natura divi Michaelis esse proprie universalem ut constat num. 226: quod etiam implicat esse universalem negare = probatur 2o: esse naturam angelicam universalem negare non est esse aptum praedicari de pluribus; ergo solum esse praecisum a propria singularitate, ut tenent Cometistae; ergo propria Cometistarum universalis locum praecisum esse naturam praecisam nihil alliudicit nisi esse aptum praedicari de pluribus:

q° ē ab°ote univexlis =

Resident omnia haec huic tam, talem

92 naxa ēē negative univexlem quatenus, ad p[ro]ut [pro] pone ex

cludens ea plura [con]divídua repugnancia = ad gatycu

ēēt naxa vexe [con] pluxibus vexe q[uo]d de illis p[re]dicabilis ut sequit

a universale q aty c posit [con]cipi, naxa [con] pluribus [con] dividuis hic

ts q° ē rescindy a universali ut [con]stat numexo 228 = ad

2°, q a similis poset dici naxa singularis ad 2° loco universali

poset [con] simplici [con] pluribus hic singularibus sequit q a universale

em loce naxa vexe aligonora aptitudo vane posit vexe ē absolu

te p[re]dicari de pluribus que si repugnent, repugnat eciā ea

aptitudo [con]stituens universale =

[illegible]

Co [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] =

Obiicies [con]tra

93 Angeli [illegible] specifice a [illegible] quarum naxa ē

species loca et p[re]dicabilis: ubi enim naxa habent genus et [con]ting species

cetalia = [con]firma 1° naxa [con]: [illegible] singularis quod p[re]sens [illegible]

ad singularitē: q ē naxa universalis [illegible] [con]nica universalitem

naxa quq [con]cipit sine singularibus = [con]firma 2°: naxa [con]: [illegible]

specifica de illo p[re]dicat ut ad superiox: q [illegible] se habet

ut species =, [con]firma 3°: naxa specifica [con]: [illegible] ē species

[illegible] hac p[re]cani [illegible] ē angelus: q° ē =

Ad 1°

94 [illegible] verbo angely [illegible] specifica ē vexo spec,

[illegible] a [illegible] vel [illegible] speciem mexe [illegible] p[re]dicabi

[illegible] ad 3° [con]firmationem, ad 2° [illegible]

Co naxa [con]: [illegible] naxa ēē [illegible] super o [illegible]

vexo [illegible] naxe [illegible] [illegible] se habet ut

species loca ē vexo = ad 1° [con]firmationem [illegible]

praecisivo, et non deinde quia illa natura sic abstracta et praecisa se habere sicut natura abstracta ab unico individuo =

95 Ad qua
nem adjiciq. dicta vero esse dico loquendo de suppositione multi
plicabili naturae, et sic per unitatem rationis et multiplicitatem
realem natura sit una apta praedicari de pluribus secundum suam ra
tionem si sit ex multiplicabilis = ubi observa: natura D. Thomae aliis
praecisa a singularitate habere impedimentum positivum ut sit
universalis, illud nimirum repugnantia, et negationem positivam
aptitudinis ad praedicationem de multis, unde hoc impedimentum non mi
nus quam singularitas obest universalitati. vel natura praecisa a
singularitate neque est universalis neque dicta neque est singula
ris, quia praecisa a singularitate; unde est medium per exclusionem
universalis et per praecisionem a singularitate = C. S. de in
dividuo = m m m m m m m m m m m m =

Caput 8.

96 Sicut genus secundum speciem, et species dividit in individuo, ut pote
relativum speciei, et dixit de individuo sic do definitionem eius individui
individuum est divisum a quolibet alio: haec est nisi iuxta D. Thomam
de hoc individuo: quae de hoc est rigorosa salvat individuum, vero eius indi
viduum ..., alia vero ponit ad maxime explicationem: at individuum est ..., individuum
... quod dividitur quaelibet eius pars non habebit eandem rationem individui utique partis. dividi
... et ... quamquelibet. ita ... individuum ... =

Hoc indi
viduum a Porphyrio divisum Cuius collectio proprietatum non est ... : nec proprietatum Collectio
Boetio ... m m m m m m m m m
m m m =

Ita sequitur secundum ... Sanguis =
... septem quae ... unius ... =

97 ... nec expli
cationem individui ... nec essentia rigorosa
individui ... de ... nec ... pe
lo, nec ... individuum debet esse unum vel per unionem

vel ᵭporty subiiciale vel per accidens ut gelus: uninotae
qd dehuit individuum n dehuit alliquod individuum determinatum qa
raodeterminata individualis a nobis n cognoscit: dehuit qo
xao Dnis individui ᵭpetens omnibus individuis =

divit individuum

98 individuo 1o, tenet qd individuum 2a ee qd habet a parte rei et 2a individuo 24 tenet qd individuum 24 denominationem quo habet ab
intellectu 24 e dehuit pro noisq dehonem; 24 dit subiicibile, qua
tenus de illo pt predicari species Va, qu pxus e hoo dit ecig prae
cabile, quaniu de uno pt praecari, vel praecari identica
ut pxus e pxus; vel praeane sed ut hic hoo e pxus. individuum
alliunde determinatum, quilicet cuiusallio dy dit Va qd pxus pa
ulus et reliqui alliunde vaqum seu indeterminatum n qa ta
les sit a parte rei. ᵭqa explicat per hoc per quem e allis indi
viduis dy dit Vq aliquis hoo =

quaesitiam sit abstrahibi

99 lis xao Dnis et univoca individui ab omni individuo 2o, tenet
punto 2. Perdeo e Dni nostro xy et ᵭ xe comitias omnes, et
scotistas et sic quo a pilliis pt abstrahi xao Dnis et univoca
a quibus abstrahit pt Dnes alliquis ᵭpetens ipsis eqdem
rationem; ᵭ ab omnibus individuis 2o, tenet ipsis pt abstrahi
talis Dnes: q vera reipoo maxᵭstat ex xo Dni univoco
ᵭquat nix, ab omnibus individuis 2o, tenet acceptis pt abstra
hi Dnes individuale, ᵭhic Dnes e ᵭpetens omnibus individuis et
qqq eqdem rationem: q abillis pt R maxᵭstat, ab omnibus
eni individuis pt abstrahi Dnes qui verde dat ipsis = Con

100 tramat ab entibus, similibus, a alliquo praeo pt abstrahi xa
cioDnis et univoca ipsis ideo eni ab individuis naxe huma
ne pt abstrahi xao Dni univoca hoi qa similia praeo
hoo. ᵭ omnia individua similia praeo eni individualiter
q abillis pt abstrahi xao Dnis et univoca individui = Dne,
mat 2o. ideo eius modi xaoabs pacta ab omnibus individuis
n eet univoca qa rao individui eet xao ditexendi, ᵭ hoc
n obstatur sit univoca: q ᵭquat mix xao ditexens

abstracta ab omnibus distinctis ē rao disterendi ē cuiq; contra
sic ē dicta; et rao disterendi abstracta ab omnibus sic rois ē
univoca, plurib; comitatur; sed ergo rao individui sit
rao disterendi ñ obstat ut sit univoca =

¶ Confirmatur

1001 3°: omnia individua conveniunt in hoc, quod habent rationem disterendi
terendi individualis: ergo sunt similia in eiusmodi ratione, et
ratione disterendi: ergo eiusmodi rao ē comunis et univoca =
Confirmatur 4° comissis ex D. T.ª Disputatione 29 d° 3°, ubi do
cet expresse per nomen personae significari aliquid univo
ce conveniens tribus divinis personis: modo sic, tres personae
conveniunt disterendi: tres personae conveniunt univoce in tribus divinis
personis: ergo tres disterendi possunt esse conis et univocus: ergo quod
tres individui sit rao disterendi ñ obstat ut sit conis,
et univoce conveniens =

1002 ¶ Dicitur 1°: a Canis terrestris, Celesti
et marino ñ ē abstrahibilis rao univoca a Canis, quia in rationes Ca
nis diversitas ut importatur; ad individua in rationes individui universalem,
importatur: ergo ab illis nequit abstrahi rao comis univoca. Prob. min.
individuatio petri, et pauli, et hi diversitatem importat: ergo =
cetera maior ñ mirum ad istius quantum ratione illius maiorem et diversum
minorem; et hi diversitatem importat sub ratione talis indi
viduorum; ideo sub ratione individuorum ñ mirum est etc.
= = =

1003 ¶ Canis terrestris, marinus et celestis sunt essentialiter diversi
tum, ē Canis quia ē est, quod relati Canes disterunt, ē etiam
ñ negetur ratione: quod vero ē ē Canis essentialiter disterunt sic probatur, quia
Canis terrestris ē Canis essentialiter constituitur per ē al latrabile;
et Canis celestis constituitur ñ per al latrabile, sed per ē certa
stella; et Canis marinus essentialiter constituitur per ē al equorum;
et hi tres essentialiter disterunt ut patet, de ē quod ē Canis, Ca
nes disterunt, et ideo ab illis nequit abstrahi rao univoca Ca
nis at, individua petri et pauli, licet ratione talis
sit tres individui nullum discrimen essencialem, quia ut quia om
nia eque conveniunt in disterendo a individuis, hec est rao cur abstrahi

... n e abstracta ratio univoca =

Obiicies 6° rao

1007 differendi ꝑ individui e ratio conveniendi, ꝑ explicandi ... conveni- endi ꝑ dantur, ratione differendi ... ratio individui est univoca = hic obiectio ... 29 ꝯfirmationem, ... quia duo ꝑ se conveniunt et habere pratyile, ... licet ratio differendi in ratione differendi ꝑ se habet ... individuum ... cum alio individuo conveniunt ꝑ se in ratione differendi = ꝑ ... duo entia ꝑ se ꝑ distincta, ꝑ se conveniunt in eo quod sunt ... ꝑ se distincta: ergo conveniunt ꝑ se in eo differentiis. ergo potest stare convenientia fundata in diversitate. ... patet, nam duo entia sunt convenientia, ꝑ se conveniunt in ... convenientiis ... ꝑ se conveniunt ... quia duo ... conveniunt ꝑ se ideo ... =

... obiiciente. duo individua 2°, ...

1008 2° ... individui ... individua loco talia conveniunt ꝑ se ... esse individua loco talia, ... individuum loco tale e ratio differendi, ... individuum loco tale e 2a ... individui ... esse subiicibilis quae 2a ... individui, esse talis quae ratio e ... differendi ... sit ꝑ ratione differendi ... conveniunt ... ideo ... ab omnibus individuis 2° ... abstrahit ratio univoca quia omnia individua sic accepta conveniunt esse ... speciei subiicibili- ... individua ... speciei esse subiicibilia e ... ratio differendi, ... subiicibilis speciei e ... individuo ... nequit ... differendi individuo: quod ratio differendi ... e univoca =

...

1009 ... 3° ab ... individualibus nequit abstrahi ... ratio ... conveniunt omnia individua: quod ab omnibus individuis ... nequit abstrahi aliqua ratio ... e univoca individui; ... si posset abstrahi ... ratio ab ... individualibus, ... individualis ... ꝯponeret ... alter ... per quem conveniret ... alter ... per quem differret; ... hoc ... dici ... individualis ꝯponeret ... esse species: quod ab hoc ... ... obiiciente ... individuum loco tale ... ratio conveniendi et ratio differendi ... esset species, ... =

Verdet ...

1007

an . ē huius quarem . dicta max. 1° inixem ab quamam di. ē ggppl..., ĉipsa individuali, activis ly. a. c. singularitem eē. speciem n° abstractam, ita... individuy p° ē activé, unius ē a specie. n. incõicabile ē. d. neque eē. speciei, ut individu. Ita abstractio summa n subj. speciei eque enpaet ac speciei, ... differentiae idem melior... ... ad genus pt se dici... individui. dixa... individu... li. icet ... ... ē ... ... tamen ... Cog nitione solū ē ... =

Objicies 4°: ...

1008 vidui eēt, individuy et n eēt, et hoc pplicat: q ē q ... ... voca. ... max ... ad ... ... univocaq individui definiret per definitionem individui, ē q. definit per definitionem individui ē individy: q° univoca eēt individy. ... ... modi ... abstracta ... ... lem ... et hoc ... n eēt individu ... per ... ... per definitionem individui definiri ... quē signat individy ... ... individy singulare, ... quē ... ... et ... individy ... ... =

1009 ... distinguendo ... quo ... ... individui abstracta ab omnibus eēt individuum intentionalis, et ... ce ... n° ... ... individu ... ē ... eiusmodi ... abstracta ... individu ... ... et ... ... abstracta ... individu ... ē individuy ... ... definitr per definitionem individui. ... solū ē individu ... et ... patet ... ad 2° partem ... =

1010 **O**bjicies 5°: idem ... ... per ... individuy ac per ... ... individuy ... per ... ... individui: ... per ... et hoc nemo dicet: ... diversa ... ... quē ... ē individuy ac ... quē ... ē individuy ... individuy per ... et ... per ... : ... ... univoce, ... individuali ... individui ... ab aliis individui =

Dicgo manem idem obij xiidicitgit pex ... Cog
223 nem individui ac pexitij talis individui; ... idem ab ...
et expxere: non manem pex Cognem eius individui ... 2a
... precisij individuani et 2a hyc ... omnia individua ...
niyt univoce, pexitij vexo Cognem talis individui Cognorcit individui
dy claxe toxlit et expxere 2a ... individuani ... ad ...
autem 2a quij ... non ... univoce, omnia individua ...
mani ... diversa ... individui ... individui
dy toxlit; non ... et limili ... pex ... individui ...
pex perfectem ...; ... pexpexerer ... individuam
... non abstracti ... solucio =

vi obrexva 1°: q pxui
224 ... unite pxi ... adequate ... tamen ...
... unius, que ... adequata individui et hec e univoca et ...
nis = obrexva 2°: ... individualem ... nem ... expli
cet eius determina ad determinati individui ... explicet
ut pex ... pxui = obrexva 3°: daxi individui ... individu
dat semper ... ab hac ... individui
dy ...: individui ... individui talei tate ... in
determinato individuo 2a pxu. individui vexo ..., leu abstrahens
a taleitate e praedicabili ut genus de pluribus ut patet ... hoc
... individui = C. 3: de ppio, et Accidente = m

Capitulum 4:

225 Propriy 4um praecabile lic ... definitur unum aptum praecari de
plus nexio ac de essencie. pex 2a vexo ... 2a
illis praecabilibus, pex ulma nempe nexio accidens essencie
ab illis ditext; genus enim species et ... non accidit essencie, ...
enim vel pars, vel tota essencia: et accidens 5um praecabile ut postea
... non accidit nexio essencie: q pex ulma ... ditext ...
a ... praecabilibus =

M ... 4or: accipit ppiu ...
226 ... omnium ... muni ... vel ...

2º modo quod dicit omnibus individuis alicuius speciei sed non solis, ut esse bipedem, quod convenit omnibus individuis naturae humanae et aliis. 3º modo quod convenit omni et soli speciei, sed non semper, ut videre senescere hominem. 4º modo proprium est quod convenit omni et soli speciei et semper, ut esse admirativum, et risibile respectu hominis.

117 Fertur [illegible] modis quibus accipitur proprium, sed non proprie 1º modo et absolute, et [illegible] praedicabile iuxta nostram traditam definitionem quae convenit [illegible] proprio, et ratio, quia non denominatur proprium simpliciter et absolute tale, quod potest deficere ab aliqua speciei vel ab illa potest separari; proprium 3º modo acceptum potest deficere speciei et ab illa separari; proprium 2º modo acceptum non est simpliciter et absolute proprium, proprium 4º modo acceptum, quia aliud est physicum et aliud metaphysicum, ut quod dicitur per aliud, ut calor respectu ignis: metaphysicum est quod dicitur [illegible] nostra ratione, ut risibile respectu hominis.

118 Accidens, 5º praedicabile: est **unum aptum praedicari de pluribus non necessario et extra essentiam**. Huius definitionis [illegible] verba iam sunt explicata [illegible] ultima vero, verba nempe **non necessario et extra essentiam** [illegible] videntur dixisse per [illegible] accidens a reliquis praedicabilibus: ceterae enim praedicabilia vel sunt ipsa essentia, vel pars eius vel necessario [illegible] essentiae, unum vero accidens ut est non necessario et extra essentiam, sic videtur [illegible] de accidentibus quod potest abesse ab eo sine corruptione, vel quod loquitur de corruptione physica quae talis est, si quidem [illegible] accidentia [illegible], et adsint corruptionem [illegible] vel loquitur de corruptione mechanica, quae talia est, quia si ab [illegible] risibile, et sup[illegible] abesse, [illegible] integra [illegible] essentia mechanica [illegible] [illegible].

119 Hinc notate: accidens et proprium aliquando non praedicantur in abstracto, sed concreto, seu tota [illegible] praedicatio, nec vero solitaria: ut de hac propositione talia est ignis est calor, similiter hac homo est albedo, si vero propositio vera sit, ignis est calidus; homo est albus, quia sunt praedicatio identitatis praedicatae dubio 24 [illegible], in quo 24 obliquus: sic [illegible] resolvitur homo est habens albedinem, ignis est habens calorem. [illegible] proprium et accidens praedicantur ut quid extra essentiam

xern tur per exteriorem. Vg. albedo de albente A, B C, et illis
de x mili ABC ... de illorum essencia de subiectis tamen
quibus propter ut proprium et accidens iuxta dicta = caput 8:
q ... circa precabilia tractat = ...

Caput 10 9:

120 In calce cap. 1°: precabile ... universali ... precabile
ie sic definio e **unum aptum aDprecabilis** **Dicitur de multis**. hoc supposito hic exquirit q ... definitus
tali definitione. Alexo ... velut ... tenne, tanquam
materia, et 2ª tenne tanquam forma ee definitus, assignata definitione,
quod ille definitus definitione universali ... universale.
... et 1ª et 2ª tenne: ... et 2ª tenne e
definitus definitio universalis seu generis. Cuiuslibet precabilis
... patet universale ... dicens natura tanquam subiectum
denominans, et universalitem tanquam forma illud denominantem:
q ... =

121 Scie 2°: divisionem precabilis ... precabilia esse adequatam, quia precabilia distinguuntur ex diverso modo predicandi.
... precabilia et ... divisio ... ea
adequata: probatur, quia universalia vel praedicant ut quid essentiale et hoc
... totius essencie velut
... tota essencia ... species: ... accidentale vel ... essencie, et hoc ... sic ... proprium, vel ... et sic ...
accidens: ... divisio precabilis ... universali ... adequata ... predicabile =

Scie 3°: ...

122 ... precabilia ... species ... universalis ut sic, ...
... species ... quae alias sub se non habent,
... precabilis, species alias sub se non habent ... proprium
... quia species precabilis ... ut dixi ... no
dos precabilis ... vulgare precabilis species
non habent alias species sub se: ... assignata precabilia ...
species ... universalis =

123 Se 4º: universale, quod est genus, univocum ad quas quibus vulgata praedicabilia species: probatur: quia ab illis, et abstrahitur ratio nunc univoca de quibus verificatur de eo universalis, et de quibus praedicabilibus verificatur de eo universalis: ergo universale, quod est genus univocum ad praedicabilia. maior patet, quod hoc est brutum velut genere rationale, et minor probatur quia de eo universalis ut sic, est unum aptum praedicari de pluribus, et quilibet ex quibus praedicabilibus, est unum aptum praedicari de pluribus ut vovis constat quod quatenus illa ratio sit genere ea probatur quia genus ut dixi est praedicabile ut pars materialis essentiae specificae: quod universale ut sic praedicatur de quolibet praedicabili ut materialis essentiae specificae: ergo est genus univocum =

124 Contra hoc ultimum dicendum est praedictum quod esset genericum, esset superioris et prout est superior praedicabilis, est genus; et hoc applicatur, quod est quod praedictum de genere generico = Nego maiorem, si praedictum quod esset genus esset superiorale et prout sub diversa ratione, quod subeadem non nam in quo accipe minorem Codicia. genus ut unum ex quibus praedicabilibus habet suppositionem personalem, et quod totum actuale dicens rationem quam universalis ut autem ratio generica, in qua omnia praedicabilia dividit, habet suppositionem simplicem et totum potentiale; unde est 1a suppositione est superius, 2a vero superius quod non applicatur = m m m =

125 Dices 2º: si talis divisio esset generica quibus praedicabilia essent species: et non omnia praedicabilia sunt species: ergo talis divisio non est genus. maior probatur, superiora generis sunt per se species: et quibus praedicabilia essent superiora tali generi divisi essent species; et hoc est talis; quia dividit proprium et accidens species non sunt: ergo = non minorem non dico a sic 3º omnia quibus praedicabilia species est quidem indivisibiles, quatenus habet suam adaequatam essentiam generis tantum: praeterea habet ~~praedicari~~ habet ea esse unum ex illis quibus, est praedicabile erit, quia de ipsis in sua praedicatione servit linea = Et ultimus: gaudet operatione mensura = m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m m =

Caput ultimũ.

226 Apprehensionis Defin. constat, apprehensio cumulare, de qua ut
prima cogni. species denominat objectum cognitũ quod est a pluribus omis-
ter; et facile suadet quia vide: subjectum extra sufficienter applicata tali, ut
det denominationem; et apprehensione terminare objectum dat subjectum extra suf-
ficienter applicata tali subjecto; quia dat denominationem cognitũ vera quod objectum sub
ly tali, scilicet apprehensio, quae est cognitio; desde dat sufficiens appli-
catio, talis enim cognitio terminat objectum: quia terminatur apprehensione ob
si dat subjectum extra sufficienter illi applicata; ... hoc dat, dat
denominatio de linea redenominanti: quia videt apprehensio obiquae
est cognitio vera dat denominationem cognitũ: Ergo =

Dividitur 1º apprehensio

227 in complexam, et incomplexam de quibus vocis constat. Hinc advertere quod etiam
si objectum sit in se complexum apprehensio ad illud terminata est incomplexa si
tantum complexum attingat per modum unius illud attingit. Similiter apprehensio
complexa objectum attingit per modum plurium etiam si objectum sit in se simplicissi-
mum. Ergo enim Vivens est, quae habet pro objecto Deum qui simplicissimus
[illegible] =

Dividitur 2º apprehensio in abstractivam

228 praecisivam et separativam. 1ª est quae repraesentat aliquam naturam communem
non exprimendo singularitates ut homo: 2ª est quae exprimit aliquam entitatem
praecisive aliud praeter eam entitatem exprimat Ergo animal in homine non ex-
primens rationale. Apprehensio separativa est quae repraesentat duo vel plura
separata vel separando Ergo naturam communem, ... vel
[illegible] Ergo ... homo =

Hic rogatis 1º an apprehensio

229 sit capax veritatis, vel falsitatis. negant de veritate et falsitate complexa,
qua veritas vel complexa falsitas consistit in affirmando et negando; sed
ista et falsitas consistentes in affirmando vel negando neque ... compe-
tere apprehensioni: quia apprehensioni nequit competere veri-
tas vel falsitas complexa = Affirmat esse capacem apprehensionem
veritatis vel falsitatis incomplexae ... veritas incomplexa ...
consistit quod objectum ita se habeat sicut percipit ab actu; ...

vexitel e Capax apxehensio: Dista ai Vale pminatead hzeny: q apxehensio e Capax eiusmodi vexit. Idle petens den pen centia ahimane vel negenc: liem q. dit de alrit q ple paxgq eadem Vanem =

Rogavi 2°: vtrq apxehensio Dpota pro
30 na ex eius apxehens. licq. affirmat, et Vao q a apxehensio Dpota talis ut talis e Dpota et actualis: et eo ipso devet Dsta xe; et eo ipso ex plig apxeheng. q apxehensio Dpota devet Dsta xe ex plig apxehensionibus q va mix, eo ipso q. sit Dpo ata toxalis actualis, toxalis actualis devet habere suas paxtes; et hę paxtes nequeut e enisi plures apxehensiones ij cę: q eo ipso q. sit Dpota devet Dstare ex sijcibus apxehensionibus = = nd = =

31 Rogavi 3°: post que equimus de pxecaq late nyc Bre Bi q agimus de Univocis, equivocis, Analogis pxecane Dcxetoxy; abstractoxy, et denominativis; que omnia post praecabilia nyc cuyq. sicut pos Pxecamenta dicunt illa que tradyt post tractationem depxe camenti =

32 Univocatt iuxta philm: quoxy Nomen e Dne et Vao signata e eadem omnibus: videlicet omnes hres apaxe Vesti dum... tamen, Dni Nomine ppq eadem Vanem, n ppq Vanem Dnque pxius e hoc paulus e hoc, et sic de reliquis: et hoc nomine hoc univocat. Cognaceri q, nomen Dniat que de subillo explicat ea, quibus nomen Dnit explicane omnibus Dnienti lxia requirayt ad Univocy scilicet unq et idem nomen p... quibus Dniat una q. et eadem Vao ppq que Dniat. nomen Univocy apelat univocy univocq. e obta signata dicyt univoca univocata, simili de equivoci indicate =

33 Equivocatt iuxta Axistm, quoxy Nomen e Dne et Vao signata e diversa: V.a galus q nomen Dnit hos et avi dppq diversa Vanem. alia dicyt equivoca a Casu quibus idem nomen Dnit absq. aqua pproxcione q. se signata V.a galus: alia vero dicyt equivoca a Dsilio que aliquę pproxcionem alesiunt,

Ut Canis terrestris, canis celestis et marinus. Et hec potius dicuntur analoga diversitas requisita ad equivocis debet esse talis ut non prebeat fundamentum sufficiens ad unitatem rationis significato talis nominis =

134 Analoga sic a philosopho definiuntur: quorum nomen commune est, ratio vero significata per nomen partim est eadem et partim diversa. Ut [illegible] Vir dicitur appellatur proprie, et alliqua similitudinem dicit cum eo [illegible], similiter si alliqua [illegible] vocatur proprie aquam analogiam [illegible] quod dicit [illegible] deligunt eodem nomine proprie alliquod similem. Allia dicuntur analoga attributionis quod scilicet eadem est et ratio significata absolute [illegible]: ut hoc nomen sanum quod dicit [illegible] sanitatem hominis qui habet sanitatem, et medicine que illam [illegible]. Alia dicuntur analoga proportionis que [illegible] lata =

135 Denominativa ab Aristotele sic definiuntur: que ab alliquo nomine appelationem accipiunt sola dictione casu, id est ut [illegible] a logicis accipiuntur que denominationem accipiunt ab alliqua forma = denominativa allia sunt [illegible] alliqua forma [illegible] scilicet voces que eodem modo [illegible] defiunt ut albus et albedo [illegible] obviat et de his precipue hic agit, que sic explicantur: [illegible] denominate constituit [illegible] per subiectum et [illegible] requirit eius aplicatio forme ad subiectum vel per identitatem ut [illegible] hoc vel per unionem ut albedo ex parte [illegible] te =

136 Denominatio allia dicitur intrinseca, allia extrinseca, et alia [illegible] parte extrinseca et parte intrinseca, ex allis dictis intrinseca est que provenit a forma intrinseca subiecto vel per identitatem ut esse [illegible] quod Deo, quod provenit a iustitia cum Deo identificata: vel per unionem quod provenit ab unione [illegible] ut esse unum, hoc quod provenit ab unione [illegible]. Denominatio extrinseca est que provenit a forma extrinseca, ut albedo [illegible] albi. Denominatio parte intrinseca, et parte extrinseca est que a forma partim extrinseca, et partim intrinseca

in subiecto conveniunt, ut album est concretum, nam albe-
do extrinseca subiecto, in quo extrinseca concreto, litera est sub-
iecto essentialis, essentialis denominatio erit, si accidentalis
sit litera, ita erit denominatio et concretum. quando litera
est extra a subiecto, distincta distinctione realis, quando tertius est adae-
quate extra distincta distinctione realogica; quando tamen extrai-
dentificatur, methaphorica apelatur=

137 Sive concretum sit essentiale vel
substantiale methaphysicum, sive accidentale sit, potest sumi et sub-
stantive et adiective. substantive sumitur, quando solum
connotat aliquem modum rei per se stantis et alterum ad-
iacentem, hoc est, concretum explicatur substantivo modo
qualis solum est tamquam substantivum abstractum, et ad-
iective substantive positum, ut calidum hoc, adiective
vel sumitur quando obliquat per ut alteri adiacens, ut
[illegible] calidus, calidus hoc est habens calorem, nam sub-
iectum exprimitur et illi adheret forma; siquidem est idem
callidum ac qui habet calorem, seu subiectum in quo est calor=

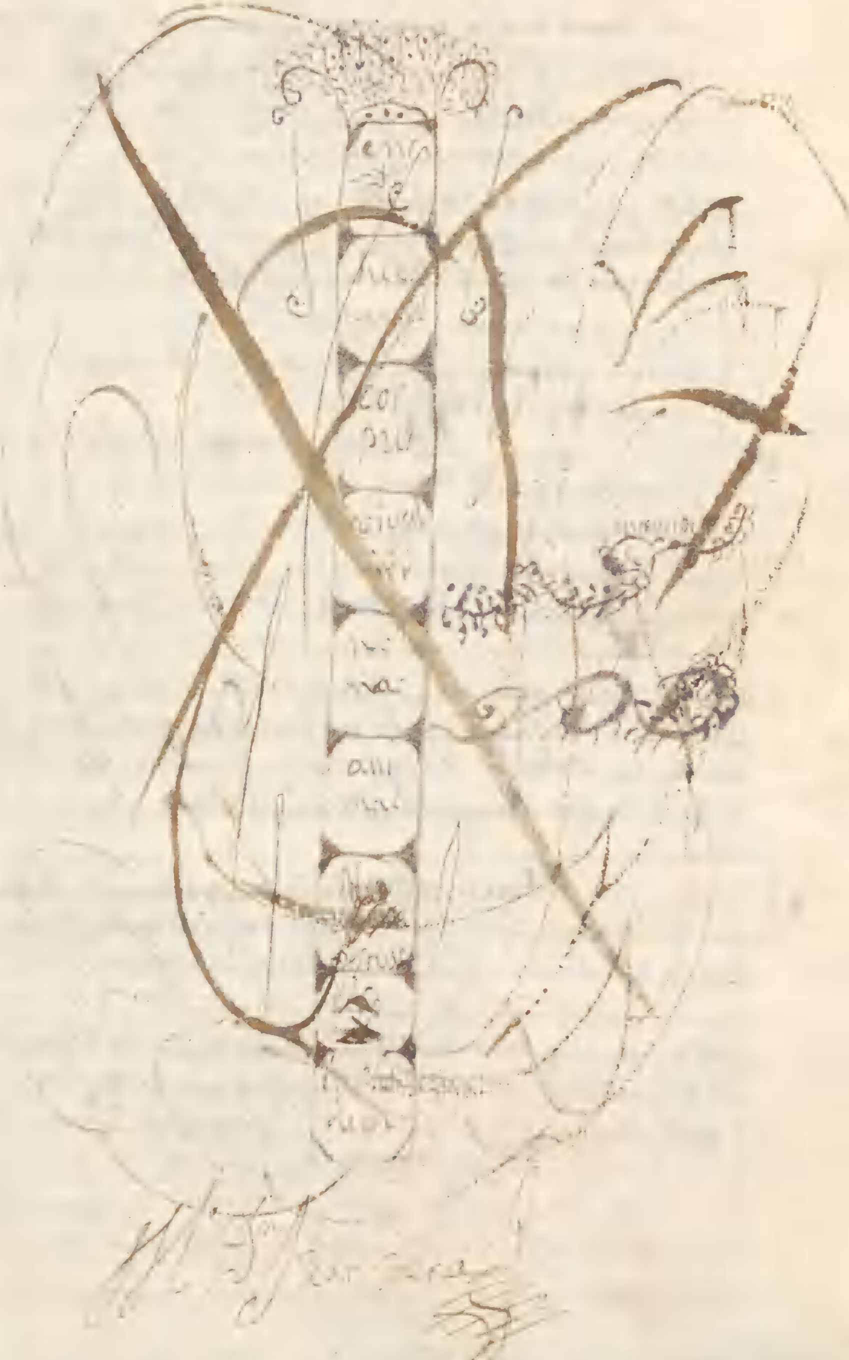
138 Sed
quamvis ergo concretum utroque modo possit accipi, dicetur tamen
concretum substantiale methaphysicum, seu quidditativum, et accidentale
in eo quod substantiale aptetur recto, et accidentale obli-
quo, et ideo quando concretum est essentiale, seu methaphysicum potest pre-
dicari de subiecto substantive sumptum, ut homo est concretum essentiale
et idem est ac habens, et humanitas ydentitate ut
potest predicari sit habens, et humanitas, quia est homo; con-
cretum vero accidentale substantive sumptum non potest predicari de
subiecto, ideo quamvis de Petro possit predicari quod sit album
non potest predicari quod sit habens albedo=

139 Si autem di-
cas, concretum substantiale etiam posse afferre formam in obliquo, quia omnis
hoc concretum homo solet exponi habens humanitatem, ergo
quae nullum est discrimen asignatum inter concretum substan-
tiale et accidentale. Verum discrimen stare in

utry q3; eo, dixery accidente ny que poñt habitu, u ve a terendo ſtq; Secto predicamenti de habitu de pxo ery Vᵃ q ny peq qt dici e habens et albedo! dixery vexo habitu ciale licet alliquidoexplicet per ſtq; obliquo ut ha bens humanitem pt eciq pxec axi ſtq; Secto, et di cide pxo q ſit habens et humanitas, ſeu pxut e hu manitas; Secto. Caput 24: de predicamenti =

Caput 24:

40 Predicamenty q a grecis apelat Cathegoxia, apud phi los latinos e Secta series predicatorum cenciallium a ſupremo genere uſq3 ad individuum exemply ſit: prim quiddi, vidy e a quo ſit ascensus ad hoiem, ab hoe ad animal, ad viuens, a viuente ad corpus, a corpore ad ſubstanciam, a ſubstancia deniq3 ad ens, q e ſupremum genus. in hac ſerie ascensus a pxo uſq3 ad ens et vidy e dat q a de pxo omnia he pxq; ſunt ens e ens ſubstancia corporeum ſi ven al hoo. anc illud predicatoxy ſeriem in hac axte totelica arbore ſepicitur huius frondes auro radiantem tenue ditat, et locupletas genioxy lexaux ori; ex qua ax bore pcexa aure fabricande ſunt naves ... ad ampli ſimy ciencianxy precipue theologie navigandy pelagus

241 In hac Arbore advertite 1º duxi lineam mediam rectam, et duas late
rales, dexteram nempe et sinistram; in linea media posui praeta
superiora a genere superiori descendencia per propria
rias, et specificas usque ad individuum; in linea dextera posui
differencias quae sunt partes dividentes genus superius et 17 sunt
constituentes in mediatum genus inferius; in sinistra linea posui pa
rtes in mediatum genus inferius, et repugnantes gene
res dividentes genus immediate superius, et repugnantes gene
ri immediate inferiori = 2º advertite in praedicta arbore aponi
Corporis prius semper radio superiori reduplicanti quantitatem non
nec vivens Corpus sit: quia Aristoteles solum egit de substancia Corporea
in illa praeter sexie =

242 Decem numerantur ab alliquibus prae
camenta substancia nempe quantitas relacio, qualitas, ac
cio, passio, ubi, quando, situs, et habitus omnia quae in his carminibus continen-
tur.

Arbor, sex, natus, ardore rebus gerebat ustos =
Rure, stas, stabo sed, unicatur exornatur

arbor significat substancia; sex quantitatem, natus relacionem ardore qua
litem rebus gerebat accionem, ustos passionem rure ubi, stas quando,
situm rebus gerebat accionem, ustos passionem rure ubi cras quando,
sentem pro stabo situs, sed unquam exornatur habitus ergo addit
ad complendum pentametrum, de his praecamentis in sica, et me
tatica agam =

243 Decem relata praecamenta autores tentant
persuadere hac ratione quod omne ens, vel est substancia, vel acci
dens; si substancia, dicitur primum praecamentum; si accidens
afficiens substanciam vel illi reddit impenetrabilem, et sic exit
quantitas, vel illi ordinat, et sic exit qualitas, vel illi refert ad alli
quid et est relacio: vel exercet illius potenciam activam et
est accio vel passivam, et est passio vel illi tempori dimensionem et
est duracio, vel illi dicitur in loco et est ubicacio: vel certo mo
do illi adloci certas partes disponere et est situs: vel denique sub
stancia sic exornat, et sic est habitus: quae sunt ergo decem praeca
menta =

244 ut alius praedicamento collocetur, seu ut aliquid ad praedicamentum pertineat requiruntur conditiones quae his carminibus clauduntur =

Vox una et simplex, rebus terminata locandis:
Entia per se, finita realia tota. in modum =

ex his conditionibus aliae ad voces, seu terminos, aliae vero ad res, seu obiecta expectant, 1a quod sit una, id est univoca, spectat ad voces, seu terminos, nam aequivoca a praedicamentorum serie rejiciuntur = 2a simplex hoc est univoca vox, seu quod non sit terminus complexus = 3a quod sit apta ad rem explicandam determinate, ita ut sit terminus simul explicat subiectum et quod est accidens, eiusque determinate; quare excludit concretum ut album et admittit abstractum ut albedo =

245 In 2o carmine continentur conditiones requisitae ex parte rerum, quae in praedicamento reponendae sunt, 1a quod sit ens per se scilicet ens reale et unica actione definibile, ideoque accidentia non excluduntur = 2a quod sit ens finitum, hic cum [illegible] Aristoteles Deum negavit in praedicamento aliquo ponendum, quem videtur sequi Vazquez ductus ac 2 rationibus: 1a quia Deus in nullo praedicamento a creaturis [illegible] = 2o quia Deus nequit poni velut species infima pluribus [illegible] velut sub aliquo ad plures species diversas [illegible], velut individuum alicui speciei subiicibile =

246 Sed neutra ex his rationibus Deum non esse in praedicamento collocandum evincit: non 1a quia praeterquam Aristoteles non recepit res creationis [illegible] composuerat cognovit Deus creaturis [illegible] et etiam in praedicamento substantiae [illegible] = non 2a ratione, nam licet Deus non possit poni sub aliquo praedicamento, velut species [illegible] dividuum subiicibile praedicamento [illegible] generi subiicibili poni [illegible] natura [illegible] a creaturis, ut ens substantia hoc est Deus [illegible] creata et increata potest poni in praedicamento substantiae [illegible] vero solum [illegible] accidens [illegible] hoc ens solum ens est creata substantia =

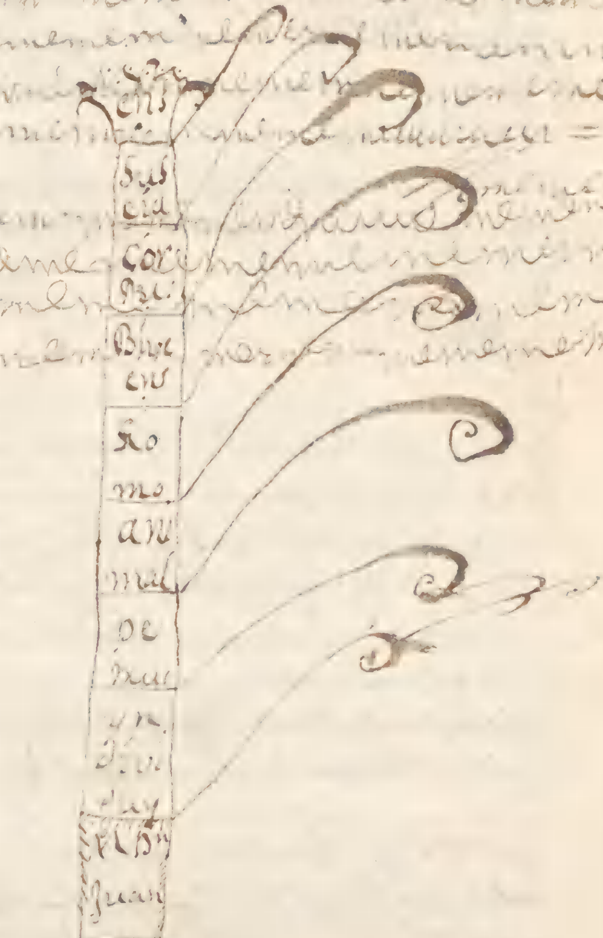
247 Conditio 3a quod sit ens reale [illegible] le descendimus [illegible] ens [illegible] realis [illegible] ponere

jallia decem praecamentaticia dividere possumus ut ad
vertes oviedo, 4 denique dicitur quod sit compositum seu complety
licet non simplice, meche tamen: videlicet quae habet quantitas
in modo exigit alliqua subiectum cuiusque entitas simplice; complete sit ta
men ad praecamentum pertinet quod meche sunt suo esse com
plete. idem est divisionem entis in subiectum, et accidens,
praementum ut sic, vel est subiectum vel accidens: omnia
quae prata generica et specifica ad praementum substantiae educ
pr; reliqua vero prata locce accidentia, seu quae sunt extra
erencia sunt complementa, quare terminus praecamenta
antiquata verribus auctor separatur = C. 3. de praecamen
tis =

capitu 33.

Aristoteles ad finem de praecamentis prohibit egit de post praecamentis
in quo loco sermonem instituit de oppone ... quatuor esse gradus
contraria privativa, et contradictoria, 1ª est quae dat inter extrema relativa
... adidentem, ut patet in causa et effectu in quae non pro dat
... veraidentitas = 2ª dat inter duas entitates positivas se mutuo ex
cludentes ut patet in frigus et calorem = 3ª dat inter ... et eius
privationem in subiecto capaci si resolutum sit capax dicit
carencia exemplum sit cecitas hoc dicit carentia visus,
in lapide vero est privacio visus seu pura carencia quia la
pis est capax visus 4ª dat inter rem, et non esse rei et hic
negacio ... entitatis ... contradictoriis ...
cis =

Aristoteles egit 2º de prioritatibus quarum 1ª est tempo
ris, ita itaque adam est prior anti Christo 2ª est in subsisten
dicia quae dat in illa quorum unum sine altero ... tamen
... ut est hoc: 3ª est prioritas ... alliis praece
dit ad quae ... sic logica est prior alliis scienciis
4ª prioritas est honoris sic ... ita est nata
dat in causa et effectu = his theologi addunt 6ª prioritatem
scilicet origin. ... quae habet principium a quo alliud procedit

Sus
cia
Cor
Ro
mo
an
mal
de
Juan
Man

Caput 43.

Mentale iudicium est intellectualis operatio per quam alliquid de alliquo enunciamus; iudicium affirmativum apelatur asensus seu enunciatio praedicati cum subiecto vel quae praedicati cum subiecto vel quod praedicatum est hoc; negativum vero iudicium apelatur disensus seu disiunctio praedicati vel quod praedicatum non est hoc. iudicii mentalis species tot sunt quot sunt species propositionis; de qualitate, et similiter de ea parte quae est in mente hinc habita praesens dificultas est quod sicut ista propositio praedicatum est hoc habet 3 partes extra distinctas scilicet vocem praedicatum vocem est et vocem hoc ita etiam iudicium in mente correspondens habeat 3 partes extra distinctas affirmant alliqui cum Vazquez et Rubio, verius negative cum omnibus philosophis quos citat prequ... Delmado libro 2 de Anima D.e 3 S.e 2 =

Probatur 1º Cognicio quae per modum determinatur mens ad identem extremorum est iudicium mentale, ista Cognicio est simplex qualitas et extra indivisibilis: ergo iudicium mentale est simplex qualitas. minor est certa alliquo ens esset inseparabili ...; maior probatur quia illa Cognicio praestat asensum vel disensum talis identitatis; ergo Cognicio asenciens vel disenciens identitati est iudicium mentale: ergo prob. minor quia licet dentur apprehensiones circa praedicatum et subiectum nequit illis distincte iudicium; et nexio, 3º actus quae connexio unit, et Copulat praedicatum cum subiecto; et talis actus est indivisibilis Cognicio: ergo iudicium est indivisibile =

Probatur 2º Cognicio terminata ad identem praedicati cum subiecto agit alliqua ratione subiectum et praedicatum illa ab oponit ... aut illa negacione dividit; et talis Cogne salvatur esencia iudicii quae est actus enunciativus de allio: ergo iudicium stat in unica Cogne. minor probatur nam eo ipso quod per unum actum agat conveniencia praedicati cum subiecto agit etiam conveniencia subiecti cum praedicato sicut unio quae unit materiam cum forma unit etiam formam cum materia ergo superfluit allius actus qui sit alius conveniencia agat per asensum vel disensum, neque actus extra iudicium; non conveniimus ab ...

neo nec prem. Deus e pretr. ex apprehensione Conveniencia logica prati cum subto, qua iudicamus esse veram: quia adiudicium mentale non sufficit alia apprehensio convenientie prati cum subto =

Hec doctrina iudicii, qua est de proprie mentali propositione, quae habet vitalitatem iudicii, cognitionem expressam compositionem duplici veritati que est divisibilis sicut habet hec propositio: homo est animal rationale; neque iudicat ad hoc ut sit propositio propositio, que contem veritatem divisive asignat; sed requiritur Cognicio expressiva utriusque compositionem, quia per eandem Cognitionem utriusque veritatis divisive prati de tali propositio apelatur propositio virtualiter quia equivalet contradictorie: Sic adverte totam dictam veram subti, prati, et copule, iudicio mentali esse tanis quantum nos per alios actus preparamus iudicii actus in ordine ad veritatem subti, et in ordine ad veritatem prati =

Dices 1°:

[illegible]

[illegible] sicut vocale qua contrinem convenii esse iudicii quia utrumque dat pravo de subto ut verbo [illegible] tunc nemo cha. sic vero quo arguitur iudicii vocale in signum mentalis; sed vocale a corpo [illegible] quia mentale est Componens =

Dices 2°: eadem Cognicio nequit apprehendere clare et obscure eodem modo; sed iudicium mentale respondens iudicio vocali prati est hoc clare apprehendit obiectum ex parte subti et obscure ex parte prati: quia non est divisibilis actus = Conclusio 1°: quia iudicium mentale est apprehensio subti et prati et hec: quia dat contradictorie divisiblo: ait pater quia est affirmacio unius de alio. Secunda etiam est vera quia respicere ex ordine ad pra[illegible] est divers[illegible] ac respicere prati ex ordine ad subtum = Dicimus 2°: qa

Copula ē vocalis et rectora pro vocalis id actus mentis Compie correspondens
ñ ē ora ipso: qđ ñ stat iudicium mentis, Cognequę per modum Copię est ita in
obiectum =

Omissa [illegible] non mirem vdē qđ ille actus prius Cognoscitur eo modo quo significatur vocibus explicari; Comprehensio clare subsicedat apprehensionem praecedentem, iudicium subsequens ergo clara Cognitionem obliq
esse deberet ut affirmat illud obiecti clare Cognitum explicare subsi ee exituto cara ē Cognicio prius quę subsi, qui illa deberet ad ergo clare Cognita = sed
firmaui omissa [illegible] etiam vane adjicta, vane est, qa idem est similis
actus ē talis ḡ parao Cs idem mentalis vero ē identificari ē prius ac
prius identificari ē subsi, soly qđ ē dicta pene voces explicatio in uny præto ipsa aliud, soly quo sicut eadem ē unio max ē forma actuali tamen
maxima qa unio ē divinitas ē =

2º Affirmaui omissa [illegible] nunquam
etiam vdē: qa si ē [illegible] Categorematica ad placitum similis Catalis vocibus
ē dependens ab illis significari per se prop hoc exorari prius sital ergo
dep. alis ē actus tamen mentis ē erecti representatio identifica ē
eius Cognicio sit [illegible] Categorematice significat dependens ab alia
Cogne, ē qđ nescieat reliqi disse per talem Cognem quil signi alia
qua extrema, ē qđ ipsa identitas Cognitio etiam repraesentat extrema,
forma qs praedictum iudicium =

Dices 3º: audiens proferentes paulatim hęc
propositionem prius ē nobilis sº haberi ę deinde, deinde Copula, postea ergo tempora
to qđ initium audientis [illegible] ē primum dicti = Video audiens [illegible]
primam apprehensionem de subiecto, deinde apprehendere solam vocem ē audit Copulam hęc
per se sola iuxta nem sententiam ñ significet; deniqe ergo audit pravi specti iudicium firmat ad totum obiectum quando nempe ergo sui arentis obiecto similis dicentis
quando vero obiecto nec assentit nec dicentis sicut etiam apprehendit pravum et
hęc, audiens, sus ñ [illegible] quoqbis; sic Apprehensiones dent ē c. 27 qđ [illegible]
Significa audientis =

Capitulo 23. P. [illegible]

marivam dicit asentiu negans, [illegible] dicens [illegible] [illegible]
et dicens [illegible] idem modo [illegible] eodem [illegible] modo. Dicens [illegible]
di [illegible] repraesentat obiectum [illegible] [illegible] idem [illegible]
[illegible] et dicens repraesentat [illegible] obiecti, [illegible] [illegible]
[illegible] identice [illegible] [illegible] obiecti differre [illegible] asentiens et di
[illegible] [illegible] petrus est homo et petrus non est homo =

S[illegible] eius exempli multis
aliud est obiectum repraesentans, aliud enuntiationis, et aliud veri[ficativ]um: 1ᵘᵐ est
obiectum quod praecise repraesentat [illegible]: 2ᵘᵐ est omne obiectum totaliter exprimitum
2ᵘᵐ [illegible] et dependenter a modo quo exprimitur obiectum verificativum est quod
totaliter verificat actum: [illegible] aliquis est equus aliquis [illegible] habet
[illegible] enuntiationis omnes equos [illegible] et [illegible] homines [illegible]
[illegible] omnem equum et omnem [illegible] exprimit [illegible] verificat [illegible]
habet [illegible] equum, et aliquem hominem [illegible] quia uno designato
homine et uno designato equo, venit [illegible] verificari [illegible] [illegible]
[illegible] habet [illegible] [illegible] repraesentat =

S[illegible] obiectum veri
ficativum enuntiationis [illegible] [illegible] obiecti repraesentantis [illegible]
[illegible] nomine amendare obiectum repraesentans quod sit [illegible] designata [illegible]
[illegible] et [illegible] nec neque [illegible] [illegible] [illegible] repraesen
[illegible] [illegible] petrus et equus, petrus est [illegible]; petrus et equus ra
tionabiles [illegible] repraesentat ut nec [illegible] nec neget [illegible] obiectum ta
[illegible] [illegible] [illegible] =

[illegible]: asentiens [illegible]
[illegible] dicens [illegible] obiecti enuntiationis: probatur asentiens et dicens habent
idem obiectum enuntiationis, et eo ipso nequeunt differre: quod asentiens et dicens differ
[illegible] ex obiecto enuntiationis. probatur maior: asentiens habet pro obiecto enuntiationis id
quod affirmat et dicens habet pro obiecto enuntiationis id quod negat, et obiectum quod affirma
asentiens est idem quod negat dicens, quia hic [illegible] petrus est homo affirmat
[illegible] esse hominem; et dicens petrus non est homo negat petrum esse hominem. [illegible] habent
idem obiectum enuntiationis asentiens et dicens. maior patet affirmare [illegible]

ē enunciare, et negare esse ē [illegible] enunciare =

Dices 2°: Assensus et dissensus directi circa ēx obiectiue veritatem ... quia assensus et dissensus obiectiue veritati ... ē identitas veritatis hoc actus prius ē hoc ē veritatis iudicium prius
ē hoc ē exclusio identitatis inter praedicatum et hoc et identitas veritatis: assensum
ē prius hoc; ē exclusio identitatis et identitatis inter praedicatum et hoem ... assensus
dissensus: quia veritas dicitur maior quia quoad ... illud ē obiectiue veritatis
talem obiectiue quo potest sicut enunciat ab actu, actus ē verus; ē potentia identitatis (identitas) inter praedicatum et hoem ... actus prius ē hoc ē verus: quia identitas
inter praedicatum et hoem ē veritas talem assensus. 2ª pars probatur illud ē obiectiue veritas dissensus, quod disponeret sicut enunciat ab actu actus esse verus; ē
disponeret exclusio identitatis inter praedicatum et hoem ut repraesentat ab actu ...
esse verus: quia obiectiue veritas talem dissensus ex exclusio identitatis =

Dico 3°:
exclusio identitatis obiectiue veritatis dissensus ē obiectiue ~~veritatis~~ mere repraesentatiui: ... affirmat nec negat a praedicato actu. 3 ...
... ē ... huiusmodi obiectiue esse obiectiue repraesentatiue =
2ª pars probatur quia nempe eiusmodi exclusio ... affirmatiue, ... eius
modi exclusio identitatis inter praedicatum et hoem affirmare ... ē
vere ... negatiua. 3ª pars probatur quia scilicet ... eiusmodi exclu
sio; sicut negaret exclusio identitatis inter praedicatum et hoem, actus esset verus;
... ē ... falsus: quia negat exclusio: probatur maior ... actus ...
exclusio identitatis inter praedicatum et hoem ē verus ut patet ... negat exclusionem
identitatis inter praedicatum et hoem: quia si talis actus negaret exclusionem esset
verus. =

Dices 2°: ... propositio prius ē hoc ... obiectiue repraesen
tatiui exclusionem identitatis inter praedicatum et hoem equivalet huic: non datur exclusio
identitatis inter praedicatum et hoem; ... equivalet ... ē falsa 2ª vera: quia ista pro
... habet obiectiue repraesentatiui exclusionem identitatis inter praedicatum et hoem ...
... propositio prius ē hoc haberet pro obiecto repraesentatiui talem exclusionem
esse propositio ... habet pro obiecto repraesentatiui talem exclusionem esset

exclusionem equivalentes =

Respondeo nego maiorem, probationis distinguo maiorem

tantum propositio est negativa et habere pro obiecto repraesentativa inesse talem exclu

sionem, Concedo, habere pro obiecto repraesentativa affecto affirmante vel negante tales

exclusionem, nego maiorem; et distinguo minorem est 2a propositio esse negativa

habere pro obiecto affecto negante talem exclusionem; Concedo; non affecto negante,

nego minorem et consequentiam. 3a quia propositio nempe per nullum non est hoo habet pro obiecto ex

clusionem identitatis illius totalis non negat nec affirmat, 2a tamen totaliter ne

gat quid quod minus nisi sit equivalentes, et quod una vera, alia et altera ve

ra =

Replicabis: quod haec propositio affirmativa per nullum est hoo habere etiam pro obiecto re

praesentativo exclusionem identitatis quod ab obiecto verificanti seu ab exclusione iden

titatis illius propositionis est idem dicitur haec propositio negativa per nullum non est hoo affirmativa

[illegible] 2a consequentia propositio negativa totaliter negat identitatem et totaliter repraesen

tat, nec affirmando, nec negando exclusionem identitatis, quod illius propositio affir

mativa totaliter affirmavit identitatem et totaliter repraesentavit exclusionem

identitatis nec affirmando nec negando illius. nego =

Ratio: Conclusionem

nem [illegible] nego consequentiam [illegible] disparitas et hoc, quod propositio negativa ne

gando identitatem verificatur quo [illegible] nec negat, nec affirmat

exclusionem identitatis [illegible]; Caeterum propositio affirmativa per nullum est hoo

identitatem affirmet [illegible] verificativus et repraesentando [illegible] identi

tatem et repraesentando [illegible] identitatem [illegible] nullo modo respicit exclu

sionem illius identitatis =

Adversus replicabis: si haec propositio per nullum non est hoo habere

pro obiecto repraesentativo exclusionem identitatis illius [illegible] affirmare

[illegible] cuiusmodi exclusionem nec negat nec affirma

[illegible] propositio, haec propositio per nullum non est hoo est falsa [illegible] negatio est

[illegible] exclusionem identitatis quod talis propositio debet affirmare ta

lem exclusionem = nego antecedens probationis distinguo minorem; quod nequit esse talis nisi

affirmet totaliter, nego nisi affirmet virtualiter exclusionem; Concedo minorem

dicenij ppo neggso formalit identitem affirmar virtualiter solū exclusionem identitatis ydeij fuit talem ppem eccaffirmativā ga hec denominao desumi P u a virtuali, d a formali tendencia; ē autem hec sit negativa formaliter ppo evadit absolute negativa =

Opficies 2o: q actus affirmativus prius ē hoo negaoir virtualiter exclusionem identitatis pp px ē hoem: prua 2a

D a actus negativus affirmat talem exclusionem qua negat identitatem formaliter: et negare formaliter identitatem ē virtualiter affirmare exclusionem identitatis: q actus affirmativus prius ē hoo negaoir virtualiter exclusionem identitatis ij tex p x y ē hoem =

16o Dcij. pvanis Dceramaxi Dicgo mixem: d affirmati identitem ē negare virtualiter virtualitate se tenente ex parte obti identitatis exclusionem; Dco virtualiter se tenente ex parte actus; nō mixem: ē sub eadem distinctione Dco et nō Dcig: actus q affirmativus prius ē hoo affirmat identitem virtualiter negat exclusionem identitatis; hec virtualitas se tenet ex parte soly, quamvis ipsa identitas sit virtualiter exclusio identitatis; ita non se tenet ex parte actus, ga tendencia eius ē soly affirmativa ē nula tendentia negativa .... exclusio nulomodo cognoscit a hac actu affirmativo formaliter talis, sicut se habet actus negativus, ut in Dictat 3o dicto = caput 3u de veritate et falsitate proposicionum = ...

Caput 3u:

Quid ē veritas ingscendentalis que dicitur ē eo q res possit per intelligentiam realem conformare verq cognitionem et realem, et falsitas illi opposita ad metafisicq attinet; quid ē veritas moralis que ē conformitas enunciationis vocalis cum ... loquentis, et falsitas seu mendacium illi opposita ad ... pertinet: quid ē veritas formalis et logica que ē conformitas ... cum obiecto ut ē ... q, cuq dobly ... difficultas rogat ... ē verq ... soly per actus ppis se habentes obiecto de conotato ... que ... per actus ē ... vel ... aquate ... ē ... nonnem actus cognoscitiva se habeat ... ab actu:

erga quos omissis sententiis =

Dico 1º primum ac Veritatem absolutam
logicam veritatem, veritatem distinctam à formali entitate actus cognoscentis actus et quod obiectum ita se habeat sicut enunciatur a actu: talis tamen
vero, veritatem distincte, ab formali actus ab obiecto entitate actus et quod
obiectum ita se habeat ac repraesentat actus: ita Patres Suarez, mentoria
Obiecto et Conimbricenses, vat penes distinctam veritatem formalis quo praecise posito po
nit veritas formalis et quo praecise ablato aufertur veritas formalis; et praecise
posita entitate actus, et quod obiectum ita se habeat ut repraesentat ab actu po
nitur veritas formalis et alliquo ex ablato aufertur: ergo veritas formalis ...
est per actum et quod obiectum ita se habeat =

Probatur minor quoad 1ª partem
posita praecise entitate actus et quod obiectum ita se habeat ut enunciatur ab actu: posi
ta entitate huius actus, per cursum et quod pro cursum eiusmodi actus est
formaliter verus: ergo posita entitate actus et quod obiectum ita se habeat ut repraesentatur ab
actu ponitur veritas formalis = probatur 2ª pars: sublata autem entitate actus, ne
quit manere actus verus ut patet: desideratur autem entitas hoc cursum
in parte talis actus non esset verus, actus enim nequit esse verus cuius
cursum parti pro consonantia: ergo ... ex his deficientibus deficit veri
tas formalis: ergo ... formalis ... falsitatis ut patet pariter =

Confir
matur per intelligi hic actus per cursum quam intelligatur eius veritas: sed
vere per cursum intelligeretur veritas talis actus: ergo veritas talis actus
non distinguitur praecise entitate talis actus, et alliquo allio; et hoc alliud est quod ob
iectum ita se habeat sicuti enunciatur ab actu: ergo veritas formalis distinguitur obiecto
et actu. Deinde tenetur et nunc pater ex ... Capitulo de substantia ubi ait ha
beo quod Vere est vel non est, pro dicere veritatem ... et hoc est formalis mo
veritatem ... distincte, ... actus verus. ... et talis tamen
distincte, ... actus cognito: ergo = Caput 1º. Coroll
arium ... = Ex dictis colliges 1º: Veritatem
distinctam ... habet veritas formalis distincte, determinate

actus Conto; et nec Conformitas dicitur per acum obiectum ut dictum, Capite de obiecto, formali logice, et eius Conformitas actus Cobto similitudo formalis: quod veritas dicitur de actu et obiecto = Coges 2°: tam actus quam obiectum a Veritate alterius respectu, et ratio est tamen actus quam obiectum recipit in se rece et tenens de veritate; et quidquid praedicatur in se rece et tenens de veritate a Veritate alterius respecto: ergo tam actus quam obiectum alterius respecto a Veritate: silogus dictar ex Silogo pro vane dis -

Colligei 3° veritatem et talitatem esse denominare partes extrinsecas et partes intrinsecas actui vero, et falso: suadet; Conformitas actus Conto, quae dicitur formalis veritas est actus enunciationis et obiecti itale habentis ut enunciat a pactu; et actus enunciationis est divisibilis in se obiecti itale habentis et quidlibet enim actui vero: quod denominacio veritas est pars intrinseca, et pars extrinseca actui. idem dic de talitate formali =

Colliges 4.° quod antita denominare non alterius respecto obiecti itale habens in obliquo. ratio est quod obiecti itale habens non est intrinseca et essentialis formalis illius denominanti nempe enuntiati actus ut patet: quod obiecti itale habens non alterius respecto a predicta denominare =

Vide ob certum quod Divina Cognicio habens Dey pro obiecto et Cognicio Creata se ipsa Cognoscens sunt vere per Conformitatem virtualem, et equivalentem Conformitati formali actus quidditative quam aliis obiectis; cum Deus ut obiectum Divine Cognitionis non dirigatur ab ipsa Cognitione quae est cum in divisibilis formaliter vera non datur propria Conformitas formalis Divine Cognitionis cum Deo. ydeo loquendo obiectum dirigitur a Cognitione huius veritas dicitur formalis Conformitateque est veritas pars intrinseca et pars extrinseca actui Caput 4° Opones solvit =

Caput 4°:

Opones 1° ex Vitado: enunciacio verum esse essentialiter repraesentare obiectum vel ut est in se, vel alias ac est in se; et actus enunciationis obiectum ut est in se est actus verus; enunciationis obiectum alias ac est in se est actus talsus: quamvis actus enunciationis verus falsus: quod veritas dicitur essentialiter adequate in actu = Dirigo maiorem enunciacionem esse vel alias ac est in se 2° quod aequate dicit repraesentare obiectum ut est in se vel alias ac est in se; non 2° quod dicit

„ inadequate; ordo et non dicitur deductus. repraesentare enim obiectum, ut est in se, et for
„ malissime terminatus actus completo; et terminatus actus completo adaequate ita
„ ut essentialis actui solum eius inadequate, et actui essentialis = quod probatur ==

Sed instabis: ac
„ tus esse terminandum obiecto solum dicit repraesentationem primus intrinsecus ipsius actus: quod non
„ dicit obiectum: probatur quia actus esse terminandum obiecto est formalis actus habere talem tenden
„ tiam ut dicit repraesentationem actus sive physica: quod = terminatur veritas cog
„ nitionis divinae solum stat in praecisione actus, ergo ipse est vera cognitio divina:
„ quidem dicetur de veritate cuiuscumque actus =

Disco ante actus esse terminandum obiecto
„ 2.º inadequatus terminus: formalis solum dicit repraesentationem intrinsecus ipsius actus; ordo: 2.º
„ adequatus terminus terminatus; non dicitur patet ex quo ad veritatem declaramus
„ non minorem actus enim habere talem tendentiam ad obiectum est formalissime actus repre
„ sentare obiectum sicuti est in se: quod actus repraesentare obiectum sicuti est in se dicit formalis et di
„ stinctive ipsum obiectum praesens extra actum = terminatur non ante cognitionem divi
„ nam ergo veram adaequate terminatum sui completo perfectione ergo obiectum ita se ha
„ beat ut repraesentatur ab actu quod non solum terminus partialis praeter ipsum obiectum =

Oppo
„ nes 2.º: sicut actus creatus est verus nempe cognosco Deum terminatur
„ per actum et obiectum quod perfectius esse talis actus ac iste divinus cognosco creaturam;
„ et hoc non dicendum quod nec quod veritas divina alia per obiectum; mas liquet ...
„ enim actus terminatur per aliquid creatum et per aliquid divinum: quod eiusmodi
„ actus esse aeque perfecti = terminata cognitionis vere debet perfectio de linea
„ veritatis; et veritas est perfectio de linea veritatis: quod cognitio debet veritas:
„ quod veritas non stat nec inadequate obiecto; et quod stat in actu =

Opponis dogma
„ rem de veritate aquale ista; non tamen illa de inadequata veritate qua
„ nunc terminis per actum, idest ad reliqua patet itaque actus divinus infinitus
„ per actum perfectionem actus creati: ceterum si ipsi actus et obiectum terminaret actu
„ creatum et obiecto divino, praeterea utrumque terminus esse aequalis perfectionis quia hoc sit
„ conveniens, sicut non est conveniens coexistentia creaturae cum Deo sit

sit equalis perfeccionis et Coexistencia Dei et creatura = Dkama
nidatalsiquatq divinem: veritas é perfeccio de linea veritis; ast Cuexi
tas dicat actus et obiy, et obiy non sit erens deviryacmi, ide q 2 yalliqus
partem veritati veritas inde vet erenzachi, seu Cogni =

Oponés 3º: : ive
ritas dicitur jache et obio ... Antichristus pecabit non erit ppo vera et
preseni sicut ista Adamus pecavi et ... pp ... vera de presenti ...
q fuat max ut erent vere de presenti devet
dari de presenti obiy sicut devet dari de presenti albedo, ut subiy de
nominet de presenti albi; ... dat de presenti obiy illa... ... q. = O sic
ma P. si veritas ... Dicitur ... per actu et obiy sicut actus denomi
nat verus obiy ecig denominat verus et hoc é falsum. q hoc arqu
by tagit difficultatem de vexile ppy de futuro et generi de quibus pocreat
agimus =

Ad maxem pvanis disqo maxem devet dari de presenti obiy
eo modo quo enunciat percolq, de allis acenuciat. nº maxem gantac
ns sit verus sufficit q actualiter denominet verus ab obiecto ut est se,
qui requirat q obiy possibile vel ipso, praeterity vel futury actualiter exis
tat. allis denominacione albi, que é denominacio fisica, ne cenjdenomi
nacio requirit fuas de presenti fisicas denominas verog intencionalis
... ... Oporite non requiri obia fisice; ... existencia ... parte hac
ppe Antichristus é possibilis = Dkama nis nº sequelq qa obiy non é capax
talis denominanis sicut actus, sic obiy denominat Cognity et Cognicio
non denominat cognita, qa capax de talis denominanis =

Oponés 4º:
Deo placet veritas huius actus, Deus punit pecaty et displicet falsitas
huius Deus non é trinus, et obiy l'actus scilicet pecaty Deo non placet et placet
obiy 2º Deus trinus q veritas non sitat aquate jache et obio = maxem diix go
Deo placet veritas et aquata et aquata falsitas, nº, aquata; Dcomaxej;
deo placet veritas l'actus et displicet falsitas 2º actus denominative
quamvis placet alliqua parte l'actus scilicet tendencia, obio ...

é ista et displicet falsitas 2ª quamvis dicet tendencia, obligatis ac
é iste: in vero fortis nec a quare Deo placet nec displicet Deo a quare
quamvis non placet nec displicet ut magis pars actus quam displicet, in
nitate obiective cato et distinctivo illius 2ª actus, nec placet, obiective pecato
distinctivo 1ª actus = Caput 94 an actus de vero, et falso possit transire =

Caput 94:

Non é sermo de cognitione divina nec de allis cognitionibus obliquis nec
de veris propositionibus de contingentibus de preterito Vª Adamus pecavit, que talis vel falsa ter
non posit, nec de actibus aficientibus alliqua, aliqua, distinctive vel de posite Vª
Petrus currit in instanti A vel in alliquo instanti quia si hec é vera in instanti est falsa,
et si falsa sit in instanti est vera: similiter non loquitur de futuro contingenti propositionibus
talis Vª Petrus curret, quia ut sit falsa necesse é quod nunquam cursurus
sit et ut sit vera necesse é quod aliquando sit cursurus; impossibile é quod alli
quando sit cursurus et quod nunquam cursurus sit: quod impossibile é quod posit
transire de vera in falsam =

Solum loquimur hic de propositionibus de contingenti
bus de presenti, que nullum tempus determinent, sed affirmative se ha
beat Vª Petrus curret: ad quod suponimus talem propositionem posse per plura
instancia durare, ut logice habeatur quod hic questio rogat an ex supone quod
sit vera posit transire in falsam, et si sit falsa posit in veram transire ita ut veri
tas vel falsitas sit successiva respectu ejus. Communiter negat partem veri
dicit lice et Arriaga = affirmant M. et patres Complutenses
[illegible] eximio Doctore Emecha =

Christi sit Resolucio et su
pponendo propositionem Petrus currit durare spacio horum 3 instancium A, B, C, tunc
ita: currente Petro in instanti A é vera illa propositio, deformatur enim sic subiecto et aqui
escente Petro in instanti B é falsa difformatur enim ab obiecto: iterum questio in instanti C currente
Petro iterum é vera quia iterum conformatur obiecto et propositio que conformatur obiecto é
vera, et que difformatur ab obiecto é falsa: quod illa propositio é jam vera jam falsa: quod ve
ra Resolucio =

Probatur 2o: propositio ita pro abstractive significare suum obiectum ut non petat unum pro alio, quod aliud, et in actu 2o quum iam aliud representet pars hoc, in hac propositione hoc currit quae ita dicitur, et abstractive significat hominem currere ut currentem pro re vera, et currentem nunc etiam signum sedeat vera, similiter sit ad quippe aliquem, ideo et abstractive significat tempus praesens vi copulae est: quod si tempus praesens sit A, in actu 2o significat istud A, si sit B, in actu 2o significat istud B: quod illa propositio Petrus currit pro isto A verificabitur pro isto A, in quo actualiter datur cursus Petri, et falsificabitur pro isto B, quod in illo non datur cursus Petri et hoc est = ✓

Colliges 1o: quod propositio de praeterito falsa pro tempore vera quod Petrus fuit quae existentia Petri falsa est, si autem duret usque ad 2um significare existentia Petri veraliter hoc de aliqua, significari non vero denegativa = Colliges 2o: quod propositio affirmativa de futuro vera pro tempore falsa quod Petrus curret est hodie vera et supponit quod cras sit cursurus et hic cras ~~sit cursurus~~ ~~[illegible]~~ enim falsa si nunquam Petrus sit cursurus, negativa accidere est = [illegible] =

Dices 1o: propositio Petrus currit enuntiat cursum Petri pro tempore praesenti, vel copulative vel disiunctive vel determinate, quando non est alius modus significandi tempus, dum loco ex his pro tempore vera, falsa est, et hoc est: quod talis propositio pro tempore de vera falsa est, maxime supponit vera a Lince, et Alfonso, in mixtio tamen quae supponit est pro quo mixtum quatenus* quod talis propositio significat tempus abstractive ut constat ex 2a probatione in hic modum est distinctus a 3 modis relatis, et aliquo est quod ideo ita dicitur et determinate tempus significat ut nullum istud designet ~~significat~~ exigatur quod pars a parte vocis hoc ut significet obiectum non designa[t] hominem significet =

Dices 2o: ex obiecto ut propositio sit vera requiritur quod constat subito pro omni tempore, propositio copulativa; si ex eo dicta vere propositio omne tempus praesens: quod ut sit vera requiritur quod durat subito pro omni tempore praesenti: quod si semel vera est, numquam postea est falsa, quod ut sit vera deveret permanere subito pro aliquo tempore cuiuslibet est ut sit falsa deveret non durare pro aliquo tempore cuiuslibet; et hoc applicatur quando pro pro aliquo

* mixtim

p[ro]p[ositi]o n[on] convenire q[uod] p[ro] omni p[ro]p[ositi]o[n]e Dni: q[uod] f[uit] =

In[stantia] 1[a] Verd[ic]e ... maxim[e]
q[ui]a hoc e[st] vera i[n] p[ro]p[ositi]o[n]e[m] sig[nifica]t[i]o ... temp[o]r[is] designat[i] n[on] vera ab[s]tractio[n]e ut
patet: iste Adamus pecavit q[ua]e vera e[st] ... subito ...
... p[rae]terito ... et ... Luxet q[ua]e e[st] ... vera e[st] ... Lux
... p[ro] omni ... futuro, ... alliquo = 2[o] Verdes dico maxem
... vera ... p[ro] omni tempori ... designat[o]; Ido, ab[s]tractivi
n[on] ... dico maxem ... patet ex dictis solucio =

Dices 3[o].

... mutari de vera i[n] falsa ... mutari ... nulla p[otes]t mutare ob...
q[uia] omnis p[ro]p[ositi]o e[st] ... repres[en]tacio ... q[uod] nulla p[otes]t ... vera i[n] falsa:
marg[in]at ... q[ua]e vera ... vera ... q[uo]
... vera ... q[ui]de ... mutare ...
... de vera i[n] falsa = Dico maxem ... temp[o]r[is] designati
p[otes]t mutari; Ido ... temp[o]r[is] designate et ab[s]tractio...;
n[on] maxem et sic ad ... qua ... p[ro]p[ositi]o ... temp[o]ris designate n[on]
mutar[i] ... q[ui]a ... repres[en]tacio ... quam alte-
rius =

In[stantia] ... p[ro]p[ositi]o de p[rae]sent[i] ... sig[nifi]cat q[uod] omnia p[rae]ter mo-
dum unius ... ab[s]tractive ... sig[nifi]cat ... p[rae]sens, tunc ...
... p[rae]sens: q[uod] = N[on] ... Dico maxem ... p[ro]p[ositi]o
p[rae]sen[s] ... actualit[er] p[rae]sens; Ido ... participat ... p[rae]sen-
ti; n[on] maxem omnia ... p[rae]senti ... p[rae]terita
sive futura, ... =

In[stanti]a 2[o]: ...

p[ro]p[ositi]o de p[rae]senti sit semel vera ... ee falsa: p[ro]bat[ur] ... p[ro]p[ositi]o de
p[rae]senti ab[s]tractivo modo sig[nifica]t temp[o]ris vera sit ... subito
p[ro] alliquo tempore ... illud sit ... p[ro]p[ositi]o de
p[rae]terito sig[nifica]t ... ab[s]tractive ...
... p[ro] omni ... alliquo ... tempore p[rae]terito ... Dni a[n]t[e]
subito, et ... semel sit vera ... semper ... Dni subito ...

tempore per (olg) portato: q ppo de presenti a'rixra ac modo

signat tempus &c =

Juxta dicta ergo est maxima proprietatis huius

propositionis, scilicet radix paritatem Redo qa ppo de presenti non petit actualis existere illius in quo praes. dicit, et tam existeret. ppo autem de presen

ti petit q actualis existat tempus in quo praes. dicit subito et tunc veri

licet de quo habet tempore presenti per colg veritates portato q actua

lis existat sicut verificat de presenti ito q existerit et de eo requirit

veniat subito ppositiones illius ppi actualis coexistente = Caput 64:

an eadem ppo possit esse simul vera et falsa = md md md =

Caput 63:

Difficultas duplici sensu intelligi potest: scilicet an possit esse ppo vera et falsa secun

dum idem respectu eiusdem vel diversi obiecti: Dico 1o: q implicat respectu eiu

dem obiecti esse vere dixit; et probatur repugnat duas contradictorias esse simul vera

et falsas; et si eadem ppo posset esse simul vera et falsa duae contradictoriae

erunt simul verae et falsae, qa eo q talis ppo esset vera eius contradictoria esset

falsa et eo q hec esset falsa contradictoria illius esset vera. q erat dicendum = Confir

matur repugnat idem obiectum esse simul et non esse; et hoc sequeretur si ppo

esset vera et falsa qa obiectum ppositionis verae esset enuntiat ab actu et obiectum fal

sae ppositionis non esset enuntiat ab actu; et esse idem obiectum: q =

Dico 2o: ergo repug

nare ergo Repugnare respectu diversorum obiectorum quoniam aliquis quod idem

ppem significantem plura obiecta disparata v.g. ista ppo: Currit; et tam eleg

esse simul vera et falsa si petrus currat et ioannes non legat vel e contra; probatur si

cet eiusmodi actus disparata habeat ... ait respectu ppositionis ut unum et idem

obiectum, et ut sic talis ppo dicat appos. sensibus ex quibus componit; et

iuxta contrarios ppo nequit esse vera et falsa simul respectu unius et eiusdem

modi obiecti: q nec respectu diversorum obiectorum =

Confirmatur quia ppo non est aliq

na habilis aliquo modo... ... duo obiecta ... vel dicendo vel disiungendo illa

ꝗ nuiie exiti modi ꝑpo e simul vera et falsa: ꝗ ꝑ ra mixsi i ger dijgendo illi vel colatiue sigcat coexistencia cuxu ꝑxi et leccionis ioanis et hac coexistencia s'osita ꝑpo e simul vera, v'o la a vero siue pexdeccionis unias: heme siue vtrius ꝗ ꝑpo e sol falsa ꝗ: similis si sigcet disiungendo ꝑposicione sexua ra: ꝗ =

Sed obiicies: aponendo alliqua ꝑ pimata l'si nulla existente allia ꝑpe hec e posite alliqua ꝑpo existens e falsa; d hec ꝑpo e simul vera et falsa: ꝗ ꝑ sat imis si e vera: ꝗ e falsa eo ꝗ ut sit vera requiratur ꝗ alli qua ꝑpo existens sit falsa, ipsaq ꝗ sit ꝑpo existit: ꝗ e vera et falsa et si e falsa ꝗ e vera ꝗ a ut sit vera sufficit ꝗ existat alliqua ꝑpo falsa, ipsaq ꝗ e aqua ꝑpo existens falsa: ꝗ n repugnat ꝑpo simul vera et falsa: similis dices de hac ꝑpe ego sum falsa =

R. ob omissa possibilitem similis ꝑpos, sam vocalis et scriptas et similiter mentales ꝑpo e falsa absolute adq requiritur ꝗ et caps ꝗ determet c obto, et absolute n determet absoluto = Vel nego maiorem quia hipotesis ꝑplicatoria ꝑsita: seaeni akxi re ꝗ llexa ꝑpo exigens ee falsa, ut sit vera et ee vera ut sit falsa: exigentia sub obiecto e sicut exigencia ab actu et ita n exigens obiecti: ab exigentia ꝑpo determinato obiecto et n determinato obiecto quae omnia ꝑplicant: similis ꝗ dico ꝑplicare ꝑsistentia ꝑpem ego sum falsa =

2 Si ꝑ peccator ꝑferat hanc ꝑpem ego n habeo gratia, suponeq deus ꝑmitteret illi gratiam ꝑsitis quo ꝑpem vera ꝑferat illa ꝗ ꝑferet: talis ꝑpo ee simul vera et falsa ꝗ codem ꝑsitis resp eiusdem obti ꝑpt ee ꝑpo simul vera et falsa = ꝑter quia causam ꝑplicare suposita exentia, compatibilitate gratiae e peccato e talis suponit a quis: ad illud r'ideo deus daret gratiae ꝑsitis sequenti ad ꝑpem quae suplicat talis divina ꝑmissio, eo ꝗ deus decceqa =

Contra 2 dictis obiicies ꝑpo prius cuxit et ioanes legit ista apximat cuxsus pxi si ꝑma su parte at sinil alliud apximare; et si si apximar leccionem ioanis 2a su parte: ꝗ cuxente pxo et ioane legente exit simul vera et falsa, et hec ꝗ: ꝗ n repugnat respectu ~~eiusdem~~ obti diversi

diversi propositio simul vera et falsa = Affirmat eadem propositio de cognicione potest esse cla

ra et obscura et sic diversi non similiter quia propter esse certa objecta: quae pro

rius poterit esse falsa et vera =

Objeccionis non [illegible] loquendo quacumque

di propositio solum est [illegible] quare [illegible] loquendo eadem affirmacio circumspecta

est affirmacio secundum [illegible]; ad quod ad est realis affirmacio coexistencie

utriusque; quia si talis coexistencia detur propositio erit vera si non detur per defectum alterius

cuius autem utriusque extremi erit falsa sicut fit copulative [illegible]

sive sit propositio [illegible] = Affirmavi [illegible] est in [illegible] quod [illegible] applicat

tamen 24 quod falsitas et veritas distinguuntur [illegible]; secundum veram declaracionem

et obscuritatem propter numerum diversa et diversa et [illegible] generis [illegible]

[illegible] caput 74 an propositio de futuro contingenti sit determinate vera vel falsa = =

Caput 73:

Futurum est quod postea erit; aliud est necessarium quod necessario erit; aliud contingens quod contingenter erit seu

libere, hoc propter esse duplex aliud absolutum quod erit vel non erit independenter a condicione: ut

quod [illegible] aliud condicionatum quod erit vel non erit dependenter a condicione, ut Petrus veniet

[illegible] sub condicione quod audiat orationem: quaeritur ergo an propositio de futuro contingenti

absoluto aut condicionato habeat determinatam veritatem vel falsitatem [illegible] quod non

[illegible] novit [illegible] ne forte a veritate catholica deviamus conclusionem

[illegible] affirmativa est =

Probatur 1o: ut hec propositio de futuro contingenti Petrus

cras peccavit habeat determinatam veritatem sufficit quod Petrus cras peccatum committat de

terminate, et ut sit falsa quod non ponat peccatum siquidem affirmat sic vel sic affirmat ab

objecto; et Petrus cras vel ponit vel non ponit determinate peccatum quod erit determinate vera vel

falsa = Affirmat ut hec propositio Petrus peccat sit determinate vera sufficit quod Petrus de

presenti peccet et ut sit falsa, quod non peccet: quod similiter propositio de futuro: patet quia

sicut se habet peccatum de presenti respectu propositionis de presenti, se habet peccatum respectu propositionis

de futuro =

Probatur 2o: ex [illegible] propositionis [illegible] alterum debet esse determinate vera al

terum determinate falsa, sed hec sunt propositiones contradictorie Petrus cras peccavit, Petrus cras non peccavit.

q̃ ex his altera de ver e vera et altera de ver e falsa = prob. 3º Deus habet

designatq. cognicionem et certa de futuris contingentibus: q. Cognio Divina circa illa futura e designate vera an ditat expliciti, quibus manifestat

Deum Cognoscere futura contingentia designate: modo in nostra Cognio circa

talia futura vel e d formis Cogni divine vel diformis illi ij q. e designate vera diformat Cl. no obto: S. 2ª: q. e designate falsa q. a ralis obto diforma

ri: q. obiq illic e designata vera vel falsa =

Capitur contingentis designata cir

habet lug designata veritatem, vel falsitatem, ut ex eo dicitur de illo dicq. uniad

veritatem hic loquimur de illis intentionis, que habent verita Conexi

onem, vel repugnancie contingenti. V. g. si Sol oriat. Dies exit: ipsum exit

et alter exitig nisi; & de illis loquimur quorum contradictio e contingens verba

dinati V. g. si ipsum radiat cionem dueritatem ad Dey, de hoc et similis

futuris estimamus habere designatam veritatem, vel falsitatem =

Prova

1º posita illa divine ponit designate contingentis proxi vel ut. fi 1º ppo dioxma

designate Cl. no obto: q. e designate vera fi 2ª diformat ppo a uo obto: q.

exit designate falsa q. alisponat futura, ppo enuncia illy eo modo q. no sin

tuxy et si supponat aliq enunciat futura: q. prob. 2º: p omnibus q. h.

numeris sclari adplicetur gdy sufficit illud Mat. Capite 11. Ubi

Christus sic improbat duriciem hebreorum Corozaim et Betsaida

dicens: Vae tibi Corozaim Vae tibi Betsaida q. si in Tyro et Sidone

factae essent virtutes quae factae sunt in vobis olim in cilicio et cinere peni

tencia egissent eadem fere verba affert Lucam Capite 10. =

Ex quo

clarissime ditat Christus Dominus Cognovisse penitencia futurum sub

dine miraculorum christi hec & characteristica e; in nostra scola;

quamvis dat Ciencia media, Doctores Jesuitae et Nobiles Domini

canos quorum supposicione Deo certa ciencia talis futuros negat ...

moderni vero Dominicani Depulsi Dicit Deus quidem Cogno

scere designate eiusmodi futura ... in Decreto ...

voluntatis quae decrevit opus libere creare sub illa conditione de hoc loge ex iudicio, pronuntiavit; ut indicet tale decretum libertatem ledere [illegible] creaturam [illegible] debent sentire [illegible] dare tale decretum = Capitulum solvens contraria [illegible] =

Capitulum

Arguitur 1º omissa nulla futura est designate per [illegible] per divinum decretum sit a Deo praedefinita: ergo veritas propositionis de futuro desumenda est a Divino Decreto non vero designato obiecto: omitto antecedens et nego consequentiam: quia nulla creatura existens est designate existente de praesenti nisi de praesenti sit praedefinita a Deo et sic de creaturis praeteritis, et [illegible] [illegible]: si igitur [illegible] omissa veritas vel falsitas propositionis de praesenti non desumitur a [illegible] [illegible] Divina praedefinitione; sed designato obiecto sicut enuntiat ipse [illegible] dendo a nomine decreto: pariter propositionis de futuro non a decreto; sed ab obiecto ut est [illegible] sicut enuntiat ... actu desumunt veritatem vel falsitatem, [illegible] a Divino Decreto =

Arguitur 2º: propositio de futuro est designate vera a designato obiecto; sed praecisione a Divino Decreto futurum non est designatum: ergo praeciso Divino Decreto propositio de futuro non est designate vera. [illegible] praeciso Divino Decreto [illegible] non est designatum [illegible] non existat [illegible] neque est designatum causa: quia [illegible] non est designatum = [illegible] ab obiecto designato [illegible] et de praesenti; non designato pro [illegible] temporis [illegible] tempore quo enuntiat propositio; [illegible] [illegible] hoc 1º sensu nego minorem et consequentiam =

Licet Divinum Decretum sit requisitum ut causa ut existat effectus futurus pro suo tempore, per decretum futurum non [illegible], nec tale Decretum requiritur formaliter ut verificetur propositio de futuro: sicut Dei existentia requiritur [illegible] ut causa existentiae [illegible] tamen requiritur formaliter ut verificetur haec propositio: [illegible] existentia [illegible] [illegible] minus: non futurum est designatum, ut sit pro [illegible] temporis [illegible], est [illegible] designatum praecisive a Decreto est [illegible] propositionis [illegible] [illegible] a quo est hoc tamen esse non de veritate designate [illegible]

praesens; et sic enunciatur ab aeterno sive esse sit praesens, sive praeteritum, sive futurum, sive possibile, sive impossibile =

Arguitur 3°: si propositiones de futuro non haberent determinatam veritatem vel falsitatem, tolleretur libertas creata; et probatur consequentia: quia ideo Christus gravat maxime eos quia illarum obiectum erat determinatum futurum et aeterno erant verae tales propositiones; et obiectum habet [illegible] determinationem futurum necessario et non libere est futurum: quod tollit libertatem = Dicitur mihi 1° peccatum Judae cognosceretur a Deo determinate futurum non esset futurum. 2° supposita veritate huius propositionis peccabit, et [illegible] scientia de illa a Deo peccatum esse inequivalens esse, nec illa vera ab aeterno nec falsa sit, sive scientia posset esse falsa: quod peccatum necessario erit =

Hoc argumento usus fuit nobilis heresiarcha, Deus enim aiebat; si his cognitionibus talibus quomodo minime scitur, ego ipse peccaturus, vel perseveraturus, vel damnandus vel salvandus, frustra erunt bona vel mala opera, per alligata [illegible] ut fugiendum est; et semper magna fiducia et more agitationem Domino Deo [illegible] et poenitentia agere veneno operantis; qualiter Deus [illegible] determinate petit peccatum Judae vel damnandum, [illegible] et hac scientia non posset oppositum evenire adhuc quia est liber quia scientia Dei non est ante [illegible] libertatem [illegible] et [illegible] ad [illegible] determinationem a Deo sit cognita; primus enim natura est [illegible] ad alligata extremum scilicet libere determinare, quam [illegible] hoc cognoscere: ideo cognoscit Deus [illegible] peccaturum quia ipse [illegible] libere determinat non [illegible] =

Ut via ad solutionem argumenti 2 [illegible] necessitatem quod est duplex, seu ex suppositione antecedens, ut necessitas praecedit liberam determinationem creaturae, et sic habet [illegible] causa et principium necessitas [illegible] quod libertatem. Scotus definivit sic: quod suum non ponit voluntas ut patet; Bione Beatifica quae ante [illegible] et non libera est Beati = Consequens necessitas [illegible] scientia quae dicitur subsequens [illegible] libertatem: ita quod definit: Quam sui voluntas vere ponit, [illegible] sequens, quae ponit libera operationem et libertatem exequitur: [illegible]

q enim ponendum sit hoc extremum prae allio non oritur a tali necessitate: ytaque q
prius est supponere q peccet non potest non peccare eveniens velit ipsum, qui ante illum
potestate ponenet non peccare: sic etiam reliqua exempla q habet dum est connexio est
necessitas consequentis =

Unde argumento video non maxime convenire consequentia
maxima idoneitatem de veritate Dei et illud non de quibus necessitate = allis
dirigens Dilexmanei; itaque q prius peccet libere illud libere ex voluntate sed ex eius
ex adpeccandum: et quia illa necessitas consequentis; et illa scientia a Deo de pec
catore prius est necessitas antecedentis ut a dolo se ponat prius peccare illi
ceteri potuisset illud proprium esse talis scientia quam Dei mutari non potest
consequentia falsificare, licet ante ponerent, quia talis scientia non est Deo nisi ipsius
peccaturus esset, sed si ipsius non esset peccaturus non esset in Deo scientia de pec
catore = Tractatus ultimus de Discursu = &c.

Tractatus ultimus

Ad nobilissimum opus unum super Cursum ultimam logicam [illegible] ma
teria est de discursu seu sermonem currendo sine opere per curam hanc co[n]se
quentem omnes tres species assequitur libris de potentiori et prio
ri analitici seu resolutione illud quam nos Breviter absolvemus = Disputatio unica
discursu mentali = Caput definit Discursum mentalem = &c.

Disputatio unica:

Caput 1um:

Aristoteles sic definit Discursus Oracio in qua quibusdam positis aliud ab illis
ut necessario sequitur: ex qua definitione fit discursum esse hunc intellectualem progressum ab uno
yudicio ad allud ex motione seu requisitione Ser. sed Cognicio indicat
va admodum quo ad apprehensionem logicalem duo logica requiruntur
unum a quo et allium ad quem progrediatur et igitur omnium [illegible] qui
per plures Cognitiones aliquis potest pervenire ad hunc exit discursum virtualis non tamen
formalis ratione quia Deo a Theologis negatur formalis Discursus, quia in Deo sequunt
formalis ratione quia Deo

repugnat multiplicitati Cognitionis, et deceat virtuali discursu necessi
cit quaerere quaestio, et requirit quod 2um judicium in sermone 2i distincti [illegible]
quasi alocali, et licet requiratur Cognitio distincta ex [illegible] contra [illegible]
[illegible] de distinctio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] =

Colliges 1°: ad discursum formalem sufficere
unicam Cognitionem praecedentem scilicet ad praemissas, ut patet per
innumera, in quo unica Cognitio potest movere praemissas judicare, ut aliud
judicium eliciat ut evenit in hac praemissa est hoc quae sufficit ut necessitat
[illegible] est ad vale: [illegible] judica de Cognitione existentiae alicujus totius
ut existit a posteriori: quod existit maxima [illegible] idem
patet in hac est ad vale: quod est: quod ad talem discursum unica
sufficit Cognitio ante =

Colliges 2°: requiri aliquam Cognitionem distinctam
a Cognitione qua cognoscat Cognitionem qua habet ante obtinuisse
[illegible], licet moveat per se ad alium judicium: suadetur, quia habitualis
la Cognitione identitatis 2 extremi cum 3° per se sufficiens movere ad
eliciendum Cognitionem identitatis extremorum, in [illegible] principio
quae sunt eadem uni 3° sunt eadem inter se; et talis cognitio
est per se Cognitio [illegible]: quod est sufficiens ut talem identitatem inferen
dum, et hoc elicere [illegible]: quod talis Cognitio est sufficiens ad talem identitatem
inferendum per [illegible] absque alia Cognitione de unitate illa nisi idem
dic de Cognitione qua per se Cognoscat [illegible] existentia inquantum
sufficit ad inferendam partem illius =

Colliges 3°: non requiri hoc vel
simile judicium datur Connexio [illegible], quod est sufficiens Cognosci Connexi
onem [illegible] ad Cognoscendam Connexionem exercite, directe vel virtu
aliter quia nos accidit Cognoscendo per se [illegible] licet alii
quando posset accidere [illegible], nempe quando per se [illegible] dubitat
de illa [illegible] = [illegible] necessario Connexionem [illegible]
sufficit quia [illegible] illa [illegible] directe ponendo ante
et [illegible] illa [illegible] alio [illegible]

dilty an qu et Dn Clery it habeat expartea chr = Caput 24 quaestione

ne antecedens sit Causa Conclusionis ...

Caput 24.

Duplex ē qui dixa aliud formale et aliud objectivy. 1ᵘ ē Cogni

cio vel Cognes his formalis. 2ᵘ ē objty significaty per anī formale; si

militer dic de Dn Cerj an sit causa jaliquo genere rei ne se

quentis. Rogat de utroqz Dn tq formaliqz objectivo, quo genere sit Cau

sa Xis: ad qd dico nec anī forle, nec objectivy ē causa physicq Xis forlis.

1ᵃ pars suadet qa anī forle ē Cognio; ā una Cognio n̄ ē Causa physi

ca alterius solus enim ē causa physica illius a quo est principiy vitale a quo for

ma vitalis provenit: qº anī forle n̄ ē causa phica Xis et sic per sequi

xat expraxis tui Cognio n̄ pr̄ape ē causa alterius qa aplicacio

ecia sequitur expraxis Causae ē n̄ causat = 2ᵃ pars patet qa tempe

an objectivy n̄ existit vel ē ipsole: qº prt ē causa phica Xis =

Dico 2º:

an objectivy ē Causa vel quasi Causa motiva Xis; prbat: illa ē causa formalis

dumotiva, quae Cognita movet ajam ut elicit formale habet anī objectivy qa

Cognita idenre extremorum vel existenciā forlis, jis movet ajam ad ... idenre

identem extremorum ipsius vel partiy existenciy ipso: qº an objectivy ē Cau

sa forlis mova Xonis forlis =

Dico 3º: an forle n̄ ē causa forlis moti

va, ā causalitatis formalis ad Xem seu racio forlis ad illq. 1ᵃ pars

prbat: qa causa forlis mova n̄ movet nisi Cognita; ā an formale Di

cursu n̄ Cognoscit ut tale, n̄ enim Cognio sui, nec per alliq Cognem

Cognoscit: an qº forle n̄ ē Causa mova ox. ii: 2ᵃ pars suadet: Cau

salitas formalis Xis ē illa media qua Causa forlis motiva sic certo

objectivy media sua aplicante quae ē Cognio seu an forle movet ad Xem

: qº an forle soly ē Causalitas forlis ad Xem =

Hinc rogabis per

Xem forlem formaliter ... aliquam ... qui ... ponit

... n̄ ... hoc ēal; ā ... ē rro ... vear ipse: qº ... ē ... qa 2

qa omnis loc est ipsum. ē hoc, relin negare qd actu Xi est
quietis esse erde, nam e premiaxy, hic n deuet applicare obiy aquarj
pmaxi: mix pvat 1o. qa Xercitaroly deuet applicare ipse ad iccurxin plenditio
pvaxi, eis deuet expremirixi; a hoc insuryt ee ipse n deuivieant plenda
scient ipsene, pax. q acpei Xisi =

Deyde probat erdaio requiri
xioexy. hi Xi applicaret obiy aquaxy prexmi axy, ha. ta exp ect. q. inae
eigmilaxy et minpvat: qa liapplicaret eos alliquanimicia eet tai
eeto Xi fattaeet eos tale obiy premise taie repreexentaxy, secq
a Xi et Di taliae euaderet, ut patet, hoc omni leo ca; ipse leo:
exqua ieret Xi: q prius eal qae ieo omni leo ea, quentia ē = 2i
pvat qa Xi deuet applicare obiy adcurus xarenty prese deuemt moue
re; a hocs obiy ne jux in obi, prexmi axy: qa arenta eixca loo cio
supponit prius ee per expresar = qd =

Sed dicen ipsi arenthit Xi ipsexpre
mirai ragua perxonie motiy adarenx Xii; a uequit hoc accidere
quia applicat talemoyy: q ipsi Xe applicant obiy premiaxy omnitamar;
dico q omniem pijapplicat tale moyy accidy per xqueem taliuexitexier
n; ex pexilly velpalhioracon, Deo, similis hiq e quem deuet pxeapplicare
re obiy moyy ad Xem eceny experipsy acty Xii; a suhicit perallhiorac
hii ut sit pexpremiar Doxiei. nicnota n nega xi Xem applicare obiy
jaquiay eos uexita Dii, q ii Dinear. ne nega xi aquq do, poxe accie
re q Xi attingat aquay obiy ut accidit, Siloqi expositari = 3.

Contra
vii mouy Xii deuet applicare ipsis perXem ad obiy pxemiaxy emo
tiuy taie Xii: q per Xem deuet applicari obiy premiraxy = a dico maxem
mouy taie, jdey deuet applicari Deo, moiy eius quale sit pxeie, no pxe
mire ut moy exrtinxi, ad exqua n eexo racio, qua necuis qua applicari
Deo Xi ut accidit, siloqi illaro. eu ex quo ie taleobt n deuet ee ob
ry illius Cognis, adcuius noci ipse ecgnat, eos ubi t ea ideas Cognoicat,
ut etechen cognoicit, Causa; pretexea q n deuet obiy premiaxy

... maxy a Xe atiz =

Rogavit aliquis an Xi sit aeterna Xi ... de Xe ... dico Dni Xem ... dependere a prae
missi ut nequeat habere dependentiam a praemissis quatenus actu quam pro non
Xi ... Xi actu Xi potest nec Xi ... mixta hoc ... loqui
modo omnis hoc est ... nec X ... pro ... dependentiam a praemissis ... necessitatem ... praecedentem ...
... Xe ... deinde Xe ... praemissa
... omne ... praemissa ... in praemissae
... Xi ... loquor ... dictum = Caput 3um quia
... ane praemissae, necessitatem Xem = ...

Caput 3um.

Non est difficultas de praemissis ... de praemissis ... evidentibus quibus ... praemissa necessitatem ...
... ad quaestionem notandum 1º dari 2em necessitatem: 1a necessitas
quae ... dicitur est quia causa ita necessitatur ad ponendum actum ut
nequeat oppositum ponere, ut Calor ita est necessitatus ad calorem
ponendum ut nequeat frigiditatem ponere. Secunda necessitas
quae ... dicitur est illa qua causa ita necessitatur ad ponendum
actum ut nequeat illum non ponere. Ut calor applicatus subiecto disposito
... ita necessitatur ad calorem producendum ut ... nequeat non ... =

Dico 1º ... necessitas ... ad speciem ...
... ad ... intelligendum quatenus ... ita ... necessitatem ...
... Xem. Xe ... praemissae ... hoc est tale ... praemissis ... ma
net necessitatum quo ad speciem ad ... Xii ... patet, pro ...
... et ... quatenus ... manere necessitatum quo
ad speciem ... praemissis ... hoc ... est ...
... nec ... Xi ... nempe ... est ... tale ... praemissis ... praemissae ...

[illegible] non [illegible] al [illegible]

[illegible] [illegible] = Dico 2º: [illegible]

[illegible] potest supponere [illegible] qui [illegible] plus necessitat [illegible] ponere; [illegible] habet [illegible] ad [illegible] efficacis [illegible] quia manet necessitatis [illegible] hoc [illegible] necessitat [illegible] patet ex [illegible] doctrina [illegible] tanquam [illegible] indifferentia absoluta. = Dices 1º: Causa [illegible] ad illud [illegible] quisitis; [illegible] Causa [illegible] omnia habens requisita ad [illegible] [illegible] quia [illegible] requisitis [illegible] impediat [illegible] impediat [illegible] allicit [illegible] ad [illegible] tamen [illegible] = [illegible] ad [illegible] necessitat [illegible] ad [illegible] licet movens [illegible] = Dices 2º: [illegible] potentia viribus nequit se [illegible] aliciato; [illegible] potentia selectiva nequit se suspendere ab actu [illegible] efficacis [illegible] selectiva [illegible] quo necessitat quo ad [illegible] = [illegible] nequit [illegible] quantum [illegible] [illegible] potentia viribus [illegible] efficacis [illegible] [illegible] omnis [illegible] viribus [illegible] applicata [illegible] at potentia selectiva applicata [illegible] hac [illegible]

de, nam utitur directe ponitur quoque indirecte eliciti... etiam raro

suspendat = Caput 4 ... evidentia ...

Caput 43.

Silogismus evidens ... demonstratio ... capite ... silogismi ... Disitur ex veris necessariis immediatis prioribus notioribus, causis quae ... ideo ad demonstrationem ... evidenter licentia alliqua premissa ... legitime ... demonstratio ... exit 2º sequitur veritas ... alliqua ... actus talis ... demonstrationem ... =

3º sequitur certitudo actus = 4º sequitur evidencia quae ... veritatem et certitudinem ... actus ... certus, ut ... liet ... certitudinem ... actus ... veritas et certitudo ... evidens ut patet ... actibus fidei ... certitudo ... evidentia ... alliqua ... de evidencia, et certitudine ... =

Certitudo actus ... ad utrumque veritatem ... formidine ... de oposita evidencia que ultra illa actus firmus adhesionem addit quoque claritatem quadam ... manifeste ... evidencia et Certitudo ... formidinem de oposito, ... evidencia ... claritatis Certitudo autem ex allio Capite ut patet in actibus divinae fidei, certi quidem et inevidentibus =

Evidencia ... (... idem dic de certitudine) ... allia mechanica, et moralis allia evidencia ... quando ... claritate ... causis ... aplicatis ... evidens = evidencia mechanica, quando ... ad eos ... = moralis evidencia ... quando

...ius necessitat ad assensum alicuius obiecti ex motivo proprio manifesti

in manifesta prudencia infallibile; si tamen et hic et alibi praeter

... adest exemplum v.g. Circa Certitudinem Diacienci huius ...

et iuramento astringit Corpus Sancti Petri Paicani de Valen

cia episcopi gienensis ... ... Vincenti quie

scere =

Rogavit 3º: an praemissae demonstrationis debeant esse certio

res et evidenciores; vel non? Dico 1º praemissas ipsas esse verio

res conclusione neque hoc ... quia veritas non dat magis et minus sicut se

qualitate. Hec ... quia conclusio veritatem accipit a veritate praemissarum.

Dico 2º: si praemissae sint aequaliter certitudine et evidencia quae prius certi

ores et evidenciores alio esse certiores et evidenciores conclusione. Ratio est quia conclusio

sequitur debiliorem partem iuxta illud ... ... idest ... quod si una

praemissa sit evidens et alia probabilis conclusio erit probabilis. Dico 3º:

si praemissae sint aequaliter certitudine et evidencia, ... certio

res et evidenciores conclusione; et conclusio est aeque certa et evidens =

Hec obvit

hoc trito axioma propter quod unumquodque est tale et illud magis: idest propter

quod aliud participat aliquam perfectionem debet perfectius illud participare

quam illud quod ab illo ... participat: quod si conclusio certitudinem participat a

praemissis hae debent esse certiores et evidenciores. ~~...~~ axioma

... ... de Causa finali, quia magis amatur finis quam

medium siquidem medium amatur propter ~~medium~~ finem; conclusio autem non

est certa propter praemissas ... propter finem; non hoc ... finis ...

est conclusio certitudo vel alius sic capiendum est axioma ne quaequam ...

illud magis amat ... ... minus et hic solum ... prae

missas non esse minus certas quam conclusio: quod libenti animo fatemur =

R

gavit 2º: quotuplex sit demonstratio: Videtur duplicem dari demonstrationem,

una dicitur a priori seu propter quid, alia vero a posteriori seu quia. Prima dicitur illo

gismus evidens deducens effectum a Causa ... sic deducit

existencia Caloris ab existencia ignis: et existencia visibilitas existencia animalis rationalis quae praedicata. 4 sed is mechan visibilis. 2ª e. silogismus evidens deducens causa per effectum et contra; sicut per existenciam creaturarum probatur Dei existencia et per existenciam Lucis existencia Solis: et sic ex existencia rationalis existencia animalis; ab existenciaque unionis existencia extremorum =

Rogavit 3º: an sit possibilis silogismus perfectus cum quatuor terminis aliquis alius negat et probat in hoc silogismo omnis homo est lapis; sed Petrus est homo: ergo Petrus est lapis, ubi veniunt hi quatuor termini homo, Petrus, lapis, et non lapis qui ut per se patet infinitus est distinctus a termino lapis finito. Verum tamen praedictus silogismus non est perfectus, neque ullus concludere qualiscunque tamen ponatur in alia materia non concludit ut patet in hoc silogismo Omnis homo est non albus; sed Petrus est homo: ergo Petrus non est albus: si silogismus non concludit ex eo enim quod omnis homo sit distinctus ab esse albo non sequitur quod [redacted] Petrus quod est homo non sit albus: quod hec argumentatio in qua habet materia non concludit: quod nec silogismus habens quatuor terminos =

De structura silogismi decimus in qua forma figura qualiter et quaque. Annotatio: singularis est silogismus tamen quae ... sciendi quae hic advertere ... dicimus, quod sit extremitas extremitatum quod prima figura esse quae praemissis praedicatum de medio minoris quod ipse [redacted] subiicit; itaque pro maiori exit quam maior extremitas et pro exit minori quam minor extremitas quod venit hoc intelligendum licet maior extremitas ponatur in propositione 2ª. hec omnia iudicata de silogismo vocali silogismo mentali deserviunt. advertere quod 4or silogismi 1ª figurae dicere concludunt, quia maior extremitas praedicatur in minori et conclusio; reliqui autem silogismi ... dicere concludunt, quia minor extremitas de maiori praedicatur; hec explicacio est iuxta mentem Sti priorum Capite 4º =

2ª tamen Galeni est aduit 4ª figura distincta a 3us relatis. advertere figura Galeni esse quae petit quod maiori praedicet medium et ipsum minori subiiciatur V.ª g., hoc exemplo Omne visibile est homo, et omnis homo est admirabilis: quod omne visibile

é admittantur; licq. iquiz zalenieg hec dicitur qua hipotenica
Aristotelica nempe per contraria quippe quae est topica é minor
certa veracta pati ; caveriz omnino é praedicta, atque est secundo loco
maxime ... hinem ... in ... est
inemotie ... mutent Ergo ... hos é admittantur ... homini
... quamvis ... é admittantur ...
... hipotetico topico ... =================

Caput 4.

Siloqui hipotetici ... inalibus
... licq. ... sit ... praecise exit ...
... absolute, et ... absolute exit Ergo ... é hos é ... ; Et hos ...
... subtractari de hipotesi et ... sit ... adm
in hipote é et legitimus ecia admitt. ... tamen legitimus ...
... non admittendi qa ... devent admitti duo
dictoria legitimus hipotesi é hoc si hoo é et hoo lapis ex
... ... et ... =

Siloqui topicus seu qua
valis sic definit é discursus ... a qua praemissa probabili ... e
... X... probabilem : Ergo ... signi ... é quae ...
... causa; ... é qui ... ad pla
... causa ... signi ... =
... siloquis probabilis ... sicut evidens ... evidens ex
praemissis, dicat tamen ab illo ... solus ... X... ... e
... siloqui recte ... talis devet esse ut praemissae ... evidens X...; ... siloqui probabilis é siloqui recte ... ergo
devent ... evidens X... evidentem ... probabilem ... ex
probabilis ... siloqo recte ... evidens ... probabile =

Probabilia
alia é ... alia é ... qua é quae initit autoritati dicenti-

qae autorita ... evidencia et verac ... ingeniis ... premisse ...

sit ipsi tam praemissae quaevis legis quaevis habere ex ipsa, ipsa est ... circa

quaevisque dicitur ... quaevis ... quae dicit ... ... ex ipsa, scitur ... circa

quaevis quae dicit opinio de quibus capite sequenti =

Silogismus

falax sophisticus est apparens et non existens, vel existens vel

convenient ... ... concludat alliqua praemissa falsa ... quia au

tem silogismus alius est falax ... alius vero ex parte ma

teriae; primus est cuius ... apparens ... ... quens non cognoscitur

quia 2us est cuius ... ... apparens ... quandam concessio

... et ... ex quo apparencia est falsitas ex multi

plici capite oritur, vel ex equivocatione terminorum vel ex mutatione suppo

sitionis vel ex mala compositione, et divisione, vel ex mutatione predicamen

torum, quae omnia sequuntur tradita recta formatione silogismorum

deserviunt ad solvendos cognoscendos quae ... ...

... solutionis dicendi ... =

Alliquas falacias proponamus quarum

solutionem cognoscenti ... concludere: sit 1a quod quod volat habet alas; sed

lapis eiectus volat: ergo lapis habet alas = distinguo maiorem sic quod

quod volat per se ... habet alas concedo quod volat ... nego

maiorem = 2a est omnis canis latrat; sed stela celestis est canis: ergo stela

latrat; concessis praemissis nego consequentiam quia silogismus habet 4or terminos

siquidem canis est equivocus et per ... sensu, ideo non est

eodem modo predicatum ... vel distinguo maiorem omnis ca

nis verus et ... latrat; concedo, ... metaforice alqualis stela,

nego maiorem et similiter distinguo minorem =

3a

... ... et ... ; sed stare et ... simul est possibile: ergo

... ... ad possibile distinguo maiorem ... simul si

multa ... est ... ; concedo ... non ma

iorem vel distinguo ... ad stare et ... diviso;

[illegible] ; [illegible] [illegible] impar [illegible]

[illegible] paritena par [illegible] ... Dicitur majorem [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] premissae [illegible] q a li allexa mur-

supponem pro maxi ... dei natae et minis dei nat =

5ª e

quid q emitur Corvum [illegible] premissa ... q asinus lomed

Dicitur maxem [illegible] q em ad [illegible] y e [illegible]

[illegible] medij [illegible] qui [illegible] convenientia [illegible]

max ... m et sic Dicitur maxem = 6ª e [illegible] verus

est ; quitedicit e asinum dicit [illegible] q [illegible] Dicitur

maxem quitedicit e animale verum dicit ; Ideo siquaie e

q3 non et sic dic ad minorem 7ª e q ego sum homo ; et ego sum homo ; ego homo

homo = dicitur maxem q ego sum homo e species ; non Dividuus ; Ideo et

simili Dicitur premissae =

8ª De Duo et tria sunt numerus par et impar

; et quisque sunt Duo et 3ª ; q quisque 3 e numerus par et impar Dicitur

maxem Duo et 3ª sunt numerus par et impar divisive ; Ideo

Dicitur ; non e [illegible] minorem e [illegible] Dicitur [illegible] — 9ª

e homo e species ; [illegible] e homo ; q homo e species = non Dicitur q a terminus

homo mutat suppositionem in maxi supponit [illegible] et in mixi per

sonalis = 10ª e Capra e mas ; et mas e [illegible] ; q Capra

e mas [illegible] = ; hoc silogo terminus mas variat sane actione

[illegible] = sic jam tradidi faciei [illegible] premissis [illegible] simulite

[illegible] silogismi et obiciendo falacia et exemplo similiter [illegible]

[illegible] [illegible] petendo solutionem = Capitur finalem

finem logice in ponit [illegible]

Caput finale

Cum satis e silogisma egimus sequitur [illegible] ... [illegible]

-tibus ; [illegible] que sunt e Sciencia, que allis e habitualis aliaq3 actua

lis. ... quae ex experientia sciencie acquiri generatur: Acerrimus vero, e Cognicio iudicativa evidens de obiecto: ... est 2ex scilicet discursiva et non discursiva, sciencia discursiva e cognicio evidens deducta ex premissis certis et evidentibus, ut demonstrao = Sciencia non discursiva est cognicio iudicativa evidens de obiecto quae his non habita ex premissis, talis e cognicio Divina quae e sciencia perfectissima licet discursiva non sit, et quae habet veritas ... lumine naturae et sine discursu per ... ia = facile ... et ... simule Ilogica Ioane De Acuña =

2us e fides quae e assensus prestitus dicti allicuius propter illius autoritatem. fides duo petit, loquentis ut eius dictis fides habeatur unus e sciencia illius loquentis. 2us e veracitas tane ... loquatur ... formis ad mentem = Divid fides humana et Divina humana quae talis his e nititur autoritati humane, Divina vero quae talis e nititur autoritate Divine = Divid eciam ... in immediata et mediata 1a e quae per discursum habetur. 2a e quae absque discursu habetur et ... dicen... ... fides Divina ... e clara neque evidentem ... ita ... ut ... illius assensus ... ut patet in exercicio = togatus Colegii Divi filipi Neri =

3us e quae e assensus prestitus obiecto ... ... licet non sapiat ... illius tamen ... ut possit assentiri obiecto ... ... formido allia e ... quae e actus ... quo ... concocit ... ... e e falsus, allia e formido virtualis quae ... ... opinat... ... ... adhesio ad ... ideo ... formidinis ... formido licet sit ... Opinione tamen ... e ... illius ... ... opine = ex ano 1734

4us e Dubium ... ... nequit se ad alliquam partem determinare allium e ... ... e quod ... nulla parte ... sufficiens fundamentum: illud e ... parte ... sufficiens fundamentum = 5us e Scrupulus qui ... fundamentum =

oure Cauque e etcr ... cogitacionis, et e iudicium omni venire et quasi
ire Carens = hic solent recenciores Dominicani vestigare qui eadem ipse et sic eadem
obiectum posit eodem actu Dei qui Ciencia sidei et opinio; porcuius Divini est,
Nostra; Agamus talem questionem quare nos placet, eam ibi
de Anima videre poa; ut secura agamus, dixerimus et cogitacionem =

Iam michi Dilectissime hec per dialectico mune iudici
ant ad Amena quisitum Doctorum, nemora adlecta tracendentalem
Vrigui zeta para serena aciem ingenio a quo acumina et sicut
Dilecti Deo Ioanes illum hodie deservenit oleo = leo adiuvi ciriendam
Christi Corona quasi aquilla ad superna evolans, quasi aquilla at illa
precerexit cuius animum in christo adesset; ita solemnis nede, et feliciter
sui perscurari cedidexia hoc opus dialecticum cuius in medio animum
vovis adesit ut Dialectice vigilantissime striuisse athe...
...Coronam accipiatis prevenitq Divina gracia ut aquiles
volante precedatis ad Deum patrem omnipotentem,
Cui hec et omnia que de preceptis Dovii agenda sunt =
entre mecum vovis Cum Doctore, et Delico genitrici
Dei maxi celeium virginem sortem christiana
to amato Ioanni Cuius maxime hodie solemnia
sub nostra acceleuraret ecclesia sub cuius correccio
ne, dicta supra, et dicenda subiicio valete.
Cedat quo Laudem et honorem
Illmi ac Reverendissimi Domi
ac semper Domi Mei D.n Fer
Lingdi Andrade et Castro
ex arciepiscopo Pano
mirano epicco
pi Gienensium

Se acavo esta materia in Logica a ... de Mayo de 1739 dictada
por el Sr. N. D.n Juan Antonio Lydato Menendez Ristiago ... Cathedratico
Colegial D.n Sacidato quand ... entra...me ... Jose Fer
nandez ... Benito ... mas ... Jer ... Carretero ...
Congari do ... ...

L. Bustinza

Luis Bustinza

Luis Bustinza

Luis

Acuña

3

Juan Arana de Yerro

Joseph Diaz

Juan Billar

Lecciones que dixeron los Cavalleros del Segundo año Cada uno de por Si

Dn Andres de Salas ||||||||||||||

Dn Migel Valverde ||||||

4 Dn Nicolas entrena ||||||||||

2 Dn Melchor Davila ||||||

Dn Joseph Fernandez ||

3 Dn Pedro de Cespedes |||||||

Dn Benito marin |||||||||||

Dn Joseph de Soto mayor ||||||||||||||

Dn Juan de Acuña ||||||||||||

Dn ~~Francisco Chacon~~ |||||||||

Dn Jacinto Fernandez |||||||

Dn Joseph Carrizo ~~[illegible]~~ |||||||

Dn Manuel Christino |||

+ Dn ~~Joseph~~ Soriano |||||

Padre Rector auiendo visto su fauorezida

de Vmr. librezo

Falta 2/.

de fio e clarior, [illegible] de fio [illegible] [illegible] [illegible] tres [illegible]

[illegible] tantum [illegible] [illegible], [illegible] tres, et di[illegible]

nostra de fio [illegible] [illegible] de fio, qa non [illegible] tres

[illegible]. Cui nostra de fio non [illegible], neque fisicus, cui [illegible]

erat, ergo nostra de fio hec tria Observat = SS ectio [illegible]

[illegible] =

SS. 1.

Argu[ment]a solvit.

Adversus rectitudinem Nostrae definitionis arguitur [illegible] [illegible] in [illegible] terminum definit terminum [illegible], [illegible] resolvitur [illegible] [illegible] [illegible] id de quo praedicatur; sed nostra definitio non definit terminum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et id de quo praedicatur; ergo nostra definitio non e recta =

= Argumentum [illegible] [illegible] [illegible] terminum [illegible] [illegible] definivit, terminum [illegible] [illegible] [illegible] tres [illegible] definivit [illegible] et [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible] definitione solum terminum particulare definivit, non [illegible] terminum [illegible], et [illegible] nostra de [illegible] terminum [illegible] definiamus, ideo nostra definitio non [illegible] [illegible] =

= Arguitur 2o: haec de fone altrale [illegible] rationale sunt termini logici, et non sunt extrema, ergo male definitur [illegible] extremum. probatur minor: extrema sunt illa, quae sunt extra medium; sed [illegible] [illegible] [illegible] animal [illegible] rationale non sunt extra aliquod medium, ergo [illegible] [illegible] [illegible] non sunt extrema. Probatur minor: [illegible] de fone nullum medium datur, ergo [illegible] animal [illegible] rationale non sunt extra aliquod medium. Argumentum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad cuius [illegible] [illegible] non [illegible] solum sunt extrema quae sunt extra medium, sed etiam illa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] dicta definitio [illegible] in [illegible] animal [illegible] [illegible] rationale ideo sunt extrema = Jesus, Maria, [illegible] Joseph. =

principio ∴: et potius verificare definitioni quam non dato, unus de ... extrema; tamen ... extrema totius localis ... male definitur ... extremus totius localis. ans. patet non definitione totius locale ... nec eius extremum totius localis ... tenet, ... patet: non est totus, quod caret une; ... definitio caret une, ut patet ... definitio non est totus locale —

— Probatur nostra ... ad ...

... quamvis ... non licet definitio careat une ..., tamen non caret de une locali coordinativa, ... continuativa ...

cy =

Probatur ultimo: non si hec pars totius localis est vera definitio ... sicut per illas non ... contra ... per illas ... contra locum; ... sicut per illas non ... locum ... certa, et ... locum: ... dicte partis non sint definitio vera locali ... sicut ... tales partes est totus locale; ... totus locale non ... sicut ... tales ... totus non sit totus; ... pars totius ... sicut ... tales partes non ... contra locum =

— Respondeo distinguendo maiorem: si hec pars totius localis est vera definitio sicut per illas in recto ... contra locum, concedo maiorem et ... sicut per illas in obliquo ... contra locum, nego maiorem et ... et ad ... distinguo maiorem: sicut per illas ... partes in recto est totus locale, nego ... sicut per illas partes in obliquo ... concedo maiorem, et concessa minori, nego consequentiam in sensu dicto. =

— ... hec definitio totius localis in recto sicut quidquid ... seu ordinis ... dicit ... localis, ... et in obliquo sicut totus locale ... ad totus locale ... pars ... totius localis sit vera definitio ... et ... partes ... seu ordinis ... in recto sicut ... illud ... seu ordinis ... contra, et ... illius ... totius localis, et ... contra, ideo dicte partes sunt definitio vera ... non ... nexum ... extremorum, ... extremorum est definitio ... non ... nexum ... in obliquo, ... quatenus sicut in recto ... quatenus sicut extrema in obliquo, ... aliqua dubia soluta traditur ... ad extrema = Sectio 2ª ...

SEC. 2ª

Aliqua dubia soluta tradit.

Primo inquiris an copula quae ponitur in propositione sit verus terminus cum dicatur relative ad veritatem; et resolutione quo ... veritas ... n ... trus est id quo resolvitur propositio ... et id de quo praedicatur. Copula est id quo resolvitur ... et id de quo praedicatur ... n trus = 2º ... n trus est extremum totius logicalis; copula ... extremum ... medium: ergo copula n est trus =

= Verum arguens 1º: n hac propositione trus ... copula ... est extremum; ... sine propositione: ergo copula est trus ... nomen et verbum: ... est extremum grammaticale ... logicale ... nomen; et ... relata propositione est extremum grammaticale ... vire ... grammaticae ... extremum logicale ... habet ... ut medium propositionis ut pote unio et nexus praedicati cum subjecto =

= Arguens 2º: hac propositione Petrus est, ... est praedicatum; praedicatum dicta est trus ... Arguit ... quatenus sicut ... quatenus sicut ... sicut ... Petrus est ens et ... sicut ... trus ... nil ... copula ... praedicatum ... sicut ... praedicatum; ... copula; ideo ... sicut ... n est trus =

= Arguens 3º: ... est trus; copula est ... ergo copula est trus. ... ablata copula huius ... Petrus est homo, ... homo perdit ... ergo ens ... = Rº ... n trus ... accidit ... nominaribus ... participat de illa denominatione de qua participant ... carum quare ... creto albus; licet albedo sit eius ... tamen albedo n participa

derane alii: go licet copula sit vri fra adhuc n̄ partici
pabit derane vri. =

= Atque ℥: j hac pp.e ē ē copula l3 ē ē copula; Ct.
ē exmy huius pp.is Cstnt ibry: go copula ē ē vrus = R.i dy
quendo mg: j hac pp.e ē ē copula l3 ē ē copula maalis,
talis 9 do mg. l3 ē ē copula ff talis no mg ∂ dii go mj:
Ct ē exmy huius ppis ut ē copula maalis talis 9 do mj;
ē exmy huius ppis ut ē copula ff talis no mj ∂ dicit
qui j hac pp.e ē ē copula, l3 ē n̄ ē copula ff talis vestu,
huius ppis, qan̄ nectit secu prato; Ct sdy ē copula maalis talis,
et ē copula maalis talis n̄ sit absolute copula vestu cuius
ē maalis: ideo n̄ obstat qd copula maalis, l3 ra sit vrus =

= 2y dubii quer-
rit an Vozes n̄ sicaus, Vlictiri, et sidapsus sit vri logi. R.o n̄ ees
vros logos. Ct q̄te pns notg dy ē sbry erpkary allia ēē forlia ∂
alia maalia. Sbry forle ē illud qd j pp.e suponit p re ase dista
V.g. Vox Prus j hac pp.e Prus ē ho qus suponit p ipso hoe Prus
sbry V.o maale ē illud qd j pp.e suponit p se ipso; n̄ p re ase
dista, V.g. Vox Vlictiri j hac pp.e Vlictiri ē vox, qua li
Vlictiri p se igty suponit, huius modi ex p lgt prary forle, et maa
le =

Vo 6 9 m̄ pt resoluo: n̄ si Vozes n̄ sicaus nisi ge Vlictiri, et sidap-
sus eēt vri logi lqus eēt vrus logus; Ct lqus n̄ ē vrus logus go
ius eēt vri logi lqus eēt vrus logus; mirē zerta: n̄ quis lqy
nec dicit Vazes n̄ sicatius sit vri logi. mirē zerta: n̄ quis lqy
apelabit vry logy zerte nulus. mar pt: n̄ si Vozes n̄ sicaus
eēt vri logi magsime ga Vox Vlictiri eēt sbry maale huius
ppis, Vlictiri ē Vox; Ct simi dsdo lqy ∂ ey de monstrg do
lquis diceret ē lqus, lqus eēt sbry maale huius ppis: go si
Vozes n̄ sicaus, Vlictiri, et sindapsus eēt vri logi, ēig lqus
eēt vrus logus =

= Pfr: vrus logus dicit logus a Veruo logos qd ē serme

Ct Voces n̄ sicaus nequeut deservire sermoni nec faceūt sermo natrici: go Voces n̄ sicaus nequeut ēē tri logi =

= Ct Arguet 1°: q⁹ ē sbty ppis ē trus; Ct; hac pp° Ulictiri ē Vox, li Ulictiri ē sbty: go li Ulictiri Csit Vox n̄ sicau ē trus = dit go mj: q⁹ ē sbty forle pp.is. ē trus Ddo mj q⁹ ē sbty maale ppis. n̄ o mj; et ditgo mj: Ct j hac pp° Ulictiri ē Vox li Ulictiri ē sbty maale pp.is Ddo mj: ē sbty forle nomj et Dstg, itaq ja icta pp° li Ulictiri n̄ ē sbty forle, Ct maale: go p̄ ē sbty su ponit, et C rao sbti maalis n̄ sufitiat ad rang tri logi altias lqus ēēt trus logus ideo Ulictiri n̄ ē trus logus =

= Arguet 2°: forlis pp° Dstat ex tris forlibus; Ct hec pp° Ulictiri ē Vox ē forlis pp°: go li Ulictiri, ut pote sbty de quo talis pp° Dstat erit trus forlis. Ddo mj; et ditgo mj; Ct hec pp° Ulictiri ē Vox ē forlis pp° rane huius dictionis sicaus Vox que sbilioit tggg sbty forle huius ppis. Ddo mj: hec pp° Ulictiri ē vox ē forlis pp° rane Vōtis Ulictiri nomj; et Dstg =

= Itaq hec pp° Ulictiri ē Vox ē forlis pp° qdo, jlioit ex parte sbti hec dictio sicaua Vox; que quidē dictio Vox ē sbty forle raty dicte ppis, et Ulictiri ē logi obty. y de talis pp° forlis n̄ Dstat de Ulictiri tggg de eius tro forli, et idio Ulictiri n̄ ē trus forlis dicte ppis =

= Ct replicuis: Sic forlis pp° Vox Ulictiri ē Vox diversy forle sbty tenet ab ista forli pp°: Vox sidapsus ē Vox. Ct n̄ rane dictionis Vox: go rane Vōtis Ulictiri istir pt: n̄ dictio Vox, que ē sbty forle hē ppis, n̄ differt a sbto forli 2e ppis, Csit erig dictio Vox: go 1a pp°: n̄ hauet diversy forle sbty a 2a ppe. rane dictionis Vox; Ct rane Ulictiri =

= Resp̄ ditg Ddo mj. et nomj, et ad hanc

y p hy fort elhe to ait

gnz, nomg: qa dictio Vox lz ppis. e diuersa adictione Vox dz,
pp is. siquidz la. dictio Vox sigcat Vocz Victiri, et 2a. dictio Vox
Vocz sidapsus sidapsus sicat, e hec diuersa significao qui uult di
-tio Vox lz pp is. n illi que iit a Victiri, qa ea rest sigcat, a Volte
igotoris qui Vocibus silioz dedit diuersz sicanz; qdo ppias Vocz
n hauemus ad sicgdz res, ut patet jn is Vocibus hec, et hec, qa qquis
sit siles jnse sicut hec Vozes Vox, et Vox, tamz qdo nominamus res
diuersas e illis renst sicanes diuersas n rane rerz diuersarz, et
rane expetis sicanis queniste a Volte igotoris=

=Dubiz 2z jquirit v. casus obliqi
et aduerbia sit tri logi? a frarue R. c recentioribus. et pt. mitn
jhac ppe Equs Pri currit Velocin, li Pri qui e casus obliqus
Dstinuit eius sbiz forte et li Velocin qui e aduerbiz Dstinuit eis
pratz forte. equs Dstinuit sbz forte et pratz forte sit tri logi:
go casus obliqui, et aduerbia sit tri logi. mg quo: n diuersz forte
sbiz, e pratz n aucr hec pp. Equs Pri currit velocin, ac ista: Eq
us currit, et talis diuersitas n Dstinuit sbiz Equus nec pratz
Currit, ut e euidgs: go Dstinuit obliqz Pri, et aduerbiz Velocin,
In qs sit tri logi=

=Dst. nomina adiecua Dstinuit pratz, et sbiz, qa jhac ppe
rex hispanus guuernat, li hispanus, qui e adiectibz nomg e sb
tz, et casus obliqi, et aduerbia licet alit songt adiectivo mo sicgt. i
dz ge dicere. rex hispanis guuernat prudgn, ac dicere, Rex
hispanus e guuernator prudgs: go casus obliqui, et aduerbia
sit tri logi=

=Obiicies l°. aduerbia sit afectiones; et afectione tri n sit tri
go aduerbia n sit tri=Ds isgo mg: aduerbia sit afectes tri qad so
nz Verbory Dlo mg: quoad sicatz ipsory Verbory nomg. Praque
e aduerbia mo adiectivo significt: ideo qad eius sicatz n sit afec
tiones tri; e tri quia sit sbra, et prata=

=Argues 2° jhac ppe, Equs Pri currit

supposi Pry n̄ currere, si Pri ē casu obliquo; ut ī supposit' illi
q.o.ii: g.o nec eius ius Ꝯtria ē legitima, ergo nī mīr. ibi ē id
de quo dir' prat'; Ꝯt de li Pri n̄ dit' pratꝫ currit; alias ppo eēt
falsa; g.o li Pri qui ē casus obliquus n̄ ē sbꝫ =

= Argui Ꝯ dom.; et nomi' ad p̄ij
Ꝯ dom.; et disgo mi': Ꝯt de li Pri n̄ dit' pratꝫ currit; recto Ꝯ do
mi': j obliquo nomi'; et Ꝯtria = itaq̄ licet Prus n̄ currat hoc
n̄ obstat ut de Pri j obliquo predicet currere; ad mi quo licet
aluedo n̄ dicat' j recto de sbto aluo tamē hoc n̄ obstat ut dicat'
de sbto aluo j obliquo et Ꝯ id de quo agit dit' sit sbꝫ et de ca
su obliquo Pri dicat' pratꝫ currit ideo dicimꝫ casus obliquus ē
sbꝫ, et Ꝯ n. prius =

= Ꝯt replicabis: ideo de sbto aluo, aluedo, licet n̄ sit alua
prat' j obliquo; qa aluedo ē fra sbti alui; Ꝯt j hac ppe Equi
currit, Prus n̄ ē fra equi, qui ē sbꝫ dict' ppii: g.o pratꝫ currit n̄
potest prari de Pro j obliquo =

= Replices Ꝯ dom.; et disgo mi': Ꝯt j hac ppe, equi
Pri currit Prus n̄ ē fra equi intrinseca Ꝯ do mi': extrinseca nomi'; et Ꝯtiꝫ
itaque licet Prus n̄ sit fra intrinseca equi, tamē extrinseca prati ...
eqꝫ afficit extrinsece et designat ut sit Pri potius qm ...
sub obliquo Pri, Prus vero adiectivo et formali extrinseco reī n̄ equi si
cat; qa idē ē dicere equus Pri; ac equus petrinus; sicut idē ē dicere
Rex Hispaniæ, ac rex Hispanus =

= Sꝫ jrogat dubiū q.d. dat' termi' proales, b hoc ē ...
hec vox Prus Ꝯteg.g hgc ppe Prus ē ho Ꝯ ponat sit mat. na
ture Ro esse Petro: n̄ mus ē ad mi termi fici; Ꝯt mus ficiꝫ n̄ dat'
Ꝯteg.g Ꝯ ponat totꝫ ficiꝫ: g.o nec mus logicꝫ dat', Ꝯteg.g Ꝯ ponat
totꝫ logale. p.t mir: n̄ lapis v.g. Ꝯteg.g Ꝯ ponat ēdificio, n̄ ē
mus illiꝫ, alias lapis apri diceret mus, edificiꝫ factiri, qd
ē absurdꝫ: g.o V.ᵃ mir. =

= Ꝯt Argui' l.o: dat' signa proalia, seu factibile: g.o illiꝫ

ergo terminus potentialis, seu pacem? = Respondeo: Verum in definitione non dicitur actus, sed aptitudinis: ergo definitio termini dicit, terminus esse extremum, non dicit esse actuale, sed potentiale extremum =

= Arguitur contra secundo: nam non distinguit terminos disparitis est: quia signum non continet per actualem repraesentationem; alias per consequens continuerent actuale, quod est absurdum; Unde sequitur, quod extra actuale repraesentans aeterni signi per actualem repraesentationem, aliter terminus logicus sit adjectar termini, sed continet per actualem determinationem ut vidimus, ideo terminus logicus continet per actualem determinationem totius logicalis. Ergo quae non dat terminus logicus potentialis =

= Respondeo distinguo: Verum in definitione non dicitur actus, sed aptitudinis, quando actus est de essentia definiti, nego; quando actus non est de essentia definiti, concedo, et non distinguo ita quod res definita continet per actum, sicut unio per actum unius, et ergo terminus per actualem unionem, verum in eius definitione non dicitur aptitudinis, sed actus de essentia termini consistat in actuali exercitio compositionis, ideo actus est de essentia termini consistat in actuali exercitio compositionis, ideo actus verum in eius definitione non dicitur aptitudinis, sed actus =

= Arguitur 2º: propositio per negationem

Haec propositio Petrus est homo prius profertur vox Petrus quam proferatur haec vox est, et haec; sed vox Petrus in illo priori est terminus, et non actualis, sed potentialis: ergo Petrus erit terminus potentialis. argumentum quaeritur non ... ergo solum Petrus erit terminus potentialis: non reddito in potentiali actu, reddit in propositione terminus actualis, sed nec potentialis: non reddito in potentiali actu, reddit in ... ; sed iuxta adversarios est in potentiali actualis terminus: ergo est potentialis terminus nisi in tota propositione, sed in ... alia maior patet: non est potentialis actualis terminus nisi in tota propositione, sed in ... non est potentialis iuxta adversarios, si quidem nunquam vox Petrus actualiter tamen ... vir propositionis: ergo. Respondeo: in forma ad argumentum concedo ... et nego quod non Vox Petrus non ... est terminus donec tota proferatur propositio admodum quo lapis non est terminus domus, donec domus sit destructa =

= Sed replicabis: quod non vox Petrus non est terminus, quia ... proferatur tota propositio: ergo negando proferri tota propositio, erit terminus. probo distinguo: in ... deo vox Petrus non est terminus quia quod proferatur tota propositio, quando non existit tota propositio vox Petrus non existit: ergo vox Petrus propositio; sed quando profert tota propositio.

necqdo pfert tota pppo erit vus =

= Replice ocedo ant. no Ostiq; et adeiq pp nq diqo mq: ideo Vox Prus ne vus, anteqs pferat tota ppo qa n existit tota ppo tq fice; qq molit Odo mq; precise; qa nexistit fice, no mq; et diqo mj; Cqdo existit tota ppo Vox Prus nexistit molit, nomj: fice nota Odo mj, et no Ostiq. qdo pfert Vox Prus En existqt lie, et ho fice nec molit, quz syt tota ppo. si Prus nequit ee vus Dilius ppi: n si ppo. nexiyt nullomo Vox Prus n potest ee vus illiy; ast qdo pferyt lie et ho. si Prus licet fice nexistat. Cmolit existat aus ai dy molis esistia Osistit j eoqd j pru dy ry iu ditio se Hattea aet si fice esistat ideo Of si Prus e actualis vus dicte ppi; qa actualit molit existit =

= Sy et Vlmy duuiy quærit q ppo ipotetica Osistens qte resoluong notqdye 1o. ppg ipotetica ee duas ppes simplices adversiali copula V.g. et unitas V.g. Prus currit, et Joan ey legit. notq dy e 2o qd n jquirit j presen an ppis simplices ex quis ipotetica ppo ponit, vis Ostt: n hoct. abs duuio et soly jquirit Cv una ppo siplex sit vus restu alteriuy ppus siplicis: qa ambe, unq pps ipotetieg media adversiali copula Ostituyt =

= Nanu Nº ergº alyty n vis ppis iusta fity syt illi, igi buy resoluit ppo. tqq prary, et id de quo prar; C ipotetica ppo n resoluit iprary et id, de quo prat: go ipotetica ppo. n Ostat vis quo: ppo ipotetica resoluit jduas ppes siplices: V.g. Prus currit, et Joanes legit; C Prus currit, non e sory restu ppis Joanes legit siqidy de Pro currente n dit Joang legere: go ppo ipotetica n resoluit jprary et id de quo prat: et Tq n Ostat vris = Sectio 4a diuisiones vi numerat =

S. 4a. 8a.

Diuisiones Termini Numerat.

Primo dividitur terminus in mentale, vocalem et scriptum, mentalis est terminus compositi complexi. Vocalis est terminus totius logalis vocis et scriptus totius logalis excripti v.g. dicitur mente homo, terminus vocalis, terminus scriptus vero rationale, et vale sit simplex dicitur autem scriptus sit vero litteris mandatus sit inscriptum =

= Mentalis terminus subdividitur in ultimatum et non ultimatum, non ultimatum est notio signi cum significati; v.g. notio rei de voce significativa latina non de suo significato. Ultimatum est notio signi et eius significati v.g. notio grammatici de voce latina et de eius significato. =

= Mentalis terminus adhuc dividitur in directum et reflexum. directum est notio rei directe v.g. notio Petri. reflexus est notio notionis v.g. notio notionis Petri. Et mentalis terminus subdividitur in concretum et abstractum. concretum est notio rei ut ex parte alie presentis v.g. notio Petri visi. abstractus est notio rei ut ex parte alie v.g. notio Angeli, causa pro expers Iuvenis =

= 2º dividitur terminus in singularem et communem v.g. vox homo, singulare est qui significat rem, unitatem v.g. vox Petrus. terminus communis subdividitur in terminum univocum et aequivocum. Univocus est qui significat pluribus rationem, quae singulis multiplicitur talis ratio communis v.g. vox homo, qui significat naturam, quae in singulis multiplicatur. Aequivocus est qui significat naturam singulis multiplicabilis v.g. vox Deus qui significat naturam divinam non multiplicabilem in illis ut fides nos docet. Et aequivocus qui significat plurimas et in illis multiplicabilis v.g. vox homo quae naturam significat multiplicabilis in Petro et Paulo etc.a =

= Terminus singularis dividitur in determinatum et vagum, vagus est qui ex modo significandi rem determinate significat v.g. vox Petrus. Et qui est terminus determinatus ex parte obiecti, non vero ex modo significandi rem determinate significat ex parte sui v.g. haec vox aliquis =

= 3º dividitur terminus in categoricum et syncategoricum. terminus categoricus est qui perfecte significat, et qui per se solus compositionis et mistus. Syncategoricus est qui requirit alium logice v.g. omnia nona vel negativa.

aliqd ꝓ jecte n̄ ſicat, ɜ̃y te ɔſideraty, et orans loga nequit ɔꝓ
onere: V.g. nona adiecua mistus ē, qui ex categorico, et ſicate
gorico ɔponit: V.g. ois ho̊ =

= Sic quæritr: g oia nona adiecua ſi categorica ſit?
cui dubio natur. R.º ɔgt: n̄ hoc nom̄ S̄gnus, idq ſlige de
allijs nominibus huius modi, ē nom̄ adiectibus, quos S̄gnus ſicat
ꝓ ie ſtby ꝓ jecte ɔponit hac ꝓꝓ ho̊ ē Sgnus: g o n̄ oia nona ad
iecua ſyt ſicategorica. Mir ē certa n̄ ꝓ jectiori mo ſicat
relaty nomē et ɔſtituit hanc ꝓꝓ ho̊ ē Sgnus gg ſicat ho̊ c
nom̄ ois et ɔſtituit hac ꝓꝓ oīs currit =

= Ɔarguntur: dicta ꝓꝓ. nom̄ adiē
ctibus Sgnus n̄ ɔſtituit ſoly tale ꝓꝓ, nec ſicat ꝓby ſgty; ɔ̃ alo
tiaty c nōne ſubiecto ho̊ ſubjecto ꝓ ho̊ ē Santus: go oia adiecua
nona ſicategorica ſyt liquidy alotiata c ſubiectis nonis ꝓꝓ ɔſ
tituyt =

= Respun. no ant: n̄ ſi ex parte nonis adiecui Sgnus ſubſtiperet ſubſti
ty nomē ho̊; hec ꝓꝓo tgny ho̊ ē Sgnus n̄ eet falsa; ɔ̃ hoc ē fal
ſy ga etiā Angeli seli ſyt Sgti: g o. mir ot n̄ talis ꝓꝓo faceret
ɔſe ſiſy tgny ho̊ ē ho̊ ē Sgnus; ɔ̃ ho̊ ē very: g o ſi ex parte ad
iecui nominy Sgnus ſubiby nomē ho̊ ſubſtiperet, dicta ꝓꝓo oñ
eet falsa =

= 4.º trus dividit ꝓ Univocy, equivocy, et Analogy: Univo
cy ē cuiy nomē ē one, rao V.º ſicata ꝓ nomē ē oino eadē
V.g. trus al reſtu hois et Bruti. equivocus ē cuiy nomē ē ɔ
nē rao V.º ſicata ꝓ nomē ē oino diuersa ut nomē Galus qui
ſicat hoē galy et Daug galy. analogy ē cuiy nomē ē one, rao
V.º ꝓ nomē ſicata partiſ ē eadē et party diuersa. V.g. rius res
tu hois, et prati, qui hoī ꝓ pie et prato metaforize ɔuenit =

= 5.º dividit
trus ꝓ colectivy, et diuiſiby. Colectibus ē. qui ſicat re pluresq [illegible]
quis seorſy n̄ ſpēaliter prari. V.g. colegiy n̄ de one [illegible]

oiꝫ poresi gravis divinibus ē qui sicat vꝫ pluris Ong dequi 9 seors
valet gravi. V.g. vox 3o quꝫ sicat narg. hung. Duenteꝫ oi9 hoīs, et
de Pro sīg Dalet gravi: V.g. Prus ē ho =
= 6°. dividit trus j Dcrety et abstrac
ty. trus Dcrenis ē ille, qui sicat vꝫ ex maa, ē pra Dsigꝫ. trus abstr
actus ē, qui sicat frg quasi praꝫ Dcren. trus Dcrety. dividit j de
nonatibꝫ ē quid. ditatibꝫ denominatibꝫ ē, qꝫ sicat Dpoty tra dsi
jrecta sbꝫ, ēj obliquo frg: V.g. nomꝫ albꝫ, qꝫ ita expot haugs
aluedinꝫ: quiditatibꝫ ē qꝫ sicat Dpoty tradsi j recto sbꝫ et frg
V.g. nomꝫ ho: qa ita expanit maria vª anna talis et unio ē ho =
= 7°. dividit
trus j Dplexꝫ ē j Dplexꝫ. vsē. Cuius partes idꝫ sicar Dꝫ teꝫ ac
separateꝫ: V.g. al tale, ydeli al sicat annalitt qꝫ Dꝫ pit tra
separateꝫ, ē qꝫ ab illo dividit, et icꝫ j lipe de ro tale. j Dplexus ē, cu
iꝫ partes n̄ sicat idꝫ Dꝫ teꝫ ac separateꝫ V.g. nomꝫ Prus, cuius
vª pars scilet Pe n̄ sicat Prꝫ divisa ab allia Dparte, scilet
trus =
= 8°. dividit trus ē sbsribꝫ et adiectibꝫ. vsē qui vꝫ pꝫ myꝫ pꝫ se estꝫ
hī sicat [illegible]. V.g. trus ho. 2ē qui sicat vꝫ pꝫ myꝫ alteri adhergt sigꝫ
heꝫ dictiones talis, et albus. huic divisioni anectit divisio tri j rec
tꝫ et obliquꝫ rectus ē casus nominatibus V.g. Prus; et obliquus ē ca
sus genitibus vallius V.g. genitibus Pri. =
= 9°. dividit trus j myꝫ 1ꝫ j itionis eꝫ
trꝫ 2ꝫ itionis. vsē, qui vꝫ ut ē se sicat V.g. trus Prus. 2sē, quisicat
vꝫ 2ꝫ ea, quꝫ eidꝫ ab jtus operare Duenitꝫ V.g. gus, et diffa =
= 10°. dividit trꝫ
i pertinentꝫ ē j pertinentꝫ. trī impertinentes sꝫt illi, qui nec se j ferꝫt nec se
ex cludꝫt. V.g. albꝫ, ēt dulce: qa ex cō qꝫ sbꝫ sit albꝫ n̄ jfert
qꝫ sit dulce; v. qꝫ n̄ sit. trī pertinentes sꝫt illi, qui se jferꝫt v. ex
cludunt; ut ho, et al, ho, Caꝫus, venꝫ valet, ē ho: coetal; ē ho
pꝫ n̄ ē equs. trī qui se jferꝫt. dicꝫt pertinentes sequela et trī qui

se excludit. Dicitur principalis vel principia ex istis principiis sequentibus alii sunt qui se inferunt mutuo, ut homo, et a rationale, et alii sunt, qui non mutuo se inferunt ut homo, et al =

= 11º. diuidit terminus in finitum et infinitum. terminus finitus est, qui rem determinate significat, ut homo. terminus infinitus est, qui ui particule non sibi addita ponit, et remouet aliquid ab eo quod ante significabat ut non homo =

= Hic oportet notare quod particula non dupliciter potest accipi, et negatiue, et infinitiue; negatiue particula non sumitur quando ita destruit significatum termini cui ante ponitur, ut ui illius termini cui ante ponitur sicut negans illius quod prius significabat ut non homo; quare terminus homo ui particulae non negatiue acceptae, id est significat negationem hominis, particula non infinitiue accipitur quando terminus cui ante ponitur remouet aliquid ab eo quod antea significabat ut non Petrus, quia terminus Petrus ui particulae non infinitiue acceptae, id est significat aliquid ab eo distinctum a Petro =

= Tertio 12º. diuidit terminus in inferiorem et non inferiorem et superiorem. terminus non inferior est qui significat res conuenientes solum et non omnibus entibus realibus ut homo. terminus transcendens est qui significat res omnibus realibus conuenientes ut res, aliquid, unum, ens, aliquid, et unum, quae nomina, hac dictione Baruara designat, ueu Bau. terminus supra transcendens est qui significat res omnibus entibus realibus; et rationis conuenientes: ut Disciuile et distinguibile =

= Hic quaeritur: an termini numerati possint dici supra transcendentes de quo in sua) infinitari possint et affirmatiue? non omnes termini relati ui particulae non negatiue possunt aliquid ab eo quod antea significabant: quod omnes termini relati possunt infinitari. Ens patet non sibi alii qui termini non possunt negari aliquid ab eo quod dicunt, maxime categorica ut omnis et nullus; et hi termini possunt nominus negari a aliis categorematicis transire aliquid ab eo quod dicunt, ut dicimus non omnis homo, quia terminus omnis ut in non homo ui particulae non negatiue aliquid ab eo quod antea significabat ipso. — Sectio 5ª. De terminis supra transcendentibus...

§ 1.

An trus supratrandens possit ffitari.

ffirme resolutionis gestit supposdae et V. trus ffitari, nil aliud est qz trs ro-
fire Vigarle, n adsichay Obry diti ab eo qq gtea sicauat. Unde s
ert qd ddj finitans tri n ex ioat nu sini sicare ffira obra, adaq
teossedit supposdo trexy n ra Prs esty igiy existere n ihoc ca
su trus n Prus eet ffitus eni sicaret ffita obra, e isty sicaret ffy
tu trus n Prus eet ffitus n veq ut trs ffity sicare obru jdeq n nec
sitih ffert qd ati ffitans n veq ut, trs ffity sicare obru ideq
deqtys qa ty jexepplo gtenoni ditat; siqui ds trus ffitus n Prus
tyc dente Ply sicaret, e Zy aparet jiro ffiro n Prus defacto ex
iyte; qui n sicat dente Ply, V. Zoang; quare isty adjfitansta.
exipit Prs ffity trg sire adsicg dy Obry disty ab eo gf nea si
cauat sit ... obr ffity n sit denty Videntr =

= Qe ertimy supposdye, qd

pren entia de yr entia ranis admin; n si hes n admitgt, nulae
difficulty, quore Argue entia ruy dari; ig qq° ffervog at,
n ne trus supra trg dy potest ffitari & V. alih, ny qid trus sup
ra trg dy Vigarle n potest trs sire adsicg dy obry disty ab eo gan
rea sicauat. Socplity =

= Ina nos enet 55a trs supra trg dy n posse ffitari
Suius Videri syt Parres Bemelmal, Serua, Diss. Va, lecne Va, qq
Za, articulo 3°, et aliqui Ingeniosi Jesuitary. Za 55a aprat trs
supra trg dye ffitari posse, sic Sptyt Alvertry magnus, Cardin
ristoleny Lince, Pan, Binas, Lib. 2° artis, Otro Veria 2a, et
amg 8b nuro 2° =

= E Doctoribus ulm 55 sit X° trus supra trg dys potest
tari ext: n mun ffitari trg sire Vigarle, n sini gpok adh
Cq disty ab eo gan sicabat, C trus supra trg dys: O.g. Dei
C gtipons ei fata n hoc mo n Dicile sic se Dauer: g omy
C grupons ei fata n hoc mo n Dicile sic se haber ... mar ... certa emirtgt n mj Dicile
supra trgdys potest ffitari

separabiliter non sicavat cum entia realia etiam corpore separabilia
et solo in genere separabilia non requirit ad cujus entia realia sicca.
Sincerabilis igitur entia ficta; et entia ficta igitur sit quod divisibilis
ab entibus realibus: ergo omnis discile vi separabile non requirit adlicus obiectis
distinctis ab compantea sicavat =

= Minor est certa et major probatur: non omnis discile vi separabile non
est ante pote sicat non discinibles, et entia ficta igitur sit non discile:
ergo omnis comscile vi separabile non requirit adlicus entia ficta =

— Dist vae: non nunc discile
diversis obiectis haver aero i discile, dum discile idem vi discile: ergo omnis discile
vi separabile non diversis obiectis hauci aeridem, ad sicavit; sic probatur =

... Secundo: argura solvit

SS.° 2.

argura solvit.

Arguitur 1.° omnis supra regulas: vel ergo discile ideo sit varet, quatenus separa-
non requiret adlicus obiectis distinctis, ab cooperantea sicavat. et hoc est falsum:
ergo omnis supra regulas non sit tatur. minor probatur: obiectis quod omnis discile idem sep-
arabile non sicavat, erat discile; et obiectis quod vi separabile non sicat, est discile: ergo
omnis discile vi separabile non requirit adlicus obiectis distinctis ab cooperantea si-
cavat. minor probatur: obiectis quod omnis discile vi separabile non sicat, est obiectis per se discinibus,
et obiectis per se discinibus est discile: ergo =

— Argui: distinguo maj: et nego min: et ad hujus probationem distinguo
maj: obiectis quod omnis discile idem separabile non sicat, erat discile reale, et dis-
cile fictis, distinguo maj; erat precise discile fictis, nego maj; et minor, et ds
ty, quod vi separabile non sicat, est discile fictis distinguo maj: discile reale, nego
maj, et distinguo. =

= hic omnis discile, ut pote supra regulas sicat et discile verius, et fic-
tis: at adeo omnis discile ante petit separabile non requirit adlicus discile
verius, et fictis, adlicus igitur discile fictis, et discile fictis sit distinctis
ad minus i adequate a aliquo = discilis realis et fictis, ideo minus ...

prava ejus disparti n̄ respicit adsiccandum corpus distans, saltem jadeqe ab eo, quod antea siccabat —

= Et replicat: ideo eos ideo terrus supra eorundem potest consistere quia disparte n̄ respicit adsiccandum corpus jadeqe distans ab eo, quod antea siccabat, scilicet consimile fictum; Et n̄ sufficit ad infinitationem terri; terrum requirere adsiccandum corpus jadeqe distans ab eo, quod antea siccabat; Et exigit, terrum requirere adsiccandum corpus adeqe distans ab eo, quod antea siccabat. po =

= Replicando

magnominus cuius quaoj clusa est volaria quia ad infinitatem terri ideo requirit, terrum requirere adsiccandum corpus distans ab eo, quod antea siccabat; et corpus jadeqe distans sit distans, ideo sufficit ad infinitatem supra terra adsensus infinitans requirere disparte n̄ adsiccandum corpus distans ab eo, quod antea siccabat, ergo quod manifeste dicitur in hoc exemplo, ad infinitatem terri n̄ requiritur terrum infinitum requirere adsiccandum corpus distans adeqe ab eo, quod antea siccabat, Et licet fieret, terrum infinitum siccare corpus jadeqe distans, n̄ terrus hic infinitus n̄ hoc infinitus est reitu magis, ergo maa b.a est n̄ hoc, etiam magis maa b.a n̄ est corpus adeqe distans ab eo, quod terrus hoc absque parla n̄ siccabat =

= Arguitur 2°: declarare infinitatis est, quod terrus infinitus n̄ solum haberet diversum siccatum a terro finito, Et ulterius requirit, quod siccatum terri infiniti n̄ posset convenire dici de siccato terri finiti, ut patet in siccato terri infiniti n̄ terrus, quod n̄ potest dici de siccato terri finiti terrus, Et siccatum terri infiniti n̄ consimile potest dici convenire de siccato terri finiti, Et siccatum terri infiniti n̄ consimile est consimile; et siccatum terri consimile: ergo per mir. siccatum terri finiti n̄ consimile ergo consimile siccatum terri n̄ consimile potest terri finiti consimile est consimile; ergo consimile siccatum terro n̄ consimile potest dici convenire de siccato terri finiti consimile =

= R.° distinguo majorem, et distinguo minorem: Et siccatum terri infiniti n̄ consimile potest dici convenire de siccato terri finiti consimile jadeqe concedo majorem, ad est que nominatur distinctio, adjungo minoris, distinguo ansi siccatum terri infiniti n̄ consimile est consimile precise fictum et siccatum terri finiti consimile est consimile fictum, consimile concedo ans; siccatum terri infiniti n̄ consimile est consimile, siccatum terri finiti consimile est consimile eiusdem fictum, nego ans; et sic data distinctione distinguo =

Itaque ... tanq. exigit ad sicaty tri. ... Verit. adesse distincto trisiti ... Dei, precise ito Verica tur, tri. ... n haueret id obry, a trus ... hauet, et cng vericat, tri ... n posse dici ad minus adeqte de ... et trus supra trq dsi haueat obry, ... n potest dici adeqte de ... adeqto trisiti, qa Dicile pietry, qd ē ... n potest dici adeqte de Dicile Very efficty, qd ē obry ... Dicile, ideo trus supra trq dsi Dicile potest ... =

— Respondeo ... trus Dicile ... arls n deliq do Dicile reale ... Dicile pietry ad sicq dus ... Dicile pietry; Et hoc n ē ... try supra trqdsi ... try ... demari ad minus sicary ... Dicile ... n ... de liq do Dicile reale, efficty, qd ē ma ... ad sicq dus efficty, qd ē minus ... =

= Arguit ... ad huius ... try ... demari ad minus sicary ... Dicile ... n demari ad minus sicary ... et ... ita restrictio ... try ... minus ... trus supra trqdsi n ... Vitri pariui, ... demari ad minus sicary; ideo n ... = Sectio 5.a propietary tri logi numerat =

S.° 5.a

Propietates Termini Logici Numerat

Exsertia tri ... restat eius propietates explarere, quary 1.a ē suppositio loga, qq ... ita definio: suppositio tri pro suo sicato. Suppositio loga dividit ... actio ē positio tri pro suo sicato ad faciendy, qd sicary faceret si adeet; suppositio passiua ē positio tri pro suo sicato ad recipiendy, qd sicary reciperet, si adeet =

Dic. V. quaerit quomodo voces supponant pro rebus, et pro terminis; cui dubio
R. 1º voces supponere active pro rebus, et pro terminis est: non illud ac
ue pro allio supponit, quod facit id, quod alii faceret, si adeet; et voces faciunt
id quod termini, et vel facerent, si adessent: ergo. minor probatur: non vel et termini si ade
sent, facerent: nos jeorum terminorum venire; et voces terminis faciunt nos, termino
sunt, facerent: nos jeorum terminorum venire: ergo voces faciunt id, quod termini facerent, et vel facerent,
verum est tum venire: ergo voces faciunt id, quod termini facerent, et vel facerent,
si adessent. =
= R. 2º voces supponunt passive pro rebus, non vero pro terminis. probatur: non vo
ces pro illo supponunt passive, pro quo recipiunt a parte, vel negant; et in hac propositione
Petrus est homo vox Petrus recipit a parte hominis pro Petro, qui est res, non pro
recipit a parte hominis pro termine Petri, qui est terminus, alias propositio esset falsa. ergo
voces passive supponunt pro rebus, non pro terminis. nota quod dum dicimus, vo
ces non supponere passive pro terminis, loquimur de vocibus non pro terminis adhi
cas doctrinaliter terminus, non de vocibus significantibus doctrinaliter terminus;
ut sunt hae voces terminus, terminus, enim dicimus supponere passive pro terminis =
= R. 3º voces

extra propositionem non supponere pro rebus. probatur: quia voces extra propositionem non pro
extra propositionem passive non supponere pro rebus. quia in affirmatione, et negatione tantum intra propositionem dicuntur
sunt recipere a parte, vel negare, quia affirmatio, et negatio tantum intra propositionem dicuntur
ergo voces extra propositionem non supponunt passive pro rebus. = Nota 2º quod dum di
cimus voces recipere a parte vel negare tantum pro quibus passive supponunt
hoc sic dictum est ipsum logo seu usquo, et ipsa nativo non vero ipsa ficto est
obbo; alias falsa esset suppositio =
= Quaeres 2º utrum propositiones de subiecto non supponente sint verae? R. eas
esse falsas quia praedicatum affirmat aliquid in subiecto quod non dat
esse in quibus propositiones subiecti aut praedicati affirmat aliquid implicite quod non dat v.g.
in hac propositione Antichristus currit, in qua propositione li currit implicite sup
nit Antichristum existere quod vere non existat. unde colliges propositiones de
subiecto non supponente affirmative sunt falsae, ut saepius fuit supra dicta propositio
negative vere. =
= Suppositionis explicatis sequitur divisio quare dividitur suppositio
in materialem et formalem: suppositio formalis est positio vocis pro re a se distincta v.g. vox
Petrus in hac propositione Petrus est homo, in qua li Petrus supponit formaliter quia supponit pro

dicto a voce Prius suppositio materialis ... ut in hac propositione Vincit est vox, quia li Vincit quod supponit pro seipso materialiter, supponit hec divisio in suppositionem materialem non rigorosam quod sive tum materialis non est rigorosa; ita nec suppositio materialis est rigorosa =

= Rursus formalis suppositio quae rigorosa est dividitur in suppositionem formalem, simpliciter et per se ... in suo significato ... quae ex parte operatione intellectus conveniunt ... formalis est positio termini ... significat ... quae ex parte ... ut Prius. Revocata in memoriam divisione termini ... et ... e qua hec divisio confundit =

= Deinde adhuc formalis suppositio dividitur in ... divisione sonone termini ... singularis ... ... Denique ... positio dividitur in diminutivam ... copulativam ... divisione ... termini collectivum seu copulativum; et divisivum seu distributivum ... supra citato reperitur ... formalis suppositio dividitur in dentem ... certa est positio termini ... significato ... ex parte ... et ... ex parte ... v.g. aliquis homo currit; ... li aliquis homo nullus ... hos ex ... dicit; ... ex parte ... significat ... est positio termini ... significato ... ex parte termini ... ex parte ... v.g. Oculus requiritur ad videndum ubi terminus Oculus nullus ... oculus significat; non ... valet ... ergo ... dextrum Oculus, v. sinister requiritur ad videndum =

= Denique suppositio dividitur in completam, et accommodatam ... completa est positio termini ... pro omni suo significato ... v.g. omnis homo. Unde li omnis homo omnes homines significat nullo excepto. ... est positio termini ... pro omni suo significato uno vel altero ... v.g. omnes ... caverunt ubi li omnes homines significat omnes homines exceptis Christo Domino, et eius sanctissima Matre qui immunes fuerunt ab ... peccato. ... est positio termini ... pro aliquo individuo ... v.g. omne ... ubi terminus omne ... non supponit pro omnibus individuis ... uno vel pro altero individuo ... =

= ... [illegible]

ascensus ē progressio ab inferioris sufficienter enumeratis ad superius v.g.
Petrus ē al. Paulus ē al. et sic de reliquis: ergo omnis homo ē al: descensus ē
progressio a superiori ad inferiora sufficienter enumerata: v.g. omnis homo
ē al; ergo Petrus ē al, Paulus ē al et sic de ceteris =

= Ascensus (sicut descensus) ē quadru
plex: scilicet ē distributibus; copulatibus; disiunctibus determinatus; et disiunctibus confusus. Is fit per copulativam et singulares propositiones: v.g. Petrus ē al
vel Paulus ē al et sic de reliquis: ergo omnis homo ē al. e contra vero descensus sic: omnis
homo ē al: ergo Petrus ē al et Paulus ē al et sic de reliquis. 2us fit per copulativam et
universales partes; non vero propositiones: v.g. Dibus Petrus et Dibus Paulus et alli apos
toli sunt duodecim: ergo omnes apostoli Dei sunt duodecim. e contra fit descensus =
= 3us fit per propositionem
disiunctivam necessarias propositiones v.g. vel Petrus currit, vel Paulus currit et sic de reliquis: ergo ali
quis homo currit e contra formatur descensus. 4us fit per copulativam vel non universales propositiones, at
solum partes v.g. vel oculus dexter, vel sinister, requiritur ad videndum: ergo aliquis
Oculus requiritur ad videndum. e contra fit descensus =
= 1a. proprietas ē status qui ē positio
termini communis iuxta differentiam temporis propter copulam importatam v.g. Petrus currit, v
bi currit denotat Petrum stare praesentem ad differentiam status ad copula
ē aptitudo et si fuerit dicta copula ad praesens ē aptitudo =
= 2a. proprietas ē distractio, et
ē positio termini communis diversa differentia temporis ab ea, quae per copulam importatur: v.g.
caeci vident ubi terminus caeci non supponit pro caecis de praesenti, sed pro caeci venerunt
qui ita exponitur propositio: qui erant caeci vident =
= 3a. proprietas ē ampliatio quae ita definitur: ē posi
tio termini communis non solum pro differentia temporis per copulam importatam sed etiam
pro aliis temporis differentiis v.g. Petrus ē al. quae facit hunc sensum relata
propositio Petrus, qui fuit, qui ē, et qui erit, ē al =
= 6a. proprietas ē restrictio, et ē coarc
tatio termini amari ad mysticam v.g. homo albus, ubi terminus homo propter albus coar
ctatur ad homines albos sic de aliis = 5a proprietas ē diminutio, et ē additio

dictionis vane cuius tri exabiliua sicane ma sit aliquane quid V.g. Ethiops ē albus ubi trus albus sicat ibi 2u ocu... parte dy vane addita parte, scilet 2y dētes ma sit adlico in ibi alby 2y agg party =

= 2ª tri. ppietas ē alienao, et ē translatio unius tri vane alterius de ppia sicane adiung ppg sicary V.g. ho pictus, ubi trus ho vane tri picti ble sicg dus hoc ppig transfert ad sicadū hoc agarety =

= 3ª. tri ppietas ē apelao, que ē aplicao uniug tri ad alliud, V.g. Paries ē albus; ubi li albus aplicat po- vies - apelao triplex ē: 1ª ē maalis, et ē aplicao uniug tri ad iby al teriug: V.g. alby ē dulce; ubi li dulce cadit seu apelat supra iby alby: 2ª ē foralis, et ē aplicao unius tri ad praty seu forle alterius V.g. Drus ē magnus logus; ubi li magnus cadit supra praty logus siquide facit hunc sesy Drus ē magnus ilogu. 3ª ē mixta, et ē apli cao tri tā ad iby, qq ad praty alteriug, V.g. alby ē dcrety; ubi li dcre ty cadit supra iby albedinis, et supra iog albedins quy ē pra ibi = Disp. 2ª. de signo =

DISPUTA.

Secunda De Signo.

Cy trus sit sicatibus adplena eius iligētia oportet scire quid et corus sit signy quaresit = S. 1ª de fone signi explicare aliqua solbit =

S.° 1.°

Defonem Signi Explicar Et Argura Solbit.

Variqt tg nostri ppt tranei signy definycto it = ut qui liuet pg - liuito signy definiat nos V.° Dni nostraty ita signy defi nimus ē qd pse aliud pō potentiae repraet. hec defio signi ē recta ... argere ubi pra qui ē porla qd signa signs Agus ea, loco pēvis

po iuxta sua signi defonis; tu ergo qa p tali parte signy Quenit C alliis quæ signa n sut scilet C Unione quæ so precisa rane Unionis ergo n e signy, etig que p tali parte Quenit nostra defio C signo p accidess, m to eroto quæ ut talia sut qd etn signa =

= Nostræ defonis dista sut reliquæ par tes; scilet pse aliud pos Ocitius repræsentat p quas differt signy ab iis C quis p eus Quenievat: n p lire rapræt differt ab Unione sub preci sa rane Unis qa istali rane Unio n dicit repræsentare eg illas partes pse allud 8a. differt a signo p accidess roto emero, qa signy p accidens n repræsentat, e signy roty emery n pse Ct p alliud repræsentat siquis signy Voxy media positione emety medio signo us timo repræsentat =

= Arguitur 1o. jno stra defony signy p parte qd n Quenit C alliis ale dictis: go nostra defo n istat pere. Ansgt: n allia dista a signo V. sut Deus, V. Creata, Ct tg Deus qg Creata signa sut: go signy p talis parte qd n Quenit C alliis ale distis =

= Argu. noans, ad cuius pris Qdo mg e disgo mj: Ct tg Deus qg Creata sut signa R.R. Qdo mj: pg nomj, e Disg Cy dicim signy deuere Quenire p eus sua defonis C alliis quæ signa n sut; n di cimus debere Quenire C alliis quæ signa n sut R.R. Ct pg. et C Deus et Creata licet R.R. sit signa pg Qsiderata so precisa forlite quis signa n sit, qa so precisa rane entis Deus et Creata n dicit pse a lliud repræsentare ideo signy Quenit p eus C alliis ale distis = V. dic, qa etig R.R. loquendo signy p parte qd Quenit C signo p accidess e roto quæ ut talis signa pse n sut =

= Very stando bæ solutioni ita repræsentatis: Deus et Creata so rane etis pg. Qsiderata etig sut signy: go signy p parte qd n Quenit C alliis ale pg. distis. qs pt: Deus e Creata so rane entis pg. Qsiderata sut Obiectum jnus, Ct Obiectum jnus e signy jnus: go Deus e Creata so rane entis pg. Qsiderata sut signy jnus. pro mj: Obiectum jnus ut pote Qsici le repræsentat jny: go Obiectum jnus e signy jnus =

Replica noqs ad cuius prȩ disgom q: Deus et creara, ibraneghs ad considerationem sunt Obiectum ipsius exercite Idomq: signare nomq et disgomq Obiectum ipius esignym ipius; Obiectum exercitum nomj: obiectum signatum Idomj, e no Dsiq; et similiter ad reliquum argum data distione aplica =

= Itaque duplex obiectum datur unum signatum et alliud exercitum obiectum exercitum est illud qd exercet munus obiecti qd abitu dicitur; quod dicat ut obiectum. obiectum vero signatum est illud, qd non solum exercet munus obiecti, ut etiam dicitur a bitu ut obiectum ipius; et cum Deus, et Creara qdo dicuntur ab ipsu ibraneghs non dicuntur ut obiecta signata illius, quo stat rao signi; ideo Deus est Creara totaliter non sunt signa Dh, quod dat aliqd cum quo signum conveniat quatenus signum = Nota qd si velis declinare totaliter non argum... de signo ... et ... viliss et ... caveré ... gere sicut ... ut multi dicunt =

= Arguitur 2º Vox nihil potest sicqua est signum; Consequentia aliqd quod significare non reprat: quo male definit signum praeparare aqd. ... mir: Vox nihil = nihil sicat; et qd nihil sicat aqd non reprat: quo Vox nihil aqd non reprat = Dist: ideo Vlictiri aqd non reprat; quia nihil sicat: quo si Vox nihil nihil sicat, aqd non reprat =

= Arguitur Idomq, et nomj ad cuius prȩ disgomq: Vox nihil nihil sicat poniby Idomq; nihil sicat natiby nomq; et disgomj; Consequentia qd nihil sicat poniby, qq natiby aqd non reprat, Idomj qd nihil precise poniby sicat aqd non reprat, nomj, et Dstig. Vox nihil sicet nihil poniby sicet tamen sicat aqd natiby, et hoc sufficit ut vericet de illa qd aliqd reprat licet natiby =

= Dstanis disgo qs: ideo Vox Vlictiri aqd non reprat quia nihil sicat tq poniby qq natiby Idoqs: precise quia nihil poniby sicat nomqs: et Dstig. itaque ideo Vox Vlictiri aqd non reprat; quia non est ... ad sicq dy aliqd poniby V. natiby; et cum Vox nihil sit ... ad aqd natiby reprq dy ideo aliqd natiby reprat Dh, quae est signum =

= Arguitur 3º negao totius signi non est signum; Consequentia negao totius signi, aqd pot, ~~qd positive~~ Dsitive reprat; scilet signum quo negat: quo defio signi Dvenit alliis a signo. maior quo: nao hoiy non est ho

go illis nao signi n̄ e signy =

= Arguitur: Dīgo mq: negao signi n̄ e signy sign. Sdomq: n̄ e signy exercite nomq et dīgo mj; Ct negao totius signi aliqd pro quo Dscitiusre prat exercite: Sdo mj: signate nomj, et Dstig, ad maris pns Sdogs; eno Dstiq itaque negao signi n̄ e signy sign, vere tamen exercite, qa exercet munus signi scilet repsrare pro quo Dscitius, vao dis quirit: cur negao hois n̄ sit ho, vere tamen nao signi sit signa hec e: qa de estia signi e repsrare, qd vericat de negane signi alt de negane hois n̄ vericat estia hois scilet alrale =

= Arguitur 1o: nostra defio signi n̄ Duenit igi velo coopertus; Ct igo velo cooperta e signy: go nostra defio n̄ Duenit oi signo. mar pbt: nostra defio Duenit illi, qd repsrat aliqd pro quo Dscitius, Ct igo velo cooperta n̄ repsrat aliqd pro quo Dscitius: go illi n̄ Duenit nostra defio =

= Arguit nomq, ad pbans dīgo mq: nostra defio Duenit illi, qd repsrat pro quo Dscitius siue jactu 1o siue jactu 2o: Sdo mq; precise jactu 2o nomq; et dīgo mj: Ct igo velo cooperta n̄ repsrat aliqd jactu 1o nomj; jactu 2o Sdomj; eno Dstiq =

= Itaqs signy dupliciter repsrare valet, et jactu 1o et jactu 2o. tuc jactu 1o repsrat qdo potest repsrare tuc jactu 2o repsrat, qd actualiter repsrat seu qd o actualiter Dscit unde pli repsrat nostre defionis n̄ denotat actualis repsrao jactu 2o Ct soly repsrao jDni, et hec Dpetat igi velo cooperte, Ct sit signy jactu 1o. ideo ei nostra defio Duenit =

= Arguitur 5o: i defone n̄ debet ingredi defity; Ct i nostra defione ingredit defity: go nostra defio e mala: pt mir defity e signy; Ct i nostra defone ingrediut voces sicaus, que sut signy: go i nostra defone ingredit defity =

= Arguitur quat defone vocis n̄ ee rec tas qd e falsy. ipra tamen Ro dīgo mq; i defione n̄ debet ingredi defity forte Sdomq; defity maale nomq; et dīgo mj: Ct i nostra defone ingredit defity forle nomj: maale Sdomj; eno Dstiam

ẽni aplica dictione dy precipit ꝑ velas de fone ꝯ ẽstẽ n̄ Zeerig idest one hoc signit dede sito forli n̄ Vº de maali & ꝯ de situ forle signi sit Vox hec signy, & hec n̄ ꝯcludat in nostra de fone ideo nostra de fio erecta = Sº 2ª aliqua dubia tradit & solvit =

Sº 2ª

Aliqua Dubia Tradit, Et Solbit.

Dubiy hy iquirit q dat signy sui ipsius ꝯ qd ẽ idẽ ac iꝑgare: q̃ dat aliqua entitas quæ seipsa representet. in hoc Dubio Pars natiua pary sequit, & nostrates ꝯ Jesuitis ꝑ pugnat ãffirmatiua ꝯ quis ãsero dari signy suiip siug; et ꝑ. arguto de auito ex Verbis Diui Agustini: n̄ lib. de M. Cap. 4º ait ꝯ dicimus signu n̄ solu signa zetera quæ quæq sut ãen seipsu sicat. quæ Verba accipiẽdo ꝑ mali sic ꝑcẽdo; ãqd seipsu sicat ẽ signy sui ipsius: go iuxta Diby Agustiny Vox signy ẽ signy sui ipsius =

= Ẽngatiuane ꝑ asertio: n̄ Vox nomy sicat oia noma; ã ipsa ẽ nomy q seipsa sicat = ꝑ: n̄ dat ꝯ nio seipsa ꝯcipẽs ut ẽ ꝯgnio dina: go dat sig ny seipsu sicgs. ꝯsña a parite ifert sigui dy n̄ dat mar tao Cur dat ꝯgnio seipsa ꝯcipẽs eñ dat signy seipsu sicgs =

= Pbº 2º: nula caa ẽ sui ipsius caa: go nul ly signy ẽ signy sui ipsius = Argutu ꝑquat n̄ dari ꝯgny sui ipsius qd ẽ falsy ã ifra ꝑmito ans; ẽ no ꝯsiq. vao disparitis ẽ ga Rane caa ẽẽ priore efectu & Rane efectus ẽ ẽẽ [illegible] posteriore caa et ꝯ nula entitas queat ẽẽ priore & posteriore seipsa ideo nequit ẽẽ sui ipsius caa; at dirane signi soly ẽ repsare, & ꝯ dat entitas seipsa representans ut pater i Voce nomy; ideo dat signy sui ipsius =

= Ã replaũs ꝑ nosideo dat signy sui ipsius q̃ dat entitas seipsa reprgs; ã paries Vg. seipsa Visui re present: go paries erit signy sui ipsius qd ẽ absurdu = Replice, dis tingo: ideo dat signu sui ipsius, q̃ dat entitas seipsa reprgs ꝑ. ꝯdomg; q̃ dat entitas maalit seipsa repras nomy; & nego mj: ã pariy seipsa Visui represat maalit, ꝯdomi: ff. nomi. ẽ ꝯsña ẽt nõ ꝯsqe =

— n presst loqui mur de sig no qd signu repret n ꝓ sua maa exi stiōne ut patet ex q aliqd qd disignat aliquo mo adsicato et econ vies n disignat aliquo mo adsignata diuoñe signu sui ipsius =

= Sequi 2° signu sui ipsius sidaret dinuerer p quod signu ex qd dinuit p quod ipsiy; ipsiy e qd signu sui ipsius e ipsiy: signu ma pt: signu sui ipsiy sidaret dinuerer p resty forte adsicaty; ex resty fortis e ipsiy: go =

= Argum digo mq: signu sui ipsiy sidaret dinuerer p aliqd ipsiy i linea resty, ddo mq; i linea reprañui nomq, e digom; ex qd dinuit p aliqd ipsiy ioi linea ipsiy e ddo mj; jaliqua li nea nomj, e dirig; ad [illegible] maris; ddomq e digo mj: ex resty for tis e ipsiy. i linea resty ddo mj: i linea reprañui seu sicañui nomj: et dils silit digo =

= Ita licet signu sui ipsius dinuat resty forty qui e ipsiy

hoc non resiste ad respecty realit ad i linea reprdi iqua linea dinuit sig
tolit. ny sit ipsiy: qa stali linea vere reprat: go signy sui ipsiy din nuty p realt linea e vere e [illegible] signy =

= 2y dubiy e q signy dinuat p resty adsi caty et ad pog Decinug q re resoluiōg nota resty ee relans vnius ad a liyd rane cui y vny n potest dici sine allio nyc cdni a sero signy dinuit p resty adsicary et ad pog Decinug ex pt: n idq ad re de sit dinuit; ex signy de sit p resty adsicary et p resty ad pog deci nug: go signy dinuit p resty adsicary, e p resty ad pog Decinug mir pt: n signy de sit p reprare p se alliud pog Decinu, ex reprare p se alliud e resty adsicany e reprare p se pog Decinu e resty ad poa Decinua: go signy de sit &c =

= Cont pugt daris: sipolis signu vede ret poa Decinug; sumy v.p. eer signy ipsiy e diceret resty ad ill ud ex n diceret resty ad pog Decinug: go signy n dinuit p resty ad pog Decinug, mir pt: ut aliqua qntas dicat resty ad alliq e nece se qd det allia aliquo mo: go sin dat aliquo mo poa Decinua sumy

n diceret rei ... =

= Nemo, etenim argum. n. ... quod ad dictiua ... deret fumus n. eet signu; quia signu e illud, qd potest repraesentare alliud quod dicitiue, et tunc fumus n. posset repraesentare ignem per dicciua, ... re ipsolis, ideo tunc fumus n. eet signu = 5.° §. diuisionem signi tradit, et aliqua solvit dubia =

§.° 3.ª
Diuisionem Signi Tradit Et A qua Solbit Dubia.

Diuidit 1.° signu in forle, et instrumentale forle e qd sine cognitione sui aqd repraesentat: v. g. cognitio ... quia absque sui cognitione repraesentat ... instrumentale e qd prius cognitum aqd repraesentat, v. g. fumus qui prius cognite repraesentat ignem =

= Dicam huius diuisionis dubitat: an diuisio haec signi in forle, et instrumentale, sit rigorosa (seu an signum forle n. ... instrumentale ...) sitque propriu signu in quo diuisio ... Caietanus ... mari nus ... eruitarij e Nos ... asero signum forle ee propriu signum ... : n. illud e propriu signum, qd per se alliud quod repraesentat; et signum forle v. g. cognitio ... per se alliud, scilicet ipsum ... quod repraesentat: ergo signum forle e propriu signum =

= Prob. ... ratio: ... artificialis est propriu signum iuxta aduersarios, quia suum ... repraesentat. et signum forle ... ... artificiali ... personalis ... dicitiue repraesentat: ergo signum forle e propriu signum =

= Arguunt 1.° ex diuo Augustino lib. 2.° de Doctrina Christiana Cap. 1. ita signum definit: e qd praeter ... sensibus facit ... nos venire in cognitionem alterius; et signum forle ... n. ... erit sensibus ... cognitio ... Diuus Augustinus signum n. e signum =

= R.° ad argum. dicendo Diuus Augustinus ... solum definisse instrumentale signum ... um; n. vero signum in ... , unde quamuis talis definitio signo forli ... ctat adhuc ... n. ee propriu signum ... quo licet ... Aristotelica

n̄ Queniat tris desfiny adhuc prae forg cavere tris; qa soly p̄ tali dispo ny try garlare definiuit: go parit =

= Arguitur 2.º signy forle n̄ē repr̄gs seu qd repr̄at. C̄ signy Very ē q̄ quy ē qd repr̄at: go signy forle n̄ē Very ē q̄ quy signy. m arg.t: signy forle ex pote ā onio ē rao forly repr̄g di, C̄ rao forlis repr̄g di n̄ē repr̄gs; seu qd repr̄at: go signy forle n̄ē repr̄gs seu qd repr̄at =

Dst rao rao forlis cag di n̄ē caa: go nec rao forlis repr̄g di ē qd repr̄at; Nyc sic C̄ signy forle ē rao forlis repr̄g di C sit ā onio: go signy forle n̄ē qd repr̄at = ad arguty 2.º ūg dom q. ē ad q. ny, ā dom q. enom j. e dstig. signy forle n̄ soly ē rao repr̄g di, C̄ erig ē itū seipsy repr̄gs admy quo Unio ē rao forlis Unis di exma; et erig ē Uni eius scissa =

2do ans = S d. 2 frang. et my sosyrg ē no quas dstias ē rao disparitis ē, qa derane forli cag di seu de acne n̄ Vericat dus defiri buy cas sci let q.d dat ēē efecrui: qa rao forly cag di seu actio n̄ē qd dat ēē efec tui, C̄ id medio quo caa dat ēē efectui ast de rane forli repr̄g di Vericat dus defiri bus signi scilet, qd pse alliud pos repr̄at go signy forle ē ā onio dige fflis Voti dequa Vericat ēē rane for lz repr̄g di ē id qd repr̄at itū =

= Arguitur 3.º actus 2.s rei n̄ē res C̄ rei supponat p̄ rio rē ad acty eius 2y C̄ signy forle ē acty 2s signi: go signy forle n̄ē signy = 2do mg 2 oq g do de actu 2.º fico, ē disgo mj; C̄ signy forle ē actus 2s signi istru mplis ā do mj ē acty 2s signi for lis ficut nom j et disgo dus: go signy forle n̄ē signy istrumple 2do dstig n̄ē signy forle no dstig. arguiy soly quat signy forle n̄ē istrumple qa ē eius actus 2s n̄ V.º quat n̄ ēē signy forle admy qo licet aīma sit acty 2s sbstie c̄pplete scilet corporis; n̄ ōi n̄ quat ad ipsa aīma n̄ sit allia sbstia c̄pplera =

= Arguitur 4.º qd diuisio sit rigorosa mbra diuidentia eius debet distgi erazoni; C̄ signy forle ... istru

mple quo sit ingera diuid̄na diuisiony sign̄ n̄ diuquit nec op-
nit: ergo diuisio signi i forle et istrumple n̄ē rigorosa. minor p̄
ignio ē signy forle recte, ius directe Dicens p̄ illy de signy istru-
mple vesti- gali ex Dsignis, siquidē eg prius coseg dy venit ignē
eiy obn: ergo signy forle et istrumple n̄ diuiquit =

= R° dargouta gd mebra diui-
ētia debet disgi et dgoni v. NN. dg. n̄ precise NN. undelicet sig-
ny fforle et istrumple NN. n̄ dgongt j relata dgne et [illegible] disco-
ngt et dgongt ga sb diuersa rane dicta dgnio ē signy forle i-
strumple ut diximy ideo talis diuisio ē rigorosa =

= Dubitabis 2° ge diuisio signi
i forle et istrumple sit adegta. Et ioce: g dat signy gd nec sit forle nec
istrumple. Cui dubio 1° dicty diuisiony adeqtay ē et dh n̄ dari a-
liqd signy gd n̄ sit forle v istrumple. et p resiluo n̄ ex copita-
uile v ē dgnio vn ē dgnio i hoc mediy n̄ dat. [illegible] ē dgnio signi
forle exsistit absque grēia sui dgne. obty regraret [illegible] ē dgnio
ē signy istrumple siqui dgoresi dici et alliud regraret go n̄ dat a-
signy gd n̄ sit forle aut istrumple =

= Dubitab 3° ge expsi ipresa, seu qualitas ab
obio missa i pote dscitiua ubi gny elitiat sit signy forle v istrumple.
[illegible]ro ēē signy istrumple gali signy forle ē dgnio, et expsi ipresa n̄ē
dgnio; et eius caa: go expsi ipresa n̄ē signy forle: go ē signy istru-
mple. Dctia ē legitima: g a n̄ dat mediy ut diximus =

= Dubitab 4° g dat signy
forle et istrumple restu gdary ta ipnary gg expnary. [illegible] signy
nota qd goe ipne sytill, que residet i parte iteriori alij, que syn-
maginatiua, stimatiua &c. goe spne sūt ille gg i steriori parte [illegible]
residet v.g. visus, auditus &c. =

= Ygo ad dubiy cõrione R° 1° gd restu gdary ta ipna-
ry, gg spnary dat signy forle; et p̄: n̄ signy forle ē dgnio obni, et tūg-
ary inpnary, et spnary dat dgnio obni; siquidē dicg goe illa obra dscit

go restu poary dictaru dat signy p'le =

= R. 2°. qd restu poary jmnary dat sig-
ny jstrumetle n̄ V°. restu poary exhpary. pt 1a. pars aserti: n̄ restu illa
vy poary dat signy jstrumtle ex ognẽ Unius obri moust ognẽ
alterius obri, Ct. poẽ jnne, ex Done Uniy obri moust ogne alterius
n̄ Canis audita Vocẽ Doni sui abscedit pq sit adiuy quare ey vane
memoratius poẽ jnne: go. pt 2a. pars aserti scilet restu psuy seu po-
ary Spnary n̄ dari signy jstrumetle: n̄ poa visiua V.g. ex Visione
sola sumi n̄ pq sit aligny dscedy, ut experit: go =

= Diuitat 1°. reale entitas sit signy for-
le et jstrumetle a pratica 1°. Cuiuy ppas iq 8stat ex arguto Vlmo Zidu
oij. itery diuidit signy jpractiry et especulatiu hy ẽ qd sicat rẽ qq caat:
V.g. Sacramta nouẽ Legis que sicat gratiã qo caat. 2y ẽ qd sicat rẽ
qq n̄ caat: V.g. fumus, qui sicat igny n̄ caaty ab ipso. 3°. diuidit sig-
ny i Doctrinale et n̄ Doctrinale. Doctrinale ẽ qd sicat rẽ p qua Va-
let poni iloga ouane: ita Vox Prus sicat Pry, qa j hac ppẽ Prus ẽ ho
p ipso Pro ponit. n̄ Doctrinale ẽ illud qd sicat rẽ p quã n̄ valet poni
i ppẽ loga. V.g. fumus n̄ ẽ j ppẽ Valet dici fumus ẽ igny =

= 3°. diuidit signy jdimons-
trati uy, rememoratiuy, et pnostiey. hy ẽ qd sicat rẽ presejt: V.g. fumus
igny; 2y ẽ qd sicat rẽ preterita V.g. Sacrifitiy missẽ, qd sicat preterita
Xpi Doni passionẽ et mortẽ. 3y ẽ qd rẽ Venturã: V.g. nubes que futuras j-
bres prenuntiat =

= Deniqz signy diuidit jnale et ad placity. nale ẽ qd ex nara sua seu
idn ab hoy Volte repnrat: V.g. fumus restu ignis. ad plaiy ẽ qd dspab
hoy Volte repnrat V.g. Vox Pry que ga hoy Volyr repnrat Pry potiy
qq Ply =

= q signi ad plaiy jlipptia nota qd qquis Vox Prus Pry repnret acci-
dslin pice; n̄ tamẽ moliter qa ex Stabili hoy jstituone ita hauet ac si
necesice repnraret et hoc sufficit ut signy ad plaity differat a signo nali
dsi; qa iste nec pice nec moliter seu ex Stabili hoy jstituone p se

ruorat =

= 6y Dubiy jquirit Bead; entitas possit ēē signum nale ẽ adplaciti; a prave R.º n hec Vox Prus ē signum ad placitum Veritatis Pri addiximus Oversie placitoris ē signum nale: qaē effectus ejus: g o eadem entitas potest ēē signum nale ẽ adplacitum =

= Dubitat 7.º g Divisio signi in nale ẽ adplacitum sit adeqta seu g detur aqd signum q nec sit nale nec adplacitum, a firmo dicto Divisionis adeqtg ēē; ex quo: n ideo talis divisio n̄ ēēt adeqta qa daret signum ex Dlucentine V.g. pulsatio campanae quali ad matutinna canenda, qd n̄ ēēt signum nale, nec ad placitum; Ct hoc ē falsum: g o dicta divisio ē adeqta: minor pt: n pulsatio campanae quali ex Beneplacito hom ē instituta ad tales ognitiones significandas; Ct qd ex Beneplacito hom aqd sicat ē signum adplacitum: g o =

= Dubitat 8.º V. Cae sint signa effectuum ẽ effectus caarum cu clusio 9ª contra G Neotericibus a prave R.º n cae ẽ effectus p nomen rationes qq in se haugt insificis Deo auspice dicemus dy Psegt se ad invicem respigt: g o cae sint signa effectuum ẽ effectus caarum. Veruna ta, qd Vulgariter Cae n̄ apelgt signa effectuum; Ct effectus Dnin signa caarum nongt = S.º 4.ª dubium celebre solvit =

S.º 4.ª

Dubium Celebre Solbitur.

Dubium celeberrimum summularum premaniorum hauemus hē: g iges artificiales adribus depicte seu sculpte siles suis exemplaribus sit signa nalia vel ad placitum illorum qu cuius resolutiones oportet scire qd dum dificultas totius procedit de igibus artificialibus sculpte siles suis exemplaribus =

= Ex quo infert, dificultas n̄ procedere de iginis mera fortuitas usque colyva depicta vestibus Sgri ẽ Juueniy cogia vestem Anglis; qa relatae iges sunt signa adplacitum apud oēs inwary sotorg = uiiii Jesus Xsª vespere ... infert dificultas n̄ procedere de igibus nalis usque ille - qq in specula a parte et eq ...

suorum exemplorum dicuntur; quia hae imagines non sunt artificiales et quia sunt signa
naturalia suorum exemplarium quare solum difficultas procedit de imaginibus
artificialibus quae sunt similes suis prototypis sic proinde quod sunt signa
naturalia vel ad placitum suorum exemplarium =

= In qua difficultate 1.a sententia tenet imagines artificiales esse signa ad placitum suorum exemplarium ita Carissimus meus Magister, et quidam Jesuita supresso nomine citatus ab ipso quos videre poteris in Cursu Philosophico, Pater Oviedo controversia 8.a logica puncto 1.o num. 3.o = 2.a sententia, quam defendit: imagines artificiales esse signa naturalia suorum exemplarium: ita est Eximio Suarez fere omnes Doctores Societatis =

= Sit Xo. in qua ultima sententia: imagines artificiales non secus similes suis exemplaribus sunt signa naturalia illorum ergo. non signum naturale est illud, quod ex natura sua seu independenter ab hominum voluntate repraesentat. Cum imagines artificiales v.g. imago Dionysii Petri et aliae, independenter ab hominum voluntate sua exemplaria repraesentant siquidem si nollent homines, imago Dionysii Petri Dionysium Petrum repraesentare illum repraesentaret ut est notum ergo imagines artificiales independenter ab hominum voluntate sua exemplaria repraesentant =

= Confirmatur: ideo filii quatenus sunt imagines parentum sunt signa naturalia illorum; quia sunt similes illis in natura, et quia originantur ab illis; at similiter imagines artificiales sunt similes suis originalibus seu exemplaribus, et originantur exemplariter ab ipsis ergo imagines artificiales sunt signa naturalia suorum exemplarium =

= Arguitur 1.o

meo sapientissimo Magistro: si pictor depingeret casu imaginem aliquam similem Petro talis imago non esset signum illius. Cum non ob aliud nisi quia non habuit voluntatem ea designandi ad exemplar Petri: ergo imago (et idem est de aliis) est signum Petri dependenter a voluntate pictoris. maior probatur: non omne quod est simile alteri ob hoc est signum illius: ergo illa imago licet similis esset Petro adhuc non esset signum illius =

= Respondeo negando antecedentem, quia facta prius uniuersali
Ad probationem distinguo maiorem et distinguo minorem: Cum non ob aliud nisi quia non habuit voluntatem ea designandi ad exemplar Petri, si quia denotando transformationem; denotando transformationem nego maiorem et distinguo =

= ergo e ex duplex cap. quia n ee signu sui exeplaris q. ga n exiunt gradi ti
ua ipi jee signi; et tuc s, quia denotat vane tonis vane cuius ipse n e
signu sui exeplaris. v. ga n exiunt caa auspre requiry pre dictus ipsi ee
signi, et tuc s. iga denotat vane illativ obga ipo n e signu sui exepla
ris. yac qdo pictor depisit ipe sile Pro. n havuit Voltis eo qiny dl
ad exeplar illius =

= Tuc ipo n e signu Pri verus n efficit ab ee signi; ga deficit
Voltas relata pictoris; Cl caativ v. illative hoc e ga deficit Voltas
pictoris, que e caa moveps ipiu ut Preducat ipe ad exeplar Pri. At aut
talis ipo efficit ga efficit silitudini Pri vao efectus exeplaris Pri
vane cuius efectus Dnuit exeplaris Pri et Dn, cuius signu =

= Arguis 2.° ipo ex
natura sua nil alliud importat qe silitudine c suo exeplari; Cl si
litudo igis c exeplari n sufficit ad vane signi aliai vnus Dous
qa silis alteri ee signu illius, qd e absurdus: go ipo ex natura sua
n e signu sui exeplaris; Cl adplaty =

Insu = Argui noma, ita qe ipo jee ipis importat
ter silitudine c exeplari vane efectus exeplaris, a ue quidi vao efectus
exeplaris stat jeo qd artifex du ipe depisit Pri havuit Doni Pri
que quidi Donis idea v. exeplar jnry apellat et trus exeplar ex prry
et vane huius Donis; pictor dirigit adipe Pri delineado; ydc e Prus
vane huius Doni Dcurrit c pictore jpere cas exeplaris ad depipe
da ipe ideo ipo pren ee silis Pro evadit efectus exeplaris illius vane
cuius efins tie exeplaris ipo e efectus exeplaris Pri e Dter sig ni
nale illius =

Arguyt 3.° ex Dodo: Vna ipo repratiua Vnius Doni potest ex no
Volre de pdere repraus. ut Doni et adere allig alterius Doni C qd vig
rar ex hoy Volre e signu adplary: go ipse artifiales sut signa adp
lary suory exeplary. mar pt ipo militis pgani ex canticory pla
cito depdit sicans militis pgani, ergo ni 3 Dib Jacoby repravandy,
ut experimur: go vna ipo ex houim placito potest depdere repraus

Inius obri; et hauere alliq=

— Argum nomq; n̄ e̅ ipo p̄ fecte silis ex picta ad exemplar sui; p̄ totiq potest despiceere sui regrans et hauere alliq; qa exictu ipo sit effectus exemplaris sui ipsi om̄ possit iq n̄ ee effectus exemplaris illius ideo n̄ potest p̄ deve regrans sui exemplary =

— Q̄ d alius accidere potest e, qd una ipo n̄ p̄dita sicane sui exemplaris i p̄onat ex hoc placito ad aliud regrady Nutiqo; Ausigny ad plary ad my quo Vox Prus n̄ ex p̄dita sicane nali p̄latoris i ponit ex hoc placito ad Pry regrady n̄ usignynale prolatoris Ausignu ad plary quare ipo militis p̄sani p̄fecta si p̄onat ad Dib. Jacoby regrady n̄ ex p̄dita primevat sicans ey regrabit, n̄ utipo militis p̄sani de quo e Litigiu; Ausigny ad plary Very nil Dn̄ nos p̄ quis hoc ita accidat qa de hoc n̄ diximus =

= Ex quib i feres 1º. ipo, quatenus e signy sui exemplaris ee deveri add q resultas ex silitudine p̄ quam ex maa et ex rane effectus exemplaris p̄ quam ex fra rane cuius ipo dicit resty ad sui exemplare = i feres 2º. qd licet ipo sit effectu exemplaris dedeat a Volre pictoris. hoc tamen e caatinu aut estinsi, n̄ tamen p̄ qa ut diximus ipo i ee signu p̄. distinit p̄ fee effectus exemplaris; ad my quo paries albus i ee albu depder estinsi a Volre artificis i p̄ergere de albatione; p̄ abipsa albedine = S. S. quae ng sit fra distiua signi ad plary i actu 1º. proximo.

S. 5.

Quenam Sit Forma Constitutiua Signi Adplacitum In Actu Primo Proximo

Clausiuilis e i nostra Academia p̄ses qo, ad cuius i ligentiq supponendy e 1º. signy ad plary fice sytu ee quoddq decrety resultas ex fra maali Vozis p̄ quam ex maa, et de sicane ad plary p̄ quam ex fra; p̄resenti tamen, ut tiru us notas, Q. n̄ iquirit quenam sit maa fica signi ad plary: n̄ hoc ee fra maaly Vozis nulus duvitat; Ausoly iquirit, quenam sit fra fica e distiua signi ad plary rane cuius ...

maa. is Vocis, g. Jtus, gtus Vtis, qq Vbs sicet. —

— Supponendus ē 2º. dificultas presss non pcedere de fra fica. et Disiua signi adplaris jactu 2º, non dos du uio nec ē Donio actualis signi adplaris, Et sic difficultas pcedit de fra fica. et Disiua signi adplaris jactu Vº. —

— Supponendus ē 3º. nec dificultas pcedere de fra fica et Disiua signi adplaris jactu Vº. roto, non hec line Dº. uixta ē carptia sicanis adplaris, et sic dificultas presss de fra fica et Disiua signi adplaris jactu Vº. pximo. —

— 4º. et ultimo supponendus ē, qq ipsatore, qd dedit Voci bus sicans, tria regerinus, de quibus dificultas presss potest pcedere: 1ª ē actus jtus, quo ipsator Donebit Capax Vozis ad sicendus hoc obius et capax hunc obri a Voce sicetur; 2ª ē actus Voltis, quo ipsator Voluit hge Voces hobius sicare; 3ª ē aggegatus resultans ex actu jto et ex actu Voltis, de his oibus ita eo. quivit, unde fra fica et Disiua signi adplaris jactu Vº. pximo Disistit jactu jtus, V. jactu Voltis, V. jagregato illorus hec dificultas =

— Prima qq Vª. ntr 55ª. fra fica, et Disiua signi adplaris jactu Vº. pximo Disistere jquadus relane vanis Vocis adsicatus, quus quidus rela vanis ens vanis āgelatur resultans jvoce ex actibus jtus, et Voltis, [struck] sic opinatur Joanes a Sto Toma Donicanus Since, Vª. parte Valis fis, Lib. 4º. q. Vª. artic. 8º. et fere oes Tous. =

— 2ª. dess dit Opinio: relatus fras Disistere jquo tu jtus, quo ipsator Donovit capax Vozis ad hoc sicendus aplans Voci medio actu Voltis ita judicatur, contre Pranadus 3ª. tenet 55ª. dictus fra Disistere jagregato actus jtus, et Voltis, Ita aliqui Ingeniosi Magistri ex nostra academia. 4ª. 55ª. pponat, relatus fras Disistere quodus ste moli resultante jvoce ex actu Voltis. Autores huius 55ª refert Echalaz Disp 3º lope, nu. 14 =

— 5ª. pugnat 55ª; fras presatus cē sus presus obti quus scitat aime status hac audit, vane cuius ducimus jpons sicant. Ita Ricardus sice Trinitarius,

Dicendum. 6. ultima SS. asserit, quod fictio distinctiva signi ad placitum jac tu vel proximo actus voluntatis, quo impositor voluit, voces hoc significare habere; ita eximius Doctor Suarez, Disp. 3. Sectione pars Disp. 1a. secunda S. Cardinalis Lugo, Ariaga Disp. 13. Logica, num. 3. et Major pars Doctorum Nostrae Minervae =

= Sit igitur ultima SS. Nostra Xa: ratio fictio distinctiva signi ad placitum jac tu vel proximo est actus voluntatis impositoris, quo voluit, quod tale vox significationem habere. ergo: nulla est ratio fictio et distinctiva signi ad placitum jactu vel proximo, ratione cuius vox Petrus v. g. reddit potens proxime ad placitum repraesentare Petrum, est ratione actus voluntatis, quo impositor voluit, voces dictas Petrum repraesentare, vox Petrus reddit potens proxime ad placitum repraesentare Petrum: ergo actus voluntatis dictus est ratio fictio, et distinctiva signi ad placitum jactu vel proximo. probatur minor: non vox Petrus reddit potens proxime ad placitum repraesentare ratione repraesentationis ad placitum per se adjectae; et actus voluntatis, quo impositor voluit, voces Petrus Petrum repraesentare, est repraesentatio ad placitum Petri, et adjectus voces impositae: ergo =

= probatur minor: non talis voluntatis actus, qui velit voces Petrus Petrum significare, non adjectus dictae, et qui habeat pro obiecto dictus voluntatis actus Petrum, est repraesentatio proxima Petri; et alias qui dictus voluntatis actus sit liberae ab impositore elicitus et voci applicatus est ad placitum ad minimum ratione vocis: ergo dictus voluntatis actus est repraesentatio ad placitum Petri, et ad voces impositae =

= Dicitur 1o. ratio: ideo actio productiva effectus est ratio ratione cuius effectus reddit praedicamentaliter relatus ad causam; quia actio est praedicamentaliter relativa, et habet de se ad effectum; et etiam actus voluntatis impositoris est repraesentationibus ad placitum obiecti, et ad voces impositas: ergo ratione illius reddit vox repraesentativa ad placitum sui obiecti, et dicitur est ratio fictio signi ad placitum. =

= Dicitur 2o. non moneta distinguitur [illegible]

v. illud proxime valet per actum voluntatis principis ad monetam impositum: ergo pariter vox [illegible] distinguitur hoc v. illud proxime significans per actum voluntatis impositoris ad voces impositas = SS. 2a argumenta Solvit. =

SS. 2a.

Argumenta Solbitur.

Arguys 2º nula res queit concipi sine suo dirivo, ẽ rusticus audita voce ho venit i cognos hoc dicit voce ho qq ẽ signu adeqlary et n̄ dicit actu voltis impotoris: go actus voltis dictu nequit ẽẽ fra dirivũ signi adeqlary. mir ẽ certa n rusticus audita vce ho nullo de voltis ac rucogitavit—

= Arguitur ẽ 2ª oes et ideo n̄ premit: n rusticus dicto cj hoª udivit sicut n̄ cogitavit seu cognovit actu voltis expresse, ita nec cognovit expresse cis mole vex pp ipseg aut ss ranis: go sicut hoc n̄ obẽ ut ipsa adversarios dirimat signu adeqlary pp ẽ nimo le rusticusª. nec distavit qd dirimat p actu voltis licet expresse a rustico n̄ dicat—

= In fra tamẽ ad arguty Rº. cdo mg, et disgo mj, ct rusticus audita voce ho n̄ dicit actu voltis confuse nomj clare cdomj, et no disigasta que nula res queit dici sine suo dirivo qa res ẽ signu dirit sicut ry n̄ẽ nec qd dirit by dicat clare et expresse, aliqs nula signu daret confusa; ct sufficit ad dicat confuse et cognita a rustico dicat signu adeqlary, et actu voltis impotoris signi qs vene dicit diferre voce hic sicante a voce victiri; ideo p actu voltis signu adeqlary qd dirimit=

= Arguys 2º nula res existens queit dirimi p fra n̄ existente; ct signu adeqlari existit et actus voltis ei fra n̄ existit qa multis ab sicanit impotoris spiravit: go signu adeqlary n̄ dirimit p actu voltis taqq p fra=

= Arguit disigo mg nula res existens fice taqq dirivo, qq qad fra nequit dirimi p fra n̄ existente, cdomg; nula res existens fice qad solu et molin, qad fra nequit dirimi p fra fice n̄ existente, nomg, et disigo mj: ct signu adeqlaty existit fice qad solu cdomj qad fra, seu actu voltis sb disigo fice nomj, molin cdomj et no disig=

= Itaque signu adeqlary ẽ quodq p actu existit qad fice mediis vocis et existẽs molin, qad actu voltis, quia fra signi adeqlary fra que quidẽ molis existia dirimit, secq dictu

actus Volitis non ut retractans per aliquam potentiae Volitivae tale cum in sui notio praedictum ita haberet ac si fixe existeret, et haec molis existentia actus Volitis sufficit ut signum fixe existens quod materiale Vocis constituatur repraesentativum quidquid per sed quod admodum quo moneta fixe existens quod materiale sui per volitum pretii signum molitum existens constituit valoris quidquid pretio =

= Contra replicabis: ens nostra signi ad placitum est actus Volitis potentiae molitum existens; Contra actus molitum existens est ens morale: ergo signum ad placitum constituitur per ens morale quod non dicimus =

= Replicare Octava maior distinguo maiorem; Contra actus Volitis molitum existens est ens morale indistinctum ab ipso actu Concedo maiorem: distinctus nego maiorem et distinguo similiter distinctione distinguo ita quod non negamus signum ad placitum constitui per aliquod ens morale indistinctum ab actu Volitis moliter existente quod autem non concedimus est constitui per ens morale distinctum ab actu Volitis et ex ipso in Vocem revertens, quia hoc ens morale ut qui merito ejus ... anonis reiicit =

= Arguitur 3°: actus Volitis potentiae non potest seipsum habere pro obiecto; Contra si signum ad placitum per illum constitueretur seipsum haberet pro obiecto: ergo signum ad placitum negat per ... constitui per actus Volitis. maior evidenta et minor probatur: dictus actus Volitis haberet pro obiecto significans Vocis, seu Velet significans; Contra actus Volitis potentiae est significatio Vocis: ergo actus Volitis seipsum haberet pro obiecto =

= Arguitur Concedo maiorem et nego minorem cujus ... sic distinguo maiorem: dictus Volitis actus haberet pro obiecto significans Vocis in actu 2° Concedo maiorem; in actu 1° nego maiorem, et distinguo minorem: Contra actus Volitis potentiae est significatio Vocis in actu 1° Concedo maiorem; in actu 2° nego maiorem, et distinguo =

= Duplex igitur est significatio Vocis una in actu 1° et haec est actus Volitis potentiae dictus et alia in actu 2° quae nihil aliud est quam actualis repraesentatio signi ad placitum. Constituitur in actuali ordine igitur suus signi potentior ... suus actus Volitis non voluit significans in actu 1° Contra significans in actu 2° et ... et haec designat VV. ab actu Volitis ideo actus Volitis potentiae quamvis haberet hanc significans pro obiecto non habet seipsum pro obiecto =

= Contra replicabis 1°

p. nos, ipotor p. suy acty 1. finis voluit sicany jactu 2.º go eny voluit sicany jactu 1.º et 2.º seigny haeuit p. obio. Ostia pt. qui vult finy vult mediy ad taly finy Iduces: A sicao jactu 2.º e finis e sicao iactu 1.º e mediy Iduces ad taly finy: go sicactus Voltis ipotoris voluit sicany jactu 2.º tqqq finy eny voluit sicany jactu 1.º utpote mediy Iduces ad illu =

= Replica, Izelo gti no Ostig ad eciuy s. ne Nego mqq vult finy vult mediy Iduces ad taly finy siue exercite siue signate Ido ing precise signate nomq et Iecia mini disec Ospt: go sicactus ottis ipotoris voluit sicany jactu 2.º eig voluit sicany jactu 1.º exercite Ido Ostia signate no Ostig. itaq sicut diximus q negao signi e signu i exercitio licet n dicat aut signet ee signy; ita dicimus acty dicty voltis se i exercitio vele qquis n signet v. reflexe dicat se ipsu vele =

= Replanis 2.º Ipotor p. acty voltis velant soly p. otuit vele qd fuit i eius potestate. At sicao jactu 2.º fuit acmalit Igntis audiciy n fuit i eius potestate, At i potestate audiciy: go ipo tor p. tali acty voltis n voluit sicany jactu 2.º =

= Ad repla R.º Idomq, et Negomq: At sicao jactu 2.º n fuit i eiy potestate sicu Idomq motiq, nomq et Ostig, licet i potestate ipotoris sica n fuit qd audis sei ad pla ty signy veniet; Ido ne sicari; tamq i eius moli potestate fuit; qa p. ujus tq vtilissime nulus I pot vanis suy aliqy nabit; v. ga ipotor haueat vices oiy; ad voces p. ponedas ad liceqdy ad pla hy =

= Arguyt 2.º potest aliquis p. errory indicare, voce Vlicitri ad signicare; et hic vox Vlicitri eet signy vere illius ad plat: sp ac ty voltis ipotoris ff n Ostinuerit: go signy ad plany p. voltat actu ipotoris n Ostituit = Argui Idomq, et Negomq; At hic vox ipse n vi eet signy ad plany vere illius et p. acty voltis ipotoris veryn Ostinuerit Idomq p. acty voltis ipotori existimary n Ostinuerit nomq,

Ad sequum applica distinctionem

= Itaque qui errore indicavit, vel scivit significare, indicavit, seu existimavit, significare actus voluntatis imperatoris; sicut, qui per errorem supponit esse illi preceptum, et illud adimplet, nec illud facit per voluntatem existimatam precipientis, sed ex existimato precepto =

= Sed arguitur sic a nostris fratribus: signum ad placitum destituitur per quod dicit rectum vocis ad significandum; atqui hic rectus est cum vanis: ergo signum ad placitum destituitur per rectum vanis per nomine: hic rectus consideratur intrinsece in voce et ipsa non est reipsa, atque quod consideratur esse in aliquo intrinsece et re ipsa non est, est cum vanis: ergo talis rectus est cum vanis =

= Ad argumentum Resp. distinguo maiorem, et nego minorem; ad cuius probationem nego. itaque rectus est signum ad placitum destitui per quod rectum voluntatis ad significandum verum hic rectus non consideratur in voce intrinsece, atque solum extrinsece; non est, consideratur vox significans ad placitum ratione actus voluntatis existentis intrinsece in voluntate imperatoris et extrinsece in voce adeo ut vox denominetur ad placitum significans sicut paries denominatur visus non per visionem ipsam parieti existentem intrinsece, atque extrinsece; ergo de dicto recto vocis ad significandum non consideratur aliter, ac est ipse; et ideo talis rectus non est cum vanis atque reale =

= Arguitur 2o. signum ad placitum debet destitui per illud quod est repraesentabilis; atqui actus imperatoris est repraesentabilis: ergo per illud debet signum ad placitum destitui = Distinguo maiorem: signum ad placitum debet destitui per illud quod repraesentatibus ad placitum, concedo maiorem, per illud quod est repraesentatibus etiam ad placitum, nego maiorem, et distinguo minorem; atqui actus imperatoris est repraesentatibus ad placitum, nego minorem, non ad placitum concedo minorem et nego consequentiam itaque signum ad placitum est repraesentatibus ad placitum et tamen actus imperatoris licet sit repraesentatibus non sit ad placitum ideo per illud non potest destitui =

volunt.

= Arguitur 3o. actus voluntatis, quo imperator vocem tenet obligatam significare, naliter illud repraesentat atque quod naliter repraesentat non potest esse forma destituta signi ad placitum. Retorqueo argumentum: albedo est aut est simplex rectus sui; atque hoc non obstat ut paries accidens sit in albedo denominetur: ergo licet signum ad placitum sit per se ipsum seu licet actus voluntatis imperatoris naliter repraesentet sui obiectum tamen non officit ut vox tamen illius denominetur ad placitum repraesentans =

Verig ipsa adarguy S.º 3 asdomg, et digusdomy: Ct qdnalit regrat et adsplary dat Voci n potest ee fravane Cuius Vox ads lary regnt nomy; qdnalit regrat et nalit, Vnario dat Voci n potest ee fravane Cuius Vox adplary regret 3domy, et modinig. solus ditirt ex eo qd licet actus Volis sit regrao nalis Pri tamq Cgratiose, seu adplary det Voci ideo Vox redit rane illing regratina gratiose seu adplary jpgroris =

= S. Arguyt 8º illud ditituit rs quo desiste xficit res Ct desiste actu jny deficit signu adplary: go signy adplary p actu jnis ditituit: min pt: desiente actu jny, desicit actus Volis Justa illud acsioma nil Volity qigre dgnity. Ct desiste actu Volis, deficit signy adplary: go desiste actu jny, deficit signy adplary =

= R.º Digusdomg: illud dititueit rs quo desiste res deficit ss; 3domg: illa rine nomg; et digomy; Ct desiste actu jny deficit signy illa rne 3domy; ss nomy; et dinig ita qq ut maneat ne ry res duplicit ogit desicere. V.g. Vt qdo desicit fra V. maarei Villa tiue vel qdo desicit aliqd q n e fra nec maa rei, Ct aqd aquo res ipsa depdit, rg qq acaa V. rg qq arequisito desiat qdo deficit signum adplary qda deficit acty jny C n desiniat ss. Ct soly illa rne ideo n dititeit p acty jnis =

= Rº 9º et Vlmo Arguyt illud rane Cuius Vox redit pxime sicaua e fra signi adplary Ct rane expsi jpresi qq obty mitit jpoa, media Voce redit Vox pxime regalua: go exsei jpresa e fra signi adplary 3domg et nomy Voxq redit regralina rane illius qd dety nat exse Voces ut hoc V. illud sicet, et C exsex jpresa n determinet exse seu a sitiat Voces ad hoc utsicet hoc, V. illud ideo sex jpresa n e fra signi adplary; Ct acty Volis qui exse determinat Voces ad hoc utsicet adplary = S.º 6. quo mo Voces sicet rget. rs. =

§. 6a

Quo Modo Voces Significent Res Et Connus.

Non cedit difficultas de celebrrimis difficilioris et celebrioribus questionibus summulariis praecipue quoad quod controversia de suppositis dicitur. Verum quod ipse ipsum non inquirit: quod voces significent res et conceptus: hoc ab omnibus supponitur; sed solum inquirit, quo modo voces res, et conceptus significent; quod mere vel immediate adaequate vel non adaequate, naturaliter significent, vel minus principaliter. =

= 2.° Suppono dupliciter esse vocem, sic ab ore et ab alio medio res significans formalis, alia est non articulata, illa videlicet, que significationi caret, verbi gratia gemitus, Prius, et alia articulata, illa nempe, que significationem dictat, verbi gratia vox Prus. Vox autem articulata dividitur in significativam, ut vox Prus, et non significativam ut vox Blictiri: in presenti tamen difficultas non procedit de vocibus non articulatis, nec de vocibus non significativis non est quaestio; quia gemitus, verbi gratia quamvis ex natura sua dolores animi et eius conceptus significat, non est quaestio; si voces sint non significativae, quomodo de illis potest inquirere, quod significent; quare solum difficultas procedit de vocibus articulatis, et significativis =

= 3.° Suppono duplicem esse quod res in presenti significationis doctrinale vocis, et conceptus intelligitur conceptio habita apparere; vocem designare; unde quoad profertur hec vox Prus ipse Prus, qui est eius doctrinale significatum est res a tali voce significata, et conceptio quam habet de ipso Pro, est conceptus dicere. his suppositis =

= 1.a est haec opinio, voces naturaliter significare res; ita Heraclitus, Cratilus, apud Complutenses, Disp. 2.a sectione 1.a, anno 5.o 2.a opinio judicat; voces immediate, et adaequate res et ... significare tam res, quam conceptus; asserit hec 5.a a Patre Conzeption, tractatu 3.o logica parva, Disp. 1.a quaestio 2.a; et a Ruvio, et ab alliis, tam ex Jesuitis, quam ex nostris; 3.a fuit opinio: voces immediate, et adaequate significare conceptus, immediate res, ita Joanes a S.to Toma, et omnes Tomistae. =

4.a asserit opinio, voces immediate et adaequate significare res, et nullo modo conceptus. sic judicat Scoto Scotistae, quibus adherere videtur, qui tenet, voces per accidens conceptus significare. = 5.a et ultima propugnat opinio, voces immediate et adaequate significare res, mere quam conceptus, et naturaliter ex suppositione: ita Arriaga Disp. 13.a logica, sectione 2.a, Oviedo, Stephanus, et mecum ipsa fere sapientissimus Magister

=Sit 1ª Xº: Voces sicat ad placitum res naturaliter: nec Xº pon ut supponenda qq quæda exat, pt tam: n si Voces n ad placitum, sed naturaliter sicares res, sicq apud oes Nationes sicarent; sed hoc e falsu: n Vox lego, quæ apud Latinos sicat hoc legisti apud Hispanos hoc laicu sicat: go Voces ad placitum, et n naturaliter res sicat. pt mar: n quia sumus naturaliter signa sicat, et apud oes Nationes sicat: go si Voces n ad placitum sed naturaliter res sicarent, das apud oes Nationes sicarent. dicta qq Xe zerta sufficit.=

= Sit 2ª Xº: Voces imete sicat res ergo: id Voces imete sicat illa, qq, et Voces naly signu mediat; sed illa Voces et res naly signu mediat veru: go Voces imete res sicat. pt mir: n ii aliqd signu mediarent Ceptu ipsaru veru; sed Ceptu veru n medicat tanq signu ipsoru veru: go nu y signu mediat. mir pt: n nullis res (sine specificatio) venimus in Ceptu veru auditis Vocibus qj recordemur de Ceptibus ipsaru veru: sed he gralissime Voces sicare res, quj mediat Ceptus illa Voces et res tanq signa veru: go Ceptus veru n medicat illa Voces et res tanq signa veru =.

== Sit 3ª Xº: Voces sicat mete Ceptus et naliter ex supone pt Xº gad ly parts n illa Voces mete sicat qd mediate allio signo sicat; sed Voces medicant Ceptibus Ceptus sicat: go Voces mete Ceptus sicat: [illegible] mir pt n dy audimus Voces galicis n venimus in Ceptu Ceptus hauiti a pferente tales Voces; sed n ob alliud nisi qa prius n Cocimus qq sicat quoq Voces galicis: go Voces sicat Ceptus medicatibus rebus =

= Dicit: n ideo Abus sicat mete. Negatur. qa n possumus venire in Abu in Ceptu Negotis, qj mediet filius Aui, et pati Negotis: go sinu qq venire possumus in Ceptu desiri Ceptus, qj medicat res in Voces et Ceptus Voces sicat mediate Ceptus =

= Prouat 2ª pars Xis: scilet Voces naliter ex supone sicare Ceptus e dicere ex supone qq Voces sicat ad placitum res sicat naliter Ceptus est: n id Voces naliter ex supone sicat qq sicat ex stali supone, idest, anona Volre impositis pponente Voces odid sicat Dy; sed facto

victo: supone Voces solu anona Vltre ipotoris 55a Dius myris sicgr
ço. mir pr. n audita Voze ho cognito hoc pillg statj Venimus in
cognem suy frat. a loquere de hoc qa ho loquy wpote ralis nequit pferre
Voces ho sicaug hois qisfariar Dus de ipso hoe: go Voces sicgr naliter
ex supone Dius =

= Exquib jferes: Voces lo rio sicare res et 2o rio Dus; ry qa Voces imere
sicgr res et mere Dus ry etiq; qa Voces lo rio sicgr qd lo rio p eas ipdit ma
nifestare; ēres lo rio ipdyt manifestare p Voces wpariet jillo; qui
misteriy 55me Trinitatis explat, qui p Vocey n ipdit manifestare lo rio
se dicere Dey ēē triny et vny, ā soly Dey ēē triny et Uny: go = 55o 2o
frou ut soluone parat =

55. 6. arguti soluone parat.

Arguyt lo 2a sq. Xg: n Brutis et auibus dedit nara Voces nalin sicauas
afectiony et dgny eary: go etiq hoi nara dedit Voces nalin sicauas
et n̄ adplaty = Ro. dōgo et no ostiq. rao disparitatis ē qa Bruta et auey
carēt rane adquidy dy de ipone Vocy et ideo nara ipsi guida suue
nit huic necesitati dgdo eis Voces nalin sicauas Very ē nara hune
polcat rane exosit guidere de ipone Vocy ideo eis Voces nalin n̄ sica
uas dedit =

= Arguyt 2o n si Voces nalin n̄ sicarēt res dyipotor ly Voq ipostu
it adplaty ad rē aliqq sicgdq n̄ potuisset illq manifestare audiegntib
ā hē falsy: go Voces n̄ adplaty, ā nalin ressicgt. pt mir: n ipotor
n̄ poterat alliomo ly Voces sicaug manifestare qq medijs allijs Vo
cibus sicatiuis ā n̄ nalin sicatiuis ud de ps dimy nec adplaty n hg Vo
ces n̄ dgt ut supponimus: go n̄ posset ipotor ly Voces audientibus manife
stare =

= Arguti nomq et maris pq qa ipotor ly Voces sicaug adplaty mani
fe
ravit audientib p signa manifacta moquo parpte ipgulis sicauq hui
uy Vocis panis manifestgt scilet pferendo Voces panis ad ostecty illq
digiti: ey demonstrq do =

Adversus 2^g Xz Argui^r 5°: Si Voces sicarent aliqd signum verum, Voces mere sicarent res, ꝗ Voces sicgt aliqd signum verum iusta Xñes exceilo Dñu ipsarum verum: ḡo Voces mere sicgt res = R^o ad Argum distinguendo mg: si Voces sicarent aliqd signum verum qj idẽ atali signo Voces sicarent res, Voces mere sicarent res Cdo mj si Voces sicarent aliqd signum verum et idẽ atali signo Voces sicarent mere res nomg; et distingomj ꝗ Voces sicgt aliqd signum verum, iusta nos, scilet Dñus; et idẽ atali sicane Dñum, voces imere sicgt res, Cdo mj; et ñ sicgt nomj, Cdistig =

= ytaqꝫ ut Voces absolute et simpliciter ẽẽt signa mera verum, et ut necesse, qd nũ lomo sicarent res idẽ assicane Dñum; et ꝗ Voces idẽ assicanẽ Dñum sicgt imere res, ut Superignia, et rao Cgugt; ideo Voces ñ sint signa mera absolute, et simpliciter verum =

= Ctti 2ª rij Velit qd idẽ assicane imera verum p Voces, Voces qa sicgt Dñu mere sicare mere et rote res ñ Cdig dg ꝗ eis dymaneat Xñ Nostra firma: scilet Voces imere sicare res =

= Argum 2°: idu ces imere sicgt, qd Cducit ad hunc Cmertium; ꝗ ad hunc Cmertium Cducit, Voces sicare Dñu: ḡo Voces imere sicgt Dñus. Mir ꝑt: ñ sine manifestatione Dñi ñ dat hunc Cmertium; usaret i Vocibus aũ Avibus et amsibus p latis: ḡo =

= R^o ad argum distinguendo mg: i Voces imere sicgt qd Cducit ad hunc Cmertium, 1ª rio Cdomg; qd Cducit 2ª rio nomg; et distingo mj: ꝗ ad hunc Cmertium Cducit, Voces sicare Dñu 2ª rio, Cdo mj 1ª rio nomj; et Cdistig. ad pꝫ miris disgo ans: sine manifestane Dñus 1ª ria v. 2ª ria ñ dat hunc Cmertium Cdo ans sine manifestane 1ª ria nogs et Cdistig =

= Verum ẽ, ad hunc Cmertium Cducere Voces sicare Dñus ut Voces hunc distingugt a Vocibus Avium, et amsium at ꝗ ad hunc Cmertium ñ Cducat manifestao Dñi 1ª rio; ꝗ 2ª rio ratione stabilitatis; ideo Voces ñ 1ª rio, ꝗ 2ª rio Dñus sicgt =

Ct. Replicabis ex quo dg. ij acuto ex nostris ad hunc 9mertiū medijs,
Vocibus sicatiuis pertinet, & pinet, qd hoes medijs illis c mari faci
lite 9mertijt; Ct si Voces Lavio V. mete sicaret 9nus, hoes c mari faci
lite n̄ 9mertiaret: go Voces n̄ sicet mete V. Lario 9nus. mir ꝑb: w hoes
Voces mete sicatas 9nuy 9mertiaret erat necesse w audiris ꝑriuy
descendiret ad res 9icendas ꝑ Voces & postea ascenderet ꝑ res ad 9nuy 9i.
cendos; Ct si Voces sicaret 9nus imete ab hoc Lauorio so descensu era
cessu hoes Liuevaret, Vt patet: go si Voces mete sicaret 9nus hoy c
mari facilite n̄ 9mertiaret =

= Replica, nomq. 9ruit eius efficacia, sufficit ad
hunc 9mertium qd hoes c illo c facilite 9mertiet quoque ijt mary
facilitis alias jponeret vnq Voces ad res sicandas, & alliq ad 9nuy sicandos; qalb
ista ꝑ posita hoes mari c facilite 9mertiaret qqi Voces sicaret imete res et
9nus, qt isre ad Voluit 9a. vij: go simar facilitas a 9a. vijs n̄ admitit
ꝑ hunc 9mertiū; falsum e cory asyny; Ct sufficit, qd hoes c faci
litate 9mertiavent =

2. 2o. Ro. ad replca minf domq 9nq domi; n̄ hoes audiris Vo
cibus sicatiuis imete rqveryqq 9nuy n̄ possit Venire sil. jdqn nf rery et 9nuy
Yusta illud ꝑ loquiq quī 9icos Lessores sequit neu rny rapit y dcē necess.
wpriuy descendit ad res concedas, & postea ascendendo ad 9nus 9icendos V.ē
9a. go n̄ 9mertiaret hoes c mari facilite si Voces imete sicaret etiā
nq ac si illos sicaret mete =

Arguit 5o. ideo Voces sicaret 9nus mete qa medijs rebus
rqq signa 9nuy illos sicaret; Ct hē falsū: go Voces n̄ sicet medijs re
bus mete 9nus. ꝑ mir: n̄ res n̄ sunt signa 9nuy: go Voces medijs re bus
rqq signa 9nuy n̄ possunt eos sicare mir Videt serta: n̄ omnis re bus et 9
nitis n̄ Venimus jdqnf 9nuy: go res n̄ sunt signa 9nuy =

Arguuy Ro. 9istomq, 9
nqdomi ad cuius ꝑ ns 9istomq: res utcumque n̄ sunt signa 9nuy, 9domi
res sicare ꝑ Voces hois aduertēt loquentis nomq, 9mi, & 9istq. ita qn̄
dicimus res ut c qq 9iberatas ēe signa 9nuy, Ct ut sicatas ꝑ Voces hois

adversum loquentis; quia versicare huius modi dicitur esse Bonitate, et Bonitatis Bonex? Omnibus igitur rerum est ... quod Inecnit ... allio illud. sicut. ideo res ut sicare, et Voces dictas sunt signa ...=

= Arguitur 6º adversus ... partem eiusdem ...is: id voces signi ad placitum quod significant ... ab hoc Volte; ... Voces signi ... ab hoc Volte ex suppone quod signi ad placitum res: ergo Voces signi ad placitum ... minor pr: ipsator Voluit Voces sicare ...: ergo Voces signi ... ab hoc Volte ... inferre; ... ideo Vox ... ad placitum sicat ... quia ipsator Voluit eg ... sicare ... ipsator Voluit quod ... ducit ad hunc Bmerium; ... ad hunc Bmerium quod Voces signi ... ergo ipsator Voluit Voces sicare ...=

= Adarguitur ... ad cuius ... ipsator Voluit Voces sicare ... ans: ... nego, et ... ad ... ipsator Voluit quod ... cit ad hunc Bmerium sine ... sive ... precise ... nomq; ... ergo ipsator Voluit Voces sicare ... ... nego, ...=

= ... ipsator Voluit Voces sicare res ... hunc Bmerium at ... ex ... Vocem ad sic ... ad placitum res, ... Vit resultare ... vocibus medijs rebus ... Nalis et ex ... Voluit Voces sicare ... et ad placitum ...; quia hec sicao est ... Voluit Voces sicare ... at Voces nalis ... pone sicare ...=

= Arguitur 7º ... non habent ... sicatorum ... Voces: ergo Voces ... non signi ... quia ... et ... inferre= ... erit argumentum: ergo ... ramus ... ans ... quia ideo ... illi quia ... quod signi Voces ... ergo=

= Ad ... huius quis ... quomodo ex ... signi res ... Voces ad hoc ... dubium ... non ... de ... et ... aliquamnato

res loco excripta vory ergo habito nec de nomis numerory v.g. Tu
avismus dificultas procedit, quia ista sicut vere dictus n. per voces qua
resolt dificultas procedit de scripris visualibus de his v.g. Petrus Pa
ulus =

Cui dubito R.o 1.o excripta sicare jmere et ad plati res, et nalit
et ex supone mere dictus, ergo n. scripta in absentes sicut idem et eodem
mo ac voces in presentes; et voces in presentes sicut jmere et ad pl
aty res, et mere nalit ex supone dictus: ergo scripta sicut jmere et ad
platy res et mere nalit ex supone dictus: =

= R.o 2.o scripta sicare voces ergo n. si
cripta suponunt acue pro vocibus: ergo sunt signa vocy. Dictia e certa ergo
pro n. excripta in absentes sostituunt loco vocy; quia fanunt id quod voces
in presentes; et voces in presentes acue suponunt maalit pro seipsis: ergo
scripta in absentes suponunt acue pro vocibus =

= 2.o pro vero: n. puero nescit sicans
vel lauius scripta Deus, sic jterroget, quid sicet talis scripta R.e sica
re idem ac vocis Deus: ergo venit in pene vocis Deus rane relare scripta
dictus, que e signy vocis = Nota, scripta ee signy jmery vocis 2y
eius maale et quia forte vocis seu quia sicans ee signy mery, quia
nisi dicat res sicata pro scripta n. dicat voces tales scripta sicare = tra
ctatus 2.s de mo scien di jdni =

Tractatus, 2.s de modo sciendi in communi.

Egimus in precedenti tractatu de iis et de sicare eory; et terminis
uis defin fuere jordine ad tory logale, dni quod e mus sdi j. ...
icyvit nobis ig de illo agere quare sit = Disp. 1.a de mo sdi jdni
= S.o 1.a de finitionem modi sdi et dubiy quodq solyry tradit =

Disputatio, 1.a de modo sciendi in communi,

Sectio 3. de ??? modi sdi et aliarum quorundam solutione tradit.

Modus sdi ē triplex scilet latus, strictus, et strictissimus, latus ē qq̄ si ver Dgnio Vª licet sit Dfusa + intelectuale opratus eius de Lineq. Strictus ē quęliuet Dgnio Clara et distte regrgs esstig obti V.g. defi rio et divisio cuius liuet rei. Strictissimus modus sdi ē Dgnio sgtg zientifica seu demonstratiua; V.g. demonstrao =

= Ingressis tamē n̄ jssdimus modus sdi slata necj Strictissima acepnē defire. Cl. tolus mus sdi jstr icta acipne quus E Dni ita H finimus. ē orac inoti regratiua pfecta logali clarite. recta qiss modi sdi defio ē asignata; q̄ a Dstat gere, ɇ difra et Dformar E regulis vone defonis =

= Parla enj orao ē quus nostre defonis pillg Duenit E alijs orationibus qq mi sdi n̄ syt ad qas Disdas nota orans sic defiri. ē signus sicgs plura orac sic defita dividit j forti ɇ virle. Virlis ē Unica Vox V.ª Dgnio, q ire prgdo eqivaler pluribus V.g. hec Vox ho, qq equivaler jresvgdo nisvo eibus al rate [redacted] orao forlis syt plures voces Dorue se haugres et diversa sicgres; V.g. hec defitio al rale =

= Unde jferes qq adrans oranes forlis n̄ solus exisoyt plures voces cleng qq Dorue se haugr, ɇ qq diuersa RR V. ff. sicgt. qua ??, he, voces marcus, tulius, Zicero, licet sit plures voces n̄ syt forlis orao tygq diuersa RR et ff. n̄ sicgt a solus vnus et idss RR et ff. hos; tyeng q a n̄ syt tordinate iusta relas logs =

= hoc animadverso, iq apparet, parla, Orao ēē quus noistre Defonis; qas pillg Duenit mus sdi E oranibus Virlibus, quus licet oranes sits, ta ms mus sdi strictus n̄ syt; reliquus defonis parts scilet ignoti regratiua pfecta logali clarite syt illius difra; qa pillas difert mus sdi ab oranibus Virlibus, quus mus sdi n̄ syt. =

V.g. ??? forte.

Ad 3um mi sdi di pr. quos oportet illa Verua scilet ignoti, repratiua 9plicare. Ad qd pro jecte asequdy, nota ignoti ee dupli cem scilet forle et obby. forle e Vox 9fuse reprgs suy obry: V.g. Vox ho. obby Vo. e obry, a Voce 9fusa repraty: V.g. ipse ho a tali Voce repraty opane huius ignoti divisionis surgit hoc duviy nne mus sdi deuet ee esplin, repratibus ignoti forlis V. obbi & V. alin: q admy sdi requirit esplin, qd precedat Vox 9fusa qqe ig noty forle V. qd possit precedere =

= Cui duuio & fere oig nostraty Ro. admy sdi n requiri esplin qd precedat Vox 9fusa nec qd possit precede re. ergo: n sit ipsle hec Vox 9fusa ho redret ipsolis, o mane ret hec hois defio alrale eet mus sci hois; et adhyc my sdi necpre cederet nec posset precedere Vox 9fusa ho, corpore ipsolis: go ad my sdi n requirit esplin, qd precedat Vox 9fusa nec qd possit prece dere. mg pro: ng mus sdi hois e eius defio rigorosa; et redita ipsoli Voce 9fusa ho, hec defio alrale eet rigorosa hois defio: go redita ipsoli Voce 9fusa ho hec hois defio alrale eet mus sdi =

= 9fr: urno igo clare et diste suy expplar repret n requit qd precedat nec qd po ssit precedere allia igo 9fuse expplar reprgs: go ualiquis actus pro fecta logali clarite repret suy obry n requit qd precedat nec qd possit precedere Vox 9fuse reprgs eius obry =

= Very 9a. Prgues Vo: mus sdi e rep rao clarior ignoti; et repprao clarior suponit minus clarq; seu Vo c 9fusy: go admy sdi requit qd precedat Vox 9fusa = Disgo mg: mus sdi e repprao clarior ignoti accids lin, 9do mg; esplin nomy; et disgo mj; et repprao clarior suponit minus clarq seu 9fusq: repprao cla rior esplin, 9domj; repprao clarior accids lin, nomj, o 9ng. muy ad it sdi esplin, igty dicit reprare clare ignoty specicaue syty: et si forte Det aliqua Vox 9fusa sicaua ipsius ignoti. ad cuiq 9s pecty mi sdi reprao clara sit clarior n e accids le mo sdi; n redita ipsole tali Voce mus sdi davir, et n crit reprao clarior =

Arguunt 2º admy sdi precedit natio ignoty obby; d ignoty aute dicit esse lin, tq qq pro ignoty forlis seu Voq Ipsa q; ad my sdi requirit esse lin, qd precedat Vox Ipsa = arguunt disgo my: ad my sdi precedit natio ignoty obby syto ignoto obbo pro clare ñ Ignita Ido my syto ignoto obbo pro Ipse Ignita nomq; e disgo my; d ignoty obby dicit esse lin, tq qq pro ignoty forle syto ignoto obbo pro Ipse Ignita, Idom syto ignoto obbo pre clare ñ Ig nita nomj, et Unq =

= Ignoty obby duplicit Isiderare potest V. qua Isiderat clare ñ Ignity; V. qua Isidrat Ipse Ignity mus aus sdi soly e regratiby ignoti clare ñ Igniti, et G ignoty so hac acepne nulo mo dicat nec jactu nec ipsoa; ideo my sdi ñ e regratibus ignoti Igniti, qr Voq Ipsa necilla nulo mo suponit = D.º 2ª. in quo fice claritas pr. fecta Isistat =

Sectio 2ª in quo fisice claritas per fecta consistat.

In qti secne diximus, my sdi ee orans ignoti regratiua, pr fecta lopali clarite; nyc inquirimus In quo fice hec claritas pr fecta. hec et lopalis Isistat ad qd Irouerse dis suponedy. e 1º. clarite ini sic defivio e dista obbi sicao; V.g. hec Vox ho qq dl dicta clarite gaudet qa hos sicaty pr. eg disguit a lapide, et ab alliis =

Claritas hec Inis dividit in infecta, et pr fecta; in pr fecta e dista obbi sicas ñ disgus sigso forlites, ò partes V.g. hec Vox Ipsa ho; que disguit hos ab oi ñ ipso; e ñ disgit jco eius forlites ò partes. pr fecta claritas e Dista obbi [illegible] sicao disgus sigso forlites ò partes V.g. hec de fio al vale, que ñ soly hos qq sicat dispit ab oi ñ ipso; d etiq disguit jigso eius forlites ò partes scilet alig ò ralis =

= suponedy e 2º. qd inielus Vocitas inrestrin inqirimus in quo meta fice claritas pr fecta Isistit qa jonti parag rafo manet extabilitq soly e que rimus in quo fice claritas pr fecta Volis Isistat =

Circa qq difficult. 1.a 55.a desp dit Dtin by ficy claritis p fecte Dsistere unice jactu Voltis jpotoris qd voluit Vocy sicare ita p. r. Alfonsus lib. 1.o jstitutionj dialecticary difficult. 3.a quem plures ex nostra scola Magistri sequr.= L 3 1

= 2.a tenet 55.a ficy claritis p fecte Dtin by Dsistere jsola coordinatione passiua plurium Vocum sic sentit aliqui ex nostris. 3.a et vltima 55.a firmat ficy claritis p fecte Dtiby Dsistere jagregato coordinationis pase plurij Vocy, et actus Voltis velan de p dit hec 55.a afere ois nostrary iusta gg =

= Sit X.a ficy claritis p fecte Dtiby Dsistit jagregato actus Voltis, et coordinationis pase plurij Vocy, ergo n jillo claritas p fecta Dsistit fice de quo vericat eiuy metafiicy Dtiy scilet Dicta obri sicao disponsi jipso forlites epartes; et de actu Voltis quo jpotor Voluit has Voces v.g. al vale sicare prifiy sijdi, et racoito di, et de coordinane pasa, seu Diytione hary Vocy, dicty metafiicy Dtiy vericat. ergo claritas p fecta fice Dsistit jactu Voltis et coordinane pasa plurij Vocy. mitpt: n de actu Voltis quo jpotor Voluit hay Voces al vale. sicare prifiy sijdi et raongdi Vericat piy dicti metafici Dtiy scilet Dicta obri sicao; et x coordinane pasa seu Diytione dictary Vocy Vericat dicta dicti metafici Dtus scilet dispongi jipso forlites epartes: ergo x actu Voltis et de coordinane Ds.a maiori ra emit pt: n si hz voces al vale n syt coordinate seu Diyte, Vox al n sicabit seu disquet forlity alis hois potius gg Veriti; nec vale sicabit seu disquet forlity vale hois potius gg Angeli: ergo qd dicte Vocy dispongt jipsone forlites epartes, p venit a coordinane Vocy =

= Dspt. claritas p fecta et orao forlij Voltis syt idy Item claritas jp fecta, et Virlis orao; et orao forlij Voltis fice Dsistit jpluribus Vocibus Dyunt se hauquitus, et diuersa sicatibus: ergo claritas p fecta fice Dsistit jactu Voltis jpotoris, et coordinane pasa plurij Vocy = Subsectio secunda argutis solutionis parat. =

§. 2.º arguitis solutione parat.

Arguit 1.º hic mera ficus ∂tus claritis p fecte scilet dista obti sicao disguges jipso forlitis et partes vericar de solo actu volris: go claritas pfecta fice ∂iistit jsolo actu volris: ans prt. Nm actus volris ē sicao forlitis obti; ā sicao forlitis ē dista obti sicao disguges jipso forlitis et partes: go de solo actu volris vericar mera ficus dca. mar pt: n vocis coordinao n ē sicto: go solus actus volris ē sicao forlitis =

= Rº. dargenis. ∂do ans, et no ∂stig; ad cuius pns diggo mg: solus actus volris ē sicao forlitis obti coordinata nomg; solus actus volris ē sicao forlitis obti n coordinata. ∂do mg; et diggo mis. Et sica forlitis coordinata ē dista obti sicao disguges jipso forlitis et partes, ∂ mis; sicao forlitis n coordinata ē dista obti sicao dca nomi; et ∂stig ad maris pns, diggo ans vocis coordinao n ē sicao forlitis n coordinata ∂do ans n ē sicao coordinata sb diggo: adeqte ∂do ans: jadeqte no ans, et ∂stig =

= Verus ē de actu volris quo jpotor v.g. jpdicit vocis ala sicgag forlitis alis; et vocis rale adsicgdas forlitis ralis vericari n cans dictavis forlitis; at c hec sicao sic ∂sidereta n sit coordinata p voces, ideo n potest de illa vericari adeqte ∂tus claritis pfecte; ga iste ∂tus vericar n de sicane forlitis quis n dicit stare coordinata p mis unius vel ∂ positionis v. diuisionis dca. allias de sicane n coordinata haris vocis vale at vericaret ∂tus mera ficus claritis pfecte, qd ē absurdis et solis relanis ∂tus vericar de sicane coordinata forlitis obti et c sicao coordinata ∂stituat p actus volris; et p coordinanes pluris vocis ideo de actu volris et coordinane vocis dictus ∂tus mera ficus vericar =

= Arguit 2.º claritas pfecta ē insfra claritis ut sic; et claritas ut sic i∂scar tatus c actu volris: go claritas pfecta i∂scar tatus c actu volris. mar ē certa n n∂ =

vel ipsi car ere = R°. adarguy ddomq; et no mj, claritasur

sic u pore guy claritis p fecta et p fect. n ricit jsuo dtu forti erge

rico dispras p quas dtrahit. et licet claritas u sic dtracta p cla

rit jp fecta dicat tgty acty volis; at claritas u sit dperica n d

tracta n n ricit p. qe è j differes ut dtrahat p claritis jp fecta dsis

tit tgty jactu voly v. dtrahat p p fecta claritis dsis tit jactu volis

p voces coordinato =

= Denique Argues j unico actu jtus j hoc v.g. alvale dat

claritas p fecta e sit hois de fro edar coordinatio vocy: posilih

j unica voce jqua n dat coordinao vocy et ig dabit claritas p fec

ta et dq n dsis tit j coordinane vocy =

= Argues ddo an, v no dstig lo quy dicte

facto ej hac voc jpone pujtia et rao nigarity e apta gaille

unicy actus jtus hauet ex nara sua exislare esse ig hois ecla

rite p fecta acnula vox hauet ex nara sua exislare clare esse

ig hois; et sic ao eis puenit ab actus potoris volis d e nula vox

ex hisque j hac pujtia dgr sit jpota adsica dy e clarite p fecta

eius obry apparet j his vocibus ho vale, et al; ga neutra zyse ej

pota adhoc e clarite p fecta sicg dy allias qz liuer ex illis eet de fro

qd e falsy; ideo j unica voce j hac pujtia claritas p fecta nequit

dsistere, et j agregato v. coordinane pluriy vocy, et acty volis

j aut j allia pujtia claritas p fecta dsistere possit sequs 5°. deci

det, quaresit = S°. 3°. B j allia pujtia j unica voce claritas p fecta

reperiri queat.

S°. 3°. B. in allia pro reperiri queat. uintia j unica voce claritas perfecta

Non de genere dinet dificultis gressus lec° quy dsistit jeo qd j stituj

hac pujtia claritas p fecta saluar jactu volis, et j coordinane

pluriy vocy; j allia pujtia j una tgry sicaua voce dtus meta ficus

claritis p fecta saluet. j qua dificulte p enios aliqui, Magistri nostre,

= q̃ quibus sit. X°.

junica Voce jallia pujria ficy clarititis p̃fecte Unionis saluari possit ergo: posset hoes jallia pujria jponere Unicq Voces, hũ V. g. adsicq di prinpiy ss rię di et raocing di Geadę claritę perfecta; ac iisto pui ria ea requirę he Voces al rale: go ficy claritis perfecte Unionis junica Voce jallia pujria saluari quit. Dstia jfert, et ansgr: n posset hoes dicere Volumus Voces Ung; sciler ho sicare prinpiussis di, et raocing di tota claritę p̃fecta act facto hę Voces al rale ea requirgr: g o. =

= Dst rao: potest Rex monetę Ung jponere ad ualę dy toty, acy hac pujria. dicq monetę Valgr: possilit posset hoes jponere Unicq Voces adsicq dy tota claritę; ac hę Voces al rale rei prat =

= Dst 2°. expone hoc au ferre sicane Vocibus huius de fonis al rale, et eq V. illimq colocare junica Voce, sic argu tor: ihoc casu idę et eadę mo sicaret unica Vox actryę hę Vocy al rale jtra de fonę hoc requirgr, et hę Vocy claritę perfecta sicgr; go illa unica Vox, eng ẽ claritę p̃fecta jng allia pro uj ria sicavit = ex quib jferes claritę perfectq Unius Vocis et al terius pujris fice et adeqte saluari jactu Volris n qp jcoordinatione Vocy, sicut claritas p̃fecta defacto saluatur; qa talis actus Volris equiualeret aggregato actus Volris, et coordinationis pluriu Vocy SS°. 3ª. Argura solvit

SS°. 3ª. argumenta solbit.

Arguyr 1°. Diffinitio mera ficatiua et ex plecicę claritis perfecte V. ẽ Dfonis V. diuisionis, V. argumentanis; et nulus ẽx relonis jallia prouj ria: go claritas p̃fecta fice junica Voce jallia pujria nequit saluari. prmitr: de Dtu mera fico de fonis et diuisionis: n Diffinitio mera ficatiua Dfinionis, et diuisionis Vericat de illo qd Ditat perceerdi fra, et Unica Vox ẽ ica pax Dstq Digere, et Di fra: go dictu mera = de Unica Vo... po test Verica

pcibtus n̄ possunt verificari de unica voce, salliagujsta mirg̃t: n̄ quia ē id p qd fitg ḡuenit c alliis ase distis; ḡ distra ē id p qd differt ab aliis; at unica vox nequit ēē rao ḡuenīs di c alliis, ḡ dispare di ab alliis: go unica vox ē jcapax ḡtig di gere ḡ di fra. p̄r ig mir: de ḡu metafisico claritis p̄fect. arpumprans, n̄ hic ē orao jqua unagg exallia jfert; ct hoc jonica voce n̄ capit: go. =

= R̄o. ad argutū ḡdomg ḡ nomj; ḡ adei

us prg ḡdomg ḡdisponij, ct unica vax nequit ēē rao ḡuenīs di et, differs di vv. ḡdo mj; ff nomj ḡ ḡttig ita que sicut homo qui unus est realiter potest ḡuenire formaliter eicictum cum Br uto per formalitatem animal ḡ ab illo differe per formalitatem rationale ita similiter Jesus Maria Joseph in allia pujsta unica vox ff. etc. jtg potest ḡuenire et quo pring forlit ct xfito ē perallig rjferre ab illis c quibus p dius ff ḡue nieba t=

= R̄o ḡ. maris bisilogi prg ḡdomg; ḡ nomj n̄ sicut unicoac tu jtg potest saluari discuring ct multi rengt erg j unica voce in cur n̄ poterit saluari. v dic ḡcdmiso argumprans j unica voce j licari tam c defio, quis claritas p̄fecta ē, n̄ pplicet dari j unica voce ideo saluat nostra R̄o: =

= Arguitr 2o. n̄ claritas p̄fecta aliqd dicit pren claritis usic; ct claritas usic dicit acty volūs: go id qd claritas p̄fecta dicit pren acty volūs n̄ ē actus volūs; ct coordinao vocis in que j unica voce claritas p̄fecta nequit saluari =

= Arguitr ḡdomg; ḡ ḡttig o mj; ct claritas usic dicit acty volūs gericy ḡdomj; dicit acty volūs ex pecicy nomj; ḡ ḡtig o ḡtt: go id qd claritas perfecta dicit pren acty vol ris; n̄ ē actus volūs gericy ḡdo ḡttig n̄ ē actus volūs expeccicy no ḡttig itaque claritas p̄fecta ugon expex claritis dicit claritis usic operica, que ē acty volūs gericus; ille expelis ḡ volarius mig p dē cī rica, quē ē acty volūs gericus; ille expelis ḡ volarius mig p dē cī scilet volō vocis ung sicare clare et expresse forlites sbri j quo expelis

actus vltri. Ɔsistit claritas perfecta alterius potentiæ Ɔsistit =

= Arguunt 5.º unica fx etiam in alia potentia nequit esse perfectior, quæ perfectionem ... eius claritas perfecta: ergo unica vox in alia potentia nequit gaudere de claritate perfecta = Ɔdomq; et distinguo min.; ergo ratio perfectionis est quia claritas perfecta aliqua Ɔdo ... non maj. Ɔstiq non solum in pluribus Ɔpræ se habentibus et diuersa siquidem salvat omnis claritas perfecta et aliqua ... in unica voce in alia potentia sit potius =

= Arguunt 1.º Ɔtus metaph. cum claritatis perfectæ huius potentiæ est idem ... Ɔtu [redacted] metaphysico claritatis perfectæ alterius potentiæ; ergo Ɔtus metaphysicus claritatis perfectæ huius potentiæ non potest salvari simul in unica voce: ergo nec Ɔtus metaphysicus claritatis perfectæ alterius potentiæ nequit salvari simul in unica voce Ɔstiq infert: non ex duobus ... quorum quidquid verificatur de uno verificatur de allio =

= Arguunt ... Ɔtus metaphysicus claritatis perfectæ huius potentiæ est idem ... Ɔtu metaphysico claritatis perfectæ alterius potentiæ ... Ɔdo maj.; ... nomq; et nego min.: ergo Ɔtus metaphysicus claritatis perfectæ huius potentiæ ... verificari non ... in unica voce Ɔdo min.: Ɔtus metaphysicus claritatis perfectæ huius potentiæ ... nomq; et Ɔstiq ita ... Ɔtus metaphysicus claritatis perfectæ huius potentiæ ... dicit non solum claritas perfecta; et ... scilicet huius potentiæ Ɔtus ... claritatis perfectæ huius potentiæ solum dicit claritas perfecta et hoc Ɔtu est claritas perfecta huius potentiæ, idem ... Ɔtu metaphysico claritatis perfectæ alterius potentiæ; non ... Ɔtu ... et peculiari quo dicitur Ɔtus diferunt = 5.º 4. quo ... sit modus sciendi.

S.º 4.ª

Quotuplex Sit Modus Sciendi.

Manet in superioribus stabilitum quid sit modus sciendi nunc quas par tes habeat; v. quotuplex sit investigatur; hæc investigatio

ipta p̄dict dificulte, usq; fulistricas q̄es, none celebres oreglero
abois sit necessaria cuius dificultas desirit j a sig ng do, a quis
participet hic Dtus desiribus modi sdi scilet: orao ignoti repra
ntua perfecta logali clarite seu qr sit mi s di spex =

= Inqua dificulte 1.a ex
pdit opinio Unicy ēē spem mi sdi scilet demonstrans ita aliqui
apud Scotistg Logex Divisione 1.a et 2.a etex nostris perity erudi
tissimi Nei Magistri Magister. 2.a tenet opinio trex igty ēē mi
sdi spex neqe defon Diuisions et argumentans. ita Tosse, et aliqi
Yesuite, et plu[illegible] geniosi ex nostra academia =

= 3.a expdit opinio 4.or igty
ēē mi sdi spex scilet tres nuper relati et evidgs ppes sicsrientri
nitarius dzeption tractati 1.o Disp. 3 dialecticary Disp. 1.a et 1.a
qui sequt multi ex Nostris et ex Swaneis = 4.a et ultima 1.a qui
cat qique ēē mi sdi; scilet 4.or jmete enumeratis, et euidentiag
regioni deplureg. ita Multi ex nostra minerua =

= Sit 1.o X.o: de fio diui
sio et demonstrao syt mi sdi spes: pr: X.o qad duas 1.as partes, non
qad 3g videlicet demonstrans; qa hoc nefax ēēt & demonstrao
sine disputa apud oes sit eminens tior mi sdi spex: n illi actus syt
mi sdi spex qui explgr suy ignoty p plures voces, distinguendo ipsy sdi
in forlites et partes; et fio diuisio sic sehauet: posyt mi s pex
ynare distgi et mir pr: n hec defio; v.g. alrale explicat essentia hois
ynare distgi et mir pr: n hec defio; V.g. alvale explicat essentia hois
eius ignoti p plures voces neqe al. et rale disponendo eius forli
tes et partes; scilet genus et differentia, et ratiocinandi, et hec diuisio ei
us dz hois scilet allia pars al, et allia rale essentia hois nume
rando eius partes et forlites; scilet al. et rale p plurs voces cooptiu
atet: poste fio et diuisio explgr suy ignoty p plures voces et forliter et partes =

= Sit 2.a X.o: ergo
ras infra relatas logg, disputando justo eius for lity et partes
vides ppo emy sdi. expr n ignoty prsilis, ipsy manifestari appe

eiusdem; V.g. Prius est al est identitas talis scilicet identitas Pri talis; et hec identitas talis explicat per plures voces aeque jta distinguens formalitates et partes: ergo propositio eiusdem est mus idi. maior e zerta: n identitas Pri tali non: identitas Dnis, et talis esset identitas talis ex more mir V.o. jgua erat dificultas et tinet duplices partes seorsim quadq; pr nunc quad hoc scilicet quad identitate scilicet identitate talis. huius eiusdem propositionis Prius est al explicari per plures voces =

= Nam per solam vocem non potest explicari identitas talis: ergo explicat per alias voces propositionis scilicet Prius et al. Ista tenet et ans pr: per tum Dns non potest explicari obtum parlare; et vox est sola est tunc Dnis; et identitas talis est obtum parlare: ergo per solam vocem non potest explicari identitas talis. maior e zerta n vox hoc ideo non reprat hoc parlare; quia est vox Dnis mir e zerta, et na. infert =

= 2.o dicta mir pr: dum obtum parlare sicut atro Dni qa tunc Dnis ap cit aliquo tro parlari obtum parlare non solum sicut atro Dni; et etiam sicut atro parlari; et vox est sicut obtu parlare scilicet identitate talis qa aficit tro parlari propter al: ergo non solum identitas talis sicut a congu la est; et etiam ab altia voce scilicet al =

= Pro 2.o pars miris: scilicet Voces. Propter identitatem talis distinguere ipsa eius formalitates et partes: n ideo hec voces al tale distinguit in hoc eius formalitates et partes qa sicut gratum genericum, et diferentiale hois; et etiam hec voces est et al sicut gratum genericum identitatis, et gratum eius diferentiale: ergo distinguunt in identitate eius formalitates et partes. mir pr: Vox est sicut tanti generica identitatis et Vox est tanti adherentia Vocis al Dnahit ad Dsiegdq difg identitatis talis, quae sicut a Voce al: ergo hec Voces est et al sicut gratum genericum et diferentiale identitatis talis; et sic distinguit eius formalitates et partes =

= Sit 3.a X.o apprehensio eiusdem complexa hec V.g. hoc eius et idq jtige de alijs est mus idi jaliqua linea et considerare. X.o hec distinctione procedit ga duplicit valemus considerare, vel ab apprehensione; vel restu toti ipsius; scilicet hois qui se habet ut obtum huius grati

Viugs; Vestu Dcreti sua agreiga Vesultatisex hoc iggg expere na nc cuiuy hoc Dcrety ho viuens quenit c alliy Dcreti ipsius hoiy V.p. ho sensiuilis, etex grato Viuens iggg ex dispra vane cuiuy dicty Dcrety diferra Dcreto ho ipsius =

= Si agrehesiong Dplexg relatg Dsideremus vestu. sbti n̄ e mus sdi et ē rao; n̄ ut hec agrehesio cuidqs Dplexa ho Viuens eet mus sdi Vestu hois deueuat splicare clare expzecte esptia ipsius hois; at eg ha n̄ explat clare expzecte: go. mirgy: esptia hois ē prijiy ipsius di ē raocingdi at p hgc agresiong Do Viuens n̄ splar prijpi ij riedi ē raocinandi clare at soly explat prijpiy Viuens qd p̄ n̄ e prijpiy nec prijpiy rao cingdi: go =

2 Si Vº agresiong prefatg Dsideremus Vestu Dcreti; asero mus sdi ee et ē rao; n̄ so hac Dsiderane dicta agresio explat graty pe ricy huiu Dcreti ho Viuens, scilet ho, e graty eius diferle sciletViugs ricy huiu Dcreti ho Viuens; scilet ho, e graty eius diferle alicuiuy rei ē mus sdi; ut gatet at Orao explgs graty pericy e diferle alicuiuy rei ē mus sdi; ut gatet ihac Defone alrale: go agresio cuidqs Dplexa vestu Dcreti Dsideram ē mus sdi. = SS. 1ª arguti: solutionem parat.

SS. 4ª.
Argumentis Solutionem Parat.

Arguyt 1º. Dª ultima parte te Xtis: mus sdi ē actus pergi cipsig; at sola demonstrao ē actus pergi tip tig: go sola demonstrao ē mus sdi = Dist go mg: mus sdi ; ex stricta ultima acegne ē actus pergi tip tig Ddomg; plata ultima mg: mus sdi ; ex stricta acegne ē actus pergi tip tig nomg; e Dzera mitti. silih. ratioē nex stricta acegne ē actus pergi tip tig nomg; ex stricta acegne sci Dist. mus aut sdi hic sumit ut manet dicty; ; ex stricta acegne sup let p Orane reprauia ignoti p fecta logali clarite , qua acegne sup mi sdi sdi exp̄ex asignate ānovis; n̄ Vº accipit mus sdi ; ex strictissi ma acegne; ga ; hac acegne soly demonstrao ē Vnica illius expex ma acegne =

= Arguyt 2º. Defio, divisio, e cuidgs ggo ; cludyt ; hac argumentane iggg eius partes scilet hois allia parte ē al, e allia vale; at alē Viogs ipsile: go ho ē Viogs ipsiuile: go Defio, divisio, e cuidgs ggo n̄ Dstituyt diuersam

ex qq mi sdi ab argumētanē. Ista pt n parti n distituy t diuer
sg ex pe a toto jquō jcludyt wpati jali qui n distit[illegible] t spe diuer
sg ab hoe jquo icludit: go defio, diuisio, et evidēs pro n distituyt
diversy spē mi sdi ab argumētanē=

=Retorqueo argumēty: n demonstrao
jcludit j hac ppe sciliet hois allia pars ē al, et allia rale; ū al
sq ē pp° sqq eius pars esit sbty; ū pars n distituit diversi spē
aio ēity: go demonstrao n distituit diversg spē mi sdi appe qi doid
vesdeaz t adversarij & illi: Rc jfratamē S° ddomq; et nomē n lis
riadnis dividit recte jsbstig diplety et jdpletg sqqq jdiversas expex
&tamē sbstia jdpleta jcludit jdpleta sqqq pars illius=

=Arguyt 5°: de 2°
Xg. mui sdi ē orao manifestatiua ignoti per plures voces coordi
natas iusta relas logē; ū ppo euidēs v.g. prias ē al n ē orao manifes
tatiua sui ignoti p plures voces coordinatas iusta Regulas logē: go
ppo euidēs n ē mui sdi: pt mir: ignoty obby dice qq is ē idētitas pri
ē ali 2 y q d dicit irecto; ū dicta idētitas igty manifestat a ppe e co
pulg ē qua n ē plures voces: go ppo euidēs n manifestat mui ignoty
per plures voces coordinatas iusta relas logē mir pt: n idētitas dic
ta n manifestat a grato forli nec a sbto forli: go sbty manifestat
per sola voce ē prans: n sbty ēgraty forlia idē siegt jtra acestra ppe
ū extra ppē n siegt idētitā obbg: go nec jtra ppē=

=Ad arguyt S°: ddomq; et nomē adcu
iuy pnē d domq et nomē; et adhuius pne noans et huius pne. ita q ignoty
codētiu qq is ē idētitas obba pri ē ali w vene ait arguty; very ē hec
idētitas n possit explari igty p voce ē; qa vox ē ē vox dnis et idētitas
pri ē ali ē idētitas talis; id ē rao idētiegs pry ē ali; et ē idētitas hec n
possit explari p voce ē soly erig explat per voce al; ideo ignoty p ista
idētis explat p plures voces coordinatas iusta relas logē; qi obstet
ad hoc, voce al extra ppē n sicare taleitate idētitis adhoc u jtra ppē
eg sicet; sicut qq is vox al extra hgē de tone alrale n signifiet

denique al hois hoc n tollit ius ta adversarios ut contrahens restrictiv
p voces rale al hois sicet. go parit, sicet prat al n sicet idrits ex
rapps; hoc n officit utrique prat rals idrits sit c voce sicet =

= Contra replauis 1º ex nos

tro gressidere sapientissimo: n idemtitas talis soly ex plat p vocé é: ponex
plat per prats al; ans quat; n al. qd peridentitas tals significat c pro é
al tale allias ggo dicta eet falsa; Contra hoc altale explicat soly p voc
al: possilin idemtitas pri c ali qquis sit talis soly ex plat p voce é n qu
p plures voces =

Resp = Replica ne arg; adcuius ipns trgseat mar; et nomy qa hoc prats
forte al rane unionis localis c sbto prus restringit et limitat rane sbti
prus ad altale dsicgdy qa sicut sbta formalimitur ad sicgdy rane pra
tory iuxta illud eloquiy talia sint sbta qualia permittunt a ateory prats;
ita prata forlia restringuntur ad sicgdy a sbtis formitus y de sicu prats
forte al rane vocis prus restringit ad dsicgdy c illo al tale; ita voxé
p prats al restringit ad dsicgdy c illo idrits tals =

= Nota diligenter qd dyeims vocé ra

ne vocis al restringi ad sicgdy idrits tals; noly jligere ipsa soly sicare
idrits tals sed a voce al eo restringente; Contra sicare idrits tals sil c vo
idrits tals; ut vox al sicet talitates seu a iprg idrtitis et voxé rans
re al talitr ut vox al sicet talitates seu a iprg idrtitis et voxé rans
ons generica idrtitis, ad my quo oes dicyt qd al rane talis dstituit
deny cxpss hois ubi nolyr dicere qd al dstituit se soly deny cxpss hoy
absque rale; Contra qd sil c rale eo dstituit talit ut al dstituit peri
cy et rale eius diferentiale =

= Arguyt 2º: dn ultmg X; ideo evidens agressio n eet mus
restu sbri; qa n splat oes formites sbti; Contra hoc n obstat; go é mus sdi ytmir
restu sbri; qa n splat oes formites sbti; Contra n splat oes eius
n hec defio al rale é mus sdi restu sbri sciler hois; Contra n splat oes eius
formites: policeta gressio dicta n es plicet oes formitis sbti erit mus sdi =

= Arguit dissomg

ideo agressio evidens dplexa n é mus sdi restus sbti qa n splat oes formi
tes esses sbri ddo mg qa n explat formites oes accidétle sbti nomg; di

com; ā hoīē n̄ ōīvar hoc ī ɔ̄ conj; hoc ty nomī & ad huius ɔ̄ ɔ̄ cōmq & dignomj. ā n̄ exp̄lat oes eius forlites ssles nomj; accid̄ les ɔ̄ cōmj; et no dig =

= Itaque agregatio evidens ɔ̄plexa n̄ ē mus sdi verus sbī qa n̄ splat forlites acci ɔ̄les seu p̄p̄rietates sbī; ā qa n̄ splat oes forlites essles illius; et ē evidens ɔ̄plexa agregatio. ho vivens n̄ exp̄li cat oes forlites essles hois quas syratvale, ideo n̄ ē mus sdi =.

= ynpine Rogauis ɔ̄ɔ̄ tio, divisio et silogus ɔ̄ quabiles ɔ̄ erronee sit mi sdi ex p̄ex tra hue N.º ɔ̄ de actibus p̄uauilibus; n̄ mus sdi n̄ ē sdi ferens ad veri et falsitates alias n̄ eet mus sdi ɔ̄ nius ɔ̄ errgdi; ā actus quau les syt ɔ̄diferentes ad veri et falsitatē; qa j hoc stat rao quauiliris: ɔ̄ɔ̄ go, defio &c. quauiles n̄ syt mi sdi ex p̄es qa actus erroneus; p̄ 2.º resoluo: n̄ mus errgdi n̄ ē mus sdi; ā actus erronei syt mus errgdi ē interror: go n̄ syt mi sdi exquibus ɔ̄feres solus defone di uisione, ɔ̄ɔ̄ argumentans & evidens agregatio evidentes syt mi sdi ex ɔ̄ex = D. ɔ̄ 2.ª de mo sdi j p̄arlari.

D.º 2.ª

De Modo Sciendi In Particulari.

Explato mo sdi j ɔ̄ni rectus exɔ̄ostulat ordo ut de eo j p̄arlari ao amus & ē defio j ter mos sdi j particulo 1.º ty teneat; ideo de ea 1.º erit sermo quare sit — S.º 1.º de fone definit, et dividit et velas p̄ bona de fone tradit.

S.º 1.ª

Definitionem Definit Et Dividit Et Regulas Pro Bona Definitione Tradit

Defio ita unanimiter ab oīs defit^r orao exp̄lgs essriq rei vecta quidē defio siquidē ɔ̄stat pere & difra p̄arla orao ē gus qa ɔ̄uenit ɔ̄ illg defio ē ɔ̄ge, et Virli orane, qa ɔ̄gus sit oranis essriq rei n̄ exp̄lgr reliquae parle sciler essriq vei syt difra qa p̄ illas difert defio ab illis ē quis ɔ̄ pus ɔ̄uenievar =

11 Veru adiliogtig tradire defonis advertre dicig defonis defirede fonij jordine adesgria rei quz quidj esgria rei nil alliud ē, gy: 9 quo precise poto ponit rei precise, et quo precise ablato aufert rei precise. exj glo rei clares cit: hec prara alrale. V.o. syr esgria hoy ga precise pātis ponit ho e precise ablatis aufert alrale. qz ē forini me ho =

Illata defio liter sit recta havet 9: se aliqua argumta exquis ths. ita efrat: nn dat defio defonis: go defio defonis jplat. gig pl. sidaret defio defonis jDni, ipsa defio seipsa defires et res jūceret. G. 9tineat sbrane 9ni defonis, et hoc jplat: go. = 2.o pbans; nn d. tur actio acnis: go nec defio defonis. 3.o pbans: defio deuet 9uer tri c. defito; et defio defonis c. sit parlaris defio n̄ potest 9uerti c. suo defito; qa ē defio jDni: go. =

= Ad argum 1.m no ans; et ad eius pbrs; dispo mg; sidaret defio defonis jDni ipsa defio seipsa defires sbranes, nis defonis. 9do mg, sbrane parlaris defonis nomg; et dispo mj; et hi jplat n̄ 2y trgseat n̄ lbj nomj, itaque sicut dat signu sui ip sius et 9onio 9onis adminus sbrane 9ni 9onis; ita dat defio defonis sbrane 9ni illius. Recte que de signo sui ipsius diximus omni nis myāis huic argumto aplica =

= Ad 2g gris pns 9do ans; et no 9sria; ry ga actus illius pp eius excelsitg et spiritualitatg possyt supra se reflectere u rpari 9one 9onis eius dr; n̄ gs actus fieri pp eius imperfecne. ry enig qa acti ē eqalitas rei et sui; et ideo n̄ eg et allia acne; at defio jDni n̄ ē sui defio; et ideo potest pallig defonis decitri =

= Ad 3g anis pns dispo mg: defio obba deuet 9uerti c. suo defito 9do mg: defio forlis nomg; et 9cesa mi ri no 9srig. dy dicimus qd defio deuet 9uerti c. suo defito, n̄ loquit de defone forli allias mglis hois defio scilet alrale 9uerteret seu idq caret c. hoc qd ē falsy: solu go defio obba quz ē obry defo nis forlis ut pote idqcata c. defito obbo ē illa quz c. illo 9uertitur

Eique defio obba. defonis: defonis idgeet Granedni defonis qa
ē eius defity obby ideo nostra defio n̄ aduersatur velis vecis defo
nis =.

o Ya defio V°. diuiditur j defong nonis et defong rei, Ia. ē Orao expl
qs sicans nominis. 2a. ē Orao explqs essiq rei 2°. diuiditur
defio j essle et descripting hec ē, qus explat essiq rei per acci
dgnia, eius et prietates. V.g. hec hois defio platonica āl biges
implume, V. hec al mortale visile. illa ē qus essig rei per sua ess
tia grata Splat V.g. al rale =

= Sec esslis defio dividitur j ficq et metafisiq. fi
ca ē qus splat partes essles ficas rei V.g. mōa Va, anna ralis, et Onio. me
tafica ē qus splat partes essles metaficas rei ut al rale = Nota qd partes
ficę rei sut illę, qus dd. diqyt j se et syt priliarrs que dd. iredci
piut partes aut metafice, rei syt ille qus dd. diqyt j se, et syt no
tilibres que j reff Deipiut recole ex pla j meta; et doctring expli
catq j henies =

= Explata essna defonis et suas partes diuisa; restat nyc agg dy
de pprietatibus eius quas j tra relary imitq do nostrates ita pro no
exhuiq Va. vela gbona defone qd defio deuet ostare digere pxi
mo et de Vltma difra. Nota qus ēē duplice; pximy, et roty. pximy
ē illud qd jmete Dahit pulmq difrq roty ē qd Dahit medigte pere pxi
mo per difrq V.g. j hac defone. āl rale li al ē qus pximy huiusdefo
nis; qa jmete Dahit per ulmq difrq. scilet rale & qus Viups, j cluyjpe
re al ē qus roty j rdli defone, qa Dahit pulmq difrq scilet rale me
digte pere al. quare hec defio sesile rale seu alrale ē vona re
fio; qa ostat pere pximo, et Vlma difra. ut manet dictu ē hec i
fio Viups rale ē mala; qa n̄ ostat pere pximo et roto scilet Vi
uus =

o 2a. Vela ē qd defio deuet ēē clarior suo defito huius vele explica
ng dedimus j Secne Va. tri = 3a. Vela ē qd dito n̄ iit j suā fluanedi
minuta huius ex plicao manet data. Ubi supra. = 4a. vela ē

qd defio dicitur ̃ l nõ de ffito; id ē qd bene valeat dicta ab vno ad alliud: v.g. ē hō: qō alrale et ed.a ē alrale: qo hō =
= Sa. rela ē qd defini... predi
at̃ quare hec defio ē mala hō. alrale qa liho jdefon... jclusy maxy qq ydit qq splat. delarq vel sufitigt quona defone equibus et rectas difo nes jducere valebitis e malas requare = S.º 2.ª qid et quo tuples sit diuo explar.

S.º 2.ª

Quid Et quotuples Sit Diuissio Explar.

Cu oig sy multiticis sic divisiony defenio: ē orao tory jsuas partes distribugs. parla orao ē qus; qa p illg diuuit divisio e ppe, et ßo ne aquis secernit ß reliquas parlas. nota tamy qd tory qd jsuas par tes diuidit dit diuisy, et partes jquis tory diuidit aqelgr mebra vidgria, et actus medio quo tory jsuas partes diuidit dit diuisio sit doctrina tradita, ex. g.e. hec divisio hois allia pars al et allia vale. ho quie tory dit diuisy et al rale que syt partes jquas diuidit aqelgr mebra diuidgria et hic actus allia pars al et allia vale dr divisio =

= Diuisio j dni explata 1º. diuidit jdiuisiony nonis et diuisio rei 1a. ē orao, nomy jsua sicata distribugs v.g. canis allius terrestris, alius zelestis, et allius marinus. 2.a ē diuisio orao rs jsuas partes dist bugs hec diuisio rei duplex ē vna actualis et allia poalis actualis ē: orao tory jpartes quas actu dtinet distribugs; que quide partes si syt fice, vt syt istq hois allia pars maata et allia anna ralis et allia vnio. diuisio actualis erit fica, si vo partes actuales fice syt esples vt syt partes fice, jmeti exppli, diuisio erit esplu fice syt esples vt syt partes fice, si aut partes actualis diuisionis fice fuerit jtegrales vt syt istq hois allia pars manus, allia pes, et allia caput. Diuisio actualis fica erit jtegralis; si partes torius actualis fuerit meta ficq syt istq; hois allia pars al, allia rale, diuisio erit actualis meta fica =

Divisio generis per differentias actuales contrahentes genus, quia tunc dividitur differentiis, v.g. animal, aliud rationale, aliud irrationale; quia animal quatenus genus non habet rationale, et irrationale actu: est generica. Secunda est divisio alicuius totius in suas partes, quae est divisio essentialis, et alia est integralis, v.g. ista homo alius Petrus, et alius Paulus, et altera subiecti in accidentia; v.g. homo alius albus, et alius niger; et ultima generalis divisio est accidentis in subiecta; v.g. album aliud dulce, et aliud amarum =

= Explicata divisione et sua partes divisio, reg. facimus ad numerum duarum proprietates quas supra relatum proponimus; ex quibus prima est, quod aliquid membrum dividens ad minus se extendat quam totum divisum; quare haec est mala divisio animal aliud sensibile; et aliud rationale; quia sensibile adaequatur, seu extenditur ad quod totum =

= 2ª regula est quod membra dividentia sint opposita, divisum adaequate, et divisio idem quod membra dividentia collective accepta adaequate se extendant divisum; ob cuius defectum haec divisio aliud rationale et risibile, totum est mala, quia totum quod est animal ad plus se extendit quam ad rationale et risibile, scilicet hinnibile et alia = 3ª regula est quod unum membrum non includatur in altero, et ideo haec divisio animal aliud rationale, et aliud homo non est recta, quia rationale includit in hoc =

= Nota quod huic modo arguitur de divisione generali, ad negativa dividentia; 1º de divisione per dati adaffirmanda membrorum dividentium, vel divisum tunc ne ... v.g. est animal, ergo vel rationale, vel irrationale; vel equa est rationale vel irrationale, ergo animal. 2º arguitur de negatione divisionis ad negationem membrorum dividentium, v.g. non est animal, ergo nec rationale nec irrationale, vel equa non est rationale nec irrationale, ergo nec animal =

= 3º arguitur de divisione ... negatione unius membrorum ... ad affirmationem illius; v.g. est animal ... ergo irrationale = 5ª 5ª ... definitio speciei ... divisionis ... correspondenti =

5º 5ª ... DEFINITIO

speciei disquar. a divisione sibi correspondenti.

Celebre est ad de meta fica ptas se oferunt travertys dis, ab eius pliorig supony dy e 1o. I prescipti n̄ squiri. Ita de fio totius gealis, ho al spirituale specia disquat a divisione eius dey gealis totius, ho al alliud rale, & alliud irale. qa hec diuisio exprimat essta mybra diuidenta, quae n̄ exprimit defio exspecice disquit ab illa = Supony dy

e 2o. qp nec presprarys travertis gdefi ficare separata mera fica divisione eius dey rei expecice disquat ab illa, n̄ zerty e dicty de fony specice dispi a relata divisione sicut zery e actys ficy dispui, exge ab actu metafico. soly: p̄o nyc squirit q de fio lg. meta fica ut e ista al rale separato et eius meta fica, et Tores dey n̄ divisioné qualis e hec alia pars al, & alliar le, especice disquat ab illa =

= 3o. Supony dy e specicg distiony Univ actus ab allio, potest ex duplici cap. oriri; V. ex eo, qd diversa obta atty pgt V. ex eo qd idy obty diversamo respiciat; quare dificultas presys seexhibit ad squirendg distióng expeciey defonis adivisió ne, tq ex parte actus qq ex parte obn. ita: n̄ne defio et divisió sint tores dey tes expecice dispyt. V. ex eo qd diversa obta attingt, V. ex eo qd licet idy obty haueat, diversio mo illud respiciat, V. g nulo mo dispugt; qa nec obty diversy haueat; nec illud diversa mo respicit hec e dificultas =

= Unqua la. deffendit opinio defony nulo mo dispi a divisione ita pah, Vrtadus, Arriaga, Disp 3a. symula tu Sta Cruz & alli = 2a. 55a. deffendit defony expecice dispia divisione; sic sentiunt Spinula, Ijce, Biñas, essere pesexnam Minerua cu quos dat n̄ levis discordia qa aliq. pony expecie disting defonis adivisione tqty ex parte actus et allij eg pony tq ex parte actus, qq ex parte obti =

= Sit Xo. 1a; defio et divisio ex parte obtn n̄ dispgt. pr. 1o. defio hauet p obo qidditas seu essentia rei

Ad divisio habet pro obto ipsius essentia rei, ergo desfio et divisio ex parte obti non distingt. min. prob. Nam divisio debet adaequare divisum habet pro obto nullius oium partium rei; Ad nullum oium partium rei sunt essentia rei: ergo divisio habet pro obto essentia rei. min. quae quaerit certa, qt nullum oium partium rei sive sint physica, sunt, v.g. materia, anima ralis et unio; et sive sint metaphysica sunt; v.g. forlitas al, et forlitas rale, et identitas illarum; At materia, anima ralis, et unio sunt physicissime essentia physica hois; et forlitas alrale, et identitas illarum sunt essentia metaphysica ipsius hois: ergo nullum oium partium rei sunt essentia rei =

= Respondeo: divisio habet pro obto partes rei unitas v. identicatas; At desfio etiam habet pro obto partes rei unitas v. identicatas: ergo obtum divisionis non distingt ex parte cice ab obto defonis. min. est doctrina nostra, et majus probo v. divisio actualis debet nunc habet pro obto partes actuales rei; At partes actuales [illegible] partes unitae, si divisio est actualis physica; et si est metaphysica sunt partes identicatae; ergo divisio habet pro obto partes rei unitas, v. identicatas. min. prob. partes actuales rei sunt partes quae actualiter componunt. At partes quae actualiter componunt sunt unitae v. identicatae; ergo. —

= Probo maj. 2o. divisio debet adaequare divisum; At si divisio non haberet pro obto partes unitas v. identicatas; divisio non adaequaret divisum: ergo. min. probo: divisio haberet minus quam divisum, siquidem divisum ex parte obti haberet partes et unionem; et divisio de unione careret; At quod est minus alio nequit adaequare illud: ergo divisio si non haberet partes unitas aut identicatas non adaequaret divisum. =

= Sit 2a Xo: desfio et divisio ex parte actus specifice et adaequate distingt. Xo continet duplicem partem; secunda [illegible] quam nunc probo: non desfio et divisio habent grata essentialiter diversa ex parte actus: ergo specifice distingt. ans pt; divisio essentialiter [illegible] parrides allia, et allia, quod haec non seludit desfio: ergo desfio et divisio habent grata essentialiter diversa. 2o. probans; divisio essentialiter habet exprimere nullius partium rei; At desfio non habet essentialiter exprimere nullius partium rei: ergo desfio et divisio habent grata essentialiter diversa et specifice distingt. =

Quaer. 2º. quod 3g partis scilet qd de fio, et diuisio specice adeqte dys
pyt; n Dsitio ho specice et adeqte dispit a Done alrale: oo defio
et diuisio specice et adeqte dispyt qs e oiy, et Dstia quo. n ideo Dnio
ho, et Donio alrale specice et adeqte dispyt qa Donio ho esplat essn
am hois Dfuse; et Donio alrale eg esplat clare; ct defio splat Dfuse
nuy partiy, qus clare esplat diuisio: go. = 2º. p. 2ª. par. miris; n ite
rogani qdsit essna 3 diuisions nygg reipondet; ct si diuisio eet defio
perillam gg obrime redderet: oo = 55º. 3ª. Argumta soluit.

55º 3ª

Argumenta Solbit.

Arguyt 1º. obty defonis syt partes essne rei unite; ct obty diuisio
nis syt partes essne rei separate; oo obty defonis dispit ab obto diui
sionis Dstia tenet qa partes unite, ut pote jnolustes uns dispyt a par
tibus separatis que uns n jnolvyt, ct separans = Dit; diuisio fica qs
fit securo ligno hauet p obto (liceat ita loqui) partes separatas seu
sine Une; qa pariter diuisio jsylis hauet p obto partes separatas seu
sine unione =

= Argui Ddo mg; et dispo mi: ct obty diuisionis syt partes ess
ne rei separate jsylis seu ex parte actus Ddomj: syt partes essne rei seu
nomj et Dstia ita que obty diuisionis n syt partes separates ex par
te obti; qa diuisio jsylis n destruit Uns partiy; ct potius eg hauet
p obto e sit numeratio oiy partiy. soly go diuisio hauet p obto par
tes jsylis, et ex parte actus separatas que quids partes jsylis separa
te nil allud syt gg essna hngs jsys diuisions jqua numera te
et separate a parsib syt oes partes essne =

= Dfranis Ddo ans, et no Dstig; rao dispari
tis ig jsinuata e qa diuisio fica ut e ligni securo n allio mo fit gg
destrucdo uns jsporalis partiy at diuisio jsylis n fit destrucdo uns.
V. idsyns partiy; ct nudo oes partes obtiex pse que quids oi modo
numeratio petit Uns e partes hauere p obto; allias diuisio n ade
quaret Diuisy nec eet actualis =

Ct replauit: pro: diuisio habet pro obto partes simplr separatas; ergo definitio habet pro obto partes simplr separatas: quod definitio, et diuisio ex parte obti distinguuntur; distinguo maiorem; diuisio habet pro obto partes simpliciter separatas secundum quid, adaequate; concedo maiorem; et distinguo minorem; ergo definitio habet pro obto partes simplr separatas secundum quid adaequate; secundum quid inadaequate, nego minorem, et consequentiam =

Diuisio quidem non habet pro obto partes simplr separatas ut sic separatas; quod ea seipsa se haberet pro obto quod designat partes simplr separatas, ut sic separatas dicuntur per formam ipsa diuisionis. Ct solum habet pro obto diuisio partes, quae inueniuntur in suis numeris ut eas numeret, et hae partes dicuntur simplr, et secundum quid inadaequate separatae; quas partes etiam aspicit definitio licet diuerso modo, quae definitio, et diuisio non distinguuntur ex parte obti =

= Adhuc replauit: diuisio habet pro obto partes actualiter, et formaliter separatas; ergo definitio non habet pro obto partes actualiter, et formaliter separatas; Ct secundum quid, quod diuisio habet diuersum obiectum ac definitio. maior probatur; non diuisio habet pro obto partes quae sunt actualiter et formaliter separatae; sed partes quae sunt non actualiter et formaliter separatae, sunt partes actualiter et formaliter separatae: quod diuisio habet pro obto partes actualiter et formaliter separatas =

= Ad maiorem replicae loquendo in sensu reduplicatiuo, quod partes formaliter et actualiter separatae sunt constitutae resultantes ex partibus secundum quid inadaequate separatis tamquam ex materia et ex diuisione, quae est actualis separatio, tamquam ex forma; quae implicet diuisionem se habere pro obto; ideo diuisio nequit habere pro obto partes ut actualiter, et formaliter separatas; Ct solum partes non actualiter, et formaliter separatas, quae sunt partes secundum quid inadaequate separatae, ... defonis =

Et si regula in sensu reduplicatiuo non loquitur, dic. diuisionem habere pro obto partes actualiter et formaliter separatas exercite, seu tamquam id, quod denominatur, non designate, ut tamquam totum denominationem; quod est idem ac dicere diuisionem habere pro obto partes secundum quid inadaequate separatas, quae sunt id quod denominatur, quod obiectum etiam habet definitio =

Arguitur 2º ijsdem de Xii partis: actus diversi quoad speciem ab obiectis diversis respiciunt; Sed definitio et divisio idem ipsum obiectum respiciunt: ergo definitio et divisio non diversi quoad speciem = nomine; non est praecise actus specie differunt ex eo quod diversa ipsum obiecta respiciunt; Sed ex eo quod idem specie obiectum diverso modo respiciunt, sic visiones ho. et animale, licet idem obiectum respiciant; scilicet ho.; quia diverso modo illud respiciunt, specie differunt: ergo si definitio et divisio diverso modo idem obiectum respiciunt ex specie differunt =

= Arguitur 3º ijsdem parte Xiis. definitio reddit ipsam essentiam rei numerando eius partes; Sed divisio eodem modo reddit: ergo definitio et divisio ex parte actum specie non distinguuntur. maior patet: ideo divisio numerando partes essentiae reddit illum quia eas attingit; Sed definitio etiam eas attingit: ergo definitio reddit ipsam essentiam rei numerando eius partes =

= Arguitur Rº nego dicendo quod licet dissilogismi non est divisio reddit ipsam essentiam numerando eius partes, quia eas attingit utrumque; Sed quia eas attingit expresse et numeraliter, quibus modis attingi dicitur expressius, ita ratione non reperitur et ideo specie non distinguitur. doctrina clarescit exemplo visionum ho. et animale quae licet idem attingant obiectum; non ideo eodem modo attingunt; Sed diverso ut manet dictum: ergo paritas, in nostro casu =

= Arguitur 4º et ultimus contra 2a de Xii partis; non aliquid non distinguitur adaequate ab hoc: ergo nec definitio adaequate distinguitur a divisione. Istia patet: ideo aliquid non distinguitur adaequate ab hoc, quia hoc est aliquid; Sed divisio etiam est definitio: ergo definitio non distinguitur adaequate a divisione. minor patet; non divisio est explicatio essentiae rei, sicut numeratio earum partium; Sed definitio est explicatio essentiae rei: ergo divisio est definitio =

= Cum subtilissimi praedecessoris nostri argumentum Ad quod Rº distinguendo ant. et non distinguo ad cuius gratiam distinguo mag. et minorem ad cuius gratiam distinguo mag. divisio est explicatio essentiae rei ibi expressione numerandi partium, concedo mag.; non sola expressione numerandi partium, nego mag., et distinguo minorem; Sed definitio est explicatio essentiae rei non sola expressione numerandi partium concedo minorem; sola expressione numerandi partium nego minorem, et distinguo =

Itaque licet definitio et divisio explicent essentiam rei, tamen diverso modo illam ex

glat ... ... def.io; qa divisio explat ... ...
numerans partis et def.io n solo expresione numerans partis; Ceys
ne; qd sufficit ad expecice, et adeqte distionis divisionis et defonis n
... Sicut pres ... licet Dgnio al. Dicat hoz, et Dgnio rale, enz
ey Dicat tamen ex specice, et adeqte diferyt qa Dgnio al. dicit hoz solo di
versa expresione ac Dgnio rale; ergo si divisio solo diversa exprene ex
glat esting rei ac defio specice, et adeqte disgyt —

— Preterea; qa iusta oes divisionj
portat dfusionj partiy jexplicari — eg ... portat defio: ergo defio
et divisio ... jclarite et dfusione adeqte et expecice dis
gyt sicut iusta adversarios Dgnes ho, et al rale ..., ... exspe
cice, et adeqte, disgyt — Tractus 3. de ppe.

Tractatus 3.^s de Propositione

In ante tractatu de defone et divisione egimus sequit ... de ppe
tractare; Ceterum hoc adimpleamus de nome, Verbo, et orane,
que sunt partes illius Vrem premitemus noting ... mari ... clarite
ess ... Dicat ppis, que e toty — Disp. 1.^a de nome, Verbo, et orane — S.^o Vni
ca totaz disp. amplectit.

DISP. I.
de nomine, Verbo, et oratione.
S.^o VNica
totam Disp. amplectit.

Philosophus Dux ... Aristoteles lib. 1.º de interpretane Cap. 2. sic nome
definit: Vox sicativa ad placitum sine tempore finita et recta, cuius nulla
pars separata sicat. Attendo. hec defio indicat descriptivam, et
ab oibg partis; qa ... nome vocale defini; n que nome mente ve
e Dgnio, nec ... ut non ho nec nome recty; ut ... casu obliqui ...
... Vere nona ut ... Vere ... ut extracta ... quare ...

Aristotelica de fone sic de nome definimus: dictio doctrinalis sicatiua, sine tempore cuius nulla pars separata sicat =

= Hec defio e recta cuius gus e dictio; qa per illa conuenit cu Verbo et orane, et reliquis partib. per difra; qa per li doctrinalis sicaua differt nome a vocib. non sicatiuis et a sipionis non doctrinalibus wfumus, et per li sine tempore differt a Verbo, qa Verbu cu tempore sicat =

= Nota qd licet hoc nome tempus et nome hora sicet tempus. et nome prandiu sicet sumptionem cibi in tempore meridiano; nomen non sit Verbu; qa Verbu e illud qd sicat duo scilet rem exercitam in tempore; et ipsu tempus. zeteru nome tempus, licet sicet tempus, cu non sicet duo; scilet tempus et rem exercitam in illo ideo non e Verbu; nec nome prandiu licet sicet comestionem exercitam in tempore meridiano, cu non sicet tempus, cum solu connotet tempus; quia quidem connotatio solu e sicatio vel non ..... seu connotatio temporis; ideo non e Verbu =

= tandem per li cuius nulla pars separata sicat, differt nome ab orane cuius aliqua pars separata sicat; et nota, qd per li cuius nulla pars separata sicat, non stipitur qd aliqua pars nominis absolute non sicet, et qd nulla pars nominis separata ab illo sicet totu qd totu nome sicat, ab qd nome Respublica licet habeat aliquas partes scilet res, que separata a publica sicet cu non sicet rempublicam qd e totu sicatu res publica, ideo e nome =

anone

= Ipse Aristoteles ubi supra cap. 3o. sic Verbu definit: Vox sicaua ad placitu cu tempore, finita, et recta cuius nulla pars sicat, et e semper eorum, que de altero dicunt nota. Relinquimus ..... de fore; qa stipulare, et sic de Verbo definimus: dictio doctrinalis sicaua cu tempore, cuius nulla pars separata sicat, et e semper eorum, que de altero dicunt nota. perspiquum sit gus et difra huius recte defonis, ex defone nominis; preter illa verba, et e semper eorum, que de altero dicunt nota, per que dicit qd Verbu denotat conuenientia vel disconueni gris grati cu subto ..... rane cuius differt Verbu a participijs, qd licet tempus

sigeyt ut amg: V^a tamp n̄ de notat Queni, tig l. di. Duglig grati Gibto =

= Nota 1° Verby jfitari nequit, et ōrao; n̄ nepao quppota Veruo de- sicāns truir oe eius^t Q ty, qui n̄ potest trāsire ad sieg dy oōty āltry Uigavitē n̄: oo Verby nequit ifitari. Nota 2° q̄ḡ hac ppe enne Veritis Prus ē al lie e Verby, qa licet n̄ sigtet tgus deh ty, tamp oe tgus sicat iddone qa's quo libet tpore, jquo Prus exsitat ē Very dicere Prus ē al. =

= Orao sic ab eodē Arisle defit: Vox sicaua ad placiy cuius aliqua pars separata sicat. qh dicta a bolimus hgc defong; et ē hgc orang definimg: dictio doctrinalit, sicaua cuiuy aliqua pars separata sicat, li dictio si cat n̄ dictiong sjglis ēt Qpotg ex p turig dictionig media log ali coo rdinane, ēg licuius aliqua pars separata sicat desyny ex Arls lis defone n̄ jlipli sifus, ē nos Gillo Unicg tgty oranis partg su- ficere ēē sicaug, ēt Ung parte anumeravit sifus eg gong do pexglo Ut bene ait Dl̄ duy ex fonseca ē Alijs =

= Lt rao ē aperta; n̄ qli dictio jligit dictū. Qpota ty ga j Unica dicne for lis ora o ore peririn̄ Valet, ty enig; ga orao diferi anone ē G nomp sit ijplex dictio; orao debet ēē Q para ny sic; ēt hgc dicng Qpotg apelavit sifus absolute sicaug: ē oēsei- u partes sicaug debgt ēē Qh, que recta ē nostra jlipgtia dicle, defonis =

= Orao dividit' jperfectg et jjperfectg. 1^a ē que, p fectg gerat sensu, ut Prus ē ho. 2^a ē que jgerfectg ocrat spsy: ut si studēs. hec jperfecta orao allia ē optatiua, ut Uting legas ē allia jperatiua ut fac hoc allia qq deprecatiua ut rogo te: perfecta V^o dividit' , enyntiatiug, ut Prus ē ho, ōn enyntiatiug ut alrale. = Jtg 2. deug^e S^o 1^a definit et dividit ōn̄s.

Disp. 2^a de Propositione

S^o 1^a definit, et dividit propositiong

Cap. 3 D. — ita in mari parte dividimus e orao enuntiativa unius de alio orao e quae conveniunt orane definitiva et divisi, a quis differt, quia in enuntiativa parte, unius de alio non sit dicta et eius teri, et conotata ordine adque explat dicta. dividit 1ᵒ ppo simplis, vols, et excriptis. quarum explicao hec exemplificao ex divisionis tridatat =

= 2ᵒ dividit ppo jecidens quam et erones. 1ª e jqua gratus evidens convenit sbto ut Prus e ho. 2ª e jqua gratus c formidine partis opore, dit de sbto, ut copula n e trus et 3ª e jqua gratus erones enuntiat de sbto ut Prus e equs. 3ᵒ dividit ppo ja tratiug et natiug ess et accidentis 1ª et 2ª ig mst explare in superioribus. 3ª e jqua enuntiarus gratus e de essentia sbti, ut Prus e ho. 4ª e jqua gratus contingens dit de sbto, ut Prus e albus =

= 4ᵒ ppo dividit ppor in maans et dsticg. forlis e jqua gratus e de dn definitivo sbti; ut ho e alrale maalis e jqua gratus licet idescet AA. c sbto tamen n e de eius dru definitivo. ut ho e risile. idstica e jqua ids de se ipso dit, ut Prus e Prus. =

= 5ᵒ dividit ppo inge de 2ᵒ adiacente et de 3ᵒ adiacente hec e jqua gratus explicite tradit, ut Prus e ho, 2ª e jqua gratus jplicite tradit seu jnuit jenuntiatione ut Prus e quus sic exponit Prus e ens. 6ᵒ dividit ppo jdirecta et jdirecta 2ª e jqua rao jferior de superiori enuntiat, ut al e ho. 1ª e jqua rao superior de jferiori prat ut ho e al =

= 7ᵒ dividit ppo jcategoricas et ipoticas 1ª e jqua regerit copula ut ho e al, 2ª e quae explicitis pluribus componit categoricis ppus, media adverbiali copula videlicet v.o. Prus legit et Joanes deambulat =

= Nota quod copula adverbialis ipotetica ppo e quadruplex scilet copulativa ut hec, atque disiunctiva ut l. aut, causalis ut quia, ideo et condicionalis ut si, y de ppo ipotetica que constat copula adverbiali et, unus velata, e copulativa et que constat copula adverbiali l. e disiunctiva ut l. Prus currit v. Joanes legit etc.

Distat copula quia ē caalis, ut ideo Prus currit qa potest currere et denique quia distat copula si ē caalis ut si sol lucet dies ē —

— Qdionalis ppo quadruplex ē, scilet naria, ut ista si sol lucet dies ē. Dispps, ut si Deus dederit Pro auxiliū Q Deverter. ipolis; ut si Leo eēt agila volaret, et tandem Disparata ut hec si Turca dormit Zelly tonabit; quaeres me ppo ipotetica sit rigorosa et naria. Ro. memor esto illius qd de ppe tali diximus, so dubio sec. nisi ter transeq; Venies. S2. mag ppo qqny aequalis Categorice ppis explat.

S.o 2.a

mag. fram, Qugnrii, et qualite categorice ppo explat.

Maa Categorice ppis (de qua nunc) ē duplex una ex qua et ē sbti copula, et praty ex quib ponit pp. c. et alia circa q. et ē habitudo seu Quenientia v. repugna prati c sbto, quae triplex ē, iuxta triplicem quenid. prati c sbto scilet naria, ipolis. et Dispps. ydi qdo praty naco quenit sbto, ut in hac ppe hoē al. ppo ē jmaa naria qdo praty repu. sbto ut in hac ppe Prus ē equs. ppo ē jmaa ipolis, et qdo praty accidentaliter quenit sbto; ut in hac ppe Prus ē albus. ppo ē jmaa Disgenti —

— Addendum autem jquaa maa ex tribus asignatis sit ppo ante dictis ē nada firmans v. negans ppis; dū igitur ad praty et sbty nude sptm —, ydi si praty nude sptm quenit naco sbto ut in hac ppe hoē al. ppo ē jmaa naria; si aut repugna ē jmaa ipoli et si Dispps quenit sbto, erit jmaa Dis genti. ex quib infe res, qd ppo natiua potest ēē jmaa naria ut ista Prus n̄ ē al; et affirmatiua jmaa ipoli ut hec Prus ē lapis, quare ppo natiua jmaa naria ipse ē falsa et natiua jmaa ipoli vera ut in hac Prus n̄ ē lapis —

— Aqueres jqua maa ex dictis sit ppes predicanis indirecte, ille videlicet in quibus praty ē inferior sbto; v. g. al ē ho. pro cuius resolutione nota p.o qd sbtū al dicte ppis (et idē intellige de aliis) potest considerari 2y ex se sibi ... et 2y infe sibi. sbty al 2y ex se sibi sicut oia alia ... inferiibum

sicat al qd idsca ꝯ grato precise. nota 2º: qd copula ē dicta ppis
potest sumi j vi copulæ, et vi verui. tuc j vi copulæ sumitur qpo precise
sicat ꝯuenientiā grati ꝯ sbto. tuc j vi verui sumit; q·o sicat n̄ solū
ꝯuenientiā grati ꝯ sbto, et etiā distrā ppōris j qua talis ꝯuenientia exis
tit. hoc notato =

= Dico 1º qd aptto sbto al 2ū existis sui dicta ppo ē jmaa jpoli et rao
ē aperta; qa dicta ppo. afrat hoc eē oia alia scilet rugibile j hinile
ṽã; et hoc ē jpole: ꝯ si ꝯsideret sbtū predicanis j directe, ppis 2ū ex
isibū sui. ppo ē jmaa jpoli =

= Dico 2º qd aptto sbto al 2ū jis sibū sui, et sytra
copula j vi copulæ, ppo ē jmaa naria, qa talis ppo afrat hoc eē al
solū et hoc ē nariū = Dico 3º qd aptto sbto al 2ū jis sibū sui et sytra
copula j vi verui ppo predicanis j directe, ē jmaa ꝯtigenti; qa talis
ppo afrat hoc eē al existens et hoc ē ꝯtigens siquidē nario al hoc
n̄ existit. =

= Ira ppis categorice, ē dispositio sbti ꝯ grato sufitiens ad variando
ne lopḡ. qualitas ppis ē veritas v. falsitas, quare si jterrogeris qua
lis ē ppo: R. vera v. falsa =

= Quatitas ppis ē extensio v. limitao sbti ad plura
v. pautiora sicqda, que, quadruplex ē scilet vlis et ē extensio sbti
ꝯnis ad oia jferiora sb illo ꝯtra sicqdū parlaris, et ē coarta
tio sbti ꝯnis ad unū jferiorē sicqdū ut aliquis ho. j defita, ē sbtū
prescjdens ab vlite v. particularitate, ut ho ē al. sjgularis, et ē sic
ao sjgularis sbti ut Petrus legit =

= Nota qd pres pptis j defite sisit jmaa
naria v. jpoli equivalent vlibus quare hec ppo ho ē al equiva
let huic ois ho ē al; et hec ppo Petrus n̄ equus equivalet huic nul
lus ho ē equus. ppo aut pptis j defite jmaa ꝯtigenti equiva
let parlari et ideo hec ppo ho ē albus equivalet huic aliquis
ho ē albus = Sectio tertia propositionem logicam defi
nit et dividit

§. 3.

Oppositionem Logicam definit et dividit.

Praecipua quaestionis pars est oppositio quae sic definitur: est pugna duarum propositionum eisdem terminis constantium (?) mediis affirmatione et negatione; particula pugna est genus, quia pro illa convenit oppositio logica cum physica, a qua differt per reliquas particulas quae affirmationem et negationem denotant. Quod logica oppositio dividitur in duas propositiones quarum una sit affirmativa et alia negativa, et quod quae debent habere idem subjectum et praedicatum (?) ... de eadem propositione, alienane res (?) ... excipe ab hac regula propositiones de modo contingenti quae non servant hanc regulam in una universali et alia particulari.

Oppositio logica dividitur in oppositionem de esse et de modo contingenti. Oppositio de modo contingenti est quae gaudet signis denotantibus universalitatem et particularitatem; signa autem denotantia universalitatem sunt omnis et nullus, et denotantia particularitatem sunt aliquis et aliquis non, ex quibus omnis et aliquis sunt affirmativa, et nullus et aliquis non negativa.

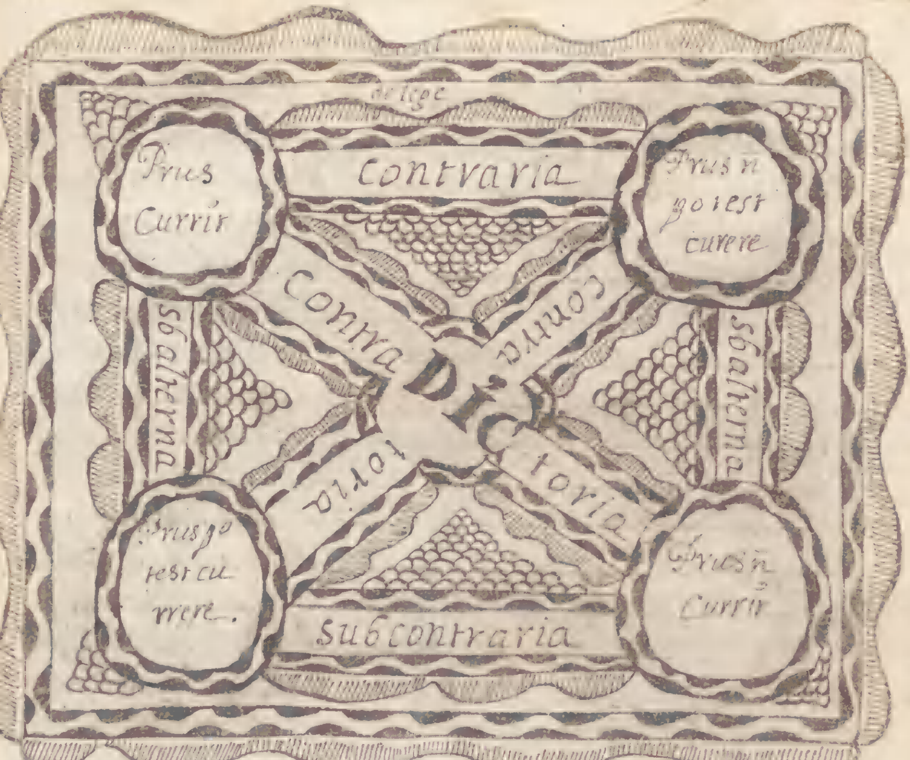
Oppositio de modo contingenti dividitur in contradictoriam, contrariam, subalternam et subcontrariam. Contradictoria est pugna duarum propositionum quoad veritatem et falsitatem, quarum una est universalis affirmativa et alia particularis negativa; ... de ratione contradictoriae nunquam possunt simul (?) in veritate et falsitate. Contraria est pugna duarum propositionum in veritate praecise; quia nunquam in veritate conveniunt (?), licet aliquando possint in falsitate, quarum una est universalis affirmativa et altera universalis negativa. Subcontraria est pugna duarum propositionum in falsitate praecise; quia possunt esse simul verae, nunquam vero falsae, et quae sunt particulares. Subalterna propositio est pugna duarum propositionum ... praecise, ex quibus una est universalis et alia particularis, quod patet in sequenti lamina exemplo (?).

pror Machaz Omps oras rimulas en 7 de

Ys opone delige quesita nycujar; qā n̄ seruat leges oponis dem̄ enyrigdi ita ē Dni definimus: ē pugna duary ppy, eisdē signy u̅ris ? y afirma ny enugary jādū, asignis de noyhbus Vliy aut parlariy differt hec opositio ab opone dima enyrigdi jcarsria illory signory Vliris ozar larinis = =

Que quide oppositio diuidit j Ðª. dictorig, ē ē pugna duary ppy j Veritte ? falsitte, quary vna negat soly qd su ficit ad falsitg alterius, j Ð trarig, que ē pugna.. duary ppy duary ppy exquig vna nat plus qq requit ad falsitg alterius: jib Ðª rig que Ðstat ex ppus que ex Ðª rijs ferys esibaltna, que dat in ving ex Ðª rijs ? alia ex illa illarg aj pice ex preisy exemply Dõctrine alaee in sequenti figura =

Multa dubia scitari queyt ex di tis exquib utiliora ppong go ry tȳ e: qualis opositio exquatuor asignatis sit maroiy? Ro 2a dictoria qa ppes 2a dictoris pugnat j Veritte et falsitte sil. Ct reli que opones n̄ pugnat jveritte et jfalsitte sil: go oppositio 2a dictoria e magsima oiy =

= Expiat mir: n̄ he 2a ries ppes ois ho currit: nulus ho currit n̄ pugnant jfalsitte; qa supoto Pry n̄ currere que lyt false, et he 1o 2a ries ppes; aliquis ho currit: aliquis ho n̄ curit n̄ pugnat j Veritate; qa supoto Pry currere, et Ply n̄ currere amoe syrt Vere; go reliqus opones n̄ pugnat j Veritte et falsitte sil: go si oppositio 2a dictoria pugnat j Veritte et falsitte sil erit opositio maroium =

= Ct Curiose queres cur ppes 2a rie pugnat j Veritte; et 1o 2a rie j fal

sive 2º ga si ita n oponerent sequeret duas contradictorias ppes ee sil
veras aut falsas ppe ipole et erao prª contradictorijs; n sihec contradictoris ppes; ois ho
currit; nulus ho currit eet verz, erig hec ppo aliquis ho currit eet
vera ga si e very, qd ois ho currit: go very e qd aliquis ho currit et
c hec ppo contradictorie oponat huic, nulus ho currit que erig eet vera
ex suposito ideo sequeret duas ppes contradictorias ee sil veras =

= Vao auts p subcontrª

rijs e hec; ga si hec subcontrarie aliquis ho currit; aliquis ho n currit eet
sil falsz: falsz erig est ois ho currit nulus ho currit: go cõssq
oposz est falsz sequeret duas duas ppes contradictorias ee falsas qd i
plicat =

Ex quib iferes ppes contrariæ et subcontrariæ sunt vere et rigorose opone: ga
ratio, repugnat contrarie iveritate, et subcontrarie jfalsitate uni ga conciliari
possit contrarie iveritate et subcontrarie ifalsitate =

= Neque dicut contrarij ppes sbalterna
n opon rigorose ga hoc e jordine adveritz n que jordine ad falsitz
iqua oponunt; ga hec ppo aliquis ho currit equivalet huic hic ho
currit e hec ppo aliquis ho n currit equivalet huic hic ho n cu
rrit; et eo quo mo dictz ppes haust idz sbiz scilet hic ho =

= Nec itery dicut contrarij,
ga si velaris ppes equivalerent subcontrarie ig est contradictorie n ipz di
cut. ga c dictz subcontrarie ex vi sua et ex mo signdi se extendut ad allios
hoes singdos, et jordine ad quos verificari possunt, seu jveritate, dicuntur;
ideo n sunt contradictorie = Opositio sbalterna n e vera opositio, ga n repug
nat jveritate aut falsitate, et adsumus ipprite; unde soly rigorose oponunt
ppes contradictorie, contrarie, et subcontrarie =

= Qy dubiye; q hec ppes Petrus legit, Joanes
n legit sit contradictorie negative 2º ga n sunt eius ds sbri; qua ppter,
ppes Petrus currit, Petrus n sedet n sunt contradictoris; ga n sunt de eodz prat
ºo, nec hz contradictorie oponunt; rex e silana rex n e silana; ga n sunt de
eadz supone, siquidz ii rex, iª ppe supponit pro voce et 2ª pro hoe

ligi exquis jferu gg vere sit dicty qd oppe opongr 9a dictorie debet navio ee eius de eod, hoc e; qd debet havere idem praty ib ty subjony restrictiony, et ut uno verbo dicq oes ppietates et 9ditiones debet havere mutuo =

= Dubiy 3ye, q hec ppes Prus esplin, e albus. Prus esplin, n e albus 9a dictorie sit? natiue. Ro. qa sunt que falle, q n sit de espia Pri ee alby nec n ee alby. quare 9a dictoria hec e Prus n esplin, e albus = 4ye q opongr 9a dictorie hec ppes oe al fuit j Arca Noe, aliqd al n fuit j Arca Noe: dico qd n. quia 1a supponit ad modu 9fuse; et 2a deternate. quare 9a dictoria hec e ista n oe al fuit j Arca Noe =

= Sy dubiye q opongr 9a dictorie hec ppes, iudico venisse Pry iudico n venisse Pry natiue resdet qa si foto me dormire que sunt falle; qa tunc nec iudico, nec n iudico. 9a dictoria hec e n iudico venisse Pry = 6y e q hec opongr 9a dictorie: ois equs cuiuslibet hois currit: aliquis equs cuiuslibet hois n currit? dico qd n. qa sunt que falle; ergo trus cuiuslibet j 1a ppe supponit distributiue. et j 2a n debet poni, et mutari debet ita supponi deternate, ad hoc ut 2a ppes 9a dictoria sit hec quare hec erit 9a dictoria hec aliquis equs alicuius hois n currit =

= 7y dubiye q hec ppes sit 9a dictorie ois ho seruas oia mq data Dei salvabitur: aliquis ho seruas aliqua mq data Dei n salvabitur? natiue. Ro. qa que sunt vere et 9a dictoria hec e; ois ho seruas oia mq data Dei n salvabitur = 8y e q hec opongr oes apostoli Dei sunt duodecim, aliqui Apostoli Dei n sunt duodecim? natiue. Ro. qa que sunt vere; ergo qa 1a supponit collectiue, et 2a n. quare 9a dictoria illius hec e: n oes apostoli Dei sunt duodecim. =

= 9o dubitabis. q, vlictiri e vox, vlictiri n e vox opongr 9a dictorie? natiue. Ro. qa n havent idem subiectum vlictiri 1e ppes, sit dis ty a vlictiri hec ppis dicat 9a dictorio hec, n e vox = 10o q hec

v. Prus v. Plus curryt. Prus v. Plus n̄ curryt 2ª dictorie, sit nam ne Siesdet, qa tgty currere Pro que, syt false, qa cu 1ª suppo nat copulative debet eius 2ª dictoria suponi disiunctive: ydeo 2ª dictoria, ē; V. Prus V. Plus n̄ curryt =

= Lry dubiyē q hec ppes de nuo. plu vali oes hoes curryt aliqui hoes n̄ curryt oponitur natiue 1º. qa supongdo Pry tgty currere, que syt false, 2ª dictoria ē n̄ oes hoes curryt. = 2º ē, q hec ppes ho ē al, ho n̄ ē al 2ª dictorie sit natiue 1º. qa que, sit jmaa naria equivalet vl. bus; ydeo 2ª dictoria Cypar laris deneat ēē, hec ē, aliquis ho n̄ ē al, ex oibus ppus facilime 2ª dictorie asignes mento huius zelebri dicti fifi: n̄ ē melius 2ª dice re qq toti ppi negans prefigere = S. 4ª equipolltia et conversione ppis cate gorice explat.

S.º 5ª

Equipolentiam, Et Combersionem Pro possitionis Categorice, Explicat

Secyda n̄ fietas ppis ē equipolltia, seu equivaltia que ē eadē vis potestas! Jesus. et ficao duary ppy eis dē ditty tris adiversy signis quenies quo mo aut hec equivaltia fiat hoc carmē dic tur. Vlº. Pre 2ª. dic. post 2ª. pre post qg sº alter.

Pre 2ª. dic dicit qg ppis 2ª dictorie equivaltes fiyt si uni prepo nat parla n̄. post 2ª. dictat qg 2ª rie equivaltes redyt postpong do negans soto. pre post que sº alter, precipit qg sº altare. ex e quivaltes prepongdo et post pongdo negans soto. q. sº 2ª rijs nula asig nat rela dta ē parla n̄ natiue equipollet =

= Lxplo doctrina clarescit

ois ho ē al que 2ª dictorie oponit huic aliquis ho n̄ ē al prepongdo ei parla n̄ ita n̄ ois ho ē al equivaler illi. et dicta ppo ois ho ē al que 2ª rie oponit huic nulus ho ē al post pongdo eius soto parla n̄ huius mi ois ho n̄ ē al redit equivals. illi et ytē pongdo et post po ngdo soto dicte ppis parla n̄ huius mi n̄ ois ho n̄ ē al equivaler huic

ad alternare, aliquis homo est animal quod omne facilius pro [illegible] subjectas quomodo illas deinceps sequentia carmina.

Non omnis, quidam non, omnis non, quasi nullus.
Non omnis non, quidam; quidam nullus non, valet omnis.
Non nullus quidam non nullus non, quidam non.
Non aliquis, nullus; non quidam non, valet omnis.
Non alter, neuter; neuter non, valet uterque.

Sequitur 3a proprietas propositionis, quae est conversio explicare cuius sic definitur est illa unius propositionis ex alia permutatione subjecti in praedicatum, et praedicati in subjectum. dividitur conversio in conversionem simplicem, per accidens et contrapositionem. 1a fit mutando subjectum in praedicatum servata quantitate et qualitate v.g. haec propositio omnis homo est animal rationale ita simpliciter convertitur: ergo omne animal rationale est homo. 2a fit permutando subjecti in praedicatum servata qualitate non quantitate ut omnis homo est animal: ergo aliquod animal est homo. 3a operatur quando servata quantitate et qualitate, propositionis termini fiunt mutati infiniti. v.g. omnis homo est animal: ergo omne non animal est non homo quae propositiones convertuntur simpliciter, per accidens, et per contrapositionem sequentia carmina [illegible].

Simpliciter feci. convertitur Eva per accidens.
Asto per contrapositionem sic fit conversio tota.

Simpliciter dicitur hic, dicens quod illae propositiones simpliciter convertuntur quae denotantur per literas E, et I distas in dictione feci. convertitur Eva per accidens. ibi praecipitur, quod propositiones insinuatae per literas E, et A in Eva includuntur convertuntur per accidens; asto per contrapositionem praedicitur, quod propositiones convertendas per contrapositionem designantur per literas A et O in asto repertas, quae propositiones per dictas literas vocales; s[illegible] A. 4or E. I. O. denotantur, sequentia dicuntur carmina.

Asserit A nat E sunt universaliter ambae.
Asserit I nat O sunt particulariter [illegible].

Dicunt carmina quod litera A denotat propositionem universalem affirmativam E. universalem negativam I. particularem affirmativam et O. particularem negativam. ex quibus infertur 1o quod propositiones universalis negativa, et particularis affirmativa designantur per literas vocales dictionis feci convertuntur simpliciter.

= Infertur 2o quod propositiones universalis negativa et universalis affirmativa designantur per literas

E. et A. ; Cbe. Istas Convertis per accidens excipe ab hac rela ppes Vles de ptrato equali qualis est ista ois ho e alrale que ita simpliciter convertit: ergo oe al rale e ho. 3° infere qd ppes Vlis afirmativa et parlaris nativa per literas A. et O. demonstratas converti per contrapositionem =

= Hic observa 1° quod cum ppes dicitur converti debent ad eum equivalentem et tunc convertuntur. quare hec ppo: hoe al, non e lic convertenda simpliciter: ergo al e ho. Et equivaleat Vli simili ter ois ho e al devet per accidens ita converti: ergo aliquod al e ho =

= 2° Observa ppes conversas et convertens devere observare eandem suppositionem. Obiicies defectu hec ppo: cici sunt Videntes non ita convertitur: ergo Videntes sunt ceci quia falsa est et aliVidentes sunt ceci quia e ppo convertens haberet terminum ceci suppositionem. Et itaque qui supponebat distracte ppe conversa; quare ista ppo ita convertitur ali quis sunt Videntes qui fuerunt ceci = S° 5° de ppe modali tractat.

S.° 5.°

De Propossitione Modali Tractat.

Modalis ppo sic desinitur: e enunciatio modi de dicto; V.g. Petrum currere e ppole; qua gratia ppole e modus; et orao desinitivo Petrum currere e dictum; materia huius ppis ex qua sunt modus et dictum ex quibus componitur; materia 1° circa quod e habitudo modi et dicto quare simus convenit dicto, modalis ppo erit materia naria, si aute rispnat, erit materia ppoli. nam quod modus convenit dicto, et ideo hec ppes carent materia contingenti =

= Quantitas modalis ppis a modo sumitur quare simus fuerit Vlis ppo Vlis erit si aute parlaris, ppo parlaris erit, modi sunt quatuor sciler necesse, ipole, pole, contingens ex quibus duo e Vles afirmativis, et 2s nativis, 2s parlaris afirmativis, et 2s nativis. qui ordine posito equivalet his, ois nulus, aliquis et aliquis non que equi valent ut Versus sequentes salunt. =

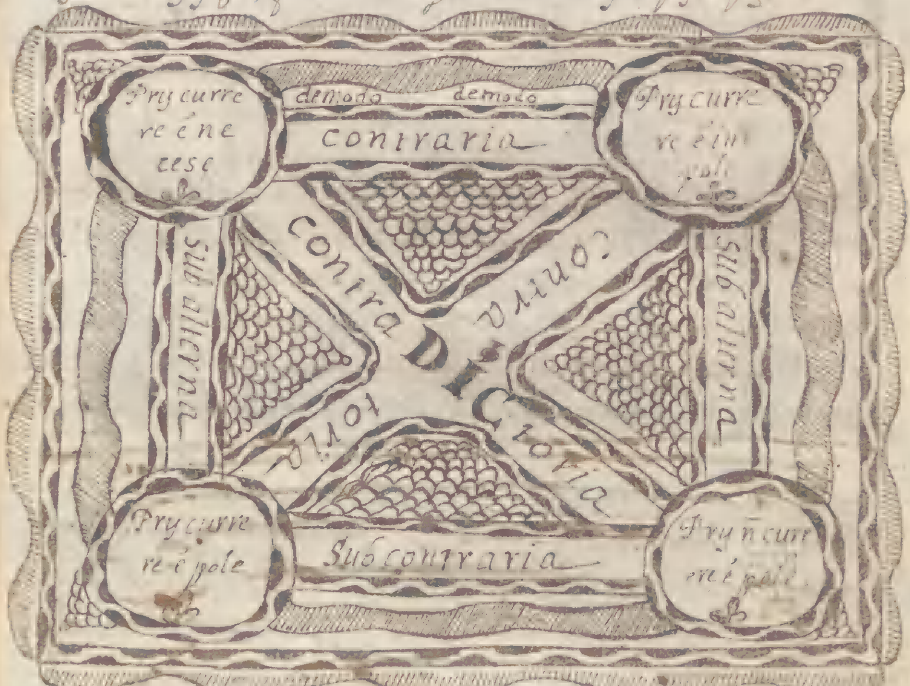
Omnis, necesse Valet ipole nulus.

Pole, quidam, quidam non ipole non.

Qualitas aute natura primum e veritas, V falsitas earum. afirmao. aute

Vnegao hary ppy de mit° n̄ adicto, á a mo; quem ... n̄ currere é pole, é afirmativa; qa mus afrat' licet dictus negat. et ista Pry currere n̄ é pole é natiua; qa mus nat; licet dicty aff ymet'.

2 Precipua ... hary ppy é opositio, quæ quadruplex é iusta quadruplices my relaty. ex quis necese, é pole ... oponyt sicut ols et nulus; et necese, é pole n̄, ... dictorie oponyt sicut ols et aliquis n̄, et necese et pole, sb altne, sicut ols, et aliquis; é pole, é pole non sb ...rie sicut aliquis et aliquis n̄. omito referre opons allio ry modory ... se; qa oé hoc exprese videbis ... sequenti figura.

... equivalent, ... dictorie equivalet ... n̄ dicto ... mo negans; et ...rie ... mo, et sb altne ... et post ... mo. iusta illud ... dic ... sequentia modulat' carmina.

Non nece, pole n̄, necesē, ipole.

Non necesē, ip ole, n̄ ipolen̄, polen̄.

Non ipole, pole ipolen̄, necese

Non pole, ipole, n̄ polen̄, necese.

Itemq harū ppū equivalētiā justē fuere a Pro hispano quatuor fire, jquis tot Vocales dēinst et quis quatuor formāt ppes, quæ jnserunt, ut ipositas, et oppōē, alliis ppus formatis, vocalibus reliquarū prouramū figure, aut sunt hee, purpurea, iliace, amauimus, edentuli. Voles aut, jllis dēre, sunt ite, A, E, I, V ex his aut A denotat pps a frans qdē mo qq dedicto, E designat pps natiūg de dicto, et a frang de mo. I demonstrat pps natiūg demo, et a frang de dicto, et V pps naug qdemo qq de dicto idsalit hic Versus.

E dictu negat, Y que modū

Nihil A, ē V totū.

Insuq nota 1º qd ppes formatē, jpurpurea oponyt 3ª dictorie, pp formarū jedentuli et 3ª vie ppus frans jeliace et subalternē frans, amabimus oppes frat, jamauimus 16 3ª vie oponyt frans jedentuli. nota 2º qd ppes formatē, jqualiuet fire deuet seruare hūc ordinē sci let qd 1ª deuet eē de mo poli. 2ª de mo ipsi. 3ª de mo ipoli. et 4ª de mo necese ispice totū expresū jsequēti exēplari. Jesus Mª ibsuph=

Purpurea
n̄ ꝑole ē Pry n̄ currere
n̄ ɔtīgēs ē Pry n̄ currere
ꝑole ē Pry n̄ currere
necese ē Pry currere
Contrarie
iliaze
n̄ ꝑole ē Pry currere
n̄ ɔtīgēs ē Pry currere
ꝑole ē Pry currere
necese ē Pry n̄ currere
Subalterne
Contra
Dic
torie
Contra
toria
Subalterne
amavimus
ꝑole ē Prum currere
ɔtīgēs ē Pry currere
n̄ ꝑole ē Pry currere
n̄ necese ē Pry n̄ currere
Subcontrarie
edentuli
ꝑole ē Pry n̄ currere
ɔtīgens ē Pry n̄ currere
n̄ ꝑole ē Pry n̄ currere
n̄ Necese ē Pry currere.

Dein ppy Duersio fit mutany seri dicn pparj et ad Duersi dy ppi
nē simpls ad Velit particularis m̄ ferri Unde hec ppo
hoc ēē al ē Dhgs nē Duerteda sipliciter, licet singularis ā grauiua de
ma. Et ē Duerteda per accidens ga ē Vis ā grauia dicto, et ita Duer
tit. aliqd al ēē hos ē Dhgs. = 6°. de expositib; ppi examinat.

S: 6.

De expositib ppem examinat.

Propositio exponibilis sic defit ē que propter sui obscuritatem eget expone
Clerius ppo obscura dit exponibili. Et hec ex igi vocat expo
ppi dividit exponibilis ppi j reduplicativ, exceptivag, & exclusivag. …
plicatiua ē que Dstat parti reduplicativa. Partic reduplicativ sunt hec
ppty, quatenus, ē allis. —

= Relate reduplicativ partic que sit accipit 1° ad denotandum
ne forg qua pratis sbro Duenit; w hic ppe Prius ho ē alvale, que
ita exponit: Prius ē alvale … ē alvale, ē gp ē ho. 2°. acci
pit partic dicte ad denotandg rades seu priqus alicuius; ut ista
ppe ho j ppty rale discurrit; que ita exponit ho discurrit & radix
discurrig ē rale. —

= 3°. ad denotandg sbry pre exrijcerle accipit Vg. Prius prout cor
poreus ē albus que ita exponit; ga Prius corporeus ē sbry albedinis
4°. ad denotandg Ddiong accipit; ut ista ppe; ignis qua aplicatus
Dburit; que ita exponit: aplicato ignis ē Dditio ut Dburat. —

— Pp. exceptiua ē que
gaudet aliqua exceptiua particula; partic sunt ille: prer, extra, nisi
Vg. omnes Ada pecaverat prer Xpy Domy, et eius Beatissima Ma
try. exclusiua ppo ē que Dstat parte exclusiva. partic exclusi
sunt tanty, soly, dumtaxat, precise, &a. … quidg parla exclusi
ista dat supra sbry, denotat pratis sbro Duenire: Vg. tanty equus
unic … hinuilis, que ita exponit; equus ē hinuilis & nil dlty ē hinuilis …
… ca dat supra pratis, dicat hoc Duenire sbro, & nallud Vg. Prius tan
ty pigus que ita expot Prius ē pigus et nullo allig facultas scit nisi pi pig=

S. 5ª

Circa PPm. Compositam Aliqua Tradit.

Propositio composita quam supperioribus definimus habet duplicem materiam unam ex qua, et alliam circa quam materia ex qua sunt simplices propositiones ex quibus componitur materia vero circa quam, est habitudo seu connexio unius propositionis cum all ia, quae habitudo triplex est; scilicet varia significatio conjunctionis, varietas propositionum; et diversae accidentium compositionum —

— Forma huius propositionis est ipsius dispositio. qualitas vero huius propositionis desumitur ex qualitate propositionum simplicium ex quibus componitur; de sic sunt vel si qualitas erit simpliciter particularis particularis erit si aliqua sit vel alia particularis propositio composita erit mixta —

— Ut vero ergo componi habitus dico omni non esse verum expressum quod illius materiam, et significationem et ... propositione assignavit compositae, quae dicitur dictoria, ratio est; quia vera compositio est ex veris propositionibus quae composita propositio non est vera propositio, quia non producit ... relatum pendet de rigoroso ... expressum ut ... diximus —

— Quare illius propositionis materia unius propositionis compositae, assignavit 3ª dictorium et ideo huius propositionis Petrus currit et Joannes sedet per 3ª dictoria assignatur. Petrus non currit Joannes non sedet qua ... quae ... singulariter facit ... cursus Petri et sessionis Joannis, et ... assignatur distinctiva propositio per 3ª dictoria. Ideo ... propositio ... distinctiva est ejus 3ª dictoria —

Hic dubitatur 1º ... propositionis ... Petrus currit, non currit assignabilis sit 3ª dictoria ... ratio talis quae facit ... si currit, et non currit ... dictoria ... distinctiva propositio ideo talis ... Petrus currit vel non currit quae ... est vera et ... falsa —

— Denique dubitatur 2º quid dicit ... 3ª dictoria ... movet

noc... pro hoc ... eo quod falsa signat ... dicendo se esse falsam (et ... de alliis eius ... contrariis) et admissa hac propositione esse velatam propositionem quam ante signat per se repugnantiam nostram, quod talis propositio est vera et falsa; non est talis propositio est vera vel non: si est vera et dicat se esse falsam erit vera et falsa, si autem est falsa et dicat se esse falsam verum dicit, et consequenter est vera et falsa =

= Interrogari natur 2o. propositio talis propositio quae se esse veram et affirmare dicit se esse falsam, necne eius contradictoria non est falsa; nec dicimus contradictoriam relatam nostram propositionem esse falsam et 1a sit etiam vera non ipsam dicam, quia 1a propositio assumpta materialiter et exercite est vera; non vero loquendo et signate, quia loquendo et signate 1a propositio affirmat se esse falsam, et sic ita vera, et sic hac consideratione est falsa, et 2a propositio scilicet non est falsa est vera et opponit contradictorie tantum, quatenus precise loquendo et signate affirmat falsam dicit ipsam esse falsam =

= Est ratio quia positio loquendo solum exercet in propositiones et loquendo affirmantes vel negantes; non vero in propositionibus materialiter et exercite negatis et sic ... affirmantes vel negantes, unde et 1a propositio quatenus affirmat loquendo dicit esse falsam est falsa, et si alias materialiter sit vera et 2a nega et de illa quod non est falsa ideo est vera non vero falsa = tractatus 5us de Argumentatione et silogo.

T.s 5

De Argumentatione Et Silogo.

Egimus jam in tractatu de propositione quae 2a mentis operatio est et 2a missdisputatione erit in recta metodus, quod nunc de 3a mentis operatio et de 3a missdisputatione, quae est argumentatio et silogus tractare quare sit. §o 1o essentia argumentationis et silogi explicatur et dividitur.

§o 1a

Esentiam Argumentationis Et Silogi Explicatur Et Dividitur.

Argumentatio est oratio qua unum ex allio infertur denotatur illa adaequata argumentatione ex ipsius ut patet ex tradita definitione scilicet unum quod infertur et dicitur consequens; et id ex quo infertur quod appellatur antecedens et id medio quo infertur

ve ex alio si necuo at nota illanis, ut ex q̃ng ... ē no, go alia.

= Dividit' arg̃ um̃tao, silog̃, entimema, dilecma, iducione, et ex q̃ily silog̃, et ẽti memã mãnet explata igri pio huius tractatus, hic oportet notare quare dicatur sit disgu Dis ñ que, dictio ad cuius iligẽtia nota dictio ẽe illa Ignexiong qq hauet Vlma ggo silogi V. entimema ñs cg̃ri ppre missis; y de hec Ignesio narro deuet dari V. ñ sidat dicit' Ido dictio si ñ dat dicit' no dictio y de hec Ignexio ñ duuia ẽt sdy Diss Vnde so ly Diss est disgus dy =

= Dilecma ē Oraoiqua du partes ita disponit' ut oino precludat' fuga reidȝri; V.g. aut iuisti qd precegi V. ñ: si iuisti: go m̃ ritis dy dicis te ñ vidise Pru ẽ eet illi; si ñ iuisti: go ñ fecisti qd precegi et m̃ritis dy dicis te iuise, iductio ē oraoiquo vng ifert' ex iferioribus e finite enumeratis V.g. hic ignis calefacit et ille calefacit, et sic de reliquis: go ois ignis calefacit exegẽ ē dom delicet ex parlari allud qd silitudis iferimus ut: Deus pepercit Ma dalene qa fecit penitẽtia ergo mihi penitẽtia agẽti remittet pena =

= Silog̃ vero div idit' imaiset forg, forlis ē ille iquo ē recta dispositio dictas cex tremitatibus Diss ifert' V.g. ois ho ē al; ẽt Prus ē ho: go Prus ē al. maa lis ē iquo Diss ifert' ñ ex Vipre ẽt ex vimae; V.g. Prus currit go movet' Ide dividit' silogus evidẽs, probavilis et erroneus. Evis ē qui evidẽtr Iclu dit ut ē silogus q. Lẽ qui probavilitr Icludit; V.g. q̃ d explat nig ĩ noty p plures voces disputado ipso forlites et partes ē mus sdi; ẽt propo vidẽs sic se hauet: go pps evidẽs ē mus sdi. Ilē qui erronee Icludit ut ois equs ē lapis; ẽt ho ē equs: go ho ē lapix = Dividit' etig silogus forma liter iquot trus dividit' et alias quas divisiones ñ refero qa ex dictis facile p cipiut' = S.º 2.ª iquo fice Distat silogus demonstrabus seu de monstrao.

S.º 2.ª inquo fice Dsistat
siloous demonstrabus seu demonstrao

Superat symulisticis dificultatibus premissis punctis quaestionis distinct inquerendo quomodo sit physicus discursus demonstrans, seu evidens sil- ogismus, ydest premissis dificultatem non procedit demeta physico demonstrans discursus hoc juxta omnes est oratio in qua unum ex allio inferri denotatur, quod solum de illo de quo hic discursus mera physicus vericatur, hec est dificultas =

= In qua prima de prefendit opinio solis premisis physicus demonstrantis discursibus consistere, opinguntur sic Albertus Magnus, Dn juris gentes, Sxceus cum pluribus alliis quos refert prima parte vallis physica lib. 4º q. 3ª = 2ª tenet 55ª relatum physicus discursibus stare in agregato premissarum et dictis forlis cum nota illationis, ita Suarez, Lusitanus, Arriaga, Apilar, Vista dug et Bonas lauream prima parte 2ª lib. 1º controversia 3ª examine 2º puncto 1º = 3ª et ultima tenet 55º physicus discursibus dictum salvari adequate in solo dicti forli cum nota illationis, deffendit hec 55ª a Patre Dion. Sta. Cruz Rodex et Obdus controversia 9ª puncto 1º num. 5º quibus adheret aliqui ex nostra minerva =

= Sit ius tu 2ª 55ª nostra Xº physicus discursibus demonstrantis consistit in agregato premisarum et dictis forlis cum nota illationis, et probatur: hic meta physicus discursus demonstrantis scilicet oratio in qua unum ex allio inferri denotatur; vericatur de agregato premisarum et dictis forlis cum nota illationis: ergo demonstratio physice in dicto agregato consistit. antecedens probatur: nam dictus discursus 2ª li unum inferri vericatur de dicti forli cum nota illationis; quia dicitur forle cum nota illationis est unum quod infertur; et 2ª li ex allio vericatur de premisis; quia ista sunt ex quo unum infertur; ad dicitur forle cum nota illanis et premisse sunt agregatum premisarum, et dictis forlis cum nota illanis: ergo dictus discursus vericatur de tali agregato =

= Dicitur primo: in illis discursus consistit cursus ex una parte in allia explicit, dicit agregatum dictionum saltem duarum; quod demonstratio physice sunt est in illis discursus: ergo demonstratio physice sunt dicit agregatum dictionum duarum nam sic quod premisse et dictis forle cum nota illationis sunt agregatum duarum dictionum: ergo demonstratio physice in tali agregato consistit.

rsp. 2.º n demonstrao pice sum e silogus. Et silogus Geerit Ds
ter ex tribus tris rgg ex maa, et de mo, et pra igg ex pra negit
Dsistere jsolo Dn forli Gnota illanis: go Dsistit irot agregatu di
ces demonstrang pce Dsistere jillo, de quo eius mera picus Dtus Ve.
vicar' 2.º recty qd dicit; Et dictus Dtus qd dicit recto e Dn jferri
soly qa: ex allio dicit j oblig.; et 2. tale recty Vericar' de solo Dn
forli Gnota illanis: go demonstrao pice jsolo Dn forli Gnota illa
nis Dsistit =

Very D.ª 1.º n admiso liex allio qd vericar' de premisis o ferri loge jobli
quo j dicto Dn. hoc soly e restu Dtis forlis; n Vo restu Deren forli de
monstranis G demonstrao sit discursus rone cuius jrecto dicit
duas Dones, que syt premise et Dsps forle: ói

. D.ª 2.º n hic Dtus oranis forlis:

Vox sicata &.ª Cuius aliqua pars separata sicat pli cuius ali
qua pars separata, a fert j recto explicite Vng pars, et j obliquo
jplicite allig qa. idq e dizere. Cuius aliqua pars separata sicat, ac
dizere cuius aliqua pars separata ab allia aparte sicat; Et adhuc
restu oranis rg pars sicata explicite jrecto qq jplicite sicata jobli
quo afert jrecto restu oranis licet n jnge: go qquis j Dtu demon
tranis premise aferg' i obliquo pl liex allio. et Dsps forle jrecto pli
Vny adhuc premise jrecto rredy' restu demonstranis = SS.º 2.ª
Argu.ta solbit.

SS.º 2.ª

Argumenta Solbitt

Argugt 1.º jfauore k SS.ª quod est rat allius ne illud allius; Et dem
onstrao iusta ipsy 1.º posteriory generat stistia id e Xem seu Dps forle
go demonstrao n Dsistit jDn forli: T. jpremisis = Odomg et aliqo ms;
si. expig do pisy Et demonstrao iusta pisy perat stistig havitualg Del
ms. actualg nomj; et Dstig. =

= Vtaque stistia e duplex actualis una et e X.º seu D
sps formale, et havitualis altera, et havitus per demonstrao

adquisitivæ, et consequenter dictus a demonstratione; similiter a[u] in dicto loco dixit demonstrationem generare subiectum habitualem quod dicitur a demonstratione; non vero dixit demonstrationem generare subiectum actualem; alias sequitur quod inveniretur in ipsa demonstratione sit actualis subiectum = quod ipsi dat =

= Arguitur 2º. ipse auctor cum demonstratio deducitur in ipsa ubi ait ipse silogismum constare duabus propositionibus: ergo silogus seu demonstratio consistit in premisis solum, cum sint duæ propositiones = ad argumentum dico dic Aristoteles asumsit duas premisas per uniformitatem quam in se habent per modum unius propositionis et consequens fortasse per alia propositiones; unde non excludit consequentiam forte a dictio demonstrationis; licet dic Aristoteles aparere demonstrationem consistere in duabus propositionibus, verum non negavit consistere in ipsa forti =

= Arguitur 3º. ipse auctor verum quod demonstratio consistit in forti cum nota illationis; ergo non consistit in toto agregato premisarum et consequentis forti; antecedens probatur 1º. demonstratio consistit in modo sciendi illativo; consequentia forte cum nota illationis est modus sciendi illatibus: ergo demonstratio consistit in forti cum nota illationis = 2º. probatur antecedens: modus sciendi qui non est definitio divisio nec argumentatio est demonstratio; consequentia forte cum nota illationis est modus sciendi, et non est definitio, divisio nec argumentatio propter quod est demonstratio =

= Retorquio in arguentis argumentum; premisæ cum nota illationis sunt modus sciendi illatibus: ergo demonstratio in premisis cum nota illationis consistit. premisæ cum forte consequentia sunt modus sciendi; non definitionis, divisionis, nec propositionis; ergo demonstrationis; quidquid respondeat Adversarius huic retorsioni illis suo argumento respondebimus =

= Ad argumentum Rº. negando antecedens ad cuius 1º. probationem dico ad maiorem: demonstratio consistit in modo sciendi illativo certo et evidenti concedo maiorem vago et evidenti nego maiorem; et distinguo minorem consequentia forte cum nota illationis est modus illatibus vaguus et evidentius concedo minorem: certus et evidentius nego minorem et distinguo demonstrationes est modus sciendi certus imo certissimus talis ut prius cum illa sine errore stat consequens autem forte cum nota illationis; v.g. ergo Petrus est animal non est huius modi; sicut deus potest ex his erroneis premisis deduci: omnis equus est animal et Petrus est equus: ergo Petrus est animal, unde in ipsa forti cum nota illationis propter eso

gero periculo erra dicximonuo erroneo. demonstrao requirit Ↄsistere

= Sed 2o. in issolutionem ipsis applicare potestis Veri ne repetitio fastidiei dispono mediuum sdi, qui n̄e defio D.e ē demonstrao siue Ↄpleta siue iↄpleta Ↄdo mq̄, precise Ↄpleta, nom q; et Ↄzeja mini dispo Ↄsps: go ē demonstrao iↄple ta Ↄdo Ↄstig, Ↄpletq no Ↄstig — Itaque licet Ↄsps forle C nota illanis mus sdi distus ab alliis mis sdi; n̄ ideo ē mus sdi Ↄpletus demons tranis, Cd iↄpletus; qa illi de finiyt premise, ad eius Ↄplemery ad my quo licet premise C nota illa. Cd sit mus sdi distus a reliquis ad huc iusta Ↄa rios n̄ ē Ↄpletus mus sdi demonstranis =

= Arguys 4o. ijeads 55a. jillo fice demonstrao Ↄsistit dequo Verificat eius Ↄtus metaficus scilet Vny jferri ex allio. Cd solo Ↄti forli C nota illanis Verificat: go demonstrao fice jsolo Ↄti forli C nota illanis Ↄsistit mang: Ↄsps forle ē qd jfert et no ta illanisē quy denotat illud ex allio jferri go desolo Ↄti forli C no ta illanis Ↄtus metaficus demonstranis Verificat =

= Adarguy 1o. ngdo supory demonstranis Ↄty metaficy ēē Vny jferri ex allio, hic Ↄtus potius ē Ↄtis forlis qq demonstranis. Ↄtus demonstranis ē orao jqua Vny ex allio jferri denotat, quy Ↄry ui optime Apilar, et Ariaga explat demonstrao ēē orany jqua hoc ē jra qq Vny ex allio jferri deno tat. en qomo hic Ↄtus explat demonstrane ēē orany eque jcludeter denotat tq Vny jferri qd ē Ↄsps qq liex allio qd ē idy Cpresis Vnde pre mise, licet rei tu Ↄtis auferyt, obliquo n̄ V.o rectu demonstranis =

= 2o. Ↄ mq, et nomi; ad cuius ipsy Ↄdo ans qad tq pary et qad 2g illud disquo: et nota illanis ē quy denotat ex allio jferri, et n̄ ē liex allio Ↄdo ans, et ē liex allio no ans et Ↄstig. itaque demonstrao C sit orao jqua Vny jfert ex allio dicit tq Vny, qd jfert qd ē Ↄsps, et illud medio quo jfert qd ē nota illa nis; qq illud ex quo jfert qd ē idy Cpremisis Vnde licet nota illanis denotet, Ↄsps jferri ex allio, C n̄ sit fice liex allio Cd soly illaue; ideo

de illa n̄ verificar' in re inferri ex aliis =

= Arguyt 5º in fauorem ... in illo fice res distinct de quo eius meta ficy dtus, quia rectus qd dicit verificar'; Et dtus meta ficus demonstranis velatus, rectus qd dicit é vnus inferri, qa liex allio aferr' in obliquo et qy illud rectus verificar' de solo dti forli n̄ que de premisis: ergo demonstrao fice in solo dti forli fisice distint =

= Nomq c Arriaga, et ruit arguy qa n̄ soly res fice distint in illo qd aferr' in recto in eius definitivo dtu; Et etiq in illo qd aferr' in obliquo in isto qd exemplifico c ipso in dcreto albus; n qquis in recto aferar' in eius dti metafico; sciler habens albedinem sorty albus, et in obliquo albedine, tamq fice dictus dtus distint cre Jesus Maria y Joseph et zetera ab ipsa albedine que aferr' in obliquo qq in isto qd tra dit in recto: ergo licet metafisicus dtus demonstranis aferat in recto ipsas forle et in obliquo premisas; tamq demonstrao fice distitet in dcreto seu a gregato premisarum et dtis forlis c nota illanis =

= Replicaui: Vnio fice n̄ distint in exmis tra ditis in obliquo in eius metafisicy dty nec exiis exmorum: ergo nec demonstrao fice distint in ipsis traditis in obliquo in tu demonstranis qdo ans etiq distinq. rao disparitis é: qa ex ma n̄ syt nec maa nec fa Vnionis, sed soly pars ri illius; at premise n̄ syt ri pars demonstranis, Et eius maa qd Vult Sgtus Tomas 2º ficorq, y demonstrao é dcreta seu dgotum, et que dgotum dicat explic' eius partes, et fice in illis distitat tradgt in obliquo v n̄, ideo demonstrao fice distint tq in dti forli qq in ipsis =

= 6º et vltmo Arguyt in auxiliy predicte, ille qd ignotum prile demonstranis manifestar, é demonstrao; Et ipse forle c nota illanis manifestat ignotum prile demonstranis: ergo ipse forle c nota illanis é demonstrao. pt mir: ignotum prile demonstranis é Unio exmitatum in se que illata ex Unione exmitatum c medio, Et ipse forle c nota illanis manifestat hoc: ergo é demonstrao =

= Arguti doiomq; e nomj ad cutus ipsis dico mq: ipno

tii grie demonstranis ... exmiry ipse gwillata discursiue ex the extremitaty & medio ... exmity ipse gwillata exunione exmity & medi ... n discursiue nomq et disgo mj: Ct ... forle & nora illanis explat hoc discursiue nomj; n discursiue seu ... discursiue ... no ...=

— Itaq ignoty demonstranis e ... discursy manifestat & que ... forle n sit discursus; Ct asymy ja deqqy discursus. ideo n explar demonstranis ignorq, d explicat ab illo, ex a premisis ga j illis et ... forli & nora illanis saluat, rao discursus seu demonstranis. — S. 3.a de maa et fra ...

§. 3.a

De Materia Et Forma Silogismi Apitr.

Silogus ... ex maa et fra. maa silogi e duplex una ex qua et allia circa qq. maa zirca qq e ... o ... maa ex qua (de qua ...) e illa ex qua silogus ... que e duplex pxima et rota, pxima syt tres ppes ex quib silogus ... scilet mar et mir et ... forle. rota syt tri ex quib ppes relate ...=

= Tri aute ex quib ppes ... syt ty tres ex quib ... dit mediy ga j mari emiri referit j medio duory ex mitaty que quidy due extremites syt allij duo tri quory ille trus qi iygit medio j mari premisa dit mar exmitas, ga pre ... tiory locy tenet et ille trus qui j miri premisa iygit medio vocat mir exmitas, ga j feriory ocupat locy=

= Res clarescit hoc exeplo ais ho e al; Ct Prus e ho: go Pruy e al j quo trus ho e mediy ga iygit j mari tro al et j miri tro Prus qui syt due exmites et li al et li Prus syt exmites, ga o medio scilet ho copulgr=

= Silogi fra e recta dispositio trory ... iusta my et firg ... silogi fra ... ex ... fira; fira e dispositio medij & exmitatibus ... que quidq fira e triplex, iusta triplicq medij & exmitibus dispone. 1a e j qua mediy uni exmitio sbiicit et de alt ... ...

ergo ois ho é al; Ut ois Prus é ho: ergo Prus é al. 2a. é qua medium de utraque extremitate prat, ut ois ho é Prus; Ut Prus é viveni ergo ... us é ho. 3a. é qua medium utrique extremitati subiicit, ut ois Equs é al; Ut ois Equs é similis ergo aliqd simile é al. doctrina tradita in his versibus comprehendit.

Subjice prima 2a. vis predicat, 3a. Dix: 6.

Modus erecta dispositio propositionum affirmans et negans Vlis, particularis et licet modus dictus sit multiplex claritatis et utilitatis gratia ad decem novem reducuntur, qui in his versibus continentur:

1a. figura — Barbara celarent darii ferio baralipton
Celantes, dabitis, fapesmo frise somorum
2a. fira — Cesare Camestres festino baroco darapti
3a. fira — Felapton disamis datisi bocardo ferison

Tribus figuris recensitis relinquitur in hac prae ad 1a figura novem limi pertinere scilicet a Barbara usque ad frise somorum, ad 2a pertinent quatuor sequentes a Cesare usque ad Baroco, et ad 3a allii sex =

=. Hic oportet notare 1o. qd quatuor primi appellatur perfecti, qa sillogismi illius figurati directe concludunt, reliqui autem mi sunt imperfecti qa sillogismi illius figurati directe non concludunt. dimitte concludere nihil aliud é qam qd extremitas maior sit praty pdti et extremitas minor sbi in directe. ergo concludere é eq̃a =

= Nota 2o. qd in quolibet modo ex decem novem relatis reperiuntur tres voces ex his quatuor A E I O et si aliqua plus qa hics reperiuntur non sunt de ... gratia metri sunt posite. Ut solu tres bas: voces quarum 1a. format maior propo et 2a. min: et 3a. conclusio. sicut litera vocalis 1a. fuerit A 1a. propo maior, quae fiet illa erit Vlis, si autem E propo erit Vlis nata et si é I propo erit particularis affirmativa et denique si é O propo erit particularis nata. Hoc ... observa propositus formatis in literis reliquarum dictionum iuxta illud asserit A negat E &a.

= Hoc scito facile sillogismum in quolibet modo ...

ois fire formalis sit exepplū p.ᵐᵒ modo primæ figuræ, scilicet Barbara, oe al ē vivēs; ois ho ē al: ggo ois ho ē vivēs. sit p 2ª figura exepplū j cesare nullus ho ē arvor; ꝯ ois ficus ē arbor: go nullus ficus ē ho. q 3ª figura sit exepplū j darapti: ois ho ē al; ꝯ ois ho ē rale: go aliqd rale ē al =

S.º 4ª silogorū reductionē explicat =

S.º 4ª

Silogismorum Reductionem Explicat.

Cū silogi formati jmis jmperfectis directe ꝯcludat qā n̄ a parte evidentia clare, justū ē reductione silogistica ūeficatio dictorū silogorū liquido ꝯstet reductionē ... ꝓfectis ... plexē 1ª ē ꝓ cōversionē et 2ª ꝑ impossibile reductio ... ... n̄ unius ꝑgū falsitg v. ꝑ trgᵃ mutatis mortis jmis ... ... formis jaliquomodo ꝑfecto =

Pro quare reducne nota qd silogi formati jmis ꝑfectis reducūtur oēs ad quatuor modos ꝑfectos prime figuræ ꝑfectis huiusmi jncipiētes litera B ut Baralipton, et Baroco reducūr ad Barbara, jncipientes litera C ut cesare, et Camestres ad Celarēt et sic de reliquis =

= Insuꝑ nota tres modos jmꝑfectos tribus figuris gaudere de aliqua ex his quatuor ꝯsonātibus scilicet S P M C ex quibus S denotat ꝓp ꝓrāg j voli jmetegū ꝯvertēdg ēē sīplicitē. P denotat ꝓp factg j voli jmete gū ꝯvertēdg ēē ꝑ accidēs. M designat ꝓp mg trgsmutādg ēē jmiri. C jdicat ꝓp formatg j voligtiū ꝯvertēdg ēē ꝑ impossibile doctrina hec ꝯtinetur j sequētis versibus.

S simpliciter verti vult, P, vᵒ ꝑ accidēs.
M vult trasponi, C ꝑ impossibile ducit.

Sit exepplū ꝑ 1ª figura j frisesomorum aliqd al ē Leo; ꝯ nullus ho ē al: go aliqd ho n̄ ē Leo. hic silogus cū jncipiat Litera F reducitr ad ferio ergo vocalis E ꝑcedit litera S et 2ª volis ꝑcedit Litera M jnare ꝯvertēda ꝑ accidēs et mir ergo; et ꝯrepreriat litera M post tres literas volis mar cū mir debet trāsponi hoc ē mar fiet mir, et mir mar, et sic evadit silogus ꝑfecte reductus j ferior ita nullus al ē ho; ꝯ aliqis

duces silogi
jperfecti

[illegible] quis leo n̄ ē ho hoc ex[illegible] lo facile re[illegible] [illegible] mis allis
jperfectis =

= Reductio jpole dal[illegible] gdo nata d[illegible] [illegible] reducit[illegible] dicto
ria ppo : [illegible] et [illegible] re des [illegible] dicto [illegible] de [illegible] jpole
ad [illegible] jpe [illegible] sunt tres dicciones ex qui[illegible] [illegible] ne tiebatis que
[illegible] que [illegible] que mis jperfectis [illegible] cores[illegible] hoc
ordine 1.ª litera que ē C coresdet primo modo jperfecto et se
cuda litera que ē I resdet secundo modo et sic de allis secuda dic
tio orievar [illegible] ex quatuor vocalibus cores[illegible] n [illegible] quatuor
modis 2e figure et tertia dictio ē zesare romanis que sex voca
libus [illegible] cores[illegible] sex tertie figure. Alauado sea
el SS.mo Sacramento del altar y Maria SS.ma [illegible] sin pecado
original amen. Jesus. =

= [illegible] jperfecti [illegible] mis jperfecti reduci[illegible] my
[illegible] que coresdet [illegible] 1.ª litera nexsie
vatis C que [illegible] jperfecti [illegible] 1.º mo jperfecto scilet [illegible]
[illegible] et C [illegible] finis litera C sit zelare ideo silogis Barig[illegible]
formatus reducit ad celars. nota qd vltima litera deuet ē vocalis =
[illegible]
logi jperfecti [illegible] reducit ad jperfectis sini cores[illegible] [illegible] [illegible] de[illegible]
toris [illegible] jperfecti silogi [illegible] silogi jperfecti [illegible] a hac
[illegible] silogus [illegible] fabricans [illegible] reducit [illegible] dicto [illegible]
[illegible], et mis mari [illegible] sic evadet jmo jperfecto. [illegible] silogi 2e [illegible] reducigr [illegible]
[illegible]

terne
[illegible] quarte figure [illegible] dicti [illegible]
[illegible] mis silogi jperfecti [illegible] reductis [illegible]
facilius [illegible] lege sequenta Carmina

Mar [illegible] et fit [illegible] dicto mar.
[illegible] celgres, jquo vertitur [illegible].
Servat mg. variatque [illegible] mi.
Tertia mg variat, servatque mi.

9
9

1738

Andujar, Baeza, Jaen, Ubeda

263

1738

1738

Cursus Philosophi